

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті

НҰРСҰЛТАН НАЗАРБАЕВ

Қызмет хроникасы

2018–2019

(01.01–20.03)

*«Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті
Нұрсұлтан Назарбаев. Қызмет хроникасы» сериясы*

Қазақстан Республикасының
Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаев

**ҚЫЗМЕТ
ХРОНИКАСЫ
2018 ж. – 2019 ж.
(01.01–20.03)**

НҰР-СҰЛТАН 2019

ӘОЖ 342
КБЖ 67.400
Қ 18

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің Тіл саясаты комитеті
«Мәдениет және өнер саласындағы бәсекелестікті жоғарылату, қазақстандық мәдени
мұраны сақтау, зерделеу мен насихаттау және мұрағат ісінің іске асырылу тиімділігін
арттыру» бағдарламасы «Әдебиеттің әлеуметтік маңызды түрлерін сатып алу,
басып шығару және тарату» кіші бағдарламасы бойынша жарық көрді

Басып шығарушы: «Деловой Мир Астана» ЖШС

Редакциялық-баспагерлік топ:

М.Б. Қасымбеков (жетекші), саяси ғылымдардың докторы, профессор,
Б.Б. Темірболат (жауапты редактор), саяси ғылымдардың кандидаты,
А.М. Молдағаринов, А.Ж. Шоманов, философия ғылымдарының кандидаты,
Д.Т. Жайлин

Қ 18 Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаев. Қызмет
хроникасы. 2018 ж. – 2019 ж. (01.01–20.03) — Нұр-Сұлтан: Деловой Мир Астана,
2019. — 388 б.

ISBN 978-601-7918-16-3

564127

Бұл кітап «Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаев.
Қызмет хроникасы» сериясы бойынша шығарылып отырған кезекті басылым болып
табылады.

Кітапта 2018 жыл мен 2019 жылдың алғашқы үш айында елімізде және шетел-
дерде Елбасының қатысуымен өткізілген басты іс-шаралар жайында толыққанды
баяндалған, сонымен қатар осы кезеңде Н.Ә. Назарбаевтың сөйлеген маңызы зор
сөздерінің мәтіндері, осы уақытта қабылданған Ел Президенті заңдары мен жарлық-
тарының тізбесі ұсынылған, түрлі анықтамалық ақпараттар келтірілген.

Сондай-ақ, кітап мультимедиялық нұсқасы бар компакт дискімен жабдықталған.
Басылым көпшілік оқырманға арналған.

ӘОЖ 342
КБЖ 67.400

ISBN 978-601-7918-16-3

© Қасымбеков М.Б., 2019
© «Деловой Мир Астана» ЖШС, 2019
© Барлық құқықтары қорғалған

Қазақстан үшін 2018 жыл мен 2019 жылдың бастапқы үш айы стратегиялық маңызы бар бірқатар экономикалық реформалардың жүргізілуімен, халықаралық аренадағы ірі жетістіктермен және еліміздің ішкі саяси өміріндегі әлем қоғамдастығының қызығушылығын тудырған елеулі өзгерістермен есте қалды. Бұл Мемлекет басшысының әдеттегідей тығыз әрі барынша қарқынды жұмыс кестесінің мазмұнында көрініс тапты.

Осы кезеңде шет елдерге және өңірлерге барған жұмыс сапарларын, түрлі отырыстар мен кеңестерді, халықаралық және республикалық форумдарды, конференциялар мен съездерді, шетелдік мемлекет және қоғам қайраткерлерін қабылдауды, жұртшылық пен еңбек ұжымдарының өкілдерімен кездесулерді, өндірістік кәсіпорындар мен әлеуметтік нысандарды аралап көруді қоса алғанда, Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың қатысуымен бұл кезеңде 700-ден астам протоколдық іс-шара болып өтті.

Мемлекет басшысы ел дамуының кең ауқымды мәселелері бойынша 18 кеңес, Үкіметтің және «Нұр Отан» партиясы Саяси кеңесінің кеңейтілген отырыстарын, «Самұрық-Қазына» ҰАҚ» акционерлік қоғамын басқару кеңесінің отырысын өткізді.

Президент жанындағы консультативтік-кеңесші органдардың желісі бойынша Қауіпсіздік кеңесінің 6 отырысы және Шетел инвесторлары кеңесінің 1 отырысы өтті.

Аталған кезең ішінде Президент үш рет Парламент отырысына қатысты, сондай-ақ палаталардың төрағаларымен және парламенттік фракциялардың жетекшілерімен бірнеше рет кездесіп, депутаттық корпуспен тұрақты байланыста болды.

Мемлекет басшысы еліміздің өңірлеріне 19 жұмыс сапарымен барды, онда ел өңірлері мен республикалық маңызы бар қалалардың әлеуметтік-экономикалық дамуына қатысты мәселелер талқыланды. Бұдан бөлек, Президент Астана қаласы бойынша да тұрақты негізде жұмыс сапарларына шығып тұрды.

Екіжақты қарым-қатынастар аясында шетелдерге жасалған 8 сапарды, сондай-ақ 10 мемлекетаралық саммит пен 5 халықаралық форумды қоса алғанда, Президенттің қатысуымен 100-ден астам халықаралық сипаттағы кездесулер мен іс-шаралар өтті.

Н.Ә. Назарбаев 3 баспасөз конференциясын, 9 брифинг өткізіп, еліміздің және шетелдің БАҚ өкілдеріне 11 сұхбат берді, 7 бейнеүндеу жасады. Бұдан басқа, қараша айында Қазақстанның орталық газеттерінде Мемлекет басшысының «Ұлы даланың жеті қыры» атты тұжырымдамалық мақаласы жарияланды.

2018 жылғы 1 қаңтар мен 2019 жылғы 19 наурызға дейінгі кезеңде Президент 107 заңға, 271 жарлыққа, 64 өкімге және 20 кеңес хаттамасына қол қойды, 1672 қызметтік құжат пен азаматтардың 270 өтінішін, 3,5 мың талдамалық және ақпараттық-анықтамалық материалдарды қарады, мұның өзі тұтас алғанда 5 мыңнан астам құжатты құрады.

Осы кезеңде Мемлекет басшысы жалпы алғанда 62 күн, соның ішінде 31 күн шет елдерде, 31 күн Қазақстан өңірлерінде іссапарда болды.

Қазақстанның елордасын Астана қаласына көшірудің 20 жылдық мерейтойын атап өту елдің ішкі саяси өміріндегі жалпұлттық мәні бар аса маңызды оқиғаның бірі болды.

Жүргізілген кең ауқымды дайындық жұмыстарының нәтижесінде елорданың мерейтойы бұрын-соңды болмаған жоғары деңгейде атап өткізілді. Мерекелік іс-шаралар Елбасының 2018 жылғы 4 шілдеде «Атамекен» этномемориалдық кешені аумағында Мемлекеттік туды көтеру рәсіміне қатысып, қазақстандықтарды алдағы мерейтоймен құттықтаған сәтінен басталды. Мереке күндерінде Президент Астананың бірқатар көпшілік тамашалайтын орындары мен елордаға Қазақстанның өңірлері сыйға тартқан нысандарды аралап көрді.

2018 жылғы 6 шілдеде Н.Ә. Назарбаев Астананың іргесін алғаш қалаған азаматтармен кездесіп, Қырғызстан, Тәжікстан және Өзбекстан президенттерімен бірге Тәуелсіздік сарайындағы салтанатты жиынға қатысты. Онда Президент Қазақстанның жаңа елордасын салуға және оны өркендетуге аталысқандардың бәріне алғыс айтты.

Астананың мерейтойлық жылы Президенттің қатысуымен өткен бірқатар маңызды іс-шараларға толы болды. Бұл шаралар қазақстандықтардың игілігіне айтарлықтай әсер етті.

Қоғамда үлкен резонанс тудырған осындай оқиғалардың ішінен Парламент палаталарының 2018 жылғы наурыз айындағы бірлескен отырысында Мемлекет басшысының халыққа арнаған «Президенттің бес әлеуметтік бастамасы» атты үндеуін ерекше атап өтуге болады. Тұрғын үй алудың жаңа мүмкіндіктері, еңбек-ақысы төмен қызметкерлердің жалақысын арттыру үшін салық ауыртпалығын төмендету, жоғары білімнің қолжетімділігі мен сапасы және студент жастардың тұрғын жайын жақсарту, шағын несие алушылар аясын кеңейту, елді мекендерді газбен қамтамасыз ету тәрізді елімізді одан әрі әлеуметтік жаңғырту жөніндегі бес бағыттың бәрі қызу қолдау тапты және әлі де көп уақыт бойы азаматтардың жіті назарында болары анық. Атап айтқанда, Елбасы ұсынған «7–20–25» тұрғын үй бағдарламасының арқасында көптеген қазақстандықтар үшін едәуір қолайлы жағдайда ипотекалық несие арудың нақты мүмкіндігі пайда болды.

Н.Ә. Назарбаев «Бес әлеуметтік бастама — қоғамның әлеуметтік бірлігінің тұғыры» деген тақырыппен 2018 жылғы сәуірде өткен Қазақстан халқы Ассамблеясының XXVI сессиясында сөйлеген сөзінде «Әлеуметтік бірлік саясаты — біртұтас Ұлт қалыптастыру жолындағы маңызды қадам. Біз сыртқы жағдайларға қарамастан, бес жаңа жобаны жүзеге асыруды бастадық. Бұл қаржымыздың және ресурстарымыздың көптігіне байланысты болып отырған жоқ. Керісінше, қазақстандықтардың тұрмысын жақсартуға тың серпін беруді көздеген шынайы ниетімізге байланысты іске асуда», — деп атап өтті.

Мемлекет басшысының төрағалығымен «Нұр Отан» партиясы Саяси кеңесінің 2018 жылғы 1 маусымда болған кеңейтілген отырысы «Президенттің бес әлеуметтік бастамасын» іске асыруға қоғамдық бақылауды ұйымдастыру мәселесіне арналды. Оның қорытындысы бойынша Президент Қазақстандағы көшбасшы саяси күш және оны жаңғыртудың сенімді тірегі ретінде «Нұр Отан» партиясының ұстанымдарын нығайтудың маңызды екенін атап өтті.

2018 жылғы қыркүйек айында Парламенттің алтыншы шақырылымының кезекті IV сессиясының ашылуында Елбасының депутаттық корпуспен кездесуі «Президенттің бес әлеуметтік бастамасын» жүзеге асыру жөніндегі кешенді іс-шараларды тиімді заңнамалық қамтамасыз ету мәселесіне арналды.

Халықтың әл-ауқатын арттыруға бағытталған стратегиялық мақсат Н.Ә. Назарбаевтың 2018 жылғы 5 қазанда жария етілген «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты халыққа арнаған Жолдауында одан әрі жалғасын тапты. Онда ол халықтың табысы мен тұрмыс сапасын жақсартуға, өмір сүру үшін қолайлы жағдай жасауға, мемлекеттік аппараттың тиімділігін арттыруға, әрбір қазақстандықтың елімізде жүзеге асып жатқан өзгерістер үдерісіне атсалысуын дамытуға бағытталған бірқатар маңызды әлеуметтік бастамалар ұсынды. Мәселен, Президенттің 2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап ең төменгі жалақыны 1,5 есе көтеру жөніндегі тапсырмасы қазақстандықтар арасында қызу қолдау тапты.

Қазақстан мұғалімдері Мемлекет басшысының 2019 жылы «Педагог мәртебесі туралы» заңды әзірлеу жөніндегі тапсырмасын да ықыласпен қарсы алды. Осыған орай, соңғы екі жылда білім және ғылым жүйесін бюджеттен қаржыландырудың жалпы көлемі 22% артқанын айта кеткен жөн.

Елбасы білім саласы ұлтымыздың стратегиялық ресурсы саналатынын ескере отырып, жыл ішінде «Ұлы дала мұрагерлері» атты форумға қатысты және еліміздің жетекші жоғары оқу орындарының басшыларымен кездесті. Президенттің «Болашақ» халықаралық стипендиясын тағайындау жөніндегі бастамасының 25 жылдығы айтулы дата болды. Бұл бастама жүзеге асырылған жылдарда 13 мыңнан астам қазақстандық жас әлемнің әйгілі университеттерінде білім алып келіп, еліміздің игілігі жолында еңбек етуде.

Мемлекет басшысы 2018 жылғы қарашада Қазақстанның VIII Азаматтық форумында Үкіметтік емес сектордың әлеуметтік бағдарламалардың іске асырылуына қоғамдық бақылау жасау ісіне белсене қатысуының қажеттілігін атап өтіп, Үкіметке мұны Азаматтық қоғамды дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдамасын әзірлеу барысында ескеруді тапсырды. Бұдан бөлек, Елбасы жастар саясатын жүзеге асыру ісінде ҰЕҰ рөлін арттырудың қажеттігін айтты. 2019 жыл Жастар жылы деп жарияланғанын ескерсек, мұның да маңызы ерекше.

Н.Ә. Назарбаев жастарды патриоттық рухта тәрбиелеудің қажеттігі туралы 2018 жылғы қарашада Астана қаласындағы Ұлттық әскери-патриоттық орталықта болған кезінде және қайта құрылған «Жас сарбаз» балалар-жасөспірімдер әскери-патриоттық қозғалысы» республикалық қоғамдық ұйымының тәрбиеленушілерімен кездесуінде айтты.

Алға қойылған міндеттерге қол жеткізу үшін «Рухани жаңғыру» қоғамдық саны жаңғырту бағдарламасына ерекше мән берілген. Қазақ әліпбиінің латын қарпіне негізделген нұсқасын бекіту, «Жаңа гуманитарлық білім, қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық» жобасы аясында аударылған кітаптардың алғашқы партиясын басып шығару, Ұлттық домбыра күнін белгілеу – аталған бағдарламаны жүзеге асыруды көздеген нақты қадамдар болды.

Президенттің мерзімдік баспасөзде 2018 жылғы қараша айында жарық көрген «Ұлы даланың жеті қыры» атты тұжырымдамалық мақаласы «Рухани жаңғыру» бағдарламасының қисынды жалғасы саналады. Мазмұнының тереңдігі мен идеясының жаңалығына, сондай-ақ Елбасының өткеннің мұрасын шығармашылық ой елегінен өткізу, біздің халқымыздың өркениетке қосқан үлесіне лайықты баға беру жөніндегі ұсынысына орай мақала Қазақстан қоғамы және шетелдік аудитория тарапынан зор қызығушылық туғызып, кеңінен талқыланды.

Халықтың тарихи-мәдени зердесін жандандыру және рухани жаңғыру мәселелері бойынша Президент 2018 жылы және 2019 жылдың басында халық жазушысы Ә.К. Нұрпейісов, ақын әрі қоғам қайраткері О.О. Сүлейменов, мемлекет және қоғам қайраткері М.Ж. Жолдасбеков, халық әртістері Ю.Б. Померанцев, Д.Қ. Жолжақсынов және Ә.М. Дінішев, «Отырар сазы» мемлекеттік академиялық халықтық-этнографиялық оркестрінің жетекшісі Д.Н. Тілендиева сияқты бірқатар мәдениет қайраткерлерін қабылдады.

Елбасы күрделі халықаралық жағдайда мемлекетіміздің тұрақтылығы мен оның егемендігінің мызғымастығын қамтамасыз етудің маңыздылығын ескере отырып, осы кезеңде ұлттық қауіпсіздігіміз бен қорғаныс қабілетімізді нығайту жолында дәйекті бағдар ұстанды.

2018 жылғы шілде айында «Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік кеңесі туралы» заңның қабылдануы айтулы оқиға болды. Бұл құжат Қазақстан Президенті құратын Қауіпсіздік кеңесінің елдің қауіпсіздігі мен қорғаныс қабілетін қамтамасыз ету саласындағы бірыңғай мемлекеттік саясаттың жүргізілуін үйлестіріп отыратын конституциялық орган ретіндегі құқықтық мәртебесін айқындап берді.

Қауіпсіздік кеңесінің отырыстарының бірінде, қауіпсіздіктің жалпы мәселелерімен қатар, қоғамда кең резонанс туғызған электр және жылу қуаттарының қолданыстағы тарифтерін қалыптастыру, энергетикалық қызметтер нарығында бағалардың түзілуіне бақылау жасауды қамтамасыз ететін мемлекеттік органдар қызметінің проблемалары да көтерілгенін айта кеткен жөн.

Елбасы 2018 жылғы мамыр айында Астанада V халықаралық «KADEX–2018» қару-жарақ және әскери-техникалық мүлік көрмесінің ашылуына қатысты, онда әлемнің 28 елінен келген 318 кәсіпорын өз өнімін көрсетті.

Президент 2018 жылғы 7 мамырда Отан қорғаушы күніне орай Жамбыл облысының Гвардейский кентінде өткен әскери парадқа қатысты. Парадта 3 мыңға жуық әскери қызметші далалық жағдайда ұрыс жүргізу шеберлігін, атыс кезіндегі

мергендіктері мен жауынгерлік машықтарын көрсетті. Оған 300 қару-жарақ пен әскери техника, 40 ұшу аппараты тартылды.

Мемлекет басшысының қазан айындағы Жолдауында және ішкі істер органдарының қызметін жаңғырту мәселелері жөніндегі 2018 жылғы қараша айындағы арнаулы кеңесте тиімді құқық қорғау жүйесінсіз мемлекет қауіпсіздігін қамтамасыз етудің мүмкін еместігіне ерекше назар аударылды. Атап айтқанда, ішкі істер органдарының құрылымы мен штатын оңтайландыру, оларға тиесілі емес қызметтерді алып тастау, үнемделген қаржыны еңбекақы төлеу жүйесін, қызметкерлердің әлеуметтік қорғалуын жақсартуға жұмсау, жұмыстың сервистік моделіне көшу және полиция қызметін бағалаудың жаңа өлшемдерін енгізу тапсырылды.

Құқық тәртібін қамтамасыз ету еліміздегі құқық үстемдігін сақтаумен тығыз байланысты. Осыған орай, Н.Ә. Назарбаев сот жүйесін жаңғыртуға бағыт-бағдар берді. Ол сот жүктемесін төмендету, азаматтық процесті жеңілдету, сот өндірісінің жеделдігі мен ашықтығын арттыру, сот өндірісі мен электрондық сервистер қызметінде жаңа форматтарды дамыту, сондай-ақ сот ғимараттарында фронт-офистер ашу жөнінде бірқатар тапсырма берді.

Елбасы құқық жүйесін жетілдіру жөнінде айта келе, елімізде сыбайлас жемқорлықпен белсенді күрес жүргізу жалғаса беретінін айрықша атап өтті. Осыған орай, ол халыққа қызмет көрсету жүйесін одан әрі жетілдіру, қарамағындағы қызметкерлер жемқорлыққа байланысты тәртіп бұзушылық жасаған жағдайда, бірінші басшылардың дербес тәртіптік жауапкершілігін арттыру жөнінде тапсырмалар берді.

Қазақстан тәуелсіздігінің 27 жылдығын бүкіл халық болып мерекелеу 2018 жылдың айшықты саяси мәресі болды. Осы айтулы оқиғаның қарсаңында Президент елдің дамуы мен өсіп-өркендеуіне айрықша еңбек сіңірген қазақстандықтардың үлкен бір тобына салтанатты жағдайда мемлекеттік наградалар мен сыйлықтар табыс етті. Марапатталушылар қатарында көрнекті ғылым және мәдениет, өнер, білім беру, денсаулық сақтау саласының қайраткерлері, кәсіпкерлер, өндірісшілер, әскери қызметшілер, құқық қорғау органдарының қызметкерлері, еңбек ардагерлері, спортшылар мен мемлекеттік қызметшілер болды.

2019 жылдың бастапқы айлары елеулі мәні бар бірқатар оқиғалармен ерекшеленді.

Мемлекет басшысы 23 қаңтарда Астанадағы «Нұр Әлем» ғимаратында өткен Жастар жылының салтанатты ашылу рәсіміне қатысты. Ол өз сөзінде Үкімет пен жергілікті атқарушы органдарға жас қазақстандықтарды қолжетімді әрі сапалы білім, жұмыс, тұрғын үй және отбасы құру жөніндегі маңызды қажеттіліктермен қамтамасыз етуді көздейтін нақты қолдау шараларын қамтитын арнаулы Жол картасын әзірлеуді тапсырды.

Жастар жылы аясында өткізілген маңызды іс-шаралар қатарында Президенттің «Қазақстандағы 100 жаңа есім» жобасына қатысушылармен 2019 жылғы 13 ақпандағы кездесуі айрықша орын алады.

Конкурсқа қатысушылардың жетістіктерін айта келе, Мемлекет басшысы жастардың өздерін жетілдіру және кәсіби тұрғыдан кемелдену үшін мүмкіндіктері мен уақытын тиімді пайдалануының маңыздылығын атап өтті. Ол сондай-ақ Қазақстанның мемлекеттілігі мен егемендігін нығайту жолында жастардың әлеуетін іске асыру қажеттігіне айрықша тоқталды.

Тағы бір маңызды саяси оқиға Н.Ә. Назарбаевтың төрағалығымен 2019 жылғы 27 ақпанда Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен «Нұр Отан» партиясының XVIII съезі болды. Партияның 20 жылдығына орайластырылуы съездің маңыздылығын арттыра түсті.

Өз сөзінде Елбасы Қазақстанның өткен жылдардағы жетістіктерін еске салып, партияның елде болған барлық оң өзгерістердегі рөлін айрықша атап өтті. Оның айтуынша, партия қоғам өміріне барынша кеңінен атсалыса беруге тиіс. Ол бұл ретте партия мүшелерін халықтың күнделікті мәселелерін шешуге белсене араласуға шақырды. Азаматтардың тұрмыс сапасы мен әл-ауқатын арттыруға Ұлттық қордан қаражат бөлінетінін жария еткен Президент әлеуметтік саясатты одан әрі жүзеге асырудың негізгі бағыттарын белгілеп берді және оны іске асыруға партияның белсене қатысуы қажеттігін айтты. «Біздің басты басымдығымыз — азаматтарымыздың тұрмыс сапасын арттыру және Қазақстанды әлеуметтік бағыттағы мемлекет ретінде дамыту», — деді Мемлекет басшысы.

Партия форумының негізгі қорытындысы «Нұр Отанның» «Бақуатты қоғам: он-жылдықтың 10 мақсаты» атты 2030 жылға дейінгі жаңа бағдарламасының бекітілуі болды.

2019 жылғы 19 наурызда Н.Ә. Назарбаев Қазақстан халқына үндеу жариялап, Президент ретіндегі өкілеттігін 2019 жылғы 20 наурыздан бастап мерзімінен бұрын тоқтататындығын мәлімдеді.

Қазақстандықтарға арнаған сөзінде Елбасы: «Осы жылдарда өткен барлық сайлауларда сіздер маған сенім артып, бастамаларыма қолдау білдірдіңіздер. Маған ұлы халқыма, туған жеріме қызмет ету бақыты бұйырды. Баршаңызға — халқыма зор ризашылығымды білдіріп, басымды иемін. Осындай қолдаудың арқасында сіздердің сенімдеріңізді ақтау үшін мен бар күш-жігерімді, денсаулығымды, уақытымды аямай адал қызмет еттім», — деді.

Бұл ретте Н.Ә. Назарбаевтың мәлімдемесінде оның Қазақстан заңнамасына сәйкес Тұңғыш Президент — Елбасы мәртебесін иелене және Қауіпсіздік кеңесінің, «Нұр Отан» партиясының төрағасы, Конституциялық кеңестің мүшесі бола отырып, мемлекетіміздің өміріне атсалыса беретіні айтылды.

Елбасы: «Тәуелсіз Қазақстан мемлекетінің негізін қалаушы ретіндегі алдағы міндетім — басшылардың жаңа буынының билікке келуін қамтамасыз ету. Олар елімізді жаңғырту процестерін жалғастыратын болады», — деді.

Үндеуін аяқтағаннан кейін Н.Ә. Назарбаев 2019 жылғы 20 наурыздан бастап Қазақстан Республикасының Президенті ретіндегі өкілеттігін атқаруды тоқтатыны туралы Жарлыққа қол қойды. Ел Конституциясына сәйкес, аталған өкілеттіктер қалған мерзімге Қазақстан халқына ант берген мезетінен бастап Қазақстан Республикасы Сенатының төрағасы Қ.К. Тоқаевқа көшеді.

2019 жылғы 20 наурызда Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасы, Конституциялық кеңес мүшелері, Жоғарғы сот судьялары, Үкімет мүшелері қатысқан ел Парламенті палаталарының бірлескен отырысы барысында Қ.К. Тоқаев ант беріп, Қазақстан Республикасының Президенті лауазымын атқаруға кірісті.

Рәсімге қатысушылар алдында сөз сөйлеген Қ.К. Тоқаев тәуелсіз Қазақстанның қалыптасуындағы, сондай-ақ елорда — Астананың салынуындағы Н.Ә. Назарбаевтың еңбегін айрықша атап өтті. Бұл ретте елдің жаңа Президенті алдағы уақытта да Елбасының стратегиялық бағытының сабақтастығын қамтамасыз ете беретінін айтты.

Рәсім барысында Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасыға «Халық қаһарманы» атағы беріліп, айрықша ерекшелік белгісі — «Алтын жұлдыз» тапсырылды.

Әлемдік шаруашылық жүйесінің құбылмалылығына және қолайсыз сыртқы конъюнктураға қарамастан, Қазақстан экономикасы өзінің тұрақтылығы мен бекемдігін көрсетті. Ұлттық экономикалардың бәсекеге қабілеттілігінің әлемдік шкаласындағы Қазақстан позициясының жоғарылауы осының жарқын дәлелі болды. Дүниежүзілік банктің «Doing Business» рейтингінің нәтижелері бойынша біздің еліміз соңғы 11 жылда өз рейтингін 36 сатыға жоғарылатып, 190 мемлекет арасынан 28-ші орынға тұрақтады.

2018 жыл мен 2019 жылдың басындағы экономикалық іс-шаралар күнтізбесі Президенттің «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты халыққа арналған жыл сайынғы Жолдауымен ашылды. Бұл құжат 10 қаңтарда жарияланды. Қазіргі заманда болып жатқан жаһандық технологиялық өзгерістер Қазақстанға әлемнің озық дамыған елдерінің қатарына тезірек ену үшін тарихи мүмкіндік беріп отырғаны туралы тезис Елбасы жолдауының басты тұжырымына айналды. Осыған байланысты, ол экономиканы, әлеуметтік сала мен мемлекеттік басқару ісін дамытудың маңызды бағыттары бойынша он негізгі міндетті айқындап берді.

Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы міндеттерді нақтылау мақсатымен 2018 жылғы ақпан айында Н.Ә. Назарбаевтың төрағалығымен Үкіметтің кеңейтілген отырысы өтті. Онда ол бұрын қабылданған бағдарламалық құжаттарды жүзеге асырудың тиімділігін арттыру және бөлінген бюджет қаражатын пайдалану қажеттігіне назар аударды. Сондай-ақ, цифрландыру бағдарламасының мақсаттарын түсіндіру, шағын және орта бизнес субъектілерін тексеруді азайту мәселелеріне баса мән берілді.

Мемлекет басшысы 2018 жылғы мамырда жария түрде қол қойған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кәсіпкерлік қызметті реттеуді жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заң елімізде бизнесті дамыту үшін барынша қолайлы жағдай жасауға қызмет етеді. Бұл заң бизнес шығындарын жаппай төмендету және бәсекелестікке кедергі келтіретін нормаларды алып тастау жөніндегі шараларды қамтиды.

Елбасы «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры бизнеске қолайлы ортаны қалыптастыру ісінде маңызды рөл атқаратынын ескеріп, 2018 жылғы сәуірде осы қорды басқару жөніндегі кеңестің отырысын өткізді. Онда ол атқарылар істерді әрі қарай жүзеге асыру үшін айрықша бақылауды қамтамасыз етуді тапсырып, Холдингті дамытудың 2018–2020 жылдарға арналған жаңа стратегиясы мен Қорды трансформациялау бағдарламасын бекітті.

Н.Ә. Назарбаев «Теңізшевройл» ЖШС-ның 25 жылдығына орай өткен салтанатты іс-шарада сөйлеген сөзінде осы компанияның қызметін өнімділік пен тиімділікті арттыратын қазіргі заманғы цифрлық және инновациялық технологияларды енгізудің табысты үлгісі ретінде атап көрсетті. Оның «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының аясында 2018 жылғы қарашада құрылған Астана қаласындағы «Astana Hub» IT-стартаптар халықаралық технологиялық паркінің ашылу салтанатына қатысуы да маңызды болды.

Сонымен қатар, Президент 2018 жылғы шілдеде жаңа технологиялар нарығын қаржыландырудың жүйесін жетілдіруге бағытталған венчурлық қаржыландыру туралы заңға қол қойды.

Елбасы қазіргідей күрделі кезеңде инновациялық жобаларды қаржыландыруға көңіл бөліп, қаржы секторын дамыту мәселелерін ұдайы назарда ұстады. Бұл жерде оның 2018 жылғы сәуірде Ұлттық банктің есебін тыңдағанын айта кеткеніміз жөн. Соның барысында ол банктер жүйесіне мемлекеттік қолдау көрсеткен кезде қаржы институттарының қызметіне реттеуші тарапынан бақылауды күшейту қажеттігіне баса мән берді.

Елорда мерейтойы қарсаңында Н.Ә. Назарбаевтың «Астана» халықаралық қаржы орталығын ашу және таныстыру рәсіміне қатысуы елдің қаржы секторын дамытудағы айтулы оқиға болды. Осы салтанатты іс-шаралар барысында Қазақстанда инновациялық қаржы технологияларын дамыту мен ілгерілету үшін қолайлы экожүйені қалыптастыруға бағытталған бірқатар жобалар көрсетілді.

Сондай-ақ, Мемлекет басшысының 2018 жылғы 14 қарашада АХҚО биржасындағы алғашқы сауда-саттықты бастау рәсіміне қатысуын елеулі іс-шара ретінде ерекше айтуға болады. Елбасы шараға қатысушыларға арнаған сөзінде бұл рәсімнің қаржылық дербестігіміздің бастауы болған Қазақстанның ұлттық валютасы — теңгенің қолданысқа енгізілуінің 25 жылдық мерейтойы қарсаңында өтуінің символдық мәні зор екенін атап айтты. Президент биржаның жұмысын бастап беріп, оның алдына капитал тарту, мемлекеттік және корпоративтік құнды қағаздар шығару ісінде халықаралық деңгейдегі тұғырнамаға айналу сияқты өршіл міндеттер қойды.

Елбасы Қазақстанның осындай жаһандық жобаларды қолға алғанын ескеріп, халықаралық экономикалық ынтымақтастыққа да әдеттегідей зор мән берді. Осыған орай, Н.Ә. Назарбаев XI Астана экономикалық форумы мен Қазақстан Республикасының Президенті жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің XXXI пленарлық отырысының мүмкіндіктерін белсенді түрде пайдаланды.

Ұлттық экономиканы жаңғырту ісінде маңызды рөл атқаратын халықаралық экономикалық іс-шараларды өткізу барысында Мемлекет басшысы Қазақстан өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық даму мәселелеріне де баса мән берді.

Астананың мерейтойы болған 2018 жылы Президент бірқатар кеңестер өткізіп, онда елорданы одан әрі дамытудың өзекті мәселелері талқыланды. Атап айтқанда, қала құрылысы және оны абаттандыру, тұрғындардың өмір сүру жағдайын жақсарту, шаһардың инфрақұрылымдық және әлеуметтік-мәдени нысандарын салу, сондай-ақ Астананың «жасыл белдеуін» дамыту жөніндегі жобаларды іске асырудың барысына айрықша назар аударылды.

Елбасының 2018 жылғы 19 маусымда «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысының кейбір мәселелері туралы» жарлыққа жария түрде қол қоюының тарихи маңызы зор болды. Мемлекет басшысы қол қою рәсімінде сөйлеген сөзінде: «Жарлық Шымкентке республикалық маңызы бар қала мәртебесін береді. Бұл әкімшілік бірлік еліміздегі он жетінші аймақ болады. Облыс орталығы ғасырлар бойы Қазақ хандығының және бүкіл түркі әлемінің саяси әрі рухани орталығы болған Түркістан қаласына көшіріледі», — деп атап өтті. Бұл ретте жаңадан құрылған Түркістан облысының жаңа әкімшілік функцияларды сапалы іске асыруы үшін барлық мүмкіндіктері бар екендігіне ерекше назар аударылды.

Н.Ә. Назарбаев осы жаңа бастаманы нақты іске асыру үшін 2018 жылы Астанада Түркістан қаласын дамыту мәселелері бойынша екі кеңес, сондай-ақ өзінің осы өңірлерге жасаған жұмыс сапарлары барысында Шымкент қаласы мен Түркістан облысының әлеуметтік-экономикалық даму мәселелері бойынша екі өңірлік кеңес өткізді. Елбасы мемлекеттік және салалық бағдарламалардың басқа облыстарда іске асыру мәселелерін ақпан айында әкімдермен өткізген арнайы кеңесте, сондай-ақ өңірлерге жасаған жұмыс сапарлары кезінде қарастырды.

2018 жылғы желтоқсанда дәстүрлі түрде ұйымдастырылатын «Индустрияландыру күніне арналған» телекөпір өткізілді. Осы іс-шара барысында Н.Ә. Назарбаев Индустрияландыру картасының жаңа 28 жобасының таныстырылымына қатысып, «Парыз» және «Алтын сапа» сыйлықтарының жеңімпаздарын марапаттап, бизнеспен айналысуға мейлінше қолайлы жағдай жасағаны үшін өңірлердің басшыларына награда тапсырды.

Мемлекет басшысының төрағалығымен 2019 жылғы 30 қаңтарда елдің 2018 жылғы әлеуметтік-экономикалық даму қорытындыларына және 2019 жылғы міндеттерге арналған Үкіметтің кеңейтілген отырысы болды. Сол күні ол облыстардың, Астана, Алматы, Шымкент қалаларының әкімдерімен кеңес өткізді.

Өз сөзінде Н.Ә. Назарбаев негізгі көрсеткіштердің оң қарқынын атап өтті. Мәселен, экономикалық өсім 4%-тен жоғары, саудада — 7,6%, көлік саласында — 4,6% болып, өнеркәсіпте 4%-тен асқан.

Алайда, макроэкономикалық параметрлердің жақсарғанына қарамастан, елдің әлеуметтік-экономикалық дамуында үнемі қайталанатын түйткілдер бары байқалды. Үкімет пен Ұлттық банк экономиканың сапалы өсімі үшін нақты ынталылық пен қажетті тетіктерді жеткілікті деңгейде қалыптастыра алмады. Бұдан бөлек, жүйелі жұмыстың болмауынан және атқарушы органдардың формальды көзқарасы салдарынан азаматтардың нақты кірістері артпады, отбасылар бюджетінде азық-түлікке жұмсалатын шығыс мөлшері өсіп кетті, халықтың әлеуметтік тұрғыдан әлсіз бөлігі атаулы әлеуметтік көмекпен қамтылмады.

Мұндай ахуал Президент тарапынан үзілді-кесілді және кешіктіруге болмайтын әрекетке көшуді талап етті. Осыған байланысты ол 2019 жылғы 21 ақпанда Үкіметті отставкаға жіберу қажеттігі жөнінде мәлімдеме жасады.

2019 жылғы ақпанның соңында жаңа Үкімет жасақталып, оның алдына Н.Ә. Назарбаев мемлекеттік бағдарламаларды іске асыруды жалғастыру, индустриялық бағдарламаны орындау аясында отандық өндірісті дамыту, құқық қорғау және сот жүйесіндегі реформаларды аяқтау жөнінде міндеттер қойды. Мемлекет басшысының басты нұсқауының бірі Үкіметтің «әлеуметтік бағытқа» бейімделуі болды. Қазақстан азаматтарының өмірлік маңызы бар мәселелерін оңтайлы шешу үшін халықтың аса мұқтаж санаттарындағы адамдардың бәріне әлеуметтік қолдау көрсету шаралары енді мемлекеттің әлеуметтік саясатының негізгі басымдықтары қатарынан айрықша орын алуға тиіс.

Қазақстан халықаралық байланыстарды нығайту және әлемдегі түрлі дау-жанжалдарды шешу жөніндегі теңгерімді әрі көпсалалы сыртқы саясатын жалғастыра түсті. Еліміздің БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің тұрақты емес мүшесі ретіндегі қызметі — соның жарқын дәлелі.

Қазақстан 2018 жылғы қаңтарда өз тарихында тұңғыш рет БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің төрағасы міндетін атқарды. Осы қызметте біздің мемлекет жаппай қырып-жоятын қару-жарақты таратпауға, халықаралық қоғамдастықта сенім шараларын нығайтуға, терроризмге қарсы іс-қимылға, Таяу Шығыс өңіріндегі, Солтүстік Африка мен Ауғанстандағы ахуалға, Орталық Азияның мүдделерін ілгерілетуге қатысты консультациялар, брифингтер мен дебаттар форматында 30-ға жуық отырыс өткізді.

БҰҰ Қауіпсіздік кеңесіне төрағалық ету барысындағы басты іс-шараларымыздың бірі — 2018 жылғы 18 қаңтарда Нью-Йорк қаласында Қазақстан Президентінің төрағалығымен өткен «Жаппай қырып-жоятын қаруды таратпау: сенім шаралары» деп аталатын тақырыптық брифинг. Оның қорытындылары бойынша БҰҰ Қауіпсіздік кеңесі төрағасының шиеленістерді болдырмау және өңірлік деңгейдегі алдын алу дипломатиясы жөніндегі бірегей мәлімдемесі қабылданды. Бұл Қазақстанның бастамасымен әзірленген және қабылданған әрі Қауіпсіздік кеңесінің саяси міндет жүктейтін алғашқы халықаралық актісі саналады.

Қазақстанның сыртқы саяси қызметте алдын алу дипломатиясының тәсілдерін табысты қолдануы Сириядағы қақтығысты реттеу ісінде де прогреске қол жеткізуге негіз болды. Мәселен, Сириядағы қақтығысты ретке келтіру жөніндегі Астана алаңы барлық мүдделі тараптар келіссөздер жүргізіп, барлық бағыттар бойынша нақты қадамдарды келісе алатын тұғырнама ретінде өз тиімділігін дәлелдеді. Бұл жөнінде Сирия бойынша Астана процесіне кепілдік беруші елдердің (Ресей, Түркия және Иран) сыртқы істер министрлері мәлімдеді.

Сирия қақтығысына байланысты тікелей Қазақстанның мүддесіне әсер еткен елеулі оқиғаның бірі 2019 жылғы 6 қаңтарда біздің ел азаматтарының Сириядан эвакуациялануы бағытындағы гуманитарлық операцияның аяқталуы болды. Мемлекет басшысының тапсырмасымен жүргізілген операция нәтижесінде 47 қазақстандық Отанына оралды. Елбасы айтқандай, «Қазақстан өз азаматтарына қай жерде жүргеніне қарамастан әрдайым қолдау көрсетеді. Біздің негізгі міндетіміз — еліміздің қауіпсіздігін, халқымыздың береке-бірлігі мен тұтастығын қамтамасыз ету. Қақтығыс аймағында еріксіз жүрген балаларды қайтару жөніндегі жұмыстарды жалғастыра беретін боламыз».

Сондай-ақ, шетелдермен көпсалалы табысты ынтымақтастық та Қазақстанның халықаралық деңгейдегі беделін бекемдеуге және нығайта түсуге ықпал етті.

Стратегиялық серіктесіміз Ресеймен көпқырлы өзара іс-қимылдың арқасында 2018 жыл мен 2019 жылдың басы екіжақты қарым-қатынастардың жоғары деңгейде дамуымен есте қалды. Жыл ішінде Н.Ә. Назарбаев Ресей Президенті В.В. Путинмен екіжақты және көпжақты басқосулар аясында бірнеше рет кездесті. Сол кездесулер барысында түрлі форматтағы Қазақстан-Ресей қарым-қатынастарының негізгі бағыттары, сондай-ақ өңірлік және халықаралық күн тәртібінің өзекті мәселелері талқыланды.

Қазақстан Президентінің 2018 жылғы қарашада Ресей көшбасшысымен бірге Петропавл қаласында өткен Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының дәстүрлі XV форумына қатысуы — екіжақты қарым-қатынастардағы маңызды оқиғалардың бірі болды. Туризм саласындағы қатынастарды дамытудың алдағы перспективаларына арналған форум аясында 6 үкіметаралық, 31 өңіраралық және коммерциялық келісімдерге қол қойылды.

Орталық Азия елдерімен де ынтымақтастығымыз табысты дами түсті.

Өзбекстан Президенті Ш.М. Мирзиевтің Қазақстанға үш сапары және Н.Ә. Назарбаевтың наурыздағы Самарқан қаласына жұмыс сапары осы елмен өзара достық қарым-қатынасты нығайтуға және оған тың серпін беруге бағытталған 2018 жылғы елеулі оқиға болды. Ш.М. Мирзиевтің 2018 жылғы наурыз айында Астанаға сапары кезінде екі ел президенттері Қазақстандағы Өзбекстан жылының салтанатты ашылу рәсіміне қатысты. Жалпы, 2018 жылы Қазақстан Президенті Өзбекстан Президентімен түрлі басқосуларда оннан астам кездесу өткізді.

Қырғызстан мен Тәжікстан президенттері С.Ш. Жээнбеков пен Э.Ш. Рахмонның Қазақстанға 2018 жылғы наурыз айындағы және Астана қаласының 20 жылдығын мерекелеуге байланысты шілде айындағы сапарлары Орталық Азиядағы көрші-лерімізбен екіжақты ынтымақтастықты нығайтуға оң әсер етті. Қазақстан Президентінің Түрікменстан Президенті Г.М. Бердымұхамедовпен 2018 жылғы тамыз айында Халықаралық Аралды құтқару қорының құрылтайшы мемлекеттері басшыларының Түрікменбашы қаласындағы отырысы кезінде және Ақтау қаласында ұйымдастырылған Каспий маңы мемлекеттері V саммиті аясында өткен келіссөздерінің маңызы зор болды.

2018 жылғы наурызда Астана қаласында өткен Орталық Азия елдері басшыларының жұмыс (консультативтік) кездесуі өңірлік ынтымақтастықтың тереңдей түсуіне ерекше серпін берген маңызды оқиғаға айналды. Бұл басқосу бесжақты ынтымақтастықтың басымдықтары мен болашаққа арналған жоспарларды айқындап берді.

Каспий маңы мемлекеттерімен ынтымақтастық саласында көптен күткен зор серпіліс болды. 2018 жылғы тамызда Ақтау қаласында өткен Каспий маңы мемлекеттері V саммитінің қорытындысы бойынша ширек ғасыр бойы келісілмей және қабылданбай келген Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияға қол қойылды. Осы тарихи құжатқа қол қою кезінде Н.Ә. Назарбаев «Конвенция Каспий теңізінің өзіндік конституциясы саналады. Бұл құжат теңіз жағасындағы мемлекеттердің құқықтары мен міндеттеріне қатысты барлық кешенді мәселелерді реттеуге, сондай-ақ, өңірдің қауіпсіздігіне, тұрақтылығы мен өркендеуіне кепіл болуға бағытталған», — деп атап өтті.

Қазақстанның Азия бағытындағы қарым-қатынастары да серпінді әрі табысты дамыды.

Бұл орайда, Қытай Халық Республикасымен өзара қарым-қатынас Қазақстанның сыртқы саясатындағы негізгі басымдықтарының бірі болып қала берді. Қазақстан Президентінің 2018 жылғы маусым айындағы Қытайға мемлекеттік сапары басты оқиға болды. Сапар барысында ол ҚХР Төрағасы Си Цзиньпинмен және осы елдің басқа да басшыларымен, сондай-ақ Қытайдың іскер топтар өкілдерімен кездесулер өткізді.

Қазақстан дипломатиясының басымдықтары сондай-ақ, Азияның басқа да бірқатар ықпалды мемлекеттерімен ынтымақтастықты нығайтуға бағытталды. Атап айтқанда, Н.Ә. Назарбаевтың қыркүйекте Түркияға ресми сапары барысында осы елдің Президенті Р. Ердоғанмен және «түрік бизнесінің капитандарымен» мазмұнды әрі нәтижелі келіссөздер жүргізілді. Қазақстан көшбасшысының 2018 жылғы наурыз айындағы Біріккен Араб Әмірліктеріне ресми сапары кезінде екі елдің ынтымақтастығын одан әрі тереңдете түсудің кең ауқымды мәселелері талқыланды.

Қазақстанның еуроатлантикалық бағыттағы байланыстары қарқынды әрі жемісті дами түсті.

Мәселен, Америка Құрама Штаттарымен арадағы өзара қарым-қатынас айтарлықтай жанданды. Елбасының 2018 жылғы қаңтар айындағы АҚШ-қа ресми сапары Қазақстан – Америка серіктестігін ілгерілетуге тың серпін берді. Қазақстан Президентінің АҚШ Президенті Д. Трамппен сенімділік жағдайында өткен келіссөздеріне, сондай-ақ оның осы елдің басқа да билік өкілдерімен кездесулерінің нәтижелеріне америкалық және әлемдік бұқаралық ақпарат құралдары өкілдері ерекше назар аударды. АҚШ-қа сапардың қорытындысы бойынша Қазақстан мен АҚШ-тың стратегиялық серіктестігін кеңейту туралы бірлескен мәлімдеме қабылданды.

Қазақстан басшысының 2018 жылғы қазан айындағы Финляндияға ресми сапары Еуропа бағытындағы байланыстарды жандандыру жолындағы маңызды оқиға болды. Сапар барысында Н.Ә. Назарбаевтың осы елдің Президенті С. Ниинистемен табысты келіссөздері өтті. «Шығыс – Батыс» желісі бойынша өрбіген текетірес жағдайында Қазақстан Президентінің қазан айындағы Бельгияға сапары аясында «Азия – Еуропа» форумының XII саммитіне қатысуының маңызы зор болды. Осы саммит аясында ол Ресей, АҚШ, Қытай және Еуропа Одағы басшыларын диалогқа шақырып, өзекті проблемаларды талқылау үшін Астанадағы келіссөздер алаңын пайдалануды ұсынды.

Н.Ә. Назарбаев АСЕМ саммитіне сапары барысында Еуропа көшбасшылармен бірқатар табысты келіссөздер жүргізді. Әсіресе, Бельгия Королі Филиппен, Еуропа комиссиясының төрағасы Ж.-К. Юнкермен, Франция Президенті Э. Макронмен, Италия Премьер-министрі Д. Контемен және Еуропаның 20-дан астам ірі компаниялары мен қаржы институттарының басшыларымен болған кездесулерді ерекше атап өткен жөн.

Жалпы, Мемлекет басшысы 2018 жылы және 2019 жылдың бастапқы үш айында екіжақты қатынастар желісі бойынша 8 шетелдік сапар жасады, соның ішінде 1 мемлекеттік, 4 ресми және 3 жұмыс сапары болды. Атап айтқанда, ол мемлекеттік сапармен Қытайға, ресми сапарлармен — АҚШ-қа, Біріккен Араб Әмірліктеріне, Түркияға, Финляндияға, жұмыс сапарларымен — Өзбекстанға, Ресейге, БАӘ-ге барды.

Қазақстанның халықаралық беделін нығайту ісінде Президентіміздің мемлекетаралық бірлестіктер мен халықаралық форумдар аясындағы байланыстарының маңызы зор болды.

Таяу шетелдермен өзара іс-қимыл желісі бойынша Қазақстан көшбасшысы бір жыл ішінде ТМД Мемлекет басшылары кеңесінің екі отырысына, Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің екі отырысына және ҰҚШҰ-ның бір саммитіне қатысты.

2018 жылғы қазан айында Астана қаласында өткен Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының VI съезі Н.Ә. Назарбаевтың халықтар мен өркениеттер арасындағы диалогты ілгерілету жөніндегі бастамасының нақты жүзеге асқанын көрсетті. «Дін көшбасшылары қауіпсіз әлем үшін» тақырыбына арналған форумға әлемнің 46 елінен 82 делегат келді және бұл 15 жыл ішінде дін өкілдері ең көп жиналған басқосу болды.

Тұтастай алғанда, 2018 жылы және 2019 жылдың бастапқы үш айында Қазақстан Президенті көпжақты ынтымақтастық аясында 10 мемлекетаралық саммитке:

Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің отырысына, ШЫҰ Мемлекет басшылары кеңесінің отырысына, Каспий маңы мемлекеттерінің V саммитіне, Халықаралық Аралды құтқару қорының құрылтайшы мемлекеттері басшыларының отырысына, Түркі тілдес мемлекеттер ынтымақтастығы кеңесінің VI саммитіне, ТМД Мемлекет басшылары кеңесінің отырысына, ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесінің сессиясына, Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының XV форумына, Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің отырысына, ТМД Мемлекеттері басшыларының бейресми кездесуіне, сондай-ақ 5 халықаралық форумға: БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің «Жаппай қырып-жоятын қаруды таратпау: сенім шаралары» атты отырысына, XI Астана экономикалық форумына, Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының VI съезіне, «Азия – Еуропа» форумының XII саммитіне және Астана клубының IV отырысына қатысты.

Мемлекет басшысы осы уақыт ішінде бірқатар шетелдік көшбасшыларды, көрнекті мемлекет, қоғам, саясат қайраткерлерін, халықаралық ұйымдар мен компаниялардың басшыларын, іскер топтардың өкілдерін елімізде қабылдап, сонымен қатар, олармен түрлі халықаралық басқосуларда кездесті.

Сондай-ақ Н.Ә. Назарбаев Армения, Беларусь, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан, Түркия, Өзбекстан, Украина президенттерімен, Сауд Арабиясының Королімен телефон арқылы сөйлесті.

Қазақстан Президентіне 27 шет мемлекеттің, сондай-ақ Еуропа Одағының елшілері сенім грамоталарын тапсырды.

2018 жыл мен 2019 жылдың бастапқы үш айының басты қорытындысы ретінде Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан Президенті лауазымындағы өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату және оны елдің жаңа басшысына беру туралы шешімін айтуға болады.

Қазақстанның Тұңғыш Президентінің бірегей және теңдессіз оқиғаға айналған бұл тарихи шешіміне қазақстандықтар мен әлем көшбасшылары жоғары баға беріп, оған сөзсіз қолдау көрсететіндерін білдірді. Елбасы жасаған маңызды қадам жаһан жұртшылығына біздің мемлекетте тиімді және теңгермелі саяси жүйе берік орныққанын және жалғасып жатқанын дәлелдеп берді. Бүкіл әлем Н.Ә. Назарбаев құрған мемлекеттік басқару жүйесінің елдегі табысты жаңғыру мен тұрақтылықты қамтамасыз етіп отырғанына көз жеткізді.

2018

ҚАҢТАР

2018

Дс	1	8	15	22	29
Сс	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	31
Бс	4	11	18	25	
Жм	5	12	19	26	
Сн	6	13	20	27	
Жк	7	14	21	28	

Сейсмо-Казакхстанская

областная служба

г. Алматы

г. Алматы

г. Алматы

564127

6 қаңтар

Мемлекет басшысы Алматы қаласында жұмыс сапарымен болып, оның барысында өзінің алматылық резиденциясында қала әкімі Б.Қ. Байбекті қабылдады.

Кездесу барысында Б.Қ. Байбек Алматы қаласының әлеуметтік-экономикалық дамуы бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы баяндады, сондай-ақ Үлкен Алматы айналма автомобиль жолы құрылысының басталғанын және осы жобаны орындау үшін 1,5 млрд доллар сомасына инвестиция тартылғанын мәлімдеді.

Одан басқа, кездесу барысында өнеркәсіп кәсіпорындарын қала сыртына көшіру мәселелері қарастырылып, азаматтардың әлеуметтік тұрғыдан осал топтарын тұрғын үймен қамтамасыз ету жөнінде әкімдіктің атқарып жатқан шаралары талқыланды.

7 қаңтар

Мемлекет басшысы баспасөз беттерінде Қазақстанның православиелік христиандарын Рождество мерекесімен құттықтады.

«Бұл жарқын мереке гуманизмнің, рақымдылықтың, мейірімділіктің, жақынына деген сүйіспеншілік пен қамқорлықтың мызғымас дәстүрі ретінде қазіргі заманның дәнекеріне айналды.

Республикамыздың православиелік христиандары біздің ортақ үйімізде бейбітшілік пен келісімнің сақталуына зор үлес қосып келеді» — делінген құттықтауда.

9 қаңтар

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында Қазақстан Республикасының Америка Құрама Штаттарындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Д. Кролды қабылдады.

Әңгіме барысында Қазақстан Президенті бұл кездесу оның АҚШ-қа болатын ресми сапарының қарсаңында өтіп жатқанын атап айтты. «26 жыл ішінде елдеріміздің арасында достық қарым-қатынас орнады, 70-тен астам мемлекетаралық, үкіметаралық және ведомствоаралық келісімдерге қол қойылды», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Одан басқа, Мемлекет басшысы АҚШ Президенті Д. Трамппен стратегиялық серіктестіктің басым бағыттарында, соның ішінде терроризмге қарсы күрес жүргізу, ядролық қаруды таратпау режимін нығайту

саласында, сондай-ақ сауда-экономикалық және инвестициялық ынтымақтастық аясын одан әрі кеңейту бағытында қол жеткізілген уағдаластықтардың маңыздылығын атап өтті.

Мемлекет басшысы жыл сайынғы Қазақстан халқына Жолдауы бойынша мәлімдеме жасады.

«Ертең менің жыл сайынғы Қазақстан халқына Жолдауым жарияланатын болады. Ол Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы елдің дамуына арналады» — деді Президент.

Жолдауды жариялау қарсаңында Н.Ә. Назарбаев оның қысқаша мазмұнын айтып берді.

Мемлекет басшысы «Ядролық қаруға тыйым салу туралы шартқа қол қою туралы» №617 Жарлығына қол қойды.

10 қаңтар

Мемлекет басшысы мерзімді баспасөз беттерінде «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына Жолдауын жариялады.

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілер — Швеция Корольдігінің елшісі М. Фойерден, Куба Республикасының елшісі Э. Пуподан, Үндістан Республикасының елшісі П. Кумардан, Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Құрама Корольдігінің елшісі М. Гиффордтан сенім грамоталарын қабылдады.

Мемлекет басшысы «Жәбірленушілерге өтемақы қоры туралы» №131-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Жәбірленушілерге өтемақы қоры мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №132-VI, «Қазақстан Республикасындағы бағалау қызметі туралы» №133-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне бағалау қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №134-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «К.Н. Көкірекбаев туралы» №618, «А.И. Мырзахметовті Жамбыл облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №619, «Қазақстан Республикасының мамандандырылған тергеу соттарын құру және Қазақстан Республикасы соттарының кейбір кадр мәселелері туралы» №620, «Қазақстан Республикасы Президентінің жанынан Қазақстан Республикасында цифрландыруды енгізу мәселелері жөніндегі комиссия құру туралы» №621, «Орталық атқарушы органдар басшыларының, әкімдердің, ұлттық жоғары оқу орындары ректорларының халыққа есеп беру кездесулерін өткізу туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 5 ақпандағы №190 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №622 жарлықтарына қол қойды.

11 қаңтар

Мемлекет басшысы «Мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №135-VI, «Қазақстан Республикасы мен Түрікменстан арасындағы Қазақстан-Түрікмен мемлекеттік шекарасын шегендеу туралы келісімді ратификациялау туралы» №136-VI, «Қазақстан Республикасы мен Түрікменстан арасындағы стратегиялық әріптестік туралы шартты ратификациялау туралы» №137-VI заңдарына қол қойды.

15 қаңтар

Мемлекет басшысы Сауд Арабиясының Королі Салман бен Әбдел Әзиз әл-Саудпен саудтық тараптың бастамасы бойынша телефон арқылы сөйлесті.

Әңгімелесушілер әлемдік мұнай нарығындағы ахуал туралы пікір алмасып, Н.Ә. Назарбаевтың 2016 жылғы қазанда Сауд Арабиясына жасаған ресми сапарының қорытындылары бойынша қол жеткізілген уағдаластықтарының орындалу барысын талқылады.

16 қаңтар

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттарының астанасы Вашингтон қаласына ресми сапармен келді.

17 қаңтар

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттарына ресми сапары барысында осы елдің Президенті Д. Трапппен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында Қазақстан мен АҚШ көшбасшылары екіжақты қарым-қатынастардың және халықаралық күн тәртібінің өзекті мәселелерін талқылады.

Келіссөздер қорытындысы бойынша мемлекет басшыларының Бірлескен мәлімдемесі қабылданды, сондай-ақ Мемлекеттік әуе кемелеріне аэронавигациялық қызмет көрсеткені үшін ақы алмау туралы келісімге, Қазақстан Республикасының аумағы арқылы өтетін коммерциялық темір жол транзитін қамтамасыз ету туралы келісімнің хаттамасына, Халықаралық салық тәртібін жетілдіру туралы келісімге қол қойылды.

Одан басқа, авиация және ғарыштық зерттеулер, мұнай химиясы және ауыл шаруашылығы, сондай-ақ инфрақұрылымды дамыту саласындағы жобаларды жүзеге асыруға бағытталған 7 млрд долларға жуық қаржы көлеміндегі инвестиция және сауда-экономикалық ынтымақтастық туралы 20-дан астам коммерциялық құжатқа қол қойылды.

Мемлекет басшысы АҚШ вице-президенті М. Пенспен кездесті.

Кездесу барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың едәуір өзекті мәселелерін талқылады, сондай-ақ Қазақстан мен АҚШ арасындағы саяси және экономикалық қатынастарды нығайту мен одан әрі кеңейтудің маңыздылығын атап өтті.

Мемлекет басшысы АҚШ Энергетика министрі Р. Перримен кездесті.

Кездесу барысында тараптар мұнай-газ және энергетикалық салалардағы екіжақты қатынастарды одан әрі дамыту туралы пікір алмасты.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев Қазақстандағы өнімді қайта өңдеу саласында инвесторлардың күш-қуатын арттыру қажеттігіне назар аударды, сондай-ақ еліміздегі «жасыл» энергетиканы дамытуға арналған жобалардың жүзеге асырылуы және Төмен байытылған уран банкінің ашылуы жөнінде әңгімеледі.

Мемлекет басшысы «Шетелдік жеке инвестициялар жөніндегі корпорация» мемлекеттік агенттігінің президенті Р. Уошбернмен кездесті.

Кездесу барысында Қазақстан Президенті елімізде жүзеге асырылып жатқан экономикалық жобалар туралы айтып берді. Атап айтқанда, «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасының іске асырылуы және «Астана» халықаралық қаржы орталығының қызметі талқыланды.

Мемлекет басшысы Вашингтон қаласында АҚШ іскер топ өкілдерімен кездесті.

Кездесуге 50-ден астам ірі америкалық компаниялардың өкілдері қатысты. Кездесуге қатысушыларға арнаған сөзінде Н.Ә. Назарбаев АҚШ Қазақстан экономикасына салынған тікелей инвестициялардың көлемі бойынша екінші орында екендігін, тәуелсіздік жылдары ішінде бұл елден 50 млрд доллардан астам инвестиция құйылғанын атап айтты.

Одан басқа, Мемлекет басшысы құрылымдық реформалар мен Қазақстан экономикасын әртараптандыру шараларына тоқталды, еліміздің инвестициялық мүмкіндіктері, бизнес-климаты және республика үшін басым салалар туралы әңгімеледі.

18 қаңтар

Мемлекет басшысы БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің отырысына қатысу үшін Америка Құрама Штаттарының Нью-Йорк қаласына келісімен бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

«Nasdaq» компаниясының президенті А. Фридманмен кездесу барысында «Астана» халықаралық қаржы орталығымен ынтымақтастық мәселелері және қазақстандық биржаны оның жұмыс істеуі үшін озық технологиялармен қамтамасыз ету мәселелері талқыланды.

«Goldman Sachs» компаниясының президенті Х. Шварцпен әңгімеде АХҚО мен компанияның өзара іс-қимылының бағыттары қаралды.

«ExxonMobil» компаниясының Бас атқарушы директоры Д. Вудспен келіссөздер барысында Қазақстанның мұнай-газ саласын дамытуға компанияның қатысуына қатысты пікір алмасу өтті.

Мемлекет басшысы Нью-Йорк қаласында өткен «Жаппай қырып-жоятын қаруды таратпау: сенім шаралары» атты БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің отырысына төрағалық етті.

Қазақстан Президенті жиынды аша отырып, еліміздің БҰҰ Қауіпсіздік кеңесіне тұрақты емес мүшесі ретінде сайлануы әлемдік қоғамдастықтың республикамызға және оның бейбітшіл саясатына деген сенімі деп қабылдайтынымызды атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

Н.Ә. Назарбаев Орталық Азияның бірінші мемлекеті ретінде Қазақстан бұл мәртебелі қызметте бүкіл өңір халықтарының «үніне» айналғандығын атап өтіп, БҰҰ барлық мүшелеріне қазақстандық кандидатураны қолдағандары үшін алғысын білдірді.

Одан басқа, Мемлекет басшысы сенім шараларын күн тәртібінен түсірмеу қажеттігін айтып, бұған ықпал ететін бірнеше факторды атап өтті.

БҰҰ ҚК төрағалық ету жоғары халықаралық мәртебе болып табылады, себебі ҚК мәжбүрлеу шараларына, экономикалық санкцияларға немесе ұжымдық әскери әрекеттерге қатысты шешімдер қабылдай алады. БҰҰ-ның Жарғысына сәйкес ҚК бейбітшілік пен халықаралық қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін басты жауапкершілікті өзіне жүктейді және БҰҰ-ның барлық мүше-елдері оның шешімдеріне бағынуға міндетті.

2018 жылдың аяқталуымен Қазақстанның БҰҰ ҚК тұрақты емес мүшелігінің екіжылдық кезеңі де аяқталды. Осы уақыт ішінде Қазақстанның өкілдері ҚК-нің 1 мыңнан астам ашық және жабық отырыстарына, ҚК мүшелерінің бейресми кездесу түріндегі 38 іс-шараларына қатысты, Қауіпсіздік кеңесінің 115 қарарын және оның төрағасының 48 ресми мәлімдемесін қабылдауға үлес қосты.

Сол күні Мемлекет басшысы Нью-Йорк қаласындағы Линкольн-орталықта «Жаһандық әлемдегі заманауи қазақстандық мәдениет» жобасының аясында өткен «Астана Балет» театрының концертін тамашалады.

Мемлекет басшысы Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиязевке Ақтөбе облысында жолаушылар автобусының өртенуі салдарынан Өзбекстан азаматтарының қайғылы қазаға ұшырауына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

19 қаңтар

Мемлекет басшысы БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің отырысына қатысуына байланысты Нью-Йоркте болған кезінде бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Польша Республикасының Президенті А. Дудамеңгімеде екіжақты ынтымақтастықтың өзекті мәселелері талқыланды. Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ А. Дуданы БҰҰ ҚК тұрақты емес мүшелігінің басталуымен құттықтады.

БҰҰ Бас хатшысы А. Гутерришпен келіссөздер барысында Қазақстанның БҰҰ ҚК төрағалығымен байланысты мәселелер қозғалды.

Сол күні Мемлекет басшысы қазақстандық және шетелдік БАҚ өкілдеріне АҚШ-қа ресми сапарының және БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің отырысына қатысуының қорытындылары бойынша баспасөз конференциясын өткізді.

22 қаңтар

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттарына ресми сапарының қорытындылары бойынша кеңес өткізді.

Кеңеске Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшысы Ә.Р. Жақсыбеков, Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы В.З. Жұмақанов, Президентінің көмекшілері Н.Б. Онжанов пен Ә.А. Смайылов қатысты.

Н.Ә. Назарбаев АҚШ-қа ресми сапарының аясында өткізілген кездесулердің қорытындыларын шығарды және қол жеткізілген уағдаластықтарды іске асыру бойынша бірқатар нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың жай-күйі мен келешегін, сондай-ақ еуразиялық экономикалық ықпалдастықтың аясындағы өзара іс-қимылды талқылады.

Одан басқа, екі елдің көшбасшылары Н.Ә. Назарбаевтың АҚШ-та өткен ресми сапары мен БҰҰ ҚК Қазақстанның төрағалығының аясында өңірлік және халықаралық күн тәртібінің өзекті мәселелері бойынша пікір алмасты.

Мемлекет басшысы көрнекті мемлекет қайраткері Ж.Е. Еркімбаевтің қайтыс болуына байланысты оның отбасына көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Ж.Е. Еркімбаев белгілі музыкант және мәдениет пен өнер саласының талантты ұйымдастырушысы еді. Ол 10 жылдан астам еліміздің Мәдениет министрлігін басқарып, ұлттық мәдениетіміз бен өнеріміздің дамуына зор үлес қосты», — делінген жеделхатта.

23 қаңтар

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің отырысына төрағалық етті.

Отырыста Америка Құрама Штаттарына ресми сапардың қорытындылары және қол жеткізілген уағдаластықтарды іске асыру шаралары қаралды.

Сөйлеген сөзінде Президент Қазақстан мен Американың жоғары деңгейдегі диалогы еліміздің экономикасын дамыту және өңірдегі қауіпсіздікті нығайту тұрғысынан маңызды екенін атап өтті.

Мемлекет басшысы «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №623 Жарлығына қол қойды.

24 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Ресей Федерациясындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі М.Н. Бочарниковті оның Қазақстандағы дипломатиялық миссиясының аяқталуына байланысты қабылдады.

Кездесу барысында Президент М.Н. Бочарниковтің Қазақстан-Ресей қатынастарын нығайтуға қосқан үлесін ерекше атап өтті және оның еліміздегі дипломатиялық қызметі үшін алғысын білдірді.

Кездесу соңында Н.Ә. Назарбаев М.Н. Бочарниковті «Достық» орденімен наградтады.

1

2

3

«Достық» ордені 1995 жылы тағайындалған. Екі дәрежеге ие. Онымен қоғамда өзара татулықты сақтау жөніндегі жемісті жұмысы, халықтар арасында бейбітшілікті, достық пен ынтымақтастықты нығайтуға сіңірген еңбегі үшін қазақстандық және шетел азаматтары наградталады.

I дәрежелі «Достық» ордені жұлдыздан (1-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (2-сурет), II дәрежелі «Достық» ордені төсбелгіден (3-сурет) тұрады.

Мемлекет басшысы Астана және Қазақстан митрополиті Александрды қабылдады.

Кездесу барысында Президент митрополит Александрдың Қазақстандағы қызметіне жоғары баға берді және дін саласындағы мемлекеттік саясат мәселелеріне тоқталды.

Мемлекет басшысы Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиевпен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында Н.Ә. Назарбаев Ш.М. Мирзиевке ағымдағы жылдың 18 қаңтарында Ақтөбе облысында жолаушылар автобусының өртенуі салдарынан Өзбекстан азаматтарының қайғылы қазаға ұшырауына байланысты көңіл айтты.

Одан басқа, әңгімелесушілер екіжақты ынтымақтастықтың түрлі аспектілерін талқылады, сондай-ақ өңірлік және халықаралық күн тәртібіндегі өзекті мәселелер бойынша пікір алмасты.

25 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары А.Қ. Жұмағалиевті қабылдап, ол «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының іске асырылу барысы туралы баяндады, сондай-ақ «Жаһандану дәуіріндегі цифрлық күн тәртібі» халықаралық форумын өткізуге дайындық барысы туралы хабарлады.

Мемлекет басшысы «Б.С. Шабарбаев туралы» №624, «Б.К. Садықовты Қазақстан Республикасының Пәкстан Ислам Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №625 жарлықтарына қол қойды.

26 қаңтар

Мемлекет басшысы Корея Республикасының Президенті Мун Чже Инге Мирян қаласындағы ауруханада болған өрт салдарынан адамдардың қайғылы қазаға ұшырауына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады

29 қаңтар

Мемлекет басшысы Чехия Республикасының Президенті М. Земанға оның осы лауазымға қайта сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

30 қаңтар

Мемлекет басшысы Финляндия Республикасының Президенті С. Ниинистеге оның осы лауазымға қайта сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

31 қаңтар

Мемлекет басшысы Түркия Республикасының Президенті Р. Ердоғанмен түрік тарапының бастамасы бойынша телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында екі елдің көшбасшылары екіжақты ынтымақтастықтың өзекті мәселелерін және өңірлік күн тәртібін, соның ішінде Сирия Араб Республикасындағы ахуалды талқылады.

Тараптар сондай-ақ Түркітілдес мемлекеттердің ынтымақтастық кеңесінің кезекті саммитін өткізу мәселелері бойынша пікір алмасты.

Одан басқа, Р. Ердоған Н.Ә. Назарбаевты Қазақстан мен Түркия арасындағы Жоғары деңгейдегі стратегиялық ынтымақтастық кеңесінің кезекті отырысына қатысу үшін Анкара қаласына шақырды.

АҚПАН

Дс		5	12	19	26
Сс		6	13	20	27
Ср		7	14	21	28
Бс	1	8	15	22	
Жм	2	9	16	23	
Сн	3	10	17	24	
Жк	4	11	18	25	

1 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Жоғарғы сот кеңесінің төрағасы А.С. Смолинді қабылдап, ол мекеменің 2017 жылғы қызметінің нәтижелері және Қазақстан судьяларының VII съезінде берілген тапсырмалардың орындалуы, сондай-ақ құқық қорғау қызметін реформалау аясында құрылған тергеу соттарының құрамын қалыптастыру туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» партиясының орталық аппаратына барды.

Оның барысында Президент М.А. Құл-Мұхаммедке атқарған жұмысы үшін алғыс айтты және «Нұр Отан» партиясының жаңа бірінші орынбасары М.С. Әшімбаевты таныстырды.

Соңында Мемлекет басшысы мемлекеттік бағдарламаларды әзірлеу және іске асыру ісіндегі партияның белсенділігін арттырудың маңыздылығына назар аударды.

Мемлекет басшысы «М.А. Құл-Мұхаммедті Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты қызметіне тағайындау туралы» №627 Жарлығына қол қойды.

2 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Д.Т. Ақышевті қабылдап, ол ведомствоның 2017 жылғы қызметі, ақша-несие саясатының негізгі бағыттары, сондай-ақ елдің қаржы нарығындағы ахуал туралы баяндады.

3 ақпан

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында тараптар ағымдағы жылдың 29–30 қаңтарында Сочи қаласында өткен Сирия ұлттық диалогы конгресінің қорытындыларын қарастырды.

Одан басқа, екі елдің көшбасшылары Алматы қаласында өткен Еуразия үкіметаралық кеңесінің отырысын және «Жаһандану дәуіріндегі цифрлық күн тәртібі» форумының аясындағы Қазақстан мен Ресейдің өзара іс-қимылын талқылады.

5 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің төрағасы Н.Қ. Әбдібековті қабылдап, ол ведомствоның 2018 жылғы жұмысының негізгі нәтижелері, сондай-ақ алдағы кезеңдегі міндеттері жөнінде баяндады.

Кездесу барысында Президент «Мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау туралы» Заң нормаларының жүзеге асырылуын қамтамасыз етуді тапсырды.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев бюджет қаражатын тиімді пайдалану ісіне бағалауды неғұрлым мұқият жүргізудің маңыздылығына назар аударып, заң бұзушылыққа жол бермеу үшін жүйелі шаралар қарастыру керек екенін атап өтті.

Кездесу қорытындысы бойынша Мемлекет басшысы мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау органдарының қызметін жетілдіру бойынша бірқатар нақты тапсырмалар берді.

6 ақпан

Мемлекет басшысы «1996 жылғы 9 желтоқсанда Нью-Делиде жасалған Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы Қосарланған салық салуды болдырмау және табыс пен капиталға салынатын салықтарға қатысты салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияға және Хаттамаға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттаманы ратификациялау туралы» №138-VI Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Оңтүстік Қазақстан облысының көпбалалы аналарын «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №629 Жарлығына қол қойды.

7 ақпан

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбековпен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында екіжақты ынтымақтастықтың жай-күйі мен перспективалары, сондай-ақ Еуразиялық экономикалық одақ аясындағы екі елдің өзара іс-қимылы мен өңірлік және халықаралық күн тәртібіндегі бірқатар өзекті мәселелер талқыланды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзірбайжан Республикасының Үкіметі арасындағы Халықаралық автомобиль қатынасы туралы келісімді ратификациялау туралы» №139-VI Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «А.Е. Бозжігітов туралы» №630, «К.Н. Көкірекбаевты Қазақстан Республикасының Қырғыз Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №631 жарлықтарына қол қойды.

9 ақпан

Мемлекет басшысы елдің 2017 жылғы әлеуметтік-экономикалық даму қорытындыларына арналған Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген отырысына төрағалық етті.

Президент өз сөзінде банк секторының проблемаларына, цифрландыру бағдарламасының мақсаттарын түсіндіру, бюджет қаражатын бақылау, бақылайтын мемлекеттік органдар тарапынан шағын және орта бизнесті тексеруін қысқарту мәселелеріне баса назар аударды.

Отырыс барысында Қазақстан Республикасының Премьер-министрі Б.Ә. Сағынтаев, Қаржы министрі Б.Т. Сұлтанов, Ұлттық банкінің төрағасы Д.Т. Ақышев, Премьер-министрінің орынбасары А.Қ. Жұмағалиев, Қазақстанның «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасының Басқарма төрағасы А.И. Мырзахметов, Қарағанды облысының әкімі Е.Ж. Қошанов және Қызылорда облысының әкімі Қ.Е. Көшербаев баяндама жасады.

Есептерін тыңдай отырып, Президент сыртқы факторлардың тұрақсыз жағдайындағы ел дамуының тұрақты көрсеткіштері бойынша Үкіметтің, Ұлттық банк пен өңір әкімдерінің жұмысына оң баға берді.

Отырысты қорытындылай келе, Мемлекет басшысы үстіміздегі жылғы Жолдаудың барлық басымдықтарын іске асырудың маңыздылығын көрсете отырып, оны жүзеге асырудағы әрбір басшының жауапкершілігін атап көрсетті.

Сол күні Мемлекет басшысы облыстардың, Астана және Алматы қалаларының әкімдерімен кеңес өткізді.

Кеңес барысында Президент облыстардың және республикалық маңызы бар қала әкімдерінің назарын азық-түлік бағаларының тұрақтылығын бақылау мен тарифтерді реттеу қажеттігіне аударды.

Н.Ә. Назарбаев облыстарда үздіксіз жылыту маусымын жүргізудің маңыздылығын атап өтті, сондай-ақ Үкіметке өңірлер әкімдерімен бірлесіп отырып, көктемгі су тасқынының алдын алу және болдырмау жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыруды тапсырды.

Кеңесте Астана қаласының әкімі А.Ө. Исекешев, Қызылорда облысының әкімі Қ.Е. Көшербаев, Қарағанды облысының әкімі Е.Ж. Қошанов және Шығыс Қазақстан облысының әкімі Д.К. Ахметов өңірлердің жағдайы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Азия инфрақұрылымдық инвестициялар банкінің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 13 маусымдағы №277 Жарлығының және «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтыруларды енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2017 жылғы 14 наурыздағы №446 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне енгізілетін өзгерістер мен толықтырулардың 24-тармағының күші жойылды деп тану туралы» №632, «Мемлекет басшысының 2018 жылғы 10 қаңтардағы «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» №633, «Т.Б. Дүйсенова туралы» №634, «М.Е. Әбілқасымованы Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі қызметіне тағайындау туралы» №635 жарлықтарына қол қойды.

12 ақпан

Мемлекет басшысы «ССТV» қытай телеарнасына сұхбат беріп, оның барысында «ССТV» арнасының Қазақстан мен Қытай ынтымақтастығына, соның ішінде, «Нұрлы жол» және «Бір белдеу, бір жол» бағдарламаларының түйісуі аясындағы екіжақты өзара іс-қимылға қатысты сұрақтарына жауап берді, сондай-ақ республиканың БҰҰ Қауіпсіздік кеңесіндегі басымдықтары туралы айтып, Шанхай ынтымақтастық ұйымының одан әрі дамуы туралы өз ойымен бөлісті.

Одан басқа, Қазақстан Президенті терроризмге қарсы іс-қимыл және өңірдегі тұрақтылықты сақтау саласындағы мемлекетаралық серіктестікті нығайту қажеттігін атап өтті.

Қытай орталық телеарнасы (China Central Television — CCTV) — Қытайдың құрлыстық аумағындағы негізгі телехабар таратушы. 1958 жылдан бастап хабар таратып келеді. «CCTV» негізгі 3 арнасы және ағылшын, испан, француз, араб және орыс тілдеріндегі 10 халықаралық арналары бар.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинге Мәскеу облысында Ан-148 жолаушылар ұшағының апатқа ұшырауы салдарынан адамдардың қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

13 ақпан

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімі Ә.Ө. Исекешовті қабылдап, ол елорданың әлеуметтік-экономикалық дамуы, инфрақұрылымдық жобалардың іске асырылу барысы және қала маңы аймағында жаңа жолдар салу бойынша жоспары, сондай-ақ Астана қаласының 20 жылдығын мерекелеуге дайындық барысы туралы баяндады.

14 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі Қ.Қ. Әбдірахмановты қабылдап, ол министрліктің ағымдағы қызметі және алдағы кезеңге жоспарлары туралы ақпарат берді.

Кездесу қорытындысы бойынша Президент сыртқы саяси ведомствоның экономиканың негізгі салаларына шетелдік инвестицияларды тарту үдерісіндегі ерекше рөлін атап өтті.

15 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің төрағасы К.Қ. Мәсімовті қабылдап, ол ведомствоның ағымдағы қызметі және алдағы кезеңге жоспарлары туралы ақпарат берді.

Президент Орталық Азия елдерінің сыртқы істер министрлері мен мемлекет басшыларының алдағы кездесулері қарсаңында өңірлік қауіпсіздікті нығайту және діни экстремизм мен терроризмге қарсы күрес жүргізу ісінде шетелдік әріптестермен өзара ықпалдастық орнатудың маңыздылығын атап өтті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарын

бекіту және Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарының күші жойылды деп тану туралы» №636 Жарлығына қол қойды.

19 ақпан

Мемлекет басшысы Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонмен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың жай-күйі мен келешегін, сондай-ақ өңірлік және халықаралық күн тәртібінің өзекті мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы Иран Ислам Республикасының Президенті Х. Руханиге Ирандағы ұшақтың апатқа ұшырауы салдарынан адамдардың қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Қазақ тілі әліпбиін кириллицадан латын графикасына көшіру туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2017 жылғы 26 қазандағы №569 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №637, «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №638, «Қаспий теңізіндегі қауіпсіздік саласындағы ынтымақтастық туралы келісім бойынша Қазақстан Республикасының орталық құзыретті органдарын және уәкілетті органын белгілеу туралы» №639 жарлықтарына қол қойды.

20 ақпан

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында мемлекет қайраткері Ж.С. Кәрібжановты қабылдады.

Кездесу барысында Президент Ж.С. Кәрібжановтың Қазақстанды дамытуға және ел тәуелсіздігін нығайтуға ерекше үлес қосқанын атап өтті және оның маңызды мемлекеттік лауазымды қызметтерде өзіне жүктелген барлық міндетті зор жауапкершілікпен атқарғанын айтты.

Мемлекет басшысы «Н.Қ. Әбдібеков туралы» №640, «Н.Н. Годунованы Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің төрайымы қызметіне тағайындау туралы» №641 жарлықтарына қол қойды.

21 ақпан

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің отырысына төрағалық етті.

Отырыста 2017–2020 жылдарға арналған ұлттық қауіпсіздік стратегиясын іске асыру мәселелері, сондай-ақ Оңтүстік Қазақстан облысындағы қоғамдық-саяси және әлеуметтік-экономикалық ахуал қаралды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №642 Жарлығына қол қойды.

26 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрі Д.Ә. Абаявты қабылдап, ол «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» Жолдауының аясында қойылған міндеттерді іске асыру барысы туралы, сондай-ақ «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасын жүзеге асыру жоспары және «Astana Hub» халықаралық паркінің жұмысы туралы баяндады.

Кездесу қорытындысы бойынша Президент жаңа технологияларды одан әрі енгізу және отандық бұқаралық ақпарат құралдарының бәсекеге қабілеттілігін арттыру бойынша бірқатар нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №643 Жарлығына қол қойды.

27 ақпан

Мемлекет басшысы Батыс Қазақстан облысының әкімі А.С. Көлгіновті қабылдап, ол өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі көрсеткіштері және негізгі мемлекеттік бағдарламалардың іске асырылу барысы туралы ақпарат берді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Ұлттар Ұйымы арасындағы Солтүстік және Орталық Азия үшін Субөңірлік бөлімшеге арналған әкімшілік және қаржылық рәсімдерге

қатысты келісімді ратификациялау туралы» №140-VI Заңына қол қойды.

28 ақпан

Мемлекет басшысы Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры Ғ.М. Мұтановты қабылдап, ол жоғарғы оқу орнын трансформациялау нәтижелері және оқу үдерісінің заманауи талаптарға бейімделуі туралы баяндады, сондай-ақ жаңа технологиялар саласындағы жобаларды іске асыру және университет негізінде құрылған IT-технопарк аясындағы жоғарғы оқу орындарының өзара іс-әрекеттерін дұрыс жолға қою үдерісі туралы мәлімдеді.

Одан басқа, оқу орнының ғылыми әлеуетін дамыту мәселелері және «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» Жолдауының басым бағыттарына сәйкес кадрларды даярлау барысы талқыланды.

Мемлекет басшысы «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ басқармасының төрайымы К.Н. Шәмшидинованы қабылдап, ол осы білім мекемелері қызметінің негізгі қорытындылары және даму перспективалары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «1996 жылғы 16 қыркүйектегі Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзірбайжан Республикасының Үкіметі арасындағы табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау және салық төлеуден жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзірбайжан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттаманы ратификациялау туралы» №141-VI Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Әскери қызметтің белгіленген мерзімін өткерген мерзімді әскери қызметтегі әскери қызметшілерді запасқа шығару және Қазақстан Республикасының азаматтарын 2018 жылдың наурызмаусымында және қыркүйек-желтоқсанында мерзімді әскери қызметке кезекті шақыру туралы» №644, «Жоғарғы оқу орындарына ерекше мәртебе беру туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 5 шілдедегі №648 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» №645 жарлықтарына қол қойды.

НАУРЫЗ

Дс		5	12	19	26
Сс		6	13	20	27
Ср		7	14	21	28
Бс	1	8	15	22	29
Жм	2	9	16	23	30
Сн	3	10	17	24	31
Жк	4	11	18	25	

1 наурыз

Мемлекет басшысы баспасөз беттерінде қазақстандықтарды Алғыс айту күнімен құттықтады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Вьетнам Социалистік Республикасы арасындағы ұстап беру туралы шартты ратификациялау туралы» №142-VI Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» №646 Жарлығына қол қойды.

2 наурыз

Мемлекет басшысы Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиевке Баку қаласында болған өрт салдарынан көптеген адамдардың қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

3 наурыз

Мемлекет басшысы А.В. Саркисянға оның Армения Республикасының Президенті лауазымына сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

5 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Парламенті палаталарының бірлескен отырысына қатысты.

Н.Ә. Назарбаев бірлескен отырыс барысында Қазақстан халқына арнап «Президенттің бес әлеуметтік бастамасы» үндеуін жариялады. Онда әрбір отбасына баспана алудың жаңа мүмкіндіктерін беру, жалақысы төмен жұмысшылардың еңбекақысын көбейту үшін олардың салық жүктемесін азайту, жоғары білім алудың қолжетімділігі мен сапасын арттырып, студент жастардың жатақханадағы жағдайын жақсарту, шағын несие көлемін көбейту, сондай-ақ елді газбен қамтамасыз ету ісін жалғастыру жөніндегі бастамалар қамтылған.

Өз сөзінде Президент жаңа әлеуметтік бастамалар қоғамымыздың әлеуметтік бірлігін нығайтуға және әрбір қазақстандықтың әл-ауқатын әрі қарай жақсартуға бағытталғанын атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

6 наурыз

Мемлекет басшысы ресейлік «Первый канал» телеарнасына сұхбат берді.

Президент ресейлік телеарна тілшісімен әңгімелесу кезінде Еуразиялық экономикалық одақ аясында Қазақстан мен Ресей арасындағы ынтымақтастықты дамытудың негізгі аспектілеріне, «Бір белдеу, бір жол» бағдарламасының іске асырылу нәтижелеріне, сондай-ақ еліміздің сыртқы саяси қызметінің негізгі мәселелеріне қатысты сауалдарға жауап берді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитеті туралы ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 1996 жылғы 1 сәуірдегі №2922 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №647 Жарлығына қол қойды.

7 наурыз

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Қазақстан» орталық концерт залында өткен 8 наурыз — Халықаралық әйелдер күніне арналған «Көктем шуағы» атты салтанатты концертті тамашалады.

Республиканың барлық әйелдер қауымын келе жатқан Халықаралық әйелдер күні құттықтап, Президент ел өмірінде әйелдердің ерекше рөл атқаратынына тоқталды және Қазақстандағы өскелең жас ұрпақтың санасына адамгершілік құндылықтарды сіңірудің қажеттілігін айтты.

Соңында Мемлекет басшысы көпбалалы аналар А. Түзелбаеваны «Алтын алқа» және Р. Аяғанованы «Күміс алқа» алқаларымен марапаттады.

«Алтын алқа» алқасы 1993 жылдан бастап беріле бастады. Олар көпбалалы аналарға арналған наградалар болып табылады.

Алғашқыда «Алтын алқа» алқасымен 10 және одан көп бала тәрбиелеген аналар марапатталатын.

Кейін, Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 2 желтоқсандағы «Азаматтардың жекелеген санаттарын әлеуметтік қолдау мәселелері жөніндегі Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңына сәйкес, «Алтын алқа» алқасымен 7 және одан көп бала тәрбиелеген аналар марапатталатын болды.

«Күміс алқа» алқасы 1993 жылдан бастап беріле бастады. Олар көпбалалы аналарға арналған наградалар болып табылады.

Алғашқыда «Күміс алқа» алқасы мен 8-9 және одан көп бала тәрбиелеген аналар марапатталатын.

Кейін, Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 2 желтоқсандағы «Азаматтардың жекелеген санаттарын әлеуметтік қолдау мәселелері жөніндегі Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңына сәйкес, «Күміс алқа» алқасымен 6 және одан көп бала тәрбиелеген аналар марапатталатын болды.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинге Сирияда Ресейдің жүк тасымалдайтын Ан-26 ұшағының апатқа ұшырауы салдарынан адамдардың қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

13 наурыз

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында Корея Республикасы Ұлттық ассамблеясының төрағасы Чон Се Гюнді қабылдады.

Кездесу барысында екі елдің сауда-экономикалық қатынастарын дамыту және парламентаралық ынтымақтастық мәселелері талқыланды.

14 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонмен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында тараптар сауда-экономикалық, су-энергетикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы, сондай-ақ терроризммен және ұйымдасқан қылмыспен күрес саласындағы ынтымақтастықтың жай-күйі мен одан әрі даму әлеуетін талқылады.

Соңында Президент Э.Ш. Рахмонды «Парасат» орденімен марапаттады.

Келіссөздердің қорытындысы бойынша Бірлескен мәлімдеме қабылданды, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы реадмиссиялар туралы келісімге және Рeadмиссиялар туралы келісімді іске

асыру тәртібі туралы атқару хаттамасына; Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы Тәжікстан Республикасы азаматтарының Қазақстан Республикасының аумағында және Қазақстан Республикасы азаматтарының Тәжікстан Республикасының аумағында болу тәртібі туралы келісімге; Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы көші-қон саласындағы ынтымақтастық туралы келісімге; Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі мен Тәжікстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі арасындағы 2018–2019 жылдарға арналған ынтымақтастық бағдарламасына; Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі мен Тәжікстан Республикасының Денсаулық сақтау және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі арасындағы әлеуметтік саладағы ынтымақтастық ниеті туралы меморандумға; Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі мен Тәжікстан Республикасының Көші-қон және халықты жұмыспен қамту министрлігі арасындағы әлеуметтік-еңбек саласындағы ынтымақтастық ниеті туралы меморандумға қол қойылды.

«Парасат» ордені 1993 жылы бекітілген. «Парасат» орденімен ғылым мен мәдениет, әдебиет пен өнер қайраткерлері, мемлекет және қоғам қайраткерлері, сондай-ақ және халықтың рухани және ой-өрісін жоғарылатудағы әлеуетін дамытудағы еңбегі үшін, азаматтардың құқығы мен әлеуметтік мүдделерін қорғауда ерен еңбегін сіңірген азаматтар марапатталады.

Мемлекет басшысы Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонмен бірге Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасы кітапханасына барды.

Онда жоғары мәртебелі қонақтар кітапхананың қызметімен және интерактивті білім беру технологияларының заманауи мүмкіндіктерімен танысты.

Мемлекет басшысы Пхенчхан қаласындағы XII қысқы Паралимпиада ойындарында шаңғы жарысы бойынша алтын медаль иеленуіне байланысты А.А. Колядинге құттықтау жеделхатын жолдады.

«Бұл жарқын жеңіс Қазақстанның миллиондаған азаматына қуаныш сыйлап, еліміз үшін мақтаныш сезімін ұялатады. Сенің жетістігің Қазақстан спортының тарихына еніп, өскелең ұрпаққа лайықты үлгі болып қалсын», — делінген жеделхатта.

А.А. Колядин (1973 жылғы 20 ақпанда Қостанай облысы Сарыкөл ауданы Сарыкөл кентінде туған) — шаңғы жарысы бойынша «Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген спорт шебері», еліміздің алты дүркін чемпионы, Паралимпиада-2018 ұлттық құрама капитаны.

Мектепте оқыған жылдары шаңғы жарысымен айналысқан. Облыстық және республикалық жарыстарда бірнеше дүркін жүлдегер болған. 1997 жылы автокөлік апатының салдарынан жарақат алған (оң аяғы кесілген. Күзетші болып жұмыс істеген, өз шаруашылығын жүргізумен айналысқан. 1998–2008 жылдағы кезеңде оңалту мен бейімделудің ұзақ курсынан өтті. Спорттық жаттығуларға 2010 жылдан бастап кірісті.

2018 жылы Пхенчхан қаласында (Оңтүстік Корея) өткен Паралимпиадалық ойындарда шаңғы жарысынан түрегеп тұру классикалық мәнерінің 1,5 шақырымдық спринт қашықтығында А.А. Колядин алтын медальді иеленді.

Мемлекет басшысы «2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа Қырғыз Республикасының қосылуы туралы 2014 жылғы 23 желтоқсанда қол қойылған шарттың жекелеген ережелерін қолдану туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №143-VI, «Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің өнеркәсіптік тауарларға қатысты өзіндік ерекшелікті субсидияларды Еуразиялық экономикалық комиссиямен ерікті келісу және Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің өзіндік ерекшелікті субсидияларды беруіне байланысты талқылауларды Еуразиялық экономикалық комиссияның жүргізу тәртібі туралы келісімді ратификациялау туралы» №144-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Э. Рахмонды «Парасат» орденімен наградтау туралы» №648, «Ш.М. Мирзиёевті I дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №649, «Мемлекеттік қызметшілердің және Қазақстан Республикасының Парламенті депутаттарының

ант беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2017 жылғы 16 тамыздағы №532 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №650 жарлықтарына қол қойды.

15 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстанға Астана қаласындағы Орталық Азия мемлекеттері басшыларының жұмыс (консультативтік) кездесуіне қатысу үшін келген Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбековпен кездесті.

Кездесу барысында екіжақты қатынастардың және өңірлік күн тәртібінің өзекті мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Қазақстанға Астана қаласындағы Орталық Азия мемлекеттері басшыларының жұмыс (консультативтік) кездесуіне қатысу үшін келген Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиёевпен кездесті.

Екі елдің көшбасшылары екіжақты ынтымақтастықтың өзекті аспектілері бойынша пікір алмасты.

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Орталық Азия мемлекеттері басшыларының жұмыс (консультативтік) кездесуіне қатысты.

Кездесуге сондай-ақ Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон, Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиёев, Түрікменстан Мәжілісінің төрайымы А.Т. Нұрбердыева қатысты.

Іс-шара барысында өңірлік және халықаралық күн тәртібіндегі ең өзекті мәселелер бойынша тыңғылықты сындарлы пікір алмасу болып өтті.

Қазақстан Президенті Орталық Азия елдерінің әлеуетін біріктірудің, ішкі өңірлік сауданы арттырудың, өңірлік қауіпсіздікті қамтамасыз етудің және халықтарымыздың жақындасуының маңыздылығын атап өтіп, жоғары деңгейдегі осындай консультативтік кездесулерді өткізудің артықшылықтарына тоқталды (Қосымшаны қараңыз).

Кездесу қорытындысы бойынша шуақты Наурыз мейрамына орай Орталық Азия мемлекеттері басшыларының Бірлескен мәлімдемесі қабылданды.

Мемлекет басшысы Түрікменстан Мәжілісінің заңнамасы мен нормалары жөніндегі комитетінің төрағасы С.Г. Бердымұхамедовті қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстан Президентіне Түрікменстан Президенті Г.М. Бердымұхамедовтің жеке жолдауы табыс етілді.

Н.Ә. Назарбаев Түрікменстан Президентіне сәлем жолдап, оның қызметіне табыс тіледі.

Мемлекет басшысы Қазақстан мен Түрікменстан арасындағы екіжақты диалогты нығайту мен дамытудың маңыздылығын атап өтті.

Мемлекет басшысы «Астана Опера» мемлекеттік опера және балет театрында өткен Қазақстандағы Өзбекстан жылының салтанатты ашылу рәсіміне қатысты.

Рәсімге сондай-ақ Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон, Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиев қатысты.

Н.Ә. Назарбаев құттықтау сөзінде Қазақстандағы Өзбекстан жылының ашылу рәсімі ұлы Наурыз мейрамы қарсаңында өтуінің символдық мәні бар екеніне тоқталып, бұл іс-шара Орталық Азия мемлекеттері басшыларының алғашқы консультативтік жұмыс кездесуіне тұспа-тұс келгенін атап өтті.

Қазақстан Президенті бұл іс-шараның Қазақстан-Өзбекстан арасындағы достық пен тату көршіліктің символы ретінде ғана емес, сонымен қатар бүкіл өңірдің серіктестігін нығайтуға және мәдени-өркениеттік тұрғыдан жақындасуына зор үлес қосатынын айтты.

Соңында Мемлекет басшысы екі ел арасындағы саяси, экономикалық және мәдени қарым-қатынастарды нығайтуға және дамытуға қосқан зор үлесі үшін Өзбекстан Президенті Ш.М. Мирзиевті I дәрежелі «Достық» орденімен марапаттады.

1

2

3

«Достық» ордені 1995 жылы тағайындалған. Екі дәрежеге ие. Онымен қоғамда өзара татулықты сақтау жөніндегі жемісті жұмысы, халықтар арасында бейбітшілікті, достық пен ынтымақтастықты нығайтуға сіңірген еңбегі үшін қазақстандық және шетел азаматтары наградталады.

I дәрежелі «Достық» ордені жұлдыздан (1-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (2-сурет), II дәрежелі «Достық» ордені төсбелгіден (3-сурет) тұрады.

Мемлекет басшысы Германия Федеративтік Республикасының Федералды канцлері А. Меркельге оның осы лауазымға қайта сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Теңіз кеме қатынасы қауіпсіздігіне қарсы бағытталған заңсыз іс-әрекеттермен күрес туралы конвенцияға 2005 жылғы хаттаманы ратификациялау туралы» №145-VI Заңына қол қойды.

16 наурыз

Мемлекет басшысы Сирия жөніндегі Астана процесінің кепілгер-елдерінің сыртқы істер министрлерін қабылдады.

Кездесуге Ресей Федерациясының Сыртқы істер министрі С.В. Лавров, Түркия Республикасының Сыртқы істер министрі М. Чавушоғлы, Иран Ислам Республикасының Сыртқы істер министрі М. Зариф қатысты.

Әңгіме барысында тараптар Астана алаңы форматында Сириядағы қақтығысты тоқтату жөніндегі келіссөздердің нәтижелері мен перспективаларын талқылады.

Қазақстан Президенті Астана процесі арқылы оқ атпау жөнінде бірқатар уағдаластыққа қол жеткізілгенін атап өтті.

Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ өңірде бітімгершілік орнату жөніндегі БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің қарарын Қазақстанның қолдағанын айтты.

Өз кезегінде, кепілгер-елдердің сыртқы істер министрлері Астанада келіссөз алаңын ұсынғаны үшін Қазақстан Президентіне алғыс айтып, Сириядағы қақтығысты шешу жолдарын іздестірудің маңыздылығын атап өтті.

Женева процесінің ажырамас бөлігі болып табылатын Астана процесі Сирия Араб Республикасының аумағындағы зорлық-зомбылық деңгейі мен соғыс қимылдарының ауқымын төмендетуге мүмкіндік берді. Астана қаласындағы Сирия қақтығысын бейбіт жолмен реттеу жөніндегі келіссөздер Қазақстан Президенті Н.Ә. Назарбаевтың толықтай қолдауымен және қатысуымен 2017 жылғы қаңтарда басталды.

Астана қаласында жоғары деңгейде өткен халықаралық кездесулер тұйыққа тірелген ахуалды жоюға мүмкіндік берді. Дәл осы Қазақстанның астанасында жанжалдасушы тараптар алғаш рет келіссөздер үстеліне отырды. Одан басқа, Астана қаласында Сирия үкіметі мен қарулы оппозиция арасындағы сенім шараларын нығайтудың алғашқы қадамы жасалды. Келіссөздер басталған сәттен бастап Сирия аумағында деэскалация аймақтары құрылды, атысты тоқтату режиміне мониторинг жасау тетіктері жасалды. Нәтижесінде Сирияның бірқатар өңірлерінің ұрғындарына гуманитарлық көмектерді жеткізу қамтамасыз етілді.

17 наурыз

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасының Төрағасы Си Цзиньпинге оның осы лауазымға қайта сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Қазақстан Президенті бұл оқиғаны елдің ұлттық мүддесін ілгерілету ісіне зор үлес қосқан Си Цзиньпинге Қытай халқының берген жоғары бағасы ретінде атап өтті.

19 наурыз

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесті.

Өңгіме барысында Н.Ә. Назарбаев В.В. Путинді Ресей Федерациясы Президентінің сайлауында сенімді жеңіске жетуімен құттықтап, жоғары мемлекеттік қызметіне жаңа жетістіктер тіледі.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинге оның осы лауазымға қайта сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

«Қазақстан екі ел халықтарының мүддесі үшін Ресеймен екіжақты форматта да, Еуразиялық экономикалық одақ аясында да байланыстарды кеңейту ісін жалғастыруды көздеп отыр.

Мен сенім мен өзара түсіністікке негізделген достығымызды қадірлеймін әрі оны жоғары бағалаймын.

Біздің бірлескен жұмысымыз алдағы уақытта да көпқырлы ынтымақтастығымыздың барлық мәселелері бойынша Астана мен Мәскеудің табысты

диалогының берік негізі болып қала беретініне сенімдімін», — делінген құттықтауда.

20 наурыз

Мемлекет басшысы «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №651, «С. Раваньянды Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» №652 жарлықтарына қол қойды.

21 наурыз

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Наурыз мейрамына арналған мерекелік іс-шараларға қатысты.

Президент «ЭКСПО конгресс-орталығының» ғимаратында «Жаңарған жер, бақ қонған нұрлы ел» жаңа қазақстандық мюзиклін тамашалады.

Одан басқа, Мемлекет басшысы «ЭКСПО» көрме кешенінің аумағында орналасқан этноауылды аралап көрді. Мұнда музыкамен әрленген театрландырылған көріністер қойылып, декоративті-қолданбалы шығармашылық көрме және ұлттық спорт сайыстары ұйымдастырылды.

Н.Ә. Назарбаев барша қазақстандықтарды Наурыз мерекесімен құттықтап, бұл мейрам ұрпақтар сабақтастығының және халқымыздың тереңнен тамыр тартатын салт-дәстүрі мен мәдениетінің символына айналғанын айтты.

Сол күні Мемлекет басшысы Өзбекстан Республикасына жұмыс сапарымен барып, Самарқан қаласында осы елдің Президенті Ш.М. Мирзиёевпен кездесті.

Кездесу барысында тараптар Қазақстан мен Өзбекстан арасындағы қарым-қатынастардың ахуалын жоғары бағалап, оларды әрі қарай дамытудың перспективаларын талқылады.

Н.Ә. Назарбаев сауда-экономикалық, мәдени-гуманитарлық және басқа да салалардағы екіжақты ынтымақтастықтың қарқынды дамып келе жатқанына тоқталды. Атап айтқанда, өзара сауда айналымының ұлғайғаны, екі елдің бизнес қауымдастығы өкілдері арасында табысты байланыстар ілгерілеп келе жатқаны атап өтілді.

Содан басқа, Самарқан қаласына сапары барысында – Ә. Назарбаев Ш.М. Мирзиевпен бірге «Хазірет Ахмет» мемориалдық кешеніне барып, Өзбекстан Республикасының Тұңғыш Президенті И.А. Каримовтің қабріне тағзым етті.

Сондай-ақ екі мемлекет халқына ортақ Наурыз мейрамы қарсаңында Мемлекет басшысы Өзбекстан Президентімен бірге Самарқан қаласының бірқатар мәдени-тарихи орындарын аралап көрді.

24 наурыз

Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірліктерінде ресми сапармен болып, осы елдің астанасы Әбу-Даби қаласында Әбу-Даби әмірлігінің тақ мұрагері, Біріккен Араб Әмірліктерінің Қарулы Күштері Жоғарғы Бас қолбасшысының орынбасары шейх Мұхаммед бен Заид әл-Нахаянмен кеңейтілген құрамда келіссөздер жүргізді.

Тараптар екі елдің инвестицияларды қорғау, ға-рыштық технология, су-энергетика, мұнай-химия, ауыл шаруашылығы және цифрландыру салалардағы ынтымақтастығын тереңдетудің кең ауқымды мәселелерін талқылады. Келіссөздер қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Араб Әмірліктерінің Үкіметі арасындағы Инвестицияларды көтермелеу және өзара қорғау туралы келісімге; Атырау облысында интеграцияланған газ-химия кешенін (полиэтилен өндірісі) салуға қатысты ынтымақтастықтың негізгі шарттары туралы меморандумға; Атырау облысындағы полипропилен өндіретін зауыт жұмысына қатысу үлесін сатып алуға байланысты өзара түсіністік туралы меморандумға; «Ақтау теңіз порты» арнайы экономикалық аймағы акционерлік қоғамының 49% акциясын сатып алудың негізгі қағидаттары туралы негіздемелік келісімге; «DP World» компаниясының «Қорғас – Шығыс қақпасы» арнайы экономикалық аймағының басқарушы компаниясы» акционерлік қоғамының капиталына қатысуының негізгі қағидаттары туралы негіздемелік келісімге; Дубайдағы «ЭКСПО-2020» дүниежүзілік көрмесіне қатысу туралы шартқа қол қойылды.

26 наурыз

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинге Кемеров қаласындағы сауда-ойын сауық орталығында болған өрт салдарынан адамдардың қайғылы қазаға ұшырауына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

31 наурыз

Мемлекет басшысы «Алматы облысының әкімшілік-аумақтық құрылысындағы өзгерістер туралы» №653 Жарлығына қол қойды.

СӘҮІР

Дс	2	9	16	23	30
Сс	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Бс	5	12	19	26	
Жм	6	13	20	27	
Сн	7	14	21	28	
Жк	1	8	15	22	29

2 сәуір

Мемлекет басшысы Египет Араб Республикасының Президенті Әбдел Фаттах Ас-Сисиге оның осы лауазымға қайта сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Ө.М. Бітімов туралы» №654, «Ә.О. Есенгелдиевті Қазақстан Республикасының Ауғанстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №655, «Сотталғандарға кешірім жасау туралы» №656 жарлықтарына қол қойды.

3 сәуір

Мемлекет басшысы «Астана Бас жоспары» ғылыми-зерттеу жобалау институты» ЖШС барып, онда елорданы абаттандыру жобаларының іске асырылу барысымен, сондай-ақ қаланың инфрақұрылымдық және әлеуметтік-мәдени нысандарын одан әрі салу жоспарлары туралы ақпаратпен танысты.

Сол жерде Президент Астана қаласының әкімі Ә.Ө. Исекешевтің елорданы одан әрі дамыту және қала тұрғындарының өмір сүру сапасын жақсартудың негізгі көрсеткіштеріне қол жеткізу бойынша есебін тыңдады.

Н.Ә. Назарбаев Астана қаласында жаңа сәулет және логистика құрылыстарын салу кезінде қала құрылысы саласында әлемдік жетістіктерді зерттеу мен қолдану қажеттігін атап көрсетті.

4 сәуір

Мемлекет басшысы «Chevron Corporation» компаниясының Бас атқарушы директоры және Директорлар кеңесінің төрағасы М. Уиртпен кездесті.

Кездесу барысында тараптар мұнай өндіру және мұнай өңдеу саласындағы ағымдағы мәселелер мен өзара іс-қимыл перспективаларын талқылады.

Президент сондай-ақ М. Уиртті лауазымға кірісуімен құттықтап, осы жауапты қызметінде оған табыс тіледі.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Hilton» қонақүйінде өткен «Теңізшевройл» ЖШС 25 жылдығына арналған салтанатты іс-шараға қатысты.

Өз сөзінде Президент «Теңізшевройл» компаниясының қазіргі жетістіктеріне өз тәжірибелері мен білімдеріне сүйеніп, зор үлес қосқан оның қызметкерлерінің арқасында қол жеткізілгенін атап айтты.

«Теңізшевройл» бірлескен Қазақстан-америкалық компаниясы осыдан 25 жыл бұрын Теңіз және Королев мұнай-газ кен орындарын игеру үшін құрылған болатын. Қазақстан Президенті Н.Ә. Назарбаев пен «Шеврон» америкалық мұнай корпорациясының басшысы К. Дерр 1993 жылғы 6 сәуірде тиісті келісімге қол қойды.

Мемлекет басшысы «А.С. Смолин туралы» №657, «Т.С. Донақовты Қазақстан Республикасы Жоғары сот кеңесінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» №658, «В.З. Жұмақанов туралы» №659, «Н.Б. Ермакбаевты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» №660, «Д.А. Кәлетаевты Қазақстан Республикасының Дін істері және азаматтық қоғам министрі қызметіне тағайындау туралы» №661, «Д.А. Кәлетаев туралы» №662 жарлықтарына қол қойды.

5 сәуір

Мемлекет басшысы елорданы одан әрі дамыту мәселелері бойынша кеңес өткізді.

Кеңес барысында Астана қаласының әкімі Ә.Ө. Исекешевтің қала инфрақұрылымын дамыту мен трансформациялау және әлеуметтік нысандарды салуға қатысты жобаларды жүзеге асыру туралы баян-дамасы тыңдалды.

Есепті тыңдай отырып, Президент азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету, туристік нысандарды тиімді пайдалану, «Сергек» бейнебақылау жүйесін пайдалану, ескірген және апатты жағдайдағы тұрғын үйлер мәселесін шешу, тұрмыстық-коммуналдық шаруашылық саласына уақытылы бақылау жасау мәселелеріне

тұқталды және қалада көлік тұрақтарын ұйымдастыру мәселелерін зерделеуді тапсырды.

Н.Ә. Назарбаев қатысып отырғандарға Ресей Федерациясының Кемеров қаласында болған оқиғаны әске салып, адамдардың қоғамдық орындардағы қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселесіне ерекше назар аударды.

Кеңес барысында көлік инфрақұрылымы мен жеңіл рельсті көлік желісінің құрылысын дамыту, демалыс орындары мен білім беру нысандарын салу, қаланың экологиялық проблемаларын шешу және қалдықтарды қайта өңдеу мәселелері де талқыланды.

Кеңес соңында Президентке эксперименттік «IVECO Heuliz» маркалы электр автобусы көрсетілді.

Мемлекет басшысы «Ә.Ғ. Рақышеваны Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі басшысының орынбасары қызметіне тағайындау туралы» №663, «Қазақстан Республикасы мен Бразилия Федеративтік Республикасы арасындағы адамдарды ұстап беру туралы шартқа қол қою туралы» №664 жарлықтарына қол қойды.

8 сәуір

Мемлекет басшысы баспасөз беттерінде Қазақстанның православиелік христиандарын, барша азаматтарды Пасха мерекесімен құттықтады.

9 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі Е.К. Сағадиевті қабылдап, ол білім беруді және ғылымды дамытудың 2016–2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының іске асырылу барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Беларусь Республикасының Үкіметі арасындағы 1997 жылғы 11 сәуірдегі Табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау және салық төлеуден жалтаруға жол бермеу туралы Қазақстан

Республикасының Үкіметі мен Беларусь Республикасының Үкіметі арасындағы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №146-VI Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау туралы» №665 Жарлығына қол қойды.

10 сәуір

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» партиясы төрағасының бірінші орынбасары М.С. Әшімбаевты қабылдап, ол партияның ағымдағы қызметі, сондай-ақ «Жас Отан» жастар қанатының IV съезін өткізу қорытындылары туралы ақпарат берді.

11 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының халық әртісі Д.Қ. Жолжақсыновты қабылдады.

Кездесу барысында Президент Д.Қ. Жолжақсыновтың Қазақстанның кинематография және театр өнерін дамытуға қосқан зор үлесі мен рөлін ерекше атап өтті.

Сондай-ақ әңгіме барысында қазақстандық киноны одан әрі дамыту мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілер — Ресей Федерациясының елшісі А.Н. Бородавкиннен, Өзбекстан Республикасының елшісі С.П. Ниязходжаевтан, Түрікменстанның елшісі Т.Б. Коменовтен және Италия Республикасының елшісі П. Д'Авинодан сенім грамоталарын қабылдады.

12 сәуір

Мемлекет басшысы Астана қаласының «Назарбаев орталығы» ғимаратында «Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық» жобасы аясында өткен оқулықтарды таныстыру рәсіміне қатысты.

Таныстыру рәсіміне танымал қоғам қайраткерлері, ЖОО басшылары, ғылыми гуманитарлық орталықтардың қызметкерлері, оқытушылар мен жас ғалымдар, зиялы қауым өкілдері, сондай-ақ жобаға қатысып

стырған редакторлар, аудармашылар мен баспагерлер жазысты.

Іс-шара барысында Президентке қоғамдық сананы қаңғырту бағдарламасын іске асыру аясында аударылып, басылған 18 оқулық көрсетілді.

Н.Ә. Назарбаев өз сөзінде әлемдік тәжірибеде мұндай кешенді бағдарламаның іске асырылуы сирек кездесетінін атап өтті. «Жаңа оқулықтар — эксклюзивті гуманитарлық кітапхана. Бұл оқулықтар көпшілік үшін кітап түрінде, электронды онлайн нұсқасында және жаздық лекторлардың ашық дәрістерінің видеотекасы сияқты үш форматта қолжетімді болмақ. Кітаптар латын қарпінде басып шығарылғаннан кейін, оларды шетелде тұратын жастарымыз да оқи алатын болады», — деді Мемлекет басшысы.

Кездесудің соңында Президент 2018 жылға жоспарланған 30 кітаптың әрі қарай сапалы аударылуын және басылып шығуын қамтамасыз ету, бұл оқулықтарды білім беру үдерісіне тиімді енізу, ғылыми тәжірибеде қолданылатын барлық терминдерді жүйелендіріп, гуманитарлық және экономикалық лексиканың жаңа түсіндірме сөздігін шығару, онлайн білім беру және ғылыми аударма мектебін дамыту бойынша Үкімет пен Ұлттық аударма бюросына бірқатар нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиевке оның осы лауазымға қайта сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы Алжир Халықтық Демократиялық Республикасының Президенті А. Бутефликке Буфарик қаласы маңында жүк тасымалдайтын әскери ұшақтың апатқа ұшырауы салдарынан көптеген адамның қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Ж.С. Ғалиев туралы» №666 Жарлығына қол қойды.

16 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрі Т.М. Сүлейменовті қабылдап, ол 2017 жылдың қорытындылары бойынша экономикалық даму көрсеткіштерін талдау нәтижелері және ведомствоның ағымдағы қызметі туралы баяндады.

Кездесу қорытындысы бойынша Президент Қазақстанның экспорттық және транзиттік әлеуетін одан әрі дамыту бойынша, сондай-ақ мемлекеттік және салалық бағдарламаларды іске асыру бойынша бірқатар нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне халықтың жұмыспен қамтылуы және көші-қоны мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №147-VI Заңына қол қойды.

17 сәуір

Мемлекет басшысы Қорея Республикасының Сыртқы істер министрі Кан Ген Хваны қабылдады.

Кездесу барысында екі ел арасындағы ынтымақтастықтың өзекті мәселелері және сауда-экономикалық қатынастарды дамыту перспективалары талқыланды.

Мемлекет басшысы ресейлік тараптың бастамасы бойынша Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың едәуір өзекті мәселелерін, сондай-ақ өңірлік және халықаралық күн тәртібін, соның ішінде Сириядағы ахуалды талқылады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы астанасының 20 жылдығы құрметіне арналған мерекелік медаль туралы» №667 Жарлығына қол қойды.

18 сәуір

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында Қазақстан Республикасы Ұлттық банкі қызметінің қорытындылары бойынша кеңес өткізді.

Кеңес барысында Ұлттық банктің 2017 жылғы есебі тыңдалды, сондай-ақ елдің қаржылық секторын дамыту перспективалары ұсынылды.

19 сәуір

Мемлекет басшысы «Самұрық-Қазына» ұлттық әлауқат қоры» АҚ басқару жөніндегі кеңес отырысына қатысты.

Кеңеске Қазақстан Республикасының Премьер-министрі Б.Ә. Сағынтаев, Президенті Әкімшілігінің басшысы Ә.Р. Жақсыбеков, Ұлттық банкінің төрағасы Д.Т. Ақышев, «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ басқарма төрағасы А.С. Есімов, Премьер-министрінің орынбасарлары А.Ұ. Мамин және А.Қ. Жұмағалиев, Президентінің көмекшісі Ә.А. Смайылов, Инвестициялар және даму министрі Ж.М. Қасымбек, Ұлттық экономика министрі Т.М. Сүлейменов, Қаржы министрі Б.Т. Сұлтанов, Энергетика министрі Қ.А. Бозымбаев, «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ тәуелсіз директоры Р. Эванс, ұлттық компаниялар мен кәсіпорындардың басшылары қатысты.

Отырыс барысында 2018–2028 жылдарға арналған жаңартылған даму стратегиясы мен «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ трансформациялау бағдарламасының қабылдануына, сондай-ақ адами капиталды дамыту және қордың кадрлық әлеуетін тиімді пайдалануға қатысты мәселелер талқыланды.

Н.Ә. Назарбаев басқару деңгейлерін қысқарту, активтерді жекешелендіру және холдинг компанияларын цифрландыру қажеттігіне баса назар аударды.

Мемлекет басшысы Армения Республикасының Премьер-министрі С.А. Саргсянға оның осы лауазымға сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №669, «Т.Л. Христеаны Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» №670 жарлықтарына қол қойды.

25 сәуір

Мемлекет басшысы армяндық тараптың бастамасы бойынша Армения Республикасының Президенті А.В. Саркисянмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар Армениядағы ағымдық ішкі саяси ахуал туралы пікір алмасты.

Н.Ә. Назарбаев достас Армения халқына бейбіт өмір мен тыныштық тілеп, барлық мүдделі тараптың туындаған саяси дағдарысты Армения Конституциясына сәйкес және заң үстемдігі негізінде диалог арқылы шешуінің маңызды екенін атап өтті.

27 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстан халқы Ассамблеясы төрағасының орынбасары — Хатшылық меңгерушісі Л.А. Прокопенконы қабылдап, ол Қазақстан халқы Ассамблеясының XXVI сессияны өткізуге дайындық барысы туралы, сондай-ақ ҚХА кеңесінің кеңейтілген отырысының қорытындылары бойынша қабылданған шешімдер туралы ақпарат берді.

Мемлекет басшысы «2018–2020 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №148-VI, «Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №149-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №671, «Д.Х. Бақышев туралы» №672, «Б.А. Дүйсенбаевты Қазақстан Республикасының Корея Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №673, «К.В. Жигаловты Қазақстан Республикасының Испания Корольдігіндегі Төтенше

және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №674, «А.Ә. Камалдиновті Қазақстан Республикасының Канададағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №675, «Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің құрылымын бекіту туралы» №676қбп жарлықтарына қол қойды.

28 сәуір

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік және келісім сарайында өткен «Бес әлеуметтік бастама — қоғамның әлеуметтік бірлігінің тұғыры» атты Қазақстан халқы Ассамблеясының XXVI сессиясына төрағалық етті.

Іс-шараға 1,5 мыңнан астам адам қатысты. Олардың қатарында барлық өңірлерден келген Ассамблеяның мүшелері мен ардагерлері, этномәдени бірлестіктердің төрағалары, Парламент депутаттары, орталық атқарушы органдардың, саяси партиялардың, діни бірлестіктердің, ҰЕҰ басшылары, ғылыми, шығармашыл зиялы қауым және БАҚ өкілдері бар.

Жиналғандардың алдында сөйлеген сөзінде Президент Қазақстан халқы Ассамблеясының елдегі бейбітшілік пен тұрақтылықтың басты кепілі ретіндегі рөліне ерекше назар аударды, сондай-ақ «Бес әлеуметтік бастаманы» іске асырудың үш негізгі факторларына түбегейлі тоқталды және мемлекеттің әлеуметтік саясатының басты ерекшеліктерін атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

Іс-шара барысында В.И. Тварионас пен И.Т. Салжанов Ассамблея төрағасының орынбасарлары болып тағайындалды.

XXVI сессияның қорытындысы бойынша Ассамблея Қазақстан халқын әлеуметтік мемлекеттің және ұлтық әл-ауқатты арттырудың жаңа моделін бірге құруға шақыратын Үндеу қабылдады.

Қазақстан халықтары Ассамблеясы Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 1 наурыздағы Жарлығына сәйкес Мемлекет басшысы жанындағы консультативтік-кеңесшіл орган ретінде құрылды. Алғаш рет этносаралық мәселелер бойынша қоғамдық институт құру идеясы 1992 жылы Мемлекет басшысымен I Қазақстан халқы форумында айтылған болатын. Ассамблеяның міндеттері Қазақстанда этносаралық және конфессияаралық келісімді қамтамасыз ету, рухани-мәдени жаңаруға жәрдемдесу және теңдік принципін сақтау.

негізінде оның аумағында өмір сүріп жатқан этностарды дамыту, көптеген этникалық мүдделерді есепке ала отырып, мемлекеттік ұлттық саясат жүргізу бойынша ұсыныстар шығару болып табылады.

Сондай-ақ Ассамблея құрылымына барлық облыс орталықтарында, Астана және Алматы қалаларында әрекет ететін және әкімдердің жанындағы консультативті-кеңесшіл органдар мәртебесіне ие шағын ассамблеялар да кіреді.

«Қазақстан Республикасы Конституциясына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2007 жылғы 21 мамырдағы Заңына сәйкес Қазақстан халықтары Ассамблеясы Қазақстан халқы Ассамблеясы болып қайта аталды, конституциялық мәртебеге ие болып, өз өкілдерін Парламент Мәжілісіне ұсыну мүмкіндігін алды.

2007 жылғы 20 тамызда 9 Мәжіліс депутаты Ассамблея атынан сайланды.

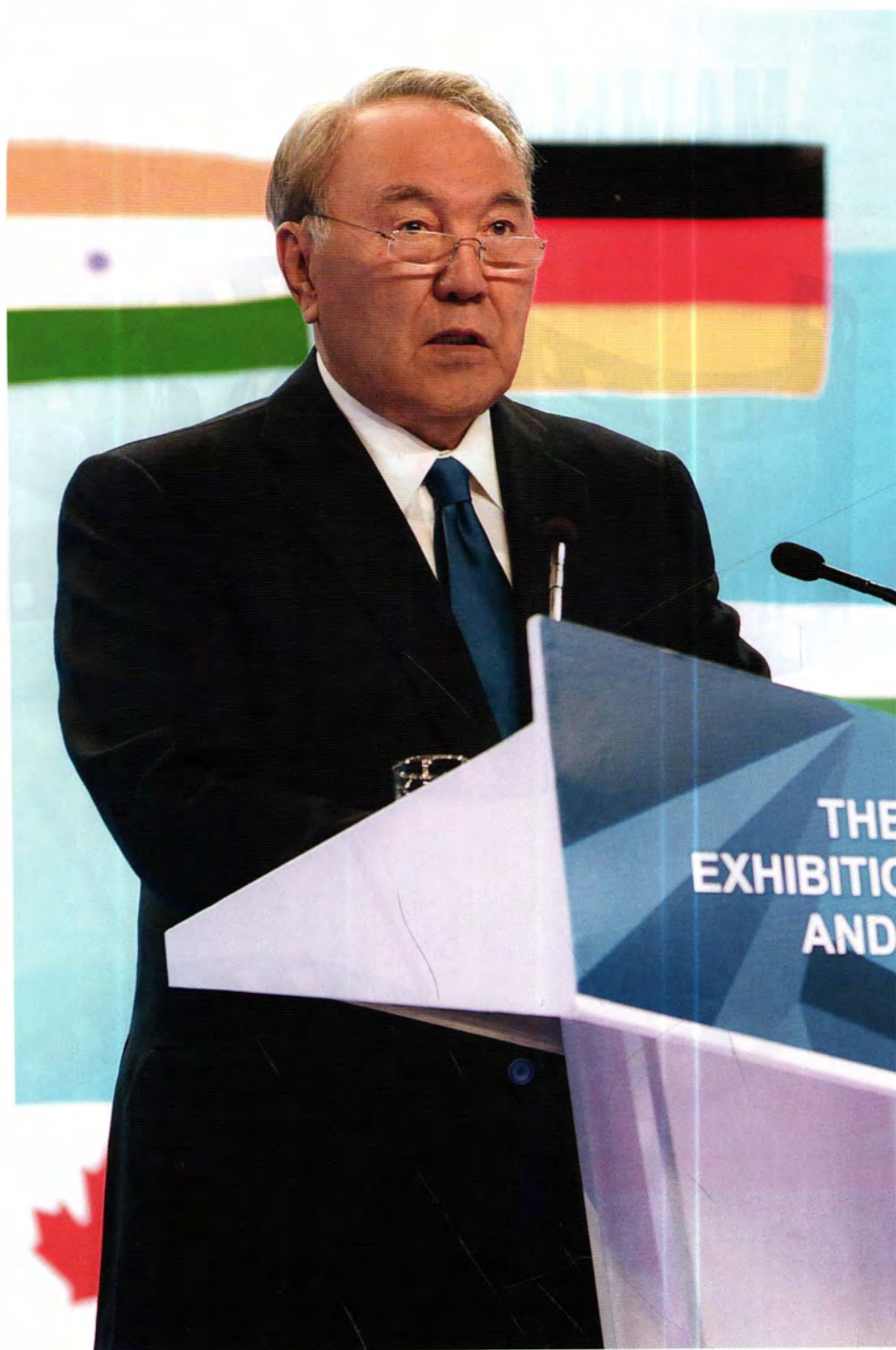
2008 жылғы қазанда «Қазақстан халқының Ассамблеясы туралы» Заң қабылданды.

Қазақстан халқы Ассамблеясының төрағасы — Н.Ә. Назарбаев.

МАМЫР

Дс		7	14	21	28
Сс	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Бс	3	10	17	24	31
Жм	4	11	18	25	
Сн	5	12	19	26	
Жк	6	13	20	27	

1 мамыр

Мемлекет басшысы баспасөз беттерінде барша қазақстандықтарды 1 мамыр — Қазақстан халқының бірлігі күнімен құттықтады.

«Бірлік, достық және өзара сыйластық болған кезде ғана біздің кең байтақ ортақ отанымыз — Қазақстан Республикасы мол байлық пен бақ-берекеге кенеледі. Осы маңызды құндылықтар қоғамымыздың дүниетанымын анықтап, оның одан әрі біріге және жұмыла түсуінің айқын бағдары болады.

Мемлекет өмірінің барлық саласындағы ауқымды жаңару жаңа белестерді бағындырып, жеңіске жету жолында бірлігіміз бен тұрақтылығымызды нығайтуға септігін тигізеді деп сенемін.

Баршаңызға зор денсаулық, бақ-береке және жаңа табыс тілеймін!» — делінген үндеуде.

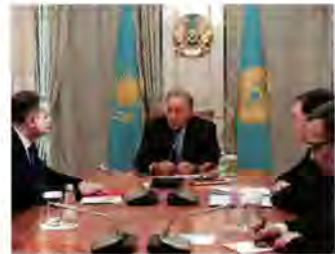

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Қазақ елі» монументінің алдындағы алаңда өткен Қазақстан халқының бірлігі күніне арналған мерекелік іс-шараларға қатысты.

2 мамыр

Мемлекет басшысы Еуразиялық экономикалық комиссия алқасының төрағасы Т.С. Саркисянды қабылдады.

Кездесу барысында Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің алдағы отырысының күн тәртібі, сондай-ақ еуразиялық интеграцияны одан әрі нығайту мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы астаналық «Сарыарқа» ауданында орналасқан жаңа мешітке барып, онда мешіт құрылысының барысымен және осы ғимаратты электр қуатымен және жылумен қамтамасыз ету үшін пайдаланылатын баламалы энергия көздерімен танысты.

Есіл өзенінің оң жағалауында орналасқан мешіттің құрылысы 2016 жылы басталды. Жаңа мешіт қайырымдылық мақсатпен жиналған қаражат есебінен тұрғызылды. Мешіт ғимараты дәстүрлі өрнектер мен декоративті элементтер қолданыла отырып, постмодернизм стилінде салынған. Негізгі ғимарат күрделі әрі жартылай сфералық нысанды елестетеді. Оның қабырғалары үшбұрыштан сүйірленіп, диаметрі 26 метрлік күмбезбен

жалғасқан. Мешіттің сыртқы дизайны гүлді әрі алмастың қырларын еске салады.

Мешіттің басты ғимаратының солтүстік жағында орналасқан мұнараның биіктігі — 43,5 метр. Ол «қалам» — «қасиетті қауырсын» түрінде бой көтерген.

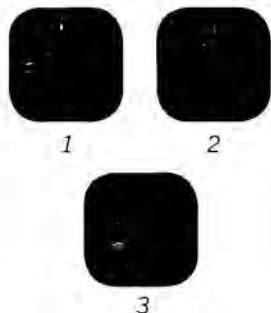
Жаңа мешітті энергия қуатымен қамтамасыз ету үшін пайдаланылатын баламалы энергия көздері қажетті мөлшерден үш есе көп электр қуатын өндіреді. Жаңа мешіт 750 адамға лайықталған.

3 мамыр

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында Отан қорғаушы күніне орай әскери және қызметтік міндеттерін атқару кезінде ерлік пен батылдық көрсеткен, сондай-ақ ұлттық қауіпсіздік пен елдің қорғаныс қабілетін қамтамасыз етуге, заңдылық пен қоғамдық тәртіпті нығайтуға елеулі үлес қосқан бір топ әскери қызметшілерге, құқық қорғау органдары мен ұлттық қауіпсіздік қызметкерлеріне мемлекеттік наградаларды табыс етті.

Президент қызметте ерекше танылған 13 қызметкерге «Даңқ», «Айбын» және «Құрмет» ордендерін, «Ерлігі үшін» және «Жауынгерлік ерлігі үшін» медальдарын тапсырды.

Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ Ұлттық қауіпсіздік комитетінің, Мемлекеттік күзет, Ішкі барлау қызметтерінің, Әуе авиациясы күштерінің, Қазақстан Республикасы ішкі істер және әділет министрліктерінің өкілдеріне жоғары әскери және арнаулы атақтар мен сыныптық шендерді табыс етті.

«Даңқ» ордені 1993 жылы бекітілген. Екі дәрежесі бар. Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери құрамаларының жоғары офицерлік құрамының, сондай-ақ арнаулы мемлекеттік органдар, прокуратура, ұлттық қауіпсіздік, ішкі істер және басқа органдардың қызметкерлері әскерлерге басшылық ету мен басқарудағы табыстары, әскерлердің жоғары жауынгерлік әзірлігі мен елдің қорғаныс қабілетін қамтамасыз еткені үшін, әскери, шекаралық және ішкі қызметті үздік ұйымдастырғаны үшін, ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз еткені, заңдылықты және қоғамдық тәртіп күзетін нығайтқаны үшін марапатталады.

I дәрежелі «Даңқ» ордені жұлдыздан (1-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (2-сурет) тұрады. II дәрежелі даңқ ордені төске тағатын орден белгісінен (3-сурет) тұрады.

«Айбын» ордені 1995 жылы белгіленді. Үш дәрежесі бар. Орденмен Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлер мен әскери құрама-

1

2

3

лардың әскери қызметшілері, сондай-ақ арнаулы мемлекеттік орган, прокуратура, ұлттық қауіпсіздік, ішкі істер органдарының қызметкерлері жауынгерлік даярлықта, әскерлердің жоғары жауынгерлік дайындық деңгейін ұстауда, заңдылық пен қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етуде қол жеткізген табыстары үшін; әскери және қызмет бабындағы парызын өтеудегі көрсеткен батылдығы мен жанқиярлығы, сондай-ақ мемлекет мүддесін қорғауда жасаған ерлігі үшін марапатталады.

I (1-сурет) және II дәрежелі (2-сурет) «Айбын» орденімен кіші және аға офицерлік құрамдағы адамдар марапатталады.

III дәрежелі (3-сурет) «Айбын» орденімен солдаттар, матрос-тар, сержанттар, старшиналар, прапорщиктер мен мичман-дар марапатталады.

«Құрмет» ордені 1993 жылы тағайындалған. «Құрмет» орденімен азаматтар экономиканы, әлеуметтік саланы, ғылым мен мәдениетті, білім беру ісін дамытуға сіңірген еңбегі, мемлекеттік органдардағы мінсіз қызметі және белсенді қоғамдық қызметі үшін наградталады.

«Ерлігі үшін» медалі 1993 жылы белгіленді. Медальмен азаматтар төтенше жағдайларда (суда, өрт, табиғат апаты кездерінде) адам өмірін құтқаруға байланысты көрсеткен, қылмысқа қарсы күресте көрсеткен батылдығы мен жанқиярлығы үшін марапатталады.

«Жауынгерлік ерлігі үшін» медалі 1995 жылы белгіленді. Медальмен ҚР Қарулы Күштерінің, Қазақстан Республикасының басқа да әскерлері мен әскери құрылымдарының әскери қызметшілері, сондай-ақ прокуратура, ұлттық қауіпсіздік, ішкі істер органдарының және ҚР Әділет министрлігінің қылмыстың атқару жүйесінің қызметкерлері әскери бөлімнің, бөлімшенің әскери міндеттерді ойдағыдай орындауына жәрдемдесетін ұрыс кезіндегі, сондай-ақ қылмысқа қарсы күрестегі білгір, алғыр әрі батыл қимылы үшін; мемлекеттік шекараны қорғау кезінде көрсеткен ерлігі үшін; қызметін өтеу барысында сіңірген еңбегі үшін марапатталады.

Мемлекет басшысы «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» №150-VI Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Жоғары әскери және арнаулы атақтар, сыныптық шендер және біліктілік сыныбын беру туралы» №677, «Ю.Б. Померанцевке

жоғары дәрежелі ерекшелік белгісі — «Қазақстанның Еңбек Ері» атағын беру туралы» №678 жарлықтарына қол қойды.

4 мамыр

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар Ұлы Отан соғысындағы Жеңіс күнін мерекелеуге байланысты құттықтауларымен алмасты.

Одан басқа, екі елдің көшбасшылары екіжақты ынтымақтастықтың ағымдағы жай-күйі мен келешегін, сондай-ақ Армениядағы ахуалды қоса алғанда, өңірлік және халықаралық күн тәртібін талқылады.

Мемлекет басшысы Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиёевпен телефон арқылы сөйлесті.

Тараптар Қазақстан мен Өзбекстан ынтымақтастығының басым бағыттары мен алдағы кездесулер кестесін талқылады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жер қатынастарын реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №151-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы Ауғанстан Ислам Республикасының тұрақтылығы және қайта қалпына келтіру жөніндегі іс-қимылға Америка Құрама Штаттарының қатысуына байланысты Қазақстан Республикасының аумағы арқылы арнайы жүктің коммерциялық теміржол транзитін қамтамасыз ету туралы келісімге өзгеріс енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №152-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы Дипломатиялық өкілдіктердің ғимараттарын салу үшін жер учаскелерін өзара беру туралы келісімді ратификациялау туралы» №153-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Т.Т. Барлыбаев туралы» №679, «Қазақстан Республикасы соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №680 жарлықтарына қол қойды.

5 мамыр

Мемлекет басшысы Алматы қаласында жұмыс сапарымен болып, оның барысында «Эйс» жаңа теннис орталығына барды. Жас теннисшілермен әңгімелесу барысында әрдайым жеңіске деген сенімнің берік болуына, жігерлілік пен спорттық шеберлік арқылы алға қойған мақсатына жетуіне ниеттестік білдірді.

Мемлекет басшысы Армения Республикасының Президенті А.В. Саркисянмен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында тараптар Армениядағы ағымдық ішкі саяси ахуалды талқылады.

Н.Ә. Назарбаев достас армян халқы елде туындаған саяси дағдарысты заң шеңберінде сындарлы диалог арқылы шешудің тиімді жолын табатынына сенім білдірді.

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбековпен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың ағымдағы жай-күйі мен келешегін, бұрын қол жеткізілген уағдаластықтардың жоғары деңгейде іске асырылу барысын, сондай-ақ Еуразиялық экономикалық одақ шеңберіндегі өзара іс-қимылын талқылады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы мемлекеттік әуе кемелеріне аэронавигациялық қызмет көрсету үшін төлемақы алуға қатысты келісімді ратификациялау туралы» №154-VI Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу және Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілерінің күші жойылды деп тану туралы» №681 Жарлығына қол қойды.

6 мамыр

Мемлекет басшысы Алматы қаласына жұмыс сапары барысында «Керуен-Medicus» медициналық орталығына барып, оның қызметімен танысты және клиника персоналымен әңгімелесті.

Сондай-ақ Президентке медицина техникаларын өндіруші «Siemens», «Karl Storz», «General Electric», «Drager», «Hamilton» және басқа да жетекші компаниялардың заманауи құрал-жабдықтары көрсетілді.

Содан соң Н.Ә. Назарбаев «Алматы қаласын дамыту орталығы» АҚ-ның «SmArt.Point» стартап-алаңында болды, онда Орталықтың жетекші стартап-жобалары («Chocofamily» компаниялар тобы, «Nommi» жобасы және «SmartSatu» платформасы) таныстырылды. Олар тағамға тапсырыс беру және авиабилеттер сату жөніндегі интернет-гипермаркет, тауар жеткізушілер мен тұтынушылар арасындағы тауар айналымына арналған алаң, сондай-ақ бүкіл дүниежүзі бойынша интернетке жылдам әрі барынша ыңғайлы қосылуды көздейтін Wi-Fi роутер әзірлемесі ретінде жұмыс істейді.

Одан басқа, Мемлекет басшысына мемлекеттік қызмет көрсету регламенттерімен қамтылмаған, қалыптан тыс өмірлік ахуалды реттеу жөніндегі «Open Almaty» қоғамдық қабылдауының жұмысы таныстырылды.

«SmArt.Point» жобасы — бұл жоғары технологиялар мен креативті бизнес саласында жұмыс істейтін, жиынтық ақша айналымы 100 млн. АҚШ долларынан асатын 40-қа жуық компаниялардың Алматы қаласындағы технологиялық кеңістігі. Қызмет ету бағыттары электронды сауда, қаржы технологиясы, автоматтандырылған логистика, медиа, бағдарламалық қамсыздандыруды әзірлеу, телекоммуникация, блокчейн, заңгерлік және бухгалтерлік қызмет көрсету аутсорсингі, білім беру технологиялары сияқты салаларды қамтиды.

Нысан тәулігіне 24 сағат, аптасына 7 күн бойы ашық. Мұнда сөйлесу бөлмелері, ойын алаңдары, спорт залдары бар. Орталық коворкинг принципі бойынша құрылған және әртүрлі кәсіптер мен салаларда қызмет ететін адамдардың басын біріктіреді.

Сол күні Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында бірқатар кездесулер өткізді.

Президент оңтүстік астананың әкімі Б.Қ. Байбектің есебін тыңдады, ол қаланың әлеуметтік-экономикалық даму қарқыны, негізгі мемлекеттік бағдарламалардың жүзеге асырылуы және алдағы кезеңге арналған жоспарлар туралы баяндап берді.

Содан соң Н.Ә. Назарбаев халық әртісі Ю.Б. Померанцевті қабылдады.

Кездесу барысында Президент оның елдің әлеуметтік-гуманитарлық дамуына қосқан үлесін ерекше атап өте отырып, 95 жылдық мерейтойымен құттықтады.

Қазақстан мәдениетінің дамуына қосқан зор үлесі және белсенді қоғамдық қызметі үшін Мемлекет басшысы Ю.Б. Померанцевке жоғарғы ерекшелік белгісі — «Қазақстанның Еңбек Ері» атағын берді.

Одан кейін Н.Ә. Назарбаев «Astana Group» компаниялар тобының президенті Н.Е. Смағұловты қабылдады, ол автомобиль жасау саласының дамуы және автомобильдерді экспорттау бойынша жоспарларымен хабардар етті.

Кездесу соңында Мемлекет басшысы Н.Е. Смағұловты өндірістік саладағы қызметі және елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына қосқан үлесі үшін II дәржелі «Барыс» орденімен марапаттады.

1

2

«Қазақстанның Еңбек Ері» атағы Қазақстан Республикасының ең жоғарғы ерекшелік белгісі болып табылады. 2008 жылғы желтоқсанда бекітілген. Атақ елімізді экономикалық және әлеуметтік-гуманитарлық дамытудағы аса үздік жетістіктері үшін беріледі. «Қазақстанның Еңбек Ері» атағына ие болған адамдарға — Алтын жұлдыз (1-сурет) және «Отан» ордені (2-сурет) тапсырылады.

1

2

«Барыс» ордені 1999 жылғы бекітілді. Үш дәрежесі бар. I, II, III дәрежелі «Барыс» орденімен марапаттау Қазақстан Республикасының мемлекеттігі мен егемендігін нығайту ісіне; бейбітшілікті, қоғамның топтасуы мен Қазақстан халқының бірлігі қамтамасыз етуге; мемлекеттік, өндірістік, ғылыми, әлеуметтік-мәдени және қоғамдық қызметте; халықтар арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға; ұлттық мәдениеттерді жақындастыру мен өзара байытуға; мемлекеттер арасындағы достық қатынастарды дамытуға сіңірген ерекше еңбегі үшін жүргізіледі. I дәрежелі «Барыс» ордені жұлдыздан (1-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (2-сурет), II дәрежелі «Барыс» ордені тақташасындағы белгіден (3-сурет), III дәрежелі «Барыс» ордені мойынға асатын лентадағы белгіден (4-сурет) тұрады.

3

4

7 мамыр

Мемлекет басшысы Жамбыл облысындағы Гвардейский кентінде өткен Отан қорғаушылар күніне арналған әскери парадқа қатысты.

Президент «Отар» 40-шы әскери базасына келгеннен кейін, оған парад қолбасшысы — Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері Құрлық әскерлерінің бас қолбасшысы, генерал-майор М.К. Бектанов әскери парадты өткізуге және аумақтық әскерлер құрамаларына жауынгерлік туларды тапсыру рәсіміне дайын екендігі жөнінде баяндады.

Н.Ә. Назарбаев ардагерлерге, сарбаздар мен офицерлерге арналған сөзінде Отан қорғаушылар күнімен және Жеңіс күнімен құттықтап, Қарулы Күштер қауіпсіздігіміздің басты кепілі, Отанымыздың бейбіт өмірі мен егемендігіміздің берік тірегі болып саналатынын атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

Аумақтық қорғаныс бригадаларының жауынгерлік туларын облыстардың, Астана мен Алматы қалаларының әкімдеріне тапсыру рәсімінен кейін Арнаулы операциялар күштерінің, Мемлекеттік күзет қызметінің, Ұлттық ұланның, Әскери теңіз күштерінің арнаулы мақсаттағы отрядының, сондай-ақ аумақтық әскерлердің әскери қызметшілерінің шеруге қатысушы құрамдары сап түзеп өтті.

Соңында Мемлекет басшысы әскери техника мен қару-жарақтың заманауи үлгілерімен танысты, сондай-ақ далалық жердегі ұрыста көрсеткен шеберліктері, оқ ату сәтіндегі мергендіктері және жауынгерлік дайындықтары үшін парадқа қатысушылардың бәріне алғыс білдірді.

Әскери парадқа 3 мыңға жуық жауынгер қатысып, 300 әскери техника мен қару-жарақ, 40 ұшу аппараты жұмылдырылды.

8 мамыр

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясы Үкіметінің төрағасы Д.А. Медведевке оның осы лауазымға тағайындалуына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы Армения Республикасының Премьер-министрі Н.В. Пашинянға оның осы лауазымға сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

9 мамыр

Мемлекет басшысы Алматы қаласына жұмыс сапары барысында Жеңіс күніне арналған мерекелік іс-шараларға қатысты.

Президент Даңқ мемориалындағы мәңгілік алауға гүл шоғын қойып, Ұлы Отан соғысында қаза тапқан боздақтар рухына бір минут үнсіздік арқылы тағзым етті.

Рәсімнің ресми бөлігі аяқталған соң, Н.Ә. Назарбаев ардагерлермен әңгімелесті.

Сол күні Мемлекет басшысы Алматы облысына жұмыс сапарымен кетіп, онда Үшарал қаласына келісімен жаңа әуежайдың қызметімен және өңірдің шағын авиация саласын дамыту перспективаларымен танысты.

Алакөл ауданы Ақши кенті стансасындағы теміржол вокзалының жаңа ғимаратын аралап көрген соң, Мемлекет басшысының төрағалығымен республиканың туризм саласын және көлік-логистика инфрақұрылымын дамыту мәселелері жөнінде кеңес өтті.

Кеңес барысында Алматы облысының әкімі А.Ф. Баталов, Қазақстан Республикасының Инвестициялар мен даму министрі Ж.М. Қасымбек, Мәдениет және спорт министрі А. Мұхамедияұлы, «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ президенті Қ.Қ. Алпысбаев баяндама жасады.

Н.Ә. Назарбаев кеңес қорытындысы бойынша елдегі туризмді одан әрі дамыту жөнінде орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдарға бірқатар нақты тапсырмалар берді.

10 мамыр

Мемлекет басшысы Алматы облысына жұмыс сапары барысында Талдықорған қаласындағы «Atameken business city» көрме кешеніне барып, мемлекеттік мекеменің қызметімен танысты, онда «open space» форматында кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы, бизнес-форумдар мен кездесулер өткізуге арналған алаң, сондай-ақ ісін жаңа бастап жатқан кәсіпкерлерге идеяның туындаған сәтінен бастап, оның коммерциялануына дейін қолдауды жүзеге асыратын бизнес-инкубатор жұмыс істейді.

Осы жерде Алматы облысының әкімі А.Ф. Баталов өңірде «Цифрлық Қазақстан», «Рухани жаңғыру», «Бес әлеуметтік бастама» бағдарламаларының жүзеге асырылуы туралы баяндады.

Сапар барысында Президент сондай-ақ облыстың бизнес-қауымдастығы өкілдерімен әңгімелесті.

Мемлекет басшысы Талдықорған қаласындағы Салтанат сарайының жаңа ғимаратына барып, оның қызметімен танысты және әлеуметтік-мәдени бағыттағы басқа да нысандар құрылысы туралы ақпарат тыңдады.

12 мамыр

Мемлекет басшысы М. Мохамадқа Парламент сайлауында «Үміт альянсы» коалициясының жеңіске жетуімен және Малайзия Премьер-министрі лауазымына тағайындалуына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

14 мамыр

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Сочи қаласында өткен Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің отырысына қатысты.

Отырысқа сондай-ақ Беларусь Республикасының Президенті А.Г. Лукашенко, Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путин, Молдова Республикасының Президенті И.Н. Додон, Армения Республикасының Премьер-министрі Н.В. Пашинян және Еуразиялық экономикалық комиссия алқасының төрағасы Т.С. Саркисян қатысты.

Отырыс барысында тараптар экономикалық одақ аясындағы экономикалық өзара іс-қимылды нығайту мәселелері талқыланды.

Сөйлеген сөзінде Қазақстан Президенті ЖЕЭК шағын құрамда өткен отырысының нәтижелеріне ерекше тоқталды. Онда Еуразиялық экономикалық одақтың Жарғылық шартына және ұйымның халықаралық қызметіне өзгерістер енгізу, сондай-ақ экономикалық одақтың одан әрі дамуын қамтамасыз ету мәселелері талқыланды.

Еуразиялық экономикалық одақ (ЕАЭО) — өңірлік халықаралық ұйым, оның мақсаты құрамына кіретін мүше мемлекеттердің бірыңғай экономикалық нарық аясында тауарлар, қызметтер, капитал мен жұмыс күшінің еркін қозғалысын қамтамасыз ету және олардың үйлескен экономикалық саясат жүргізуі болып табылады. ЕАЭО құру туралы шартқа Қазақстан, Ресей және Беларусь президенттері Астана қаласында 2014 жылғы 29 мамырда қол қойды. 2014 жылғы қазаннан бастап ЕАЭО-ға — Армения, ал 2014 жылғы желтоқсаннан Қырғызстан қосылды. Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес, Еуразиялық үкіметаралық кеңес, Еуразиялық экономикалық комиссия және ЕАЭО соты ЕАЭО органдары болып табылады.

Мемлекет басшысы Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес жұмысының аясында Ресей Федерация-

сының Президенті В.В. Путинмен екіжақты кездесу өткізді.

Өңгіме барысында Н.Ә. Назарбаев В.В. Путинді Ресей Федерациясы Президентінің сайлауындағы жеңісімен тағы да құттықтап, жауапты қызметіне табыстар тіледі.

Тараптар сондай-ақ сауда-экономикалық, инвестициялық және басқа да маңызды салаларындағы екіжақты ынтымақтастықтың басым бағыттарын талқылады.

15 мамыр

Мемлекет басшысы Батыс Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болып, оның барысында Орал қаласындағы «Квант» ЖШС жиһаз фабрикасына барды және жиынтық жиһаз жасаудың технологиялық үдерісімен танысты.

Онда болған кезінде Президентке өңірдің әлеуметтік-экономикалық даму барысы, соның ішінде өнеркәсіп секторының, шағын және орта бизнестің қазіргі ахуалы мен перспективалары жөнінде баяндалды, сондай-ақ индустриялық-инновациялық даму бағдарламасы аясында жүзеге асырылып жатқан жобалар таныстырылды. Олардың қатарында, фин технологиясы бойынша тұрмыстық қатты қалдықтарды қайта өңдеу жүйесін жаңғырту, ІҚМ мен ҰҚМ терісін өңдеу, нан және макарон өнімдерін өндіру, химия өндірісі, дизель отынының компоненттерін сумен тазалауға арналған жобалар бар.

Содан соң Н.Ә. Назарбаев Орал қаласындағы «Жайық Агро LTD» ЖШС-ға барып, тауық етін өндіруге және дайындауға маманданған кәсіпорынның жұмысымен танысты.

Мұнда Мемлекет басшысына «Мясодел» және «Кублей» брендтерінің ет өнімдерін дайындаумен және өндірумен айналысатын жергілікті кәсіпорындардың жұмысы туралы баяндалды.

Содан соң Президент облыс орталығындағы «Батыс Қазақстан машина жасау компаниясы» АҚ болып, көмірсутектерін өндіру және тасымалдау саласында пайдаланылатын құрал-жабдықтар мен жиынтықтар өндірісінің үдерісімен танысты. Одан басқа, Н.Ә. Назарбаевқа өндірілген қорғаныс өнімдері — ату қару-жарақтары мен әскери оқ-дәрілердің үлгілері көрсетілді.

Мемлекет басшысы сондай-ақ Орал қаласындағы қабырға және шатыр материалдарын, шыны пакеттерін, металл құрылыстарын өндіретін «Агран» ЖШС зауытында болып, дайын өнімдер үлгілерін қарап шықты.

Одан басқа, Президент Орал қаласының орталық алаңын аралап, мемлекеттік тұрғын-үй бағдарламаларының іске асу барысымен және облыс орталығының одан әрі даму жоспарымен танысты, содан соң өңір жұртшылығымен әңгімелесті.

Содан соң, Н.Ә. Назарбаев Орал қаласындағы Жастар және оқушылар сарайына барды, онда денсаулық сақтау және білім беру салаларындағы цифрландыру жөніндегі жобалары таныстырылды. Сапар барысында Мемлекет басшысы облыс жастарының өкілдерімен кездесіп, жастар мен жас мамандарды қолдауға бағытталған мемлекеттік бағдарламалардың іске асырылу барысы жөнінде әңгімелесті.

Жұмыс сапарының соңында Президент Батыс Қазақстан облысының әлеуметтік-экономикалық дамуы жөніндегі мәселелер бойынша кеңес өткізіп, оның барысында облыс әкімі А.С. Көлгіновтің өңірдің 2017 жылдың қорытындысы бойынша және 2018 жылдың бірінші жартысындағы дамуы туралы есебін тыңдады.

16 мамыр

Мемлекет басшысы «Hotel Properties Limited» компаниясының негізін салушы Онг Бэнг Сэнгті қабылдады.

Әңгіме барысында тараптар туризм саласындағы ынтымақтастық мәселелерін және бірлескен инвестициялық жобалардың іске асырылуын талқылады.

Одан басқа, сингапурлық бизнесмен Қазақстанның Н.Ә. Назарбаевтың басшылығымен қарқынды түрде өркендеп, дамудың жоғары нәтижелеріне қол жеткізгенін атап өтті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне архив ісі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №155-VI Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы №8156-KZ Қарыз туралы келісімге («Шығыс-Батыс» автомобиль жолдарын дамыту жобасы («Алма-

ты – Қорғас» учаскесі): «Батыс Еуропа – Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі (ОАӨӘЫ Іb) түзетулерге қатысты Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы келісім-хатқа қол қою туралы» №682, «Бір тараптан Еуразиялық экономикалық одақ пен оған мүше мемлекеттер және екінші тараптан Қытай Халық Республикасы арасындағы сауда-экономикалық ынтымақтастық туралы келісімге қол қою туралы» №683, «Бір тараптан Еуразиялық экономикалық одақ пен оған мүше мемлекеттер және екінші тараптан Иран Ислам Республикасы арасындағы еркін сауда аймағын құруға алып келетін уақытша келісімге қол қою туралы» №684 жарлықтарына қол қойды.

17 мамыр

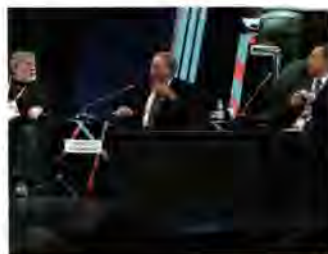
Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «ЭКСПО» көрме кешенінің Конгресс-орталығында өткен «Global Challenges Summit 2018» XI Астана экономикалық форумына қатысты.

Іс-шара барысында 11 негізгі тақырып талқыланды, атап айтқанда, ұзақ өмір сүру, цифрландыру, болашақ ақшалар, қауіпсіздік, «жаңа адамзат», урбандану, «сингулярлық әлемі», бірыңғай экономика, жаһандық стратегия, ресурстар тапшылығы, таза энергетика.

Форумға саясаткерлер, технологиялық сілкініс көшбасшылары, ірі бизнес жетекшілері, көрнекті ғалымдар, оның ішінде, Нобель сыйлығының лауреаттары, түрлі салалардың беделді сарапшылары қатысты.

Олардың қатарында жаһандық «Жасыл өсім» институтының төрағасы, БҰҰ бұрынғы бас хатшысы Пан Ги Мун, Франция Республикасының бұрынғы Президенті, Конституциялық кеңесінің мүшесі Ф. Олланд, физик әрі ішектер теориясы авторларының бірі М. Каку, Слоун атындағы Массачусетс технологиялық институтының «Цифрлық экономика бойынша бастамалар» Менеджмент мектебінің тең құрылтайшысы және тең директоры Э. Макафи, «Apple Inc.» компаниясының тең құрылтайшысы С. Возняк, «Яндекс» компаниялар тобының басшысы А.Ю. Волож, британдық қаржыгер және «Goldman Sachs» басқармасының бұрынғы төрағасы Д. О'Нил бар.

Қазақстан Президенті өз сөзінде планеталық дамудың бес басты мегатрендтерін бөліп көрсетті, олардың қатарында адам қызметінің барлық салаларын

цифрандыру, энергетикалық революция, Жер шарындағы тұрғындар санының жылдам өсуі, урбандалу қарқыны мен сипаты, сондай-ақ жаһандық еңбек нарығының өзгеруі бар (Қосымшаны қараңыз).

Н.Ә. Назарбаев аталған жаһандық бес тренд әлемде орын алып жатқан тұрақсыздық жағдайының арта түсуінің негізгі факторы болып саналатынын атап айтты, сондай-ақ G-7 және G-20 бастамаларына қарағанда, барлық елдердің пікірлері мен мүдделерін біріктіруге мүмкіндік беріп, мейлінше теңгерімді шешімдер табудың нақты тетігіне айнала алатын G-Global бастамасын ұсынды.

Астана экономикалық форумы — Еуразияның жыл сайынғы орталық іскерлік оқиғасы.

10 жыл ішінде бұл іс-шараға әлемнің 150 елінен 50 мыңға жуық делегаттар қатысты, олардың арасында түрлі салалардағы 20-дан астам Нобель сыйлығының лауреаттары, 30-дан астам шетелдік саяси қайраткерлер бар. Форумның берер әсері зор — халықаралық инвесторларды елге тартудан бастап, елімізде әрі әлемде экономикалық саясаттың күн тәртібін қалыптастыруға арналған жаңа идеялармен алмасуға дейінгі мүмкіндіктер.

Астана экономикалық форумының зияткерлік және ғылым базасы G-Global ақпараттық-коммуникативтік платформа-сы болып саналады, соның аясында әлемдік экономиканың теңгерімді дамуын қамтамасыз ету жөніндегі ұсынымдар әзірленеді.

Мемлекет басшысы «Global Challenges Summit 2018» XI Астана экономикалық форумының жұмысы аясында бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

БҰҰ сегізінші бас хатшысы, Боаос азиялық форумы кеңесінің төрағасы Пан Ги Мунмен кездесу барысында тараптар Боаос азиялық форумы мен Астана экономикалық форумының арасындағы ынтымақтастық мәселелерін талқылады, сондай-ақ «жасыл технологияларды» дамыту, ғылыми-инновациялық сектор мен білім беру салаларындағы байланыстарды реттеу перспективаларын қарастырды.

Франция Республикасының бұрынғы Президенті, Франция Конституциялық кеңесінің мүшесі Ф. Олландпен әңгімеде Қазақстанның баламалы энергетиканы дамыту бойынша қабылданып жатқан шаралары қозғалды, соның ішінде «ЭКСПО-2017» кешенінің базасында құрылатын «Жасыл» экономика орталығы талқыланды.

«Apple» компаниясының негізін қалаушылардың бірі С. Вознякпен келіссөздерде цифрландырудың жекелеген мәселелері және криптовалюталарды дамыту перспективалары қаралды.

«Яндекс» компаниялар тобының жетекшісі А.Ю. Воложбен кездесу аясында тараптар IT-хаб және «Астана» халықаралық қаржы орталығы аясындағы ынтымақтастық мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы «Global Challenges Summit 2018» XI Астана экономикалық форумына келген шетелдік жетекші сарапшылармен кездесті.

Дөңгелек үстел форматында өткен кездесу барысында экономикалық дамудың және сауда қатынастарының жаһандық үрдістері, «жасыл» экономикаға көшу, баламалы энергия көздерін пайдалану, Қазақстанның көлік-транзит әлеуетін дамыту және экономиканы цифрландыру мәселелері талқыланды.

Іс-шараға Эстония Республикасының бұрынғы Президенті Т. Ильвес, Дүниежүзілік сауда ұйымы бас директорының орынбасары А. Вольф, Еуропалық қайта құру және даму банкінің бірінші вице-президенті Ю. Ригтеринк, Біріккен Ұлттар Ұйымы Сауда және даму жөніндегі конференциясының бас хатшысы М. Китуйи, Бейбітшілік саласындағы Нобель сыйлығының лауреаты Р. Пачаури, Бейбітшілік саласындағы Нобель сыйлығының лауреаты Рае Квон Чунг, «DP World» компаниясы басқармасының төрағасы Султан Ахмед бин Сулайем, қалалар болашағы мен ақпараттық технологиялар саласындағы халықаралық маман Э. Таунсенд қатысты.

Әлемнің жетекші сарапшыларының баяндамалары тыңдалған соң, Н.Ә. Назарбаев АЭФ қатысушыларына алғысын білдірді және олардың ұсыныстары мен идеялары елімізді одан әрі дамыту үшін маңызды екенін атап өтті.

Мемлекет басшысы «Орталық мемлекеттік органдар мен облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органдары қызметінің тиімділігін жыл сайынғы бағалау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 19 наурыздағы №954 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №685 Жарлығына қол қойды.

18 мамыр

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Орталық концерт залында өткен Қазақ ұлттық өнер университетінің 20 жылдық мерейтойына арналған салтанатты концертті тамашалады.

Мемлекет басшысы «Қ.Е. Көшербаев туралы» №686, «Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің 2017 жылғы есебін бекіту туралы» №687 жарлықтарына қол қойды.

19 мамыр

Мемлекет басшысы Куба Республикасы Мемлекеттік кеңесінің және Министрлер кеңесінің төрағасы М. Диас-Канель Бермудеске Гавана қаласының маңында жолаушылар ұшағының апатқа ұшырауы салдарынан көптеген адамның қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

21 мамыр

Мемлекет басшысы Өзбекстан Республикасының Президенті Шавкат Мирзиёевпен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың қазіргі ахуалы мен перспективаларын, соның ішінде жоғары деңгейде қол жеткізілген уағдаластықтардың іске асырылу барысын талқылады, сондай-ақ өңірлік және халықаралық күн тәртібіндегі өзекті мәселелер жөнінде пікір алмасты.

Мемлекет басшысы «А.Н. Хамзаев туралы» №688, «А.С. Құспанды Қазақстан Республикасының Бельгия Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №689; «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №690 жарлықтарына қол қойды.

22 мамыр

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрі Б.Б. Атамқұловты қабылдап, ол ведомствоның атқарылған кешенді ұйымдастыру шараларының нәтижелері мен V халықаралық «KADEX-2018» қару-

жарақ және әскери-техникалық мүлік көрмесіне дайындық барысы жөнінде баяндады.

Б.Б. Атамқұлов сондай-ақ мемлекеттік қорғанысқа қатысты тапсырыс пен қорғаныс өнеркәсібі саласындағы стратегиялық және нормативтік құқықтық құжаттардың әзірлену барысы туралы ақпарат берді.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың ағымдағы мәселелерін талқылады.

Ресей көшбасшысы Н.Ә. Назарбаевты Мәскеу қаласында өтетін 2018 жылғы футболдан әлем чемпионатының ашылу рәсіміне қатысуға шақырды.

Мемлекет басшысы «Challenge Другой ты!» атты республикалық спорт бастамасына қолдау көрсетіп, бейнеүндеу жолдады және онда спортпен айналысу тек дене күші мен денсаулықты ғана нығайтып қоймай, сонымен қатар ерікті, қайраттылықты, табысқа деген ұмтылысты тәрбиелеп, жоғары моральдық және рухани құндылықтарды қалыптастыратындығын атап өтті.

23 мамыр

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен V халықаралық «KADEX-2018» қару-жарақ және әскери-техникалық мүлік көрмесінің ашылу рәсіміне қатысты.

Президент салтанатты рәсім барысында «KADEX-2018» көрмесі аясында «Қазақстандағы ғарыш күндері» атты халықаралық форумның өтуі биылғы шараның басты ерекшелігі екенін атап өтті.

Н.Ә. Назарбаев «KADEX-2018» көрмесінің қару-жарақ пен ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы әлемдік маңызы бар жиынға айналғанын айтты. «Көрмеге әлемнің 28 елінен 318 компания қатысып отыр. Көрме қонақтары қорғаныс өнеркәсібі кешені және ғарыш саласындағы соңғы жетістіктермен таныса алады. Бұл жолы электрондық жүйе мен байланыс және қару-жарақты басқару жүйесін дамытуға айрықша мән берілді», — деді Мемлекет басшысы.

Көрменің ашылу рәсімі аяқталғаннан кейін Президент «Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясының, Ресей мен Қытайдың павильондарын аралап көрді.

Мемлекет басшысы ҰҚШҰ мүше мемлекеттердің қауіпсіздік кеңестерінің хатшыларымен және қорғаныс ведомстволарының министрлерімен кездесті.

Кездесу барысында Н.Ә. Назарбаев бірлескен оқу-жаттығулар мен операцияларды жүргізу барысында мемлекетаралық байланыстарды үйлестіру, ұжымдық тетіктерді жетілдіру, сондай-ақ өзара іс-қимылды пысықтау үшін қорғаныс ведомстволары мен қауіпсіздік кеңестері аппараттарының рөлі зор екенін атап өтті.

Одан басқа, Қазақстан Президенті ҰҚШҰ халықаралық қоғамдастықпен байланысын кеңейту, әлеуетті қатерлерге қарсы тиімді шаралар ұйымдастыру, ақпараттық және киберқауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелеріне тоқталды.

Соңында Мемлекет басшысы Қорғаныс министрлерінің кеңесі мен Қауіпсіздік кеңестері хатшыларының комитеті ҰҚШҰ ортақ міндеттерін шешуге зор үлес қосатынына сенім білдірді.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Қорғаныс министрі С.К. Шойгумен кездесіп, оның барысында қорғаныс саласындағы ынтымақтастықтың және ҰҚШҰ аясындағы өзара іс-қимылдың өзекті мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы «А.Ж. Күреңбеков туралы» №691, «Қ.О. Оразқұловты Қазақстан Республикасы Мемлекеттік күзет қызметінің бастығы қызметіне тағайындау туралы» №692 жарлықтарына қол қойды.

24 мамыр

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кәсіпкерлік қызметті реттеуді жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №156-VI Заңына жариялы түрде қол қойды.

Сөйлеген сөзінде Президент бизнес шығындарын жаппай төмендету үшін заңда қарастырылған шаралар жөнінде және бәсекеге кедергі келтіретін нормалардың алынып тасталғаны туралы айтты. Осы заң арқылы 14 кодекс пен 109 заңға шамамен 1 мыңға жуық өзгеріс енгізіліп отыр. Осы өзгерістердің бәрінің

дiттеген мақсаты бизнестi дамыту үшiн мейлiнше қолайлы жағдай қалыптастыру жөнiндегi мемлекеттiң басты стратегиялық бағытына толық сай келiп отыр. Қазiргi уақытта iскерлiк белсендiлiктi күшейту және жұртшылықты кәсiпкерлiкпен айналысуға тарту үшiн барлық мүмкiндiктi пайдалану аса маңызды, — дедi Н.Ә. Назарбаев.

Сөз соңында Мемлекет басшысы бүгiнде жүзеге асырылып жатқан «Бес әлеуметтiк бастама» шағын және орта бизнес үшiн зор мүмкiндiк туғызып отырғанын атап өтiп, осы заңның қабылдануы халқымыздың игiлiгi жолында елдегi кәсiпкерлiк қызметтi жандандыруға тың серпiн беретiнiне сенiм бiлдiрдi.

29 мамыр

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Мемлекеттiк қызмет iстерi және сыбайлас жемқорлыққа қарсы iс-қимыл агенттiгiнiң төрағасы А.Ж. Шпекбаевты қабылдап, ол ведомствоның мемлекеттiк қызмет саласындағы атқарған жұмыстары мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы iс-қимыл бойынша қолданған шаралары, факторлы-баллдық төлем жүйесiнiң мемлекеттiк қызметке енгiзiлуi жөнiндегi пилоттық жобаның iске асырылу барысы, сондай-ақ жемқорлыққа қарсы саясатты жүзеге асыру жолында қолданылып жатқан шаралар мен оны халықаралық сарапшылар қоғамдастығының бағалау нәтижелерi туралы баяндады.

Кездесу қорытындысы бойынша Президент жемқорлыққа қарсы күрестiң тиiмдiлiгiн арттырудың маңыздылығына ерекше назар аударып, тиiстi алдын алу шараларын жүргiзу қажеттiгiн айтты.

30 мамыр

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің отырысына төрағалық етті.

Отырыста еліміздегі құрылымдық және институционалдық реформалардың жүзеге асырылу барысы және Солтүстік Қазақстан облысының әлеуметтік-экономикалық ахуалы талқыланды.

Жиын барысында Қазақстан Республикасының Премьер-министрі Б.Ә. Сағынтаев, Ұлттық банкінің төрағасы Д.Т. Ақышев, Бас прокуроры Қ.П. Қожамжаров және Солтүстік Қазақстан облысының әкімі Қ.І. Ақсақалов баяндама жасады.

Отырыс қорытындысы бойынша Президент Үкіметке және басқа да мүдделі мемлекеттік органдарға бірқатар нақты тапсырма берді және олардың орындалуын қадағалауды Президент Әкімшілігі мен Қауіпсіздік кеңесінің аппаратына тапсырды.

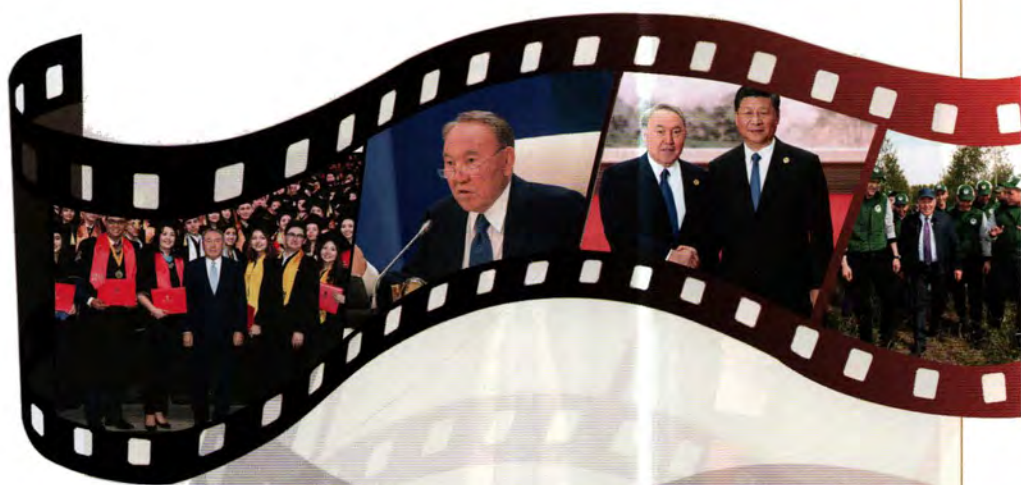
— — — — —

Мемлекет басшысы «Б.Ә. Мұхаметжановты Қазақстан Республикасының Грузиядағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №694 Жарлығына қол қойды.

31 мамыр

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» №695 Жарлығына қол қойды.

МАУСЫМ

Дс		4	11	18	25
Сс		5	12	19	26
Ср		6	13	20	27
Бс		7	14	21	28
Жм	1	8	15	22	29
Сн	2	9	16	23	30
Жк	3	10	17	24	

1 маусым

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен «Нұр Отан» партиясы Саяси кеңесінің кеңейтілген отырысына төрағалық етті.

Отырыс жұмысына Саяси кеңестің мүшелері: Қазақстан Республикасы Үкіметінің, Парламенті және Президенті Әкімшілігінің басшылары, Мемлекеттік хатшысы, «Нұр Отан» партиясының Мәжілістегі фракциясының депутаттары, орталық және жергілікті атқарушы органдардың басшылары және бейнеконференция байланысы режимінде еліміздің барлық өңірінің өкілдері — облыс әкімдері, облыстық мәслихаттардың хатшылары, партияның облыстық филиалдары төрағаларының бірінші орынбасарлары қатысты.

Іс-шара барысында партияны жүйелі жаңғырту және «Президенттің бес әлеуметтік бастамасының» жүзеге асырылуына қоғамдық бақылау жасау ісін ұйымдастыру мәселелері қарастырылды.

Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасын және партияның цифрландыру саласындағы жобаларын орындаудың маңыздылығына назар аударды.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Назарбаев Университетінің түлектеріне диплом тапсыру салтанатты рәсіміне қатысты.

Рәсімге студенттер, олардың ата-аналары, Қамқоршылық кеңесінің мүшелері, сондай-ақ университеттің оқытушы-профессорлар құрамы қатысты.

Жиналғандарға арнаған сөзінде Президент түлектерді ЖОО-ны табысты аяқтауларымен құттықтап, олардың өз идеяларын жемісті жүзеге асыруына тілектестік білдірді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қалыптастырылуы мен пайдаланылуы туралы 2017 жылғы есепті бекіту туралы» №696 Жарлығына қол қойды.

4 маусым

Мемлекет басшысы Түркия Республикасының Президенті Р. Ердоғанмен телефон арқылы сөйлесті.

Қазақстан Президенті Р. Ердоғанды 2018 жылғы 12 маусымда Түркияның Ескішехир қаласында Транс-анатолія газ құбырының (ТАНАП) ресми түрде іске

қосылатындығымен құттықтады. Мемлекет басшысы бұл жобаның Түркия Республикасының транзиттік әлеуетін арттыруға септігін тигізетініне және елдің экономикалық дамуына зор ықпал ететініне сенім білдірді.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев пен Р. Эрдоған екі ел арасындағы сындарлы диалогты одан әрі ілгерілету мәселелерін қарастырды.

Мемлекет басшысы «Сан-Франциско қаласында (Америка Құрама Штаттары) Қазақстан Республикасының Бас консулдығын ашу туралы» №697 Жарлығына қол қойды.

5 маусым

Мемлекет басшысы Маңғыстау облысының әкімі Е.Л. Тоғжановты қабылдады. Ол өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуы және Каспий маңы мемлекеттері басшыларының саммитіне дайындық барысы, сондай-ақ өндіріс, құрылыс, ауыл шаруашылығы және инвестиция тарту салаларындағы мемлекеттік және салалық бағдарламалардың жүзеге асырылу барысын баяндады.

Мемлекет басшысы «Оңтүстік Қазақстан облысының әкімшілік-аумақтық құрылысындағы өзгерістер туралы» №698 Жарлығына қол қойды.

6 маусым

Мемлекет басшысы Қазақстанға өз жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің XXXI пленарлық отырысына қатысу үшін келген Еуропалық қайта құру және даму банкінің президенті С. Чакрабартимен кездесті.

Келіссөз барысында тараптар инвестициялық ынтымақтастық және бірлескен жобаларды жүзеге асырудың перспективалары жөніндегі мәселелерді талқылады.

Мемлекет басшысы Қазақстанға өз жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің XXXI пленарлық отырысына қатысу үшін келген «Royal Dutch Shell» концернінің бас атқарушы директоры Б. Берденмен кездесті.

Кездесу барысында өзара ынтымақтастықты кеңейту және стратегиялық әріптестікті дамыту жөніндегі өзекті мәселелер талқыланды.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен өз жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің XXXI пленарлық отырысына қатысты.

Отырыс барысында цифрлық трансформация, жаңа технологияларды қолдану және экономиканың одан әрі даму перспективалары жөніндегі мәселелер талқыланды.

Өз сөзінде Президент Шетел инвесторлары кеңесінің Қазақстандағы бизнес ахуалын жақсартуға және ұлттық экономиканы қолдауға бағытталған жұмыстарының нәтижелеріне тоқталды.

Н.Ә. Назарбаев Шетел инвесторлары кеңесінің пленарлық отырысына қатысушылардың баяндамаларын тыңдаған соң, Қазақстанның жаһандық сын-қатерлер жағдайында ұлттық экономиканың тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін атқарып жатқан шаралары жөнінде айтты.

Соңында Мемлекет басшысы Үкіметке Шетел инвесторлары кеңесіндегі жұмыс топтарының отырысында және бүгінгі басқосу барысында айтылған ұсыныстардың бәрін ескеріп, қарастыруды тапсырды.

Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы Шетел инвесторлары кеңесі Қазақстанда жұмыс істейтін инвесторлармен тікелей диалог орнату және инвестициялық қызметпен байланысты проблемалық мәселелерін шұғыл шешу мақсатында Мемлекет басшысының Жарлығымен 1998 жылы 30 маусымда құрылды.

Кеңес консультативтік-кеңесші орган болып табылады. Кеңесті Қазақстан Республикасы Президенті басқарады. Президент оның қызметіне басшылық жасап, күн тәртібін бекітеді және отырыстарына төрағалық етеді.

Кеңес аясында 5 бірлескен жұмыс тобы — салық салу, заңнама, шетелдік инвесторлардың ағымдағы қызметі, Қазақстанның инвестициялық имиджін көтеру және мұнай-газ секторы мәселелері бойынша жұмыс істейді.

Кеңес отырысы жылына 1–2 рет өткізіледі.

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасының астанасы Бейжің қаласына мемлекеттік сапармен келді.

7 маусым

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасында мемлекеттік сапармен болып, осы елдің астанасы Бейжің қаласында Қытай Халық Республикасының Төрағасы Си Цзиньпинмен кездесті.

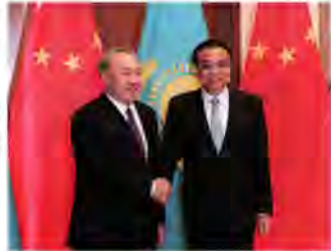
Кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында ауыл шаруашылығы, энергетика, мұнай-газ кешені, жаңа технологиялар мен цифрландыру, сондай-ақ мәдени-гуманитарлық байланыс салаларындағы екі-жақты ынтымақтастықты тереңдету мәселелері қаралды.

Кездесу қорытындысы бойынша Бірлескен мәлімдемеге, сондай-ақ Қазақстан Республикасы мен Қытай Халық Республикасының арасындағы ядролық және радиоактивті материалдардың, радиоактивті қалдықтар мен қауіпті заттардың заңсыз тасымалдауын болдырмау жөніндегі іс-қимыл туралы келісімге; Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қытай Халық Республикасының жеңілдетілген несие беруі туралы негіздемелік келісімге; Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі мен Қытай Халық Республикасының Қаржы министрлігі арасындағы өзара түсіністік және ынтымақтастық туралы меморандумға; Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігі мен Қытай Халық Республикасының Даму және реформалар жөніндегі мемлекеттік комитеті арасындағы өндірістік қуаттар мен инвестициялар саласындағы Қазақстан-Қытай ынтымақтастық жоспарын бірлесіп әзірлеу жөніндегі өзара түсіністік туралы меморандумға; Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігі мен Қытай Халық Республикасының Даму және реформалау жөніндегі мемлекеттік комитеті арасындағы бірлескен жобалар тізбесін және олардың индустрияландыру және инвестициялар саласындағы қалыптасу тетіктерін бекіту жөніндегі өзара түсіністік туралы меморандумға; Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі мен ҚХР Коммерция министрлігі арасындағы электрондық сауда саласындағы өзара түсіністік және ынтымақтастық туралы меморандумға; Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі мен ҚХР Бас кеден басқармасы арасындағы Қазақстаннан Қытайға экспортталатын сиыр етіне арналған инспекциялау, карантиндік және ветеринариялық-санитарлық талаптар туралы хаттамаға; Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі мен ҚХР Бас кеден басқармасы арасындағы Қазақстаннан Қытайға жоңышқа шөбін экспорттау жөніндегі санитарлық және фитосанитариялық талаптар хаттамасына қол қойылды.

Мемлекет басшысы Бейжің қаласында Қытай Халық Республикасы Мемлекеттік кеңесінің Премьері Ли Кэцянмен кездесті.

Кездесу барысында энергетика, көлік және ауыл шаруашылығы салаларындағы өзара ынтымақтастық мәселелері талқыланды.

Сол күні Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасының Төрағасы Си Цзиньпинмен бірге Бейжің қаласында Қазақстан мен Қытайдың бірлесіп түсірген «Композитор» атты бірінші кинофильмінің шығармашылық тобымен кездесті.

Қазақстан Президенті фильм трейлерінің таныстырылым рәсімінде актерлер құрамына кәсіби өнер көрсеткені үшін ризашылық білдіріп, екі елдің мәдени саладағы ынтымақтастығының жоғары деңгейге көтерілгенін атап өтті.

«Композитор» көркем фильмі XX ғасырдың 40-шы жылдарындағы қазақстандық композитор Бақытжан Байқадамов пен қытайдың танымал музыканты Сянь Синхайдың мызғымас достығы туралы баяндайды. Көркем фильмді Ш.Қ. Айманов аясындағы «Қазақфильм» киностудиясы мен Қытайдың «Shin work Pictures» және «China Film Coproduction Corporation» компаниялары түсірген. Басты рөлдерде қазақстандық актерлер — Б.Б. Айтжанов, А.Б. Нөгербек, А. Жазылбекова, сондай-ақ қытайлық актерлер — Ху Цзюнь мен Юань Цюань ойнайды.

8 маусым

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасына мемлекеттік сапары барысында Бейжің қаласындағы Тяньаньмэнь алаңында орналасқан Халық батырларының ескерткішіне гүл шоғын қойып, қытай халқының XIX–XX ғасырлардағы ұлт-азаттық күресі барысында құрбан болған перзенттерінің рухына тағзым етті.

Мемлекет басшысы Бейжің қаласында ҚХР Бүкіл-қытайлық халық өкілдері жиналысы Тұрақты комитетінің төрағасы Ли Чжаньшумен кездесті.

Кездесуде екі елдің парламентаралық өзара іс-қимылының мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Бейжің қаласында CNPC корпорациясы Директорлар кеңесінің төрағасы Ван Илинмен кездесті.

Кездесу барысында компанияның елімізбен ынтымақтастығының мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Бейжің қаласында Қытай Халық Республикасының іскерлік орта өкілдерімен кездесу өткізді.

Кездесу барысында Н.Ә. Назарбаев Қытай Халық Республикасы Қазақстанның ең маңызды стратегиялық серіктестерінің бірі екенін және екі ел арасында тарихи қалыптасқан достық және сенімгерлік қарым-қатынастарын атап өтті. «Бүгін екі елдің 300-ден астам бизнес өкілдері қатысқан Іскерлік кеңес өтті. 13 млрд доллардан астам қаржы көлеміндегі 40-қа жуық коммерциялық құжатқа қол қойылды. Одан басқа, индустрияландыру және инвестиция салаларындағы ынтымақтастық аясында жалпы сомасы шамамен 28 млрд доллар көлеміндегі 51 жобаның тізімі жасалды», — деп атап өтті Қазақстан Президенті.

Соңында Мемлекет басшысы осындай басқосулар екі ел арасының жақындай түсуіне және өзара тиімді әріптестіктің нығаюына септігін тигізетінін айтты.

9 маусым

Мемлекет басшысы Шанхай ынтымақтастық ұйымының XVII саммитіне қатысу үшін Қытай Халық Республикасының Циндао қаласына жұмыс сапарымен келді.

10 маусым

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасының Циндао қаласында шағын және кеңейтілген құрамда өткен Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекет басшылары кеңесінің отырысына қатысты.

Отырыс барысында тараптар жаңа жағдайдағы өзара іс-қимылдың өзекті мәселелерін талқылады, сондай-ақ халықаралық және өңірлік күн тәртібінің өзекті мәселелері бойынша пікір алмасты.

Қазақстан Президенті сөйлеген сөзінде Ұйымның бүкіл кеңістігінде саяси диалог пен сенімді нығайтудың, қауіпсіздік пен дамуды қамтамасыз етудің кепілі саналатын ШЫҰ мүше мемлекеттердің ұзақ мерзімге арналған тату көршілік, достық және ынтымақтастық жөніндегі шартын дәйекті жүзеге асырудың маңызды екенін айтты (Қосымшаны қараңыз).

Отырыста сондай-ақ, ҚХР Төрағасы Си Цзиньпин, Үндістан Республикасының Премьер-минис-

трі Н. Моді, Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Пәкстан Ислам Республикасының Президенті М. Хусейн, Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путин, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон, Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиеев, Ауғанстан Ислам Республикасының Президенті А. Гани, Беларусь Республикасының Президенті А.Г. Лукашенко, Иран Ислам Республикасының Президенті Х. Рухани, Моңғолия Президенті Х. Баттулга, ШЫҰ бас хатшысы Р.К. Алимов, ШЫҰ Өңірлік антитеррорлық құрылымы атқару комитетінің директоры Е.С. Сысоев, БҰҰ бас хатшысының бірінші орынбасары А. Мохаммед сөз сөйледі.

Отырыс қорытындысы бойынша Циндао декларациясына қол қойылды, онда «шанхай сегіздігі» саясат, қауіпсіздік, сауда, экономиканың түрлі салалары, гуманитарлық салада дәйекті түрде ынтымақтастықты дамытуға, сондай-ақ өзара сыйластық, әділдік, теңдік, өзара тиімді ынтымақтастықты іске асыратын жаңа типтес халықаралық қарым-қатынастар жасауға жәрдемдесуге ниетті екенін атап өтті.

Одан басқа, ШЫҰ мүше МБК шешімімен ұйымға мүше мемлекеттердің ұзақ мерзімге арналған тату көршілік, достық және ынтымақтастық туралы шартының ережелерін іске асыру жөніндегі 2018–2022 жылдарға арналған іс-қимыл жоспары, мемлекеттердің терроризмге, сепаратизмге және экстремизмге қарсы тұру барысындағы ынтымақтастығының 2019–2021 жылдарға арналған бағдарламасы, 2018–2023 жылдарға арналған есірткіге қарсы стратегиясы, қоршаған ортаны қорғау саласындағы ынтымақтастық тұжырымдамасы және басқа да құжаттар бекітілді. Сондай-ақ мемлекеттердің көшбасшылары жастарға арналған бірлескен үндеуін, ШЫҰ кеңістігінде эпидемия қауіп-қатеріне бірлесе қарсы тұру және сауда рәсімдерін жеңілдету туралы бірлескен мәлімдемелерді қабылдады.

ШЫҰ мүше мемлекеттердің сыртқы экономикалық және сыртқы сауда қызметіне жауапты министрліктері және кеден қызметтері арасындағы өзара түсіністік туралы меморандумдарға қол қойылды.

Шанхай ынтымақтастық ұйымы (ШЫҰ) — өңірлік халықаралық ұйым.

ШЫҰ 2001 жылы 15 маусымда Шанхай қаласында құрылды. Оның негізін Қытай, Ресей, Қазақстан, Қырғызстан және Тәжікстан елдерінің шекара маңында әскери саладағы сенімді нығайту туралы келісім (1996) және Шекара маңында қарулы күштерді өзара қысқарту туралы келісімдерге (1997)

қол қою нәтижесінде бұрынырақ құрылған «Шанхай бестігі» елдері құрайды. Өзбекстанның қосылуымен ұйым Шанхай ынтымақтастық ұйымы болып өзгерді.

ШЫҰ қызметінің басымдықтарына мүше мемлекеттер аумағында қауіпсіздік пен тұрақтылықты нығайту; терроризм, экстремизм, сепаратизм, ұйымдасқан қылмыс және есірткі трафигіне қарсы бірлескен күрес; экономикалық және энергетикалық ынтымақтастық; ғылыми және мәдени-гуманитарлық әрекеттестік жатады.

Ұйым құрамына 8 мүше мемлекеттермен (Үндістан Республикасы, Қазақстан Республикасы, Қытай Халық Республикасы, Қырғыз Республикасы, Пәкстан Ислам Республикасы, Ресей Федерациясы, Тәжікстан Республикасы, Өзбекстан Республикасы) қатар байқаушы мәртебесіне ие 4 мемлекет (Ауғанстан Ислам Республикасы, Беларусь Республикасы, Моңғолия Республикасы, Иран Ислам Республикасы), және диалог бойынша серіктес мәртебесінде 6 мемлекет (Әзірбайжан Республикасы, Армения Республикасы, Камбоджа Корольдігі, Непал Федеративтік Демократиялық Республикасы, Түркия Республикасы, Шри-Ланка Демократиялық Социалистік Республикасы) енеді.

Ұйым 2004 жылы желтоқсанда БҰҰ Бас Ассамблеясы жанынан байқаушы мәртебесін алды.

Мемлекет басшылары кеңесі, Үкімет басшылары кеңесі, Сыртқы істер министрлері кеңесі, Министрліктер мен ведомстволар басшылары жиналысы, Хатшылық, Өңірлік терроризмге қарсы құрылым ШЫҰ органдары болып табылады.

Мемлекет басшысы Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер басшылары кеңесінің отырысы аясында бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Үндістан Республикасының Премьер-министрі Н. Модимен әңгімеде тараптар екіжақты ынтымақтастықтың негізгі бағыттарын талқылады.

Н.Ә. Назарбаев қол жеткізілген уағдаластықтарды жүзеге асыру нәтижесінде былтырдың өзінде Қазақстан мен Үндістан арасындағы тауар айналымы 53%-ға артып, 1 млрд долларға жеткенін атап өтті.

Өз кезегінде Н. Моді Қазақстанның Үндістан үшін Орталық Азиядағы ең ірі сауда серіктестерінің бірі саналатынына тоқталып, үнділік тараптың «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасы аясындағы жобаларды жүзеге асыруға мүдделілік танытып отырғанын жеткізді.

Моңғолияның Президенті Х. Баттулгамен келіссөздерде Н.Ә. Назарбаев оны Президент сайлауында жеңіске жетуімен құттықтады және қазақстандық тараптың барлық бағыттар бойынша ынтымақтастықты дамытуға дайын екендігін айтты.

12 маусым

Мемлекет басшысы «Ұлттық домбыра күні туралы» №699, «И.Л. Ақпомбаев туралы» №700 жарлықтарына қол қойды.

13 маусым

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Орта білім беруді жаңғырту жобасы) ратификациялау туралы» №157-VI, «1992 жылғы 6 шілдедегі Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы Экономикалық сотының мәртебесі туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №158-VI, «2004 жылғы 18 маусымдағы Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы шеңберінде құпия ақпараттың сақталуын өзара қамтамасыз ету туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №159-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне коммерциялық емес ұйымдардың қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №160-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №701 Жарлығына қол қойды.

14 маусым

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясында жұмыс сапарымен болып, осы елдің астанасы Мәскеу қаласында Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путиннің шақыруымен «Лужники» стадионында футболдан 2018 жылғы әлем чемпионатының ашылу рәсіміне қатысты.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясы Татарстан Республикасының Қазан қаласына жұмыс сапарымен кетті.

15 маусым

Мемлекет басшысы орталық мерзімді баспасөз беттерінде қазақстандықтарды Ораза айт мерекесімен құттықтады.

«Осы мереке күндері әрбір мұсылман жақсы істер жасауға, жақындарына қуаныш сыйлап, мұқтаж жандарға көмектесуге тырысады.

Осындай ізгі ниеттер мен игілікті істер еліміздің бірлігі мен тұтастығын сақтауға зор септігін тигізетін

біздің ұлттық бірегейлігімізге негіз болуда», — делінген құттықтауда.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Татарстан Республикасына жұмыс сапары барысында Қазан қаласында Татарстан Республикасының Президенті Р.Н. Миннихановпен кездесті.

Келіссөздер барысында тараптар қарым-қатынастарды дамытудың ағымдағы мәселелері мен алдағы жоспарларын талқылады.

Н.Ә. Назарбаев Р.Н. Миннихановтың елдеріміз арасындағы достық қатынастарды, өзара түсіністік пен сенімді нығайтуға қосқан үлесін атап өтіп, Татарстан Республикасының Президентін бірінші дәрежелі «Достық» орденімен марапаттады.

«Достық» ордені 1995 жылы тағайындалған. Ек дәрежеге ие. Онымен қоғамда өзара татулықты сақтау жөніндегі жемісті жұмысы, халықтар арасында бейбітшілікті, достық пен ынтымақтастықты нығайтуға сіңірген еңбегі үшін қазақстандық және шетел азаматтары наградталады.

I дәрежелі «Достық» ордені жұлдыздан (1-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (2-сурет), II дәрежелі «Достық» ордені төсбелгіден (3-сурет) тұрады.

Мемлекет басшысы Қазан федералдық университетіне барды.

Оқытушы-профессорлар құрамымен кездесудің алдында Н.Ә. Назарбаев Қазан қаласында оқып жатқан Қазақстан студенттерімен әңгімелесті. Қазақстан Президенті жас қазақстандықтарға толағай табыс тілеп, зор жетістіктерге жетулеріне ниеттестік білдірді.

Кездесу барысында Н.Ә. Назарбаевқа Қазан федералдық университетінің Құрметті профессоры атағы берілді.

Қазақстан Президенті өз сөзінде Қазақстан мен Татарстанның арасындағы достық пен өзара түсіністік дәстүрлері алдағы уақытта да халықтардың игілігі үшін тереңдеп, нығая түсетініне сенім білдірді.

Құрметті атақты беру салтанаты аяқталған соң, Н.Ә. Назарбаев құрметті қонақтар кітабында жазба қалдырды.

Мемлекет басшысы Татарстан Республикасына жұмыс сапары барысында Қазан қаласында өнеркәсіп кәсіпорындарының көрмесіне барды.

Н.Ә. Назарбаевқа кеме және машина жасау, сондай-ақ қорғаныс өнеркәсібі кешені саласындағы кәсіпорындардың өнімі көрсетілді.

Атап айтқанда, Қазақстан Президенті экологиялық тұрғыдан таза және жаңартылатын энергия көздерін тайдаланатын көлік техникасының үлгілерімен танысты.

Мемлекет басшысы Қазан қаласында Бұлғар қаласын және Град Свияжск аралын қайта жаңғырту жобаларымен танысты.

19 маусым

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Конституциялық кеңесінің төрағасы Қ.Ә. Мәмиді қабылдап, ол конституциялық реформаның жүзеге асырылу барысы, сондай-ақ Конституциялық кеңес қызметінің нәтижелері мен алдағы кезеңге арналған жоспары жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысының кейбір мәселелері туралы» №702 Жарлығына жариялы түрде қол қойды.

Президент өз сөзінде Астана және Алматы қалаларымен қатар, Шымкент қаласы да 1 млн. астам халқы бар қазақстандық қалалар қатарына қосылғанын атап өтті. «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы туралы» Заңының 3-бабының 1-тармағына сәйкес бүгін мен қол қоятын Жарлық Шымкентке республикалық маңызы бар қала мәртебесін береді. Бұл әкімшілік бірлік еліміздегі он жетінші аймақ болады. Облыс орталығы ғасырлар бойы Қазақ хандығының және бүкіл түркі әлемінің саяси әрі рухани орталығы болған Түркістан қаласына көшіріледі», — деді Н.Ә. Назарбаев (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы жаңа құрылған Түркістан облысы жаңа әкімшілік міндеттерді сапалы іске асыруға қажетті мүмкіндіктердің барлығына ие екенін атап өтті және қабылданып отырған шешімнің тарихи маңызына тоқталды.

Президент сондай-ақ Шымкенттің республикалық мәртебе алуы оның одан әрі ілгерілеуіне септігін тигізетініне және қаланың алдында жаңа перспективалар ашатынына сенім білдірді.

Соңында Н.Ә. Назарбаев Президент Әкімшілігіне, Үкіметке және облыс әкімдігіне Жарлықты сапалы әрі

шұғыл іске асыру, сондай-ақ жергілікті мемлекеттік органдар мен ұйымдардың үздіксіз әрі тиімді қызметін қамтамасыз ету жөнінде бірқатар нақты тапсырмалар берді.

20 маусым

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне зияткерлік меншік саласындағы заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №161-VI Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Ж.Қ. Түймебаевты Түркістан облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №703, «Ғ.Р. Әбдірахымовты Шымкент қаласының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №704, «Қазақстан Республикасы мен Бразилия Федеративтік Республикасы арасындағы қылмыстық істер бойынша өзара құқықтық көмек туралы шартқа қол қою туралы» №705, «Астана 20 жыл» мерекелік медалімен наградтау туралы» №706 жарлықтарына қол қойды.

25 маусым

Мемлекет басшысы Түркия Республикасының Президенті Р. Ердоғанға оның осы лауазымға қайта сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы Түркия Республикасының Президенті Р. Ердоғанмен телефон арқылы сөйлесіп, оны Түркия Республикасының Президенті лауазымына қайта сайлануымен құттықтады.

Одан басқа, тараптар екі елдің арасындағы сындарлы диалогты одан әрі тереңдету мәселелерін талқылады.

28 маусым

Мемлекет басшысы Шығыс Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болып, оның барысында Ұлан ауданындағы «OstFish» ЖШС барды және бекіре тұқымдас балық уылдырығын алудың технологиялық үдерісімен танысты.

Өскемен қаласындағы «Силумин-Восток» ЖШС барғанда Президентке құбыр жүргізу кезінде қолданылатын арматураларды, насостық құрал-жабдықтарды, электротехникалық өнім мен блокты-модульдік ғимараттарды дайындау үдерісі таныстырылды. Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ кәсіпорын қызметкерлерімен кездесіп, әңгімелесті.

Содан кейін Мемлекет басшысы «№1 Өскемен қалалық ауруханасы» КМК Роботтандырылған хирургия орталығына барып, онда заманауи операциялық-дифрлық кешеннің жұмысы мен оның даму перспективалары жөніндегі ақпаратты тыңдады. Сол жерде Президент телекөпір режимінде облыстың Аягөз және Зырян аудандарындағы инсульттік орталықтардың ұжымдарымен әңгімелесті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» №707, «Қазақстан Республикасының кейбір аудандық соттарын құру, қайта атау және Қазақстан Республикасы соттарының кадр мәселелері туралы» №708 жарлықтарына қол қойды.

29 маусым

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында WBC, WBA (Super), IBO тұжырымдары бойынша кәсіпқойлар арасындағы бокстан әлем чемпионы Г.Г. Головкинмен кездесті.

Кездесу барысында Президент кездесу барысында бокстан әлем чемпионы Геннадий Головкинге ілтипат білдіріп, қазақстандықтар оның кәсіби спорттағы жарқын жетістіктерін мақтан тұтатынын айтты.

Өз кезегінде Г.Г. Головкин жеке қолдау көрсеткені үшін және Қазақстанның спортын, соның ішінде бокс мектебін дамытуға зор көңіл бөлгені үшін Н.Ә. Назарбаевқа алғыс білдірді.

Сонымен қатар Г.Г. Головкин Президентке WBC, WBA (Super), IBO және IBF тұжырымдары бойынша кәсіпқойлар арасында бокстан алған чемпиондық белдіктерін сыйға тартты.

Кездесу соңында Мемлекет басшысы Г.Г. Головкинді «Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев» орденімен марапаттады.

1

2

«Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев» ордені 2001 жылы бекітілді. Онымен Қазақстан Республикасының қалыптасуына, көркеюіне және дағдын шығаруға жәрдемдескен, мемлекеттік және қоғамдық қызметтегі айрықша еңбегі үшін Қазақстан Республикасының азаматтары, сондай-ақ шет ел мемлекеттерінің, үкіметтерінің басшылары наградталады. Орден жұлдыздан (1-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (2-сурет) тұрады.

Мемлекет басшысы Астана қаласы бойынша жұмыс сапарын жасап, елорданың айналасындағы «жасыл белдеудің» даму барысымен танысты.

Президент «Жасыл ел» жастар жасағының өкілдерімен бірге елорданың жасыл аймағына ағаш отырғызып, табиғатқа 150 қырғауыл ұшыру шарасына қатысты.

Одан басқа, Мемлекет басшысы Астана қаласының «жасыл белдеуінің» қазіргі жағдайы мен оны әрі қарай дамыту мәселелері жөнінде кеңес өткізді.

Кеңеске Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшысы Ә.Р. Жақсыбеков, Премьер-министрінің орынбасары — Ауыл шаруашылығы министрі Ә.Е. Шөкеев, Астана қаласының әкімі Ә.Ө. Исекешев және Ақмола облысының әкімі М.К. Мырзалин қатысты.

Кеңес қорытындысы бойынша Н.Ә. Назарбаев Ауыл шаруашылығы министрлігіне, Астана және Ақмола облысы әкімдіктеріне елорда тұрғындары мен қонақтарының демалыс орындарын ұйымдастыру үшін жасыл аймақты одан әрі дамыту және орман алқабын пайдалану жөнінде бірқатар нақты тапсырма берді.

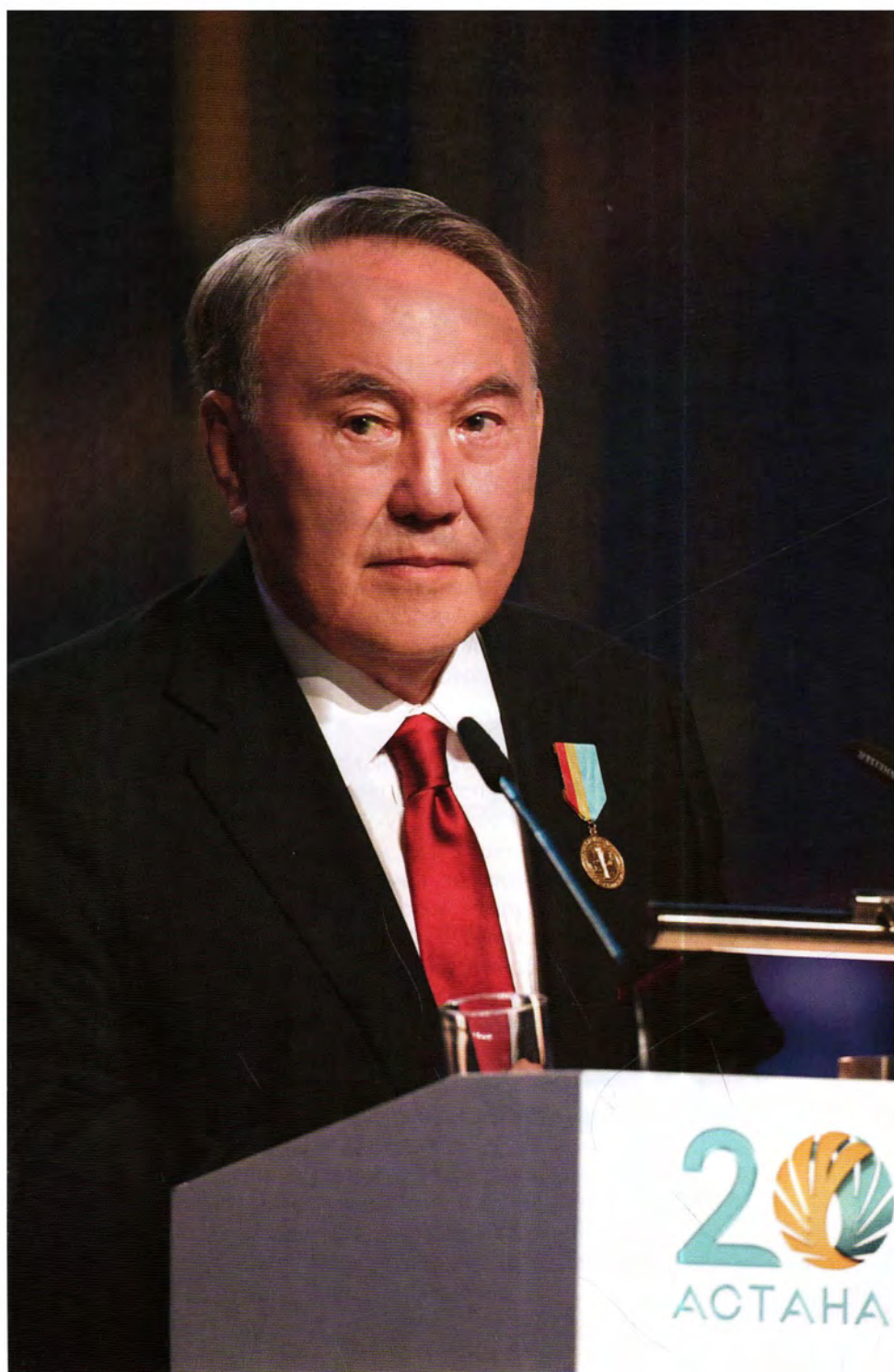
Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №162-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сайлау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №163-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қорғас өзенінде «Шүкірбұлақ» («Алмалы»)» бірлескен сел ұстайтын бөгетін салудағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» №164-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Дипломатиялық дәрежелер беру туралы» №709, «Г.Г. Головкинді «Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев» орденімен наградтау туралы» №710, «Сотталғандарға кешірім жасау туралы» №711, «Шанхай ынтымақтастық ұйымының бюджетін қалыптастыру және атқару тәртібі туралы келісімді бекіту туралы» №712 жарлықтарына қол қойды.

ШІЛДЕ

Дс	2	9	16	23	30
Сс	3	10	17	24	31
Ср	4	11	18	25	
Бс	5	12	19	26	
Жм	6	13	20	27	
Сн	7	14	21	28	
Жк	1	8	15	22	29

1 шілде

Мемлекет басшысы Астана қаласы бойынша жұмыс сапарын жасап, елорданың бірқатар нысандарын аралап шықты.

Атап айтқанда, Президент Ұлттық домбыра күніне орай «Қазақ елі» монументінің алаңында өткен концертте болды. Жиналғандардың алдында сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев бұл музыкалық аспап қазақ халқының мәдениеті мен тарихында айрықша орын алатынын атап өтті. «Жақында менің жарлығыммен шілденің бірінші жексенбісі Ұлттық домбыра күні деп жарияланды. Бүгін бұл мерекені еліміздің барлық өңірі атап өтуде. Домбыра — қазақтың жаны, рухы, тарихы, салт-дәстүрі, бүкіл бітім-болмысы», — деді Мемлекет басшысы. Іс-шара аяқталғаннан кейін Президент қолданбалы өнер туындыларының көрмесін аралап көрді.

Содан соң Н.Ә. Назарбаев «Өңірлердің Астанаға тартуы» бағдарламасы аясында Маңғыстау облысы қайта жөндеуден өткізген Достық үйін аралап көрді, сондай-ақ этно-мәдени орталықтардың өкілдерімен және көрнекті қоғам қайраткерлерімен әңгімелесті.

Одан басқа, Маңғыстау облысының әкімі Е.Л. Тоғанов Мемлекет басшысына Достық үйінің эскиздік жобасын таныстырды, онда кітапхана, мұражай, халықтық қолданбалы өнер шеберханалары, конференц-зал және тілдерді оқыту орталығы үшін арнайы орындар қарастырылған.

Одан кейін Президент Алматы облысы елорданың 20-жылдығына орай қайта жөндеген «Жетісу» саябағына барды. Өңір басшысы А.Ф. Баталов бұл саябақта Жетісудың барлық көрнекті орындары көрініс тапқанын айтты. Осы жерде, Н.Ә. Назарбаев пен көрермендер алдында Алматы облысының танымал әртістері және этно-мәдени орталықтарының өкілдері өнер көрсетті.

Сондай-ақ Мемлекет басшысы қаланың Алматы ауданында орналасқан «Жерұйық» саябағын аралап көрді, онда Елбасыға 19 жыл бұрын өзі отырғызған алғашқы ағаш көрсетілді.

Күн соңында Президент Есіл өзенінің үстімен өтетін жаңа велосипед және жаяу жүргіншілер көпіріне барып, оның технико-эксплуатациялық сипаттарымен танысты.

Атырау облысының әкімі Н.А. Ноғаев көпірдің саябақ аймағындағы жаяу жүргіншілер легі мен

велосипед желісін Есіл өзенінің оң жағалауымен жалғастыратынын айтты.

Одан басқа, Астана қаласының әкімі Ә.Ө. Исекешев Н.Ә. Назарбаевқа жалпы ұзындығы 56 шақырым болатын велосипед көлігінің инфрақұрылым нысандарын таныстырды, ол Есіл өзенінің бойы мен сол жағалауы және ЭКСПО кешенінің нысандары арқылы өтеді және ол қалалық саябақтағы шаңғы және роликке арналған жолдар мен Ильинка кентінен «жасыл белдеу» арқылы өтетін велосипед жолақтарын байланыстырады.

2 шілде

Мемлекет басшысы Астана қаласы бойынша жұмыс сапары барысында «Өңірлердің Астанаға тартуы» бағдарламасы аясында Қызылорда облысы салған зымыран-ғарыш техникасы музейінің ашық экспозициясымен танысты, сондай-ақ облыс жұртшылығы өкілдерімен әңгімелесті.

Содан кейін Президент елорданың сол жағалауындағы 240 орынға арналған «Almaty balabaqshasy» жаңа балабақшасын аралап көрді.

Содан соң Н.Ә. Назарбаев елорданың сол жағалауындағы «Ұлытау» аллеясына және «Қазақ еліне мың алғыс» монументіне барды, онда Қарағанды облысының этномәдени бірлестіктерінің өкілдерімен әңгімелесті. Мемлекет басшысы еліміздің одан әрі ілгері басуы ісінде халық бірлігінің ерекше маңыздылығын атап өтті.

Жұмыс сапарының соңында Президент Астана қаласының сол жағалауындағы Ботаникалық баққа барып, жылыжайды тамашалады, сондай-ақ оның жұмысында қолданылатын заманауи технологиялар туралы ақпарат алды. Сол жерде Н.Ә. Назарбаев «Жасыл ел» жастар еңбек жасағының өкілдерімен кездесіп, әңгімелесті.

Одан басқа, сапар барысында Мемлекет басшысына Ботаникалық бақтың сәнін келтіріп тұрған — Шығыс Қазақстан облысы салған жарық шашқан музыкалық субұрқақ көрсетілді.

Ботаникалық бақтың аумағында велосипед жолы, жүгіруге арналған жолақ, спорттық жабынды, жаяу жүргіншілерге арналған көпір, жасанды су қоймасы орналасқан. Көгалдандыру аумағының жалпы көлемі 613 мың шаршы метрді құрайды. Отырғызылған бұталы өсімдіктер мен ағаштар арасында Еуропа, Азия және Солтүстік Америка елдерінен коллекциялық материалдар қамтылған.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне әлеуметтік қамсыздандыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №165-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі, бағалы қағаздар нарығы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №166-VI, «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» №167-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне валюталық реттеу және валюталық бақылау, қаржы ұйымдарының қызметін тәуекелге бағдарланған қадағалау, қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және Қазақстан Республикасы Аттық банкінің қызметін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №168-VI, «Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы» №169-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №170-VI заңдарына қол қойды.

3 шілде

Мемлекет басшысы «Д.А. Кәлетаевты Қазақстан Республикасының Қоғамдық даму министрі қызметіне тағайындау туралы» №713 Жарлығына қол қойды.

4 шілде

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Атамекен» этно-мемориалдық кешенінің аумағында өткен Мемлекеттік туды көтеру салтанатты рәсіміне қатысты.

Рәсім барысында Н.Ә. Назарбаев барша жұртты Астананың 20 жылдығымен құттықтап, Қазақстан халқына бақ-береке тіледі.

Іс-шара аясында Мемлекет басшысы — Қазақстан Республикасының Жоғарғы Бас қолбасшысы еліміздің жоғары әскери оқу орындарының үздік түлектеріне офицерлік шендерді табыс етті.

Мемлекеттік туды көтеру Астана күнін мерекелеудің басталуын білдіретін жыл сайынғы дәстүрге айналды. Кешенге орнатылып, 11 метр биіктікте желбіреп тұратын Мемлекеттік туды астананың кез келген нүктесінен көруге болады.

Мемлекет басшысы Астана қаласы бойынша жұмыс сапарын жасап, елорданың бірқатар нысандарын аралап көрді.

Атап айтқанда, Президент паралимпиялық жаттықтыру орталығына барды, онда жазғы және қысқы паралимпиялық спорт ойындары бойынша ұлттық құрама командалар мен спорттық резервті сапалы әрі кәсіби дайындау үшін салынған елорданың жаңа бірегей құрылысымен танысты, сондай-ақ ойын залын, күрес залы мен жаттығу бөлмелерін аралап көріп, спортшылармен және бапкерлер құрамымен әңгімелесті.

Сапар барысында Мемлекет басшысы XII қысқы паралимпиялық ойындарының чемпионы А.А. Колядинге спорттағы жетістіктері үшін естелік сыйлық табыс етті.

Одан басқа, спорт нысанын ашу кезінде Азиялық паралимпия комитетінің президенті М. Рашед Н.Ә. Назарбаевқа еліміздегі паралимпиялық қозғалысқа қосқан зор үлесі, ерекше мұқтаж азаматтарды әлеуметтік қорғау және барлық азаматтар үшін бірдей мүмкіндіктерді қамтамасыз ету арқылы тұрақты қолдау көрсететіні үшін осы ұйымның Құрмет орденін табыс етті.

Содан соң Мемлекет басшысы «Ақжайық» саябағына барып, Кеңес Одағының Батыры М.Ж. Мәметованың ескерткішіне гүл шоқтарын қою рәсіміне қатысты.

Президент «Өңірлердің Астанаға тартуы» жобасы аясында Батыс Қазақстан облысы салған «Ақжайық» саябағын аралап көріп, облыс жұртшылығының өкілдерімен, елордадағы «Сарыарқа» ауданының тұрғындарымен және М.Ж. Мәметованың туыстарымен әңгімелесті.

Азия паралимпиялық комитетінің (АПК) Құрмет ордені Паралимпиялық қозғалысқа және өз елдеріндегі ерекше мұқтаж азаматтардың өмір сүру жағдайларын жақсартуға қосқан қомақты үлесі үшін Азиядағы мемлекет басшылары мен жоғары тұрған тұлғаларға тағайындалады.

2002 жылы негізі қаланған АПК Азиядағы Паралимпиялық қозғалыстың қозғаушы күші болып табылады және ерекше мұқтаж спортшылардың спорттық шеберлікке қол жеткізуге және олардың құрлықтағы паралимпиялық спорт түрлеріне қатысулары туралы хабардар болуын арттыруға қолдау көрсету бойынша жұмыс жүргізеді.

Ұйымға Азия өңіріндегі 43 ұлттық паралимпиялық комитет кіреді, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Ұлттық паралимпиялық комитеті бұл ұйымның мүшесі болып табылады. АПК-ның штаб-пәтері БАӘ орналасқан.

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Әбу-Дабидің тақ мұрагері, Біріккен Араб Әмірліктерінің Қарулы Күштері Жоғарғы Бас қолбасшысының орынбасары, шейх Мұхаммед бен Заид әл-Нахаянмен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында тараптар екі ел арасындағы инвестиция және салық салу, су энергетикасы және у энергетикасы, газ-химия кешенін салу, ғылым мен технология, әлеуметтік және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру салаларындағы ынтымақтастықты одан әрі дамытудың өзекті мәселелерін талқылады.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев Әбу-Дабидің тақ мұрагеріне оның әкесі шейх Заид бен Сұлтан әл-Нахаянның Қазақстанда басып шығарылған «Бірігудің күш-қуаты» атты кітабы мен «Астанаға 20 жыл» мерейтойлық медалін сыйлады.

Кездесу қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасы мен Біріккен Араб Әмірліктері арасындағы Сотталған адамдарды беру туралы шартқа; Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрлігі мен Біріккен Араб Әмірліктерінің Мәдениет және білімді дамыту министрлігі арасындағы Мәдениет саласындағы ынтымақтастық туралы келісімге; Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігі мен Біріккен Араб Әмірліктерінің «Сауаб» радикалсыздандыру халықаралық орталығы арасындағы ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды.

Мемлекет басшысы Мексика Құрама Штаттарының Президенті А. Лопес Обрадорға оның осы лауазымға сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жоғары оқу орындарының академиялық және басқару дербестігін кеңейту мәселелері бойынша өзгерістер мен то-

лықтырулар енгізу туралы» №171-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №172-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне газ және газбен жабдықтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №173-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне венчурлік қаржыландыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №174-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Ұлттар Ұйымының Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымы (ФАО) арасындағы ФАО-ның Қазақстан Республикасындағы Байланыс және әріптестік жөніндегі бюросын құру туралы келісімді ратификациялау туралы» №175-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің «Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті туралы ережені бекіту туралы» 2002 жылғы 5 тамыздағы №917 және «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2016 жылғы 11 қаңтардағы №169 жарлықтарына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №714 Жарлығына қол қойды.

5 шілде

Мемлекет басшысы Астана қаласының «ЭКСПО конгресс-орталығы» ғимаратында өткен «Астана» халықаралық қаржы орталығының ашылу рәсіміне қатысты.

Іс-шара басталар алдында Президент отандық және шетелдік компаниялардың цифрлық технологияларының көрмесін аралап көріп, цифрлық қаржылық технологиялар саласындағы инновациялық шешімдермен танысты.

Н.Ә. Назарбаев рәсімге қатысушылар алдында сөйлеген сөзінде барлығын Орталықтың ресми ашылуымен құттықтады және АХҚО құқықтық мәртебесі конституциялық заңмен бекітілгеніне және оның ресми тілі ағылшын тілі екеніне баса назар аударды.

«АХҚО-ға қатысушыларға 50 жылға дейін салықтық жеңілдіктер, жеңілдетілген валюта, виза және еңбек режимдері қарастырылған. Бұл — жұмысы ағылшын құқығына негізделген өңірдегі жалғыз орталық. Тәуелсіз Сот пен Халықаралық арбитраж орталығы әді-

летті болуға және тараптардың құқықтарын сақтауға кепілдік береді», — деді Мемлекет басшысы (Қосымшаны қараңыз).

Соңында Президент АХҚО-ның барлық әріптестеріне белсенді қолдауы мен Орталықты құру ісіне атсалысқаны үшін зор ризашылығын білдірді.

2015 жылдың желтоқсанында Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаев «Астана» халықаралық қаржы орталығын (АХҚО) құру туралы Конституциялық заңға қол қойды. АХҚО-ның мақсаты қаржылық қызметтерді көрсететін халықаралық деңгейдегі жетекші орталық қалыптастыру болып табылады. Посткеңестік кеңістікте тұңғыш рет ағылшын құқығының қағидаттары енгізіледі, қаржы орталығының ресми тілі — ағылшын тілі болады.

АХҚО-ның міндеттері — қаржылық қызметтер саласында инвестициялау үшін тартымды орта құру арқылы ел экономикасына инвестициялар тартуға әрдемдесу, Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығын дамыту, оның халықаралық капитал нарықтарымен ықпалдасуын қамтамасыз ету. Сондай-ақ АХҚО елімізде сақтандыру, банк қызметтері мен ислам қаржыландыру нарығын дамытуды көздеп отыр.

Мемлекет басшысы «Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы» №176-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне адвокаттық қызмет және заң көмегі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №177-VI, «Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік кеңесі туралы» №178-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №179-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы мен Беларусь Республикасы арасындағы 2026 жылға дейінгі әлеуметтік-экономикалық ынтымақтастық туралы шартты бекіту туралы» №715 Жарлығына қол қойды.

6 шілде

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында елорданың 20 жылдық мерейтойына орай бірқатар мемлекет және саяси қайраткерлерін қабылдады.

Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенаты мен Мәжілісінің төрағалары, Қазақстан Республикасының Премьер-министрі, Мемлекеттік хатшысы, Президентті Әкімшілігінің басшысы, Президент Әкімшілігінің

басшылық құрамы, «Самұрық-Қазына» АҚ басқармасының төрағасы, орталық мемлекеттік органдардың басшылары мен Астана қаласының әкімі Елорданың мерейтойымен және Президенттің туған күнімен құттықтады.

Н.Ә. Назарбаевқа салтанатты түрде «Астана 20 жыл» мерейтойлық медалі табысталды. Қатысып отырғандар Мемлекет басшысына зор денсаулық, бақыт және жауапты қызметте жаңа табыстарға жетуді тіледі.

«Астана 20 жыл» (Астанаға 20 жыл) мерейтойлық медалі — Президенттің 2018 жылғы 20 маусымдағы №706 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградасы. Мерейтойлық медальмен Қазақстанның және оның астанасының қалыптасуы мен дамуына елеулі үлес қосқан азаматтар марапатталады.

Мемлекет басшысы Орталық Азия президенттерімен бірге астаналық «ЭКСПО конгресс-орталығы» ғимаратында өткен «Астана» халықаралық қаржы орталығын таныстыру рәсіміне қатысты.

Н.Ә. Назарбаев Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбековпен, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонмен, Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиевпен бірге «Астана» халықаралық қаржы орталығының ашылуына арналған цифрландыру көрмесін аралап көрді.

Таныстыру рәсімінің барысында Қазақстанда инновациялық қаржы технологияларын дамыту мен ілгерілету үшін қолайлы экожүйені қалыптастыруға бағытталған бірқатар жобалар көрсетілді. Атап айтқанда, e-Justice (АХҚО цифрлық сот төрелігі жүйесі), цифрлық криптобиржа, криптовалюталар үшін депозитарий, қаржылық супермаркет, киберқауіпсіздік орталығы, ислам қаржы технологиялары, халықаралық стартап бағдарламалары мен басқа да жобалар бар.

АХҚО басқарушысы Қ.Н. Келімбетов Орталық Азия елдерінің басшыларына қаржы орталығы қызметінің негізгі қағидаттары және өңірдің қаржы жүйелері үшін жол ашатын мүмкіндіктер жөнінде әңгімелеп, Жібек жолының бойында орналасқан елдердің кәсіпкерлерін қаржы орталығының қызметіне белсенді атсалысуға шақырды.

Сондай-ақ таныстыру рәсімінде АХҚО сотының төрағасы Лорд Г.К. Вульф және басқарушы директоры, АХҚО үздіксіз кәсіби даму бюросының кураторы Е. Рысмағамбетов сөз сөйледі.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесті.

В.В. Путин Н.Ә. Назарбаевты туған күнімен және Астананың 20 жылдық мерейтойымен құттықтап, зор денсаулық, бақ-береке және жаңа табыстар тіледі.

Мемлекет басшысы Түркия Республикасының Президенті Р. Ердоғанмен телефон арқылы сөйлесті. Оның барысында түрік көшбасшысы Н.Ә. Назарбаевты туған күнімен және Қазақстан елордасының 20 жылдығымен құттықтап, зор денсаулық пен бақ-береке тіледі.

Одан басқа, әңгімелесушілер бауырлас екі ел арасындағы сындарлы диалогты одан әрі тереңдету мәселелері жөнінде пікір алмасты.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында елорданың іргесін алғаш қалаған азаматтармен кездесті.

Президент шараға қатысушылармен әңгімелесіп, оларды елорданың 20 жылдық мерейтойымен құттықтады, сондай-ақ Астана қаласын салуға және дамытуға атсалысқан тұлғалардың бәріне ризашылық білдірді.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен елорданың 20 жылдық мерейтойына арналған салтанатты қабылдауға қатысты.

Салтанатты қабылдауға сондай-ақ Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон және Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиев қатысты.

Іс-шараға қатысушылар алдында сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев барша қазақстандықтарды Астана қаласының 20 жылдық мерейтойымен құттықтады, сондай-ақ Қазақстанның жаңа елордасының құрылысына атсалысқандардың бәріне ризашылық білдіріп, еліміздің барлық өңірінің тұрғындарына Астананың мерейтойына жасаған сыйлықтары үшін алғыс айтты (Қосымшаны қараңыз).

Салтанатты қабылдаудан кейін Мемлекет басшысы елорданың мерейтойына арналған мерекелік гала-концертті тамашалады.

9 шілде

Мемлекет басшысы Жапонияның Премьер-министрі С. Абэге осы елдің бірқатар өңірлерінде нөсер жаңбыр мен лай көшкіні салдарынан көптеген адамдардың қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

11 шілде

Мемлекет басшысы Ақмола облысындағы Щучье-Бурабай курорттық аймағына жұмыс сапары барысында Бурабай кентіндегі «Визит-Центр» ЖШС барды. Онда Президентке өңірдің туристік кластерін, атап айтқанда «Абылай хан» алаңын, «Ақ бура» курорттық аймағын және басқа да нысандарды одан әрі дамытуға арналған жобалар таныстырылды.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев жаңа туристік нысан — «Promenade Burabay» кешенінің құрылыс жоспарымен танысты.

Сондай-ақ Мемлекет басшысы Щучье қаласындағы трамплинді шаңғы спортының республикалық базасын аралап көрді.

Спорт базасымен танысу барысында Президентке еліміздің туризм саласын дамыту перспективалары туралы мәлімделді. «Туристік Қазақстан» бағдарламасының алдағы уақытта жүзеге асырылу және Щучье – Бурабай курорттық аймағын әрі қарай жетілдіру жоспарлары жөнінде Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің бірінші орынбасары А.Ұ. Мамин, Мәдениет және спорт министрі А.Мұхамедияұлы және Ақмола облысының әкімі М.К. Мырзалин баяндама жасады.

Соңында Н.Ә. Назарбаев өңірлердің басшыларын және әлеуетті инвесторларды еліміздің туристік кластерін дамыту үдерісіне белсенді атсалысуға шақырды.

12 шілде

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық, қылмыстық-процестік заңнама мен құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдар қызметін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №180-VI Заңына қол қойды.

13 шілде

Мемлекет басшысы «Ж.Ә. Асановты Қазақстан Республикасының Түрікменстандағы Төтенше және

Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №716 Жарлығына қол қойды.

14 шілде

Мемлекет басшысы «Бурабай» курортының аумағында өткен елорданың 20 жылдығына арналған «Біржан – Сара» операсының қойылымын тамашалады.

Композитор М.Т. Төлебаевтың Абылай ханның тарихи алаңында ореп air форматында өткен танымал музыкалық шығармасын Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің қолдауымен «Астана Опера» мемлекеттік опера және балет театры және «Қазақ әуендері» көрсетті.

Мемлекет басшысы Қазақстанның халық әртісі З.Н. Шәріпованың қайтыс болуына байланысты оның отбасына көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Зәмзәгүл Нүсіпбайқызы ұлттық драматургия саласындағы талантты актерлер шоғырының белді өкілдерінің бірі болатын. Оның кинода және театр сахнасында сомдаған айшықты рөлдерін өнерсүйер қауым әрдайым қызыға тамашалады. Ол ешкімге ұқсамайтын қайталанбас қолтаңбасы арқылы өз саласында айрықша із қалдырды.

Зәмзәгүл Шәріпованың қазақ өнеріндегі ерекше орны мен жарқын дидагы ешқашан ұмытылмайды деп сенемін», — делінген жеделхатта.

16 шілде

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Д.Т. Ақышевті қабылдап, ол ведомствоның 2018 жылдың бірінші жартыжылдығында атқарған жұмыстарының қорытындылары, сондай-ақ ұлттық валюта бағамының өзгеруіне әсер ететін негізгі факторлар жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы ақын әрі қоғам қайраткері О.О. Сүлейменовті қабылдады.

Кездесу барысында О.О. Сүлейменовке немересі Ескендірдің қайғылы қазаға ұшырауына байланысты көңіл айтты.

Әңгімелесушілер сондай-ақ қазіргі қазақ әдебиетінің өзекті мәселелері мен қоғамды рухани жаңғыртудағы рөлін талқылады.

17 шілде

Мемлекет басшысы Павлодар облысында жұмыс сапарымен болып, Павлодар қаласындағы «GiessenHaus» ЖШС барды.

Президент нысанға сапары кезінде қосындыланған алюминийді және жеңіл балқитын автомобиль дискілерін шығарудың технологиялық үдерісімен танысты, сондай-ақ «Павлодар» еркін экономикалық аймақ аумағында іске асырылатын индустриялық жобалар туралы ақпаратты тыңдады.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаевқа өндірілген өнім үлгілері, оның ішінде жылыту радиаторлары, автомобильдердің қосалқы бөлшектері, темір жол вагондарына арналған дөңгелек жұптары көрсетілді.

Содан соң Мемлекет басшысы «Қазэнергокабель» АҚ барып, кабельді-өткізгіш өнімдерін өндіру технологиясымен және кәсіпорынның даму перспективасымен танысты, сондай-ақ ішкі және шетел нарығына жеткізілетін дайын өнімдер үлгілерін қарап шықты.

Содан кейін Президент технологиялық жаңғыртудан кейінгі Павлодар мұнай-химия зауытының қызметімен танысты және кәсіпорынның жас жұмысшыларымен әңгімелесті.

Одан әрі, Н.Ә. Назарбаев Павлодар қаласында өңірдің әлеуметтік-экономикалық даму мәселелері бойынша кеңес отырысын өткізді, оған Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшысы Ә.Р. Жақсыбеков, Премьер-министрінің бірінші орынбасары А.Ұ. Мамин, Энергетика министрі Қ.А. Бозымбаев, мемлекеттік органдардың өкілдері, ірі өнеркәсіп кәсіпорындарының басшылары, оның ішінде «Eurasian Resources Group» директорлар кеңесінің төрағасы А.А. Машкевич, «Проммашкомплект» ЖШС Директорлар кеңесінің төрағасы Д.Т. Сыздықов, «Стальмонтаж» ЖШС бас директоры А.А. Терентьев, «Қазэнергокабель» АҚ бас директоры О.П. Крук және басқалары қатысты.

Іс-шара барысында Павлодар облысының әкімі Б.Ж. Бақауов өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуы мен «Рухани жаңғыру» және «Президенттің бес әлеуметтік бастамасы» жобаларын іске асыру туралы баяндады.

Кеңес қорытындысы бойынша Мемлекет басшысы өндіріске «ЭКСПО-2017» халықаралық мамандандырылған көрме барысында көрсетілген «жасыл технологияларды» енгізу, шағын және орта

бизнесі дамыту, Ресей Федерациясы облыстарымен шекара маңы саудасын жүргізу, өңірдің туристік кластері әлеуетін дамыту, мал шаруашылығын және суармалы жер өңдеуді дамыту бойынша нақты тапсырмалар берді.

Түстен кейін Н.Ә. Назарбаев С. Торайғыров атындағы Павлодар облыстық біріккен әмбебап ғылыми кітапханасына барды, онда оған мүмкіндігі шектеулі оқырмандарға арналған мамандандырылған жабдықтар, білім беру және денсаулық сақтау саласын цифрландыру жөніндегі жобалар, сондай-ақ «Рухани жаңғыру» жобалық кеңсесінің көрме залы таныстырылды.

18 шілде

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір соттарын құру, қайта атау, тарату және Қазақстан Республикасы соттарының кадр мәселелері туралы» №717 Жарлығына қол қойды.

19 шілде

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Премьер-министрі Б.Ә. Сағынтаевты қабылдап, ол Үкіметтің 2018 жылғы бірінші жартыжылдықта атқарған жұмыстарының қорытындылары, мемлекеттік және салалық бағдарламалардың іске асырылу барысы туралы ақпарат берді.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының еңбегі сіңген спорт шебері, 2014 жылғы қысқы Олимпиада ойындарының қола жүлдегері Д.Ю. Теннің қайғылы қазаға ұшырауына байланысты оның отбасына көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Денис Юрьевич Тен мәнерлеп сырғанаудың отандық мектебін қалыптастыруға және дамытуға, Қазақстан спортын жоғары деңгейде ілгерілетуге зор үлес қосты. Оның жарқын жетістіктері еліміздің абыройын асқақтатып, жастар арасында спортты дәріптеуге септігін тигізді.

Таланты әлемнің көптеген елдерінде мойындалған Денис даңқты спортшы ғана емес, сондай-ақ бітімі ерекше тұлға, Қазақстанның нағыз патриоты еді.

Денис Юрьевич Теннің жарқын бейнесі біздің жүрегімізде мәңгі сақталады», — делінген жеделхатта.

Мемлекет басшысы «Каспий теңізінің теңіз ортасын қорғау жөніндегі негіздемелік конвенцияға қоршаған ортаға трансшекаралық тұрғыдан жасалатын әсерді бағалау жөніндегі хаттамаға қол қою туралы» №718, «Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатын қалыптастыру және пайдалану тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 8 желтоқсандағы №385 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №719 жарлықтарына қол қойды.

20 шілде

Мемлекет басшысы «Ғылым жөніндегі жыл сайынғы ұлттық баяндаманы дайындау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2012 жылғы 21 тамыздағы №369 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №720 Жарлығына қол қойды.

23 шілде

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың, сондай-ақ өңірлік және халықаралық күн тәртібінің мейлінше өзекті мәселелерін талқылады.

23 шілде – 2 тамыз

Мемлекет басшысы қысқа мерзімді демалыста болды.

24 шілде

Мемлекет басшысы Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиевпен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында Н.Ә. Назарбаев Ш.М. Мирзиевті туған күнімен құттықтап, оған зор денсаулық, бақ-береке және жаңа табыстар тіледі.

Мемлекеттер басшылары Қазақстан мен Өзбекстан арасындағы екіжақты ынтымақтастықтың қарқынды дамып келе жатқанын, сондай-ақ Орталық Азиядағы кооперациялық байланыстардың кеңейе түскенін ерекше атап өтті.

ТАМЫЗ

Дс		6	13	20	27
Сс		7	14	21	28
Ср	1	8	15	22	29
Бс	2	9	16	23	30
Жм	3	10	17	24	31
Сн	4	11	18	25	
Жк	5	12	19	26	

3 тамыз

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында Каспий мемлекеттерінің V саммитіне дайындық мәселелері жөнінде кеңес өткізді.

Кеңеске Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшысы Ә.Р. Жақсыбеков, Президентінің көмекшісі Н.Б. Онжанов, Сыртқы істер министрі Қ.Қ. Әбдірахманов, Қорғаныс министрі С.Ә. Жасұзақов және орталық мемлекеттік органдардың өкілдері қатысты.

Іс-шара барысында Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияға және өзге де келісімдерге қол қоюға әзірлік барысы талқыланды, сондай-ақ Мемлекет басшысының қатысуымен өтетін алдағы халықаралық іс-шаралар кестесі қарастырылды.

Талқылау кезінде Сыртқы істер министрі Қ.Қ. Әбдірахмановтың Каспий мемлекеттерінің V саммитіне дайындық барысы жөніндегі есебі тыңдалды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің кейбір мәселелері туралы» №722 Жарлығына қол қойды.

4 тамыз

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинге Краснояр өлкесінде Ми-8 жолаушылар тікұшағының апатқа ұшырауы салдарынан көптеген адамның қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің кейбір мәселелері және Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №723, «Павлодар облысының Качир, Лебяжі аудандарын қайта атау туралы» №724 жарлықтарына қол қойды.

7 тамыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің басшылық құрамымен кеңес өткізіп, онда Қорғаныс министрі лауазымына жаңадан тағайындалған Н.Б. Ермекбаевты таныстырды.

Кеңес барысында Президент геосаяси ахуалдың өзгеруі және жаңа сын-қатерлердің пайда болуы жағдайында ведомствоның алдында тұрған негізгі міндеттердің

бірі қару-жарақтарды технологиялық тұрғыдан жетілдіру және жаңғырту болып саналатынын айтты.

Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ заманауи талаптарды ескере отырып, әскери кадрлардың дайындығын жетілдіру қажеттігіне назар аударды. «Генерал-полковник Сәкен Әділханұлы Жасұзақовқа қалтқысыз қызмет еткені үшін ризашылық білдіремін және оған Ұлттық қорғаныс университетін басқаруды тапсырамын. Университет алдында Қарулы Күштердің басқару құрамының біліктілігін арттыру және әскери ғылымды дамыту жөніндегі маңызды міндеттер тұр. Университет еліміздің ғана емес, сондай-ақ көршілес елдердің де курсанттары оқитын негізгі ғылым, білім орталығына айналуы тиіс», — деді Мемлекет басшысы.

Мемлекет басшысы армяндық тараптың бастамасы бойынша Армения Республикасының Премьер-министрі Н.В. Пашинянмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында екіжақты ынтымақтастықты дамыту, сондай-ақ Қазақстан мен Арменияның ЕАЭО және ҰҚШҰ аясындағы өзара ықпалдастық мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы қырғыз тарапының бастамасы бойынша Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбековпен телефон арқылы сөйлесті.

Екі елдің көшбасшылары екіжақты ынтымақтастықтың қазіргі жағдайын және перспективасын талқылап, өңірлік күн тәртібіндегі өзекті мәселелер жөнінде пікір алмасты, сондай-ақ, алдағы кездесулер кестесін қарастырды.

Мемлекет басшысы «С.Ә. Жасұзақов туралы» №725, «Н.Б. Ермекбаевты Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрі қызметіне тағайындау туралы» №726, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» №727, «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №728 жарлықтарына қол қойды.

8 тамыз

Мемлекет басшысы «М.Е. Шайхутдинов туралы» №729, «Б.К. Садықов туралы» №730 жарлықтарына қол қойды.

9 тамыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Бас прокуроры Қ.П. Қожамжаровты қабылдап, ол еліміздегі құқық қорғау органдарының қызметі және қылмыстық үдерісті реформалау бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы есеп берді.

Мемлекет басшысы «Шымкент қаласынан Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаттарын сайлауды тағайындау туралы» №731 Жарлығына қол қойды.

10 тамыз

Мемлекет басшысы Маңғыстау облысында жұмыс сапарымен болып, оның барысында Ақтау қаласындағы Достық үйінде өңірдің әлеуметтік-экономикалық даму мәселелері жөнінде кеңес өткізді.

Маңғыстау облысының әкімі Е.Л. Тоғжановтың өңірдің 2018 жылдың 6 айындағы әлеуметтік-экономикалық даму барысы жөніндегі есебін тыңдай келе, Н.Ә. Назарбаев облыс әкімдігіне Үкіметпен бірлесіп, өңірдің көлік-логистикалық әлеуетін одан әрі пайдалану, шағын және орта бизнесті дамыту, жаңа жұмыс орындары ашу, сондай-ақ өндіріске жаңғыртылатын энергия көздерін енгізу жөнінде тапсырма берді.

Одан басқа, Мемлекет басшысы «Қоғамдық келісім» мемлекеттік мекемесі, өңірдегі 20 этномәдени бірлестік, облыстық аналар кеңесі, Маңғыстау облысының Қазақстан халқы Ассамблеясы жанындағы ғылыми-сараптамалық топ, облыстық ардагерлер кеңесі орналасқан Ақтау қаласындағы Достық үйінің қызметімен танысты.

Сонымен қатар, Қазақстан Президентіне облыстың инвестициялық жобалары да таныстырылды. Олардың ішінде – жіп иіретін және мата өндіретін зауыт, Жаңаөзен қаласындағы газтурбина электр станциясы, Құрық селосындағы ауыз су зауыты, «МАЗК-ҚАЗ-АТОМӨНЕРКӘСІП» ЖШС аумағындағы бу-газ қондырғысы, Түпқараған ауданындағы жел электр станциясы, Ақтау экоқаласы және басқа да нысандар бар.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев қаладағы жаңа теңіз жағалауына барып, онда ашық аспан астындағы амфитеатрды аралап көрді және бейресми жағдайда Маңғыстау облысының өнер адамдарымен әңгімелесті.

11 тамыз

Мемлекет басшысы Маңғыстау облысына жұмыс сапары барысында Құрық портының мультимодальды хабын таныстыру рәсіміне қатысты.

Президент сөйлеген сөзінде еліміздің көлік-транзит әлеуетін дамытудың маңыздылығына назар аударып, оның Еуразиялық құрлықаралық көлік жүйесіне қосылуы мемлекетіміз үшін стратегиялық міндет болып саналатынын атап өтті.

Н.Ә. Назарбаев соңғы он жылда Қазақстанның көлік-логистика жүйесін дамыту үшін тартылған инвестиция көлемі 30 миллиард долларға жеткенін және Құрық мультимодальды кешені осы ауқымды жұмыстың маңызды бөлігі болып саналатынын айтты. «Бүгін іске қосылған Құрық портының автожол инфрақұрылымы көлік транзитін дамыту үшін жаңа мүмкіндіктерге жол ашады. Құрық арқылы өтетін Транскаспий бағыты Қытайдан, Орталық Азия елдері — Өзбекстан, Қырғызстан, Тәжікстан, сондай-ақ Ресейдің Орал-Сібір өңірлерінен Түркия мен Еуропаға және кері қарай жүк тасымалдаудың тиімді логистикасын қамтамасыз етеді. Сонымен қатар, 2020 жылға қарай Қазақстанның транзиттік тасымалдан түсетін кірісін жылына 5 миллиард долларға арттыруға мүмкіндік береді», — деп атап айтты Мемлекет басшысы.

Президент Үкіметке облыс әкімдігімен бірлесіп, мультимодальды хабтардың — Ақтау және Құрық порттарының базасында қосымша өндірістер мен қызмет көрсету секторын дамыту жөніндегі кешенді жоспар әзірлеуді тапсырды.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев телекөпір режимінде «Құрық порты – «Тажен» шекаралық кеден бекеті», «Құрық порты – «Қорғас – Шығыс қақпасы» арнайы экономикалық аймағындағы құрғақ порты» мультимодальды бағыттар бойынша қатынайтын автомобиль және темір жолдарын іске қосты.

Сол жерде Мемлекет басшысы «DP World» компаниясы басқармасының төрағасы Сұлтан Ахмед бен Сулайеммен кездесіп, оның барысында инвестиция тарту үшін жасалып жатқан еліміздегі жағдайға ерекше тоқталды және Құрық порты еркін экономикалық аймағының басымдықтары жөнінде айтты.

Содан кейін Президент жағажайы, бассейнді аквапарк және қонақ үй кешені бар «Tree of life» демалыс орнының қызметімен танысты.

Туристермен әңгіме барысында Н.Ә. Назарбаев Каспий шипажайларында демалудың артықшылықтарын,

соның ішінде бағаның қолжетімділігін, суға шомылу маусымының ұзақтығын, Ақтау қаласы инфрақұрылымының жақындығын, қонақ үй санының көптігін атап өтті.

12 тамыз

Мемлекет басшысы Маңғыстау облысының Ақтау қаласында өткен Каспий маңы мемлекеттерінің V саммитіне қатысты.

Саммитке сондай-ақ Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиев, Иран Ислам Республикасының Президенті Х. Рухани, Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путин, Түрікменстанның Президенті Г.Б. Бердымұхамедов қатысты.

Тараптар Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі, экономика, көлік, экология, қауіпсіздік, туризм, сондай-ақ ұйымдасқан қылмыспен күрес салаларындағы ынтымақтастық мәселелерін талқылады.

Саммит қорытындысы бойынша Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияға, Терроризмге қарсы күрес жүргізу саласындағы ынтымақтастық туралы хаттамаға, Ұйымдасқан қылмысқа қарсы күрес жүргізу саласындағы ынтымақтастық туралы хаттамаға, Каспий маңы мемлекеттерінің үкіметтері арасында: сауда-экономикалық ынтымақтастық туралы келісімге, көлік саласындағы ынтымақтастық туралы келісімге, Каспий теңізінде жанжалдың алдын алу туралы келісімге, сондай-ақ Шекара ведомстволарының ынтымақтастығы мен өзара іс-қимылы туралы хаттамаға қол қойылды.

Қазақстан Президенті Конвенцияның Каспий теңізінің суын, түбін, қазба байлықтарын, табиғи ресурстары мен әуе кеңістігін қоса алғанда, Каспийге қатысты тараптардың құқықтары мен міндеттерін реттейтін негізгі жан-жақты құжат болып саналатынын айтты. Сонымен қатар Н.Ә. Назарбаев Каспий маңы елдерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды болдырмау, әскери қызметтер мәселелеріне айрықша назар аударды (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы Конвенцияға қатысушы елдер қызметтерінің негізін қалайтын қағидаттарға ерекше тоқталды. Соның ішінде Каспий теңізі аймағын бейбітшілік, тату көршілік және достық өңіріне айналдыру қажеттігін, оны бейбіт мақсатта пайдаланып, елдердің егемендігі мен аумақтық тұтастығын құрметтеу керектігін, сондай-ақ, Каспий теңізінде тараптарға қатысы жоқ қарулы күштер болмауға тиіс екенін айтты.

Мемлекет басшысы Каспий маңы мемлекеттерінің V саммиті жұмысының аясында Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиевпен, Иран Ислам Республикасының Президенті Х. Руханимен, Ресей Федерациясының президенті В.В. Путинмен және Түрікменстанның Президенті Г.Б. Бердымұхамедовпен екіжақты кездесулер өткізді.

Мемлекет басшысы бес Каспий маңы мемлекеттерінің президенттерімен бірге бекіре тұқымдас балықтарды табиғи ортаға жіберу шарасына қатысты, сондай-ақ Ақтау қаласының теңіз жағалауы арқылы өтетін жаңа нысанды — «Жартас жолын» аралап көрді.

Мемлекеттер басшылары бірлесіп, қолдан өсірілген 500 ақсерке балығын теңізге жіберді, сонымен қатар шығыс ертегілерінің желісі бойынша театрландырылған би қойылымын тамашалады.

15 тамыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының төрағасы Қ.К. Тоқаевты қабылдап, ол Парламенттің жоғары палатасының VI шақырылымы үшінші сессиясының негізгі қорытындылары мен алдағы сессияда қарастыратын заң жобалары жұмыстарының жоспары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Италия Республикасының Президенті Серджо Маттареллаға Генуя қаласында автожол көпірінің опырылуы салдарынан көптеген адамның қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

16 тамыз

Мемлекет басшысы «Самұрық Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҰ акционерлік қоғамы басқармасының төрағасы А.С. Есімовті қабылдап, ол холдингтің биылғы 7 ай ішіндегі қызметінің нәтижелері мен алдағы кезеңдегі жоспарлары жөнінде мәлімет берді.

17 тамыз

Мемлекет басшысы Солтүстік Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болып, оның барысында бірқатар нысандарды аралап көрді.

Тайынша ауданына барған кезінде Президент «Тайынша май» ЖШС цехын аралап көріп, майлы

дақылдарды өңдеудің және тазартылған майды өндірудің технологиялық процесімен танысты.

Осында Солтүстік Қазақстан облысының әкімі Қ.І. Ақсақалов өңірдің 2018 жылдың бірінші жартыжылдығындағы әлеуметтік-экономикалық даму қорытындылары және Қазақстан – Ресей XV өңіраралық форумын өткізуге дайындық барысы жөнінде баяндады.

Баяндаманы тыңдай келе, Н.Ә. Назарбаев ауыл шаруашылығына ғылыми жетістіктер мен цифрландыру үдерісін енгізу, шекаралас өңірлермен ынтымақтастықты жандандыру, өнеркәсіп өндірісі мен туризм саласын одан әрі дамыту, сондай-ақ өңірдің инвестициялық және іскерлік тартымдылығын арттыру арқылы облыстың аграрлық әлеуетін кеңейту жөнінде бірқатар тапсырма берді.

Содан кейін Мемлекет басшысы «Эксимнан Агрофирмасы» ЖШС ауыл шаруашылығы кешенін аралап көрді және егін ору науқанына дайындық барысымен танысты. Өңір шаруаларымен әңгімелесу барысында Президент ауыл шаруашылығы өндірісін әртараптандырып, мал шаруашылығын дамыту қажеттігін атап өтті.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев облыс зауыттарында құрастырылатын тракторлар, комбайндар және басқа да астық жинауға арналған техникалар қойылған ауыл шаруашылығы көрмесін аралап көрді.

Мемлекет басшысы сондай-ақ Ильичевка ауылындағы Қазақстанның басқа өңірлерінен қоныс аударғандарға арналған 14 тұрғын үйдің құрылысымен танысты. Президент көшіп келген отбасылармен бейресми әңгімелесу барысында қоныс аударған тұрғындарға мемлекет тарапынан барлық жағдай жасалып жатқанын атап өтіп, ауылдың жаңа тұрғындарына зор денсаулық, табыс, бақ-береке тіледі.

Сол күні Мемлекет басшысы Ақмола облысына жұмыс сапарымен кетіп, онда Бұланды ауданындағы «Журавлевка-1» ЖШС ауыл шаруашылығы кешеніне барды және дәнді және майлы дақылдар алқабын аралап, егін ору науқанына дайындық барысымен танысты.

Онда Президентке Ақмола облысының әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі нәтижелері мен ауыл шаруашылығы саласының перспективалары жөнінде мәлімделді.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев Қазақстанда және шетелде құрастырылатын ауыл шаруашылығы техникаларының үлгілері қойылған көрмені аралап көрді.

20 тамыз

Мемлекет басшысы Астана қаласын дамыту мәселелері жөнінде кеңес өткізіп, онда оған елорда құрылысының перспективалық жоспары жөнінде баяндалды.

Кеңеске Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшысы Ә.Р. Жақсыбеков, Астана қаласының әкімі Ә.Ө. Исекешев, Астана қаласы әкімінің бірінші орынбасары С.М. Хорошун және қалалық сәулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасының басшысы Б.Х. Тайталиев қатысты.

Ә.Ө. Исекешев елорда құрылысының бесжылдық жоспары мен жаңа нысандар салу перспективалары жөнінде баяндама жасады.

Кеңес қорытындысы бойынша Президент қала құрылысын жүргізу барысында қазіргі инфрақұрылым мен коммуникациялардың мүмкіндіктерін ескеру маңызды екенін айтты.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Жоғарғы сотының төрағасы Ж.Қ. Асановты қабылдап, ол сот төрелігі органдарының биылғы жартыжылдықта атқарған қызметі туралы баяндады, сондай-ақ экономикалық қылмыстар бойынша қамау түріндегі бұлтартпау шараларын белгілеу жағдайы 30 пайызға төмендегенін мәлімдеді.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің төрағасы А.Ж. Шпекбаевты қабылдап, ол сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдарды күшейтуге, көрсетілетін мемлекеттік қызметті электронды форматқа көшіруді жалғастыруға, мемлекеттік қызметшілердің еңбек ақысын және мемлекеттік органдардың бірінші басшыларының дербес жауапкершілігін арттыруға қатысты қабылданған шаралар жөнінде мәлімдеді, сондай-ақ алдағы кезеңге арналған жоспарлары жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы Біріккен Ұлттар Ұйымының бас хатшысы А. Гутерришке БҰҰ бұрынғы бас хатшысы К. Аннанның қайтыс болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Кофи Аннан халықаралық деңгейдегі танымал саясаткер ретінде бүкіл ғұмырын әлемде тұрақтылық пен бейбітшілік орнатуға арнады.

Осыдан біраз жыл бұрын Кофи Аннан сынды пасатты, адал әрі мейірбан тұлғамен таныстым. Жаһандық дамудың өзекті мәселелеріне қатысты «станымдарымыз ұқсас болатын. Мен әлі күнге дейін «ездесулеріміз бен өзара әңгімелескен сәттерімізді «ылы сезіммен еске аламын», — делінген жеделхатта.

21 тамыз

Мемлекет басшысы баспасөз беттерінде қазақстандықтарды Құрбан айт мерекесімен құттықтады.

«Құрбан айт алуан түрлі конфессиялар мен этнос өкілдері тұратын Қазақстанда азаматтардың бойына ізгілік нәрін сеуіп, олардың ұстанатын діні мен ұлтына қарамастан, бір-бірін қадірлей білуге зор ықпал етеді. Сондай-ақ, рухани тұтастығымызды нығайтып, бірлігімізді бекіте түседі.

Осынау жарқын мерекеде әрбір шаңыраққа бақыт, бейбіт өмір мен береке-бірлік тілеймін!», — делінген үндеуде.

Мемлекет басшысы елорданың «Әзірет Сұлтан» мешітіне барып, Қазақстанның мұсылмандарын Құрбан айт мерекесімен құттықтады.

22 тамыз

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілер — Ливан Республикасының елшісі Жискара Әл-Хуриден, Украинаның елшісі И.Д. Кулебадан, Бразилия Федеративтік Республикасының елшісі М.Д. Абреуден, Германия Федеративтік Республикасының елшісі Т. Клиннерден, Пәкстан Ислам Республикасының елшісі И.А. Казидан сенім грамоталарын қабылдады.

23 тамыз

Мемлекет басшысы Атырау облысында жұмыс сапарымен болып, оның барысында Атырау қаласындағы «Қарат» ЖШС «Дәулет» жеке индустриялық аймағына барды.

Онда Президент нан және макарон өнімдерін шығаратын цехты аралап көріп, осы жерде өндірілетін дайын өнім үлгілерімен танысты.

Осы жерде Н.Ә. Назарбаевқа Атырау облысындағы инвестициялық жобалар көрсетілді, оның ішінде қуаты 52 МВт болатын жел электр станциясы, ыстық күйінде мырыш жалату цехы, робот арқылы дәнекерлеу әдісін қолдана отырып, металл конструкцияларын, карбон

негізіндегі қуатты кабель, крекинг катализаторларын өндіру жөніндегі кәсіпорындар, фармацевтика зауыты, қысымды өлшеуге арналған құрылғылар шығаратын зауыт, құс фабрикасы және жылыжай бар.

Содан кейін Мемлекет басшысы «Ембімұнайгаз» АҚ Өндірістік үдерістерді қадағалау орталығының жұмысымен танысып, мұнда оған нақты уақыт режимінде өнеркәсіп нысандарынан түсетін ауқымды мәліметтерді өңдеуге мүмкіндік беретін цифрлық зияткерлік кен орнының жүйесі көрсетілді.

Сапар барысында «Самұрық-Қазына» АҚ басқармасының төрағасы А.С. Есімов Мемлекет басшысына «Ұлттық индустриялық мұнай химиясы технопаркі» АЗА қызметінің негізгі нәтижелері туралы баяндады.

Одан басқа, Президентке қаланың инженерлік желісінің электронды сызбаларына, ауыл шаруашылығына арналған жерлерге, пайдалы қазбалар орындарына және өңірдегі жерлерді пайдалану шарттарына, сондай-ақ мемлекеттік қызметке электронды форматта тапсырыс беруге немесе мемлекеттік органға өтініш жолдауға онлайн-мониторинг жасау үшін мүмкіндік туғызатын Атырау облысының геоақпараттық порталының жұмысы таныстырылды.

Одан әрі Н.Ә. Назарбаев «Жігермұнайсервис» ЖШС зауытына барып, онда робот көмегімен дәнекерлеу әдісін қолдану арқылы металл конструкцияларын өндірудің технологиялық үдерісімен танысты және шығарылатын өнімдерді қарап көрді.

Мемлекет басшысы «Жігермұнайсервис» кәсіпорнының еңбеккерлерімен кездесу барысында өнеркәсіптің түрлі салаларында заманауи цифрлық технологияларды енгізудің маңыздылығын атап өтіп, өндірісті әртараптандырудың артықшылықтарын айтты.

Одан кейін Мемлекет басшысы «ҚазТрансОйл» АҚ «Бес әлеуметтік бастаманы» жүзеге асыру барысында Х. Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университетіне сыйға тартқан жаңа Студенттер үйінің ғимаратымен танысты. Жатақханада тұратын студенттермен әңгімелесу кезінде Президент қазақ халқының үлкенді құрметтеуге, кішіге қамқор болуға, сондай-ақ отаныңды сүйуге негізделген салт-дәстүрін ұстанудың маңыздылығын айтты.

Мемлекет басшысына сонымен қатар «Рухани жаңғыру» бағдарламасы мен «Бес әлеуметтік бастаманың» облыстағы іске асырылу барысы жөнінде мәлімделді.

Жұмыс сапарының соңында Н.Ә. Назарбаев кеңес өткізіп, онда Атырау облысының әкімі Н.А. Ноғаев

өңірдің ағымдағы жылдың бірінші жартыжылдығындағы әлеуметтік-экономикалық даму қорытындылары туралы баяндады.

Іс-шараны қорытындылай келе, Мемлекет басшысы облыс әкімдігіне және орталық мемлекеттік органдарға өңір экономикасын әртараптандыру, «Ақтөбе – Атырау – Астрахан» автомобиль жолының құрылысын тезірек аяқтау, аграрлық және қайта өңдеу саласын дамыту, жаңа жұмыс орындарын ашу, «Бес әлеуметтік бастама» аясындағы жобаларды сапалы іске асыру жөнінде бірқатар тапсырма берді.

24 тамыз

Мемлекет басшысы Халықаралық Аралды құтқару қорының құрылтайшы мемлекеттері басшыларының саммитіне қатысу үшін Түрікменстанның Түрікменбашы қаласына келді.

Мемлекет басшысы Түрікменстанның Президенті Г.М. Бердымұхамедовпен екіжақты кездесу өткізіп, онымен Жол картасын іске асыру, көлік-транзит саласындағы ынтымақтастықты дамыту, сондай-ақ өңірлік қауіпсіздік мәселелерін талқылады.

Сол күні Мемлекет басшысы Түрікменстанның Түрікменбашы қаласында өткен Халықаралық Аралды құтқару қорының құрылтайшы мемлекеттері басшыларының саммитіне қатысты.

Саммитке сондай-ақ Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон, Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиев, Түрікменстанның Президенті Г.М. Бердымұхамедов қатысты.

Кездесуге қатысушылар су шаруашылығы, өңірдің су-энергетикалық және экологиялық аспектілері жөніндегі ұстанымдарын жақындастыру мәселелерін, сондай-ақ ұйымның тиімділігін арттыруға және бірлескен күштерді үйлестіруге бағытталған ХАҚҚ негізгі проблемалары мен міндеттерін талқылады.

Қазақстан Президенті сөйлеген сөзінде саммиттің Халықаралық Аралды құтқару қорының 25 жылдығы қарсаңында өтуінің символдық мәні зор екенін айтып, осы жалпыөңірлік маңызды басқосу алаңының алғашқы күндерінен бастап мұнда Арал теңізі мен Арал аймағының күрделі әлеуметтік-экономикалық, су шаруашылығы және экологиялық мәселелерін шешуге

бағытталған жұмыстардың атқарылып жатқанын атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

Н.Ә. Назарбаев Орталық Азиядағы трансшекаралық су ресурстары өңірдегі халықтардың ортақ игілігі екеніне тоқталды, сондай-ақ осы аймақтағы мемлекеттердің барлығы тиімді шешімдер іздестіріп, оңтайлы идеялар мен нақты жобалар ұсынып жатқанын айтты.

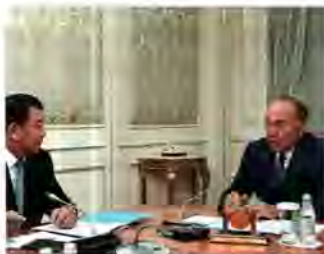
Саммит қорытындысы бойынша Мемлекет басшылары кеңесінің – Халықаралық Аралды құтқару қоры құрылтайшыларының бірлескен Коммюникесі қабылданып, онда Арал теңізі бассейніндегі дағдарыстың салдарларын еңсеру үшін барынша үлес қосуға жаппай тырысатындығы көрсетілді.

Халықаралық Аралды құтқару қоры Арал теңізі – құтқару және Арал маңын экологиялық сауықтыс бойынша бірлескен жобаларды іске асыру мақсатында Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Түрікменстан және Өзбекстан президенттерінің бірлескен шешіміне 1993 жылы құрылды.

27 тамыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының «Сырбар» сыртқы барлау қызметінің директоры Ғ.Ж. Байжановты қабылдап, ол ведомствоның биылғы 6 айда атқарған жұмысының негізгі нәтижелері және бұған дейін берілген тапсырмалардың орындалуы жөнінде мәлімдеді.

Мемлекет басшысы «В.В. Темірбаевты Қазақстан Республикасының Литва Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №732 Жарлығына қол қойды.

28 тамыз

Мемлекет басшысы «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ басқармасының төрағасы С.М. Мыңбаевты қабылдап, ол ұлттық компанияның бірінші жартыжылдықтағы қызметінің негізгі қорытындылары мен алдағы жоспарлары жөнінде ақпарат берді.

29 тамыз

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында Қазақстан Республикасының Конституциясы күніне арналған халықаралық конференцияға қатысушыларды қабылдады.

Кездесуге Қазақстан Республикасы Конституциялық кеңесінің төрағасы Қ.Ә. Мәми, Әзірбайжан

Республикасы Конституциялық сотының төрағасы С.С. Абдуллаев, Алжир Халық Демократиялық Республикасы Конституциялық кеңесінің төрағасы М. Меллечи, Армения Конституциялық сотының төрағасы Т.В. Товмасын, Болгария Конституциялық сотының төрағасы Б. Велчев, Латвия Республикасы Конституциялық сотының төрағасы И. Зиемеле, Конституциялық әділ сот жөніндегі дүниежүзілік конференцияның бас хатшысы Ш. Дюрр, Еуразиялық экономикалық одақ сотының төрағасы Ж.Н. Бәйішев, Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігі басшысының орынбасары Ә.Ғ. Рақышева қатысты.

Әңгіме барысында Президент Қазақстанның Негізгі заңының жоғары заңдық күшін қамтамасыз ету барысында құқық үстемдігін орнықтыру саясатын мақсатты түрде жүргізіп отырғанына тоқталып, еліміздің әлемдік аренадағы жетістіктері оның халықаралық беделін және Конституциямызда белгіленген бейбітсүйгіш сыртқы саяси қағидаттарымыздың тиімділігін көрсететінін атап өтті.

Мемлекет басшысы Ядролық сынақтарға жалпыға бірдей тыйым салу туралы шарт ұйымы Дайындық комиссиясының атқарушы хатшысы Л. Зербоны қабылдады.

Әңгіме барысында Президент бүгінгі кездесу Ядролық сынақтарға қарсы халықаралық іс-қимыл күні өтіп отырғанына тоқталып, бұл күнді белгілеуге Қазақстанның бастамашы болғанын айтты. «Бәрі де 1991 жылғы 29 тамызда әлемдегі ең ірі ядролық сынақ алаңының жабылуынан басталған болатын. Содан кейін Невадада және басқа да полигондарда сынақтар тоқтатылды. Біз ядролық қару-жарақтан бас тарттық және соның арқасында антиядролық қозғалыс көшбасшыларының қатарына қосылдық», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Өз кезегінде Л. Зербо Қазақстан Президентімен кездесудің осы күні өтуінің символдық мәнін атап өтіп, өзі жетекшілік ететін ұйымның жер бетіндегі ядролық сынақтарға қарсы тұру және бейбітшілікті сақтау жолында күш жұмылдыра беретінін мәлімдеді.

Мемлекет басшысы Астана қаласында «Бейбітшілік қабырғасы» монументінің ашылу рәсіміне қатысты.

Салтанатты іс-шара барысында Президент монументтің ашылу рәсімін Қазақстан Республикасының Конституциясы күні қарсаңында өткізудің символдық

мәні бар екенін атап өтіп, 29 тамыз Қазақстанның жаңа тарихындағы айрықша күн саналатынын айтты.

«1949 жылы дәл осы күні Семей полигонында ядролық қару алғаш рет сыналған болатын. Қырық жыл бойғы 450-ден астам жарылыстың салдарынан миллиондаған адам зардап шекті. Менің Жарлығыммен 1991 жылғы 29 тамызда Семей полигоны жабылды. Бүгін, Ядролық сынақтарға қарсы халықаралық іс-қимыл күні, біз елордамызда жаңа маңызды нысанды — «Бейбітшілік қабырғасы» монументін ашып отырмыз», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Соңында Мемлекет басшысы елорданың 20 жылдығына тарту жасаған Ақтөбе облысына ризашылық білдіріп, Астана тұрғындары мен қала қонақтарына және барша қазақстандықтарға бейбіт өмір, бақ-береке тіледі.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Томотерапия және ядролық медицина орталығына барды.

Томотерапия және ядролық медицина орталығының жаңа ғимаратын аралап көріп, әр пациенттің жекелеген қажеттіліктеріне сай онкологиялық ауруларды нақты әрі жоғары сапалы сәуле беру арқылы емдеуге мүмкіндік беретін «TomoTherapy HI-HD» құрылғысының жұмысымен танысты, сондай-ақ медициналық мекеменің қызметкерлерімен әңгімелесті.

Сонымен қатар, Н.Ә. Назарбаевқа медициналық құрал-жабдықтар мен препараттар шығаратын жаңа кәсіпорынның қызметі жөнінде мәлімделді.

Мемлекет басшысы «В. Наудужасты Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградау туралы» №733, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдары жүйесін одан әрі оңтайландыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 22 қаңтардағы №29 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №734 жарлықтарына қол қойды.

30 тамыз

Мемлекет басшысы баспасөз беттерінде қазақстандықтарды Қазақстан Республикасының Конституциясы күнімен құттықтады.

ҚЫРКҮЙЕК

Дс		3	10	17	24
Сс		4	11	18	25
Ср		5	12	19	26
Бс		6	13	20	27
Жм		7	14	21	28
Сн	1	8	15	22	29
Жк	2	9	16	23	30

1 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті палаталарының бірлескен отырысына қатысып, алтыншы шақырылымының IV сессиясын ашты.

Өз сөзінде Президент әрі қарай дәйекті әлеуметтік-экономикалық даму үшін сапалы заң шығару жұмысын жалғастыру қажет екенін айтты (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы №85 мектеп-лицейге барды.

Президент Катар Мемлекетінің Даму қорының қолдауымен салынған №85 жаңа мектеп-лицейдің оқу кабинеттерін аралап көріп, оның материалдық-техникалық базасымен танысты, сондай-ақ оқушылармен әңгімелесті.

Н.Ә. Назарбаев еліміздің барша оқушыларын, ұстаздар қауымы мен ата-аналарды Білім күнімен құттықтап, осы салтанатты іс-шараның елордада бой көтерген жаңа оқу ордасының қабырғасында өтуінің символдық мәні бар екенін айтты.

2 қыркүйек

Мемлекет басшысы Түркі кеңесінің VI отырысына қатысу үшін Қырғыз Республикасының Шолпан-Ата қаласына келді.

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбековпен екіжақты кездесу өткізіп, оны Қырғыз Республикасының Тәуелсіздігі күнімен құттықтады, және бауырлас халыққа тыныштық пен тұрақтылық және бақ-береке тіледі.

Тараптар сондай-ақ екіжақты ынтымақтастықты одан әрі дамытудың перспективаларын талқылап, өңірлік және халықаралық күн тәртібіндегі мәселелер жөнінде пікір алмасты.

Сол күні Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Шолпан-Ата қаласында өткен III Дүниежүзілік көшпенділер ойындарының ашылу рәсіміне қатысты.

Іс-шараға сондай-ақ Түркия Республикасының Президенті Р. Ердоған, Татарстан Республикасының Президенті Р.Н. Минниханов және Венгрияның Премьер-министрі В. Орбан қатысты.

3D-графикасын қолдана отырып ұсынылған театрландырылған қойылымға мыңнан астам актер, музыкант, әнші, шабандоз және спортшылар қатысты. Олар цирк өнерін, шабандоздық тәсілдерін, отты шоу көрсетіп, акробаттық жаттығулар орындады.

III Дүниежүзілік көшпенділер ойындары 2018 жылғы 2-8 қыркүйек аралығында Шолпан-Ата қаласында (Қырғызстан) өтті. Ойынға әлемнің 80 елінен спортшылар келіп, спорттың 37 түрінен бақ сынасты. Қазақстанның құрама командасынан 135 спортшы 32 спорт түрінен жарысқа қатысты.

Қорытындысында, Қазақстан құрамасы 72 медальмен (18 алтын, 24 күміс және 30 қола) екінші орынға шықты. Бірінші орын ойынды ұйымдастырып отырған елдегі Қырғызстан құрамасы еншіледі. Үшінші орында — Ресей командасы. Келесі ойын эстафетасын Түркия қабылдады. IV Дүниежүзілік көшпенділер ойындары 2020 жылы өтеді.

3 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Шолпан-Ата қаласында өткен Түркі кеңесінің VI отырысына қатысты.

Саммитке сондай-ақ Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиев, Түркия Республикасының Президенті Р. Ердоған, Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиев және Венгрияның Премьер-министрі В. Орбан қатысты.

Қазақстан Президенті сөйлеген сөзінде қазіргі жаһандану заманында ұлттық салт-дәстүріміз бен мәдениетімізді жас ұрпаққа қалдыру ерекше маңызды екенін айтты. Осыған байланысты ол жүйелі түрде Түркі кеңесі жастары көшбасшыларының форумын, ғылыми конференциялар мен семинарлар өткізуді, түркі әлемінің бірегей тарихи жерлеріне өлкетану экспедицияларын ұйымдастыруды ұсынды (Қосымшаны қараңыз).

«Рухани жаңғыру» бағдарламасының жүзеге асырылуына орай Н.Ә. Назарбаев түркі халықтарының рухани жаңғыру мәселесіне тоқталып, осы елдердің қасиетті орындарын көздің қарашығындай сақтап, кейінгі ұрпаққа лайықты мұра етіп қалдыру үшін Түркі кеңесінің жанынан «Түркі әлеміндегі 100 жаңа есім», «Түркі әлемінің киелі жерлері» арнайы жобаларын әзірлеуді ұсынды.

Саммит қорытындысы бойынша Түркі тілдес мемлекеттер интеграциясының тұжырымдамасы және ұлттық

спорт түрлері саласындағы ынтымақтастықты дамыту және жастар саясаты туралы және Ш.Т. Айтматовтың 90 жылдығына байланысты екі бірлескен мәлімдемесі қабылданды, сондай-ақ VI саммитінің декларациясына, Түркі кеңесінің Бас хатшысы мен оның орынбасарын тағайындау туралы шешімге және Венгрияға Кеңеске бақылаушы мәртебесін беру туралы шешімге қол қойылды.

Түркі кеңесі (Түркітілдес мемлекеттер ынтымақтастығының кеңесі) — Н.Ә. Назарбаевтың бастамасымен 2009 жылы құрылған Қазақстан, Әзірбайжан, Қырғызстан, Түркия және Өзбекстанның мемлекетаралық бірлестігі.

Ыстамбұл қаласында орналасқан Ұйымның хатшылығы 2010 жылғы 16 қыркүйектен бастап жұмыс істей бастады.

4 қыркүйек

Мемлекет басшысы Алматы қаласында жұмыс сапарымен болып, оның барысында жаяу жүргіншілер мен велосипедшілер үшін инфрақұрылымы қайта жасқаталған Абай және Назарбаев даңғылдарын аралап көрді.

Алматы қаласының әкімі Б.Қ. Байбек Президентке шаһар тіршілігін сәулет-құрылыс жүргізу тұрғысынан реттеу үшін пилоттық режимде енгізілген жаңа дизайн-код әдісі жөнінде мәлімдеді. Бұл әдіс мегаполистің бірыңғай стилін қалыптастыруға арналған әрі бір құжатта нақтыланған ережелер мен ұсынымдарды айқындайды.

Сонымен қатар, Н.Ә. Назарбаев жалпы ұзындығы 8,7 шақырымды қамтитын Тимирязев және Жандосов көшелерінің бойымен тартылған BRT көше-жол желісімен танысты.

Одан кейін Мемлекет басшысы қаланың индустриялық аймағын аралап көріп, онда оған жұмыс нәтижелері мен оны дамытудың перспективалық жоспарлары жөнінде мәлімделді.

Президентке сондай-ақ жоғары технологиялы ток өткізгіш кабель өнімдерін шығаратын «КМК Investment» ЖШС өндірістік циклі мен шығарылатын өнім үлгілері көрсетілді.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев «Tokyo Rope Almaty» ЖШС зауытында металл габион торын жасайтын автоматтандырылған өндіріспен танысты.

Сол күні Мемлекет басшысы үшінші буын саналатын электрлі автобустар жасап шығаратын «Falcon Eurobus» ЖШС барып, онда зауыт қызметі туралы баяндаманы тыңдады және өндіріс барысымен танысты.

«Алматы Бас жоспары» ғылыми-зерттеу институты» ЖШС барған кезінде Президент қаланы тиімді басқаруға арналған ауқымды мәліметтер (Big Data) платформасын қамтитын ахуалдық орталықтың жұмысымен танысты. Сонымен қатар Н.Ә. Назарбаевқа қаладағы түрлі үдерістер көлемін реттеуге, имитациялауға және модельдеуге мүмкіндігі бар 3D-проекция түріндегі Алматының голографикалық макеті таныстырылды.

Сапар қорытындысы бойынша Мемлекет басшысы қаланы одан әрі дамыту жөнінде бірқатар тапсырма берді.

6 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қарағанды облысында жұмыс сапарымен болып, оның барысында «Makeg» ЖШС Қарағанды құю-машина жасау зауытына барды.

Нысанға барған кезінде Президент жаңа зауыттың өндірістік үдерісімен танысты, облыстағы инвестициялық жобалардың іске асырылу жоспары туралы және «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС қызметі туралы баяндаманы тыңдады, сондай-ақ кәсіпорын ұжымымен және Қарағанды мемлекеттік техникалық университетінің студенттерімен әңгімелесті.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев «Қарағанды фармацевтика кешені» ЖШС барып, оның жұмысымен және шығарылатын өнімдерімен танысты.

Осында Мемлекет басшысына өңірдегі денсаулық сақтау саласын цифрландыру және МЖӘ аясындағы жобалардың іске асырылу барысы баяндалды.

Одан соң Президент Қарағанды қаласының жаңа орталығындағы құрылыс жұмыстарымен танысты, «Оңтүстік-Шығыс» ауданында орналасқан тұрғын алабының құрылысын аралап көрді, сондай-ақ қаланы дамыту үшін тұрғын үйлер мен әлеуметтік маңызы бар нысандар салу барысы және оның нәтижелері жөніндегі ақпаратты тыңдады.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаевқа «Нұрлы жер» және «Нұрлы жол» бағдарламаларының іске асырылу барысы, соның ішінде Қапшағай – Бурылбайтал – Балқаш бағытындағы жолдың құрылысы мен облыстың ішкі жолдарын қайта жөндеу нәтижелері жөнінде мәлімделді.

Жұмыс сапарының соңында Мемлекет басшысы қалалық Достық үйіне барып, жергілікті этно-мәдени бірлестіктердің қызметімен танысты, өңір жұртшылығымен кездесті және Қарағанды облысының әлеу-

меттік-экономикалық даму мәселелері жөнінде кеңес өткізді.

Қарағанды облысының әкімі Е.Ж. Қошановтың баяндамасын тыңдап, жұртшылық өкілдерімен әңгімелескен соң, Президент еліміздің көлік-транзит әлеуетін пайдалануға және тұрғындардың әл-ауқатын арттыруға бағытталған стратегиялық даму бағдарламаларын одан әрі іске асыру мәселелеріне ерекше назар аударды.

7 қыркүйек

Қарағанды облысына жұмыс сапары барысында Мемлекет басшысы облыс орталығындағы жас жұбайлардың неке қию рәсімі өтіп жатқан жаңа «Ақ сарай» салтанат сарайына барды.

Президент жас отау иелерін құттықтап, оларға бақыт, шаңырақтарына береке тіледі. Өз кезегінде жас шаңырақ иелері Н.Ә. Назарбаевқа жас отбасыларды қолдау бағытында жүргізіліп жатқан саясаты үшін, соның ішінде «7-20-25» бағдарламасы үшін алғыс білдірді.

Одан кейін «АрселорМиттал Теміртау» акционерлік қоғамына барған Мемлекет басшысы сұрыпты прокат өндіру технологиясымен және металлургия комбинатын одан әрі дамыту жоспарымен танысты.

Сонымен қатар, Президентке ЖЭО-1 және ЖЭО-2 кәсіпорындарын қайта жөндеу жоспары, сондай-ақ өңірдің экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысты шешімдер туралы баяндалды.

Онда болған кезінде Н.Ә. Назарбаев кәсіпорынның жұмысшыларымен кездесіп, әңгімелесті. Мемлекет басшысы комбинат металлургтері мен еңбеккерлерінің жұмысы ауыр екенін атап өтіп, Теміртау қаласы мен зауыттың ахуалын үнемі өз бақылауында ұстайтынын айтты.

Президент жұмыс сапарының соңында Теміртау қаласының мәдениет және демалыс саябағына «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында жүргізілген қайта жөндеу жұмыстарының нәтижелерімен танысты. Мемлекет басшысы бюджеттен тыс қаражат есебінен саябақ аумағында салынған нысандарды аралап көрді, сондай-ақ қаланың өткен ғасырдың 50-60 жылдарындағы тарихын бейнелейтін театрландырылған қойылымды тамашалады.

Сапар барысында Н.Ә. Назарбаев өз замандастарымен және металлургия комбинатында бірге жұмыс істеген бұрынғы әріптестерімен жүздесіп, әңгімелесті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы соттарының төрағаларын, сот алқасының төрағасы мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №735, «2014 жылғы 12 қарашадағы Еуразиялық экономикалық комиссияның бәсекелестіктің бірыңғай қағидаларының сақталуын бақылау жөніндегі өкілеттіктерді жүзеге асыруы кезінде құпия ақпаратты қорғау тәртібі және оны жария еткені үшін жауаптылық туралы келісімге Армения Республикасының қосылуы туралы хаттамаға қол қою туралы» №736 жарлықтарына қол қойды.

10 қыркүйек

Мемлекет басшысы «А.Дж. Кролды II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №737, «Ә.Р. Жақсыбеков туралы» №738, «Ә.Ө. Исекешевті Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшысы қызметіне тағайындау туралы» №739, «Б.Қ. Әміреев туралы» №740, «Б.Т. Сұлтановты Астана қаласының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №741 жарлықтарына қол қойды.

11 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшылық құрамымен кездесіп, онда Президент Әкімшілігінің жаңадан тағайындалған басшысы Ә.Ө. Исекешевті таныстырды.

Кеңес барысында Президент Ә.Р. Жақсыбековке Президент Әкімшілігінің басшысы лауазымында және басқа да мемлекеттік қызметтерде атқарған жұмысы үшін алғыс айтып, оның Қазақстан Республикасы мемлекеттілігін қалыптастыру және дамыту ісіне зор үлес қосқанын ерекше атап өтті.

Мемлекет басшысы Астана қаласының активімен кездесті.

Активпен кездесу алдында қалалық мәслихаттың сессиясы өтіп, онда депутаттар Астана қаласының жаңа әкімі Б.Т. Сұлтановтың кандидатурасын бірауыздан мақұлдады.

Президент мәслихаттың келісімімен тағайындалған жаңа әкімді құттықтады.

Мемлекет басшысы Түркістан қаласын дамыту мәселелері жөнінде кеңес өткізді.

Кеңес барысында Президентке Түркістан қаласын дамытудың жоспары мен перспективалары жөнінде мәлімделіп, облыс орталығын Шымкент қаласынан Түркістан қаласына көшіруге қатысты тапсырмалардың орындалуы туралы баяндалды.

Кеңесте Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің бірінші орынбасары А.Ұ. Мамин және Түркістан облысының әкімі Ж.Қ. Түймебаев баяндама жасады.

Сол күні Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттарының Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Дж. Кролды қабылдады.

Кездесу барысында Президент Дж. Кролға Қазақстандағы жемісті еңбегі үшін ризашылық білдіріп, дипломаттың екіжақты байланыстардың дамуына ерекше үлес қосқанын атап өтті.

Кездесу соңында Н.Ә. Назарбаев Дж. Кролды дипломатиялық миссиясының аяқталуына байланысты Қазақстан Республикасы мен АҚШ арасындағы бейбітшілікті, достық пен ынтымақтастықты нығайтуға қосқан үлесі үшін II дәрежелі «Достық» орденімен марапаттады.

«Достық» ордені 1995 жылы тағайындалған. Екі дәрежеге ие. Онымен қоғамда өзара татулықты сақтау жөніндегі жемісті құмысы, халықтар арасында бейбітшілікті, достық пен ынтымақтастықты нығайтуға сіңірген еңбегі үшін қазақстандық және шетел азаматтары наградталады.

I дәрежелі «Достық» ордені жұлдіздан (1-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (2-сурет), II дәрежелі «Достық» ордені төсбелгіден (3-сурет) тұрады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №742, «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградау туралы» №743 жарлықтарына қол қойды.

13 қыркүйек

Мемлекет басшысы Түркия Республикасында ресми сапармен болып, осы елдің астанасы Анкара қаласында Президенті Р. Ердоғанмен кездесті.

Шағын құрамдағы келіссөздер барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың және сауда-экономикалық қатынастарды нығайтудың өзекті мәселелерін талқылады, сондай-ақ халықаралық және өңірлік күн тәртібіндегі маңызды мәселелер жөнінде пікір алмасты.

Содан кейін екі елдің көшбасшылары Қазақстан мен Түркия арасындағы Жоғары деңгейдегі стратегиялық ынтымақтастық кеңесінің үшінші отырысына қатысты.

Н.Ә. Назарбаев сөйлеген сөзінде өзара ынтымақтастық мәселелерін шешу үшін үкіметаралық комиссияның мүмкіндіктерін тиімді пайдалану қажеттігін атап өтті.

Одан басқа, Қазақстан Президенті «Жаңа синергия» атты бірлескен бағдарламаны жүзеге асыру нәтижелеріне тоқталып, инвестициялық әріптестікті дамыту перспективалары туралы әңгімеледі. «Бүгінде Қазақстан «Нұрлы жол» бағдарламасы аясында көлік инфрақұрылымын жаңартуда. Біз осы бағдарламаны іске асыру нәтижесінде Орталық Азиядағы жетекші логистикалық хабқа айналу жоспарлап отырмыз. Осыған байланысты, бізге елдеріміздің транзиттік әлеуетін тиімді пайдалану қажет», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Келіссөздер қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Түркия Республикасының Үкіметі арасында Қазақстан-Түркия мәдени орталықтарын құру және олардың қызметі туралы келісімге, Әскери саладағы құпия ақпаратты өзара қорғау туралы келісімге және Әскери ынтымақтастық туралы келісімге қол қойылды. Сондай-ақ бейінді ведомстволар Ауыл шаруашылығы саласындағы ынтымақтастық туралы меморандум жасасты.

Мемлекет басшысы Түркия Республикасына ресми сапары барысында бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

25 ірі түрік компанияларының басшылары қатысқан Түркия Республикасының іскер топ өкілдерімен кездесуде Н.Ә. Назарбаев Қазақстанның экономикалық артықшылықтарына және елімізде бизнес жүргізу үшін жасалған қолайлы жағдайларға назар аударды.

«Қоғ Holding» компаниясы басқармасының төрағасы А. Кочпен келіссөздер барысында сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту және Қазақстанда инвестициялық жобаларды іске асыру перспективалары талқыланды.

«Yildirim Group» компаниясы басқармасының төрағасы Р. Йылдырыммен кездесуде тараптар хром өндіру және химия өндірісі салаларындағы инвестициялық жобаларды жүзеге асыру мәселелерін талқылады.

«ОУАК Holding» компаниясының бас атқарушы директоры С. Эрдеммен әңгімелесу барысында экономи-

каның түрлі салаларында инвестициялық жобаларды іске асыру перспективалары талқыланды.

18 қыркүйек

Мемлекет басшысы «2009 жылғы 17 қарашадағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Ресей Федерациясының «Байқоңыр» кешенін жалға алу жайында «Байқоңыр» ғарыш айлағының персоналына, Байқоңыр қаласының, Төретам және Ақай кенттерінің тұрғындарына медициналық қызмет көрсету тәртібі туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №181-VI, «1996 жылғы 12 маусымдағы Табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасы Үкіметінің арасындағы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттаманы ратификациялау туралы» №182-VI заңдарына қол қойды.

Президент «Ә.А. Смайыловты Қазақстан Республикасының Қаржы министрі қызметіне тағайындау туралы» №744, ««Әкімшілік реформаны одан әрі жүргізу жөніндегі кейбір шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 29 наурыздағы №304 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №745, ««Мемлекеттік органдардың мәліметтерді Қазақстан Республикасының мемлекеттік құпияларына жатқызу жөніндегі өкілеттіктер берілген лауазымды тұлғаларының тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 13 сәуірдегі №371 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №746 жарлықтарына қол қойды.

19 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің төрайымы Н.Н. Годунованы қабылдап, ол ведомствоның қазіргі қызметі және мемлекеттік бағдарламалардың аудиті, сондай-ақ өңірлердегі тексеру комиссияларына көрсетіліп жатқан әдістемелік қолдау жұмыстары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «М.Е. Шайхутдинов туралы» №747, «Ғ.Ж. Байжановты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің

хатшысы қызметіне тағайындау туралы» №748, «И.Б. Сартаев туралы» №749, «А. Вучичті І дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №750, «А.И. Ничкасовты Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» №751 жарлықтарына қол қойды.

20 қыркүйек

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгімелесу кезінде Н.Ә. Назарбаев Сирияда Ил-20 ұшағының апаты салдарынан Ресей әскери қызметшілерінің қаза болуына байланысты В.В. Путинге көңіл айтты.

Әңгіме барысында тараптар өңірлік және халықаралық күн тәртібіндегі өзекті мәселелер жөнінде пікір алмасты, сондай-ақ Тәжікстанда өтетін ТМД Мемлекет басшылары кеңесінің отырысына дайындық барысын талқылады.

21 қыркүйек

Мемлекет басшысы «Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ басқармасының төрағасы Ғ.О. Пірматовты қабылдап, ол компания жұмысының негізгі қорытындылары мен перспективалары жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы «Т.М. Жақсылықовты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» №752 Жарлығына қол қойды.

22 қыркүйек

Мемлекет басшысы елорданың қала құрылысын игеру жоспарымен танысты.

Таныстырылым барысында Астана қаласының әкімі Б.Т. Сұлтанов елордада әлеуметтік, коммерциялық, әкімшілік және тұрғын үй нысандарын салудың жоспарлары туралы мәлімдеп, қала инфрақұрылымын дамытудың перспективалары жөнінде баяндады.

Президент қала құрылысында кешенді әдіс қолдандудың қажеттігін атап көрсетті, сондай-ақ қала халқын қолжетімді әлеуметтік нысандармен, соның ішінде білім беру және денсаулық сақтау мекемелерімен қамтамасыз етудің маңыздылығын айтты.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев шаһарды көгалдандыру, қалада көлік қатынасын оңтайландыруға мүмкіндік

беретін автотұрақтар мен жолайрықтар салу мәселелеріне тоқталды.

Мемлекет басшысы Вьетнам Социалистік Республикасы Ұлттық жиналысының төрайымы Нгуен Тхи Ким Нганға осы елдің Президенті Чан Дай Куангтің қайтыс болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

25 қыркүйек

Мемлекет басшысы «Насир Абдуләзиз әл-Насерді II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №753, ««Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Қоғамдық сананы жаңғырту бағдарламасын іске асыру жөніндегі ұлттық комиссия туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2017 жылғы 17 сәуірдегі №462 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №754 жарлықтарына қол қойды.

26 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы Ғ.Ж. Байжановты қабылдап, ол Қауіпсіздік кеңесінің кезекті отырысын өткізуге дайындық барысы жөнінде мәлімдеді.

Мемлекет басшысы «А.К. Елемесов туралы» №755, «А.К. Елемесов туралы» №756, «А.Ә. Камалдинов туралы» №757, «Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясы туралы ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 1996 жылғы 11 қарашадағы №3205 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №758, «Республикалық, облыстық, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) терроризмге қарсы күрес жөніндегі жедел штабтары туралы ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 24 маусымдағы №587 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №759 жарлықтарына қол қойды.

27 қыркүйек

Мемлекет басшысы Дүниежүзілік сауда ұйымының бас директоры Р. Азеведуді қабылдады.

Кездесу кезінде тараптар әлемдегі қалыптасқан жағдайға байланысты сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамытуға қатысты пікір алмасты, сондай-ақ

2020 жылы Астана қаласында өтетін ДСҰ XII Министрлер конференциясына дайындық барысын талқылады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының «Сырбар» сыртқы барлау қызметіне барды.

Ведомствоның ұжымымен кездесу барысында жаңа директор И.Б. Сартаевты және директордың бірінші орынбасары Н.О. Оразовты таныстырды.

Қолданыстағы заңнамаға сәйкес И.Б. Сартаев ант қабылдады.

Кездесу соңында Мемлекет басшысы ведомство жұмысының негізгі басымдықтары туралы айтып, бір-қатар нақты тапсырма берді.

Сол күні Мемлекет басшысы ТМД Мемлекет басшылары кеңесінің отырысына қатысу үшін Тәжікстан Республикасының астанасы Душанбе қаласына келді.

Онда келісімен Н.Ә. Назарбаев Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонмен кездесіп, оның барысында тараптар екіжақты қатынастардың ағымдағы мәселелерін және экономиканың түрлі секторларындағы ынтымақтастықты одан әрі дамыту перспективаларын талқылады.

Мемлекет басшысы «И.Б. Сартаевты Қазақстан Республикасы «Сырбар» Сыртқы барлау қызметінің директоры қызметіне тағайындау туралы» №760, «Сотталғанға кешірім жасау туралы» №761 жарлықтарына қол қойды.

28 қыркүйек

Мемлекет басшысы Тәжікстан Республикасының астанасы Душанбе қаласында өткен ТМД Мемлекет басшылары кеңесінің отырысына қатысты.

Саммитке сондай-ақ Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиев, Беларусь Республикасының Президенті А.Г. Лукашенко, Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Молдова Республикасының Президенті И.Н. Додон, Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путин, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон, Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиев, Армения Республикасының Премьер-министрі Н.В. Пашинян, сонымен

қатар Түрікменстанның Министрлер кабинеті төрағасының орынбасары П.Н. Агамырадов және ТМД Атқарушы комитетінің төрағасы – Атқарушы хатшысы С.Н. Лебедев қатысты.

Отырыс барысында мемлекеттердің көшбасшылары Достастыққа мүше елдердің әлеуметтік-экономикалық, гуманитарлық және құқық қорғау салаларындағы өзара іс-қимылына қатысты мәселелерді талқылады.

Н.Ә. Назарбаев сөйлеген сөзінде сауда-экономикалық қатынастарды кеңейту және ТМД-ға мүше барлық елдердің көлік-транзит әлеуетін пайдалану жөніндегі мәселелерге тоқталды, сондай-ақ ғылыми-ғарыш, цифрландыру және туризм салаларындағы бірлескен жобаларды іске асыру мәселесіне назар аударды (Қосымшаны қараңыз).

Отырыс қорытындысы бойынша мынадай шешімдер мен құжаттар қабылданды: ТМД қатысушы мемлекеттердің ақпараттық технологиялар саласына қатысты қылмыстармен күрес жүргізудегі ынтымақтастығы туралы келісім; Ғарыш кеңістігін зерттеу және бейбіт мақсаттарға пайдалану саласындағы ынтымақтастық туралы ТМД елдерінің конвенциясы; ТМД төрағалық ету туралы; 1941–1945 жылдардағы Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 75 жылдығын атап өтуге дайындық туралы; 1948 жылы 10 желтоқсанда қабылданған Адам құқықтарының жалпыға ортақ декларациясының 70 жылдығына байланысты ТМД қатысушы мемлекеттердің мәлімдемесі туралы; 2021 жылы Тәжікстан Республикасында «Достастықтың мәдени астаналары» атты мемлекетаралық бағдарламаны жүзеге асыру туралы; ТМД елдерінде 2021 жылды Сәулет және қала құрылысы жылы деп жариялау туралы; Қылмысқа қарсы бірлескен күрес шараларының 2019-2023 жылдарға арналған мемлекетаралық бағдарламасы туралы; ТМД қатысушы мемлекеттер Қорғаныс министрлерінің кеңесі жөніндегі ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы; ТМД қатысушы мемлекеттердің Террорға қарсы орталығы жөніндегі ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы; ТМД қатысушы мемлекеттердің Террорға қарсы орталығының басшысы туралы; ТМД қатысушы мемлекеттер Қорғаныс министрлері кеңесінің жанындағы Әуе шабуылына қарсы қорғаныс мәселелері жөніндегі үйлестіру комитетінің төрағасы туралы; ТМД Мемлекет басшылары кеңесінің шешімдерінің күшін жою туралы; ТМД қатысушы мемлекеттер басшыларының Дүниежүзілік көшпенділер ойындары жөніндегі мәлімдемесі туралы;

ТМД қатысушы мемлекеттер басшыларының Шыңғыс Айтматовтың 90 жылдығына байланысты мәлімдемесі туралы.

Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы (ТМД) — 1991 жылғы 8 желтоқсанда Ресей, Украина және Беларусьпен бұрынғы КСРО құрамына кірген мемлекеттер арасындағы қатынастарды реттеу мақсатында құрылған өңірлік халықаралық ұйым.

1991 жылғы 13 желтоқсанда Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Түрікменстан және Өзбекстан ТМД құрамына кіру туралы ниеттерін білдірді.

1991 жылғы 21 желтоқсанда Алматы қаласында бұрынғы КСРО құрамына кірген 11 мемлекет ТМД қағидаттары мен мақсаттары жазылған Алматы декларациясына қол қойды.

ТМД органдары Мемлекет басшылары кеңесі, Үкімет басшылары кеңесі, Сыртқы істер министрлерінің кеңесі, Қорғаныс министрлерінің кеңесі, Парламентаралық ассамблея, Экономикалық сот, ТМД Атқарушы комитеті және т.б. болып табылады.

Мемлекет басшысы Армения Республикасының Премьер-министрі Н.В. Пашинянмен кездесті.

Кездесу барысында тараптар екіжақты ықпалдас-тық және сауда-экономикалық қатынастарды одан әрі дамыту мәселелерін талқылады.

Сол күні Мемлекет басшысы Шымкент қаласына жұмыс сапарымен кетіп, онда келісімен «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС барды.

Сапар барысында Президент Шымкент мұнай өңдеу зауытының жұмысымен танысты, сондай-ақ Атырау және Павлодар мұнай өңдеу зауыттарының жұмысы және Қазақстанның мұнай нарығындағы қазіргі жағдай туралы ақпаратты тыңдады.

Баяндаманы тыңдаған соң Н.Ә. Назарбаев экологиялық тұрғыдан таза жанармай түрлерін пайдаланудың және оның тұрғындар үшін қолжетімді болуын қамтамасыз етудің маңызды екенін атап өтті.

29 қыркүйек

Мемлекет басшысы Шымкент қаласына жұмыс сапары барысында Халыққа қызмет көрсету орталығы, Жұмыспен қамту орталығы, Көші-қон қызметі және АХАЖ орналасқан әлеуметтік қызмет көрсету орталығы орналасқан Әлеуметтік қызмет көрсету орталығына барды.

Мұнда Президентке экономиканың түрлі секторларын, соның ішінде агроөнеркәсіп кешені, білім, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, денсаулық сақтау, көлік және қауіпсіздік салаларын цифрландыру жобаларының іске асырылуы жөнінде баяндалды. Н.Ә. Назарбаев халыққа мемлекеттік қызмет көрсету ісінің сапасын арттыру және жеделдету үшін цифрландыру бағдарламасын жүзеге асырудың маңызды екенін ерекше атап өтті.

Мемлекет басшысы сонымен қатар мегаполистің тұрғын үй құрылысының және әлеуметтік инфрақұрылымының жоспарымен, қала нысандарының құрылысы және қайта жөндеу жұмыстары жөнінде мәліметпен танысты.

Одан басқа, Президент Шымкент қаласының әлеуметтік-экономикалық даму мәселелері жөнінде кеңес өткізді. Қала активі алдында сөйлеген сөзінде Мемлекет басшысы республикалық мәртебеге ие болған қаланың алдында заманауи әдістер мен жетілдірілген стратегияны талап ететін жаңа міндеттер тұрғанын атап өтті.

Атап айтқанда, Мемлекет басшысы шағын және орта бизнеске қолдау көрсетудің, сондай-ақ жеңіл өнеркәсіп, құрылыс, фармацевтика және медициналық қызмет көрсету саласындағы кластерлер мен кәсіпорындарды дамытудың маңызды екенін айтты, қаланың жоғары оқу орындарындағы білім сапасын арттырып, Назарбаев Университетінің және Инновациялық технологиялар паркінің үлгісімен заманауи инновациялық орталықтар құру қажеттігін атап өтті.

Соңында Президент қалада әлеуметтік инфрақұрылым, соның ішінде балабақшалар мен мектептер, медициналық мекемелер мен тұрғын үйлер салу мәселелеріне тоқталды. Осыған орай, Н.Ә. Назарбаев МЖӘ тетігін пайдаланып, «7–20–25» бағдарламасы бойынша кең көлемде түсіндіру жұмыстарын жүргізуді тапсырды.

Сол күні Мемлекет басшысы Түркістан облысына жұмыс сапарымен кетіп, онда келісімен Түркістан қаласының жаңа әкімшілік орталығын дамыту жобасымен танысты және оның аумағында мемориалды тас қалау рәсіміне қатысты.

Президент сондай-ақ облыс әкімі Ж.Қ. Түймебаевтың Түркістан қаласының даму перспективалары, инфрақұрылым нысандарын, әлеуметтік-мәдени және

спорт кешендерін, сондай-ақ қаланың әкімшілік ғимараттарын салу жоспары жөніндегі баяндамасын тыңдады.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев «Әзірет Сұлтан» тарихи-мәдени мұражай-қорығының аумағында орналасқан Қожа Ахмет Яссауи кесенесін аралап көрді және Түркістан қаласының тарихи-мәдени орталығын қайта жаңғыртуға байланысты оның даму жоспарымен танысты.

Содан соң Мемлекет басшысы Түркістан облысының әлеуметтік-экономикалық даму мәселелері жөнінде кеңес өткізіп, онда Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің бірінші орынбасары А.Ұ. Мамин мен Түркістан облысының әкімі Ж.Қ. Түймебаев баяндама жасады.

Ақпаратты тыңдай келе, Президент халықты жұмыспен қамтудың, сондай-ақ кәсіпкерлікті өркендету, ауыл шаруашылығын дамыту және көлік-логистика қызметтерінің сапасын арттыру үшін жағдай жасаудың, ішкі туризмді өркендету мен тиісті туристік инфрақұрылым дайындаудың маңыздылығын атап өтті.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев әлеуметтік нысандарды дамыту, тұрғын үй, білім беру және денсаулық сақтау мекемелерін, инженерлік инфрақұрылымды салу мәселелеріне тоқталды.

Кеңес қорытындысы бойынша Мемлекет басшысы Түркістанды дамытудың бас жоспарының тұжырымдамасын бекіту және «TURKISTAN» арнайы экономикалық аймағын құру туралы жарлықтарға жария түрде қол қойды.

Күн соңында Президент Түркістан облысының жұртшылық өкілдерімен кездесті.

Мемлекет басшысы «Түркістан қаласын түркі әлемінің мәдени-рухани орталығы ретінде дамыту жөніндегі бас жоспардың тұжырымдамасын мақұлдау туралы» №762, «Түркістан қаласын дамытудың кейбір мәселелері туралы» №763 жарлықтарына қол қойды.

30 қыркүйек

Мемлекет басшысы Индонезия Республикасының Президенті Д. Видодоға Сулавеси аралында болған жер сілкінісі мен цунами салдарынан көптеген адамның қаза табуы мен зардап шегуіне байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

ҚАЗАН

Дс	1	8	15	22	29
Сс	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	31
Бс	4	11	18	25	
Жм	5	12	19	26	
Сн	6	13	20	27	
Жк	7	14	21	28	

4 қазан

Мемлекет басшысы «Дінаралық диалогқа қосқан үлесі үшін Астана халықаралық сыйлығын беру мен Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшылары съезінің құрмет медалімен наградтау туралы» №764, «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №765 жарлықтарына қол қойды.

5 қазан

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Қазақстан халқына Жолдауымен сөз сөйледі.

Мемлекет басшысы «Стандарттау туралы» №183-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өлшем бірлігін қамтамасыз ету және стандарттау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №184-VI заңдарына қол қойды.

8 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасындағы жаңадан тағайындалған Төтенше және Өкілетті елшілер — Қытай Халық Республикасының елшісі Чжан Сяодан, Испания Корольдігінің елшісі Д. Карриедо Томастан, Израил Мемлекетінің елшісі Л. Вексельманнан, Словакия Республикасының елшісі М. Коллардан және Еуропалық одақтың елшісі С.-О. Карлссоннан сенім грамоталарын қабылдады.

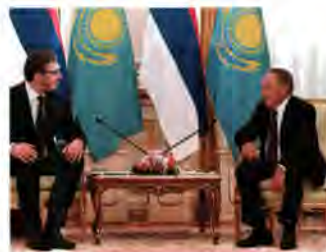
Мемлекет басшысы «К.В. Жигалов туралы» №767 Жарлығына қол қойды.

9 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен, сондай-ақ VI әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезіне қатысу үшін келген Сербия Республикасының Президенті А. Вучичпен кездесті.

Келіссөздер барысында тараптар шағын құрамда екіжақты қарым-қатынастар мен халықаралық күн тәртібінің өзекті мәселелерін талқылады.

Кездесу барысында Қазақстан Президенті Қазақстан Республикасы мен Сербия Республикасы

арасында достық пен ынтымақтастықты және бейбітшілікті нығайтуға қосқан үлесі үшін А. Вучичті І дәрежелі «Достық» орденімен марапаттады.

Өз кезегінде А. Вучич Н.Ә. Назарбаевқа қонақжайлық көрсетіп қарсы алғаны үшін және халықаралық аренада Сербияға жан-жақты қолдау білдіргені үшін ризашылығын жеткізіп, Қазақстан Президентін ең жоғары мемлекеттік деңгейдегі І дәрежелі «Сербия Республикасының орденімен» марапаттады.

«Достық» ордені 1995 жылы тағайындалған. Екі дәрежеге ие. Онымен қоғамда өзара татулықты сақтау жөніндегі жемісті жұмысы, халықтар арасында бейбітшілікті, достық пен ынтымақтастықты нығайтуға сіңірген еңбегі үшін қазақстандық және шетел азаматтары наградталады.

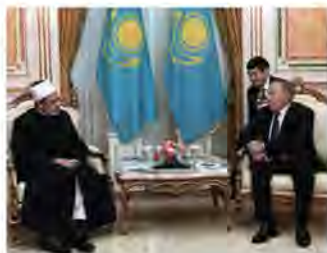
І дәрежелі «Достық» ордені жұлдыздан (1-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (2-сурет), II дәрежелі «Достық» ордені төсбелгіден (3-сурет) тұрады.

«Сербия Республикасының ордені» 2009 жылы Сербиямен достық қатынастарды және ынтымақтастықты дамыту мен нығайтудағы айрықша еңбек сіңіргені үшін шетел мемлекеттері мен үкіметтерінің басшыларына беру үшін тағайындалған. Елдердің президенттеріне немесе егеменді мемлекеттерге берілетін үлкен шынжырдағы (І дәреже), және президенттерге немесе үкімет басшыларына берілетін лентадағы (II дәрежелі) екі дәрежесі бар.

Мемлекет басшысы Қазақстанға VI әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезіне қатысу үшін келген Әл-Азһардың Бас имамы Шейх Ахмад ат-Тайебпен кездесті.

Кездесу барысында тараптар конфессияаралық диалогтың өзекті мәселелері мен оны әрі қарай дамыту перспективаларын талқылады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары А.Қ. Жұмағалиевті қабылдап, ол Нью-Йорк және Лондон қалаларында өткен инвестициялық форумдардың қорытындылары жөнінде есеп берді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы соттарының төрағаларын, сот алқаларының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №768 Жарлығына қол қойды.

10 қазан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік және келісім сарайында өткен Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының VI съезінің пленарлық отырысына қатысты.

«Діни көшбасшылар қауіпсіз әлем жолында» тақырыбына арналған форум жұмысына әлемнің 46 елінен 82 делегат қатысты.

Президент сөйлеген сөзінде бітімгершілік, серіктестік, толеранттылық, жасампаздық идеяларын жандандық деңгейде ілгерілету жолында Қазақстанның жұмсаған күш-жігері мен елорданың рөлі жөнінде айтты (Қосымшаны қараңыз).

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев дінаралық диалогқа қосқан үлесі үшін берілетін Съездің бірінші сыйлығын Ватикан Папасының кеңесіне табыстау жөнінде шешім қабылданғанын делегаттарға хабарлады және оның өкіліне награданы өз қолымен табыстады.

Іс-шараның соңында Мемлекет басшысы Бейбітшілік және келісім музейінің экспозицияларымен танысты.

Қазақстанда Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезін өткізу идеясын Н.Ә. Назарбаев Алматы қаласында 2003 жылғы 13 ақпанда болып өткен Халықаралық бейбітшілік пен келісім конференциясында ресми түрде жариялады.

Форумның негізгі мақсаты — конфессияаралық және этносаралық қатынастардағы зорлық-зомбылық пен террорға қарсы діндердің ұнқатысуын жүзеге асыру үшін тұрақты жұмыс істейтін халықаралық конфессияаралық институт құру. Алғаш рет 1986 жылғы қазан айында және 2002 жылғы қаңтар айында италиялық Ассизи қаласында болып өткен конфессияаралық кездесулердегідей бастаманы діни қайраткерлер емес, зайырлы билік өкілі мемлекет басшысының атынан жасалып отырғаны форумның ерекшелігі болды.

Мемлекет басшысы Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының VI съезінің жұмысы аясында бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Біріккен Ұлттар Ұйымы Өркениеттер альянсының Жоғары өкілі Насир Абдуләзиз әл-Насермен келіссөздерде тараптар әлемдегі конфессияаралық және мәдениетаралық диалогты дамытудың өзекті мәселелерін талқылады.

Кездесу барысында Н.Ә. Назарбаев халықтар арасындағы бейбітшілікті, достық пен ынтымақтастықты нығайтуға және қоғамдағы өзара келісімді сақтауға қосқан үлесі үшін Насир Абдуләзиз әл-Насерді II дәрежелі «Достық» орденімен марапаттады.

ЕҚЫҰ бас хатшысы Т. Греммингермен әңгімеде Қазақстан мен ЕҚЫҰ арасындағы ықпалдастық пен кооперацияны одан әрі дамытудың маңызды екені атап өтілді.

«Достық» ордені 1995 жылы тағайындалған. Екі дәрежеге ие. Онымен қоғамда өзара татулықты сақтау жөніндегі жемісті жұмысы, халықтар арасында бейбітшілікті, достық пен ынтымақтастықты нығайтуға сіңірген еңбегі үшін қазақстандық және шетел азаматтары наградталады.

I дәрежелі «Достық» ордені жұлдыздан (1-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (2-сурет), II дәрежелі «Достық» ордені төсбелгіден (3-сурет) тұрады.

Мемлекет басшысы Қазақстанның халық жазушысы, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты Ш.М. Мұртазаның қайтыс болуына байланысты оның отбасына көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Шерхан Мұртаза қазақ журналистерінің бірнеше буынын тәрбиелеген ұлттық баспасөздің биік бәйтерегі еді. Қашанда әділдік пен ақиқаттың алдаспаны болғаны үшін қара сөздің зергері, шындықтың шырақшысы атанған Шерхан Мұртазаны халқы «Шерағаң» деп қадір тұтты. Сонау Теміртаудағы еңбек жолымның тікелей куәсі болған ол Тәуелсіз мемлекеттің іргесін қалаған жылдарда да жанымда жүріп, елді ілгерілету ісіне зор үлес қосты.

Шерхан Мұртазаның қазақ руханиятындағы орны мен жарқын бейнесі ешқашан ұмытылмайды деп сенемін», — делінген жеделхатта.

11 қазан

Мемлекет басшысы «Астана» халықаралық қаржы орталығының басқарушысы Қ.Н. Келімбетовті қабылдап, ол қаржылық құрылымның қалыптасу барысы және Президенттің АҚШ пен Қытайға 2018 жылғы ресми сапарлары барысында қол жеткізілген уағдаластықтарды іске асыру жөніндегі жұмыстардың нәтижелері туралы баяндады, сондай-ақ жекешелендіру және Қазақстан компанияларының акцияларын IPO-ға шығару үдерісінде АХҚО биржасы мүмкіндіктерінің пайдаланылуы жөнінде мәлімдеді.

Мемлекет басшысы өзбек тарапының бастамасы бойынша Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиёевпен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың ахуалы мен перспективаларын талқылады, сондай-ақ өңірлік және халықаралық күн тәртібіндегі мәселелер жөнінде пікір алмасты.

Президенттер елдеріміз арасындағы қарым-қатынастардың дәйекті дамуы жөнінде әңгімелесіп, Қазақстандағы биылғы Өзбекстан жылы аясында көп жақты ықпалдастықты тереңдету үшін атқарылатын іс-шаралардың маңыздылығын атап өтті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордан Хашимит Корольдігінің Үкіметі арасындағы Азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» №185-VI, «Еуразиялық экономикалық қоғамдастыққа мүше бір мемлекеттің азаматтары Еуразиялық экономикалық қоғамдастыққа мүше екінші мемлекеттің аумағында еңбек қызметін жүзеге асыру кезінде ұшыраған өндірістегі жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеру тәртібі туралы келісімді ратификациялау туралы» №186-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қ.О. Оразқұлов туралы» №769, «Ә.Ә. Жүсіпов туралы» №770, «Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің құрылымын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 27 сәуірдегі №676қбп Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №771қбп жарлықтарына қол қойды.

12 қазан

Мемлекет басшысы «Назарбаев Университеті» ДББҰ президенті Ш. Катсуды қабылдап, ол білім беру мекемесінің қызметі туралы ақпарат берді, сондай-ақ Инновациялық кластердің жұмыс жоспары, университеттің ғылыми-зертханалық кешенінің іске қосылуы және Назарбаев зияткерлік мектептерін дамытудың бірқатар мәселелері туралы мәлімдеді.

Кездесуге сонымен қатар Қазақстан Республикасының Президенті Әкімшілігінің басшысы Ә.Ө. Исекешев, Денсаулық сақтау министрі Е.А. Біртанов, «University Medical Center» корпоративтік қоры басқармасының төрағасы Ж.Ш. Жұмаділов қатысты.

Одан басқа, Президентке «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Жолдауда айтылған Астана қаласындағы Ұлттық ғылыми онкологиялық орталық құрылысының тұжырымдамасы ұсынылды.

Мемлекет басшысы «Мемлекеттік басшының 2018 жылғы 5 қазандағы «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» №772, «Қазақстан Республикасы мен Солтүстік инвестициялық банк арасындағы Солтүстік инвестициялық банктің Қазақстан Республикасындағы қызметін реттейтін негіздемелік келісімге қол қою туралы» №773 жарлықтарына қол қойды.

15 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрі А. Мұхамедиұлын қабылдап, ол ведомство қызметінің маңызды бағыттары, соның ішінде кинематографияға қатысты заңнаманы одан әрі жетілдіру және туризм мен спорт салаларын дамыту шаралары туралы баяндады.

Атап айтқанда, А. Мұхамедиұлы 2023 жылға дейінгі туризмді дамыту жөніндегі мемлекеттік бағдарламаның әзірлену барысы және «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс салтын арттыру» атты Жолдаудағы дене шынықтыру-сауықтыру кешендерін салуға қатысты тапсырманың орындалуы жөнінде мәлімдеді.

Сол күні Мемлекет басшысы Ақтөбе облысына жұмыс сапарымен кетіп, онда келісімен «DaruZharygy» ЖШС офтальмология орталығына барды.

Нысанға барған кезінде Президент емханалық, диагностикалық және стационарлық бөлімшелерін, лазер орталығы мен ота жасау бөлімін аралап көрді, сондай-ақ ота жасауға арналған заманауи медициналық құрал-жабдықтармен танысты. Одан басқа, Н.Ә. Назарбаевқа Астана қаласында салынатын алғашқы медициналық оңалту орталығының макеті таныстырылды.

Содан кейін Мемлекет басшысы «Аяла» балаларды сауықтыру орталығына барып, онда церебральді сал ауруымен, аутизммен, нейро-ортопедиялық патологиямен ауыратын балаларға арналған заманауи технологиялар мен стандарттары бар әлеуметтік-психологиялық және медициналық оңалту бағдарламаларымен танысты.

Одан басқа, Президентке «Бақытты бала» облыстық жобасының жүзеге асырылу нәтижелері жөнінде мәлім-

делді. Жоба аясында ерекше мұқтаж балалар үшін арнайы коррекциялық балабақша, психологиялық және медициналық-педагогикалық консультация беретін орындар, «Күншуақ» балаларды сауықтыру лагері ашылды. Аудандардағы психологиялық-педагогикалық коррекция кабинеттері және Ақтөбе қаласының орта мектептерінде инклюзивті білім беру ісін дамыту жөніндегі ресурсты кабинеттер жасақталып, жұмыс жүргізуде.

Содан соң Мемлекет басшысы мемлекет-жекеменшік серіктестік аясында Словакия инвесторларының қатысуымен салынған қаладағы жаңа Мұз сарайын аралап көрді. Президент жас хоккейшілерді және барша ақтөбеліктерді Мұз сарайының ашылуымен құттықтап, шайбаға естелік қолтаңба қалдырды.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев мемлекет-жекеменшік серіктестік аясында салынған «ACE Tennis Center» теннис орталығының жұмысымен танысты. Сапар барысында Мемлекет басшысы жас спортшылармен әңгімелесіп, теннис добына естелік қолтаңба қалдырды, сондай-ақ осы орталықтың қонақ үй кешені мен басқа да орындарын аралап көрді.

Одан кейін Президент «Ақтөбе» индустриялық аймағына барып, оның аумағында іске асырылып жатқан жобалар, сондай-ақ өнеркәсіп кәсіпорындарын цифрландыру және технологиялық тұрғыдан жаңғырту, облыстың агроөнеркәсіп кешенін дамыту үшін атқарылған жұмыстар туралы ақпаратты тыңдады.

Сапар барысында Ақтөбе облысының әкімі Б.М. Сапарбаев өңірдің 2018 жылдың 9 айындағы әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі нәтижелері жөнінде баяндады.

Баяндаманы тыңдаған соң, Н.Ә. Назарбаев «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты халыққа арналған Жолдауды тиімді іске асырудың маңыздылығын атап өтіп, облыстағы орташа жалақыны өсіру, жергілікті маңызы бар жолдарды жөндеу және өңірдің, әсіресе Ақтөбе қаласының экологиялық ахуалын жақсарту жөнінде бірқатар нақты тапсырма берді.

16 қазан

Мемлекет басшысы Ақтөбе облысына жұмыс сапары барысында Ақтөбе қаласындағы баламалы энергетика технологиясын көрсететін және тұрғын үйлерді ыстық сумен, жылумен және электр қуатымен қамтамасыз ету үшін оны пайдалана білуге үйрететін Энергия тиімділігі орталығының қызметімен танысты.

Сонымен қатар, Ақтөбе қаласының әкімі І.С. Испанов Президентке облыс орталығының даму барысы, сондай-ақ Ақтөбе агломерациясын, «SmartCity Ақтөбе» жүйесін және қаланың қоғамдық кеңістігін құру жөнінде ақпарат берді.

Содан соң Н.Ә. Назарбаев дарынды балаларға арналған «Әсем» білім беру және таным орталығына барып, онда орталықтың тәрбиеленушілері Қазақстан Президентіне оқу аудиториялары мен лабораториялық кабинеттерді көрсетті. Сол жерде Президент облыстың жұртшылық өкілдерімен кездесті.

Сол күні Мемлекет басшысы Финляндия Республикасына ресми сапармен барып, онда келісімен осы елдің астанасы Хельсинки қаласында бизнес өкілдерімен кездесті.

Н.Ә. Назарбаев жиынға қатысып отырған бизнесмендерге Қазақстанда жүргізіліп жатқан ауқымды жекешелендіру жөнінде айтып, бұл іске шет елдерден, соның ішінде фин инвесторларынан сұраныс бар екенін атап өтті. «Біз Финляндия – Қытай бағыты бойынша Қазақстан аумағы арқылы өтетін жаңа темір жол ашқанымызға қуаныштымыз. Енді, бұл бағыт бойынша және кері қарай жөнелтілетін контейнерлік тасымал уақыты теңіз жолына қарағанда 4 есе қысқарады», — деді Мемлекет басшысы.

Қазақстан Президенті ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілерге мемлекеттік қолдау көрсету мәселелеріне тоқталып, фин компанияларын еліміздің агроөндіріс кешеніндегі жобаларды іске асыруға белсенді атсалысуға шақырды.

Сонымен қатар, Н.Ә. Назарбаев «Астана» халықаралық қаржы орталығының және соның жанынан ашылған жоғары технологиялық биржаның артықшылықтары жөнінде айтып, осы жобаны жүзеге асыруға Шанхай қор биржасы мен NASDAQ америкалық биржасының атсалысқанын атап өтті.

Кездесу соңында Мемлекет басшысы фин кәсіпкерлерінің екі ел арасындағы бизнесті дамыту және өзара тиімді әріптестікті нығайту үшін Қазақстандағы барлық мүмкіндіктерді пайдаланатынына сенім білдірді.

Мемлекет басшысы «Nokia Corporation» компаниясы директорлар кеңесінің төрағасы Р. Сииласмаамен кездесіп, оның барысында тараптар байланыстың

жаңа технологияларын, соның ішінде экономика салаларын цифрландыру және инновациялық экожүйені дамыту жөніндегі жобаларды жүзеге асыру барысында 5G стандартын енгізу мәселелерін талқылады.

17 қазан

Мемлекет басшысы Финляндия Республикасына ресми сапары барысында осы елдің Президенті С. Ниинистемен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында ауыл шаруашылығы, «жасыл» қаржы, энергетика, ғылым және білім, мәдени-гуманитарлық байланыстар салаларындағы екіжақты ынтымақтастық мәселелері талқыланды.

Кездесу қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі мен Финляндия Республикасының Экономикалық мәселелер және жұмыспен қамту министрлігі және Финляндия Республикасының Қоршаған ортаны қорғау министрлігі арасындағы Энергия және «жасыл» экономика саласындағы стратегиялық серіктестік жөніндегі өзара түсіністік туралы меморандумға, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігі мен Финляндия Республикасының Көлік және коммуникациялар министрлігі арасындағы өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды.

Мемлекет басшысы Хельсинки қаласында «Nokia» компаниясының таныстырылым алаңына барды.

Нысанға барған кезінде Президент компанияның бас директоры Р. Суримен бірге «Nokia» компаниясының телекоммуникация саласындағы жаңа жетістіктерімен танысты.

«Қазақтелеком» АҚ басқармасының төрағасы Қ.Б. Есекеев өз кезегінде Мемлекет басшысына Қазақстанда 5G технологиясының сынақтан өткізілуі және оны іс жүзінде қолданудың перспективалары жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы Хельсинки қаласында «Хиетаниemi» мемориалдық кешеніндегі Карл Маннергейм бейітіне және фин солдаттарының бауырластар зиратына орнатылған «Батырлар кресі» ескерткішіне гүл шоғын қойып, фин халқының қаза тапқан перзенттерінің рухына тағзым етті.

Сол күні Мемлекет басшысы «Азия–Еуропа» (АСЕМ) форумының XII саммитіне қатысу үшін Бельгия Корольдігінің астанасы Брюссель қаласына келді.

18 қазан

Мемлекет басшысы АСЕМ форумының XII саммитіне қатысуына байланысты Бельгия Корольдігінің астанасы Брюссель қаласында болған кезінде бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Бельгия Королі Филиппен кездесу кезінде тараптар Қазақстан мен Бельгияның саяси, экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы ынтымақтастығының қазіргі жағдайы мен перспективаларын, сондай-ақ халықаралық күн тәртібіндегі өзекті мәселелерді талқылады.

20-дан астам ірі еуропалық компаниялар мен қаржылық институттардың басшыларымен келіссөздер барысында Қазақстанның инвестициялық климатының бәсекелік басымдықтарының, инновациялық экожүйе мен экономиканың цифрландыру саласын дамыту мәселелері талқыланып, ауыл шаруашылығы және туризм салаларындағы ынтымақтастықтың перспективалық бағыттары қаралды.

Халықаралық сауда орталықтары қауымдастығы (WTCА) басқармасы төрағасының орынбасары Р. Драакпен және «Nest Investments HOLDINGS» компаниялар тобының корпоративтік қызметтер жөніндегі директоры М. Эфтехармен кездесуде Қауымдастық пен «Астана» халықаралық қаржы орталығы арасындағы ынтымақтастықтың перспективалы бағыттары, соның ішінде Қазақстанға әлемнің ірі корпорациялары мен қаржы институттарын тарту, еліміздің халықаралық іскерлік белсенділік орталығы ретіндегі рөлін арттыру, сондай-ақ «ЭКСПО–2017» көрмесінің ғимараттар кешенін көрмеден кейінгі кезеңде пайдалану мәселелерін талқылады.

Сол күні Мемлекет басшысы Франция Республикасының Президенті Э. Макронмен кездесті.

Кездесу барысында екіжақты қарым-қатынас мәселелері талқыланды, сондай-ақ өңірлік және халықаралық күн тәртібіндегі мейлінше өзекті проблемалар жөнінде ашық пікір алмасу өтті.

19 қазан

Мемлекет басшысы Бельгия Корольдігінің астана-сы Брюссель қаласында өткен «Азия-Еуропа» форумының XII саммитіне қатысты.

Қазақстан Президенті сөйлеген сөзінде қақтығыстардың көбеюі, санкция және сауда соғыстарының өршуі жағдайында халықаралық саясат шиеленістің шегіне жетіп отырғанын атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

Осыған байланысты Н.Ә. Назарбаев бұл саммит әлемді шиеленістерді шешудің жолын іздеуге шақыруы қажет екенін айтты. «Мемлекеттер көшбасшылары екінші Дүниежүзілік соғыстан кейін де, терроризмге қарсы күресте де өзара тіл табыса білді. Сондықтан, мен АҚШ, Ресей, Қытай елдерінің, сондай-ақ Еуропалық одақ басшыларын диалогқа шақырып, өзекті проблемаларды талқылау үшін Астана алаңын пайдаланды ұсынамын. Бұл мәселе БҰҰ Бас Ассамблеясының арнайы сессиясында да қарастырылуы мүмкін», — деді Қазақстан Президенті.

Соңында Мемлекет басшысы Мемлекет басшысы Қазақстанның Азия мен Еуропадағы жаһандық сынтетеуріндерге қарсы тұруға бағытталған серіктестікке белсенді атсалысуға дайын екенін тағы да атап өтті.

«Азия-Еуропа» форумы, АСЕМ (ASEM — Asia-Europe Meeting) — ашық бейресми өңіраралық сұхбаттасу үдерісі, оның аясында саясат, қаржы-экономика және әлеуметтік-мәдени салалардағы қатысушы елдердің өзара іс-қимылы жүзеге асырылады.

АСЕМ-ді құру туралы шешім Азия мен Еуропа арасындағы ынтымақтастықты нығайту қажеттігін өзара мойындаудан туындады. 1994 жылғы қарашада Сингапур мен Франция екі өңірдің көшбасшыларының кездесуін өткізуді ұсынды.

1996 жылғы наурызда Бангкок қаласында (Таиланд) «Азия-Еуропа» форумының басталуын білдіретін АСЕМ-нің бірінші саммиті болып өтті.

Қазіргі уақытта құрамына 53 қатысушы-серіктес кіреді, олардың 30-ы еуропалық топтан және 21-і азиялық топтан, сондай-ақ Еуропалық одақ пен АСЕАН хатшылығы кіреді.

Алғаш рет АСЕМ саммитіне Н.Ә. Назарбаев 2014 жылы, Қазақстан Орталық Азияның бірінші және жалғыз өкілі ретінде форумның құрамына кірген кезде қатысқан болатын.

Мемлекет басшысы АСЕМ XII саммитінің жұмысы аясында бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Жапонияның Премьер-министрі С. Абэмен және Корея Республикасының Президенті Мун Чжэ Инмен

кездесу кезінде тараптар халықаралық күн тәртібіндегі мейлінше өзекті проблемаларды, соның ішінде Корея түбегіндегі жағдайды реттеу мәселелерін талқылады.

Еуропалық комиссия төрағасы Ж.-К. Юнкермен әңгімелесуде халықаралық саясаттың күн тәртібін, соның ішінде жаһандық қауіпсіздік проблемаларын қарастырып, Еуразия экономикалық одағының Еуропа кеңесімен ынтымақтастық мәселелерін талқылады.

Сонымен қатар, Қазақстан Президенті саммит барысында Қытай Халық Республикасы Мемлекеттік кеңесінің төрағасы Ли Кэцянмен, Ресей Федерациясының және Италия Республикасының премьер-министрлері Д.А. Медведевпен және Д. Контемен кездесті.

20 қазан

Мемлекет басшысы Түркістан облысының Сарыағаш қаласында өткен Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен және Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиевпен бейресми кездесуге қатысты.

Мемлекеттер басшылары елдер арасындағы, соның ішінде сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы ынтымақтастықтың өзекті мәселелерін талқылады.

Сонымен қатар, мемлекеттердің ТМД және басқа да халықаралық ұйымдар аясындағы өзара іс-қимыл мәселелері қарастырылды. Сондай-ақ, тараптар өңірлік және халықаралық күн тәртібіндегі негізгі аспектілер жөнінде пікір алмасты.

Мемлекет басшысы «Қ.Қ. Әбусейітов туралы» №774 Жарлығына қол қойды.

22 қазан

Мемлекет басшысы «А.С. Құспан туралы» №775, «Е.М. Өтембаев туралы» №776, «Мемлекеттік рәміздер және Қазақстан Республикасының Президентіне тікелей бағынатын және есеп беретін кейбір мемлекеттік органдардың, Қазақстан Республикасы Конституциялық кеңесінің, құқық қорғау органдарының, соттардың, Қарулы-Күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың ведомстволық және оларға теңестірілген өзге де наградаларының геральдикасы мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы

Президентінің 2011 жылғы 30 қыркүйектегі №155 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №777 жарлықтарына қол қойды.

24 қазан

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттарының Сауда министрі У. Россты қабылдады.

Кездесу барысында тараптар екі елдің сауда-экономикалық және инвестиция салаларындағы қарым-қатынастарының қазіргі жағдайы мен даму перспективаларын талқылады.

Одан басқа, У. Росс өзімен бірге Қазақстанмен сауда-экономикалық қатынастарды дамытуға ниет білдірген америкалық 16 компанияның делегациясы келгенін атап өтті.

АҚШ-тың Сауда министрі Н.Ә. Назарбаевқа АҚШ Президенті Д. Трамптың ізгі тілегін жеткізіп, Қазақстан мен АҚШ арасындағы ынтымақтастықты одан әрі нығайтып, кеңейте түсуге мүдделі екенін айтты.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Украина арасындағы қылмыстық істер бойынша құқықтық көмек туралы шартқа қол қою туралы» №778, «Қазақстан Республикасы мен Украина арасындағы экстрадициялау туралы шартқа қол қою туралы» №779 жарлықтарына қол қойды.

26 қазан

Мемлекет басшысы Иордания Хашимит Корольдігінің Королі II Абдаллаға Өлі теңіз аймағындағы табиғат апаты салдарынан көптеген адамның қаза болуы мен зардап шегуіне байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

29 қазан

Мемлекет басшысы Қорғаныс министрі Н.Б. Ермекебаевты қабылдап, ол еліміздің Қарулы Күштерінің қазіргі ахуалы және оны одан әрі дамытудың басым бағыттары жөнінде мәлімдеді, сондай-ақ бітімгершілік миссия құрамындағы қазақстандық контингенттің қызметіне тоқталды.

Мемлекет басшысы Индонезия Республикасының Президенті Д. Видодоға индонезиялық әуе компаниясының жолаушылар ұшағының апатқа ұшырауы

салдарынан көптеген адамның қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы ««2018–2020 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №187-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы Біріккен Ұлттар Ұйымының Ливандағы Уақытша күштеріндегі (БҰҰЛУК) үндістандық батальон құрамында қазақстандық бітімгершілік контингентті бірлесіп өрістету тәртібі туралы өзара түсіністік туралы меморандумды ратификациялау туралы» №188-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» №780, «Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016–2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 1 наурыздағы №205 Жарлығының күші жойылды деп тану туралы» №781 жарлықтарына қол қойды.

30 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Мемлекеттік хатшысы Г.Н. Әбдіқалықованы қабылдап, ол Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы консультативтік-кеңесші органдардың қызметі туралы мәлімдеді, сондай-ақ ұлттық және мемлекеттік мерекелерді атап өтуге дайындық барысы жөнінде есеп берді.

Мемлекет басшысы Бразилия Федеративтік Республикасының Президенті Ж. Болсонаруға оның осы лауазымға сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №782 Жарлығына қол қойды.

ҚАРАША

Дс		5	12	19	26
Сс		6	13	20	27
Ср		7	14	21	28
Бс	1	8	15	22	29
Жм	2	9	16	23	30
Сн	3	10	17	24	
Жк	4	11	18	25	

1 қараша

Мемлекет басшысы Қазақстанға ТМД-ға мүше мемлекеттердің Үкімет басшылары кеңесінің отырысына қатысу үшін келген Ресей Федерациясы Үкіметінің төрағасы Д.А. Медведевпен кездесті.

Кездесу барысында тараптар екі ел арасындағы ынтымақтастықтың негізгі аспектілерін талқылады, соның ішінде ЕАЭО, ҰҚШҰ және ТМД сияқты халықаралық ұйымдардың аясында екі елдің өзара ынтымақтастығын нығайту мәселелеріне тоқталды.

Мемлекет басшысы Сауд Арабиясы Корольдігінің Ішкі істер министрі Әбдел Әзиз бен Сауд бен Наифты қабылдады.

Кездесу барысында тараптар Қазақстан мен Сауд Арабиясы арасындағы ынтымақтастықты кеңейту мәселелерін талқылады.

САК Ішкі істер министрі кездесуге мүмкіндік алғаны үшін Н.Ә. Назарбаевқа ризашылық білдіріп, Қазақстанға Сауд Арабиясының жоғары басшылығының тапсырмасы бойынша келгенін айтты.

Мемлекет басшысы халық әртісі Ә.М. Дінішевті қабылдады.

Кездесу барысында Президент халық әртісін елорданың 20 жылдығына орай «Астана Опера» театрында қойған концертінің табысты өтуімен құттықтады және оның Астана қаласы мен бүкіл тәуелсіз Қазақстанның қалыптасу үдерістеріне куә болып, белсенді атсалысып келе жатқанын атап өтті.

Өз кезегінде Ә.М. Дінішев Мемлекет басшысына шығармашылық саласындағы саясатына және мемлекеттің өнер қайраткерлеріне қолдау көрсетіп отырғанына ризашылық білдірді.

2 қараша

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында ТМД-ға мүше мемлекеттердің Үкімет басшылары кеңесінің отырысына қатысу үшін келген делегация басшыларымен кездесті.

Кездесуге Қазақстан Республикасының Премьер-министрі Б.Ә. Сағынтаев, Әзірбайжан Республикасының Премьер-министрі Н.И. Мамедов, Беларусь Республикасының Премьер-министрі С.Н. Румас,

Қырғыз Республикасының Премьер-министрі М.Д. Абылғазиев, Тәжікстан Республикасының Премьер-министрі К.Расулзода, Өзбекстан Республикасының Премьер-министрі А.Н. Арипов, Ресей Федерациясы Үкіметінің төрағасы Д.А. Медведев, Армения Республикасының бірінші вице-премьері А.С. Мирзоян, Түрікменстанның Министрлер кабинеті төрағасының орынбасары Г.А. Мурадов, ТМД Атқару комитетінің төрағасы — Атқарушы хатшысы С.Н. Лебедев қатысты.

Кездесу барысында ТМД елдерінің сауда-экономикалық, көлік-логистикалық және туристік салалардағы өзара іс-қимылының негізгі аспектілері талқыланды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрі Ж.М. Қасымбекті, ««Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ директорлар кеңесінің мүшесі Р. Эвансты және «Air Astana» әуе компаниясының президенті П. Фостерді қабылдады.

Кездесу барысында азаматтық авиацияны дамыту мәселелері, сондай-ақ «Air Astana» әуе компаниясының қазіргі ахуалы мен алдағы перспективалары талқыланды.

Одан басқа, Президентке ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысты азаматтық авиацияны басқарудың британдық моделінің элементтерін енгізу мақсатымен атқарылып жатқан жұмыстар жөнінде баяндалды.

Кездесу соңында Мемлекет басшысы әуе тасымалы қызметінің халыққа қол жетімділігін арттырудың маңыздылығын атап өтіп, «Air Astana» компаниясының базасында төмендетілген тариф бойынша көлік қызметін көрсететін бюджеттік әуе компаниясын құруды тапсырды.

5 қараша

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Қырғыз Республикасы арасындағы Қазақстан-Қырғыз мемлекеттік шекарасын шегендеу туралы шартты ратификациялау туралы» №189-VI, «Қазақстан Республикасы, Түрікменстан және Өзбекстан Республикасы арасындағы үш мемлекеттің мемлекеттік шекараларының түйісу нүктесінің ауданы туралы шартты ратификациялау туралы» №190-VI, «Халықаралық азаматтық авиацияға қатысты заңсыз актілермен күрес туралы конвенцияны ратификация-

лау туралы» №191-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік статистика мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №192-VI заңдарына қол қойды.

6 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласында «Astana Hub» IT-стартаптар халықаралық технологиялық паркінің ресми ашылу рәсіміне қатысты.

Президент іс-шара басталар алдында қазақстандық стартап-компаниялардың жобаларымен танысып, ғылыми-зерттеу зертханаларын аралап көрді, сондай-ақ IT-университеттің алдағы жұмысы мен «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының іске асырылу барысы жөніндегі баяндамаларды тыңдады.

Өз сөзінде Н.Ә. Назарбаев «Astana Hub» IT-стартаптар халықаралық технологиялық паркі Қазақстандағы инновациялық экожүйенің өзегіне айналуға тиіс екенін айтты және IT-технологияларды дамытуға тартылған дарынды жастарды қолдау қажеттігіне назар аударды.

Одан басқа, Мемлекет басшысы қатысушыларға Қазақстанда Венчурлік капиталистер қауымдастығын, Бірлесе инвестициялау қорын және құрамына ерте даму кезеңдерінде компанияға қаржылық және сараптамалық қолдауды қамтамасыз ететін жеке венчурлық инвестор кіретін «QazAngels» клубын құру жөнінде ақпарат берді.

Соңында Президент барша жұртты инновациялар мен цифрлық технологияларды дамыту ісіне белсене атсалысуға шақырып, бұл саланы ілгерілету үшін зор мүмкіндіктер бар екенін атап өтті.

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Эстония Республикасының Премьер-министрі Ю. Ратаспен кездесті.

Кездесу барысында тараптар екі мемлекеттің цифрландыру және инновациялық технологиялар саласындағы ынтымақтастығын нығайту перспективаларын талқылады, сондай-ақ сауда-экономика қарым-қатынастарын дамыту мәселелері жөнінде пікір алмасты.

Қазақстан Президенті «Astana Hub» IT-стартаптар халықаралық технологиялық паркінің ашылу рәсіміне қатысқаны үшін Эстония Республикасының Премьер-министріне ризашылық білдірді.

Өз кезегінде Ю. Ратас цифрландыру және көлік-логистика салаларында бірлескен жобаларды іске асыруға, сондай-ақ инвестициялық ынтымақтастықты кеңейтуге мүдделілік танытты.

7 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің отырысына төрағалық етті.

Отырыста электр және жылу энергиясының қазіргі тарифтерінің түзілуіне, сондай-ақ энергетикалық қызмет көрсету нарығындағы бағаның белгіленуіне бақылау жасайтын мемлекеттік органдардың жұмысына қатысты мәселелер талқыланды.

Қазақстан Республикасының Бас прокуроры Қ.П. Қожамжаров баяндама жасады. Сонымен қатар орталық және жергілікті атқарушы органдар басшыларының да есептері тыңдалды.

Президент биылғы Жолдауда ТКШ мен табиғи монополия қызметтерінің тарифтерін ретке келтіру жөнінде арнайы тапсырма берілгенін еске салды. Н.Ә. Назарбаев «Инвестициялар орнына тариф» бағдарламасының іске асырылу барысына тоқталып, оның сапалы орындалуына қатысты жүргізілген тексеріс нәтижесінде анықталған құқық бұзушылықтарды атап өтті.

Осыған байланысты, Мемлекет басшысы осы салада бағаға қатысты ымыраластыққа және сыбайлас жемқорлықпен байланысты құқық бұзушылыққа жол берген өкілетті мемлекеттік органдарды тексеруді тапсырды, сондай-ақ субсидия ретінде бюджеттен бөлінетін қаржының көзделген мақсатқа жұмсалыуына кешенді сараптама жасауды да тапсырды.

8 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесінің сессиясына қатысты.

Отырысқа сондай-ақ Беларусь Республикасының Президенті А.Г. Лукашенко, Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путин, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон, Армения Республикасы Премьер-министрінің міндетін атқарушы Н.В. Пашинян және осы Ұйымның бас хатшысы міндетін атқарушы В.А. Семериков қатысты.

Отырыс барысында қатысушылар Қазақстанның ҰҚШҰ 2018 жылғы төрағалығын қорытындылады, сон-

дай-ақ оған мүше мемлекеттердің ұжымдық қауіпсіздігін қамтамасыз етудің өзекті мәселелерін талқылады. Одан басқа, Қырғызстанның келесі сессияаралық кезеңдегі төрағалығының басымдықтары да сөз болды.

Сессия қорытындысы бойынша ҰҚШҰ декларациясы, «Халықаралық террористік ұйымдар жағында қарулы қақтығыстарға қатысқан адамдарға қатысты үйлестірілген шаралар туралы» мәлімдеме, «ҰҚШҰ және ҰҚШҰ серіктесі жанындағы бақылаушы мәртебелерін құқықтық ресімдеу туралы», «ҰҚШҰ дағдарыстық ден қою орталығы туралы ереже туралы» шешімдер қабылданды, сондай-ақ ҰҚШҰ мүше елдердің мүддесі үшін үйлестірілген ақпараттық саясатты дамыту жөніндегі іс-шаралар жоспарына және 2025 жылға дейінгі заңсыз миграцияға қарсы тұру жүйесін дамыту жөніндегі іс-қимыл жоспарына қол қойылды.

Одан басқа, Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі Ресей Федерациясы Үкіметі төрағасының орынбасары Ю.И. Борисовты ҰҚШҰ әскери-ынтымақтастық жөніндегі мемлекетаралық комиссияның төрағасы етіп тағайындады.

Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы (ҰҚШҰ) — 2002 жылы ТМД бірқа ар мемлекеттерімен 1992 жылғы 15 мамырдағы Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт негізінде құрылған әскери-саяси одақ. Шарт әрбір 5 жыл сайын автоматты түрде ұзартылып отырады.

ҰҚШҰ мүшелері Армения, Беларусь, Қазақстан, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан болып табылады.

ҰҚШҰ органдарына Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі (мемлекет басшыларының деңгейінде), Сыртқы істер министрлерінің кеңесі, Қорғаныс министрлерінің кеңесі, Қауіпсіздік кеңесі хатшыларының комитеті, Хатшылық, ҰҚШҰ-ның біріккен штабы кіреді.

2004 жылдың желтоқсан айында БҰҰ Бас Ассамблеясының жанында бақылаушы мәртебесін алды.

9 қараша

Мемлекет басшысы Солтүстік Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болып, оның барысында Петропавл қаласындағы темір жол автоматикасы, телемеханика, байланыс, қауіпсіздік жүйесі құрылғыларын және мұнай-газ кешені кәсіпорындарына арналған құрал-жабдықтар шығаруға маманданған С. Киров атындағы зауытты аралап көрді.

Президент кәсіпорынның өнімдерімен танысты және еңбек ұжымымен кездесті, сондай-ақ Солтүстік Қазақстан облысының әкімі Қ.І. Ақсақаловтың өңірдегі әлеуметтік-экономикалық ахуалдың дамуы

жөніндегі есебін тыңдады. Облыс әкімінің баяндамасын тыңдағаннан кейін, Н.Ә. Назарбаев аграрлық саланы одан әрі дамыту қажеттігін атап көрсетті.

Содан соң Мемлекет басшысы өңір жұртшылығымен кездесті.

Сол күні Мемлекет басшысы Петропавл қаласына Қазақстан мен Ресейдің XV өңіраралық ынтымақтастығы форумына қатысу үшін келген Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен кездесті.

Кездесу барысында тараптар ынтымақтастықтың маңызды мәселелері мен туризм саласындағы қатынастарды одан әрі дамыту перспективаларын талқылады.

Келіссөздер соңында мемлекеттер басшыларына «Байқоңыр» ғарыш кешенін дамытуға арналған жоба таныстырылды. Сонымен қатар, Президенттерге әлеуметтік нысандардың салыну барысы, инфрақұрылым желілерінің жөнделу нәтижелері және Байқоңыр қаласындағы тұрғын үй алаптарының газбен қамтамасыз етілуі жөнінде мәлімет берілді.

Содан кейін екі елдің көшбасшылары «Қазақстан мен Ресейдің туризм саласын дамытудың жаңа тәсілдері мен үрдістері» атты көрмені аралап көрді.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен бірге Петропавл қаласында өткен Қазақстан мен Ресейдің XV өңіраралық ынтымақтастығының форумына қатысты.

Туризмді дамытудың жаңа тәсілдері мен үрдістеріне арналған форумға екі елдің өңірлері мен облыстарының басшылары, салалық мемлекеттік органдар мен іскер топ өкілдері қатысты.

Қазақстан Президенті сөйлеген сөзінде өкілетті органдар тарапынан шешуді талап ететін екіжақты туризмді дамыту саласына қатысты бірқатар жайттарды, соның ішінде туристердің өтуіне қолайлы болу үшін шекарадан өткізу тәртібін жаңғырту, туристік және көлік-логистикалық инфрақұрылымдарды жетілдіру, Каспий теңізіндегі туризмді бірлесе дамыту, ғарыштық туризмді қалыптастыруға ықпал ету және басқа да мәселелерді атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

Форум қорытындысы бойынша Қазақстан мен Ресейдің 2019–2021 жылдарға арналған бірлескен іс-

қимыл жоспарына; Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Өңіраралық және шекара маңы ынтымақтастығының бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары мен перспективті өңірлік бастамалар тізбесіне; Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі мен Ресей Федерациясының Экономикалық даму министрлігі арасындағы «Қазақстан – Ресей» шекара маңы ынтымақтастығы бағдарламасын дайындау және іске асыру ниеті туралы меморандумға; Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрлігі мен Ресей Федерациясының Экономикалық даму министрлігі арасындағы Туризм саласындағы өзара түсіністік пен ынтымақтастық туралы меморандумға; Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы 1994 жылғы 10 желтоқсандағы «Байқоңыр» кешенін жалға беру шартына өзгерістер енгізу туралы хаттамаға; Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы 2006 жылғы 3 қазандағы Қазақстан Республикасының және Ресей Федерациясының шекара маңындағы аумақтары тұрғындарының Қазақстан – Ресей мемлекеттік шекарасын кесіп өту тәртібі туралы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы хаттамаға қол қойылды.

Қазақстан – Ресей екіжақты қарым-қатынасында шекаралық ынтымақтастық мәселесі ерекше орынға ие, мұның өзі бірқатар объективті себептерге негізделеді.

Қазақстан мен Ресей ұзақтығы 7,5 мың шақырымнан астам құрлықтағы бірлескен шекараға ие. ТМД мемлекеттерінің шекаралары бойында орналасқан Ресей Федерациясының 27 субъектісінің 12-сі қазақстандық 7 облыспен көршілес орналасқан. Ресейдің 85 өңірлерінің 76-сы Қазақстанмен сауда-экономикалық байланыста. Бұдан бөлек, шекаралық ынтымақтастықтың үлесіне Қазақстан-Ресей арасындағы барлық сауданың 70 % тиесілі.

Шекаралық ынтымақтастықты одан әрі нығайту мақсатында Қазақстан мен Ресей 1999 жылдың қыркүйегінде шекаралық ынтымақтастық туралы үкіметаралық келісімге қол қойды.

2003 жылдан бастап екі мемлекеттің басшыларының қатысуымен Қазақстан мен Ресей шекаралық өңірлер басшыларының жыл сайынғы форумын өткізу тәжірибесі ауқымдана түсті, оның барысында екіжақты ынтымақтастықтың аса өзекті мәселелері талқыланатын болды.

Бірінші Қазақстан-Ресей форумь 2003 жылғы сәуірде Омбы қаласында (Ресей), II-сі — 2005 жылғы мамырда Челябині қаласында (Ресей), III-сі — 2006 жылғы қазанда Орал

қаласында, IV-сі — 2007 жылғы қазанда Новосибирск қаласында (Ресей), V-сі — 2008 жылғы қыркүйекте Ақтөбе қаласында, VI-сы — 2009 жылғы қыркүйекте Орынбор қаласында (Ресей), VII-сі — 2010 жылғы қыркүйекте Өскемен қаласында, VIII-сі — 2011 жылғы қыркүйекте Астрахан қаласында (Ресей), IX-сы 2012 жылғы қыркүйекте Павлодар қаласында, X-сы — 2013 жығы қарашада Екатеринбург қаласында (Ресей), XI-сі — 2014 жылғы қыркүйекте Атырау қаласында, XII-сі — 2015 жылғы қыркүйекте Сочи қаласында (Ресей), XIII-сі — 2016 жылғы қазанда Астана қаласында, XIV-сі — 2017 жылғы қараша айында Челябинск қаласында өткізілген болатын.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен бірге Петропавл қаласындағы Оқушылар сарайына барды.

Сапар барысында Қазақстан мен Ресей президенттері оқу үдерісінде инновациялық және озық технологиялар қолданылатын оқу кабинеттерін және зертханаларды аралап көрді, сондай-ақ оқушылармен әңгімелесіп, олардың жұмыстарымен танысты.

13 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Назарбаев орталығында» өткен Астана клубының төртінші отырысына қатысты.

Отырысқа 30 елден 50-ден астам жетекші сарапшылар, саясаткерлер мен дипломаттар қатысты. Исшараның негізгі тақырыбы — «Үлкен Еуразияға апарар жол: ортақ болашақты қалай құрамыз?».

Қазақстан Президенті ірі державалар арасындағы қарама-қайшылықтың өршуі қазіргі әлемнің тұрақсыздығын күшейтіп, оқиғаларды болжап-білу мүмкіндігін азайтып отырғанын атап өтіп, халықаралық қатынастардағы жаңа ахуалдың басты сипаттары мен түйткілді тұстарына тоқталды. «Постбиполярлық» деп аталатын әлемдік тәртіп келмеске кетіп барады. Үлкен Еуразия пішіні көз алдымызда қалыптасып келе жатыр», — деді Н.Ә. Назарбаев (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы жиналғандарға арнаған сөзінде сараптамалық талқылаулар барысында құрлықтың барлық елдерінің игілігі үшін Еуразияны одан әрі дамыту бойынша инновациялық идеялар туындайтынына сенім білдірді.

Соңында Президент ядролық қаруға қарсы бағдарлама мен ядролық қарудан азат етудің, интеграциялық

бірлестіктердің, өңірлік ынтымақтастықтың алдағы перспективаларына қатысты сарапшылардың бірқатар сұрақтарына жауап берді.

Мемлекет басшысы Астана клубының төртінші отырысы аясында бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Атап айтқанда, Президент Еуропалық комиссияның бұрынғы төрағасы Ж.М. Баррозумен әңгімелесті. Н.Ә. Назарбаев Еурокомиссияның бұрынғы төрағасының Қазақстан мен Еуропалық одақ арасындағы қарым-қатынастарды нығайту ісіне қосқан үлесін атап өтті. «Мен Сізбен тағы да жүздесіп отырғанымға қуаныштымын. Сіз әрдайым Қазақстанға қолдау көрсеттіңіз. Соның арқасында еліміздің Еуропа одағымен серіктестігі жөніндегі келісімге қол қойылды. Қазіргі таңда бұл құжат ратификациялану үдерісінен өтіп жатыр», — деді Мемлекет басшысы.

Ауғанстан Республикасының бұрынғы президенті Х. Карзаймен кездесу барысында бүгінгі жиында көтерілген бастамаларға орай өңірдегі қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелері талқыланды. Атап айтқанда, ауған еліндегі қақтығыстарда тараптардың мәмілеге келу проблемасына баса мән берілді.

Одан басқа, Қазақстан Президенті Түркияның бұрынғы Премьер-министрі А. Давутоғлумен кездесті.

Н.Ә. Назарбаев түркиялық саясаткердің екіжақты қарым-қатынастарды дамыту ісіне сіңірген еңбегін атап өтіп, мемлекетаралық байланыстарды одан әрі нығайтудың маңыздылығын айтты.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Назарбаев орталығында» Қазақстанның антиядролық қозғалысына арналған көрмені аралап көрді.

Н.Ә. Назарбаев көрмеге қойылған экспонаттармен танысып, экскурсияда жүрген Қарағанды мемлекеттік техникалық университетінің студенттерімен әңгімелесті. Әңгімелесу барысында Президент өзінің студенттік шағынан сыр шертетін естеліктер айтты.

Мемлекет басшысы «Жастар жылын жариялау туралы» №784, «Қазақстан Республикасы мен Македония Республикасы арасындағы қылмыстық істер бойынша өзара құқықтық көмек туралы шартқа қол қою туралы» №785, «Қазақстан Республикасы мен

Македония Республикасы арасындағы адамдарды ұстап беру туралы шартқа қол қою туралы» №786, «Қазақстан Республикасы мен Македония Республикасы арасындағы сотталған адамдарды беру туралы шартқа қол қою туралы» №787 жарлықтарына қол қойды.

14 қараша

Мемлекет басшысы «Астана» халықаралық қаржы орталығының биржасындағы алғашқы сауда-саттықты бастау рәсіміне қатысты.

Президент іс-шарада сөйлеген сөзінде АХҚО биржасындағы алғашқы сауда-саттықты бастау рәсімінің ұлттық валютамыз — теңгенің 25 жылдық мерейтойы қарсаңында өтуінің символдық мәні зор екенін айтты.

Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ қатысушыларға әлемдік уран нарығының 20% жуығын қамтитын «Қазатом-өнеркәсіп» ұлттық компаниясы бүгін IPO-ға алғаш рет шығып отырғанын айтты.

Соңында Мемлекет басшысы келешекте АХҚО өңірдің басты қаржы хабына айналып, Азияның үздік қаржы орталықтарының қатарына қосылуға тиіс екенін атап өтті.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Қазақстан Республикасы Президентінің Іс басқармасы Медицина орталығы ауруханасының Қазақстандағы роботталған хирургияның халықаралық референстік және оқыту орталығына барды.

Сапар барысында Президент негізгі міндеті роботталған хирургияны құру, дамыту және оны практикалық медицина саласына енгізу болып саналатын орталықтың жұмысымен танысты.

Мемлекет басшысы сондай-ақ ем қабылдаушылармен әңгімелесіп, ПІБ Медицина орталығының жалпы жұмысы және оны дамыту перспективалары жөніндегі мәліметпен танысты.

Мемлекет басшысы «Астана Бас жоспары» ғылыми-зерттеу жобалық институты» ЖШС барып, онда елорданың сәулет және қала құрылысы саласындағы алдағы жоспарлар туралы ақпаратты тыңдады.

Сапар барысында Президент қаланың инфрақұрылымдық және әлеуметтік-мәдени нысандарын салу үдерісімен егжей-тегжейлі танысты.

Мемлекет басшысы «Ә.Ә. Жүсіпов туралы» №788, «А. Әшімбекұлын Қазақстан Республикасы Мемлекеттік күзет қызметінің бастығы қызметіне тағайындау туралы» №789 жарлықтарына қол қойды.

15 қараша

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Словакия Республикасының Премьер-министрі П. Пеллегринимен кездесті.

Кездесу барысында тараптар Қазақстан мен Словакия арасындағы қарым-қатынастардың өзекті мәселелерін және сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту перспективаларын талқылады.

Мемлекет басшысы Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің ректоры Т.О. Балықбаевты қабылдап, ол жоғары оқу орнының қызметі және «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Жолдауды іске асыру аясында атқарып жатқан жұмыстары жөнінде есеп берді.

Кездесу барысында Президент университеттің қазіргі заманғы ғылыми-техникалық прогресс талаптарына сай болу керек екенін атап өтті.

Н.Ә. Назарбаев ҚазҰПУ ректорын университеттің 90 жылдық мерейтойымен құттықтап, осы айтулы күнге орай барлық оқытушы-профессорлар құрамы мен студенттерге құттықтау сөзін жолдады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Мемлекеттік күзет қызметінің басшылық құрамымен кездесіп, оның барысында Қызметтің жаңа бастығы А. Әшімбекұлын таныстырды.

16 қараша

Мемлекет басшысы Қазақстанның халық жазушысы, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты Ә.К. Нұрпейісовті қабылдады.

Кездесуде Н.Ә. Назарбаев пен Ә.К. Нұрпейісов мәдениет саласының қазіргі жағдайы жөнінде пікір алмасып, отандық әдебиетті одан әрі дамытудың перспективаларын талқылады.

Мемлекет басшысы ресейлік тараптың бастамасы бойынша Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты ынтымақтас-тықтың, сондай-ақ күн тәртібінің өңірлік және халық-аралық өзекті мәселелері жөнінде пікір алмасты.

Екі ел көшбасшылары алдағы кездесулер кестесін қарастырып, Санкт-Петербург қаласында өтетін Жо-ғары Еуразия экономикалық кеңесінің отырысына әзірлік барысын талқылады.

Мемлекет басшысы «Өңірлердегі сыртқы мемле-кеттік аудит және қаржылық бақылау органдарының кейбір мәселелері туралы» №791 Жарлығына қол қойды.

18 қараша

Мемлекет басшысы Татарстан Республикасының Тұңғыш Президенті М.Ш. Шаймиевке оның зайы-бы С.Ш. Шаймиеваның қайтыс болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Сіздің сенімді тірегіңіз, өмірлік серігіңіз және ба-лаларыңыздың анасы Сәкина Шәкірқызының қайтыс болғаны туралы хабарды зор күйзеліспен қабылдадым. Сізге және отбасыңызға орны толмас қайғыға орай барша Қазақстан халқының және жеке өзімнің атым-нан көңіл айтамын», — делінген жеделхатта.

19 қараша

Мемлекет басшысы ішкі істер органдарының қызметін жаңғырту мәселелеріне арналған кеңес өт-кізді.

Отырыс барысында Қазақстан Республикасы Пре-зиденті Әкімшілігінің басшысы Ә.Ө. Исекешев пен Ішкі істер министрі Қ.Н. Қасымов баяндама жасады.

Ақпаратты тыңдай келе, Президент ішкі істер ор-гандарының құрылымы мен штатын оңтайландыруды, сондай-ақ өзіне тән емес функцияларды алып тастау-ды тапсырды.

Сонымен қатар Мемлекет басшысы ішкі істер ор-гандарынан жұмыстың сервистік моделіне көшуді талап етті және полиция қызметін бағалаудың жаңа критерийлерін енгізуді тапсырды.

Мемлекет басшысы сот жүйесін жаңғырту мәселелеріне арналған кеңес өткізді.

Отырыста Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшысы Ә.Ә. Исекешев, Жоғарғы сот төрағасы Ж.К. Асанов және Жоғары сот кеңесінің төрағасы Т.С. Донақов Сот жүйесін жаңғырту жөніндегі жұмыс тобының атқарған жұмысының қорытындылары жөнінде баяндама жасады.

Соңында Президент сот жүктемесін төмендету, азаматтық процесті жеңілдету, еліміздегі сот өндірісінің жеделдігі мен ашықтығын арттыру, сот өндірісі мен электрондық сервистер қызметінде жаңа форматтарды дамыту, сондай-ақ сот ғимараттарында фронт-офистер ашу жөнінде бірқатар тапсырма берді.

Мемлекет басшысы өзбек тарапының бастамасы бойынша Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиёевпен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында көшбасшылар екіжақты ынтымақтастықтың қазіргі жағдайы мен перспективаларын талқылады, сондай-ақ, күн тәртібіндегі өңірлік мәселелер жөнінде пікір алмасты.

Одан басқа, келесі жылы Ташкент қаласында Орталық Азия мемлекеттері басшыларының кезекті жұмыс (консультативтік) кездесуін өткізу жөніндегі уағдаластықты нақтылады.

20 қараша

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Д.Т. Ақышевті қабылдады.

Нұрсұлтан Назарбаев Ұлттық банк төрағасының баяндамасынан бұрын барша қазақстандықтарды ұлттық валютамыз — теңгенің 25 жылдығымен құттықтады. «Барша қазақстандықтарды және қаржы секторының бүкіл қызметкерлерін төл теңгеміздің 25 жылдығымен құттықтаймын. Күрделі кезеңдерді еңсердік. Теңгені енгізу арқылы Қазақстанның қаржылық тәуелсіздігіне жол аштық. Қазір біз дамудың жаңа кезеңіне қадам бастық», — деді Президент.

Д.Т. Ақышев Мемлекет басшысына валюта-қаржы нарығындағы қазіргі ахуал мен еліміздің экономикалық дамуының негізгі көрсеткіштері туралы мәлімдеді.

Мемлекет басшысы «Отырар сазы» мемлекеттік академиялық фольклорлық-этнографиялық оркестрінің жетекшісі Д.Н. Тілендиеваны қабылдады.

Кездесу барысында Президент рухани жаңғыру бағдарламасында көрсетілген міндеттерді орындау ісінде фольклорлық-этнографиялық оркестрдің рөлі ерекше екенін айтты.

Өз кезегінде Д.Н. Тілендиева ұлттық өнер саласын дамытуға зор мән беріп отырғаны үшін Мемлекет басшысына алғыс білдіріп, еліміздегі даму бағдарламаларын қолдап, атсалысатынын айтты.

21 қараша

Мемлекет басшысы мерзімді баспасөз беттерінде «Ұлы даланың жеті қыры» атты мақаласын жариялады.

Мемлекет басшысы білім беру жүйесін одан әрі жаңғырту мәселесі жөнінде кеңес өткізді.

Кеңес барысында Президент отандық білім беру жүйесіндегі бірқатар проблемаларға және шешімін табуға тиіс міндеттерге тоқталды. Атап айтқанда, Мемлекет басшысы педагог кәсібінің мәртебесін арттыруға бағытталған нақты ынталандыру шараларын енгізе отырып, «Педагог мәртебесі туралы» заң жобасын тиянақты дайындау қажеттігін атап өтті.

Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ 2022 жылдың аяғына дейін кем дегенде 75 мың орынға арналған студенттік жатақхана салу жөніндегі тапсырманың уақтылы орындалуы маңызды екенін атап өтті.

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында Қазақстанда тіркелген шетелдік дипломатиялық миссиялардың басшыларымен кездесті.

Президент республика жай-күйі мен даму басымдықтары туралы әңгімелеп, Қазақстанның қатысуымен жүргізіліп жатқан сыртқы саясаттың басты оқиғаларына тоқталды және әлемдегі ахуал туралы өз ойымен бөлісті.

Мемлекет басшысы «Қылмыстық істер бойынша заттай дәлелдемелер болып табылатын есірткі құралдарын, психотроптық заттар мен олардың пре-

«курсорларын, атыс қаруын, оның негізгі бөліктерін, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттар мен жарғыш құрылғыларды беру тәртібі туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №193-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қызыл крест халықаралық комитетінің арасындағы Қазақстан Республикасындағы Қызыл крест халықаралық комитеті өкілдігінің мәртебесі, артықшылықтары және иммунитеттері туралы келісімді ратификациялау турал» №194-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы «Туймазы – Омбы – Новосибирск–2» және «Омбы-Павлодар» магистральдық мұнай құбырларындағы технологиялық мұнайдың мәртебесін айқындау туралы келісімді ратификациялау туралы» №195-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Астана 20 жыл» мерекелік медалімен наградтау туралы» №792 Жарлығына қол қойды.

22 қараша

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты — «Ақ жол» демократиялық партиясы фракциясының жетекшісі А.Т. Перуашевты қабылдады.

Кездесу барысында Президентке «Ақ жол» ҚДП мен оның ел Парламентінің төменгі палатасындағы парламенттік фракциясының жұмысы жөнінде мәлімет берілді.

Мемлекет басшысы «Россия-1» және «Россия-24» телеарналарына сұхбат беріп, оның барысында халықаралық және өңірлік күн тәртібіндегі негізгі мәселелерге тоқталды, сондай-ақ Қазақстан мен Ресей арасындағы ынтымақтастықтың басым бағыттары туралы әңгімеледі.

23 қараша

Мемлекет басшысы «ҚМЭБИ университеті» АҚ президенті Ч. Бэнгті қабылдап, ол жоо-ның қазіргі жұмысы және осы оқу орнын дамыту жоспарының іске асырылуы жөнінде мәлімет берді.

Мемлекет басшысы көрнекті археолог-ғалым, академик К.М. Байпақовтың қайтыс болуына байланысты оның отбасына көңіл айту жеделхатын жолдады.

Карл Молдахметұлы көп жылдар бойы Ұлы Жібек жолының бойындағы көне қалашықтардың орнын зерттеп, тарихи маңызы зор әрі құнды ғылыми еңбектер жазды. Сондай-ақ, ол Ұлттық ғылым академиясының Археология институтына басшылық жасап, елімізде археологиялық зерттеулерді ұйымдастыру жолында ауқымды жұмыс атқарды. Ғалымның жемісті еңбегі әр жылдары Ш.Уәлиханов және Әл-Фараби атындағы мемлекеттік сыйлықтармен, сондай-ақ өзге де жоғары дәрежелі марапаттармен атап өтілді.

Қазақстандықтар туған елі мен халқының игілігі жолында аянбай қызмет етіп, өзіндік өшпес із қалдырған ғалымның есімі мен сіңірген еңбегін ешқашан ұмытпайды деп сенемін», — делінген жеделхатта.

26 қараша

Мемлекет басшысы Маңғыстау облысының әкімі Е.Л. Тоғжановты қабылдап, ол өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі көрсеткіштері, сондай-ақ облыстағы мемлекеттік және салалық бағдарламалардың іске асырылу барысы туралы баяндады.

27 қараша

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында Өзбекстан Республикасының Олий мәжілісі Заң шығару палатасының спикері Н.М. Исмоиловты қабылдап, онымен Қазақстан мен Өзбекстан арасындағы парламентаралық өзара іс-қимылдың перспективаларын талқылады.

28 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен Қазақстанның VIII Азаматтық форумына қатысты.

Президент өз сөзінде мемлекет пен қоғам арасында ашық диалог орнатудың маңыздылығын атап өтті, сондай-ақ жекелеген санаттағы азаматтардың оңалуына жәрдем беру, әлеуметтік кәсіпкерлікті дамыту және әлеуметтік маңызы бар басқа да жобаларды іске асыру ісімен айналысып жатқан ҰЕҰ өкілдеріне ризашылық білдірді (Қосымшаны қараңыз).

Іс-шара барысында мемлекеттік бағдарламалардың іске асырылуын бағалау үдерісіне және қоғамдық бақылауды қамтамасыз етуге ҰЕҰ белсенді атсалысуы керек екені айтылды. Осыған байланысты Үкіметке

Азаматтық қоғамды дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдамасын әзірлеу тапсырылды. «Жастар саясатын іске асыру ісінде үкіметтік емес сектордың рөлін күшейту қажет. 2019 жылдың Жастар жылы деп жарияланғанын ескеретін болсақ, бұл мәселе өте маңызды», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы ««Қазақстан Республикасының әл-Фараби атындағы ғылым мен техника саласындағы және әдебиет пен өнер саласындағы мемлекеттік сыйлықтары туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 21 қаңтардағы №993 Жарлығына толықтырулар енгізу туралы» №793, «Қазақстан Республикасының 2018 жылғы әдебиет пен өнер саласындағы мемлекеттік сыйлығын беру туралы» №794 жарлықтарына қол қойды.

29 қараша

Мемлекет басшысы халықты әлеуметтік қорғау жүйесін жаңғырту мәселелеріне арналған кеңес өткізді.

Кеңес барысында Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі М.Е. Әбілқасымов ведомство қызметінің негізгі қорытындылары, сондай-ақ Елбасының Қазақстан халқына арналған биылғы Жолдауында айтылған тапсырмалардың орындалу барысы жөнінде есеп берді.

Президент қазақстандықтардың әл-ауқаты мен тұрмыс сапасын арттыру Үкіметтің негізгі міндеті саналатынын айтты. «Мемлекет жыл сайын әлеуметтік саланы қаржыландыру көлемін арттырып, міндеттемелердің бәрін орындап келеді. Биыл осы мақсаттарға 2,6 трлн теңге бөлінді. Бұл былтырмен салыстырғанда 21,3 пайызға көп», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Басқосу барысында әлеуметтік сақтандыру мәселелері де талқыланды. Осыған орай, еңбек қабілетінің жоғалтуына, жұмыстан босап қалуына немесе асыраушысынан айрылуына байланысты берілетін әлеуметтік төлемақының орташа көлемін 2020 жылдан бастап 30 пайызға арттыруды қамтамасыз ету керектігі айтылды.

Одан басқа, мүгедектер санатына жататын азаматтардың өзін-өзі танытуы және толыққанды интеграциясы үшін жағдай жасау мақсатында, Мемлекет

басшысы Мүмкіндігі шектеулі адамдардың құқықтарын қамтамасыз ету және тұрмыс сапасын жақсарту жөнінде жаңа ұлттық жоспар әзірлеуді тапсырды.

Президент цифрлық экономикаға және 4.0 индустриясына көшуімізге байланысты еңбек ресурстарының сапасына қойылатын талаптардың күшейгеніне назар аударды. «Сапалы жұмыс орындарын ашу үшін еңбек нарығын дамытудың жаңа тәсілдерін әзірлеу керек. 2025 жылға қарай қосымша 2 млн жуық жас маман еңбек нарығына шығады деп болжанып отыр. Жастарымызды тиісті жұмыс орындарымен қамтамасыз ету маңызды», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Энергетика министрі Қ.А. Бозымбаевты қабылдап, ол Қауіпсіздік Кеңесінің биылғы 7 қарашадағы отырысында берілген тапсырмалардың орындалу барысы туралы баяндады.

Кездесу барысында Президент тарифтерге бақылау жүргізу жауапкершілігі тек Энергетика министрлігіне емес, сондай-ақ Ұлттық экономика министрлігіне де жүктелгенін атап өтті. Нақты айтқанда, Н.Ә. Назарбаев электр энергиясы көзі мен оны тасымалдауға Энергетика министрлігі жауап беретінін, ал оны қайта бөлу мен тұтынушыларға жеткізу ісін бақылауды Монополияға қарсы комитеттің жүзеге асыратынына назар аударды.

Мемлекет басшысы энергетикалық қызмет көрсету нарығындағы тарифтерді қалыптастыру және бақылау үдерісінде Үкіметтің басты рөл атқаратынын атап өтті. «Жыл сайын Энергетика министрлігі Үкімет отырысында тарифтерді төмендету қажеттігі жөнінде баяндап келді. Бұл мәселелер бойынша Премьер-министр мен Үкімет шаралар қабылдамады. Осы салада тәртіп орнатуды бәріне тапсырамын. Жауапты ведомстволардың бәрі министрліктің қарамағында болуға тиіс немесе Үкімет бұл үдерісті өзі үйлестіргені жөн», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Қ.А. Бозымбаев Мемлекет басшысына станцияларда электр энергиясын өндірудің шекті тарифтерін бекіту үшін атқарылған жұмыстардың нәтижелері жөнінде мәлімдеді.

Кездесу соңында Мемлекет басшысы министрліктің электр энергиясы нарығындағы тарифтерді реттеу жө-

ніндегі тәсілдерін мақұлдап, бірқатар нақты тапсыра берді.

Мемлекет басшысы «Т.М. Жақсылықов туралы» №795, «Е.К. Жамаубаевты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» №796 жарлықтарына қол қойды.

30 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Ұлттық әскери-патриоттық орталықта болып, онда «Отан, Елбасы, Жас сарбаз» мерекелік іс-шарасына қатысты және «Жас сарбаз» балалар-жасөспірімдер әскери-патриоттық қозғалысы» республикалық қоғамдық ұйымының тәрбиеленушілерімен кездесті.

Президент іс-шара басталар алдында әскери-патриоттық орталықтың музейіндегі экспозициялармен танысты. Онда Қазақстан армиясына арналған әскери суретшілер студиясының туындылары мен «Орбұлақ шайқасының» диорамасы қойылған, сонымен қатар 3D-mapping шоу технологиясын қолдану арқылы проекциялық көрме ұйымдастырылған.

Мемлекет басшысы мерекелік кездесуде сөйлеген сөзінде шараға қатысушылардың бәрін өскелең ұрпақты отаншылдыққа тәрбиелейтін «Жас сарбаз» қозғалысының құрылуымен құттықтады. «Жас сарбаз» қозғалысы еліміздің барлық өңірінде құрылуға тиіс. Жастар осы қозғалыстың қатарынан табылуы қажет. Сондықтан, дене шынықтырумен айналысып, әскери мамандықтарды игерген жөн. Бұл ұйым Қорғаныс министрлігімен бірлесіп, патриоттар тәрбиелеу ісіне белсенді атсалысуы керек. Сонда ғана сіздер халықтың тірегіне айналасыздар», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Сол күні Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Қазақстан» орталық концерт залында өткен «Елбасы жолы» киноэпопеясынан алынған «Елбасы жолы. Астана» көркем фильмінің премьерасын тамашалады.

Режиссер А.Қ. Сатаевтың картинасы «Елбасы жолы» киноэпопеясының бір бөлігі болып табылады. Мұның алдында «Балалық шегіс» аспаны», «Отты өзен», «Темір тау», «Тығырықтан жол тапқан», «Жұлдыздар тоғысқанда» фильмдері шыққан елатын.

Жаңа кинотаспа Қазақстан елордасының қалыптасу тарихы және оны салу үдерісіндегі Н.Ә. Назарбаевтың басты рөл атқарғаны жөнінде баяндалады. Фильмде 1994 жылғы шілде айында ел астанасын Алматы қаласынан Ақмола қаласына көшіру туралы қабылданған маңызды шешімге байланысты оқиғалар көрсетіледі.

Мемлекет басшысы Грузияның Президенті С.Л. Зурбишвилиге оның осы лауазымға сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан 2019-2021 жылдарға арналған кепілдендірілген трансферт туралы» №196-VI, «2019-2021 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» №197-VI заңдарына қол қойды.

ЖЕЛТОҚСАН

Дс		3	10	17	24	31
Сс		4	11	18	25	
Ср		5	12	19	26	
Бс		6	13	20	27	
Жм		7	14	21	28	
Сн	1	8	15	22	29	
Жк	2	9	16	23	30	

TÁÝELSIZDIK K

1 желтоқсан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Назарбаев Университетінде өткен «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ 10 жылдығына арналған «Ұлы дала мұрагерлері» атты форумға қатысты.

Президент форум басталар алдында «Назарбаев Зияткерлік мектептері» оқушыларының ғылыми жобалары қойылған көрмені аралап көріп, осы білім беру мекемелерін одан әрі дамыту стратегиясы жөніндегі баяндаманы тыңдады.

Н.Ә. Назарбаев сөйлеген сөзінде форумға қатысушылардың бәрін зияткерлік мектептердің 10 жылдық мерейтойымен құттықтап, бұл мектептер еліміздің білім беру жүйесінде ерекше орын алатынын атап өтті.

Мемлекет басшысы білім берудің озық әдістемелерін және іріктеудің қатаң жүйесін енгізу нәтижесінде НЗМ оқушылары математикалық сауаттылық бойынша әлемнің үздік 10 елінің оқушыларының қатарына қосылғанын атап өтті. «Бүгінде мұнда еліміздің барлық өңірінен келген балалар білім алуда. Солардың 3 мыңнан астамы — көп балалы және тұрмысы төмен отбасылардың балалары болса, 2,5 мыңы — ауылдық жерлер мен шағын қалалардан келген оқушылар. Бұл — әлеуметтік әділеттіліктің және әрбір талантты баланың өзін-өзі танытуы үшін жасалған мүмкіндіктің нақты көрсеткіші», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы «Назарбаев Университеті» ДББҰ ғылыми-зерттеу кешеніне барды.

Атап айтқанда, Президент жаңа ғылыми-зерттеу кешенінің жұмысымен танысты, сондай-ақ электрондық микроскопия, атомдық-күш микроскопиясы, робот техникалары және зияткерлік жүйелер мен мехатрондық жүйелер зертханаларын аралап көрді.

Жалпы, кешенде 117 зертхана, соның ішінде 67 инженерлік-техникалық, 40 химия-биологиялық және 10 таза аймақ бар.

2 желтоқсан

Мемлекет басшысы АҚШ-тың 43-ші Президенті Дж. Бушқа оның әкесі, АҚШ 41-ші Президенті Дж.Г.У. Буштың қайтыс болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Сіздің әкеңіз өз елінің нағыз патриоты болды әрі Американың өркендеуіне адал қызмет етті. Ол қырғи-қабақ соғыстың аяқталуына және жаһандық

қауіпсіздікті сақтауға зор үлес қосқан аса көрнекті мемлекет қайраткері ретінде әлем тарихында өшпес із қалдырды.

Қазақстан халқы Джордж Бушты екіжақты достық қарым-қатынасты орнатуға және оны нығайтуға көп күш жұмсаған дана саясаткер ретінде әрдайым есте сақтайтын болады. Ол — біздің тәуелсіздігімізді алғаш мойындаған көшбасшылардың бірі.

Біз Джордж Буш екеуіміз жақсы дос болдық және жиі кездесіп тұрдық. Оның Техастағы резиденциясында, әсіресе 2006 жылы Кеннебанкпорттағы үйінде маған көрсеткен қонақжайлығын әрқашан жылы сезіммен еске аламын.

Барша Қазақстан халқының және жеке өзімнің атымнан Сізге және бүкіл Америка халқына көңіл айтамын», — делінген жеделхатта.

4 желтоқсан

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің отырысына төрағалық етті.

Отырыс барысында сыртқы факторлардың ұлттық қауіпсіздік ахуалына әсері және қорғаныс саласындағы мемлекеттік саясаттың іске асырылуы жөніндегі мәселелер қаралды.

Талқылау барысында Қорғаныс министрі Н.Б. Ерменбаев Қарулы Күштердің биылғы оқу жылындағы әскери дайындығының және өткізілген оқу-жаттығулардың негізгі қорытындылары, сондай-ақ әскердің жауынгерлік дайындығын арттыру жөнінде қабылданып жатқан шаралардың нәтижелері туралы баяндама жасады.

Одан басқа, кеңес барысында қорғаныс өнеркәсібі кәсіпорындарын жаңғырту және қорғаныс өнімдерінің жаңа түрлерінің өндірісін игеру жөніндегі ұсыныстар қарастырылды.

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Канаданың генерал-губернаторы Ж. Пайетті қабылдады.

Кездесу барысында тараптар білім және ғылым, ауыл шаруашылығы салаларындағы және агроөнеркәсіп секторындағы өзара ықпалдастық мәселелерін талқылап, бүгінгі сапар Қазақстан мен Канада арасындағы өзара тиімді ынтымақтастықты одан әрі нығайтуға септігін тигізетініне сенім білдірді.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында екіжақты ынтымақтастықтың, сондай-ақ күн тәртібінің өңірлік және халықаралық өзекті мәселелері жөнінде пікір алмасты.

Мемлекет басшысы Беларусь Республикасының Президенті А.Г. Лукашенкомен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты ынтымақтастық мәселелерін талқылап, саяси, экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы қарым-қатынастардың оң қарқынын атап өтті.

Сондай-ақ, көшбасшылар Санкт-Петербург қаласында өтетін Жоғары Еуразия экономикалық кеңесінің отырысы қарсаңында ЕАЭО одан әрі дамыту мәселелері жөнінде пікір алмасты.

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбековпен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың қазіргі ахуалы мен перспективаларын талқылады.

Көшбасшылар күн тәртібіндегі өңірлік мәселелер, сондай-ақ ЕАЭО мен ТМД аясындағы алдағы кездесулер жөнінде пікір алмасты.

5 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №798, «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» №799, «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл ұлттық бюросының (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің) арнаулы мемлекеттік архивін құру туралы» №800 жарлықтарына қол қойды.

6 желтоқсан

Мемлекет басшысы Жоғары Еуразия экономикалық кеңесінің отырысына және ТМД Мемлекет басшыларының бейресми кездесуіне қатысу үшін Ресей Федерациясының Санкт-Петербург қаласына келді.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Санкт-Петербург қаласында өткен Жоғары Еуразия экономикалық кеңесінің отырысына қатысты.

Саммитке сондай-ақ Беларусь Республикасының Президенті А.Г. Лукашенко, Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путин, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон, Армения Республикасы Премьер-министрінің міндетін атқарушы Н.В. Пашинян, сондай-ақ Молдованың ЕАЭО жанындағы байқаушы-мемлекет ретіндегі мәртебесіне байланысты Молдова Республикасының Президенті И.Н. Додон және Еуразия экономикалық комиссиясы алқасының төрағасы Т.С. Саркисян қатысты.

Отырыста Жоғары Еуразия экономикалық кеңесінің мүшелері күн тәртібіндегі цифрландыру мәселелерін іске асыру барысы жөніндегі баяндаманы тыңдап, газ, мұнай және мұнай өнімдері салаларында ортақ нарық қалыптастырудың, сондай-ақ интеграциялық бірлестік аясындағы өзара ықпалдастықтың өзекті мәселелерін талқылады.

Қазақстан Президенті сөйлеген сөзінде ЕАЭО аясындағы өзара ықпалдастықты одан әрі кеңейту үдерісіне қолдау білдіріп, ЕЭК пен оған мүше елдердің үкіметтері тарапынан жаңа жұмыс бағыттарының әрқайсысының экономикалық тұрғыдан мақсатқа қаншалықты сай келетіндігіне терең талдау жасау қажеттігін атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

Одан басқа, келесі жылы ЕАЭО туралы келісімге қол қойылғанына 5 жыл және еуразиялық интеграция идеясына 25 жыл толуына орай, кезекті отырысты 2019 жылы Астана қаласында өткізу туралы ұсыныс айтты.

Соңында Қазақстан Президенті Армения басшылығына 2019 жылы ЕАЭО төрағалығы лауазымында табысты еңбек етуді тіледі.

Отырыс қорытындысы бойынша одақтың алдағы қызметіне қатысты шешімдері мен өкімдерінің пакеті қабылданды. Атап айтқанда, бұл Еуразия экономикалық одағы аясында интеграциялық үдерістерді одан әрі дамыту туралы декларация, Қытай Халық Республикасымен және Иран Ислам Республикасымен 2018 жылы қол қойылған ЕАЭО келісімдерінің күшіне енуі туралы шешімдер, ортақ мұнай және мұнай өнімдерінің және газдың нарығын құру туралы, ғарыштық және геоақпараттық қызметтер көрсету сала-

сындағы ынтымақтастықты дамыту туралы және тағы басқа шешімдер.

Еуразиялық экономикалық одақ (ЕАЭО) — өңірлік халықаралық ұйым, оның мақсаты құрамына кіретін мүше мемлекеттердің бірыңғай экономикалық нарық аясында тауарлар, қызметтер, капитал мен жұмыс күшінің еркін қозғалысын қамтамасыз ету және олардың үйлескен экономикалық саясат жүргізуі болып табылады. ЕАЭО құру туралы шартқа Қазақстан, Ресей және Беларусь президенттері Астана қаласында 2014 жылғы 29 мамырда қол қойды. 2014 жылғы қазаннан бастап ЕАЭО-ға — Армения, ал 2014 жылғы желтоқсанның Қырғызстан қосылды. Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес, Еуразиялық үкіметаралық кеңес, Еуразиялық экономикалық комиссия және ЕАЭО соты ЕАЭО органдары болып табылады.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Санкт-Петербург қаласында өткен ТМД елдері басшыларының бейресми саммитіне қатысты.

Кездесуге Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиев, Беларусь Республикасының Президенті А.Г. Лукашенко, Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбеков, Молдова Республикасының Президенті И.Н. Додон, Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путин, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон, Түрікменстанның Президенті Г.М. Бердымұхамедов, Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиев, Армения Республикасы Премьер-министрінің міндетін атқарушы Н.В. Пашинян қатысты.

Мемлекеттер басшылары отырыс барысында түрлі салалардағы өзара тиімді ынтымақтастықты нығайту және оны әрі қарай дамыту мәселелері жөнінде пікір алмасты.

Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы (ТМД) — 1991 жылғы 8 желтоқсанда Ресей, Украина және Беларусьпен бұрынғы КСРО құрамына кірген мемлекеттер арасындағы қатынастарды реттеу мақсатында құрылған өңірлік халықаралық ұйым. 1991 жылғы 13 желтоқсанда Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Түрікменстан және Өзбекстан ТМД құрамына кіру туралы ниеттерін білдірді. 1991 жылғы 21 желтоқсанда Алматы қаласында бұрынғы КСРО құрамына кірген 11 мемлекет ТМД қағидаттары мен мақсаттары жазылған Алматы декларациясына қол қойды. ТМД органдары Мемлекет басшылары кеңесі, Үкімет басшылары кеңесі, Сыртқы істер министрлерінің кеңесі, Қорғаныс министрлерінің кеңесі, Парламентаралық ассамблея, Экономикалық сот, ТМД Атқарушы комитеті және т.б. болып табылады.

7 желтоқсан

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Санкт-Петербург қаласында болған кезінде ТМД елдері басшыларымен бірге Мемлекеттік академиялық Мариин театрының сахнасында қойылған П.И. Чайковскийдің «Щелкунчик» балетін тамашалады.

8 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Әуе кемелерінің бортында жасалатын қылмыстар және кейбір басқа да актілер туралы конвенцияны және Әуе кемелерінің бортында жасалатын қылмыстар және кейбір басқа да актілер туралы конвенцияны өзгертетін хаттаманы ратификациялау туралы» №198-VI, «Әуе кемелерін заңсыз басып алуға қарсы күрес туралы конвенцияны және Әуе кемелерін заңсыз басып алуға қарсы күрес туралы конвенцияны толықтыратын хаттаманы ратификациялау туралы» №199-VI заңдарына қол қойды.

11 желтоқсан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «ЭКСПО конгресс-орталығының» ғимаратында өткен Индустрияландыру картасы жобаларын таныстыру және «Парыз», «Алтын сапа» сыйлықтарының жеңімпаздарын марапаттау рәсіміне қатысты.

Президент іс-шара басталар алдында индустрияландырудың және цифрландыру бағдарламасының жобалары қойылған көрмені аралап көрді.

Индустрияландыру күніне арналған телекөпір барысында Мемлекет басшысына индустриялық-инновациялық даму бағдарламасы аясында жүзеге асырылған 28 жаңа жоба таныстырылды.

Телекөпірге қатысушыларға арнаған сөзінде Н.Ә. Назарбаев индустрияландыру жылдары 1250 жаңа кәсіпорын құрылып, 300 мыңнан астам жаңа жұмыс орны ашылғанын атап айтты.

Іс-шара соңында Президент жыл сайынғы республикалық «Парыз» және «Алтын сапа» сыйлықтарының жеңімпаздарын марапаттады, сондай-ақ бизнеспен айналысуға қолайлы жағдай жасағаны үшін өңір басшыларына арнайы награда берді.

«Алтын сапа» конкурсы өнімдер мен қызметтер сапасы саласында олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ете отырып, жоғары көрсеткіштерге қол жеткізгені, заманауи менеджмент жүйесін енгізгені үшін үздік қазақстандық өндірушілерді қолдау мен ынталандыру мақсатында

өткізіледі және 3 номинация: «Эндірістік бағыттағы үздік кәсіпорын», «Тұрғындар үшін тауарлар шығаратын үздік кәсіпорын» және «Қызмет көрсететін үздік кәсіпорын» бойынша беріледі.

«Парыз» конкурсы бизнестің әлеуметтік жауапкершілігін ынталандыру мақсатында 4 номинация: «Үздік әлеуметтік жауапты кәсіпорын», «Еңбекті қорғау саласындағы үздік кәсіпорын», «Үздік ұжымдық шарт», «Экологияға қосқан үлесі үшін» бойынша беріледі.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №801, «Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің штат саны мен құрылымы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 11 ақпандағы №533 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» №802 жарлықтарына қол қойды.

12 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Астана Бас жоспары» ҒЗЖИ-да Түркістан қаласын дамыту мәселелері жөнінде кеңес өткізді.

Жиында Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің бірінші орынбасары А.Ұ. Мамин, Түркістан облысының әкімі Ж.Қ. Түймебаев, Мәдениет және спорт министрі А.Мұхамедияұлы және Халықаралық сәулет байқауы комиссиясының төрағасы А.Зікірин Түркістанның бас жоспарының тұжырымдамасын іске асыру барысы, соның ішінде қалада жаңа нысандар салу жоспарлары туралы баяндамалар жасады.

Кеңес соңында Президент жаңғыртылатын энергия көздерін пайдаланудың маңыздылығына назар аударып, облыс орталығын энергиямен және сумен қамтамасыз ету салаларын жақсартуға қатысты бірқатар нақты тапсырма берді.

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілер — Ауғанстан Ислам Республикасының елшісі М. Азимиден, Қырғыз Республикасының елшісі Ж.М. Кулубаевтан, Литва Республикасының елшісі Г. Василюстен, Иран Ислам Республикасының елшісі М. Сабберден және Армения Республикасының елшісі Г. Галачяннан сенім грамоталарын қабылдады.

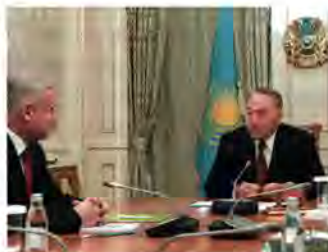

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің ережесін және құрылымын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1271 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №803, «Ұлттық валюта — Қазақстан теңгесі банкноттары мен монеталары дизайнының тұжырымдамасын бекіту туралы» №804 жарлықтарына қол қойды.

13 желтоқсан

Мемлекет басшысы Беларусь Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің Мемлекеттік хатшысы Станислав Засьті қабылдады.

Кездесу барысында Президент ҰҚШҰ бас хатшысы лауазымына С.В. Засьті кандидат ретінде қолдайтынын атап өтті, сондай-ақ Ұйым жұмысының тиімділігін қамтамасыз етудің маңызды екенін айтты.

14 желтоқсан

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» резиденциясында Тәуелсіздік күніне орай Қазақстанның дамуы мен гүлденуіне ерекше үлес қосқан бір топ қазақстандықтарға мемлекеттік наградалар мен сыйлықтарды табыс етті.

Атап айтқанда, жоғары дәрежедегі «Қазақстанның Еңбек Ері» ерекшелік белгілері Ақтөбе қаласындағы «Сал ауруына шалдыққан азаматтарды қолдау орталығы» қоғамдық бірлестігінің төрайымы Қ.Б. Бәйменоваға, Жамбыл облысындағы «Шәушен» шаруа қожалығының басшысы С.Ә. Дөненбаевқа және Пушкин атындағы №1 мектеп-гимназиясының мұғалімі А.Р. Соловьеваға берілді.

1

2

«Қазақстанның Еңбек Ері» атағы Қазақстан Республикасының ең жоғарғы ерекшелік белгісі болып табылады. 2008 жылғы желтоқсанда бекітілген. Атақ елімізді экономикалық және әлеуметтік-гуманитарлық дамытудағы аса үздік жетістіктері үшін беріледі. «Қазақстанның Еңбек Ері» атағына ие болған адамдарға — Алтын жұлдыз (1-сурет) және «Отан» ордені (2-сурет) тапсырылады.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған салтанатты жиынға қатысты.

Сөйлеген сөзінде Президент тәуелсіздік жылдары кезеңінде еліміздің өол жеткізген жетістіктеріне тоқталды (Қосымшаны қараңыз).

Соңында Н.Ә. Назарбаев тәуелсіз ел тұрғындарының қазіргі буыны уақыт талабына сай болып, Қазақстандағы әрбір қазақстандық отбасының игілігі мен берекесін нығайтуға үлес қосатынына сенім білдірді.

24 желтоқсан

Мемлекет басшысы Индонезия Республикасының Президенті Д. Видодоға Зонд бұғазының жағалауында болған цунами салдарынан көптеген адамның қаза табуы мен зардап шегуіне байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

25 желтоқсан

Мемлекет басшысы «1998 жылғы 6 шілдедегі Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы арасындағы Жер қойнауын пайдалануға арналған егемендік құқықтарды жүзеге асыру мақсатында Каспий теңізі солтүстік бөлігінің түбін межелеу туралы келісімге Хаттамаға Қосымша хаттаманы ратификациялау туралы» №200-VI, «Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттер өзара сауданы жүзеге асыру кезінде озонды бұзатын заттар мен құрамында осындай заттары бар өнімдерді өткізу және озонды бұзатын заттарды есепке алу туралы келісімді және 2015 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттер өзара сауданы жүзеге асыру кезінде озонды бұзатын заттар мен құрамында осындай заттары бар өнімдерді өткізу және озонды бұзатын заттарды есепке алу туралы келісімге Қырғыз Республикасының қосылуы туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №201-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің «Жоғары оқу орындарына ерекше мәртебе беру туралы» 2001 жылғы 5 шілдедегі №648 және «Бірінші басшыларын Қазақстан Республикасының Президенті қызметке тағайындайтын және қызметтен босататын мемлекеттік жоғары оқу орындарының мәселелері туралы» 2008 жылғы 21 сәуірдегі №573 жарлықтарына толықтырулар енгізу туралы» №805 Жарлығына қол қойды.

26 желтоқсан

Мемлекет басшысы украиналық тараптың бастама-сы бойынша Украинаның Президенті П.А. Порошенкомен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың өзекті мәселелері мен перспективаларын талқылап, биыл Қазақстан мен Украина арасындағы байланыстардың жандана түскенін атап өтті.

Екі ел көшбасшылары сондай-ақ Украинаның оңтүстік-шығысындағы қазіргі ахуал жөнінде пікір алмасты. Қазақстан Президенті Украина дағдарысына қатысты тараптарды сындарлы диалог жүргізіп, келісімге келуге шақырды, сондай-ақ осы қақтығысты шешу үшін жан-жақты қолдау көрсетуге әзір екенін айтты.

Украина Президенті Керчь бұғазы маңында болған оқиға жөнінде мәлімдеді. Осыған орай, Н.Ә. Назарбаев бұл мәселенің Украина мен Ресей тараптары арасындағы келіссөздер арқылы тезірек шешілуіне ниеттестік білдірді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік сатып алу және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің сатып алуы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №202-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне халықтың жұмыспен қамтылуы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №203-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» №806, «Қ.Қ. Әбдірахманов туралы» №807, «Б.Б. Атамқұловты Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі қызметіне тағайындау туралы» №808, «А.Қ. Жұмағалиевты Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары — Қазақстан Республикасының Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрі қызметіне тағайындау туралы» №809, «Ж.М. Қасымбекті Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрі қызметіне тағайындау туралы» №810, «Қазақстан Республикасы соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №811, ««Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдары жүйесін одан әрі оңтайландыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 22 қаңтардағы №29 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №812, «Сотталғандарға

кешірім жасау туралы» №813, «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдаудың оңайлатылған тәртібі белгіленетін адамдар үшін кәсіптердің тізбесін және оларға қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2005 жылғы 6 маусымдағы №1587 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №814, «Мемлекеттік саяси және әкімшілік қызметшілер лауазымдарының тізілімін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 29 желтоқсандағы №150 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» №815 жарлықтарына қол қойды.

27 желтоқсан

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында республикалық БАҚ өкілдерімен кездесті.

Кездесу барысында Президент 2018 жылы елімізде болған маңызды оқиғаларды қорытындылады. Атап айтқанда, Н.Ә. Назарбаев Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі нәтижелері және сыртқы саясат саласындағы басты жетістіктері туралы әңгімеледі.

Мемлекет басшысы Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиевпен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында мемлекет басшылары бір-бірін келе жатқан Жаңа жылмен құттықтады. Н.Ә. Назарбаев Ш.М. Мирзиевке зор денсаулық пен мол табыс, ал Өзбекстан халқына бейбіт өмір мен бақ-береке тіледі.

Сондай-ақ, көшбасшылар екіжақты ынтымақтастықтың қазіргі ахуалы мен перспективаларын талқылап, Қазақстан мен Өзбекстан арасындағы кең ауқымды қарым-қатынастың дәйекті дамып келе жатқанын атап өтті.

Мемлекет басшысы «Табиғи монополиялар туралы» №204-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне есірткі, психотроптық заттар, сол тектестер мен прекурсорлар айналымын бақылау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №205-VI, «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы №8156-KZ Қарыз туралы келісімге

(«Шығыс-Батыс» автомобиль жолдарын дамыту жобасы («Алматы-Қорғас» учаскесі): «Батыс Еуропа – Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі (ОАӨЭЫ Іb) түзетулерге қатысты Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы келісім-хатты ратификациялау туралы» №206-VI, «Еуразиялық экономикалық одақ шеңберінде ауыл шаруашылығы өсімдіктері тұқымдарының айналысы туралы келісімді ратификациялау туралы» №207-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қорын басқару жөніндегі кеңес туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 6 желтоқсандағы №1116 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №816 Жарлығына қол қойды.

28 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбековпен телефон арқылы сөйлесті.

Мемлекет басшылары келе жатқан Жаңа жылмен бір-бірін құттықтады.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың ахуалы мен басымдықтарын, соның ішінде бұған дейін қол жеткізілген жоғары деңгейдегі уағдаластықтардың жүзеге асырылу барысын талқылады.

Мемлекет басшысы Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың қазіргі ахуалы мен перспективаларын талқылап, Астана мен Душанбе арасындағы жан-жақты ықпалдастықтың дәйекті дамып келе жатқанына көңілдері толатынын атап өтті.

Одан басқа, мемлекет басшылары алдағы Жаңа жыл мерекесімен бір-бірін құттықтады.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «ЭКСПО» конгресс-орталығында өткен жаңа жылдық қайырымдылық балына қатысты.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау

мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №208-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы мәселелері бойынша өзгерістер енгізу туралы» №209-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы және көлеңкелі экономикаға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №210-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №211-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Мемлекеттік наградалардан және әскери атақтан айыру туралы» №817, «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградау туралы» №818, «Батыс Қазақстан облысының Зеленов ауданын қайта атау туралы» №820, «Шығыс Қазақстан облысының Зырян ауданын және Зырян қаласын Шығыс Қазақстан облысының Алтай ауданы және Алтай қаласы деп қайта атау туралы» №821 жарлықтарына қол қойды.

29 желтоқсан

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты ынтымақтастықтың 2018 жылғы нәтижелерін қорытындылап, Қазақстан мен Ресей арасындағы түрлі бағыттағы байланыстардың оң қарқынмен дамып келе жатқанын атап өтті.

Президенттер сондай-ақ күн тәртібіндегі өңірлік және халықаралық өзекті мәселелерді, соның ішінде Ресей мен Украина арасындағы қарым-қатынастың қазіргі ахуалын талқылады.

Елдердің көшбасшылары бір-бірін келе жатқан Жаңа жылмен құттықтап, Қазақстан мен Ресей халықтарына бейбіт өмір мен бақ-береке тіледі.

31 желтоқсан

Мемлекет басшысы қазақстандықтарды келе жатқан Жаңа 2019 жылмен құттықтады (Қосымшаны қараңыз).

2019

ҚАҢТАР

Дс		7	14	21	28
Сс	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Бс	3	10	17	24	31
Жм	4	11	18	25	
Сн	5	12	19	26	
Жк	6	13	20	27	

JASTAR JYLY

QAZAQSTAN 2019

«TÁÝELSIDIK URPAQT

JASTAR JYLYNYŇ SALTANATY A

2 қаңтар

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинге Магнитогорск қаласында тұрғын үйдегі жарылыстың салдарынан адамдардың қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

3 қаңтар

Мемлекет басшысы «Кинематография туралы» №212-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кинематография мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №213-VI заңдарына қол қойды.

7 қаңтар

Мемлекет басшысы баспасөз беттерінде Қазақстанның православиелік христиандарын Рождество мерекесімен құттықтады.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Қасиетті Успен кафедралдық соборына барып, онда православиелік христиандарды Рождество мерекесімен құттықтады.

Президент Православ шіркеуі рухани-мәдени орталығының дін жолында құрбан болғандар мен дін тараушылар музейінің экспозициясын аралап көрді.

Кафедралдық соборға қасиетті Құдай ана Успенияның құрметіне салынған Н.Ә. Назарбаевтың қолдауымен Астана қаласында салынған және бүгінгі күні Қазақстан мен Орталық Азиядағы ең үлкен православиелік шіркеу болып табылатын. Собор 2010 жылғы қаңтарда ашылған болатын, алғашқы құлшылық ету рәсімін Мәскеу мен Бүкіл Русьтің Әулие Патриархы Кириллдің өзі өткізді.

8 қаңтар

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Хорватия Республикасының Үкіметі арасындағы Табысқа салынатын салықтарға қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы келісімді және оған Хаттаманы ратификациялау туралы» №214-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жарнама мәселелері бойынша өзгерістер

мен толықтырулар енгізу туралы» №215-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстанға тікелей инвестициялар салуды жүзеге асыратын Қытай – Қазақстан өндірістік қуаттарының ынтымақтастығы қоры кірісінің жекелеген түрлерін салық салудан босату туралы келісімді ратификациялау туралы» №216-VI заңдарына қол қойды.

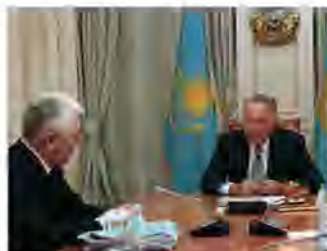
9 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан азаматтарын Сириядан эвакуациялау жөніндегі гуманитарлық шараның аяқталуына байланысты мәлімдеме жасады.

«Биылғы 6 қаңтарда менің тапсырмам бойынша құқық қорғау органдары мен Сыртқы істер министрлігі жүргізген гуманитарлық шара нәтижесінде Сириядан 47 азаматымыз, соның ішінде 30 бала елімізге қайтарылды. Олар дағдарыс жайлаған елге алданып барып, террористердің тұтқынында болды. Қазақстанға келген соң әйелдер мен балаларға мемлекет тарапынан барлық көмек көрсетілді. Осындай ауыр жағдайға ұшыраған бұл кінәсіз жандардың қуанышында шек жоқ. Олар бір ай бойы бейімдеу орталығында болып, қажетті медициналық көмек алады. Атқарылған жұмыс мұндай келеңсіз жағдайлардың алдын алуға септігін тигізеді. Қазақстан өз азаматтарына қай жерде жүргеніне қарамастан әрдайым қолдау көрсетеді. Біздің негізгі міндетіміз — еліміздің қауіпсіздігін, халқымыздың береке-бірлігі мен тұтастығын қамтамасыз ету. Қақтығыс аймағында еріксіз жүрген балаларды қайтару жөніндегі жұмыстарды жалғастыра беретін боламыз», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі Б.Б. Атамқұловты қабылдады.

Мемлекет басшысы «Астана» халықаралық қаржы орталығын басқару жөніндегі кеңес туралы ережені және оның құрамын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы №160 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №822,

«Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік жарғысының VI және XIV.A баптарына түзетулерді қабылдау туралы» №823, «Қазақстан халқы Ассамблеясының (2025 жылға дейінгі) даму тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы №148 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №824 жарлықтарына қол қойды.

10 қаңтар

Мемлекет басшысы «А.Т. Оразбайды Қазақстан Республикасының Иран Ислам Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №825 Жарлығына қол қойды.

11 қаңтар

Мемлекет басшысы мемлекет және қоғам қайраткері, көрнекті ғалым М.Ж. Жолдасбековті қабылдады.

Кездесу барысында «Рухани жаңғыру» бағдарламасын іске асырудың өзекті мәселелері талқыланды.

М.Ж. Жолдасбеков Президенттің «Ұлы даланың жеті қыры» атты бағдарламалық мақаласында көрсетілген басты бағыттар аясында атқарылып жатқан жұмыстар жөнінде айтты.

14 қаңтар

Мемлекет басшысы грек-рим күресінің жаттықтырушысы В.А. Псаревтің қайтыс болуына байланысты оның отбасына көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Вадим Александрович спорт саласында жарты ғасырдан астам уақыт қызмет еткен кезінде Валерий Резанцев, Жақсылық Үшкемпіров, Анатолий Назаренко және Владимир Бакулин сияқты Олимпиада ойындарының жеңімпаздары мен жүлдегерлерінің даңқты шоғырын тәрбиелеп шығарды. 2014 жылы әлемдік грек-рим күресін дамытуға елеулі үлес қосқаны үшін FILA-ның Даңқ залына оның есімі жазылды. В.А. Псаревтің жарқын бейнесі халқымыздың жадында әрдайым сақталады», — делінген жеделхатта.

15 қаңтар

Мемлекет басшысы Армения Республикасының Премьер-министрі Н.В. Пашинянға оның осы

лауазымына тағайындалуына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

17 қаңтар

Мемлекет басшысы «Н.М. Сейтімов туралы» №826 Жарлығына қол қойды.

18 қаңтар

Мемлекет басшысы Ақмола облысында жұмыс сапарымен болып, оның барысында Ақкөл қаласындағы «Қазақтелеком» АҚ Мәліметтерді өңдеу орталығына барды және оның жұмысы туралы ақпаратты тыңдады.

Содан кейін Президент «Smart Aqkol» ахуалдық орталығына барып, онда «ақылды қаланы» құру бойынша пилоттық жобаның қорытындыларымен танысты.

21 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстанға бірінші ресми сапармен келген Зимбабве Республикасының Президенті Э. Мнангавамен кездесті.

Келіссөздер барысында тараптар ауыл шаруашылығы мен тау-кен өнеркәсібі салалары бойынша екіжақты ынтымақтастық орнату, сондай-ақ Зимбабвенің көлік-логистика желісін жаңғырту және қайта өңдеу ісінде бірлескен жобаларды іске асыру мәселелерін талқылады.

Э. Мнангава ұлттық экономиканы дамыту мен жаңғыртуда қазақстандық тәжірибені пайдалануға ерекше қызығушылық танытты. Атап айтқанда, Президент Зимбабве Қазақстанның Ұлттық әл-ауқат қорын және «Астана» халықаралық қаржы орталығын құрудағы тәжірибесін атап өтті.

Одан басқа, Э. Мнангава Зимбабвені Қазақстанның үлгісінде Оңтүстік Африканың көлік-логистикалық хабы ретінде дамытудың маңыздылығын айтты.

Соңында Зимбабве Президенті еліміздің қауіпсіздікті нығайту мен ядролық қарусыз әлем құрудағы халықаралық бастамаларына қолдау білдірді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне меншік құқығын

қорғауды күшейту, төрелік, сот жүктемесін оңтайландыру және қылмыстық заңнаманы одан әрі ізгілендіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №217-VI Заңына қол қойды.

23 қаңтар

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Нұр Әлем» сферасында өткен Жастар жылының салтанаты ашылу рәсіміне қатысты.

Қазақстан Президенті іс-шара алдында жастардың киімдер, спортшыларға арналған тағамдар өндірісі мен интерактивті қызмет көрсету платформаларын құру жөніндегі бірқатар жобаларымен танысып, Үкіметке бұл бастамаларды жүзеге асыруды және ілгерілетуді ерекше бақылауға алуды тапсырды.

Сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев жиынға қатысушыларды Жастар жылының ашылуымен құттықтап, бұл шараның келешек ұрпақ үшін маңызы зор екенін атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы сондай-ақ Үкімет пен жергілікті атқарушы органдарға арнайы Жол картасын әзірлеуді тапсырды. Бұл жас қазақстандықтарды қолжетімді әрі сапалы білім, жұмыс, тұрғын үй және отбасын құру жөніндегі маңызды қажеттіліктермен қамтамасыз етуді көздейтін нақты қолдау шараларын қамтуға тиіс.

Мемлекет басшысы «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №827 Жарлығына қол қойды.

24 қаңтар

Мемлекет басшысы Халықаралық сауда орталықтары қауымдастығының басқарма мүшесі (WTCA) Р. Драакты және «Nest Investments HOLDINGS» компаниясының корпоративтік инвестициялар жөніндегі директоры М. Эфтехарды қабылдады.

Кездесуге Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшысы Ә.Ө. Исекешев, Астана қаласының әкімі Б.Т. Сұлтанов және сәулетші-дизайнер К. Андерсон қатысты.

Президентке елордада Дүниежүзілік сауда орталығының ғимаратын салу жөніндегі жоба ұсынылды. Бұл

нысанды толықтай шетел инвестициясы есебінен салу жоспарлануда.

Соңында Н.Ә. Назарбаев Дүниежүзілік сауда орталығының жаңа ғимаратының жобасын мақұлдап, Астана қаласының әкіміне оны іске асыру жөніндегі бірлескен жұмыстарды бастауға тапсырма берді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №828 Жарлығына қол қойды.

25 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Д.Т. Ақшевті қабылдап, ол ведомствоның 2018 жылы атқарған жұмысының қорытындысы жөнінде есеп берді, сондай-ақ елдегі валюта-қаржы нарығының қазіргі ахуалы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Қазмедиа орталығында» өткен «Equus: Жылқы тарихы» атты деректі фильмнің екінші бөлімінің көрсетілімін тамашалады.

Сонымен қатар, Президент Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің жаңғыртылған Орталық коммуникациялар қызметі баспасөз орталығының жұмысымен танысты. Бұл орталық «Қазмедиа орталығы» технологиялық кешенімен толықтай біріктірілген әрі соңғы үлгідегі заманауи құралдармен жабдықталған көпфункционалы медиа алаң болып табылады.

«Equus: Жылқы тарихы» деректі фильмінің екінші бөлімі режиссер, антрополог Н. Томпсонның және қазақстандық продюсер, зерттеуші Н. Баймұхановтың басшылығындағы канадалық түсіру тобымен Қазақстанның аумағында отандық суретшілерді, актерлерді, каскадерлерді, дублерлерді, безендірушілерді тарта отырып түсірілген. Фильмде америкалық композитор Д. Фангтің музыкасы пайдаланылды.

Деректі фильмде тіршілігі жылқының қолға үйретілуіне байланысты өрістеген Қазақстан аумағындағы ежелгі мәдениеттер кезеңдері ғылыми-зерттеу жұмыстары мен заманауи ақ-

параттық технология негізінде қайта жаңғыртылған. Бұл үдеріс адамзат коммуникациясына қатысты жаңа жүйенің қалыптасуын айқындап, көші-қонның жандануына және ежелгі мемлекеттердің пайда болуына жол ашты.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасы азаматтарының Тәжікстан Республикасының аумағында және Тәжікстан Республикасы азаматтарының Қазақстан Республикасының аумағында болу тәртібі туралы келісімді ратификациялау туралы» №218-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы адамдардың реадмиссиясы туралы келісімді және Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы адамдардың реадмиссиясы туралы келісімді іске асыру тәртібі туралы атқару хаттамасын ратификациялау туралы» №219-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы көші-қон саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» №220-VI, «2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа Қырғыз Республикасының қосылуы туралы 2014 жылғы 23 желтоқсанда қол қойылған шартқа өзгеріс енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №221-VI заңдарына қол қойды.

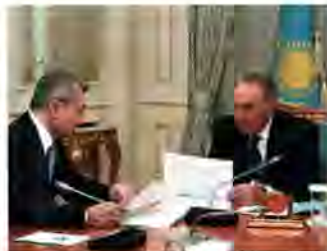
28 қаңтар

Мемлекет басшысы Бразилия Федеративтік Республикасының Президенті Ж. Болсонаруға Минас-Жерайс штатындағы бөгеттің бұзылуы салдарынан көптеген адамның қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

29 қаңтар

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында бірқатар облыс әкімдерін қабылдады.

Шығыс Қазақстан облысының әкімі Д.К. Ахметовпен кездесу барысында Президентке өңірдің әлеуметтік-экономикалық даму барысы туралы есеп берілді.

Сонымен қатар, Д.К. Ахметов өңірдегі денсаулық сақтау саласы бойынша халыққа қызмет көрсету сапасын арттыру үшін қабылданып жатқан шаралар туралы, сондай-ақ білім беру, ауыз сумен қамту, жаңа тұрғын үйлер салу және елді мекендерді абаттандыру салаларында атқарылып жатқан жұмыстар жөнінде айтты.

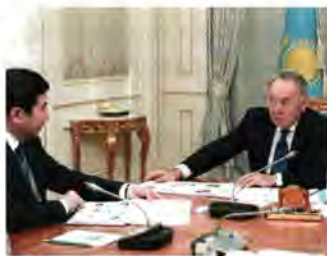
Қарағанды облысының әкімі Е.Ж. Қошанов 2018 жылдың қорытындысы бойынша облыстың негізгі әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштері мен аймақ дамуының алдағы перспективалары жөнінде баяндады. Әңгіме барысында Н.Ә. Назарбаев газбен қамту мәселесіне, Қарағанды қаласының құрылыстарына, сондай-ақ Теміртау қаласының экологиялық жағдайына айрықша тоқталды.

Қостанай облысының әкімі А.Б. Мұхамбетов өңірдің әлеуметтік-экономикалық даму барысы, сондай-ақ Жолдауда берілген тапсырмалардың орындалу нәтижелері туралы, атап айтқанда, автомобиль өндірісін дамыту, инвестиция тарту және индустриялық жобаларды іске асыру жұмыстарының нәтижелері туралы мәлімдеді. Одан басқа, А.Б. Мұхамбетов ауыл шаруашылығы техникасын өндіру, құрылыс материалдарын шығару, Арқалық қаласындағы ет өңдеу кешенін дамыту салаларына қатысты жобаларды жүзеге асыру, сондай-ақ ШОБ қолдау шаралары жөнінде айтты.

Түркістан облысының әкімі Ж.Қ. Түймебаев 2018 жылдың желтоқсанында Түркістан қаласын дамыту мәселелері жөніндегі кеңесте берген тапсырмаларының орындалуы туралы есеп берді, сондай-ақ негізгі әлеуметтік маңызы бар нысандардың, соның ішінде облыс әкімдігі, басқармалар мен аумақтық департаменттер ғимараттарының, сондай-ақ 1 200 мың шаршы метрді қамтитын тұрғын үй құрылысының барысы туралы баяндады.

30 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметінің еліміздің 2018 жылғы әлеуметтік-экономикалық даму қорытындыларына және 2019 жылғы жоспарлар мен міндеттерді айқындауға арналған кеңейтілген отырысына төрағалық етті.

Отырыс басталар алдында Президентке «Үкімет үйі» ғимаратының фойесіне қойылған цифрлық тақта көрсетілді. Онда «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының 2018 жылғы іске асырылу нәтижелері туралы ақпарат және Электронды үкіметтің Ахуалдық орталығының мәліметтері енгізілген.

Сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев барлық бағыттар бойынша негізгі көрсеткіштердің оң қарқынын атап өтті: 2018 жылы әрбір салада жетістіктерге қол жеткізілді. Экономикалық өсім 4 пайыздан асты. Сауда саласында — 7,6 пайыз, көлік саласында — 4,6 пайыз және өнеркәсіпте — 4 пайыздан астам өсім бар.

Жиын барысында Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары Е.А. Досаев, Ұлттық банкінің төрағасы Д.Т. Ақышев, Премьер-министрінің орынбасары — Ауыл шаруашылығы министрі Ө.Е. Шөкеев, Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрі Ж.М. Қасымбек, Жамбыл облысының әкімі А.И. Мырзахметов, Батыс Қазақстан облысының әкімі А.С. Көлгінов баяндама жасады.

Мемлекет басшысы баяндамалардан кейін Үкімет, Ұлттық банк және өңірлердің әкімдері дамудың жақсы көрсеткіштеріне қол жеткізуге жол ашқан ауқымды жұмыстар атқарғанын атап өтті.

Сонымен қатар, Президент келіп жеткен 2019 жылы экономикалық өсімді одан әрі қамтамасыз ету, және, ең бастысы — Қазақстан азаматтарының әлауқатын арттыру үшін барынша күш-жігер жұмсау қажеттігіне назар аударды.

Сол күні Мемлекет басшысы облыстардың және Астана, Алматы, Шымкент қалаларының әкімдерімен кеңес өткізді.

Өңір басшыларына арнаған сөзінде Президент халықтың тұрмыс сапасы мен әл-ауқатын арттыру мемлекеттің негізгі міндеті саналатынын айтты.

Н.Ә. Назарбаев жылу беру маусымы аяқталғанға дейін тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық нысандарының үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету, сондай-ақ күннің жылынуына байланысты су тасқыны қаупінің алдын алу мәселелеріне арнайы тоқталды.

Одан басқа, Мемлекет басшысы көктемгі дала жұмыстарын техникамен, тұқыммен, тыңайтқышпен және жанар-жағармаймен уақтылы қамтамасыз ету, сондай-ақ бірқатар ірі ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілердің қарызына қатысты мәселелерді шешу қажеттігін айтты.

Мемлекет басшысы Жарлығына «Ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыру жөніндегі кейбір шаралар туралы» №829 Жарлығына қол қойды.

31 қаңтар

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №830 Жарлығына қол қойды.

АҚПАН

Дс		4	11	18	25
Сс		5	12	19	26
Ср		6	13	20	27
Бс		7	14	21	28
Жм	1	8	15	22	
Сн	2	9	16	23	
Жк	3	10	17	24	

5 ақпан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы өрт салдарынан қаза болған балалардың ата-анасы мен туысқандарына көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Кеше Астанада ауыр қайғылы оқиға болды. Өрт салдарынан бір отбасы бес бірдей перзентінен айырылып қалды. Қаза болған балалардың ата-анасы мен туысқандарына көңіл айтамын. Осыған байланысты мен Үкіметке және Астана қаласының әкімі Бақыт Сұлтановқа зардап шеккендерге қажетті көмек көрсетуді тапсырдым», — делінген жеделхатта.

Президент сондай-ақ барлық өңірдің әкімдеріне құзырлы органдармен бірлесіп, өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін бақылауды күшейтуді, тиісті тексерістер ұйымдастырып, халық арасында түсіндіру жұмыстарын жүргізуді тапсырды.

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» партиясы Төрағасының бірінші орынбасары М.С. Әшімбаевты қабылдап, ол партияның 2018 жылы атқарған жұмысының қорытындылары туралы және партияның XVIII съезіне дайындық барысы туралы баяндады.

Кездесу соңында Президент партияның 2030 жылға дейінгі бағдарламасын әзірлеуді тапсырды.

Мемлекет басшысы Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университетінің ректоры Е.Қ. Бейсембетовті қабылдап, ол университеттің даму перспективалары мен ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелері жөнінде мәлімет берді.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Конституциялық кеңесіне өтініш білдіруіне қатысты мәлімдемесін жария етті.

Н.Ә. Назарбаев 1995 жылы Қазақстан Республикасының Конституциясын қабылдаған сәттен бастап осы күнге дейін Конституциялық кеңеске 220 өтініш, соның ішінде Президенттен 22 өтініш жолданғанын айтты.

«Қазақстан Республикасының Конституциялық кеңесі туралы» заңға сәйкес, Конституциялық кеңес Конституцияға ресми түсіндірме беруге құқылы. Заңнамада олқылықтардың орын алуы — болып тұратын

жағдай. Мысалы, Конституцияда Президентті алмастыру жолдары айқындалмаған, сондай-ақ оның өз еркімен отставкаға кету жағдайы қарастырылмаған. Мұндай нормалар әлем елдері конституцияларының бәрінде бар. Бұл аспектілердің өзектілігі зор екенін ескеріп, мен Конституциялық кеңестен осы ережені түсіндіруді сұрадым», — деді Мемлекет басшысы.

Н.Ә. Назарбаев сонымен қатар сайлау тақырыбын қозғады. «Бұл тақырыпқа қатысты жұртты дүрліктірудің қажеті жоқ. Ата заңымызда, «Қазақстан Республикасының Президенті туралы» Конституциялық заңда сайлау өткізудің тәртібі мен уақыты, өкілеттіліктің аяқталу мерзімі анық жазылған. Конституцияға сәйкес Президент кезектен тыс сайлау өткізу жөнінде мәлімдеме жасауға құқылы, бірақ ондай жағдай бола қоймас. Сондықтан, тыныштық сақтап, күнделікті жұмыспен айналыса беру керек», — деп қорытындылады Мемлекет басшысы.

Мемлекет басшысы «А.М. Теңгебаев туралы» №831 Жарлығына қол қойды.

6 ақпан

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілер — Тәжікстан Республикасының елшісі Х. Ибододадан, Жапонияның елшісі Т. Касаидан, Чехия Республикасының елшісі Р. Гиклдан, Хорватия Республикасының елшісі Р. Шабановичтан және Вьетнам Социалистік Республикасының елшісі Нгуен Тхи Хонг Оаньнан сенім грамоталарын қабылдады.

7 ақпан

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің отырысына төрағалық етті.

Ұлттық қауіпсіздік стратегиясының іске асырылу барысы және алдағы кезеңге арналған міндеттер, сондай-ақ Қызылорда облысының әлеуметтік-экономикалық даму мәселелері қаралды.

Мемлекет басшысы «Astana Group» компаниялар тобының президенті Н.Ә. Смағұловты қабылдап, ол отандық автомобиль өнеркәсібін одан әрі дамытуға

байланысты тапсырмалардың орындалуы жөнінде, сондай-ақ «Astana Motors» компаниясының Алматы қаласында «Hyundai» жеңіл көлігін жасау зауытының құрылысын бастағаны жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы «В.В. Темірбаев туралы» №832 Жарлығына қол қойды.

8 ақпан

Мемлекет басшысы «Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияны ратификациялау туралы» №222-VI, «2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа өзгеріс енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №223-VI, «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің терроризмге және экстремизмнің өзге де зорлық-зомбылық көріністеріне қарсы күресті жүзеге асыратын құзыретті органдарды материалдық-техникалық қамтамасыз етудегі ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» №224-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының әскери қызметшілері, арнаулы мемлекеттік органдары, құқық қорғау органдары, мемлекеттік фельдгерлік қызмет және прокуратура органдарының қызметкерлері лауазымдарының санаттары бойынша тізілімдерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1283 қбп Жарлығына («Қызмет бабында пайдалану үшін» деген белгісі бар) өзгерістер енгізу туралы» №833 қбп Жарлығына қол қойды.

9 ақпан

Мемлекет басшысы елорданың «Астана Опера» мемлекеттік опера және балет театрында өткен П.И. Чайковскийдің «Евгений Онегин» операсын тамашалады.

Қойылымды тамашалау барысында Нұрсұлтан Назарбаев Ресейдің Үлкен театрының бас директоры В.Г. Уринмен әңгімелесті.

11 ақпан

Мемлекет басшысы «Еуразиялық экономикалық одақтың үшінші мемлекеттермен, халықаралық ұйымдармен немесе халықаралық интеграциялық

бірлестіктермен халықаралық шарттары туралы келісімді ратификациялау туралы» №225-VI Заңына қол қойды.

12 ақпан

Мемлекет басшысы «И.Б. Сартаев туралы» №834, «Ғ.Ж. Байжановты Қазақстан Республикасы «Сырбар» Сыртқы барлау қызметінің директоры қызметіне тағайындау туралы» №835, «Қ.Н. Қасымовты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» №836, «Е.З. Тұрғымбаевты Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі қызметіне тағайындау туралы» №837, «Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік кеңесінің кейбір мәселелері туралы» №838 жарлықтарына қол қойды.

13 ақпан

Мемлекет басшысы Шымкент қаласының әкімі Ғ.Р. Әбдірахымовты қабылдап, ол қаланың 2018 жылғы әлеуметтік-экономикалық дамуы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің депутаты Б.С. Смағұлды қабылдап, ол «Қазақстан ардагерлері» Ауғанстандағы соғыс ардагерлері ұйымдарының қауымдастығы тарапынан атқарылған жұмыстар мен кеңес әскерлерінің Ауғанстаннан шығарылғанына 30 жыл толуына орай өткізіліп жатқан іс-шаралар туралы мәлімдеді.

Президент кеңес әскерлерінің Ауғанстаннан шығарылғанына 30 жыл толу қарсаңында өткізілген бұл кездесудің символдық мәні бар екенін атап өтіп, сол елдегі әскери іс-қимылдарға қатысқан азаматтар мен ардагерлерді айтулы күнмен құттықтады.

Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ ауған соғысының ардагері, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің полковнигі Б.Т. Керімбаевтың қайтыс болуына байланысты оның туған-туысқандарына көңіл айтты.

Мемлекет басшысы «Қазақстандағы 100 жаңа есім» жобасына қатысушылармен кездесті.

Президент сөйлеген сөзінде Қазақстанның мемлекеттілігі мен егемендігін нығайту жолында жастарымыздың әлеуетін пайдаланудың маңызды екенін

ерекше атап өтті, сондай-ақ жастар үшін ашылған мүмкіндіктер туралы әңгімеледі.

Іс-шара барысында «100 жаңа есім» жобасының екінші кезеңінің жеңімпаздары өздерінің табысқа жету тарихымен бөлісті.

Мемлекет басшысы «Сотталғандарға кешірім жасау туралы» №839, «Әскери қызметтің белгіленген мерзімін өткерген мерзімді әскери қызметтегі әскери қызметшілерді запасқа шығару және Қазақстан Республикасының азаматтарын 2019 жылдың наурыз-маусымында және қыркүйек-желтоқсанында мерзімді әскери қызметке кезекті шақыру туралы» №840, «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №841, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу» №842 жарлықтарына қол қойды.

15 ақпан

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында халықаралық спорт сайыстарының жеңімпаздарымен және жүлдегерлерімен кездесті.

Басқосуға Қазақстан Республикасы Ұлттық Олимпиада комитетінің президенті Т.А. Құлыбаев, Мәдениет және спорт министрлігі Спорт және дене шынықтыру істері комитетінің төрағасы С.Ж. Сәпиев, фристайл-могулдан еңбегі сіңген спорт шебері Ю.Е. Галышева, кәсіби боксшы С.А. Ахмедов, мәнерлеп сырғанаудан халықаралық дәрежедегі спорт шебері Э.Б. Тұрсынбаева, шаңғымен трамплиннен секіру спортынан халықаралық дәрежедегі спорт шебері С.В. Ткаченко қатысты.

Президент еліміздің спорт саласын дамытуға және халықаралық аренада Қазақстанның имиджін ілгерілетуге үлес қосқан жас шеберлердің еңбектерін ерекше атап өтті.

Өз кезегінде, жас спортшылар халықаралық жарыстарда көрсеткен өнері, алған әсерлері жөнінде ой бөлісіп, келешек жоспарлары туралы айтты.

18 ақпан

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» №843 Жарлығына қол қойды.

19 ақпан

Мемлекет басшысы ««Лукойл» мұнай компаниясының» президенті В.Ю. Алекперовті қабылдап, ол Каспий теңізінің Қазақстанға тиесілі бөлігіндегі көмірсутегі шикізатын барлау және өндіру жөніндегі «Жеңіс» жобасын бірлесе іске асыруға қатысты жоспар туралы, Қазақстан аумағындағы жағармай материалдарын шығаратын зауыттың құрылыс жұмыстарының барысы жөнінде баяндады.

Кездесу барысында озық технологияларды қолдана отырып, жаңа көмірсутегілердің кен орындарын іздеу үшін бірлескен жұмыстар жүргізу, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі әзірлеп жатқан 2021–2025 жылдарға арналған геологиялық барлау бағдарламасын жүзеге асыру ісіне Ресей компанияларының атсалысу мәселесі талқыланды.

20 ақпан

Мемлекет басшысы ««Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ басқармасының төрағасы А.С. Есімовті қабылдап, ол холдингінің 2018 жылы атқарған жұмыстары және Қордың даму стратегиясын іске асыру аясындағы жоспарлары жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы сауд тарапының бастамасы бойынша Сауд Арабиясының Королі Салман бен Әбдел Өзиз әл-Саудпен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында тараптар екіжақты сауда-экономикалық және инвестициялық ынтымақтастықты одан әрі нығайтуға және кеңейтуге мүдделі екенін танытты. Атап айтқанда, атом және баламалы энергетика саласындағы, сондай-ақ Қазақстанда мұнай мен газды қайта өңдеу жөніндегі бірлескен жобаларды іске асырудың маңыздылығына назар аударылды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №844 Жарлығына қол қойды.

21 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметінің отставкаға кету қажеттігі туралы мәлімдеме жасады.

Президент Үкімет пен Ұлттық банктің ел экономикасын сапалы дамытуға серпін беретін нақты құралдарды толыққанды жасап шығара алмағандығын атап өтті.

«Индустриялық, әлеуметтік, инфрақұрылымдық даму, денсаулық сақтау және білім беру салаларын дамытуға қатысты барлық қажетті мемлекеттік бағдарламалар қабылданды. Оларды жүзеге асыру үшін қажетті қаржы бөлінді. Дегенмен, жүйелі жұмыс жүргізілмеді. Тұрғындардың нақты табысы өспеді. Отбасылардың бюджетінде азық-түлікке деген шығын көлемі арта түсті», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Президенттің айтуынша, атқарушы органдардың салғырттығынан әлеуметтік тұрғыдан аз қамтылған тұрғындардың бір бөлігі атаулы әлеуметтік көмекпен қамтылмаған. «Осының бәрі Үкімет мүшелерінің, министрлердің, әкімдердің халықпен жұмыс істей алмағандығымен, сондай-ақ жұртшылықтың проблемаларына құлақ асып, атқарылып жатқан істер мен саясатты түсіндіру жұмыстарын жүргізуге шамасы келмегендігімен ушыға түсуде», — делінген Мемлекет басшысының мәлімдемесінде.

«Бұл ретте, мен ел Президенті әрі Конституцияның кепілі ретінде халықтың мүддесін ескере отырып, мынадай шешім қабылдадым. Үкімет отставкаға кетуге тиіс деп санаймын. Үкіметтің жаңа басшылығы өмір сүру деңгейін арттыруға, экономиканы ынталандыруға, стратегиялық міндеттерді жүзеге асыруға бағытталған нақты шаралар әзірлеуге тиіс», — деп түйіндеді Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының сот жүйесі мен судьяларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №226-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сот жүйесін жаңғырту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №227-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының Үкіметі туралы» №845 Жарлығына қол қойды.

25 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісі бюросының отырысына қатысты.

Мемлекеттің стратегиялық бағдарламаларын одан әрі тиімді жүзеге асырудың маңыздылығын атап өтіп, Н.Ә. Назарбаев Қазақстан Республикасының Премьер-министрі лауазымына А.Ұ. Маминнің кандидатурасын талқылауға ұсынды.

Жиын барысында Парламент Мәжілісіндегі саяси партиялар фракцияларының жетекшілері мен комитеттер төрағалары Қазақстан Республикасының Премьер-министрі лауазымына ұсынылған А.Ұ. Маминнің кандидатурасын қолдады.

Мемлекет басшысы Парламент Мәжілісінің пленарлық отырысына қатысты.

Депутаттарға арнаған сөзінде Президент бұрынғы Үкіметтің жаһандық дамудың күрделі жағдайына қарамаста, экономиканың өсімін сақтауға күш салғанын атап өтіп, Үкімет мүшелеріне атқарған жұмысы үшін ризашылық білдірді.

Мемлекет басшысы сонымен қатар жаңа Үкіметтің мемлекеттік бағдарламаларды одан әрі жүзеге асыруға, құқық қорғау және сот жүйесіндегі реформаларды аяғына дейін жеткізуге, тұрғындардың проблемаларын нақты шешуге тиіс екенін атап өтті.

Н.Ә. Назарбаев Конституцияның 44-бабына сәйкес Қазақстан Республикасы Премьер-министрі лауазымына тағайындауға келісім беру үшін А.Ұ. Маминнің кандидатурасын Парламент Мәжілісінің қарауына ұсынды.

Парламент Мәжілісінің депутаттары Премьер-министр лауазымына А.Ұ. Маминнің кандидатурасын бірауыздан мақұлдады. Пленарлық отырыс барысында Президент тиісті жарлыққа қол қойды.

Одан басқа, Н.Ә. Назарбаев әлеуметтік саясатымыздың негізгі басымдықтары жөнінде айтып, индустриялық бағдарламаны орындау барысында отандық өндірісті дамыту қажеттігіне назар аударды.

Мемлекет басшысы «Д.Т. Ақышев туралы» №846, «А.Ұ. Маминді Қазақстан Республикасының Премьер-министрі қызметіне тағайындау туралы» №847, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» №848, «Қазақстан Республикасы Үкіметінің құрамы туралы» №849, «Г.Н. Әбдіқалықованы Қазақстан

Республикасы Премьер-министрінің орынбасары қызметіне тағайындау туралы» №850, «С.К. Омаровты Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі қызметіне тағайындау туралы» №851, «К.Н. Шәмшидинованы Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі қызметіне тағайындау туралы» №852, «Р.В. Скларды Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрі қызметіне тағайындау туралы» №853, «Б.М. Сапарбаевты Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі қызметіне тағайындау туралы» №854, «Р.Е. Дәленовті Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрі қызметіне тағайындау туралы» №855, «Е.Б. Досаевты Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» №856 жарлықтарына қол қойды.

26 ақпан

Мемлекет басшысы «О.С. Оразалинді Ақтөбе облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №857, «Ж.Қ. Түймебаев туралы» №858, «Ө.Е. Шөкеевті Түркістан облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №859, «Қ.Қ. Лама Шариф туралы» №860, «М.С. Меңілбековті Қазақстан Республикасының Біріккен Араб Әмірліктеріндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №861, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №862 жарлықтарына қол қойды.

27 ақпан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен «Нұр Отан» партиясының кезекті XVIII съезіне төрағалық етті.

Съезд жұмысына өңірлік конференцияларда сайланған делегаттар, Парламент депутаттары, мемлекеттік басқару органдарының, ұлттық холдингтер мен компаниялардың басшылары, азаматтық қоғамның, үкіметтік емес ұйымдардың және жастар құрылымдарының, халықаралық ұйымдардың, дипломатиялық корпусстың, бастауыш партия ұйымдарының, БАҚ өкілдері, ғылым және мәдениет қайраткерлері, партия ардагерлері қатысты.

Негізгі отырыс басталар алдында Президент «Нұр Отан» партиясының қазіргі жұмысына, партияны

жаңғыртуға және оның тарихына арналған арнайы көрмені аралады.

Н.Ә. Назарбаев сөйлеген сөзінде Қазақстанның өткен 20 жыл ішінде қол жеткізген жетістіктеріне тоқталып, еліміздегі барлық оң өзгерістерге ықпал еткен «Нұр Отан» партиясының рөлін ерекше атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

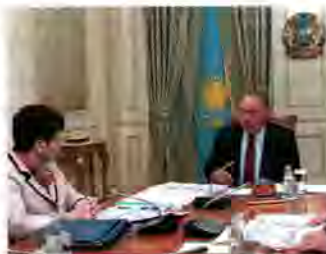
Мемлекет басшысы сондай-ақ еліміздегі азаматтардың тұрмыс сапасы мен әл-ауқатын арттыру үшін Ұлттық қордан қаражат бөлінетіндігі туралы айтты.

Сонымен қатар Президент әлеуметтік саясатты одан әрі жүзеге асырудың негізгі бағыттарына тоқталып, оны іске асыруға партияның белсенді атсалысуы қажет екенін атап өтті.

Мемлекет басшысы «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №863 Жарлығына қол қойды.

28 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің төрайымы Н.Н. Годунованы қабылдап, ол ведомствоның 2018 жылы атқарған жұмыстарының қорытындысы және республикалық бюджеттің тиімді жұмсалыуына аудит жүргізу барысы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Египет Араб Республикасының Президенті Әбдел Фаттах Ас-Сисиге Каир қаласының теміржол вокзалындағы жарылыс салдарынан көптеген адамның қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

НАҰРЫЗ

Дс		4	11	18	25
Сс		5	12	19	26
Ср		6	13	20	27
Бс		7	14	21	28
Жм	1	8	15	22	29
Сн	2	9	16	23	30
Жк	3	10	17	24	31

1 наурыз

Мемлекет басшысы мерзімдік баспасөз беттерінде қазақстандықтарды Алғыс айту күнімен құттықтады.

Мемлекет басшысы «2010 жылғы 9 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасына мұнай және мұнай өнімдерін жеткізу саласындағы сауда-экономикалық ынтымақтастық туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №228-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан-Қырғыз мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімді ратификациялау туралы» №229-VI, «Еуразиялық экономикалық одақта тауарларды сәйкестендіру құралдарымен таңбалау туралы келісімді ратификациялау туралы» №230-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Б.Ә. Сағынтаевты Қазақстан Республикасының Мемлекеттік хатшысы қызметіне тағайындау туралы» №864 Жарлығына қол қойды.

2 наурыз

Мемлекет басшысы «А.Қ. Исағалиев туралы» №865 Жарлығына қол қойды.

5 наурыз

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Иордан Хашимит Корольдігі арасындағы қылмыстық істер бойынша өзара құқықтық көмек туралы келісімді ратификациялау туралы» №231-VI, «Қазақстан Республикасы мен Иордан Хашимит Корольдігі арасындағы адамдарды ұстап беру туралы келісімді ратификациялау туралы» №232-VI, «Қазақстан Республикасы мен Иордан Хашимит Корольдігі арасындағы сотталған адамдарды беру туралы келісімді ратификациялау туралы» №233-VI, «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттердің ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» №234-VI, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Беларусь Республикасының Үкіметі арасындағы өнеркәсіптің қорғаныс салалары ұйымдарының өндірістік және ғылыми-техникалық кооперациясы туралы келісімді ратификациялау туралы» №235-VI заңдарына қол қойды.

6 наурыз

Мемлекет басшысы әлеуметтік саясатты іске асыру мәселелері жөнінде кеңес өткізді.

Кеңеске Қазақстан Республикасының Премьер-министрі А.Ұ. Мамин, Президент Әкімшілігінің басшысы Ә.Ө. Исекешев және Премьер-министрінің орынбасары Г.Н. Әбдіқалықова қатысты.

Жиынға қатысушылардың баяндамасын тыңдаған соң, Президент халықтың көмекке мұқтаж санатына жататындардың бәріне әлеуметтік жәрдем беру қажет екенін айтты.

Мемлекет басшысы өңірлерде жалақыны өсіру жөніндегі шараларды уақтылы қабылдаудың, білім беру және денсаулық сақтау салаларында жүйелі реформалар жүргізудің, тұрғын үйлер мен ішкі аудандық жолдарды салу қарқынын күшейтудің, сондай-ақ тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы мен экология проблемаларын шешудің маңызды екенін атап өтті. Сонымен қатар, «Құтты мекен» және «Ауыл — ел бесігі» жобаларын әзірлеп, жүзеге асыруға ерекше назар аударылды.

7 наурыз

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында Қазақстанның әйелдер қауымы өкілдерімен кездесу өткізді.

Еліміздің барлық өңірлерінен жиналған кездесуге қатысушылар экономиканың түрлі салаларында, әлеуметтік салада, мәдениет саласында және мемлекеттік қызметте еңбек етеді.

Президент еліміздің бүкіл әйелдер қауымын келе жатқан 8 наурыз — Халықаралық әйелдер күнімен құттықтады.

Мемлекет басшысы «Б.М. Сапарбаев туралы» №866, «К.Н. Шәмшидинова туралы» №867 жарлықтарына қол қойды.

11 наурыз

Мемлекет басшысы Эфиопия Федеративтік Демократиялық Республикасының Президенті С.-В. Зевдеге Дэбрэ-Зэйт қаласының маңында болған ұшақ апаты салдарынан көптеген адамның қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

13 наурыз

Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірліктерінде жұмыс сапарымен болып, осы елдің астанасы Әбу-Даби қаласында Әбу-Дабидің тақ мұрагері, Біріккен Араб Әмірліктерінің Қарулы Күштері Жоғарғы Бас қолбасшысының орынбасары шейх Мұхаммед бен Заид әл-Наһаянмен кездесті.

Кездесу барысында тараптар халықаралық күн тәртібіндегі өзекті проблемаларды, туризм, цифрландыру, ғарыш, көлік, логистика және ауыл шаруашылығы салаларындағы ықпалдастықты талқылады. Сондай-ақ өзара экономикалық ынтымақтастықты жандандыру, инвестиция тарту және Қазақстан тауарларын БАӘ нарығына шығару мақсатымен Үкіметаралық комиссияның және Іскерлік кеңестің әлеуетін арттыру мәселелері қаралды.

Сол күні Мемлекет басшысы Әбу-Даби қаласындағы шейх Заид мешітін аралап көріп, осы елдің негізін қалаушы әрі Тұңғыш Президенті шейх Заид бен Сұлтан әл-Наһаянның рухына тағзым етті.

Сапар барысында Президент мешіт ғимаратының архитектуралық ерекшелігімен танысып, Құрметті қонақтар кітабына қолтаңба қалдырды.

14 наурыз

Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірліктеріне жұмыс сапары барысында Әбу-Дабидің тақ мұрагері, Біріккен Араб Әмірліктерінің Қарулы Күштері Жоғарғы бас қолбасшысының орынбасары шейх Мұхаммед бен Заид әл-Наһаянның шақыруымен «Zayed Sports City» стадионында өткен Дүниежүзілік Арнайы Олимпиада ойындарының салтанатты ашылу рәсіміне қатысты.

15 наурыз

Мемлекет басшысы Жаңа Зеландияның Генерал-губернаторы П. Реддиге Крайстчерч қаласындағы лаңкестік әрекет салдарынан көптеген адамның қаза болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

18 наурыз

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Есіл ауданында салынатын жаңа мешіттің іргетасын қалау рәсіміне қатысты.

Жұртшылық алдында сөйлеген сөзінде Президент жаңа мешіт барша мұсылман қауымының мақтанышына айналатынына және Астана қаласының көрікті жерлерінің бірі болатынына сенім білдірді.

Жаңа мешіттің жалпы көлемі 57 мың шаршы м, мұнараларының биіктігі — 130 м, күмбезінің диаметрі — 63 м. Діни кешенде ислам мұражайы, кітапхана, қолөнер шеберханасы және басқа да мекемелер орналасатын болады.

Мемлекет басшысы елорданың Алматы ауданында орналасқан Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының жаңа ғимаратына барды.

Сапар барысында Президент ҚМДБ қазіргі жұмысымен және алдағы жоспарымен танысты, сондай-ақ діни басқарманың қызметкерлермен әңгімелесті.

Мемлекет басшысы «Қорғаныс өнеркәсібі және мемлекеттік қорғаныстық тапсырыс туралы» №236-VI, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі, ақпараттандыру саласындағы ақпараттық қауіпсіздік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №237-VI заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қ.П. Қожамжаров туралы» №868, «Ғ.Д. Нұрдаулетовті Қазақстан Республикасының Бас Прокуроры қызметіне тағайындау туралы» №869, «Д.Ш. Елеукенов туралы» №870, «Қ.Қ. Әбдірахмановты Қазақстан Республикасының Швеция Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №871, «Б.Д. Батыршаев туралы» №872, «Б.С. Арынды Қазақстан Республикасының Сауд Арабиясы Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі, Қазақстан Республикасының Ислам ынтымақтастығы ұйымы жанындағы Тұрақты Өкілі қызметіне тағайындау туралы» №873, «Е.М. Өтембаев туралы» №874, «Д.А. Сатыбалдыны Қазақстан Республикасының Өзбекстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №875, «А.Е. Тәжібаевты Қазақстан Республикасының Тәжікстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №876, «Жоғары әскери және арнаулы атақтар беру туралы» №877, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар

енгізу туралы» №878, «Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының полиция қызметкерлерін кезектен тыс аттестаттаудан өткізу туралы» №879, «Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдары жүйесін одан әрі оңтайландыру жөніндегі шаралар туралы» 1999 жылғы 22 қаңтардағы №29 және «Қазақстан Республикасы Жоғары сот кеңесінің қызметін жетілдіру шаралары туралы» 2015 жылғы 23 желтоқсандағы №137 жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №880 жарлықтарына қол қойды.

19 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстан халқына үндеу жариялап, 2019 жылғы 20 наурыздан бастап Қазақстан Республикасы Президентінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтататындығы туралы мәлімдеді (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы бірқатар елдердің көшбасшыларымен телефон арқылы сөйлесті.

Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен әңгімелесу барысында Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан Республикасының Президенті өкілеттігін атқаруын 2019 жылғы 20 наурыздан бастап тоқтатуына байланысты қабылдаған шешімі жөнінде әңгімелесті. Тараптар алдағы уақытта тұрақты байланыстарын жалғастыра беруге уағдаласты.

Өзбекстан Республикасының Президенті Ш.М. Мирзиев телефон арқылы сөйлесу барысында Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан Республикасының Президенті өкілеттігін тоқтату туралы шешім қабылдауына орай зор қимастық ниетін білдірді және оны «осындай маңызды шешім қабылдай білетін ұлы саясаткер әрі Президент» деп атады.

Одан басқа, Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Президенті С.Ш. Жээнбековпен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан Республикасының Президенті өкілеттігін тоқтату туралы шешім қабылдауына орай қимастық ниетін білдірді, сондай-ақ оның екі ел халықтары арасындағы бауырластық қарым-қатынастарды нығайтуға зор үлес қосқанын атап өтті.

Сонымен қатар Н.Ә. Назарбаев Беларусь Республикасының Президенті А.Г. Лукашенкомен телефон арқылы сөйлесті.

Беларусь басшысы Н.Ә. Назарбаевпен көп жылғы достығын және Қазақстан мен Беларусь арасында орнаған тату-тәтті қарым-қатынастарды жоғары бағалайтынын атап өтті. Екі ел көшбасшылары алдағы уақытта тұрақты байланыстарын жалғастыра беруге уағдаласты.

Сол күні Мемлекет басшысы Армения Республикасының Премьер-министрі Н.В. Пашинянмен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында Арменияның Премьер-министрі Н.Ә. Назарбаевтың екі ел арасындағы өзара табысты ықпалдастықты дамытуға елеулі үлес қосқанын атап өтті.

Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» астаналық резиденциясында Қытай Халық Республикасының Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Чжан Сяоны қабылдады.

Кездесу барысында тараптар Қазақстан мен ҚХР арасындағы тату көршілік қарым-қатынастарды одан әрі нығайтудың және өзара тиімді ынтымақтастықты дамытудың маңыздылығын атап өтті.

Қытай дипломаты Н.Ә. Назарбаевқа ҚХР Төрағасы Си Цзиньпиннің 2019 жылғы сәуірде Қытайдың астанасы Бейжің қаласында өтуі жоспарланған «Бір белдеу, бір жол» атты II халықаралық ынтымақтастық форумына шақыруын жеткізді.

Мемлекет басшысы «М.К. Мырзалинді Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі басшысының орынбасары қызметіне тағайындау туралы» №881, «Е.Б. Маржықпаевты Ақмола облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №882, «Қ.П. Қожамжаровты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты қызметіне тағайындау туралы» №883, «Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің — Елбасының кеңсесі туралы» №884, «А.А. Бисембаев туралы» №885, «Е.Е. Баттақов туралы» №886, «Қазақстан Республикасы Президентінің өкілеттігін атқару туралы» №887 жарлықтарына қол қойды.

20 наурыз

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасы Н.Ә. Назарбаев Қ.К. Тоқаевтың Қазақстан Республикасы Президенті лауазымына ресми кірісу салтанатты рәсіміне қатысты.

Қазақстан Республикасы Парламенті палаталарының бірлескен отырысында Қ.К. Тоқаев Қазақстан халқына ант берді және Қазақстан Республикасының Президенті лауазымына кірісті.

Конституциялық кеңестің төрағасы Қ.Ә. Мәми Конституцияның 42-бабына сәйкес Қазақстан Республикасының Президенті Қазақстан халқына ант берген сәттен бастап лауазымына кірісетінін мәлімдеді.

«Қазақстан халқына адал қызмет етуге, Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңдарын қатаң сақтауға, азаматтардың құқықтары мен бостандықтарына кепілдік беруге, Қазақстан Республикасы Президентінің өзіме жүктелген мәртебелі міндетін адал атқаруға салтанатты түрде ант етемін», — деді Қ.К. Тоқаев еліміздің Конституциясына оң қолын қойып тұрып.

Содан кейін Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясының төрағасы Б.М. Имашев өкілеттігіне ресми кіріскен Мемлекет басшысына Қазақстан Республикасы Президентінің куәлігін, кеуде белгісін және штандартын, сондай-ақ «Алтын Қыран» орденін табыс етті.

Қ.К. Тоқаев рәсімге қатысушылар алдында сөйлеген сөзінде Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың егемен елімізді қалыптастыруға және өркендетуге, сондай-ақ елордамыз – Астананы тұрғызуға сіңірген зор еңбегіне айрықша тоқталды.

«Бүгінде Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев әлем тарихына аса көрнекті реформатор ретінде енді. Ол Қазақстанды дүние жүзіндегі бәсекеге қабілетті 50 елдің қатарына қосылған заманауи әрі озық мемлекетке айналдыра білді. Оның экономикалық және саяси реформалары мемлекеттік сындарлы саясаттың символы болды», — деді Мемлекет басшысы.

Қ.К. Тоқаев жоғары әрі жауапты қызметті атқара отырып, Елбасының стратегиялық бағытын жалғастыра беретінін айтты.

Рәсім барысында Н.Ә. Назарбаевқа «Халық қаһарманы» атағы беріліп, «Алтын жұлдыз» айрықша белгісі табыс етілді.

1

2

«Алтын Қыран» ордені Қазақстан Республикасының ең жоғарғы дәрежелі ерекшелік дәрежесі болып табылады. 1995 жылдан бастап тағайындалып келеді. Онымен қазақстандық және шет елдік азаматтар Қазақстан Республикасына сіңірген айрықша мемлекеттік қызметі үшін марапатталады. Орден жұлдыздан (1-сурет) және ілмекті алқалық белгіден (2-сурет) тұрады.

1

2

«Халық қаһарманы» атағы Қазақстан Республикасының жоғары ерекшелік белгісі болып табылады. 1993 жылы тағайындалған. Бұл атақ Қазақстан Республикасының алдындағы сіңірген зор еңбегі, оның бостандығы мен тәуелсіздігі жолындағы ерен ерлігі үшін беріледі. «Халық қаһарманы» атағына лайықты тұлғаларға Алтын жұлдыз (1-сурет) бен «Отан» ордені (2-сурет) табыс етіледі.

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасы Н.Ә. Назарбаев бірқатар елдердің көшбасшыларымен телефон арқылы сөйлесті.

Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмон әңгімелесу барысында Н.Ә. Назарбаевтың жаһандық деңгейде мойындалған саясаткер ретінде тәуелсіз Қазақстанның дамуына, сондай-ақ өңірдегі және әлемдегі тұрақтылық пен қауіпсіздікті нығайтуға өлшеусіз үлес қосқанын атап өтті.

Э.Ш. Рахмон Тәжікстан халқы Қазақстанның Тұңғыш Президентінің Қазақстан-Тәжікстан стратегиялық серіктестігін ілгерілетудегі тарихи рөлін жоғары бағалайтынын айтты, сондай-ақ Н.Ә. Назарбаевқа зор денсаулық және алдағы қызметіне табыс тіледі.

Сонымен қатар, Елбасы Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиевпен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында әзірбайжандық көшбасшы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан Республикасының Президенті өкілеттігін тоқтату туралы шешім қабылдауына орай шынайы қимастық ниетін білдірді.

И.Г. Алиев Н.Ә. Назарбаевтың достық пен сенімге негізделген бауырлас елдердің стратегиялық қарым-қатынастарын дамыту ісіндегі тарихи рөлін жоғары бағалады және Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасыға зор денсаулық тілеп, Қазақстанды өркендету жолындағы қызметінің табысты болуына ниеттестік білдірді.

Сол күні Н.Ә. Назарбаев Ресей Федерациясы Үкіметінің төрағасы Дмитрий Медведевпен телефон арқылы сөйлесіп, оның барысында Қазақстанның Тұңғыш Президентінің Қазақстан мен Ресей арасындағы қарым-қатынастарды қалыптастырудағы және Еуразиялық интеграцияны дамытудағы тарихи рөлін жоғары бағалайтынын атап өтті.

Елбасы барлық әңгімелесушілермен алдағы уақытта тұрақты байланыстарды жалғастыра беруге уадаласты.

ҚОСЫМШАЛАР

БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің «Жаппай қырып-жоятын қаруды таратпау: сенім шаралары» отырысында сөйлеген сөзі

Америка Құрама Штаттары, Нью-Йорк қаласы, 2018 жылғы 18 қаңтар

Құрметті Бас хатшы мырза!

Құрметті Кеңес мүшелері!

Ханымдар мен мырзалар!

Біз Қазақстанның БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің тұрақты емес мүшесі болып сайлануын және бүгінгі төрағалық қызметімізді әлемдік қоғамдастықтың елімізге және оның бейбітшіл саясатына деген сенімі деп білеміз.

Біз бұл мәртебелі қызметтегі Орталық Азияның бірінші мемлекеті болып отырымыз. Осыған орай дүниежүзілік ұйымның бұл маңызды органындағы өңір халықтарының «үніне» айналдық.

Қазақстанның БҰҰ Қауіпсіздік кеңесіндегі қызметінің бірінші жылы өтті. Біз Кеңестің күн тәртібіндегі өзекті мәселелерді шешуге қатысу барысында барынша белсенді, конструктивті және әділ болуға тырыстық. Ауғанстан/«Талибан», ИЛИМ/ДАИШ, әл-Каида және Сомали/Эритрея жөніндегі комитеттерді басқара отырып, олардың жемісті қызмет етуіне өз үлесімізді қосып келеміз.

Кеңестің барлық мүше-мемлекеттеріне берік ынтымақтастығы үшін ризашылығымды білдіремін.

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Бүгінгі жиын — Қазақстанның БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің төрағалығы барысындағы негізгі шара. Ол жаһандық күн тәртібіндегі ең өзекті тақырыптардың біріне арналып отыр.

Бейбітшілік пен қауіпсіздікке қол жеткізу жолындағы сенім шаралары шиеленістің алдын алу және маңызды жаһандық проблемаларды шешу кезінде негізгі рөл атқарады.

Мен БҰҰ Бас Ассамблеясының 47-ші сессиясының мінберінен Азиядағы қауіпсіздік және сенім шаралары жөніндегі өңірлік құрылым құру туралы ұсыныс айтқан болатынмын. Тынымсыз дипломатиялық жұмыстың нәтижесінде бұл механизмді құруға қол жеткізілді. Бүгінде Азиядағы өзара ықпалдастық және сенім шаралары кеңесі өңірдегі 26 мемлекетті біріктіріп, табысты жұмыс істеуде.

Міне, ширек ғасырдан кейін тағы да БҰҰ-да Қауіпсіздік кеңесінің тұрақты емес мүшесі ретінде Қазақстанның атынан сөйлеп тұрмын. Алайда, жекелеген елдер арасында да, жаһандық деңгейде де өзара сенімді арттыру мәселесінің әлі де күрделі екенін және оның күннен-күнге өзекті бола түскенін айтуға мәжбүрмін.

Сенім шаралары жаһандық қауіпсіздікті қолдаудың, бүкіл планета көлемінде бейбітшілікті нығайтудың аса маңызды элементі ретінде күн тәртібінен түспеуге тиіс. Неліктен?

Біріншіден, сенім шаралары бүкіл адамзатқа жаңа жойқын соғыс қатері төнген XX ғасырдың екінші жартысында жаппай жойылу қаупінің алдын алу кезінде өзін-

әзі ақтады. БҰҰ Жарғысында «біздің басты міндетіміз — келер ұрпақты соғыс өртінен құтқару» деп жазылған.

БҰҰ жүйесіндегі ширек ғасыр ішінде менің елім қарқынды даму жолынан өтті. Дүние жүзіндегі ең ірі Семей ядролық полигонын жауып, ядролық арсенал бойынша әлемдегі төртінші елден қаруды таратпау жөніндегі жаһандық қозғалыстың көшбасшына айналдық. Ядролық қару мен ядролық держава мәртебесінен бас тарту біздің саналы әрі шынайы таңдауымыз болды. Бұл Қазақстанның барша халқы қолдап, әлемдік қоғамдастық лайықты бағасын берген ерікті қадамы еді.

Бүгінде еліміз ядролық қауіпсіздік саласындағы барлық іргелі халықаралық келісімдердің қатысушысы болып отыр. Біз ядролық қаруы жоқ мемлекет ретіндегі мәртебемізді заңды түрде бекіттік.

Екіншіден, өзара сенім жағдайы халықаралық ынтымақтастықтың жаңа моделін қалыптастыруға септігін тигізеді. МАГАТЭ-нің төмен байытылған уран банкінің ашылуы — осы ынтымақтастықтың жарқын мысалы әрі оның жүзеге асуының көрінісі. Қазақстан ядролық қаруды таратпау режимін нығайтуға осылайша кезекті үлес қосты.

Үшіншіден, Қазақстанның ядролық қарусыз жолы өзге елдерге үлгі әрі тәжірибе тұрғысынан көмек болар еді. Біз тәуелсіз ел болып, мемлекеттігімізді нығайттық және ядролық қарудан бас тарттық. Сол арқылы халықаралық беделімізді арттырып, ядролық державалардан шабуыл жасамау кепілдігін алдық. Осы ретте, Солтүстік Корея басшылығын біздің жолымызбен жүруге шақырамыз.

Төртіншіден, ғылыми-технологиялық прогрестің қазіргі мүмкіндіктері және жаһанданудың шынайы болмысы жаппай қырып-жоятын қаруды таратпау міндетін адамзаттың аман сақталып қалу мәселесіне айналдырып отыр. Жаппай қырып-жоятын қаруы бар елдердің көбеюі ядролық, химиялық, биологиялық және радиологиялық қарудың деструктивті күштердің қолына түсу қаупін тудырады.

Ядролық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі бүгінгі құқықтық база XX ғасыр соңында «ядролық державалар клубының» кеңеюіне тосқауыл бола алмады. Ядролық қаруды таратпау туралы шартқа негізделген аса маңызды таратпау режимін нығайту үшін терең ментальді өзгерістер мен көпжақты жаңа саяси шешімдер қажет деп ойлаймын.

Ядролық қаруды таратпау саласындағы сенімді нығайта түсу үшін мынадай шаралар атқаруды ұсынамын.

Бірінші. Ядролық қаруды таратпау туралы шарттан шығу процесін қиындату қажет деп санаймын. Корей Халық Демократиялық Республикасының әрекеті ядролық қаруды иеленсем деген амбициясы бар басқа елдерді осындай қадамға итермелеуі мүмкін.

Ядролық қаруды таратпау туралы шартқа күмән келтірмей, БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің арнайы резолюциясын әзірлеу мүмкіндігін қарастыруды ұсынамын. Бұл құжат Шартты бұзатын елдер үшін осының нақты салдарын, соның ішінде санкция шаралары мен мәжбүрлеу шараларын айқындайтын болады.

Екінші. Жаппай қырып-жоятын қаруды иемденуге және таратуға қатысты қатаң шара қолданудың нақты жұмыс істейтін механизмін әзірлеу керек. Мұндай көпжақты келісімдерді БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің жекелеген резолюцияларымен бекіту қажет.

Жаппай қырып-жоятын қаруды иемдену ниетіне жол бермеудің басты шарасы ретінде ядролық державалардың кепілдігін заң жүзінде міндеттейтін жүйені дамыту қажет деп санаймын. Бұл атом қаруын иеленуден ерікті түрде бас тартқан және ядролық қаруы жоқ мемлекеттер үшін керек.

Үшінші. Жаһандық қауіпсіздік жүйесін жаңғырту процесінің сәтті немесе сәтсіз болуы әлемдік қоғамдастықтың милитаристік анахронизмді еңсеру қабілетіне тікелей байланысты. Еш мағынасы жоқ әрі арандатушылық туғызатын әскери блоктарға бөлінуді өткеннің үлесіне қалдыру керек. Дәл осы тұста мемлекеттер арасындағы сенім аса қажет.

Мен соғысқа қарсы жалпыәлемдік шаралар туралы көзқарасымды «Әлем. XXI ғасыр» атты манифесімде білдірдім. Бұл құжатта БҰҰ 100 жылдығы қарсаңында ядролық қарудан азат әлем құруға жағдай жасайтын іс-қимылдар көрініс тапқан еді. Әлемдік қоғамдастық қолдаса, бұл мақсатқа қол жеткізуге болады.

Төртінші. Халықаралық қарым-қатынасқа саяси сенім мен жүйелі диалогты міндетті түрде қайтару керек. Іс-қимылды толықтай қамтитын бірлескен жоспар соның жарқын мысалы болмақ. Иранның ядролық бағдарламасына қатысты мәміле қаруды таратпау саласындағы көп жақты дипломатияның табысты болатынын көрсетті. Ол күрделі мәселелерді келіссөздер арқылы шешудің тәжірибе жүзіндегі мысалына айналды.

Қазақстан да өз үлесін қосқан сенім ахуалының арқасында осы келісім жүзеге асты. Кейбір қатысушылар тарапынан өз міндеттемелерін жүзеге асыруда туындаған қиындықтарға қарамастан Іс-қимылды толықтай қамтитын бірлескен жоспар одан әрі табысты іске асады деп сенемін. Бұл мәселені біз АҚШ Президентімен бірге талқыладық.

Осындай конструктивті тәсілді Солтүстік Кореяға қатысты ядролық проблеманы реттеуде де қолдануға болады деп ойлаймыз. Корей түбегіндегі қазіргі оқиғалар терең қарама-қайшылықтың бар екенін білдіреді.

Осыған орай, мүдделі тараптарды Солтүстік Корея мәселесін жылдам әрі конструктивті жолмен шешуге шақырамыз. Сенім ахуалын қалыптастырудың маңызды талабы ретінде «ядролық бестіктің» Корей Халық Демократиялық Республикасының қауіпсіздігіне кепілдік беруін және Пхеньянның келіссөз үстеліне оралуын жақтаймыз. Қажет болған жағдайда, Қазақстан мүдделі тараптар үшін келіссөз алаңын ұсынуға дайын.

Сенім шаралары бүгінде қантөгіс болып жатқан Таяу Шығыс үшін де өте өзекті болып отыр. Сириядағы шиеленіс алыс жатқан өңірлерге де зиянын тигізуде. Өзара сенім Астана алаңындағы диалогқа негіз болғанын ерекше атап өткен жөн. Астана процесі Женева келіссөздерін толықтырып, Сириядағы шиеленісті бейбіт жолмен реттеуге қолдан келгенше үлес қосып келеді.

Бесінші. Жаппай қырып-жоятын қарудың таралуымен күрес жүргізудегі бірден-бір тиімді құрал — ядролық қарудан азат аймақтар құру. Сондай-ақ, бұл ұжымдық сенім білдірудің үлгісі болып саналады.

Таяу Шығыста ядролық қарудан азат аймақ құру жұмыстарын күшейте түсуді маңызды деп санаймын. Мүдделі тараптарды осыған шақырамын және кейбір елдер арасындағы түсініспеушіліктер жақын арада шешімін табады деп үміттенемін.

Алтыншы. Бүгінде ғылыми жетістіктерді пайдаланып, жанталаса қаруланудың жаңа толқынының туындау қаупі бар. Осыған орай халықаралық қоғамдастық жаңа

әскери және ақпараттық технологиялардың жасалуы мен таралуына бақылауды күшейтуге тиіс. Сенім шаралары ғарыш кеңістігін милитаризациялаудың алдын алуға қатысты ортақ ұстанымды қалыптастыру барысында да керек болады. Бұл мәселелер БҰҰ арнайы отырысында қаралуға лайық деп ойлаймын.

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Әлемдік ядролық державалар арасындағы өзара түсіністік пен өзара сенім жағдайында ғана көптеген қақтығыстың алдын алып, тиімді реттеуге болатыны бүгінгі күннің шындығына айналды.

Ядролық апатты болдырмау үшін оларға адамзат алдындағы зор жауапкершілік жүктелген. Әсіресе, ірі ядролық державалар ядролық қарудан азат әлем құру үшін күрестің алдыңғы шебінде болып, жаппай қырып-жоятын қаруды қысқартудың үлгісін көрсетуі қажет.

Бірақ бұл басқа елдер сырт қалуға тиіс, олар ештеңеге ықпал ете алмайды дегенді білдірмейді. Әлемдік қоғамдастық — алуан түрлі және көп қырлы сипаты арқылы күшейе түскен біртұтас организм. Ол жер бетіндегі ұлттар мен халықтар арасында теңгерім мен үйлесім болған кезде ғана алға басып, дами алады. Сол себепті, біз халықаралық құқық үстемдігіне негізделген қауіпсіз әлем мен әділетті әлемдік тәртіпке бірлесе қол жеткізуіміз керек.

Бұл істе БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің рөлі зор және оған тарихи миссия жүктелетіні де сөзсіз.

Адамзат ХХІ ғасырда жаппай қырып-жоятын қарудан азат әлем құру үшін лайықты жолдан өте алады деп сенемін.

Ұжымдық іс-қимылдан қуат алған әлемдік қоғамдастықтың сенімі, ерік-жігері мен ақыл-парасаты планетамыздың жаһандық апатқа ұшырауына жол бермейді деп сенемін.

Назарларыңызға рахмет!

Қазақстан Республикасы Парламенті палаталарының бірлескен отырысында «Президенттің бес әлеуметтік бастамасы» атты Қазақстан халқына үндеуі

Астана қаласы, 2018 жылғы 5 наурыз

Құрметті қазақстандықтар!

Наурыз айының еліміздің Тәуелсіздік күнтізбесінде ерекше орны бар. Көктемнің алғашқы күнінде біз Алғыс айту күнін атап өтеміз. Сонымен бірге, бұл — Қазақстан халқы Ассамблеясы құрылған күн. Ұлыстың ұлы күні Наурыз мейрамы шуақты көктем айының еншісінде. Қымбатты әйелдерімізді де мерекесімен наурыз айында құттықтаймыз. Осы ізгі оқиғалардың бәрі Қазақстан халқын біріктіре түседі.

«Рухани жаңғыру» бағдарламасы да осыған бағытталған. Біз елдің бірлігі мен мемлекеттің сындарлы саясатының арқасында барлық сынақтардан абыроймен өттік. Ел иесі қазақ халқының маңына ұйысқан барша этностар оны жоғары бағалайды. Бүгінде Алматы, Батыс Қазақстан, Жамбыл және Оңтүстік Қазақстан облыстарында «Қазақ еліне мың алғыс» атты монументтер бой көтерген.

Осынау ізгі бастамалар халқымыздың кең пейілі мен дархан көңілін көрсетеді. Жақсылықты жадында сақтай білген елдің рухы қашан да биік.

Заманауи Қазақстанның өсіп-өркендеуіне әрбір отандасымыз өз үлесін қосты. Мен этно-мәдени бірлестіктерге де айрықша ризашылық білдіремін. Біз, бәріміз бірге өте күрделі, қилы замандардан өттік.

Тәуелсіздіктің ең тағдыршешті сәттерінде мені әрдайым қолдаған халқыма да алғыс айтамын. Өткен сайлаулардың бәрінде халқымыз мені бірауыздан қолдап, сайлады. Мен үшін ең үлкен марапат — осы. Елімнің қолдауы маған жұмыс барысында зор күш-жігер берді.

Мен халқымның өз келешегіне сеніммен қарауы үшін еңбек еттім, қазір де, болашақта да осы мақсат жолында жұмыс істей беремін. Сол себепті, мен бүгін Қазақстан Республикасы Парламентінің қабырғасынан жаңа әлеуметтік бастамалар көтеріп, халқыма үндеу жариялағалы отырмын. Бұл қадам талайдан бері менің көкейімде жүр. Бірақ, Қазақстан алдымен бойына күш, қазынасына қаржы жинап, қуатты елге айналуы керек еді. Міне, сол күн де туды!

Бұл — біздің қоғамның әлеуметтік бірлігін нығайту үшін жігерімізді жанып, нақты іске кірісетін сәт. Біз оны ауқымды әлеуметтік жобалар арқылы жүзеге асырамыз. Мемлекет осындай түбегейлі шараларды қолға алады. «Қазақстан — біздің ортақ үйіміз» деген идея жаңа мағынамен толыға түсуге тиіс.

Жаңа ұсыныстардың маңыздылығын ескеріп, мен әрбір қазақстандықтың әл-ауқатын әрі қарай жақсартуға бағытталған жаңа әлеуметтік бастамаларымды өздеріңізбен талқылау үшін бүгінгі Парламент Палаталары мен Үкіметтің бірлескен отырысын шақырттым.

Бірден айтайын: бүгін айтылатын ұсыныстың бәрі — есеп-қисабы мұқият жасалған бағдарлама. Бұл — елдің игілігіне арналған ұтымды, сонымен қатар, оптимистік жоба.

Мен өркендеген Қазақстан — ең алдымен мемлекеті өзін қорғап, қолдайтынын, қамқорлық жасайтынын сезінетін, тиісінше елін жан жүрегімен сүйетін, өздеріне сенімді адамдар деп санаймын. Сол себепті, біз бүгін жаңа, ауқымды әлеуметтік жобаларға жол ашамыз.

Соңғы жылдарда менің Қазақстан халқына арналған жолдауларым Үшінші жаңғыру және төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктеріне арналды. Сонымен қатар біз мемлекеттің әлеуметтік міндеттемелерін ұмытқанымыз жоқ және оларды орындау жөнінде шаралар қабылдадық.

Бірінші. 2018 жылы білім берудің жаңартылған мазмұнына көшкен мұғалімдердің лауазымдық жалақылары 30%-ға өсетін болады. Бұл жалпы мұғалімдердің 68%-ын қамтиды. Ал, біліктілікті айқындайтын тест тапсырғаннан кейін олардың лауазымдық жалақысы қосымша 50%-ға өсетін болады.

Екінші. Бюджет қызметкерлерінің еңбекақы төлемін жаңа жүйеге көшіру білім беру саласында жалақы көлемін 29%-ға, денсаулық сақтау саласында 28%-ға, әлеуметтік сала қызметкерлерінің еңбекақысын 40%-ға көтеріп, студенттер стипендиясын 25%-ға өсіруге мүмкіндік берді.

Үшінші. Базалық зейнатақыны өсіру және оны индекстеу есебінен 2018 жылдың шілде айынан бастап орташа зейнетақы мөлшері 2017 жылмен салыстырғанда 37%-ға артады.

2017 жылы әскери қызметшілердің, ішкі істер органдары қызметкерлерінің лауазымдық жалақысы 25%-ға өсті. Біз мұны жасай алдық, оған экономикамыздың мүмкіндігі жетті.

Қымбатты достар!

Біз бүгін әлеуметтік жаңғыру жолында жаңа, ауқымды қадам жасауға дайынбыз. Мен Президенттің бес әлеуметтік бастамасын ұсынамын.

Бірінші бастама: «Әрбір отбасына баспана алудың жаңа мүмкіндіктерін беру». Біз соңғы жылдары қазақстандықтардың баспана алу мүмкіндіктерін кеңейту үшін көп нәрсе жасадық. 2017 жылы 11,2 млн шаршы метр тұрғын-үй пайдалануға берілді. Бұл — рекордтық көрсеткіш.

Дегенмен, оның өзі жеткіліксіз, әлі күнге дейін көптеген отбасы баспанасыз жүр. Бұл — айрықша әлеуметтік маңызы бар мәселе. Оның шешімін тұрғын-үй ипотекасының қалың көпшілікке жаппай қолжетімділігін арттыру арқылы табуға барлық жағдай жасау керек.

Жұмыс істейтін әрбір адам несиеге пәтер сатып алып, оны отбасылық бюджетінің мүмкіндіктері аясында төлей алатындай болуы үшін арзан ресурстар ұсынатын тетіктер қажет. Сондықтан, мен «7–20–25» бағдарламасын ұсынамын.

Жұмыс істейтін әрбір қазақстандық төмендегідей шарттар бойынша теңгемен несие алу мүмкіндігіне ие болады. Несие өсімінің мөлшерлемесі қазіргідей 14–16% емес, жылына 7%-тен аспайтын болады.

Қазір банктер бастапқы жарнаға баспана құнының 30%-не дейін, кейде тіпті 50%-тін салуды талап етсе, бұл бағдарлама бойынша ол 20%-тен аспауға тиіс.

Несие алушының ай сайынғы төлемін азайту үшін оның мерзімі 10–15 емес. 25 жылға дейін болады.

Ол үшін Ұлттық банктің, екінші деңгейлі банктер мен қор нарығының мүмкіндіктерін іске қосу керек. Ұлттық банк кемінде 1 трлн теңге қаржы тартатын арнайы компания құрып, ол қаржыны банктердің жоғарыда айтылған шарттар бойынша беретін жаңа ипотекалық несиелерін сатып алуға жұмсауы қажет.

Бағдарламаны жүзеге асыру тұрғын-үй құрылысына зор серпін береді. Нәтижесінде миллиондаған қазақстандық үшін баспана алудың қолжетімділігі артады.

Сонымен қатар, бұл экономиканың, шағын және орта бизнестің өрістеуіне жұмыс істейді, жаңа жұмыс орындарын ашады. Көптеген азаматтардың арманы ақиқатқа айналады!

Екінші бастама: «Жалақысы төмен жұмысшылардың еңбекақысын көбейту үшін олардың салық жүктемесін азайту».

Салыстырмалы түрде жалақысы төмен қазақстандықтарды қолдау үшін 2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап олардың салық жүктемесін 10 есеге азайтып, 1% ғана салық салуды ұсынамын.

Ай сайын ең төменгі есептік көрсеткіштің 25 еселенген көлемінен аз жалақы алатындарға салынатын жеке табыс салығын азайту арқылы олардың салық жүктемесін жеңілдету керек. Ал осылайша салықты азайтудан шығатын қаржы олардың жалақысын көбейтуге жұмсалуды қажет.

Нәтижесінде, еліміздегі барша жалдамалы жұмыскерлердің кемінде үштен бірінің, бұл 2 млн-нан астам адам, жалақысы жұмыс берушіге салмақ салмай-ақ көбейетін болады. Әрі қарай Үкімет табыс салығының прогрессивті шкаласын енгізу мүмкіндігін зерделеуі керек.

Үшінші бастама: «Жоғары білім алудың қолжетімділігі мен сапасын арттырып, студент жастардың жатақханадағы жағдайын жақсарту». Қазір еліміздің жоғары оқу орындарында 530 мыңнан астам жас оқып жатыр, олардың 30%-ға жуығы мемлекет бөлген грантпен білім алуда. Жоғары білім алудың қолжетімділігі мен сапасын арттыру үшін төмендегідей шараларды ұсынамын.

Қазір жыл сайын бөлінетін 54 мың грантқа қосымша 2018–2019 оқу жылында тағы 20 мың грант бөлу керек. Оның 11 мыңы техникалық мамандықтар бойынша бакалаврлық білім беруге тиесілі болады. Бұл төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы жаңа экономикада зор сұранысқа ие болатын сан мың жаңа маманды даярлауға мүмкіндік береді. Мұнда ең алдымен инженерлер, ақпараттық технология, робот техникасы, нанотехнология саласының мамандары туралы сөз болып отыр.

Бұл да жастарға мемлекет қамқорлығының айқын көрінісі. Сонымен бірге, техникалық және ауыл шаруашылығы мамандықтары бойынша барлық жоғары оқу орындары гранттарының құнын ұлттық жоғары оқу орындарының гранттары деңгейіне дейін көтеру керек. Аталған шаралар орта мектеп түлектерін жоғары

біліммен неғұрлым көбірек қамтуға мүмкіндік береді, бұл — жалпы әлемдік тренд. Сонымен бірге, адам ресурстарына салынатын үлкен салым.

Біз әлемдік стандарттарға сай білім беру жүйесін қалыптастыра отырып, студенттердің білім алуына және тұратын жеріне жағдай жасауға тиісті назар аударуымыз қажет. Қазір жоғары оқу орындары мен колледждердің студенттерін жатақханамен қамтамасыз ету мәселесі өте өзекті.

Бұл міндетті шешу үшін жоғары оқу орындары, колледждер мен девелоперлік компаниялар мемлекет пен жеке меншіктің серіктестігі қағидасымен жатақхана салуды бастауы керек. Мемлекет өз тарапынан Білім және ғылым министрлігі арқылы жатақхана құрылысына жұмсалған инвестициялардың белгілі бір бөлігі біртіндеп қайтарылуына кепілдік береді.

2022 жылдың соңына дейін студенттерге арнап кемінде 75 мың орындық жаңа жатақхана салуды тапсырамын. Бұл алдағы жылдарда өсе түсетін сұранысты ескергеннің өзінде жатақхана тапшылығын біржола шешеді.

Төртінші бастама: «Шағын несие беруді көбейту». Өзін-өзі еңбекпен қамтыған және жұмыссыз тұрғындардың арасында жаппай кәсіпкерлікті дамыту үшін атқарылып жатқан жұмыстардың аясында жеңілдетілген шағын несие беру неғұрлым тиімді тетік саналады.

2017 жылы жалпы сомасы 32 млрд теңге болатын 7200 шағын несие берілді. Алайда, «Бастау Бизнес» жобасы бойынша білім алған тағы 5 мың адам өз ісін бастауға қажетті шағын несиелерді ала алмады.

Сондықтан, 2018 жылы қосымша 20 млрд теңге бөліп, шағын несиелердің жалпы сомасын 62 млрд теңгеге жеткізуді тапсырамын. Нәтижесінде шағын несие алатындардың саны 2017 жылмен салыстырғанда 2 есеге артып, 14 мың адамға жететін болады. Бұл жұмысты одан кейінгі жылдарда да белсенді жалғастыру керек.

Бастама мыңдаған адамға өз ісін ашуға мүмкіндік беретіндігімен маңызды. Бұл, әсіресе, ауыл-аймақтар үшін, ауылдағы кәсіпкерлікті дамыту үшін айрықша маңызды екенін атап өткім келеді.

Бесінші бастама: «Елді газбен қамтамасыз етуді жалғастыру». Елімізде газ өндіру Тәуелсіздік кезеңінде жылына 8-ден 52 млрд текше метрге дейін артты, әрі қарай да өсе түседі. Қазір еліміздегі тұрғындардың 50%-ке жуығы газбен қамтамасыз етілген. 9 облысқа газ тартылған. Дегенмен, орталық және солтүстік өңірлер әлі де газсыз отыр.

Біз Қараөзек (Қызылорда облысы) – Жезқазған – Қарағанды – Теміртау – Астана бағытында магистральді газ құбырын салу жобасын жүзеге асыруымыз керек. Оған тиісінше қаражат тарту қажет болады, соның ішінде халықаралық қаржы институттарынан да.

Бұл 2,7 млн адамды газбен қамтамасыз етумен қатар, шағын және орта бизнестің жаңа өндірістерін ашуға мүмкіндік береді. Сонымен бірге, экология жақсарады. Газға көшу тек Астананың өзінде зиянды қалдықтардың ауаға таралуын 6 есеге немесе жылына 35 мың тоннаға азайтады. Бұл жобаны жүзеге асыру әрі қарай өзге өңірлерді де газбен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Президенттің бес бастамасы — осы. Оларды іске асыру жаңа жұмыс орындарын құруға, сол арқылы ел экономикасының әрі қарай дами түсуіне жол ашады. Үкімет пен Ұлттық банкке бастамаларды іске асырудың егжей-тегжейлі тетіктерін жасауды тапсырамын. Парламент депутаттарынан заңнамаға қажет өзгерістерді уақтылы енгізуді өтінемін.

Бастамалардың айрықша маңызды екенін ескерсек, оларды тиімді жүзеге асырудың жолдары кеңінен талқылауды қажет етеді. Халық пен бизнес өкілдерінің арасында түсіндіру жұмыстарын жүргізу де маңызды. «Нұр Отан» партиясы халқымыз үшін айрықша маңызы бар осы шаралардың тиянақты орындалуын бақылауға алады.

Құрметті отандастар!

Мемлекеттің жаңа қадамдары бүкіл қазақстандықтарға, еліміздің барша азаматтарына игі әсер етеді. Қоғам өз тағдырын Қазақстанмен тығыз байланыстырып, болашағын жоспарлаудың тың мүмкіндігіне ие болады.

Бағдарламаны заңдық тұрғыдан бекіту қажет деп санаймын. Оны іске асыру «әлеуметтік мемлекет» туралы конституциялық норманы жаңа, нақты мазмұнмен байыта түспек.

Заманауи жаһандық ахуалда ұлттық бірлік — әлеуметтік бірлік, ал қалыптасқан мемлекет — әлеуметтік мемлекет. Біз өткенге салауат айтып, келешекке көз тіккен елміз.

Біз әлеуметтік мемлекет пен ұлттық өркендеудің шынайы, әрі сындарлы қазақстандық моделін міндетті түрде бірге жасайтынымызға сенімдімін.

Ардақты ағайын!

Бүгінгі бастамалар еліміз тұтас, қоғамымыз тұрақты болса ғана табысты жүзеге асады. Ал, ел бірлігі — ең бірінші, қазақтың бірлігі. Жаһандық көштің басында жүретін мерейлі ел болу үшін бірлік пен ынтымақ алдымен өзімізге, қазаққа керек. Тарихтың өзі дәлелдеген бір ақиқат бар — халқымыз бірлікте болса күшейген, бірлігі қашса әлсіреген.

Қасқа жолды Қасым хан жұртын жұдырықтай жұмылдыра білгенінің арқасында қазіргі қазақ жерінің негізгі аумағын біріктірді. «Ел бірлігі — ел теңдігі» деген — осы!

«Қазақ ордасының Ликургы» — Әз Тәуке елін татулыққа ұйыта білгендіктен, қой үстіне бозторғай жұмыртқалаған заман орнатты. «Байлық — байлық емес, бірлік — байлық» деген сөз сол заманнан қалған қағида.

Ел басына күн туған кезде барша қазақ Абылай ханның ақ туының астына жиналған соң ғана жерін жаудан тазарта алды. «Біріккен жүз бытыраңқы мыңды алады» деп бабаларымыз осыны айтқан.

Қазақтың осынау 3 ханы — ел тарихындағы 3 асқар тау, оларды асқақтатқан — ел бірлігі. Сонымен бірге, алтыбақан алауыздықтың кесірінен еліміз аңырап, жеріміз қаңырап қалған кездер де аз емес. Бұл да — тарихтың ащы сабағы. «Өткенге қарап, ертеңінді түзе» деген өсиет бар, себебі, өткеннің өнегесі — бүгінгі күннің баға жетпес байлығы.

Осыны жадында тұтып, тарихтан тағылым ала білген халқымыз Тәуелсіздік дәуірінде татулық пен бірліктің, тыныштық пен тұрақтылықтың арқасында талай табыстарға кенелуде.

Табысымызды еселеп, Тәуелсіздігімізді баянды ете түсу үшін бізге балталаса да бұзылмайтын берік ауызбіршілік керек. Берекелі бірлігімізді көздің қарашығындай сақтай алсақ, мерекелі тірлігімізге төнетін қауіп жоқ.

Ел мен жердің иесі ретінде Қазақстандағы жақсы мен жаманның бәріне қазақ жауапты. Осы ұлы жауапкершілікті сезініп, барша ұлыстардың ұйытқысы болып, өзгеге өнеге көрсете білейік.

Сонда ғана, халқымыздың атын иеленген қасиетті Қазақстанымыз көркейіп, дами береді. Еліміздің көңілі жайлы, тұрмысы майлы болады. Осыны үнемі есте тұтып, тың міндеттерді тындырымды жұмысқа ұластырайық!

Іске сәт!

Орталық Азия мемлекеттері басшыларының жұмыс (консультативтік) кездесуіндегі сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 15 наурыз

Құрметті әріптестер!

Біздің кездесуіміз бәрімізге ортақ көктемгі жаңару мерекесі — Наурыз мейрамы қарсаңында өтуінің де символдық мәні бар. Елдеріміздің қарым-қатынасында қол жеткізілген нәтижелеріміз осы көтеріңкі көңіл-күйге сәйкес келеді.

Бұған дейінгі кездесу осыдан 9 жыл бұрын өтті. Содан бері біз кездескен жоқпыз. Әрине, байланыста болдық, бірақ осындай бірлескен кездесу болған жоқ.

Құрметті достар!

Қазақстан әрдайым барлық көршілерімен, әсіресе, тарихы, мәдениеті, дүниетанымы, дүниені сезінуі ортақ Орталық Азия елдерімен тығыз экономикалық ынтымақтастық орнатуға ұмтылыс танытты.

Жоғары деңгейдегі осындай консультативтік кездесулерді өткізудің артықшылықтары біздің халықтарымыз үшін айқын көрініп тұр.

Біріншіден, Орталық Азия елдері әлеуетінің бірігуі.

Екіншіден, өңірішілік сауда мен бірін-бірі толықтырып отыратын экономика көлемінің ұлғаюы.

Үшіншіден, өңірлік қауіпсіздіктің нығаюы.

Төртіншіден, тарихи, этностық және мәдени тығыз байланыстағы өңір халықтарының бір-бірімен жақындасуы.

Тұтастай алғанда, әлемдік тәжірибе мен өңірлік кооперация мұның бәрі халықтарымыздың игілігіне қызмет ететінін көрсетіп отыр.

Соңғы уақыттарда елдеріміз арасындағы саяси ынтымақтастық саласында елеулі жетістікке қол жеткізілді. Біз сыртқы саясат ведомствосы басшылары арасында бесжақты диалог орната алдық. Осы консультациялар ортақ ұмтылысымыз бар екенін және бірігуге күш салатынымызды көрсетіп берді.

Нью-Йорк қаласында БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің отырысына қатысқан кезімде сіздердің сыртқы істер министрлеріңізді көріп, риза болдым. Бұл үлкен қолдау болды және біз әрдайымда бір-бірімізге осылай қолдау көрсетіп жүруіміз керек.

Мемлекет басшылары арасындағы байланыс белсенді бола түсті. Іс жүзінде бір жылдың ішінде, өткен жылдың наурызынан бастап өңірдің барлық президенттері бір-бірімен кездесулер өткізді.

Көршілеріне қатысты ауқымды істер атқарған Өзбекстан Президентін ерекше атап өткім келеді. Ш.М. Мирзиязев қысқа мерзім ішінде соңғы 20 жыл ішінде қордаланып қалған көптеген проблемалардың шешіле бастауына себін тигізді.

Қырғызстанның жаңа Президенті С.Ш. Жәэнбековтің қосқан үлесін де атап өтемін, оның келуімен жинақталып қалған мәселелерді шешу үшін жақын көршілермен байланыстар жандана түсті.

Сондай-ақ Тәжікстан Президенті Э.Ш. Рахмонның ағымдағы жылы маусымда Душанбе қаласында «Су — орнықты даму көзі» іс-қимылдың онжылдығын ұйымдастыру жөніндегі жоғары деңгейдегі халықаралық конференция өткізу жөніндегі ниетін оң бағалаймын. Бәріміз де мұны қолдаймыз деп ойлаймын.

Биыл Халықаралық Аралды құтқару қорына 25 жыл толады. Бұл орайда, біз Түрікменстан Президенті Г.М. Бердымұхамедовтың осы жылы тамызда мемлекет басшылары — қор құрылтайшыларының мерейтойлық саммитін өткізу жөніндегі жоспарын қуаттаймыз.

Барлық осы байланыстар біздің сауда-экономикалық және адами қатынастарымыздың нығаюына жоғары деңгейде ықпал етеді. Мысалы, 2017 жылы өңірдегі елдердің әрқайсысына жіберілген Қазақстан экспорты 35%-ға жетті. Бізде бұрын мұндай көрсеткіштер болған емес. Үкіметаралық комиссиялардың отырыстары өткізілуде, шекараларда жаңа өткізу бекеттері ашылуда, паспорт тексеру тәртібі жеңілдетілуде, жаңа жолдар мен көпірлер салынуда, шекараларға қатысты келісімдер жасалуда, біздің елдеріміз арасында көлік қатынасы орнатылуда. Жаңа әуе рейстері ашылып, жүрдек пойыздар жөнелтілуде, бизнес-форумдар өткізілуде, бірлескен сауда үйлері, жаңа өндірістер құрылуда, өзара саудада кедергілер алынып тасталуда. Өткен жылдардың ішінде Өзбекстанмен біздің сауда-саттығымыз бірінші рет 2 млрд долларға дейін көтерілді.

Әрине, біздер етене қарым-қатынасымызбен және көліктік маршруттарымызбен байланыста келе жатқан Ресей мен Қытай секілді біздің жақын көршілеріміз арқылы Орталық Азияның байланыстарын одан әрі нығайту қажет. Біз олармен ынтымақтастығымызды белсенді түрде жалғастыра береміз.

Мұның бәрі сындарлы диалог құруға және ынтымақтастықты нығайтуға оң ықпал ететіні сөзсіз.

Сонымен бірге, әп сәтте өзгерістерге түсіп жатқан қазіргі жағдайда көптеген мәселелер туындайды. Біз соның бәріне де жауап беріп, одан әрі үйлестірілген іс-әрекет жасай білуіміз қажет.

Бүгінгі кездесудің қорытындысында қабылданған уағдаластықтар өзара қарым-қатынасты нығайтуға мүмкіндік береді және біздің халықтарымыздың игілігіне қызмет ететініне сенімдімін.

Қазақстан халқы Ассамблеясының XXVI сессиясында «Бес әлеуметтік бастама — қоғамның әлеуметтік бірлігінің тұғыры» атты сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 28 сәуір

Қымбатты отандастар!

Баршаңызды Қазақстан халқы Ассамблеясының XXVI сессиясының ашылуымен құттықтаймын!

Ассамблея құрылған күннен бастап еліміздегі мызғымас бірліктің ұйытқысы, сарқылмас берекенің бастауы болып келеді. Бүгінде ол — еліміздегі татулық пен тұрақтылықтың ең басты кепілі.

Әрдайым елдік істердің басында жүретін Ассамблея менің іргелі бастамаларыма әр уақытта қолдау білдіріп, халқымызға түсіндіру жұмыстарын жүргізуде. Қазақстан сан қырлы жаңғыруға бет бұрған қазіргі таңда Ассамблеяға да тың міндеттер жүктеледі.

Бүгінгі сессиямыз — «Бес әлеуметтік бастама — қоғамның әлеуметтік бірлігінің тұғыры» деп аталады.

Мен наурыз айында әлеуметтік жаңғыру жолындағы «Президенттің бес бастамасын» ұсынғанымды білесіздер. Бес бастама елдің әл-ауқатын жақсартумен бірге, ұлтты ұйыстыра түсудің тағы бір қыры — әлеуметтік бірлікті нығайтуға бағытталған.

Оның табысты жүзеге асуы азаматтардың өз болашағына, мемлекетіне, қоғамына, қала берді, бір-біріне сенімін арттырады. Бізде халықтың күнделікті өміріне түбегейлі өзгеріс әкелетін мұндай әлеуметтік бағдарлама ешқашан болған емес.

Осының бәрі — тәуелсіздік жылдарында Қазақстанды түрлі бәле-жаладан сақтап келе жатқан елдігіміздің бойтұмары — Ел бірлігін қасиет тұта білгеніміздің арқасы.

Әйтпесе, көгінде туы, төрінде билігі болса да, бірлігі қашып, бүгінгі тұлдыр, болашағы бұлдыр болған қаншама мемлекет бар.

Біз осыны берік ұстанып, мызғымас ынтымақ-бірлігімізді таусылмас ырыс-берекеміздің бастауы етіп, сеніммен қадам басып келеміз.

Құрметті сессияға қатысушылар!

Қымбатты отандастар!

Баршаңызға Қазақстан халқы Ассамблеясының кезекті XXVI сессиясына қош келдіңіздер деймін!

Мен Ассамблея делегаттарымен әрдайым ерекше ықыласпен жүздесемін. Өйткені әр сессия Қазақстан дамуының мейлінше өзекті мәселелеріне арналады. Бүгінгі сессияға Қазақстан халқы Ассамблеясының ізгі ниет елшілерінің, достық елшілерінің қатысып отыруының символдық мәні бар.

Ассамблея бейбітшілік пен татулықтың нағыз шырақшысына айналды. Сол себепті мен Қазақстан халқы Ассамблеясының сессияларына әрдайым өзін қатысамын. Бүгінгі таңда да, әлеуметтік интеграция факторын пайдалана отырып, біз тұтастығымызды одан әрі нығайта түсеміз.

Жаһандық әлемдегі мықты мемлекеттер — біртұтас ұлттар екені жасырын емес. Олардың барлығы біртұтас бірегейлікке сүйене отырып жаңғырады. Біз де осы

жолға түстік. «Рухани жаңғыру» бағдарламасының, соның ішінде «Қазақстандағы 100 жаңа есім» жобасының мәні де осыда.

Әлеуметтік бірлік саясаты — біртұтас Ұлт қалыптастыру жолындағы маңызды қадам деп білемін. Біз сыртқы жағдайларға қарамастан, бес жаңа жобаны жүзеге асыруды бастадық. Бұл қаржымыздың және ресурстарымыздың көптігіне байланысты болып отырған жоқ. Керісінше, қазақстандықтардың тұрмысын жақсартуға тың серпін беруді көздеген шынайы ниетімізге байланысты іске асуда.

Не себепті жаңа бес әлеуметтік бастама ұсынылды? Оның басты үш себебі бар.

Біріншіден, жаңа ғасырдың екінші онжылдығының бастапқы сегіз жылына жасалған талдау көрсеткендей, жекелеген мемлекеттер тарапынан егемен елдердің ішкі ісіне араласуының салдарынан әлемнің түрлі өңірлерінде болатын дағдарыстардың басқа да себептері бар. Бұл — әлеуметтік бірлік пен интеграцияның болмауы. Жаһандық және өңірлік тәжірибе көрсеткендей, қалыптасқан мемлекет — бұл әлеуметтік бірлік негізі саналы түрде нығайтылатын мемлекет. Біздің жаңа бастамаларымыз, ең алдымен, осыған арналған.

Екіншіден, қазіргі заманғы экономикалық және саяси теория мен тәжірибеде әлеуметтік және мәдени капитал артта қалған сала емес, олар өсімнің тұрақты драйверлері деген көзқарас берік орнықты. Білімнің жаңа экономикасы, цифрландыру, өндірісті роботтармен жабдықтау, технологиялық инновациялар әлеуметтік және мәдени капиталдың мүлде басқа сипатын қажет етуде. Сол себепті біздің жаңа әлеуметтік бастамаларымыз жаңа экономиканың дамуына серпін береді.

Үшіншіден, полиэтникалық мемлекет жағдайында әлеуметтік және ұлттық саясат өзара тығыз байланысты. Мен ұсынған бес әлеуметтік бастама еліміздің барлық азаматтарын қамтиды, бүкіл халқымыздың дамуына септігін тигізеді. Олар тұрғындардың аз қамтылған бөлігі мен жастар үшін ерекше маңызды. Сол себепті мен осы мәселені Қазақстан халқы Ассамблеясының сессиясында талқылауды ұсындым.

Қазақстанның этно-әлеуметтік саясаты Біріккен Ұлттар Ұйымы, Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы, басқа да беделді халықаралық ұйымдар мен таяу және алыс шетелдердің тарапынан жоғары баға алғаны тегін емес.

Атап айтқанда, қаншама рет жақсы сөз де, сын да айтылған мемлекеттің тіл саясаты мүдделер тоғысының оңтайлы теңгерімін табуға мүмкіндік берді. Халықтың байырғы ұстанымына сай келетін бұл саясат елімізде ешкімнің де мүддесін шектемейді.

Тіл мәселесіне қатысты Қазақстанда қол жеткізілген жалпыұлттық келісім — бұл біздің «алтындай қымбат шешіміміз» екеніне нық сенімдімін. Бұл қоғамды, ғылым мен білім беру ісін дамытудың жаһандық трендіне сай келеді.

Біздің әлеуметтік саясатымыздың басты ерекшелігі неде?

Біріншіден, біздің саясатымыздың жалпыазаматтық, жалпыұлттық мәні бар. Біз әрдайым негіз қалаушы конституциялық нормаға — барлық азаматтардың теңдігіне сүйеніп келдік. Алдағы уақытта да солай болады.

Екіншіден, біз жаһандық трендтерді мұқият зерттеп отырамыз. Еуропа мен Америкадағы көптеген елдер мультимәдени саясатты демократиялық мақсатпен формальды түрде жүргізе отырып, проблемаларға тап болғанын көріп отырымыз. Қоғамның ішкі интеграциясы баяу жүретіні немесе мүлде тұралап қалғаны анықталды. Мынадай сұрақ туындайды: алдағы уақытта әлемде не болады? Келешекте

мульти-этникалық трендтер қайда жетелейді? Саяси тәжірибесі мол дамыған елдер өз проблемаларының шешімін таба алатынына сенімдімін.

Үшіншіден, біз де өзіміздің прагматикалық қорытындымызды жасауымыз керек. Жаһандық этникалық жағдай біздің ішкі саясаттағы стратегиямыздың дұрыстығын көрсететініне сенімдімін. Біз еліміздің азаматтарын қандай да бір көзқарас бойынша ешқашан бөле-жарып көргеніміз жоқ. Осы жылдарда бүкіл қоғамды ұйыстыратын біртұтас саясат жүргізу менің мызғымас ұстанымым болды. Бұл барлық азаматтар мен этностарға жаппай қатысты.

Бүгінде Қазақстан қоғамының бірлігін одан әрі нығайтатын кез келді. Осы мәселе бойынша негізгі ресурс — әлеуметтік сала. Бұл — біздің барлығымызға қатысты өмірлік мәні бар сала.

XXI ғасыр әлеуметтік, экологиялық, техногендік сияқты жаһандық қауіп-қатерлер ешқайда жойылып кетпейтінін көрсетіп отыр. Әлемдік дағдарыс мемлекеттердің әлеуметтік мүмкіндіктерін азайтты.

Дүниежүзілік экономикалық форумның сарапшылары таяу 10 жылда байқалатын үш трендті атаған. Бұлар — әл-ауқаттың теңсіздігі, әлеуметтік жіктелу және экологиялық қауіп-қатердің артуы.

Әркім өз болашағына өзі жауап беретін өзгеше кезең келе жатыр. Сарапшылардың көпшілігі «Жалпыға ортақ әл-ауқаттың» аяқталғаны жөнінде айтуда.

Жаһандық өсімнің төмен деңгейі көптеген проблемаларды туындатады. Тіпті дамыған елдердің өзінде орта таптың дағдарысы байқалуда. Әлеуметтік поляризация ауқымы орасан деңгейге өсті: адамдардың 1%-ы әлемдік байлықтың 50%-ын иеленіп отыр.

БҰҰ мәліметіне сәйкес, Жер шарындағы халықтың 14%-ы ашаршылық жағдайда отыр. Әлемде күн сайын 24 мың адам аштықтан көз жұмады. Осы жәйтке бір сәт мән беріңіздер.

Жұмыссыздар саны 190 млн адамнан асты. Бұл Ұлыбритания, Франция, Италия сияқты ірі елдердің халқын қоса алғандағы тұрғындар санына пара-пар. Әлемдегі жұмыссыздық деңгейі, әсіресе, жастар арасында жоғары — 13%.

Экономикалық санкциялар, протекционизм, терроризм, экстремизм, жекелеген мемлекеттердегі тұрақсыздық, егемен елдерге бағытталған қарулы шабуылдар халықаралық құқықты бұзып, жер бетіндегі барша жұрттың ертеңгі күнге деген сенімсіздігін қалыптастырып отыр. Сондай-ақ, бұл жағдай кедейшілік пен жұмыссыздық проблемасын ушықтырады. Соның нәтижесінде онсыз да әлсіз елдердің экономикалық тұрғыдан дамуы төмендейді.

Елдер арасындағы теңсіздік одан әрі тереңдей түседі. Әлеуметтік теңсіздіктің күшеюі экстремизмді тудырып, радикалды революциялар қаупінің артуына әкеледі.

Біздің жаңа ауқымды әлеуметтік жобаларымыздың негізі мынадай қағидаттардан тұрады.

Бірінші. Қазақстанның ұлттық байлығы — қоғам игілігі. Тәуелсіздік жылдарында еліміздің ұлттық байлығы азаматтарымыздың әл-ауқатын арттыруға ықпал етіп келеді. Бұл экономиканың өсімі, еліміздің резервтері арқылы жүргізілуде. Соның арқасында инфрақұрылымды дамытып, әлеуметтік саланы өркендетіп отырмыз.

Егемен ел болғалы 12 мың шақырым автомобиль жолы салынды және қайта жөнделді, 2,5 мың шақырымнан астам жаңа темір жол желісі пайдалануға берілді.

Соның бәрі экономиканы дамытуға, еліміздің барлық тұрғындарының әл-ауқатын арттыруға септігін тигізуде.

Осы жылдар ішінде заманауи медициналық құралдармен жабдықталған 1300-ден астам ауруханалар, емханалар мен амбулаториялар салынды. Соның нәтижесінде өмір сүру ұзақтығы артып, өлім-жітім азайды және ана мен балаға қолдау көрсетілді. 1545 жаңа мектеп пен 500-ден астам балабақша — біздің балаларымыздың болашағы үшін салынды. 70 стадион, 36 спорт сарайы, 8 мыңнан астам спорт алаңдары мен залдары ашылды. Бұл дегеніміз — денсаулық кепілі. Музейлер саны 2,7 есе, театрлар саны 1,5 есе, кітапханалар саны 1,4 есе өсті. Осы айтылған барлық әлеуметтік, мәдени және спорт нысандары бүкіл халқымыз үшін салынып, жұмыс істеп жатыр.

Әр қазақстандық еліміздің өркендеуіне үлес қосуда. Өйткені, біз еңбек етіп жалақы аламыз, содан кейін оны еліміздің дамуына жұмсаймыз. Сол арқылы ортақ игіліктерді қалыптастырып, Қазақстан әлеуетінің артуына атсалысамыз.

Екінші. Әлеуметтік капиталға салынатын инвестиция көлемін арттыру. Біз әлеуметтік капиталды еселей отырып, келешегімізді нығайта түсетінімізге сенімдімін. Бұл — прагматикалық ақиқат. Себебі, әлеуметтік капитал — адам мен қоғамның дамуына жетелейтін әлеует.

Біз адам басына шаққандағы ішкі жалпы өнім көлемін арттыру үшін үлкен жолдан өттік. Ол 600 доллардан 10 мың долларға дейін көтерілді. Бұл — әлеуметтік капиталға салынатын инвестиция көлемін арттыруға мүмкіндік беретін база.

Бір ғана мысал: биылғы қаңтар айында Дүниежүзілік экономикалық форумда мемлекеттерді бағалаудың жаңа жүйесі енгізілді. Ол — ішкі жалпы өнімнің өсуіне және басқа да 11 параметрге байланысты болатын инклюзивті даму индексі.

Бұл индекстің басты көрсеткіші — әл-ауқат деңгейі. Дамушы 74 елдің рейтингінде Қазақстан 15-ші орында. Меніңше, бұл — лайықты нәтиже!

Қазақстандықтар еліміздің жетістіктері мен жеке әл-ауқаты арасында тікелей байланыс бар екенін айқын көріп отырғанына сенімдімін. XXI ғасырдың басымен салыстырғанда бүгінгі жағдайымыз — жер мен көктей. Бұл өзгерістер әрқайсымыздың өмірімізде байқалады деп ойлаймын. Мен Тәуелсіздікке қол жеткізген өткен ғасырдың 90-жылдарының басындағы көрсеткіштерді айтпай отырмын.

Біз алдағы уақытта да қазақстандық әр отбасының әл-ауқатын арттыру үшін әлеуметтік капиталды барынша көбейтетін боламыз. Мен үшін адамның өз ісіне және бүкіл елімізге деген жауаптылықты сезінуі, өзін шаруақор адам ретінде көрсетуі маңызды. Мен 5 наурызда айтқанымдай, «Қазақстан — біздің ортақ үйіміз» идеясы дәл сол кезде жаңа мәнге ие болады. Осы қағидаттардың жүзеге асуы халқымыздың болашаққа деген сенімін нығайтады деп кәміл сенемін.

Алайда, бұл жерде мейлінше нақты сұрақ туындайды. Әлеуметтік бірлікті толық нығайту үшін қандай шаралар қабылдау қажет?

Менің бұған берген президенттік жауабым — «Бес әлеуметтік бастама». Бұл ретте, «Бес бастама» — ең маңызды бес әлеуметтік проблеманың шешімі екенін ерекше атап өтемін. Барша қазақстандықтар сияқты Ассамблея мүшелері де бұл бағдарламаның мазмұнын біледі, сондықтан тек басты тұстарына ғана тоқталып өтейін.

Бірінші бастама баспанасы жоқ адамдарға жаңа мүмкіндіктер беріп, тұрғын-үй ипотекасының қолжетімді болу мәселесін шешеді. Бәріміз жайлы тұрмыс үшін

баспананың алатын орнын жақсы түсінеміз. Сондықтан мен бұл бағдарламаны бірінші орынға қойдым. Жұмыс істейтін кез-келген азаматтың жаңа талаптар бойынша ипотекаға қол жеткізе алуы айрықша маңызды. Бұл дегеніміз — біздің миллиондаған азаматтарымыз! Олар мерзімі 25 жылға дейін ұзартылған арзан ипотека ала алады. Осыған орай, бастапқы жарна 20%-дан аспайтын болады, ал бұрын бұл 50% болған еді.

Екінші бастаманың мәні, өздеріңізге мәлім, жалақысы төмен еңбеккерлер үшін салық жүктемесін азайтумен байланысты. Біз жеке табыс салығын төмендетте отырып, 2 млн-нан астам адамның жалақысын өсіреміз. Әлемдегі кез-келген ел әлеуметтік жауапкершіліктің осындай үлгісін көрсете бермейді! Прогрессивті салық салу ісіне нақты қадам жасалды. Мен түрлі пікірлердің бар екенін білемін. Алайда, табыс салығын жалақысы төмен тұрғындардың пайдасы үшін қайта қарастырудың қажетті әрі игі іс екеніне сенімдімін.

Үшінші бастама жоғары білім алудың қол жетімділігі мен сапасына қатысты. Біз гранттар санын, әсіресе техникалық мамандықтар бойынша, үштен бір еседей арттырдық. Бұл жерде тапшылық бар. Соңғы жылдары жұрттың бәрі заңгер, экономист болуды қалайды. Ондай мамандар бізде жеткілікті. Білім беру ісі жыл сайын сапалы түрде дамып келеді. Сондықтан талапкерлердің отандық жоғары оқу орындарын таңдағаны жөн.

Бұл бастама — студенттік жатақханалар проблемасын шешу жөніндегі менің нақты тапсырмам. Олар жай қонып шығатын орынға ғана емес, жайлы тұрып, білім алуға арналған толық базаға айналуы тиіс.

Біздің «100 жаңа оқулық» жобасын іске асырып, гуманитарлық білімді түбегейлі жаңартып жатқанымыздың мәні зор. Мен бұл жөнінде жаңа кітаптардың жуырда өткен таныстыру рәсімінде айттым. Бұл шаралардың бәрі жоғары білімнің деңгейін арттыратынына сенімдімін.

Төртінші бастама — шағын несие беру аясын кеңейту. Мұндағы мақсатымыз — өзін-өзі жұмыспен қамтығандар мен жұмыссыздар арасында жаппай кәсіпкерлікті дамыту. Мен жеңілдетілген шағын несие алатындардың санын 2 есе арттыру жөнінде Үкіметке тапсырма бердім. Бұл бағдарламаның ауылдық жерлер үшін маңызы зор. Адамның өз кәсібі болған кезде, ол сенімді жүреді.

«Атамекен» ұлттық кәсіпкерлер палатасы азаматтарымызды бизнестің қырсырына үйретіп, маңызды жұмыс атқаруда. Көптеген адам кәсіпкерлікті меңгеріп шықты. Енді оларға бастапқы капитал қажет. Шағын несиені бірінші кезекте соларға беру керек.

Барлық өңірдегі Ассамблея мүшелерінің арасында көптеген табысты стартаптар мен бизнес жобалар бар екенін білемін. Мыңдаған қазақстандықтар, әсіресе ауылдық жерлерде, соларға қарап, өздерінің жеке кәсібін аша алады. Бүгінде мемлекет бұған мүмкіндік беріп отыр.

Бесінші бастама — елімізді одан әрі газбен қамту. Тәуелсіздік жылдарында Қазақстан қуатты мұнай-газ өндіруші елге айналды. Бірақ біздің кен орындарымыз еліміздің орталығы мен солтүстігінен шалғайда орналасқан. Соңғы уақытқа дейін бізде құбыр желісі құрылысына қаржы жетіспеді. Енді ел ішін газбен қамту аясын кеңейтетін кез келді.

Өздеріңіз білетіндей, біз Орталық және Солтүстік Қазақстанға жаңа газ құбырын тартатын боламыз. Жоба биылғы жылдың шілде айында бастау алады. Нәтиже-

сінде, миллиондаған қазақстандықтардың үйлеріне көгілдір отын жеткізіледі. Бұл ішкі тұтынушылардың санын арттырады, сондай-ақ тұрмыс деңгейін көтеруге және шағын бизнесті кеңейтіп, экологияны жақсартуға жол ашады. Газбен қамту ісін одан әрі жалғастыру маңызды болып отыр.

Сонымен, Президенттің 5 бастамасы дегеніміз, бұл — ауқымды бес әлеуметтік жоба. Ең бастысы: олардың барлығы әрбір қазақстандықтың әл-ауқатын жақсартуға бағытталған әрі бүкіл қоғамға арналған. Бұл — жалпыұлттық жобалар.

Жергілікті жерлерде Ассамблея мүшелері бұған белсене қатысып, олардың орындалуын «Нұр Отан» партиясымен бірлесе бақылауға алуы керек.

Турасын айтқанда, мұның бәрі мемлекет үшін арзанға түспейді. Бес әлеуметтік бастаманы жүзеге асыру үшін жалпы 2,6 трлн теңгеден астам қаржы бөлуі жоспарлап отырмыз. Бұл — өте үлкен қаражат, біздің адамдарымызға, олардың болашағына бағытталған тікелей инвестиция. Мұндай әлеуметтік саясат жалғаса береді.

Бүгінде, қазақстандықтар Үкіметтің не істеп жатқанын, тапсырылған міндеттерді қалай орындайтынын — барлық іс-қимылын мұқият бақылап отыр. Мұны мен білемін. Сондықтан да Ассамблея сессиясының жұмысына Премьер-министр, Ұлттық банк төрағасы, Білім және ғылым министрі қатысып отыр. Үкімет мүшелерінің Қазақстан халқы Ассамблеясы делегаттарына айтары бар деп ойлаймын.

Құрметті сессия делегаттары!

Алға жылжу үшін бірқатар міндетті шешу қажет.

Бірінші. Ассамблея жаңғырудың өзекті міндеттерін орындау үшін азаматтық қоғам өкілдерінің қатысу аясын кеңейтуге тиіс. Ассамблеяның елеулі әлеуеті бар. Бұл — мыңнан астам этномәдени бірлестік, бес мыңға жуық қоғамдық келісім кеңестері мен аналар кеңестері.

Осы әлеуетті барынша белсенді ету үшін менің тапсырмаммен «Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы» заңға өзгерістер енгізілді. Парламент оны қарастырғаннан кейін мен оған қол қойдым. Енді жаңарған заңды жүзеге асыру үшін нақты жоспар керек. Атап айтқанда, этномәдени бірлестіктер мен Достық үйлері мәдениет, тіл, дәстүр саласында жұмыс жүргізіп жатыр. Бұл жұмысты жалғастыра беру қажет.

Үкімет қазақстандық этностардың мәдениетін дамыту үшін мемлекеттік әлеуметтік тапсырыстарды жинақтауға тиіс. Әлеуметтік бірлік жолындағы жұмыстарды ескере отырып, үкіметтік емес ұйымдар үшін берілетін гранттардың тақырып аясы кеңейтілсін. Дін істері және азаматтық қоғам министрлігіне «Нұр Отанмен» және Ассамблеямен бірлесіп, «Рухани жаңғыру» бағдарламасы мен жаңа әлеуметтік бас-тамаларды ілгерілету үшін ғылыми-ағарту жобасын әзірлеуді тапсырамын.

Екінші. Жаңғырудың басымдықтарын, әлеуметтік саясатты, «Рухани жаңғыру» бағдарламасын ескере отырып, Қазақстан халқы Ассамблеясының 2025 жылға дейінгі даму жоспары мен Концепциясын сапалы түрде жетілдіру қажет.

Үшінші. Ассамблея мемлекеттік органдармен бірлесіп, қайырымдылық жұмыстарын жалғастыра беру керек. Тек өткен жылы аз қамтылған 60 мың отбасы мен 8 мың әлеуметтік ұйым көмек алды.

Төртінші. Ассамблеяның «Жаңғыру жолы» атты жаңа жастар қозғалысы жастарды жаңғыру аясында біріктіруі керек. Күш-жігерімізді жастардың өзекті стартаптарын қолдауға бағыттау қажет.

Бесінші. Астана, Алматы және облыс әкімдері, сондай-ақ Ассамблея аудандар мен округтердегі Қоғамдық келісім кеңестерін жергілікті бюджетті тиімді пайдалануға жұмылдырсын.

Кеңестер агроөнеркәсіп секторында ақылды технологияларды ілгерілетуге де көмектесуі керек. Бұл жергілікті өзін-өзі басқаруды дамытуға, менің Жолдауым мен әлеуметтік бастамаларымды іске асыруға қосылатын үлес болмақ.

Алтыншы. Биыл біз елорданың 20 жылдығын атап өтеміз. Астана — бірлік пен келісімнің жалпыұлттық үлгісі.

Қала әкімдігі Мәдениет және спорт министрлігімен бірлесіп, «эталонды стандарт» ретінде қабылданатын елордалық Ассамблеяның бағдарламасын әзірлеуі қажет. Астанада Достық үйін ашу мәселесін шешетін кез келді деп санаймын. Ол үшін Бейбітшілік және келісім сарайы қолайлы болады деп ойлаймын.

Жетінші. Менің тапсырмам бойынша 1 наурыз — Алғыс айту күні Ассамблеяның жаңа мультимедиялық порталы ашылды. Ол жалпыұлттық бірігудің маңызды ресурсына айналуы керек.

Ақпарат және коммуникациялар министрлігі Ассамблеяның ақпарат кеңістігінде насихатталуын қамтамасыз етіп, бейбітшілік және келісім тақырыбы бойынша әлеуметтік роликтер циклін дайындауы қажет.

Сегізінші. Қоғамның бірлігі тұрақты ғылыми зерделеуді талап етеді. Ассамблеяның ғылыми-сараптамалық қоғамдастығы, сондай-ақ, менің тапсырмам бойынша құрылған этносаралық қатынастар және демография ісі жөніндегі орталықтар нақты осы бағытта жұмыс істеуде. Бұған жетекші жоғары оқу орындарындағы 40-тан астам кафедра мен Ассамблея орталықтары да атсалысады. Тек өткен жылдың өзінде Ассамблея құрылымдары ондаған кітап пен жүздеген мақала дайындады.

Бұл жұмысты жүйелі түрде үйлестіру керек. Осы айтылған барлық міндеттердің орындалуы Ассамблея жұмысын жаңа деңгейге көтереді деп сенемін.

Құрметті достар!

Бірлік пен қарқынды дамудың арқасында біз көп нәрсеге қол жеткіздік.

Жаңа тарихи кезеңде бізді біртұтас ұлтқа ұйыстыратын, көздеген мақсаттарымызға жеткізетін қажетті алғышарттардың бар екеніне сенімдімін. Халықтың бірлігі — жаңарған Қазақстанды өркендетудің басты шарты. Солай болған және бола бермек!

Барша қазақстандықтарды және еліміздің қонақтарын келе жатқан мереке — Қазақстан халқының бірлігі күнімен құттықтаймын!

Сіздерге зор денсаулық, бақ-береке және бейбіт өмір тілеймін!

Отан қорғаушы күніне орай өткен Әскери парадта сөйлеген сөзі

Жамбыл облысы, Гвардейский кенті, 2018 жылғы 7 мамыр

Қымбатты қазақстандықтар!

Құрметті сардарлар мен сарбаздар! Қадірлі ардагерлер!

Баршаңызды Отан қорғаушы күні мерекесімен шын жүректен құттықтаймын!

Баһадүр бабалар Ұлы даламызды ақ білектің күшімен, ақ найзаның ұшымен қорғап, бізге аманат етіп қалдырды. «Ұранды елдің ұрпағы айбарлы келеді», — дейді дана халқымыз.

Бүгінгі айбынды армиямыз үшін елдің тыныштығын сақтап, тәуелсіздіктің қорғаны болу — мәртебелі міндет. Жаужүрек жауынгердің көтеретін жүгі ауыр, бірақ бұл — абыройлы борыш, қастерлі парыз.

Қарулы Күштеріміз — халқымыздың сенімді тірегі, мемлекетіміздің берік қалқаны.

Құрметті парадқа қатысушылар!

Қымбатты ардагерлер!

Сарбаздар мен офицерлер!

Қарулы Күштер — қауіпсіздігіміздің басты кепілі, Отанымыздың бейбіт өмірі мен егемендігіміздің берік тірегі.

Қазақстанның әскери қызметшілері — барлық дәуірдің тарихындағы ең сұрапыл соғыста фашизмді жеңген батыр бабаларымыздың жауынгерлік ерліктері мен даңқын жалғастыратын лайықты ұрпақ. Біз олардың туған жеріміздің өркендеуі мен бейбіт өмірімізді сақтау үшін көрсеткен көзсіз батырлығы мен өшпес ерлігін әрдайым жадымызда сақтаймыз.

Бүгінде Қазақстан әскері ел тәуелсіздігін сенімді күзетіп, ҰҚШҰ шеңберінде ұжымдық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге табысты ықпал етуде, БҰҰ аясында маңызды бітімгершілік функцияларды лайықты атқарып келеді.

Қазақстан егемендікке қол жеткізген сәттен бастап бірізді және берік бейбітсүйгіш саясат жүргізіп келеді. Алайда, қазіргі геосаяси жағдай әрқашан барлығына да дайын болу қажет екенін көрсетіп отыр.

Мемлекет армиямызға мейлінше қолдау көрсетіп, оның әлеуетін нығайтуға зор мән беріп келеді. Қару-жарақтар мен әскери техникалардың заманауи үлгілері жүйелі түрде сатып алынады. Әскери техникалар мен құрал-жабдықтардың бір-қатар маңызды түрлерінің шығарылуы табысты игерілді. Әскери басқару жүйесі жаңғыртылуда.

Біздің мақсатымыз — заманауи, мобильді әрі жоғары кәсіби армия жасақтау. Ол үшін Қазақстанның барлық мүмкіндігі де, тиісті ресурстары да бар. 2020 жылға қарай қорғаныс саласының мұқтажына еліміздің ЖІӨ-нен қажетті қаражат көлемі бөлінетін болады.

Қауіпсіздікке төнетін жаңа қауіптер мен сын-қатерлерге орай тиімді әрекет ету мақсатында арнайы операциялардың жоғары мобильді күштері құрылды. Жаңа

арнайы бөлімшелер киберқатерлерге қарсы іс-қимылды жүзеге асырады. Аумақтық әскерлер құрылып, еліміздің қорғаныс жүйесіне біріктірілді. Осы жаңа бөлімдер бүгін табыс етілген жауынгерлік туларды лайықты алып жүретініне сенімдімін.

Жауынгерлік ту — туған жерге адалдықтың, ерлік пен батырлықтың нышаны. Қасиетті байрақ рухы биік, ержүрек сарбаздарды әрдайым жеңіске жетелейді. Бауыржан Момышұлының «Батырлық өскен ортаға, көрген тәрбиеге байланысты қалыптасады», — деген сөзі бар. Азаматтарымызды отансүйгіштікке тәрбиелеу ісінде әскери дәстүр маңызды рөл атқарады.

Әр сарбаз Отан қорғаушы ретінде өзінің ел алдындағы ерекше жауапкершілігін сезінуге тиіс. Қарулы Күштерімізде жігерлі жігіттермен қатар аяулы аруларымыз да әскери қызметті абыроймен атқарып жүр. Сондықтан бүгінгі мереке ер азаматтармен қатар сап түзеген қайсар қыздарымызға да ортақ.

Мемлекет Отан қорғаушыларға әрқашан қамқорлық көрсетіп келеді. Өткен жылы әскери қызметшілердің лауазымдық жалақысы 25%-ға артты. Әскерилерді тұрғын үймен қамтамасыз ету мәселесі шешімін тауып келеді. Мұның бәрі Қарулы Күштер сарбаздарының ар-намысы мен айбынын арттыруға жол ашады. Сондықтан мен сіздерді әскери антқа адал болады деп сенемін!

Қымбатты Отан қорғаушылар!

Біз бүгін кезекті Әскери парадты өткізіп отырмыз. Бұл біздің жауынгерлік шеберлік деңгейімізді және даладағы жаттығуларға бейімделгендігімізді шынайы көрсетіп бермек.

Парадты өткізу еліміздің Қарулы Күштерінің жауынгерлік дайындығы мен кәсібилік деңгейінің одан әрі арта түсуіне септігін тигізеді.

Баршаңызды Отан қорғаушы күнімен және алда келе жатқан Жеңіс күнімен құттықтаймын!

Қадірлі қауым!

Бірік күннен кейін баршамыз 9 мамыр — Ұлы Жеңіс күнін тойлаймыз. Бұл Жеңіске біздің ардақты ардагерлеріміз өлшеусіз үлес қосты. Бүгінгі ұрпақ жеңімпаз майдангерлерімізге мәңгі қарыздар! Барша қазақстандықтар атынан ардагерлерімізге мың да бір алғыс айтамын!

Өшпес даңқ пен өлшеусіз өрліктің өнегесіне айналған бабалар аманатына әрдайым берік болайық!

Баршаңызға амандық, бейбіт өмір және бақ-береке тілеймін! Мерекелеріңіз құтты болсын!

Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері жасасын!

XI Астана экономикалық форумында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 17 мамыр

Құрметті форумға қатысушылар! Қадірлі достар!

Астана қаласына және «ЭКСПО» конгресс-орталығына қош келдіңіздер!

Осында отырғандардың көбісі үшін Астана экономикалық форумына қатысу жақсы дәстүрге айналды. Сол үшін сіздерге зор рақметімді айтамын.

Он бірінші рет форум әлемдік экономиканың, инвестициялар мен инновациялардың ең маңызды мәселелерін талқылау алаңы болып отыр. Былтырғы форумнан бері біз әлемдегі орасан зор өзгерістердің куәгері болдық.

Жаңадан текетірес пен конфронтациялар пайда болуда. Мемлекеттер арасында келісімге келу қиындап барады. Өзара сенбеушілік пен қарсыластың ұстанымын түсінуді қаламау жиі орын алуда.

Бұл әлем үшін күрделі кезең. Сондықтан, осы қиындықтарға қатысты мәселелерді әділ және объективті түрде талқылаудың әр мүмкіндігі өте маңызды.

Сол себептен, биылғы форум жаһандық сын-тегеуріндерге тиімді жауап іздеуге бағытталған.

Құрметті форумға қатысушылар!

Дау-жанжалдар мен талас-тартыстар қашанда адамзат дамуымен бірге жалғасып келеді. Алайда, бүгінде шиленістің өрістей түсуі байқалуда, ал оның себептері, менің пайымдауымша, тым тереңде жатыр. Ол — біздің өркениеттің кезекті жаһандық трансформациясы.

Мұндай трансформациялану тарихта көп болған. Олар даму мүмкіндіктерімен де, сол сияқты регрестің тәуекелдерімен де тұспа-тұс келген болатын.

Бүгінде тарихи уақыт теңдессіз ширыға түсті. Әлем адам айтқысыз жылдамдықпен өзгеруде және кезекті рет жол айрығы алдында тұр. Адамзатты не күтіп тұр: өркендеу дәуірі ме немесе тоқырау кезеңі ме, оның бәрі қай жаққа бұрылатынына байланысты болмақ.

Біз байқап отырған үдерістер объективті және жаһандық өзгерістерден туындап отыр. Олардың сипатын ғаламдық дамудың басты 5 мегатренді арқылы көрсетуге болады.

Бірінші мегатренд — адам өмірінің барлық аспектілерін цифрландыру. Біздің көз алдымызда бизнес қана емес, сонымен қатар қоғамның барлық салалары да цифрландырылған экономиканың жаңа моделі қарқынды түрде құрылуда.

Жаңа технологиялардың қарқынды дамуы осы кезге дейін елдердің бәсекеге қабілеттілігін айқындап келген базалық факторларды өзгертеді. Өндірісті қадағалайтын әрі жақсартатын, өзін-өзі оқытатын интеллектуалды жүйелер үйреншікті құбылысқа айналып келеді. 2030 жылға қарай жасанды интеллект әлемдік экономиканы 16 трлн долларға арттырады.

Криптовалюталар феномені мен блокчейн технологиялары, шамасы, банктерді қоса алғанда, қаржы нарығына түбегейлі өзгеріс әкеледі. Сарапшылардың пікірі бойынша, алдағы онжылдықта әлемдегі 500 ірі компанияның 200-і жойылып кетеді.

Бірақ киберқылмыстың өсуі де цифрландырумен бірге жүреді. Ол 2017 жылы бизнес үшін ең қауіпті деп танылған, дегенмен одан бір жыл бұрынғы тізімде киберқылмыс тек 5-орында тұрған болатын.

Осы және өзге де факторлар көптеген елдерді «цифрлы провинцияда» қалып қоймауға жетелейтіні сөзсіз. Біз де осы жаңа жағдайға бейімделіп келеміз.

«Цифрлы Қазақстан» бағдарламасы жүзеге асырылуда. Оны іске асыру елімізде цифрлық инфрақұрылымның және IT-экожүйесінің дамуын қамтамасыз етеді, тұрғындардың цифрлы сауаттылығы 83%-ға артады.

Біз жаңа технологияларды пайдалана отырып, 5 жыл ішінде қайтаөңдеу секторындағы еңбек өнімділігін 1,5 есеге арттыруды жоспарлап отырмыз.

Екінші жаһандық тренд — энергетикалық революция, әлемнің таза энергетикаға қарай жылжуы. Тек 30 жылда жаңартылатын энергия көздерінен алынатын энергия көлемі 13 есеге өсті. Соңғы 5 жылда күн панельдерінің құны 2 есеге жуық төмендеді.

Электромобильдерге деген бетбұрыс байқалуда. Егер бүкіл автопаркті электрокарларға ауыстарса, бұл өз кезегінде Жердегі ауаны 200 жыл бұрынғы деңгейге дейін тазартуға мүмкіндік берер еді.

Табиғи ресурстарға әлемдік сұраныстың сақталуына қарамастан, олар айтарлықтай басымдыққа ие болмайды және елдер үшін жоғары табыстың көзі болудан қалады. Біз дәстүрлі энергетикалық нарықтардың барлық ірі ойыншылары, яғни, корпорациялар мен елдер жаңа энергетикаға ауқымды инвестициялар салумен айналысуда.

Қазақстан да бұл процестен тысқары қалмайды. «Болашақ энергиясы» тақырыбында табысты өткен «ЭКСПО–2017» халықаралық көрмесі елде «жасыл» экономиканы жүйелі дамытудың базасы болды. Жалпы, 2030 жылға қарай біздің энергиялық балансымыздағы баламалы энергияның үлесі 30%-ға дейін жеткізіледі.

Үшінші мегатренд — ғаламшар тұрғындары санының жылдам өсуі. Соңғы онжылдықтағы ғылыми-техникалық прогрестің жетістіктері адам өмірінің орташа ұзақтығын айтарлықтай ұлғайта түсті. Соңғы 70 жылда ол 23 жылға (48-ден 71 жасқа дейін) өсті. Қазақстанда бұл көрсеткіш тек тәуелсіздік жылдарының ішінде ғана 7 жылға (65 жастан 72,5 жасқа дейін) өсіп, бүгінде әлемдік орташа деңгейден асып отыр.

Ұзақ жасау индустриясы әлемдік экономиканың маңызды бір бөлігіне айналып келеді. Алайда, қарқынды демографиялық өзгерістер соның өзінен туындайтын көптеген мәселелердің шешілуін талап етеді.

Үстіміздегі ғасыр ортасына қарай жер шарын мекендейтін 10 млрд халықты азық-түлікпен қамтамасыз ету үшін қазіргі деңгейден 50%-ға көп азық-түлік өндіруге тура келмек. Ал базалық ресурстардың шектеулі екендігін, әсіресе, таза су тапшылығының жыл санап артып бара жатқанын ескерсек, бұл оңай міндет емес.

Бұл проблеманы еңсеру үшін агроөнеркәсіп кешенінің өнімділігі мен ресурстарды пайдалану тиімділігін айтарлықтай арттыру қажет. Бұл сала енді жоғары технологиялық салалардың біріне айналуға тиіс. Қазақстанда заманауи жетістіктерді қолдана отырып, 5 жылда агроөнеркәсіп кешенінің өнімділігін 2,5 есеге арттыру мақсаты қойылып отыр.

Тағы бір сын-тегеурін — адамдардың қартаюуы мен өсе түсуіне байланысты зейнетақы және әлеуметтік қамсыздандыру жүйелерін түбегейлі қайта құру қажеттігінде. Бұлар жаңа демографиялық шындыққа сай болуы тиіс.

Төртінші мегатренд — урбанизация қарқыны мен сипатының өзгеруі. БҰҰ-ның бағалауынша, ғасыр ортасында қалаларда тұратын халықтың саны 7 млрд адамға жететін болады. Бұған қоса, ірі агломерацияларға халықтың гипершоғырлануы орын алады. Мегаполистер дәуірі туады және олардың арасында инвестиция, үздік ақыл-ой, технологиялар үшін күрес жүреді, оған қол жеткізу үшін барлық жағдай жасалады. Инвестиция, үздік ақыл-ой, технологиялар үшін күрес жүріп, оларға барлық жағдай жасалады. Экономика үшін идея мен білім маңызды.

Осыны ескере отырып, Қазақстан агломерацияны дамыту стратегиясын іске асыруды бастады. Егер бізде, бұрын миллион тұрғыны бар бір ғана қала — Алматы болса, енді оған Астана, Шымкент қосылды. Бұл үдеріс жалғаса беретін болады.

Сондықтан да елордамыз Астананың 20 жылдығындағы іс-шаралардың бірі аясында шілдеде Ұлы Жібек жолы бойында орналасқан елдердің ірі қалаларының форумын өткізу бекер қолға алынып отырған жоқ.

Бесінші мегатренд — жаһандық еңбек нарығының трансформациясы. Таяу жылдарда әдеттегі еңбек күшінің 80%-ын роботтандырылған жүйелер алмастыратын болады.

Қазіргі таңда кәсіпорындар үшін жұмыс күшінің арзандығы емес, білікті қызметкерлердің болуы маңыздырақ. Дамушы елдердегі өндіріс орындарының дамыған елдерге кері қайтарылуы экономикалық тұрғыдан орынды болып отыр. Мұның барлығы ұлттық экономикалар мен әлеуметтік жүйелер үшін үлкен сынақ.

Бұл мәселенің басты шешімі — білім беру жүйесін реформалау. Білім беру ісінде креативті ойлау қабілетін қалыптастыруға, қажетті ақпаратты таба білу және оны дұрыс қолдану машықтарын үйретуге көшу керек. Техникалық прогрестің жылдамдығы қазіргі адамнан бірнеше мамандықты меңгеруді және «өмір бойы білім алу» қағидатын ұстануды талап етеді.

Қазақстан барлық деңгейдегі білім беру бағдарламаларын өзгеріп, бұл бағытта да жұмыстарды бірізділікпен жүргізуде. Біз күрделі кезеңнің өзінде, мемлекет қалыптастыру ісінің бастауында «Болашақ» бағдарламасын жүзеге асыруға кірістік. 25 жылдың ішінде 12,5 мың қазақстандық мемлекет есебінен әлемнің үздік университеттерінде оқуға мүмкіндік алды.

Сонымен қатар, елімізде әлемдік деңгейдегі университеттер ашылды. Олардың қатарында Назарбаев Университеті, ҚБТУ, ҚМЭБИ және ХАТУ бар. Мемлекет грант санын көбейтуге, студенттердің өмір сүру деңгейін жақсартуға күш салуда. Өткен жылдан бастап жастардың алғашқы мамандығын алуына арналған «Тегін кәсіптік-техникалық білім беру» бағдарламасын іске қосылды.

Мектеп реформасы жедел жүріп жатыр. Олардың көшбасшысы Халықаралық аккредитацияға ие және ең жоғары стандарттарға сәйкес келетін Назарбаев Зияткерлік мектептері болып отыр.

Жоғарыда айтылған жаһандық 5 тренд әлемде орын алып жатқан тұрақсыздық жағдайының арта түсуінің негізгі факторлары екенін атап өткім келеді.

Геосаяси шиеленіс, өзара санкциялар, ДСҰ-ның қағидаларына қарамастан, ірі ойыншылар арасында сауда қарым-қатынасын қайта қарауы — осының бәрі өзінің көшбасшылығын сақтап қалу үшін елдердің «ойын алаңын» түзеткісі келген іс-әрекеттері. Алайда, жүріп жатқан трансформацияланудың басты ерекшелігі — оның жаһандық әлемде шынайы түрде бірінші рет болып отырғандығында.

Артта қалған елдердегі проблемалар табысты елдердің игілігін өрістей түскен тәуекелдерге әкеп тірейді. Бұл мемлекеттік шекараларға мойынсұнбайтын көші-қон, экстремизм және терроризм, экологиялық апаттар арқылы орын алады. Осыған байланысты әлеуметтік текетірестің негізгі көзінің бірі ретінде кедейлер мен байлардың табыстары арасындағы айырмашылықты қысқарту өте маңызды болмақ.

Егер соңғы жылдардағы макроэкономикалық қарқынға назар салсақ, сырт қарағанда оң үрдісті көреміз. ХВҚ бағалауы бойынша, әлемдік ЖІӨ өсімінің қарқыны 2017 жылғы 3,7%-дан ағымдағы жылғы 3,9%-ға дейін өскен. Өсімнің үдей түсуі шамамен 120 елде байқалып отыр, алайда, бұл ретте тек 6 елдің бірінде ғана тұрғындар кірісінің теңсіздігі азая түскен. Сондықтан мұндай дамудың сапасы күмән туғызады.

Мына цифрға қарап ойланыңыздар: бүгінде әлемнің ең бай 62 адамының активтері адамзаттың кедейшілікте тұратын жартысының, яғни, 3,5 млрд адамның жағдайымен теңесіп отыр! Бірқатар халықаралық сарапшылардың бағалауы бойынша, өткен жылы жасалған игіліктердің 80%-дан астамы тұрғындардың бар болғаны 1%-ның еншісіне тиесілі. Қарама-қайшылықты қараңыз, технологиялық төңкеріс барлық адамның өмірін жақсартуы және оның сапасын арттыруы тиіс болса, ал ол іс жүзінде теңсіздіктің доңғалағын жаңа күшпен айналдыра түсуде.

Осы сын-тегеуріндерді еңсеру үшін мемлекеттер арасындағы диалогтың, біліммен алмасудың жаңа тиімді тетіктерін орнатудың қажеттілігі туып отыр. G–7 және G–20 форматы, біздің көзқарасымыз бойынша, әлемнің жаһандық ой-пікірін түгел қамти алмайды.

Міне, сондықтан да біз барлық елдердің пікірлері мен мүдделерін біріктіруге мүмкіндік беретін G–Global бастамасын ұсынып отырмыз. G–Global мейлінше теңгерімді шешімдер табудың нақты тетігіне айнала алады. Мысалы, осы аталған алаңда бәрімізді де толғандыратын мынадай тақырыптарды талқылауға болады.

Бірінші. Кедейшілікпен және аштықпен, су тапшылығымен, экологиялық апаттарға қарсы іс-қимылдың үйлестірілген күресі жөніндегі тәсілдерді қоса алғанда, орнықты даму мәселелері.

Екінші. Экономикалық теңсіздікті қысқарту мәселелері, табыстар айырмашылығын азайту арқылы әлемде әлеуметтік игіліктерге барынша тең дәрежеде қол жетімді болуын қамтамасыз ету. Ол үшін тек экономикалық өсімді ғана емес, сонымен бірге адамдардың өмір сүру деңгейінің сапалы өзгеруін ескеретін әдістемені әзірлеу маңызды қадам бола алады.

Үшінші. Шамасы, халықаралық сауда-саттықтың жаңа қағидасының пішіндерін талқылайтын кез келді-ау деймін. Қолданыстағы нормаларды елемейді жиеп кеткені бүгінгі күннің шындығына сәйкес келетін жаңа бәтуаластыққа қол жеткізудің қажеттілігін көрсетіп берді.

Төртінші. Жалған ақпарат тарату мәселесі жан-жақты талқылауды талап етеді. Ол көбінесе мемлекетаралық, этносаралық және конфессияаралық текетірестердің

асқынуына алып келеді, дау-жанжалдардың туындау тәуекелдерін бірнеше есе арттыра түседі. Үкімет, азаматтық қоғам институттары, БАҚ ақпараттың мазмұны үшін өздерінің жауапкершілігін түсіну туралы өзара келісімге келуі қажет.

Бесінші. Тағы бір маңызды мәселе — криптовалютаны қолдану мен оны реттеу. Көптеген елдер олардың қаржы жүйесінің ағымдағы конфигурациясына бейімделу мүмкіндіктерін белсенді түрде зерделеу үстінде. Алайда, бұл мәселеде бытыраңқы іс-әрекеттер тиімсіз болады. Ойынның жалпы қағидаларын әзірлеуге кірісу керек.

G-Global бастамасында халықаралық ұйымдар тарапынан сараптамалық және институциональдық қолдау бар екенін атап өту қажет. Ол туралы G-20 саммиттерінде бірнеше мәрте айтылды.

Өткен атпада ғана (8 мамыр) құрамына 50-ден астам елдер кіретін Ислам ынтымақтастығы ұйымының Сыртқы істер министрлерінің кеңесі аталған бастаманы қолдайтыны жөнінде резолюция қабылдады.

Жаһандық дағдарысқа қарсы шешімдер әзірлеу ісіне бүкіл халықаралық қоғамдастықтың атсалысуы қажет екенін ескеріп, бұл бастаманы БҰҰ аясындағы алаңда жүзеге асыруды ұсынамыз.

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Жаһандық сын-тегеуріндер дәуірінде әрбір ел үшін ең маңызды мәселенің бірі — жаңа өзгерістерге қалай кірігіп кету. Бұл жерде әмбебап әдіс-тәсіл жоқ, осы мәселені әрбіреуі өздерінің мүмкіндіктері мен жағдайына қарай отырып, шешеді.

Қазақстан өз жолын айқындап алды, ол — институциональдық және құрылымдық қайта құру жолы. Бұл инвестициялық климатты жетілдіру және бизнес саласын дамыту жөніндегі жұмыстар.

Біздің экономикамыз екі жыл қатарынан 4% өсімге қол жеткізді, бұл әлемдік орташа деңгейден жоғары. Жалпы алғанда, ол тәуелсіздік жылдарында 20 есеге ұлғайды. Қазақстан ТМД елдері арасында халықтың жан басына шаққанда тікелей шетелдік инвестиция тарту бойынша көшбасшы болып қала бермек.

Технологиялық жаңару мен цифрландыруға басымдық бере отырып, елді жаңғыртудың үшінші кезеңі басталды. Индустрияландыру бағдарламасын іске асыру аясында 1 200-ден астам кәсіпорын іске қосылды. Бұл жұмыс жалғаса беретін болады.

Қазақстан «Бір белдеу, бір жол» бастамасының маңызды қатысушысы болды. Еуропа мен Азияның тоғысында орналасқандықтан, біз Еуразиялық көліктік-транзиттік хабты қалыптастырамыз. «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» жобасы аясында 3 мың км автокөлік жолы салынды. Біздің барлық инфрақұрылымдық бағдарламамыз — 5 мың км автокөлік жолы және 2,5 мың км теміржолы.

Транзиттік контейнерлік тасымалдардың көлемі жыл сайын ұлғая түсуде. 2020 жылға қарай транзиттен түсетін кіріс жылына 5 млрд долларды құрайтын болады.

Ағылшын құқығына ие және тәуелсіз соты бар «Астана» халықаралық қаржы орталығы құрылды. Осы мүмкіндікті пайдалана отырып, сіздерді 5 шілде күні болатын АХҚО-ның ресми таныстырылымына шақырамын.

Сондай-ақ Қазақстан белсенді әлеуметтік саясатты іске асыруда. Кедейшілік 13 есе (40%-дан 3%-ға дейін), азайды. Жұмыссыздық деңгейі 5%-ға төмендеді.

Біз биыл Бес жаңа әлеуметтік бастаманы іске асыруға кірістік. Олар қолжетімді баспанамен және сапалы жоғары біліммен қамтамасыз етуге, шағын бизнесті

қолдауға, салық салу әділеттілігіне және қоршаған ортаны жақсартуға бағытталған. Осының бәрі тұрақты дамуға және біздің азаматтарымыздың әл-ауқатының жақсаруына ықпал етеді.

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Қазіргі күрделі кезеңде әлемдегі орын алып отырған өзгерістерге бейімделудің тәсілдерін ойластыру қажет.

Сондықтан, біз Астана экономикалық форумынан осы сын-тегеуріндерге жауап беретін тиімді пікірталастар мен жаңа идеяларды күтеміз.

Форум жұмысы баршаңыз үшін нәтижелі де табысты болатына кәміл сенемін.

Сәттілік тілеймін!

Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер басшылары кеңесінің отырысында сөйлеген сөзі

Қытай Халық Республикасы, Циндао қаласы, 2018 жылғы 10 маусым

Құрметті әріптестер!

ШЫҰ қызметінің стратегиялық басымдығы, бірінші кезекте, біздің Ұйымымыздың бүкіл кеңістігінде саяси диалог пен сенімді нығайту, қауіпсіздік пен дамуды қамтамасыз ету болып қала беруі тиіс. Сондықтан біз ШЫҰ-ға мүше мемлекеттердің ұзақ мерзімге арналған тату көршілік, достық және ынтымақтастық жөніндегі шартын дәйекті жүзеге асыруға мүдделіміз.

Бүгін біз қол қойып отырған Шарттың ережелерін іске асыру жөніндегі 2018–2022 жылдарға арналған іс-қимыл жоспары осы жолдағы Жол картасына айналмақ.

Экономикалық ынтымақтастық ШЫҰ-ның тағы бір басымдығы болып табылады. Сондықтан елдеріміздің үш миллиардтық адами әлеуетінің жиынтық күшін осы бағытты жандандыру үшін пайдалануымыз керек.

Мемлекеттеріміз арасындағы сауда-инвестициялық жобаларды іске асыруды екіжақты деңгейден көпжақты деңгейге көшіруді қамтамасыз ету маңызды болып саналады.

Біз Ұйым аясында жобаларды қаржыландырудың бірлескен тетіктерін қалыптастыруға және технологиялық ресурстарды жұмылдыруға шақырамыз. Осы мақсатта ШЫҰ-ның Іскерлік кеңесі мен Банкаралық бірлестігі әлеуетінің барлық күш-жігерін іске қосу қажет.

Үшіншіден, әлемдік валюталар қоржынын әртараптандыру, валютаға тәуелділіктік тәуекелдерін азайту және криптовалютаның пайда болуы туралы әлемде көп айтылып жүр. Осы орайда бізге ШЫҰ елдерінде ұлттық валюталарымызбен өзара есеп айырысуға көшу туралы ойлануымызға тура келеді. Біздің елдеріміздің орталық банктері Циндао қаласындағы саммиттен кейін бас қосып және тиісті Жол картасын әзірлеуге кірісулеріне болар еді.

Төртіншіден, Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайында экономиканы цифрландыру мен роботтандыруда жаңа технологиялық трансформациялау негізге алынған. Цифрландыру және жаңа технологиялар саласында тәжірибе алмасу жөніндегі алаң қалыптастыру мүмкіндігін қарастыруды ұсынамын.

Бесіншіден, ШЫҰ-ның сапалы экономикалық серпілісіне инфрақұрылымдық «мегажобалар» ықпал ете алады. Бұл мультипликативтік әсердің қуаттылығын қамтамасыз етеді, ғылыми және қаржылық әлеуетті жұмылдыруға, ШЫҰ-ға мүше мемлекеттерден көп маманды еңбекке орналастыруға мүмкіндік береді.

Айталық, «Бейжің – Астана – Мәскеу – Берлин» бағыты бойынша Еуразия жоғары жылдамдықпен жүретін теміржол магистралі осындай жоба бола алар еді. Оның жүзеге асуы «ШЫҰ–ЕАЭҚ–ЕО» желісі бойынша өзара ықпалдастықты арттыруға қосымша серпін бермек.

Алтыншыдан, келесі айда «Астана» халықаралық қаржы орталығын (АХҚО) іске қосу жоспарланған.

АХҚО әлемдегі жетекші қаржы орталықтарының үздік моделдерін негізге алады. Ол Қазақстан экономикасын әртараптандыруға ықпал етіп қана қоймайды,

сонымен бірге ШЫҰ-ға қарасты барлық елдердің қаржы жүйесінің дамуына оң әсер етеді.

ШЫҰ елдерінің қаржы институттары мен іскерлік топтарын АХҚО-ның мол мүмкіндіктерін пайдалануға шақырамын.

Жетіншіден, біздің өзара ықпалдастығымыздың мәдени-гуманитарлық және ғылыми бағыттары қарқынды даму үстінде.

Бұл орайда, өткен жылы Бейжің қаласында өткен «Бір белдеу, бір жол» форумында өзім айтқан Жібек жолы халықаралық ғылым академиясы бастамасының іске асырылуын атап өтемін.

Бүгінде шамамен 30 елдің ғылыми мекемелерінің өкілдері осы Академияны құру жөніндегі құрылтайшылық құжатқа қол қойды және «Бір белдеу, бір жол» жобасына ғылыми-сарапшылық қолдау жасауға дайын.

Сондай-ақ Қазақстан конфессияаралық келісім саласында мол тәжірибе жинақтады және оның мәдениеттер мен өркениеттер диалогын дамытуға үлес қосуға атсалысады. Сондықтан біз сіздердің елдеріңіздің делегациясы Астанада биылғы 10–11 қазанда «Діни көшбасшылар қауіпсіз әлем үшін» ұранымен өтетін Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының VI съезінің жұмысына қатысуына үлкен мән береміз.

Құрметті делегация басшылары!

Біздер Азиядағы, Африкадағы, Таяу Шығыстағы және әлемнің басқа да шиеленіс нүктелеріндегі жанжалдарды саяси реттеу қажеттілігін тұрақты ұстаным арқылы қарастырамыз.

Қазақстан Ауғанстанның экономикалық тұрғыдан орнықты және қауіпсіз дамуын қолдайды. Осыған орай біз көп жылдан бері Кабулға қаржылай көмек беріп келеміз.

Астанада сирияаралық келіссөздерді қабылдаушы тарап болатын кезден-ақ Қазақстан Сириядағы дағдарысты реттеу процесіне баса назар аударуды жалғастырып келеді. Астана келіссөздер процесі қысқа мерзім ішінде Сирияда бәрін қамтитын бейбітшілікке қол жеткізу жолындағы тиімді тетік ретінде танылды.

Қазақстан Корея түбегінің ядросыз мәртебесіне тек бейбіт жолмен ғана қол жеткізуді жақтайды.

Біздің еліміз Иранның ядролық бағдарламасы бойынша келісім жасауды дәйекті түрде қолдап, өз үлесін қосып келеді.

Біз Іс-қимылдардың бәрін қамтитын бірлескен жоспардың сақталуын және оның одан әрі мүлтіксіз орындалуын жақтаймыз.

Құрметті отырысқа қатысушылар!

Қазақстан ШЫҰ Хартиясының қағидаттарын берік ұстанады және біздің ортақ Ұйымымызға қарасты елдермен сенімді, достық пен тату көршілікті нығайтуға ұмтылады.

Осы жылдар ішінде «Шанхай рухы» ШЫҰ-ның ықпалды қызметінің тамаша бастауы болып табылады.

Қытай Халық Республикасының табысты төрағалық еткені осы бір іргелі факторды одан әрі берік қыла түсті.

Ұйым алдағы уақытта да біздің халықтарымыз бен мемлекеттеріміздің игілігі үшін нығая түседі деп сенеміз.

«Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысының кейбір мәселелері туралы» Жарлыққа жариялы түрде қол қою рәсімінде сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 19 маусым

Құрметті қазақстандықтар!

Бүгін мен «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы туралы» Заңның 9-бабына сәйкес Шымкентке республикалық маңызы бар қала мәртебесін беру және облыс орталығын Түркістанға көшіру туралы Жарлыққа қол қоямын.

Бұдан былай бұл өңір Түркістан облысы деп аталады. Бұл — әкімшілік-аумақтық құрылымға өзгеріс енгізу арқылы осы өңірдің өркендеуіне тың серпін беруді көздеген тарихи құжат. Оңтүстік Қазақстан — еліміздегі экономикалық, көлік-логистикалық, демографиялық әлеуеті зор аймақ.

Биыл халқының саны миллионға жеткен Шымкент Қазақстандағы ең ірі үш мегаполистің қатарына қосылды. Мұнда облыстағы өнеркәсіп өндірісінің 60% астамы шоғырланған. Шаһар еліміздегі жетекші сауда, өнеркәсіп және мәдениет ошақтарының бірі саналады. Қаланың осындай мүмкіндіктерін ескеріп, оған республикалық мәртебе беру жөнінде шешім қабылдадым.

Ал облыс орталығы Түркістан қаласына көшіріледі. Бұл — Қазақ хандығының ордасы болған әрі рухани тағылымы мол тарихи мекен. XX ғасырдың басында қазақтың біртуар азаматтарының ел мүддесі үшін жүргізген саяси күресі де Түркістан атауымен тығыз байланысты.

Шежірелі өлке мұсылмандар үшін қасиетті саналады. Ел ішінде «Мединеде — Мұхаммед, Түркістанда — Қожа Ахмет» деген қанатты сөз айтылады. Сондай-ақ «Түркістан — бірлік бесігі», «Түркістанға барсаң — ісің оңға басады» деген жақсы жоралғы бар.

Бұл қала — Ұлы Жібек жолының бойында орналасқан үлкен өркениет орталығы. Тек қазақ елінің ғана емес, күллі түркі жұртының зиярат жасайтын қастерлі орны. Оның рухани өмірінде Қожа Ахмет Яссауи кесенесінің үлкен орны бар.

Тарихы терең Түркістанның туризм үшін де маңыздылығы ерекше. Қаланың тоғыз жолдың торабында орналасуы сыртқы және ішкі туристер мен жергілікті тұрғындар үшін өте қолайлы.

Сондықтан Түркістан қай жағынан алсақ та, облыс орталығы болуға әбден лайық.

Құрметті қазақстандықтар!

XXI ғасырдың үшінші онжылдығына қадам басқалы тұрған шақта Астана және Алматымен бірге, Шымкентте 1 млн-нан астам тұрғыны бар Қазақстан қалаларының қатарына қосылды.

«Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы туралы» Заңның 3-бабының 1-тармағына сәйкес бүгін мен қол қоятын Жарлық Шымкентке республикалық маңызы бар қала мәртебесін береді. Бұл әкімшілік бірлік еліміздегі 17-аймақ болады.

Облыс орталығы ғасырлар бойы Қазақ хандығының және бүкіл түркі әлемінің саяси әрі рухани орталығы болған Түркістан қаласына көшіріледі. Түркістанда

жаңа әкімшілік функцияларды сапалы іске асыру үшін барлық мүмкіндіктер бар. Қабылданған шешімнің тарихи мәні зор.

Шымкент біздің елдің ғана емес, бүкіл Орталық Азия өңірінің инвестициялар, технологиялар және интеллектуалды ресурстар тартатын жаңа орталығына айналды. Бұл үшін барлық жағдай мен қажетті әлеует бар. Мұнда жаңа өндіріс орындары ашылады, экономиканы әртараптандыру ауқымы кеңейеді, әлеуметтік және мәдениет саласы дамиды.

Шымкенттің республикалық мәртебе алуы оның одан әрі ілгерілеуіне септігін тигізетініне және қаланың алдында жаңа айрықша перспективалар ашылатынына сенімдімін. Бұл қадам қаланың теңгермелі әлеуметтік-экономикалық дамуына және бүкіл өңір тұрғындарының тұрмыс сапасының дәйекті түрде артуына тың серпін береді.

Қуатты, бәсекеге қабілетті мегаполистердің пайда болуы және қарқынды өсуі — мықты және өркендеген Қазақстанның кепілі.

Құрметті қазақстандықтар!

Осы Жарлықтан туындайтын міндеттерді жүзеге асыру үшін Үкімет пен жаңа өңірлердің басшыларына мынадай тапсырмалар беремін.

Құрылып жатқан аумақтарды дамыту үшін тез арада нақты іс-шаралардың жол картасын әзірлеу қажет.

Жаңа әкімшілік-аумақтық бірлік пайда болғаннан кейін жақын арада тиісті заңнамалық актілерге түзетулер мен өзгерістер енгізу керек.

Түркістанда жаңа әкімшілік ғимараттарын және тұрғын үйлерді салуды тез арада қолға алу қажет.

Өтпелі кезеңде, облыс орталығы Түркістан қаласына көшірілгенге дейін, Шымкент қаласындағы орталық және жергілікті мемлекеттік органдардың барлық аумақтық бөлімшелерінің жұмысын қамтамасыз ету қажет.

Сонымен қатар өңірде туристік саланы ары қарай дамыту бойынша тиісті шаралар қабылдауды тапсырамын.

Облыстың және қалалардың әкімдері Үкіметпен бірлесе отырып, жоғарыда атап көрсетілген барлық мәселелерге жан-жақты талдау жасап, қысқа мерзімде нақты ұсыныстарды енгізуін тапсырамын.

«Астана» халықаралық қаржы орталығының ашылу рәсімінде сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 5 шілде

Құрметті қонақтар!

Ханымдар мен мырзалар!

Бұл күндері әсем Астанамыздың 20 жылдық мерейтойын өткізгелі отырмыз. Тарих үшін қас қағым 20 жылдың ішінде даланың дәл ортасында тұрған шағын қала бүгін бір миллионнан астам халқы бар мегаполиске айналды. Астана тәуелсіздіктің, еліміздің береке-бірлігінің, дамуының, дәрежесінің символы болып келеді.

Астана — еліміздегі барлық бастамалар мен оң өзгерістердің флагманы. Халықаралық қаржы орталығының ашылуы — соның айқын көрінісі.

Қаржы орталығының тұсаукесер салтанатына 50-ден астам мемлекет пен халықаралық ұйымдардан арнайы меймандар келіп отыр. Оларға алғыс айтқым келеді.

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Біздің мемлекетіміз үшін осынау маңызды шараға көңіліміз ерекше толқып, зор қуанышпен келіп отырмыз.

«Астана» халықаралық қаржы орталығы — бұл тәуелсіз Қазақстан тарихының жаңа кезеңінің бастауы. Оның іске қосылуы біздің экономикамыздың бірізділікпен тұрақты дамуының маңызды қадамы болып табылады. АХҚО-ны құру туралы идеяны мен алғаш рет 2015 жылы жаһандық жаңа сын-тегеуріндерге қарсы тұрудың бірден-бір жолы ретінде ұсынған едім.

Елімізде ауқымды құрылымдық және институционалдық реформалар жүзеге асырылуда. Олар Қазақстанның бәсекеге қабілеттілігін арттырып, әлемнің озық дамыған 30 елінің қатарына қосылуына бағытталған. Дүниежүзілік банктің «Doing Business» рейтингінде Қазақстан соңғы 10 жылда 64-орыннан 36-орынға көтерілді.

Өткен жылдарда біз тиімді әрі тұрақты институттардың қажеттігіне көз жеткіздік. Түрлі қаржы орталықтарының, оның ішінде Дубай, Сингапур, Гонконг және басқаларының осындай орталықтарының құрылуы мен олардың жұмыс істеуіндегі әлемдік тәжірибелерін мұқият зерттедік.

АХҚО-ның қазақстандық моделі әлемдік қаржы құрылымдары қызметтерінің ең үздік тәжірибелерін басшылыққа алған. Бұл орталық Қазақстан Республикасының резиденттерімен де, резидент емес субъектілермен де жұмыс істейтін болады. АХҚО қызметіне қатысушылар Қазақстанның ғана емес, сондай-ақ оның өңірлерінің де, бүкіл әлемнің де капиталына қол жеткізе алады.

АХҚО-ға халықаралық қатысушыларды тарту үшін бұрынғы кеңестік кеңістікте баламасы жоқ, бұрын соңды болмаған жағдай жасалған. Оның құқықтық мәртебесі Конституциялық Заңмен бекітілген, ал ресми тілі — ағылшын тілі. АХҚО қызметіне қатысушыларға 50 жылға дейін салықтық жеңілдіктер, жеңілдетілген валюта, виза және еңбек режимдері қарастырылған.

Бұл — жұмысы ағылшын құқығына негізделген өңірдегі жалғыз орталық. Тәуелсіз Сот пен Халықаралық арбитраж орталығы әділетті болуға және тараптардың құқықтарын сақтауға кепілдік береді.

Мен АХҚО судьялары етіп Англия мен Уэльстен 9 беделді судьяны тағайындадым. Оларға Лорд Вульф жетекшілік етеді, ол — Англияның бұрынғы жоғары судьясы.

Сондай-ақ Арбитраж орталығына 23 халықаралық арбитр шақырылды. Оның төрайымы Барбара Дохман болды, ол — бұрынғы судья және Катардың королдік барристері.

АХҚО жанынан қаржы қызметтерін реттеу комитеті құрылды. Оған АҚШ-тың бағалы қағаздар және биржалар жөніндегі комиссиясының бұрынғы комиссары Барбара Джадж ханым басшылық жасайды.

АХҚО жұмысында корпоративтік басқару қағидаттары сақталады және инвесторлардың мүдделері қорғалатын болады. Мұның бәрі сенім ахуалы мен тиімді ынтымақтастықты қалыптастырады.

Қатысушыларға қолайлы болуы үшін және қор рыногын дамыту үшін жоғарытехнологиялық инфрақұрылымы бар АХҚО биржасы құрылды. Біз сіздермен бірге бүгін осы биржаның жұмысын бастап береміз. Оның қызметіне «Nasdaq» америкалық биржа және Шанхай қор биржасы қатысады. Нарықтық капиталдандыру бойынша олар әлемде 2-ші және 4-ші орындарды иеленеді.

Қазіргі уақытта АХҚО биржасында активтерінің жалпы көлемі 34 млрд доллар болатын 14 жергілікті және халықаралық брокерлер бар және де бұл көрсеткіштер арта бермек.

Біз IPO-ға еліміздің тау-кен, мұнай-газ, көліктік, ақпараттық-коммуникациялық және басқа да ірі ұлттық компанияларының акцияларын енгізуді жоспарлап отырмыз.

Сондай-ақ исламдық және «жасыл» қаржылар да АХҚО-ны дамытудың маңызды бағыттары болмақ. Биыл оның алаңында біз исламдық бағалы қағаз — «сукукты» шығаруды жоспарлап отырмыз. Инфрақұрылымдық, инновациялық және экологиялық жобаларға арналған «жасыл» облигациялар шығару жөнінде жұмыстар жүргізілуде.

АХҚО қызметінің маңызды бір саласы — инновациялық қаржы технологияларын дамыту үшін тиімді орта қалыптастыру. Сондықтан жеңілдетілген реттеуші режимінде жаңа қаржы технологиялық өнімдерді сынақтан өткізуге мүмкіндік беретін «реттеуші sandbox» жұмыс істейтін болады.

Сондай-ақ капитал нарықтарын дамыту және жеке тұлғалардың игіліктерін басқару да АХҚО-ның басымдығы болып табылады. Орталық бүкіл еліміз үшін басты жобалау фабрикасы болмақ. Мұнда экономиканың негізгі секторларындағы жобаларды қаржыландыру үшін мәмілелер құрылымы жасалатын болады.

Тұтастай алғанда, АХҚО жұмысы оның қызметіне қатысушылар үшін ең жақсы жағдай жасалуымен, инфрақұрылымдық, қауіпсіздігі мен қолайлы орналасқан жерімен ерекшеленеді.

Орталықтың тұсаукесер рәсімі елордамыздың 20 жылдығы күндерінде өтуінің символдық мәні бар. Бүгінде Астана Еуразия кеңістігінің және қазіргі заманның ең өзекті деген мәселелері жөнінде халықаралық өзара іс-қимылдың мойындалған орталығына айналды. Мұнда бизнес қарқынды дамып келеді — 100 мыңнан астам кәсіпкерлік субъектілер жұмыс істейді.

Технологиялық және мейлінше жайлы тіршілік ортасын қалыптастыруға бағытталған «Ақылды қала» тұжырымдамасы іске асырылуда. Ол көліктік инфрақұры-

лымды, қауіпсіздік, әлеуметтік қорғау және денсаулық сақтау жүйелерін жаңғырту мен дамытуға бағдарланған.

Сондай-ақ Экспат орталығы АХҚО қызметіне қатысушылар мен олардың отбасы үшін қолайлы жағдай жасайды. Ол визалық көші-қон, салық, сондай-ақ халыққа қызмет көрсету және әкімшілік полиция қызметтерінің бір орталықтан қолжетімді болуын қамтамасыз етеді. Мұнда әлемнің жетекші қаржы институттарының өкілдіктері ашылуда. Осының бәрі АХҚО-ның тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Осы мүмкіндікті пайдалана отырып, шетелдік және отандық бизнесті «Астана» халықаралық қаржы орталығының жұмысына қатысуға шақырғым келеді. Мен осы жерде отырған әріптестерімізге белсенді қолдауы мен біздің жобамызға атсалысқаны үшін шынайы алғысымды білдіремін. Өзара тиімді ынтымақтастығымыз нығая береді деп сенемін.

Астана өңірдегі негізгі қаржы хабына айналуға тиіс. Ал келешекте Азияның жетекші қаржы орталықтарының қатарына қосылуы керек.

Құрметті достар!

Қазақстанды көркейту және еліміздің стратегиялық мақсатына жету жолында ауқымды жұмыстар атқарылуда. Экономиканы индустрияландыру мен әртараптандыру белсенді жүргізілуде. Мемлекеттің Үшінші жаңғыруы басталып, цифрландыру бағдарламасы жүзеге асырылуда.

Осы орайда, «Астана» халықаралық қаржы орталығы — негізгі реформалар мен өзгерістердің маңызды буыны. Оның қызметіне сәттілік тілеймін!

Бас қаламыздың 20 жылдық мерейтойы құтты болсын!

Баршаңызға зор денсаулық пен табыс тілеймін!

Назарларыңызға рахмет!

Астананың 20 жылдық мерейтойына арналған салтанатты қабылдауда сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 6 шілде

**Құрметті отандастар!
Ардақты астаналықтар!
Қадірменді қонақтар!**

Баршаңызды тәуелсіз еліміздің қасиетті төрі, құтты мекені, ел тірегі — Астана-мыздың 20 жылдық мерейтойымен шын жүректен құттықтаймын!

Бүгінде әр қазақтың жүрек төрінен орын алған «Қазақстан», «Тәуелсіздік», «Астана» деген асыл сөздер бірін-бірі айшықтап, толықтыра түсетін қастерлі де қанаттас ұғымға айналды. Қазақстан баршамыздың қасиетті Отанымыз болса, Тәуелсіздік — бар ғұмырын жойқын соғыстармен өткізген батыр бабаларымыз армандап, біздің буын жүзеге асырған ең асыл құндылығымыз. Еуразия кіндігінде орналасқан елорданың төңірегі халқымыз үшін ежелден құтты мекен болған.

Америкалық ғалым Майкл Фрачети бастаған археологтер елорданың теріскейін дегі ежелгі Ботай қонысында кешенді зерттеулер жүргізді. Соның нәтижесінде бабаларымыз осыдан 6000 жыл бұрын адамзат тарихында тұңғыш рет жабайы жылқыны қолға үйретіп, ат әбзелдерін жасап, қымыз ашытқанын дәлелдеді.

Орталық Қазақстан өңірі — қола дәуірінде металл қорытып, оны өңдеген әлемдегі ірі орталықтардың бірі. Іргетасы Есілдің сол жағалауында VIII-IX ғасырларда қаланған ортағасырлық Бозоқ қаласын да бүгінгі Астананың атасы деуге әбден болады.

Астана ел қамын жеген Едігеден бастап, әз Тәукеге дейінгі қазақ хандарының жазғы резиденциялары қызметін атқарған. Менің тапсырмам бойынша зерттеу жүргізген астаналық археологтар Есілдің бойындағы Күйгенжар ауылының тұсынан әз Тәуке ханның жазғы ордасының орнын тапты.

Өкінішке қарай, Кеңес заманында халқымыздың құйқалы қонысын жапан түз, «тың өлкесі» ретінде ғана көрсету белең алды. Тәуелсіздіктің арқасында төрт-күл дүниеге достық құшағын айқара ашқан асқақ Астананы салып, еңсесі биік Ақорданы құтты орнына қондырдық.

«Қазақстандық жол» — ел дамуының жаңа стратегиясы дәл осы берекелі шаһардан бастау алды. Еліміздің бар өңіріне тартылған «Нұрлы жол» да Астанадан шуақ шашты. Тіпті біздің заманды «Нұрлы жол» деп атаса да лайық.

Бүгінгі ұлан-асыр тойда Астана байтағын өз қолымен тұрғызған барша отандастарыма алғыс айтамын. Осы күндері елорданың туған күніне саябақ, көпір сияқты жаңа нысандар тарту етіп, қолдау көрсетіп жатқан барлық өңірлерге шынайы ризашылығымды білдіремін. Бас қаламызды көркейту ісіне бүкіл қазақстандық жұмыла атсалысып, өз үлестерін қосты.

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Астананың салынуымен бірге қазақтың жаңа дәуірі басталды. Елорданың 20 жылдық торқалы тойында осыны тарқата айтудың реті келді деп білемін.

Ең алдымен, тәуелсіздіктің алғашқы жылдарында қолға алынып, кезең-кезеңмен жүзеге асырылған қазақ мемлекет тілігінің барлық институттары біржола орнықты.

Астана қалыптасқан мемлекеттің бүкіл әлем таныған жаңа саяси орталығына айналды.

Екіншіден, терең тамырлы тарихы ежелгі сақ, ғұн, көк түрік, Дешті Қыпшақтан бастау алатын халқымыздың бүгінгідей атағы аспандап, абыройы артқан кезі болған емес. Қазақтың даңқын аспандатқан да, асқақтатқан да — қастерлі Тәуелсіздігіміз бен ару Астанамыз.

Үшіншіден, Астана Қазақстанның геостратегиялық орталығы ретінде саяси, экономикалық және әлеуметтік дамудың жаңа моделінің негізін қалады. Астана ашқан мол мүмкіндіктер мен жаңа құндылықтар негізінде ел дамуының жарқын болашағын айқындаған «Қазақстан–2050» бірегей Стратегиясы жасалды.

Төртіншіден, Астана бейбіт те жасампаз өмірге ұмтылған қазақ ұлтының жаңа кескін-келбетін айқындады. Елорда әлемдік сәулет өнерінде қала мен даланы үйлестіре білген жаңа ландшафты эстетиканы қалыптастырды.

Бесіншіден, Астана күллі әлемге жаңа бейбітшілік пен келісім орталығы ретінде танылды. Біз Ата Заңымызда әрбір қазақстандыққа наным, сенім, ар-ұждан бостандығын қамтамасыз етіп, ұлтаралық келісім мен дінаралық татулықты төрге оздырдық. Бес рет қатарынан Әлемдік және дәстүрлі діндер лидерлерінің съездерін өткізіп, аяулы астанамызды ізгі жан дардың мейірі мен шапағатына бөледік.

Алтыншыдан, Астана бірлігі жарасқан көпұлтты халқымыздың берекелі байтағына айналды. Біз тағдыр жазуымен көпұлтты мемлекет болдық. Жүзден астам ұлт пен ұлыстың терезесін тең ұстау үшін рахым мен сабырды серік етіп, барша жұртты бір тудың астына топтастырдық. Біріккен Ұлттар Ұйымы әлем жұртшылығына үлгі-өнеге ретінде ұсынған Қазақстан халқы Ассамблеясы құрылды. Ерке Есілдің жағасында Бейбітшілік пен келісім сарайын салдық.

Жетіншіден, елорда ежелден көшіп-қонуға бейім халқымыздың жаңа миграциялық үдерістеріне жол ашты. 20 жыл ішінде Астана халқы 4 есеге жуық өсіп, тұрғындары 1 млн-нан асқан алып мегаполиске айналды. Елдің іргесі бекемделіп, оңтүстік өңір тұрғындары Арқа төсіне қоныс аудара бастады. Бүкіл ел бас қаланы мақтан тұтып, елордаға қарап бой түзейді. Астананың қарыштап дамуы өңірлердің экономикасын өркендетті.

Сегізіншіден, елордада жаңа өмір салты, жайлы тұрмыстың бірегей стандарты, айрықша астаналық стиль орнықты. Елордада жаңа қазақ ұлты мен оның элитасы қалыптасты деп нық сеніммен айта аламыз.

Тоғызыншыдан, елорда әуел бастан экологиялық таза қала болады деп жоспарланды. Астана адамдардың жайлы тұрмысы мен алаңсыз тіршілігі үшін салынды. Менің тапсырмам бойынша сұлу Көкшениң орман-тоғайымен ұштасқан елорданың жасыл белдеуі жасалды. Қаланың іші әдемі гүлзарлармен көмкеріліп, саялы парктермен ажарлана түсті. Жаңадан ашылған ботаникалық бақ жинақталған бай тәжірибені қорытып, елорданы көркейте түсетініне кәміл сенемін.

Оныншыдан, Астана жаңа идеялар мен инновацияның әлем таныған орталығына айналды. Елордада жаһандық экономикалық дамудың өзекті мәселелерін талқылайтын Астана экономикалық форумы өткізілуде. Дүние жүзінің 100-ге жуық елінен келетін Нобель сыйлығының лауреаттары, түрлі саланың ғалымдары мен сарапшылары жыл сайын Астанада бас қосады. Олар осы заманғы экономикалық трансформациялар мен сын-қатерлер мәселесін талқылап, оны еңсерудің жолдарына қатысты ұсыныстар енгізуде.

Астана бүгінде күллі адамзат дамуына ықпал ететін әрі тарихи шешімдер қабылданатын жаһандық орталыққа айналды. Мұнда Шанхай ынтымақтастық ұйымының, Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары жөніндегі кеңестің, Еуразиялық экономикалық одақтың ауқымды форумдары күллі әлемнің саяси-экономикалық дамуына әсер ететін тарихи құжаттар қабылдады.

Астанада әлемнің 56 елінің басын қосқан Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымының айтулы саммиті өткізілді. Бұл жиында «Астана декларациясы» деген атпен тарихқа енген аса маңызды құжат өмірге келді.

57 мұсылман елінің басын біріктіретін Ислам ынтымақтастығы ұйымының сессиясы да біздің елордада өтті. Бұл басқосу Дүниежүзілік ислам экономикалық форумына ұласты.

Елорда күні қарсаңында біз ЭКСПО қалашығында жаңа «Астана» халықаралық қаржы орталығын аштық.

Былтыр өткен «Астана ЭКСПО–2017» халықаралық көрмесі де Қазақстанның әлеуеті мен күш-қуатын, кемел келешегін әлемге танытты.

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Құрметті елорда қонақтары!

20 жылда Астана жаһандық интеграцияның, қауіпсіздік пен бітімгершіліктің эпицентріне айналды. ЕҚЫҰ-ның тарихи саммитінен кейін «Астана рухы» түсінігі әлемдік саясатқа берік енді. Ол ашықтық пен сенімнің, толе ран ттылық пен әріптестіктің нышаны болды.

Біздің ядросыз әлем және әділетті әлемдік тәртіп салаларындағы конструктивті бастамаларымыз Қазақстанның БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің тұрақты емес мүшесі болып сайлануы мен осы беделді ұйымдағы төрағалығына оң ықпал етті.

Өткен 20 жыл бедерінде Астанаға 22 монарх, 180 президент, 109 үкімет басшысы мен 114 халықаралық ұйым басшылары келді. Мемлекет басшылары мен жоғары лауазымды жауапты тұлғалардың сапарлары — бұл елдер арасындағы достық қатынастардың маңызды көрсеткіші. Және осындай әр сапар Астананың бүкіл әлемдегі достары санын ұлғайта түсті. Жаңа астана Қазақстанның халықаралық белсенділігіне, саяси, эко но микалық және мәдени байланыстарының нығаюына теңдессіз күш-қуат берді.

Менің көптеген жетекші шетелдер лидерлерімен жеке достығымның тарихы Астанамен тікелей байланысты. Ақордада жоғары меймандарды қарсы алған сайын мен біздің тамаша астанамыз оларды қалай рухтандыратынын көрдім. Осы жылдар бойы олар біздің халқымыздың жасампаз әлеуетіне, рухани құндылықтары мен тарихи перспективаларына ең сүйінішті бағаларын беріп келеді.

Мына сөздер Ресей лидері В.В. Путинге тиесілі: «Астана — қазіргі әлемнің ғажайыбы. 20 жыл ішінде Қазақстан астанасының хал қы 3,5 еседен астамға ұлғайып, аумағы 2,5 есе кеңейді. Астана — Еуразияның ең заманауи қалаларының бірі».

ҚХР Төрағасы Си Цзиньпин атап өткендей, «Астана Қазақстан халқының еңбексүйгіштігі мен гүлденуінің нышаны болды. Соңғы 20 жылда мұнда Қазақстанның тамаша болашағы бар екеніне меңзейтін ғаламат өзгерістер жүзеге асты».

Корея Республикасының бұрынғы Президенті Ли Мен Бак Астананы «XXI ғасырдың ғажайыбы және Қазақстан халқының мақтанышы» деп атады.

Венгрия Премьер-министрі В. Орбан: «Мен Қазақстан астанасына таңдай қағамын. Бұл қала адамзаттың дамудың жаңа фазасына өткенінің нышаны болып табылады», деді.

Италияның қай кезде де архитектурадағы сұлулық пен үйлесімділіктің эталоны болғаны белгілі және италиялықтарды таңғалдыру да өте қиын. Бірақ бұл Астананың қолынан келді. «Астана — батыл да ғаламат идея туындатқан қала. Бүгінде Астана саяси лидер даналығының жемісі ретінде мойындалады» — мұндай пікірді Италияның бұрынғы Премьер-министрі С. Берлускони білдірген еді.

Астана бүгінде барлық континенттің назарын өзіне қуатты магнитше тартып отыр. «Астана — маған өте оң әсер еткен қала. Оны осындай қысқа мерзімде салудың өзі таң-тамаша қалдырады. Бұл сіздердің елдеріңіздің күшін, әлеуеті мен қуатын білдіреді». Елорданың мерейтойымен құттықтаған осындай хат жақында Испания үкіметінің бұрынғы төрағасы Х.Л. Сапатеродан келді.

Иран Ислам Республикасының Президенті Х. Рухани атап өткендей, «Астана көптеген халықтың жадында бейбітшіліктің қаласы ретінде сақталып келеді. Қазақстан астанасын сондай-ақ ғылым мен технологиялардың қаласы деуге де болады». Астана — бұл ғаламат тарихи мегажоба, табысты Қазақстанның бейнесі.

Хорватия Республикасының бұрынғы Президенті С. Месич айтқандай, Астана «Қазақстан тәуелсіздігі мен прогресінің басты нышаны» болып табылады.

Ал Чехия Республикасының Президенті М. Земан былай деп атап көрсеткен болатын: «Бұрындары экономиканы қалың қажайып елдер саналған Германия, Жапония және Оңтүстік Кореяға енді Қазақстанды да қосуға болады. Бұған жаңа елорда — Астананың құрылысы нақты мысал болып табылады».

Мен әлемдік лидерлерден неліктен осыншалықты егжей-тегжейлі үзінді келтіріп тұрмын? Бұл — жоғары дипломатияның жай ғана құрметі емес. Бұл — біздің елордамызды бүгінде бүкіл әлем қалай қабылдайтынының объективті ракурсы. Мұнда Астана имиджінің қажайып та бірегей қырлары барынша толық көрініс тапқан. Мұның барлығы әлемдегі озық үлгілердің бәрін: білімді, инвестицияларды, технологиялар мен инновацияларды осында тартып отыр.

Бірақ, ең бастысы — Астана мен Қазақстан өзіне көптеген адам мен халықтың жүрегі үшін аса тартымды. Бұл туралы көрнекті бразилиялық прозаик П. Козльо өте мағыналы әрі дәл жазды: «Астана — елорда ұғымынан да жоғары. Бұл — идея. Ел рухы прогресі мен трансформациясының идеясы. Ол болжамды болашақты, азаматтар өміріндегі бедерлі белесті бейнелейді. Мен қазірдің өзінде Астананы жапан далада өсіп шыққан гүл ретінде елестете аламын». Бұл жерде онымен келіспеудің өзі қиын.

Еуразия жүрегінде жаңа астана салу ұлан-ғайыр жаңғыртушылық миссия да атқарады. Мен Астанада координаттың жаңа кеңістігі, жаңа жүйесі мен жаңа уақыты құрылды дер едім. Ол жаппай жаңару мен жаңа тәртіп туғызуға серпін береді.

Қазіргі кезде әлем қарсы тұрушылықтарға емес, үйлесімділікке, даму мен ынтымақтастыққа мұқтаж. Сондықтан Астана шашқан ізгілік пен қазақстандық құндылықтардың нұры бүкіл планетаға тарап, ризашылықты шұғыла ретінде қайта оралып жатыр.

Қымбатты меймандар! Құрметті астаналықтар!

Бүгінде Астана Төртінші өнеркәсіптік революция мен Қазақстанның жаһандық экономикалық кеңістікке интеграциялануы жағдайында экономиканы жаңғыртуда шешуші рөл атқарады. Қала Индустрия 4.0 жаһандық технологиялық трендке қарқынды қосылу үстінде.

Осы жылдары өңірлік жалпы өнім 190 есе өсті! Сөйтіп номиналды тұрғыдан алғанда 5 трлн теңгеге жетсе, нақтысында 5,5 есе ұлғайды. 20 жылдағы инвестициялар көлемі 8 трлн теңгеге жуықтады. Тұтастай алғанда, мемлекеттің астананы дамытуға салған инвестициясы 2,5 есеге жуық қайтарым берді. Мемлекеттік бюджетке түсімдер 1 трлн теңгеге жетіп, осы жылдар ішінде 78 есе өсті.

Ханымдар мен мырзалар!

Ардақты ағайын!

Желкілдеген тудай жиырмаға енді ғана келген бас қаламыз қазір нағыз кемел шағында.

Астана — қазақтың ХХІ ғасырдағы дәуірлеу кезеңінің ақ бастауы.

Астана — қалыптасқан мемлекеттің жаңа стратегиялық бағытын нұсқайтын айқын бағдар.

Астана — жасару мен жаңғыру жолын дағы жасампаз ұлтымыздың жаңа келбеті.

Астана — жоғары технологиялар мен инновациялық идеялардың лабораториясы.

Астана — ұлтаралық татулық пен дінаралық келісімнің, бейбітшілік пен береке-бірліктің қаласы.

Астана — Отанымыздың жүрегі, Тәуелсіздігіміздің тірегі!

Астана тойы құтты болсын!

Той тойға ұлассын!

Алға, Қазақстан!

Жарқырап, жайнап, жасай бер, ардақты Астана!

Каспий маңы мемлекеттерінің V саммитінде сөйлеген сөзі

Маңғыстау облысы, Ақтау қаласы, 2018 жылғы 12 тамыз

Құрметті достар!

Каспий өңірі тарихының бірегейлігімен әрі мәдениетінің алуан түрлілігімен ерекшеленеді. Мұнда айтарлықтай адам ресурстары да жеткілікті және табиғи қор да мол. Сондай-ақ теңіз де географиялық тұрғыдан тиімді орналасуының арқасында зор геосаяси маңызға ие. Стратегиялық көлік коммуникациясы өңір арқылы өтеді. Каспий теңізі біздің елдеріміз, Еуропа және Азия арасындағы тиімді байланыстырушы көпір болып саналады.

Бүгінде Каспий маңы елдерінің әлеуеті зор және қарқынды дамып келе жатыр. Біздің мемлекеттеріміздегі тұрғындардың жиынтық саны 240 млн адамды құрайды. Осының бәрі Каспийге қатысты мәселелер кешенін бірлесіп шешу қажеттігін туғызып отыр.

Кейбір сарапшылардың «бестік» елдерінің келісімге келетіндігіне күмәнмен қарағаны құпия емес. Алайда, біз бүгін бүкіл әлем алдында бірлесе атқарған жұмыстың нәтижесінде Ақтауда ортақ қорытындыға және өзаратүсіністікке келдік деп айта аламыз.

Құрметті мемлекеттер басшылары!

Бүгән бәріміз де тарихи оқиғаның куәсі болып отырмыз. Таяу сағаттарда біздер Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияға қол қоямыз. Теңіз мәртебесі бойынша ортақ мәмілеге келу оңай және жедел болмағанын мойындаймыз. Келіссөздер 20 жылдан астам уақытқа созылды және тараптардың біраз күш-жігері қажет етті. Бұл ретте, осы бір маңызды тақырыптың талқылануы әрдайымда достық көршілік пен серіктестік рухында өрбіді.

Бұған дейін Ашхабадта, Тегеранда, Бакуде, Астраханда өткен Каспий саммиттерінің рөлін ерекше атап өткім келеді, олар қажетті саяси серпін берді, қорытынды мәмілеге қол жеткізуге ынталандырды. Бүгін, жалпы, ширек ғасырдай уақыт өткен тұста, Каспийді достықтың, өзара сенімнің және ынтымақтастықтың теңізіне айналдыру біздің қолымыздан келді деп сеніммен айта аламыз.

Конвенция, Каспийдің суын, түбін, қазба байлықтарын, табиғи ресурстары мен әуе кеңістігін қоса алғанда, Каспий теңізіне қатысты тараптардың құқықтары мен міндеттерін реттейтін негізгі тұтастай қамтитын құжат болып саналады. Шартта ұлттық аймақтарды бөлуге, жер қойнауын пайдалану құқығын жүзеге асыру арқылы егемендік юрисдикциясына, транзит пен тасымалға, теңіз түбі арқылы құбырлар мен кабельдерді жүргізуге, табиғи ортаны, Каспий теңізінің биологиялық ресурстарын қорғауға қатысты және басқа да мәселелер қамтылған.

Сондай-ақ құжат заманауи қауіп-қатерлерге қарсы іс-қимыл жасау тұрғысынан алғанда қауіпсіздікті қамтамасыз ету, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды болдырмау, Каспий маңы мемлекеттерінің әскери қызметтері мәселелерін реттейді.

Конвенцияны тиімді имплементациялау мақсатында сыртқы саясат ведомстволары аясында тұрақты бесжақты жұмыстардың тетіктері құрылды. Олар барлық өзекті мәселелері тұрақты түрде талқылайтын болады.

Бүгін біздер қол қойғалы тұрған тағы да 6 маңызды халықаралық шартқа да айналы назар аудартқым келеді. Бұл құжаттар сауда, экономика, көлік және қауіпсіздік сияқты салалардағы біздің қарым-қатынастарымызды айтарлықтай алға жылжытатын болады.

Құрметті әріптестер!

Конвенция тиімді құқықтық режимді құрып қана қоймайды, сонымен бірге біздің бесжақты ынтымақтастығымыз тарихының жаңа парақтарын ашады. Осыған байланысты біз аталған құжатқа қол қоюымызды жаңа жағдайдағы біздің елдеріміз кооперациясының бастау сәті ретінде қарастыруымыз қажет деп есептеймін. Біздің резервтерімізді толыққанды пайдалану үшін сіздермен біздің әрі қарайғы ынтымақтастығымызға ықпал ететін тәсілдер жөнінде өз көзқарасымды бөлісуге рұқсат етіңіздер.

Бірінші. Өңірдің айтарлықтай ресурстық және транзиттік әлеуеті, Каспий теңізінің саяси тұрғыдан тұрақсыз аймаққа жақындығы қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласында Каспий маңы мемлекеттерінен өзара тиімді әрі нақты іс-қимылдарды пысықтауды талап етеді. Осыған орай, әскери қызмет саласындағы сенім шаралары үшін бесжақты келісім жасауды ұсынамын.

Конвенцияда тараптардың халықаралық терроризмге, браконьерлікке, қару-жарақ пен есірткі құралдарының заңсыз айналымына қарсы іс-қимыл жасаудағы өзара іс-әрекеттері арнайы қарастырылған. Осы мәселелер бойынша құзыретті органдардың ынтымақтастығын алға жылжыту үшін бүгін тиісті құжаттарға қол қойылатын болады.

Екінші. Біз жағалау мемлекеттердің сауда-экономикалық қарым-қатынастарын ынталандыру үшін Конвенция мен қол қойылатын құжаттардың мүмкіндіктерін толық деңгейде пайдалануымыз қажет. Оған қарамастан, 2017 жылы елдеріміз арасындағы сауда айналымы 12% өсті, бірақ өткен жылмен салыстырғанда, 5 жылға бөліп қарағанда, түрлі себептерге байланысты өзара сауданың айтарлықтай азайғаны байқалуда.

Бүгін қол қойылатын сауда-экономикалық ынтымақтастық туралы үкіметаралық келісімде «Каспий бестігінің» экономика министрлерінің бесжақты кездесулерінің тетігі қарастырылған. Мұндай кездесулерді тұрақты түрде өткізу орынды болады деп есептеймін, бұл ретте осы консультацияларда тауарлар номенклатурасын және елдеріміз арасындағы өзара сауданы кеңейте түсуге баса көңіл бөлініп, ерекше назар аударылуы қажет. Бүгінгі таңда елдеріміздегі өндірістің дамуына орай біз алыс шетелдерден алып келген көптеген өнім түрлерін өзара тиімді негізде бір-бірімізбен алмаса аламыз. Ол үшін мол мүмкіндіктеріміз бар екендігін біздің экспорттық-импорттық операцияларымыз бойынша деректерімізді статистикалық салыстыру көрсетіп отыр.

Біздің инвестициялық саладағы ынтымақтастығымыздың келешегі зор. Сондықтан үкіметтер деңгейінде, оның ішінде энергетика саласындағы, сондай-ақ геологиялық барлау және жаңа кен орындарын игеруде өзара іс-қимылды алға жылжыту жөніндегі бірлескен жобаларды іске асыру үшін қолайлы жағдай жасау жөнінде жекелеген жұмыстар жүргізілуі тиіс.

Үшінші. Көлік инфрақұрылымының дамуы бізге Каспий теңізін ірі халықара-лық көлік-логистикалық торабына айналдыруға мүмкіндік берер еді. Қазақстан өз тарапынан Еуропа мен Азия арасындағы трансұлттық тасымалды дамыту жөнін-дегі жұмыстарды белсенді жүргізіп келеді. Жаңадан іске қосылған Құрық порты есебінен Ақтау порты қуатының артуы Қазақстанның батысында 26 млн тоннаға дейін жүктерді ауыстырып тиеуді жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Қазақстан-Қытай шекарасында «Қорғас» құрғақ порты жұмыс істеп тұр, ол Қытайдағы Тынық мұхиттың Ляньюньган теңіз портындағы қазақстандық логистикалық терминалмен жалғасқан. Аталған жүйе жүктерді Қытайдың шығыс жағалауынан Каспий арқылы Ресей мен Еуропаның кез келген жеріне өте қысқа мерзімде жеткізуге мүмкіндік береді. Транзиттік қуатты арттыратын осындай шаралар сіздердің елдеріңізде де тиімді іске асырылуда. Осыған байланысты жағалаудағы мемлекеттер көлік ми-нистрлері, теңіз әкімшілігі кездесулерінің іс жүзіндегі форматы аясында тариф сая-сатын оңтайландыру және тасымалдау жағдайын жақсарту жөніндегі жұмыстарды жүргізуі тиіс.

Төртінші. Каспий теңізінің өте нәзік экосистемасын сақтау бойынша ұжымдық күш-жігер жұмсамасақ, өңірдің өркендеуі мүмкін емес.

2003 жылы Тегеранда қол қойылған, өзіміз қабылдаған Каспий теңізінің теңіз ортасын қорғау жөніндегі негіздеделік конвенция — осы бағыттағы негізгі құжат. Онда біздің елдеріміздің кешенді ынтымақтастығының негізгі бағыттары көрініс тапқан.

Конвенцияның бір уағдаластығы алмастыру қағидаты бойынша тұрақты жұ-мыс істеп тұратын хатшылық құру болды. Бүгінгі таңда бұл институт жұмыс істеп тұр және біздің жалпы жыл сайынғы жарналарымыз есебінен ұсталады. Алайда, ол Женевада, ЮНЕП-тің (БҰҰ-ның Қоршаған орта жөніндегі Бағдарламасы) еу-ропалық офисінің қамқорлығында. Мамандардың өңірде болуын тікелей талап ететін теңіз ортасын қорғау мәселелерінің өзіндік ерекшеліктерін ескере отырып, уағдаластыққа сәйкес хатшылықты орналастыру мәселесін тезірек аяқтауды ойла-стыруымыз қажет.

Популяциясының басым бөлігі Каспий теңізінде мекен ететін бекіре тұқымдас-тарының гендік қорын қорғауға ерекше назар аударылуы тиіс. Соңғы 10 жылда балық саны 10 есеге азайған. 2014 жылы Астраханда өткен саммитте Каспий теңізінің су биоресурстарын сақтау және оңтайлы пайдалану туралы келісім жасалды. 2010 жылдан бастап бекіре тұқымдас балықтардың популяциясын сақтау мақсатында балықтарды аулауға мораторий күшіне енді, бірақ Қазақстанның шекара қызметі құрықтаған заң бұзушылардың саны артып келеді. Осындай жағдай Каспийдің сіздер жағындағы секторда да байқалып отырғанына күмәнім жоқ.

Осыған байланысты, теңіздің керемет экологиялық жүйесін сақтау мақсатында, біріншіден, таяу келешекте биологиялық ресурстарды заңсыз кәсіпке айналдырған-дарға қарсы күрес жүргізу жөніндегі ынтымақтастыққа қатысты бесжақты құжатты бекіту ұсынылады. Бұл бағыттағы жұмыстар 2010 жылы басталғанына қарамастан, біз оны әлі де лайықты деңгейге жеткізе алмай келеміз. Екіншіден, браконьерлікке, уылдырық пен балық бизнесіне маманданған ұйымдасқан қылмыстық топтарға, адамдарға қатысты шұғыл ақпаратпен тұрақты түрде өзара бөлісуді жолға қояды ұсынамын.

Қымбатты достар!

Сөзімнің соңында Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияға және бірқатар екі жақты құжаттарға қол қою Каспий маңы мемлекеттерінің достық қарым-қатынастарын және тығыз ынтымақтастыққа деген бірлескен ұмтылысымызды, сондай-ақ Каспий теңізіне ұқыптылықпен қарау керектігін көрсетіп бергенін атап өткім келеді.

Менің әріптестеріме — мемлекеттер басшыларына, сондай-ақ Конвенцияны әзірлеу жөніндегі арнайы жұмыс тобына өте маңызды істер атқарғандары үшін ризашылығымды білдіремін. Әрбіреуіңіз атсалыспасаңыздар, бүгінгі жетістікке жете алмас едік.

Ақтау саммитінің қорытындылары Каспий теңізіндегі біздің сан қырлы іс-қимылдарымызды ілгерілетуге өзінің лайықты үлесін қосатынына сенімдімін.

Халықаралық Аралды құтқару қорының құрылтайшы мемлекеттерінің саммитінде сөйлеген сөзі

Түрікменстан, Түрікменбашы, 2018 жылғы 24 тамыз

Құрметті әріптестер!

Саммиттің Халықаралық Аралды құтқару қорының 25 жылдығы қарсаңында өтуінің символдық мәні зор. Осы жалпыөңірлік маңызды басқосу алаңының алғашқы күндерінен бастап мұнда Арал теңізі мен Арал аймағының күрделі әлеуметтік-экономикалық, су шаруашылығы және экологиялық мәселелерін шешуге бағытталған жұмыстар атқарылып келеді. Осы мақсатта Қор ұлттық және өңірлік жобаларды қамтыған үш бағдарламаны іске асырды. Қазіргі уақытта дәл сондай міндеттері бар жаңа бағдарлама әзірлену үстінде.

ХАҚҚ халықаралық деңгейде белсенді жұмыс жүргізуде. Соның арқасында Арал өңіріне әлемдік қоғамдастық пен халықаралық қаржы институттары тарапынан айтарлықтай көмек көрсетіліп келеді. Біздің бірлесе жұмыс істегеніміздің арқасында бұл қор БҰҰ Бас Ассамблеясы жанындағы бақылаушы мәртебесіне ие болды, сәуірде Бас Ассамблеясының 72-сессиясында резолюция қабылданды, онда БҰҰ мен ХАҚҚ арасындағы өзара іс-қимылды одан әрі нығайтудың маңыздылығы атап өтілді.

Құрметті саммитке қатысушылар!

Орталық Азиядағы трансшекаралық су ресурстары — өңірдегі халықтардың ортақ игілігі. Суды ақылмен және әділетті пайдалану ондаған миллион адамдардың тағдырына, тұрақтылығымыз бен біздің ортақ игілігімізге тікелей әсер етеді. Сондықтан өңірдегі мемлекеттер осы салада түрлі оңтайлы идеялар мен нақты жобалар ұсынып жатыр. Олар Арал теңізі бассейнінің проблемасына және оларды шешудің жолдарын іздестіруге әлемдік қоғамдастықтың назарын аудартуға ықпал етеді.

Айталық, Түрікменстан тарапының бастамасы бойынша Арал теңізі бассейні елдеріне арналған БҰҰ-ның Арнайы бағдарламасын қабылдау мәселесі қарастырылуда.

Тәжікстан тарапының ұсынысы бойынша БҰҰ Бас Ассамблеясы 2018 жылдан бастап «Су — орнықты даму көзі» атты халықаралық іс-қимылдың онжылдығын жариялады.

Өзбекстан тарапы биылғы маусым айында Ташкент қаласында Орталық Азияның халықаралық экологиялық форумын өткізді.

Қырғызстан тарапының бастамасы бойынша БҰҰ құрылымдарының қолдауымен «Шу және Талас өзендерінің бассейндеріне арналған іс-қимылдардың стратегиялық бағдарламасы» әзірленді.

Өз кезегінде осы жылы 10–12 қазанда Астана Трансшекаралық су ағыны мен халықаралық көлдерді қорғау және пайдалану жөніндегі БҰҰ конвенциясына мүше тараптар кеңесінің VIII сессиясы өткізеді. Бұл іс-шара Еуропадан тыс жерде бірінші

рет өткелі тұр және аталған тақырып бойынша жалпыөңірлік бірлесе күш салуымызға өзінің үлесін қосады. Осы сәтті пайдалана отырып, сіздердің делегацияларыңызды форум жұмысына белсенді қатысуға шақырамын.

Құрметті достар!

Бірлескен іс-қимылдарымыз белгілі бір оң нәтижелерге жетуге мүмкіндік беретінін қанағаттанғандық сезіммен атап өткім келеді.

«Сырдария өзенінің арнасын реттеу және Арал теңізінің солтүстік бөлігін сақтау» ауқымды жобасын іске асырудың арқасында Сырдария өзенінің төменгі саласындағы экологиялық жағдай елеулі түрде жақсарды.

Солтүстік Арал қалпына келіп, онда судың деңгейі 2010 жылдан бері тұрақты түрде 42 метрлік көрсеткішті ұстап тұр. Судың тұздылығы төмендеп, теңіздің қоректік базасы, өсімдіктер мен жануарлар дүниесі қалпына келуде. Арал теңізінің қазақстандық бөлігіндегі микроклимат пен әлеуметтік жағдай жақсарды. Балық өңдейтін бірқатар кәсіпорын ашылып, олардың өнімі шетелге экспортталуда.

Сонымен қатар Арал теңізі бассейнінің ағымдағы жағдайының талдауы біздің күш салуымызға және бірқатар табыстарымызға қарамастан, экологияның қауіп төндіретін факторларының өсу деңгейі біз қолданып жатқан шаралардың масштабынан озып кетіп отырғанын көрсетіп берді. Бұған климаттың өзгеруі, сол секілді елдеріміздің су шаруашылықтарының келісілмеген қызметтері себеп болып отыр. Бүгінгі таңда әлеуеті толық пайдаланылмағандықтан, ХАҚҚ қызметінің тиімділігі де жеткілікті болмай тұрғанын атап өтпеуге болмас.

Осыған байланысты бүгін шағын құрамда өзекті проблемалар және ұйымның тиімділігін арттыру мен бірлескен күш-жігерді үйлестіруге бағытталған ХАҚҚ міндеттері егжей-тегжейлі талқыланды.

Қазақстан тарапы ұсынған шараларға жеке тоқталып өтейін.

Бірінші. Қордың қазіргі институттарының негізінде ХАҚҚ-ның ұйымдастырушылық құрылымы мен шарттық-құқықтық базасын жетілдіру қажет. Бұл ХАҚҚ жұмысының сапасын арттыруға, оның әлеуетін нығайтып, ұйымның қазіргі жағдайға бейімделуіне мүмкіндік береді.

Екінші. Арал теңізі бассейнінің су ресурстарын басқару жүйесін автоматтандырудың, бөлудің, есепке алудың және мониторинг жасаудың, соның ішінде олардың сапасын жақсартудың уақыты келді. Бұл елдердің суды пайдаланудағы ашықтықты қамтамасыз етеді және өзара сенімді нығайтады.

Үшінші. Арал теңізі бассейні елдеріне көмек көрсету жөніндегі іс-қимыл бардарламасы аясында өңірлік жобаларды іске асыруға басымдық беру қажет. Мұндай қадам қабылданған шаралардың нәтижелілігін арттыруға және олардың оң әсерінің ауқымды болуына мүмкіндік береді.

Төртінші. Қазіргі жағдайда Орталық Азияның халықаралық су-энергетикалық консорциумын құру мәселесіне қайта оралудың маңызы зор. Оны құрғанымыз біздің барлық елдеріміздің мүддесі үшін трансшекаралық өзендердің су ресурстарын пайдалану кезінде жер суландыру мен гидроэнергетика арасындағы тепе-теңдікті қамтамасыз етуге ықпал етеді.

Бесінші. ХАҚҚ-ның Атқарушы комитетін елдеріміздің біріне тұрақты орналас-тыру мәселесін қарастыру керек. Бұл қор қызметінің тиімділігіне оң әсер етеді,

төрағалық етуші тараптардың ауысуына байланысты көшу кезінде олардың жұмысында кедергілердің болмауына мүмкіндік береді.

Қымбатты достар!

Бүгінгі кездесу халықаралық ауқымдағы маңызды оқиға болып саналады және су ресурстарын пайдалану мен экология мәселелері бойынша өңірлік кооперация үдерісіне тың серпін береді.

Біз мұнда жаңа басымдықтар мен міндеттерді анықтадық. Орталық Азияның орнықты дамуы мен өркендеуін қамтамасыз ету үшін бұл мәселелерді шешудің маңызы аса зор. Сондықтан мұның бәрі біздің әрі қарай бірлесіп үйлесімді іс-қимыл жасауымызды талап етеді.

Мен Қазақстанның әрқашан да өңірлік ынтымақтастық мәселелері жөнінде дәйекті әрі сенімді әріптес екенін және солай болып қала беретінін нық сеніммен айтқым келеді.

Қазақстан Республикасы Парламентінің алтыншы шақырылымы IV сессиясының ашылуында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 1 қыркүйек

Құрметті депутаттар!

Баршаңызды жаңа парламенттік маусымның басталуымен құттықтаймын!

Сіздер жазда өңірлерді аралап, елдің тыныс-тіршілігімен жете таныстыңыздар. Халықты не толғандыратынын, қандай мәселелер бар екенін көзбен көріп, біліп келдіңіздер. Ол барша қазақстандықтардың әл-ауқатын жақсарту жолындағы қызметтеріңізге қажет.

Кезек күттірмей қолға алынуға тиіс маңызды жұмыстар жеткілікті. Қос палатаның бірлескен отырысында басымдықтарды айқындап, бірден іске кірісуіміз керек.

Стратегиялық нысана белгілі. 2050 жылға дейін озық дамыған 30 елдің қатарына қосылу — біздің айнымас межеміз. Осы жолда дәйекті саясат пен кешенді шаралар жүргізіп, мақсатты түрде алға басып келеміз.

Мен Бес әлеуметтік бастамамды жария еттім. Парламент пен Үкімет бірлесіп жұмыс істеп, оны жүзеге асыруға қажетті барлық заңнамалық алғышарттарды жасады. «7–20–25» бағдарламасы бойынша алғашқы несиелер беріле бастады.

Қосымша 20 мың білім гранты бөлінді. 70 мың орындық жатақхана құрылысына дайындық аяқталды.

Жаңа жылдан бастап жалақысы төмен азаматтардың табыс салығы 10 есе азаяды. Жеке іс бастауға берілетін шағын несие көлемі 62 миллиард теңгеге көбейді.

«Сарыарқа» газ құбырының құрылысына дайындық жұмыстары аяқталып қалды.

Осылайша, мен жариялаған әлеуметтік жаңғыруды іске асырудың негізі қаланды.

Құрметті депутаттар!

Сіздерді Парламенттің жаңа сессиясының ашылуымен құттықтаймын!

Депутаттық каникул кезінде сіздер өңірлерде болып, тұрғындар тарапынан көтерілген мәселелермен тереңірек таныстыңыздар.

Алтыншы шақырылымдағы депутаттық корпус жоғары кәсібилік және Үкіметпен өзара үйлесімді ықпалдастық танытты. Үшінші сессияның қорытындысы бойынша Парламент 87 заң қабылдады. Сол заңдарды талқылауға сарапшылар, азаматтық қоғам өкілдері мен бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері қатысты.

Осы жылдар ішінде біз дәйекті реформалар жүргізу арқылы биліктің барлық тармақтарының өзара іс-қимылын теңдестіре отырып, мемлекеттік жүйенің тиімділігін арттырып келеміз. Экономика мен қоғамның тиімді жаңғыруына қажетті жағдайлар жасалуда.

Біз былтырдан бастап экономиканың әлемдегі орташа даму қарқынынан оза бастадық. Ішкі жалпы өнім 4%-ға артты, инфляция 5,9%-ға дейін төмендеді, инвестиция көлемі 24%-ға өсті. Өңдеу өнеркәсібі, көлік және қызмет көрсету салалары сияқты шикізаттық емес секторлар экономикалық өсімнің қозғаушы күшіне айналды.

Осындай жағдайларда мен жариялаған «Бес әлеуметтік бастаманы» сапалы жүзеге асыру маңызды. Қысқа мерзім ішінде Парламент пен Үкімет тарапынан қажетті нормативтік құқықтық база толық қалыптастырылды. Бұл 6 млн-нан астам қазақстандықтың тұрмысын жақсартуға мүмкіндік береді.

Осылайша өсіп-өркендеуіміздің шешуші шарты болып табылатын біздің азаматтарымыздың бірлігі нығая түседі. Әрі қарай дәйекті әлеуметтік-экономикалық дамуымыз үшін сапалы заң шығару жұмысын жалғастыру қажет.

Бірінші. Маңызды мәселелердің бірі — өзін өзі жұмыспен қамтыған адамдарды әлеуметтік қамсыздандыру жүйесіне тарту. Табыстарынан ешқандай аударым жасамайтын және соған сәйкес зейнетақы жүйесі мен әлеуметтік қолдау шараларымен толыққанды қамтылмаған халықтың бір бөлігі бар. Осыған байланысты қажетті заңнамалық өзгерістер әзірленді.

Өзін өзі жұмыспен қамтығандарды тіркеуді оңайлату үшін бірыңғай жиынтық төлем енгізу ұсынылып отыр. Оны төлеу арқылы өзін өзі жұмыспен қамтамасыз еткендер медициналық және әлеуметтік сақтандыру жүйелеріне, сондай-ақ зейнетақымен қамтамасыз ету ісіне қатыса алады.

Тиісті өзгерістерді осы жылдың соңына дейін қабылдау қажет. Бұл — міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіне көшуімізге байланысты аса өзекті мәселе.

Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру мәселелерімен қатар, медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің жаңа моделін енгізу, қоғамдық денсаулық сақтау, медицина ұйымдарында корпоративтік басқару жүйелерін жетілдіру және тағы да басқа мәселелер қарастырылған заң жобасы әзірленді. Бұл құжат қазір Парламентте. Оны ұзаққа созбай қарауды өтінемін.

Екінші. Тұрғын үй қатынасы саласы әр адамның мүддесімен тікелей байланысты. Құрылыс қарқынды дамып жатқан тұста тұрғын үй-шаруашылық қатынастары саласында шешілмеген мәселелер бар. Бұл азаматтар тарапынан наразылық тудыруда.

Қызмет көрсетуші компаниялар мен тұрғын үй иелері арасындағы өзара қарым-қатынастың ашықтығын қамтамасыз ету, олардың қаржыны қайда жұмсап жатқанын бақылау талап етіледі. Жалпы үй шаруашылығын басқарудың түсінікті де тиімді жүйесін қалыптастыру қажет. Менің тапсырмам бойынша Үкімет биыл Парламентке енгізетін тиісті заң жобасы әзірленді.

Үшінші. Табиғи монополия саласында инфрақұрылымды жаңарту және көрсетілетін қызмет сапасын арттыру жөніндегі міндеттер тұр. Парламентте «Табиғи монополиялар туралы» заң жобасы бар. Ол монополистердің өз қызметтерінің тиімділігі мен ашықтығын арттыруын, сондай-ақ әкімшілік кедергілерді азайтуын ынталандыруға бағытталған.

Төртінші. Қуатты экономиканың негізі — бұл, бірінші кезекте, шағын және орта бизнес. Оның экономикадағы үлесін 2050 жылға қарай 50%-ға жеткізу — стратегиялық мақсат.

Бүгінде бұл сегментте 1 млн-нан астам субъект жұмыс істейді және елдің белсенді халқының 30%-тен астамы қамтылған. Болашақта шағын және орта бизнес экономикада басты жұмыс беруші болуға тиіс. Биыл мамыр айында мен кәсіпкерлік қызметті реттеуді жетілдіруге бағытталған кең ауқымды түзетулері бар құжатқа жариялы түрде қол қойдым.

Алға ілгерілей беру қажет. Бизнес ортаны әрі қарай дамыту үшін Үкімет тарапынан заңнамалық өзгерістердің жаңа топтамасы енгізілетін болады.

Кәсіпкерлікті дамытуға туризм саласы зор серпін бере алады. Үкіметке 2023 жылға дейінгі туризмді дамытудың мемлекеттік бағдарламасын әзірлеу тапсырылды. Ол қаржылай және қажетті заңнамалық базамен бекітілуі тиіс. Туристік қызмет мәселелері бойынша заңнамаға өзгерістерді осы жылдың соңына дейін қарастыру қажет.

Бұған қоса, Парламентте мемлекеттік сатып алулар мен квазимемлекеттік сектордың сатып алулары мәселелері бойынша маңызды заң жобасы жатыр. Ол сатып алулар үдерістерін оңайлатуға, екінші жағынан — олардың тиімділігін арттыруға бағытталған. Заң жобасын қабылдау жемқорлық жасау мүмкіндігін азайтып, қаржыны басым міндеттерді жүзеге асыру үшін бағыттауға және бизнес ахуалды жақсартуға мүмкіндік береді.

Парламентке, сондай-ақ, экономикалық қызмет саласына қатысты қылмыстық заңнаманы әрі қарай ізгілендіру мәселесін қарастыру қажет. Бұл арада ынталандыру мен жазалау арасындағы тиімді тепе-теңдікті тапқан жөн.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы заңнама тұрақты болуға тиіс, оның үстіне, құқық бұзушылық сипатына қарай жауапкершіліктің сай келушілік қағидатын бұлжытпай сақтау қажет.

Биыл Үкімет аталған міндеттерді шешуге бағытталған заң жобасын енгізетін болады.

Бесінші. Агроөнеркәсіп кешені саласындағы заңнаманы әрі қарай жетілдіру қажет. Бұл сақтандыру, аграрлық қолхаттарды енгізу, кредиттік серіктестіктерді дамыту, сондай-ақ ветеринария саласында бақылау жүйесін жетілдіру мәселелеріне қатысты.

Тиісті заңнамалық түзетулер топтамасы Парламентте жатыр. Оны осы жылдың соңына дейін қарастыруды өтінемін.

Алтыншы. Біз қоғамдық сананы жаңғыртудың «Рухани жаңғыру» бағдарламасын жүзеге асыру жөніндегі кешенді жұмыстарды жалғастырып келеміз. Оның аса маңызды міндеттерінің бірі — тарихи-мәдени мұраларды қорғау мен танытуды қамтамасыз ету.

Осыған орай, тиісті заң жобасы Парламенттің қарауында. Оның қабылдануы озық әлемдік тәжірибеге сәйкес тарихи және киелі нысандарды тиімді дамыту мен қорғауға ықпал ететін болады.

Жетінші. Биыл маусым айында Шымкентке республикалық маңызы бар қала мәртебесі беріліп, Түркістан облысы құрылды. Киелі Түркістан қаласында жаңа облыс орталығының құрылуы осы өлкенің дербес әкімшілік орталық ретіндегі тарихи маңызын қайта жаңғыртудың символы саналады.

Облыс орталығының Түркістанға көшірілуі әлеуметтік-экономикалық тұрғыдан ғана емес, рухани жағынан да аса маңызды. Ол — еліміздегі ең киелі жерлердің бірі. Тарлан тарихымызда талай тағдырлы шешімдер осында қабылданған. Есімдері ел тарихына мәңгі жазылған біртуар тұлғаларымыз осында жай тапқан.

Халық тығыз қоныстанған тұтас оңтүстік өңірдің дамуы жаңа облыс орталығының жұмысын тиімді ұйымдастыруға байланысты.

Сонымен бірге, республикалық маңызы бар қала мәртебесін иеленген Шымкенттің тыныс-тіршілігі де назарда болуға тиіс.

Таяу уақытта Парламенттің қарауына қайта құрылған әкімшілік-аумақтық бірліктердің толыққанды жұмысын қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін заң жобалары енгізілетін болады. Олар жедел қарастырылып, қабылдануға тиіс.

Құрметті депутаттар!

Бүгін мен атап өткен жұмыстардың барлығының түпкі межесі — елдің тұрмыс-тіршілігін жақсартып, әрі қарай дами түсу.

Осы мақсатқа жетуіміз экономикалық, саяси, әлеуметтік, рухани бірлігіміздің мызғымауына тікелей байланысты. Бұл орайда халық қалаулыларына да зор жауапкершілік жүктеледі.

Елдің үдесінен шығып, Қазақстанды тұрақты және қарқынды дамыту жолында жемісті жұмыс істеңіздер.

Бәріңізді кезекті парламенттік сессияның ашылуымен тағы да құттықтай отырып, қызметтеріңізге табыс, отбасыларыңызға амандық тілеймін!

Іске сәт!

Түркі кеңесінің VI отырысында сөйлеген сөзі

Қырғыз Республикасы, Шолпан-Ата қаласы, 2018 жылғы 3 қыркүйек

Қадірлі саммитке қатысушылар!

Қазіргі жаһандану заманында ұлттық салт-дәстүріміз бен мәдениетімізді жас ұрпағымызға өнеге ретінде қалдыру — өзекті мәселе. Осы ретте бүгінгі саммиттің Ұлттық ойын түрлерін және жастар саясатын дамытуға арналып отырғанын қолдаймын.

Саммитпен тұспа-тұс келіп отырған Дүниежүзілік көшпенділер ойындары да жастар арасындағы байланыстарды арттыра түсетіні сөзсіз.

Құрметті мемлекет басшылары!

Бүгін Қазақстан Түркі кеңесінде төрағалығын аяқтап, бұл міндетті Қырғыз еліне табыстады. Қазақстанның төрағалығы кезінде түркі мемлекеттерінің интеграциясы өз жалғасын тапты.

Атап айтқанда, Астанада өткен саммитте түркі тілдес мемлекеттер интеграциясының тұжырымдамасын әзірлеу тапсырмасы берілген болатын. Бүгін бұл құжат қабылдауға дайын. Мұнда интеграцияның мақсаттары мен қағидаттары, даму кезеңдері мен іске асырылу жолдары айқындалған.

Сондай-ақ, бәсекеге қабілетті ұлттық экономиканы құруға, мәдени-гуманитарлық байланыстарымызды тереңдетуге ықылас таныттық. Ақпараттық технологиялар, энергетика, көлік-транзит және қаржы салаларында ынтымақтастықты кеңейтуге ерекше назар аударылды.

Қазақстанның төрағалығы аясында ғылыми-ағартушылық жұмыстарға да айрықша көңіл бөлінді. Мәселен, біздің тапсырмамызға сәйкес «Ортақ түркі тарихы» оқулығы әзірленіп, елдеріміздің мектеп бағдарламаларына енгізіле бастағаны қуанышты жайт. Бұл жастарды ортақ тарихи-мәдени мұралар негізінде тәрбиелеудің тиімді тетігі болады деп сенемін.

Сонымен қатар, Түркі Академиясы тарихымызды танытып, сананы жаңғыртуға бағытталған 90-нан астам кітап шығарды. Төрт мың жылдық мәдени мұрамызды жинақтап, оны жариялауға арналған «Аталар мирасы» порталы іске қосылды. Туысқан елдердің тіршілік тамырын басып отыратын Түркбарометр әлеуметтік зерттеу жобасы жүзеге асырыла бастады.

Туризм саласындағы әріптестігімізді жандандыру мақсатымен «Заманауи Ұлы Жібек жолы» атты жоба іске қосылды. Бұл Ұлы Жібек жолында орналасқан елдеріміздің көне тарихы мен мәдениетінен сыр шертетін киелі орындарын 14 күнде аралап шығуға мүмкіндік береді.

Бұның бәрін түркі интеграциясының толайым табыстары ретінде бағалаймын.

Құрметті әріптестер!

2015 жылы Астанада өткен V саммитімізден бері түркі тілдес халықтардың саяси байланыстары нығая түсті. Мәселен, осы мерзім ішінде Түркі кеңесінің мемлекет басшылары екі жақты кездесулер өткізіп, өзара сапар алмасты.

Аталған үрдіс елдеріміз арасындағы сауда-экономикалық және әлеуметтік қатынастардың кеңеюіне мүмкіндік берді. Атап айтқанда, 2015 жылмен салыстырғанда Түркі кеңесі мемлекеттері арасындағы сауда айналымы көлемі 2017 жылы 22%-ке артты.

Сонымен қатар, күллі түркі интеграциясы үшін маңызы зор Орталық Азия мемлекеттері ынтымақтастығының жаңа белеске көтерілгенін атап өткім келеді. Бұған дәлел ретінде биылғы наурыз айында Орталық Азия мемлекеттері басшыларының Астанадағы бас қосуын айтуға болады.

Осыдан 10 күн бұрын бауырлас түрікмен елінде өткен Арал саммиті түркі тілдес елдердің ортақ мәселені бірлесе шешуге әрдайым әзір екенін тағы да айқындады.

Қадірлі әріптестер!

Бүгінгі күні әлемдегі геосаяси және геоэкономикалық ахуал біршама өзгерді. Әлемдік экономиканың дамуында тұрақтылық болмай, халықаралық қатынастар шиеленісе түсуде. Оның себептері де белгілі. Атап айтқанда, санкция және сауда бәсекесі, тауарлар биржасы мен қаржы нарықтарының құбылмалылығы, инвестицияның азаюы.

Қауіпсіздік саласында қатерлер де күшейді. Олар — терроризм, діни экстремизм, ұйымдасқан қылмыс, заңсыз миграция және есірткі тасымалы.

Аталған заманауи сын-тегеуріндер түркі дүниесіне де әсер етпей қоймайды. Сондықтан, мұның барлығы біздің кешенді іс-әрекеттерді қолға алуымызды талап етеді. Түркі кеңесі аясындағы ынтымақтастық күш-жігерді жұмылдырып, өзара даму үшін қолайлы жағдай жасауға мүмкіндік береді. Осы орайда, әріптестігімізді одан әрі өркендету мақсатымен бірқатар бастамаға назарларыңызды аударғым келеді.

Бірінші. Түркі кеңесіне мүше мемлекеттер арасындағы сауда-экономикалық қатынастарды нақты істер арқылы тереңдету қажет. Ең алдымен, елдеріміздің транзиттік әлеуетін толыққанды пайдалануымыз керек. Біз — бір белдеудің бойындағы, Батыс пен Шығыстың, Солтүстік пен Оңтүстіктің арасын жалғастырушы алтын арқаулы елдерміз. Бұл — үлкен артықшылық.

Жақында Ақтау қаласында қабылданған Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенция да өңіріміздің транзиттік әлеуетін арттыруға септігін тигізері анық. Осы саладағы іс-қимылдарды үйлестіру көлік-транзиттік жобаларымыздың тиімділігін еселеуге мүмкіндік берер еді. Сондықтан, Түркі кеңесі мемлекеттерінің көлік министрлері мен теңіз әкімшіліктері кездесулері аясында тарифтік саясат пен әкімшілік рәсімдерді жеңілдету жөнінде белсенді жұмыс жүргізу қажет.

Екінші. Астана халықаралық қаржы орталығының мүмкіндіктерін бірлесе пайдалануымыз керек. Біз орталықты өңірлік хабқа айналдыру үшін жаңа технологияны қолданып, қаржы құралдарын дамытуға, капиталды шоғырландыруға және танымал инвесторлар мен қаржы эксперттерін тартуға барлық жағдайды жасап отырмыз.

Үшінші. Қазіргі таңда Қазақстанда «Рухани жаңғыру» бағдарламасы табысты жүзеге асырылып келеді. Менің тапсырмама сәйкес қазақ тілінің латын графикасына негізделген жаңа әліпбиі әзірленді. Қазақстанның латын графикасына көшуі — түркі тілдес елдердің жазу мәдениетін жақындастыра түсетін айтулы жаңалық.

Сонымен қатар, «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында «Қазақстандағы 100 жаңа есім» жобасы жүзеге асырылуда. Тағылымы мол тарихымызда Әл-Фараби,

Яссауи, Абай, Юнус Эмре, Низами, Физули, Ұлықбек, Айтматов сияқты ірі тұлғалар көп. Осыған байланысты, Түркі кеңесі аясында да «Түркі әлемінің 100 тұлғасы» атты арнайы жобаны әзірлеу мүмкіндігін қарастыруды ұсынамын.

Төртінші. Менің жарлығыммен Түркістан облысы құрылды. Ежелгі дәуірден тамыр тартатын Түркістан қаласы жаңа облыстың орталығы мәртебесін алды. Осылайша түбі бір түркі халықтары үшін қастерлі атау өзінің тұғырына қайта қонды. Бұл — біздің тұтастығымызды нығайтып, бірлігімізді бекемдей түсетін тарихи оқиға.

Алтайдан — Анадолыға, Байкалдан Балқанға дейінгі сахарада байырғы баһадүр бабаларымыздың іздері сайрап жатыр. Түркі халықтары үшін қасиетті орындарды көзіміздің қарашығындай сақтап, кейінгі ұрпаққа лайықты мұра етіп қалдыру үшін «Түркі әлемінің киелі жерлері» жобасын қолға алуды ұсынамын. Жоба Түркі әлемінің мәдениеті мен тарихын насихаттауға зор үлес қосатынына сенімдімін.

Бесінші. Жастар саясатына қатысты жұмыстарды жандандырған жөн. Осы ретте, Түркі кеңесі жастары көшбасшыларының форумын жүйелі түрде ұйымдастыруды ұсынамын. Соның аясында ғылыми конференциялар, семинарлар және басқа да іс-шаралар өткізуді қарастыру қажет.

Бұдан бөлек, жастардың түркі әлемінің бірегей тарихи жерлеріне өлкетану экспедицияларын ұйымдастыру мүмкіндігін ойластыру керек. Аталған шаралар жастарымызды жақындастырып, елдеріміздің мәдени ерекшелігі туралы білімдерін тереңдетуге септігін тигізеді.

Ынтымағымыз арта берсін, бауырлар!

Назарларыңызға рахмет!

Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының VI съезінде сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 10 қазан

Ардақты дінбасылар!

Жоғары Мәртебелі!

Құрметті съездің қатысушылары мен қонақтары!

Ханымдар мен мырзалар!

Сіздерді қонақжай қазақ жерінде қарсы алғанымызға шынайы қуаныштымыз. Алғашқы тарихи съезден бері 15 жыл уақыт өтті. Бүгін біз алтыншы рет бас қосып отырмыз. Мен өткен жиындарға қатысқан ескі достарымызбен қайта қауышқанымызға өте қуаныштымын. Астанаға алғаш рет келгендерге ризашылық білдіремін.

Біздің елордамыз биыл өзінің 20 жылдығын атап өтуде. Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезі елордамыздың бойтұмарына айналды деуге болады. Себебі біз Астананы барлық мәдениеттер үшін ашық әрі болашақтың еуразиялық қаласы ретінде салдық.

«Бірлік — әртүрлілікте» қағидаты Қазақстан елордасы философиясының түпнұсқасы болып табылады. Астана бүкіл әлемдік қоғамдастыққа бітімгершілік процесстердің және бастамаларды түйіндестірудің нүктесі ретінде танымал болды. Біздің елордамыз үшін тілектестік, өзара құрмет пен толеранттылықтың айрықша рухы тән.

Өткен съезден бергі 3 жылдың ішінде Қазақстан елордасында жаһандық деңгейдегі маңызды іс-шаралар өткізілді. Астанада қабылданған шешімдер халықаралық үлкен резонансқа ие болды. Өйткені олар бітімгершілік, серіктестік, толеранттылық және жасампаздық идеяларын сіңірген.

Мұның бәрі барынша маңызды. Себебі әлем, өкінішке орай, турбуленттік жағдайға еніп отыр. Біздің барлығымызды, саясаткерлер мен діни қайраткерлерді санкциялық текетірестер, дінаралық және дінішілік қайшылықтар, сауда соғыстары, қоршаған ортаның ластануы алаңдатпай қоймайды.

Ғылыми-технологиялық прогрестің дамуы барысында өркениетаралық қақтығыстардың жөнсіздігі айқын көрінеді. Бірақ дәл қазір болашақ адамзаттың бетбейнесі қалыптасуда. Біз келер ұрпаққа ортақ планетамызды қандай күйде тапсыра аламыз — өркениетіміздің басты проблемасы осы.

Біздің үшінші мыңжылдықта өмір сүріп жатқанымызға 18 жыл болды, алайда, бейбітшілік, бақ-береке мен молшылық адамзат дамуының негізгі үрдісіне айнала алмады. Әлемдік қоғамдастық өзара сенімсіздіктің, жек көрушілік пен қақтығыстың иірімінен шыға алмай келеді. Елдердің, геосаяси блоктардың арасында жаңа дуалдар мен «темір перделі» кедергілер бой көтеруде.

Бірақ, ең қауіптісі, адамдардың ой-санасы мен жүректерінде бір-бірімен араздық сезімі күшейіп келеді. Көп күш-жігер ынтымақтастықтың негізін қалауға емес, бәсеке үшін сылтау іздеуге, халықтың өсіп-өркендеуіне жол ашатын бірлескен жобаларға емес, бірін-бірі қырып-жоятын құрал жасауға бағытталып отыр. Тұрасын

айтайық: бұл — өте қате, тұйыққа тірейтін жол. Сондықтан да біздің ортақ парызымыз прогресс магистралына қайта түсуіне ықпал ету болып отыр.

Бұл жерде кешігуге болмайды, өйткені ол үшін адамзат күн сайын өте қымбат бағамен — ешқандай кінәсі жоқ адамдардың тағдырымен өтеуде. Миллиондаған адамдар амалсыздан туған жерлерін тастап кетуге мәжбүр болуда, көбі хабарсыз кетуде. Босқындардың саны 65 млн адамнан асты.

Шығындар тікелей дау-жанжалдармен ғана өсіп отырған жоқ. Күші мен құралын қақтығысқа жұмсаған адамзат табиғи апаттардан қорғануға келгенде оны таба алмай отыр. Жыл сайын тосын апаттардың салдарынан орташа алғанда 24 млн адам кедейшілікке ұшырайды. Миллиондаған адам амалсыздан өз үйлерінен босып кетеді.

Технологияның қарыштап дамуына және жалпыәлемдік байлықтың артуына қарамастан, әлеуметтік кеселдің ауқымы арта түсуде. БҰҰ-ның мәліметі бойынша жер шары халқының 14% аштықтың азабын тартып отыр. Жұмыссыздардың жалпы саны 190 млн адамнан асты. Бұл радикализмнің өріс алуына негіз болатын әлеуметтік теңсіздікті күшейте түседі. Сондықтан қауіпсіз әрі әділетті әлем қалыптастыру негізгі мәселе болып саналады.

Қазақстан тұрақты емес мүшесі ретінде БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің жұмысына белсенді қатыса отырып, адамзат прогресіне кедергі келтіретін жаһандық проблемаларды шешу үшін шұғыл шаралар қабылдау жөнінде өзінің нақты әрі екіұшты емес пікірін білдіреді. Алайда, қауіпсіз әлемге БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің күш-жігерімен ғана жету мүмкін емес.

Бүгін бәріміз, оның ішінде осы залда отырған дін, қоғам қайраткерлері, саясаткерлер сенімнің жаһандық дағдарысын еңсеруге өз үлесімізді қосуымыз қажет. Әрине, салмақты сөзді дін басылары айтуы қажет. Сіздер әрбіреуі өзінше айрықша діндердің өкілдерісіздер. Дегенмен олардың әрбірі жалпыадамзаттық құндылықтарды, адамгершілік қағидаттары бірлігін толықтай мойындайды.

Көптеген наным-сенімдерге, илану мен идеалдарға негізделген діни бастама ғана біріктіруші үдеріске серпін беретініне сенімдімін. Жаратқан иеміздің шарапатына деген сенім бітімгершілікке шынайы ұмтылысқа алып келеді. Мінез-құлқы дау-жанжалға бейім адам ешқашанда нағыз сыйынушы бола алмайды. Астанада өткізілген 5 съезд түрлі мәдениет, дін және қоғам көшбасшыларының өзара сыйластық, сындарлы ынтымақтастық идеяларының өміршеңдігін нақты көрсетіп берді.

Бұны Қазақстанның тәжірибесі дәлелдеп берді. Біздің азаматтарымыздың басым бөлігі өздерін мұсылман санайтындығына қарамастан, бұл жайт басқа діндердің бостандығына кедергі жасамайды. Қазақстанда 18 түрлі конфессияның 3,5 мыңнан астам діни субъектілері тіркелген. Осыншама алуан түрлілікке қарамастан, біз ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету және дін бостандығын қорғаудың тепе-теңдігін сақтай білдік.

Біз елімізде конфессияаралық бейбітшілік пен келісімнің көпшілік мойындаған ерекше қазақстандық моделін қалыптастыра алдық. Қазақстан тәжірибесін әлемдік ауқымда да толық қолдануға болады деп сенемін. Біздің бірлесе атқарған жұмысымыз бейбітшілікті, прогресті, көптеген елдер азаматтарының игілігін қамтамасыз ету ісінде айтарлықтай нәтижесін береді.

Құрметті съезге қатысушылар мен қонақтар!

Біз бірге назарымызды аударып алатын бағыттарға өз көзқарастарымызды ортаға салуға рұқсат етіңіздер.

Бірінші. Біз ақпараттық қоғам дәуірінде бейбітшілік пен келісім идеясын жаһандық деңгейде ілгерілету үшін жаңа технологиялардың барлық артықшылығын пайдалануымыз қажет. Сол үшін съезіміздің базасында Ақпараттық портал құру көзделіп отыр. Ол жаһандық форматта діндар адамдар аудиториясымен жұмыс істеу үшін алаң бола алады. Әрбір діндар адам діни ұйымдардың, конфессиялық ағымдардың көшбасшыларына сұрақ қойып немесе ұсыныспен жүгініп, кері байланыс ала алады.

Екінші. Баршамыздың бейбітшілікті қамтамасыз ету жөніндегі ұмтылысымыздың арқауы болған мол әлеуетті толық пайдаланбай отырмыз. өзара іс-қимылдың жаңа деңгейіне көтерілуіміз қажет. Бұл жерде әңгіме жанжалдасып жатқан тараптар арасында сындарлы диалогты орнату үшін дін басылары мен діни ұйымдардың орасан зор мүмкіндіктерін пайдалану туралы болып отыр. Барлық дін басшыларына әлемдік қоғамдастықты бейбітшілік пен қауіпсіздікке шақыру жөнінде ұсыныс жасаймын. Оны әр діннің тәжірибесіне сәйкес пәтуалардың, энцикликалардың немесе басқа да жолдаулар мен өтініштердің нысанына айналдыруға болар еді.

Үшінші. Қолжетімді білімнің болмауы әлі де қазіргі заманның жаһандық проблемаларының бірі болып қалып отыр. Әлемде 750 млн адам не жаза алмайды, не оқи алмайды. Білім мен ғылымға жаппай ұмтылмай, кедейшілік пен қайыршылықты жеңу мүмкін емес. Тек білім ғана радикализм идеяларының бүкіл көріністеріне қарсы орнықты иммунитет қалыптастырудың негізі болып саналады. Бұл тұрғыда діни білімнің де маңызы орасан зор. Қазір оның платформасын әртүрлі жалған діни ұйымдар белсенді пайдалануда. Сондықтан әлемдік және дәстүрлі діндер діни құндылықтарды саяси идеологемалардан ажырату жөніндегі жұмыстарды атқара алар еді.

Төртінші. Жаһандық қауіпсіздік жүйесін жаңғыртудың табысы әлемдік қоғамдастықтың милитаристік ойлау жүйесін және соған қатысты қауіпті анахронизмдерді еңсеру мүмкіндігіне байланысты болмақ. Елдердің әскери блоктарға бөлу ісін өткенге қалдыру керек. Оның болуы — арандатушылық пен мәнсіз тартысқа алып келеді. Жалпыәлемдік антиәскери шаралар туралы өз көзқарасымды мен «Бейбітшілік. XXI ғасыр» Манифесімде жазған едім. Ол БҰҰ-ның 100 жылдығына қарай әлемді «Ядролық қарусыз әлем» құруға үндейді. Егер дін басшыларын қоса алғанда, халықаралық қоғамдастық біз ұсынған іс-әрекеттерді қолдайтын болса, онда бұл мақсатымызға қол жеткізе аламыз.

Қазақстан мемлекеттер арасындағы сенімді қайта қалпына келтіру мен нығайту жолында дәстүрлі түрде жұмыс жүргізіп келеді. Белгілі болып отырғанындай, біз сириялық қақтығыстарды реттеуге және сонымен бірге келіссөздер жүргізу үшін алаң ұсыну арқылы өзіміздің қомақты үлесімізді қосып келеміз. Қазақстан алдағы уақытта да бар күш-жігерін өңірлік және жаһандық қауіпсіздікке қатысты мәселелерді шешуге жұмылдыра береді.

Мен айтылған бастамаларды бірлесе жүзеге асыру үшін Конфессияаралық және өркениетаралық диалогты дамыту жөнінде орталық құруға дайынмын. Біз халықаралық құқық үстемдігіне негізделген барынша қауіпсіз әлемге және барынша әділетті әлемдік тәртіпке қол жеткізуге бірлесе күш салуымыз қажет.

Қымбатты достар!

Біздің бірлесе күш сала отырып, атқарар басты шаруамыз туралы тағы бір мәрте айта өтуге рұқсат етіңіздер. Жаһандық деңгейде ойлау парадигмасын қайта қосып, конфронтациядан кооперацияға көшуіміз керек. Күш көрсету эгоизмінен, әлеуметтік нигилизмнен және экономикалық ұлтшылдықтан — жауапкершілігі зор ойлы компромистердің жолын іздеуге көшкен абзал. Жаппай бөлектенудің кері процесі өріс алып кетуіне жол бермеу керек.

Бұл мақсаттардың ауқымын жақсы түсініп отырмын. Бірақ, осы ретте рухани саланың да қаншалықты мықты әлеуетке ие екенін де білемін. Дін қашанда мәдениет мен қоғамдық қарым-қатынасты қалыптастыратын күштің іргетасы бола білді. Қазір де әлем дін мен оның жалпыға бірдей танылған басшыларының рөлі айтарлықтай маңызға ие болып қала беретін сапалы жаңа өлшемге қадам басты.

Өркениеттер қақтығысы тағдырдың таңдауы емес. Оны өзгерту біздің қолымыздан келеді. Үйлесімді әлемдік тәртіпті іздеуде барлық ұмтылыстарымызды біріктіруіміз керек. Бұрын адамзат тарихында діндер арасындағы көпірді орнатудың ХХІ ғасырда болып отырғандай бара-бар жолы болған жоқ.

Біздің форум діни лауазым иелері мен саясаткерлер ынтымақтастығының принципті түрде жаңа жүйесі болып табылады. Бүгін бізге үйлесімді дамудың жаһандық перспектикалары тұрғысында ой алмасуға тағы да айрықша мүмкіндік туып отыр.

Осы кездесуіміз халықаралық және діни өзара іс-қимылдар практикасын инновациялық идеялармен және тың ұсыныстармен байыта түседі деп сенемін. Бәріңізге табысты жұмыс істеп, ашық та пайдалы диалог болуын және оң шешімдерге қол жеткізулеріңізді тілеймін.

«Азия-Еуропа» форумының XII саммитінде сөйлеген сөзі

Бельгия Корольдігі, Брюссель қаласы, 2018 жылғы 19 қазан

Құрметті төраға!

Құрметті Саммитке қатысушылар!

Бүгінгі таңда, әлемнің түкпір-түкпірінде жанжал ошақтары көбейіп, санкция және сауда соғыстарының өршуіне байланысты халықаралық саясат ушыға түсті. Осыған орай, «Азия–Еуропа» форумын аталған мәселелерді тиімді шешуге пайдалануымыз керек.

Ұлы державалар арасындағы сындарлы диалог жаһандық тұрақтылық пен қауіпсіздікті қамтамасыз етудің кепілі екені тарихтан белгілі. Өкінішке қарай, қазіргі кезеңде халықаралық қоғамдастық осындай диалог пен өзара түсіністікке қол жеткізе алмай отыр.

Бүгінде бәріміз куә болып отырған экономикалық, саяси текетірес өткен ғасырдың 60-шы жылдарындағы Куба дағдарысына ұқсайды. Бұл мәселе шешілмей, бүгінгі саммитте баршаға ортақ болашақты қалай құрамыз, өзара тұрақты байланысты қайтіп орнатамыз?

Сондықтан, біздің саммит АҚШ, Ресей, Қытай сияқты әлемнің ірі елдерін, Еуропа Одағын адамзат алдындағы жауапкершілігін сезініп, халықаралық шиеленістерді шешудің жолын іздеуге шақыруы қажет.

Бұлай болмаған жағдайда:

Біріншіден, Сирия, Украина және басқа да елдерде қақтығыстар мен текетірестер өрши түседі.

Екіншіден, жаппай қырып-жоятын қарудың таралуы, трансұлттық терроризм сияқты күрделі проблемалар шешілмейді.

Үшіншіден, әлем экономикасы құлдырайды, кедей елдердің жағдайы одан әрі қиындап, мемлекеттер арасындағы теңсіздік ұлғая береді.

Төртіншіден, осының бәрі адамзаттың ертеңіне деген сенімін жоғалтып, қорқыныш сезімін ұялатады.

Бізге дейінгі ел басшылары Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін де, қырғи-қабақ соғыс кезеңінде де, терроризмге қарсы күресте де өзара тіл табыса білгені баршаға мәлім. Қазіргі заманның талабы да — осы.

Мен жоғарыда атап өткен елдердің басшыларын (АҚШ, Ресей, Қытай, ЕО) өзекті проблемаларды талқылау үшін Астанада бас қосуға шақырамын. Немесе бұл ахуал БҰҰ-ның арнайы сессиясында қаралуы қажет.

Сөзімнің соңында, жаһандық сын-тегеуріндерге қарсы күресетін Азия мен Еуропа елдерінің серіктестігіне Қазақстан белсенді атсалысуға әзір екендігін айтқым келеді.

Азия мен Еуропа арасында орналасқан біздің еліміз сауда-саттықты ілгерілетіп, Еуропа мен Қытайды жақындастыру үшін автомагистральдар мен темір жол терминалдарын салды.

Назарларыңыз үшін рахмет!

Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының XV форумында сөйлеген сөзі

Солтүстік Қазақстан облысы, Петропавл қаласы, 2018 жылғы 9 қараша

Құрметті Владимир Владимирович!

Форумға қатысушылар!

Осы уақыт ішінде біздің форум тиімді мемлекетаралық алаң ретінде танылды, елдеріміздің саяси-экономикалық өзара ықпалдастығының маңызды институтына айналды.

Бұл басқосу посткеңестік кеңістікте үлгі боларлық формат ретінде танылды. Өткен форумдар аясында біз 200-ден астам шарттар мен келісімдер қабылдадық. Бұл құжаттардың іске асуы өңірлердің ғана емес, Ресейдің де, сол сияқты Қазақстанның да экономикасының тұтас салаларын дамытуға тың серпін береді.

Құрметті достар!

Бүгінгі таңда бізде экономиканың барлық бағыттары бойынша іс жүзінде ынтымақтастықтың анық желісі қалыптасқан. Біз Еуразиялық экономикалық одақ, ҰҚШҰ, БҰҰ, ТМД, ШЫҰ, ЕҚЫҰ және басқа да халықаралық ұйымдар аясында көпжақты форматта белсенді өзара ықпалдастықтамыз.

Ресей Федерациясы біздің стратегиялық одақтасымыз, маңызды сауда-экономикалық серіктесіміз болып табылады. Биылғы 8 айдың ішінде елдеріміз арасындағы сауда айналымы 11 млрд доллардан асты. Жыл соңына дейін ол 18 млрд долларға жетуі мүмкін деп болжап отырмыз. Біздің міндетіміз — таяу уақытта оны 20 млрд долларға жеткізу.

Өзара сауда саласындағы өңделген өнімдердің үлесі артып, 82%-ға жеткені қуантарлық жайт. Ресей Қазақстан үшін 2 млрд доллардан астам — өңделген өнім экспорттайтын ірі нарық болып саналады.

Тәуелсіздік жылдары Ресейдің Қазақстанға салған тікелей шетелдік инвестициясы шамамен 14 млрд долларды құрайды, ал Қазақстанның Ресейге инвестициясы — 4 млрд доллар көлемінде. Бұл цифрлар біздің бір-біріміз үшін маңыздылығымызды айқын көрсетіп берді. Қазақстандағы Ресей капиталының қатысуымен 9 мыңнан астам кәсіпорын өз қызметтерін табысты жүзеге асыруда, олар экономиканың барлық саласына атсалысуда.

Біз бүгінде құны 10 млрд доллар болатын 60-қа жуық ірі инвестициялық жобаны іске асырдық. Жалпы сомасы 6 млрд долларды құрайтын, мұнай-газ, тау-кен металлургиясы және агроөнеркәсіп кешені саласындағы тағы да 57 жоба іске асырылу үстінде.

Агроөнеркәсіп кешенінде 500 млн доллардан астам соманы құрайтын жобалар жүзеге асырылуда. Химия өнеркәсібінде «Еурохим» компаниясы құны 1 млрд доллар болатын минералды тыңайтқыштар зауытын салуда. Теміржол көлігі саласында Бірлескен көлік-логистикалық компаниясы табысты жұмыс істеп тұр. Өзбекстаннан, Тәжікстаннан, Қырғызстаннан келетін транзиттік қатынастарды

есепке алмағанның өзінде, елдеріміз арасында 15 бағыт бойынша 57 теміржол қатынасы жұмыс істейді.

Автомобиль тасымалында «Батыс Еуропа – Батыс Қытай» жобасы бірлескен үлкен күш-қуат береді. Қазақстан мен Ресей арасында апта сайын 38 бағыт бойынша 210 әуе рейсі қатынайды. Соңғы жылдары олардың саны 27 бағытқа артты.

Ал білім беру саласында 66 қазақстандық жоғары оқу орны ресейлік 93 ЖОО-мен тығыз қатынас орнатты, оқу орындары арасында ынтымақтастық туралы 500-ден астам келісім бекітілді. Қазақстан мен Ресейдің медициналық жоғары оқу орындары арасында 70-ке тарта бірлескен меморандумға қол қойылды.

Осының барлығы — біздің көпсалалы, тұрақты, өзара тиімді, тату көршілік ынтымақтастығымыздың дәлелі.

Құрметті форумға қатысушылар!

Бүгінгі форум өте маңызды әрі өзекті мәселе — елдеріміздің туризм саласын дамытудың жаңа тәсілдері мен үрдістеріне арналған. Қазіргі заман жағдайында туризм әлемде жаһандық экономика өсімінің, көптеген елдерде жаңа жұмыс орындарын ашудың негізгі драйверінің бірі болып саналады.

Бүгінде туризм әлемдік экономиканың 10%-ын, көрсетілетін қызметтер экспортының 30%-ын құрайды, әрбір 10-шы жұмыс орнының ашылуына ықпал етеді. Туризм саласы жүздеген млрд доллар тікелей инвестицияны тартады. Ол экономиканың барлығына жуық негізгі секторларының дамуына мультипликативтік әсер етеді.

Өткен жылы туристік қызмет көрсетулердің әлемдік экспортының көлемі 1,6 трлн долларға жетті. Туризм жаһандық экономикалық дағдарыстар кезінде де экономика өсімінің тетігі болып саналады.

БҰҰ Дүниежүзілік туристік ұйымының бағалауы бойынша, 2030 жылға қарай әйгілі курорттар мен қалаларға, сондай-ақ тарихи және мәдени ескерткіштерге 1,8 млрд адам саяхат жасайды. Сонымен қатар сарапшылар туризмнің өсуі негізінен жаңа аумақтарды игеру есебінен мүмкін болатынын атап өтуде, өйткені дәстүрлі туристік орталықтар рекреациялық мүмкіндіктер шегіне жетті.

Қазақстан мен Ресей бұл үдерістерден тыс қалып қоймауы керек. Бізге жаңа мүмкіндіктерді тиімді пайдалану қажет, екіжақты туризмді дамыту үшін жүйелі шаралар қабылдау керек. Елдеріміз арасындағы, сондай-ақ халықаралық туризмнің жоғары қарқынды өсіміне ие Қытаймен және Үндістанмен географиялық жақындығымызды тиімді пайдаланудың маңызы зор.

Біз туризмді дамытудың бесжылдық мемлекеттік бағдарламасын әзірлеу жұмысын аяқтай келдік. Қазақстанға туристер ағыны 13 млн адамға дейін көбейеді және 60 мыңнан астам жұмыс орны ашылады деп болжап отырмыз. Топ-10 туристік орталық мемлекеттік бағдарламаның түпқазығына айналады. 60-тан астам дамыған мемлекеттердің азаматтарына Қазақстанға визасыз келу құқығы берілген.

Ресейде де туризм саласында үлкен жұмыстар атқарылуда. Осы орайда, елдеріміз ынтымақтастығының екіжақты туризмді дамыту сияқты маңызды бағытына арнайы тоқталғым келеді. Ресейде де, сол секілді Қазақстанда да біздің отандастарымыз әлі барып көрмеген, демалысты жақсы өткізіп, тамашалауға болатын көптеген көрікті жерлер бар.

Мысалы, ресейліктер, әсіресе, елдің батыс Сібір бөлігінен, демалу үшін жазда Бурабай аймағына, Балқаш пен Алакөл көлдеріне, қыста Алматыдағы Шымбұлақ тау шаңғысы курортына және басқа да жерлерге келеді.

Сондай-ақ Ресейде де біздер, қазақстандықтар, үлкен қызығушылықпен барып көргіміз келетін өңірлердің саны өте көп. Мұндай сұраныстардан сапалы ұсыныстар шығуы тиіс. Туризмді дамыту бойынша бірлескен ауқымды жұмыстар жүргізіліп жатқанына қарамастан, әлі де талқылауды қажет ететін бірқатар мәселелер бар.

Мысалы, олар: біздің шекараларымыздан туристердің өтуіне қолайлы болу үшін шекарадан өткізу тәртібін жаңғырту, туристік және көлік-логистикалық инфрақұрылымдарды жетілдіру, Каспий теңізіндегі туризмді бірлескен күш-жігерімізбен дамыту, ғарыштық туризмді қалыптастыруға ықпал ету және басқалар.

Құрметті Владимир Владимирович, туризм саласындағы біздің ынтымақтастығымыздың дамуына қосымша серпін беру қажет деп есептеймін және біздің үкіметтер осы бағытта жұмыс істеулері тиіс.

Біздің халықтарымыздың географиялық та, тарихи және әлеуметтік-мәдени де жақындығы туризм үшін қолайлы жағдай жасайды. Біз бүгін барлық осы мәселелерді талқылаймыз деп ойлаймын, сондықтан да бәріңіздің жұмыстарыңыз табысты болуын тілеймін.

Астана клубының IV отырысында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 13 қараша

Құрметті жиынға қатысушылар!

Қонақжай Қазақ Елінің бас ордасына, Астана клубының кезекті отырысына қош келдіңіздер!

Бірегей диалог алаңына айналған бұл басқосу әлемге танымал сарапшыларды, дипломаттар мен саясаткерлерді осымен төртінші рет біріктіріп отыр.

Мұнда, Еуразия жүрегінде, ең өзекті мәселелерді талқылап келеміз.

Қазір мұндай басқосудың маңыздылығы бұрынғыдан да арта түсті. Біздің ортақ парызымыз — әлемдік геэкономика мен геосаясатты тұншықтырып келе жатқан қақтығыс қыспағынан шығаратын жол табу. Бұл үшін, ең алдымен, қалыптасқан жаңа ахуалдың негізгі түйткілді тұстары мен қатерлерін етоқталғым келеді.

Бірінші. Ірі державалар арасындағы қарама-қайшылықтың өршуі қазіргі әлемнің тұрақсыздығын күшейтіп, оқиғаларды болжап-білу мүмкіндігін азайтуда. «Постбиполярлық» деп аталатын әлемдік тәртіп келмеске кетіп барады. Үлкен Еуразия пішіні көз алдымызда қалыптасып келе жатыр.

Бұл үдеріске жаһандық «ойыншылар» арасындағы тәртіптің өзгеруі де, өңірлік державалар арасындағы бәсекелестік те ықпал етуде. Солардың бәрі басты мәселеге — әлемдік құрылымның болашағына қатысты түбегейлі қарама-қайшылықты еңсере алмай келеді.

Екінші. Ресей, АҚШ және Қытай арасындағы геосаяси бәсекелестік жаһандық деңгейде ғана емес, Үлкен Еуразия аясында да ушығып келеді. Осы стратегиялық үштік арасында күрделі мәселелер әрдайым көрініс беретін. Бірақ, соларды реттеу деңгейі соңғы жылдары күрт төмендеп барады.

Енді, ауқымды дағдарыстардың туындау мүмкіндігі бұрын-соңғыдай емес, барынша артатын болады. Үлкен қақтығыстарға ұласатын оқиғалар саны бірнеше есе өсе түсті. Дағдарысты жағдайлардағы түсініспеушіліктер мен қателіктер әскери қақтығысқа алып келуі мүмкін екенін айқын ұғынған жөн.

Үшінші. Текетірістің күшеюі жалпы даму мен қауіпсіздікке қатысты жаһандық институттардың тиімділігіне күмән келтіруде. Бүгінгінің басты тренді — стратегиялық тұрақтылықтың негізін «шайқалту».

Орта және жақын қашықтықтағы ракеталарды жою жөніндегі уағдаластықтарға қатысты жағдай шарықтау шегіне жетті. 2021 жылға дейінгі Стратегиялық шабуылдаушы қару-жарақты қысқарту туралы шарттың орындалу мерзімін ұзарту жөніндегі мәселе шешімін таппай тұр.

Орта және жақын қашықтықтағы ракеталарды жою жөніндегі уағдаластықтың орындалмауы және Стратегиялық шабуылдаушы қару-жарақты қысқарту туралы шарттың мерзімін ұзарту жөніндегі проблемалар, іс жүзінде, қару-жараққа бақылау жүргізу жүйесіне нұқсан келтіреді. Әлемдік державалар қарулану бәсекесіне қайта оралуы мүмкін.

Төртінші. Экономикалық қарама-қайшылық көптеген сарапшылар «сауда текетіресі» деп ашық баға берген деңгейге жетті. Мұндай текетірістің бірі әлем

экономикасының үштен бір бөлігін, жаһандық экспорттың 20%-ын және тікелей инвестицияның үштен бір бөлігінен астамын қамтитын АҚШ пен Қытай арасында өршіп келеді.

Бұл әлемдік экономиканың даму қарқынының төмендеуіне және соның салдарынан дамушы елдер жағдайының нашарлауына әкеп соқтырады. Кедейшілік пен жұмыссыздық — терроризм, миграция және сепаратизм үшін жақсы мүмкіндік. Ауғанстандағы жағдай да тура осылай басталған болатын. Бұл елдегі ұзаққа созылған соғыстың салдары есірткі саудасына, терроризм мен экстремизмге әкеп соқтырды.

Бесінші. Еуразия геозкономикасының ең маңызды проблемасы — жекелеген мемлекеттер тарапынан бір жақты енгізіліп жатқан экономикалық санкциялар және соларға жауап ретінде қолданылып отырған қарсы санкциялар.

Алтыншы. Үлкен Еуразияның кейбір аймақтарында ауқымды әскери қақтығыстардың болу мүмкіндігі жоғары. «Жарылыс қаупі» басым өңірлердің бірі — Таяу Шығыс. Сириядағы дағдарыс, Ирактағы саяси шиеленіс, Ливиядағы азамат соғысы, араб елдеріндегі дамудың ішкі қатері тұрақсыздыққа алып келді.

Мұның бәрі Иранмен жасалған ядролық келісімнің бұзылуына орай ушығып барады. Бұл келісімге қол жеткізу оңай болған жоқ. Әлемдік қоғамдастық, соның ішінде Қазақстан да, бұл құжатқа қатысты ұзақ уақыт жұмыс істеді. Еліміз ядролық қаруға ие болу қауіпсіздікті қамтамасыз ету ісінде басты мәселе емес екенін бүкіл әлемге көрсете білді. Қазақстан осы қарудан бас тарта отырып, халықаралық қоғамдастықтың зор сеніміне ие болды.

Келесі жылы шешімін таппаған проблемалардың күрмеуі одан сайын шиеленісе түсуі мүмкін. Бұл Таяу Шығысқа үлкен соғыстың елесін қайта әкеледі.

Жетінші. Жаһандық қауіпсіздікке халықаралық терроризм мен экстремизм қауіп төндіруде. Терроризмді зерттеу және терроризмге қарсы тұру жөніндегі ұлттық консорциумның мәліметіне сәйкес, 2017 жылы әлемде 10 мыңға жуық террорлық шабуыл жасалып, 26 мыңнан астам адам қаза тапқан.

Сегізінші. 2018 жыл киберқауіпсіздік жаһандық тұрақтылықтың мүлде жаңа өлшеміне айналғанын айқын көрсетті. Негізгі державалар арасындағы текетірес осы кеңістікке ауып барады.

Алдағы жылдары кибертехнологиялар көмегімен істен шығарылған ядролық және басқа да стратегиялық нысандардың қауіпсіздік проблемаларының өзектілігі арта түсетін болады.

Тоғызыншы. Біз қолданып жүрген коммуникациялардың қауіпсіздігі маңызды сын-қатердің біріне айналмақ.

Жаһандану нәтижесінде қалыптасқан тығыз экономикалық өзара байланыс мемлекеттер үшін тежеуші фактор саналады. Бірақ, сауда саласындағы текетірес және санкциялық соғыстар бұл фактордың маңызын жойып жібереді.

Жалпыға ортақ түсініксіз жағдай әлем елдерін жаңа «қырғи-қабақ соғыстың» өтіне жетелейді. Соның салдарынан бәрі де ұтылады.

Қадірлі достар!

Ядролық қару-жарақпен қаруланған әлем үшінші рет «ескі әлемнің» жаңғырығынан жаңа әлемдік тәртіп құруды бастайтындай қанды қырғынға жол бере алмайды. Себебі, қайта құратын ештеңе де, ешкім де қалмайды.

Нақты көрініс алып келе жатқан жаһандық жаңа апаттың алдын алу қажет. Әлемдік қоғамдастық ортақ міндеттерді шешу үшін бірігуі керек.

Мен Брюссельдегі АСЕМ форумында 60-жылдардың басындағы Кариб дағдарысы сияқты халықаралық жағдайға төнген қатер жөнінде айттым.

Жақында Парижде I және II дүниежүзілік соғыстар келіссөздер мен диалогтың болмау себебінен басталғаны айтылды. Ірі державалар, әсіресе, АҚШ, Ресей, Қытай және Еуропа Одағы адамзаттың болашағы үшін әлемдік істерге әрдайым зор жауапкершілікпен қарауы керек.

Менің ұсынысым: егер мәселе өркениеттер тағдырына қатысты болса, АҚШ – Ресей – Қытай – Еуропа Одағы диалогтың жаңа форматын табуға тиіс. Бірінші дүниежүзілік соғыстан кейін Ұлттар лигасы құрылған болатын. Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін Біріккен Ұлттар Ұйымы құрылды. Туындайтын қарама-қайшылықтарды реттеу оңай міндет емес екені анық. Дегенмен, мен осы төрт тарап экономика, саясат және қауіпсіздік салаларына қатысты проблемаларды талқылау үшін Астана алаңын ұсындым.

Бірінші. 1975 жылғы Хельсинки қорытынды актісін жаңарту қажет деп санаймын. Осыған байланысты, 2020 жылы бұл стратегиялық құжаттың қабылданғанына 45 жыл толуына орай, қауіпсіздік пен ынтымақтастыққа арналған конференция өткізуді ұсынамын. Жаңадан келісім жасау үдерісі күрделі әрі ұзақ болатынын түсінеміз.

Сондықтан, қорытынды келіссөздерге әзірлікті 2019 жылы бастаған жөн. Біздің еліміз ХХІ ғасырдың басында Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымының жалғыз саммитін ұйымдастырғандықтан, Қазақстан келешекте осындай форматтағы іс-шараға бастама жасауға дайын.

Бұл жерде көп нәрсе әлемдік державалардың ұстанымдарына қатысты болатыны сөзсіз. Осыған байланысты, ірі мемлекеттерді жаңа келісім жасау үшін бірлескен жұмыстарға шақырғым келеді.

Екінші. Стратегиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін ядролық державалар арасында сенімге негізделген диалог орнату қажет.

Бұдан әрі ядролық қару-жарақты қысқарту және ядролық қарудан азат аймақтар құру жөніндегі келіссөздерді жандандыру керек. Кезінде ядролық қару-жарақты таратпау туралы шарт қабылданған болатын. Алайда, бұл шартқа қарамастан, кейбір мемлекеттер ядролық қару-жараққа ие болды. Себебі, бұл шартты қабылдаған кезде санкциялар көзделмеген болатын.

Қазақстан ядролық қару-жарақтан ерікті түрде бас тартқан ел және жаһандық антиядролық қозғалыс көшбасшыларының бірі ретінде халықаралық қоғамдастықты ядролық қарудан ада әлем құруға тағы да шақырады. 1991 жылы КСРО дәуірінде мен Семейдегі ірі полигонды жабу жөнінде мәселе көтердім. Онда ұзақ жылдар бойы жасырын түрде ядролық сынақтар өткізіліп келді. Кеңес үкіметін, оның әскери-өнеркәсіп кешенін осы полигонды жабуға мәжбүрлеу оңай міндет емес еді. Соның нәтижесінде бүкіл әлемде басқа сынақ алаңдарына қатысты осындай шешімдер қабылданды. Бұл жұмыстар жалғасын тапты. АҚШ Президенті Барак Обама антиядролық тақырып жөнінде бірқатар кеңес өткізуге бастама көтерді. Қазақстан да оның жұмысына белсене атсалысты. Сондай басқосудардың бірінде мен «Әлем. ХХІ ғасыр» манифесін ұсындым.

Үшінші. Сауда текетіресі әлемдік сауда-саттықтағы дисбалансты жоя алмайды. Тиісті шешімдер Дүниежүзілік сауда ұйымының аясында көп жақты форматтағы келіссөз үстелінде әзірленгені жөн. Бұл ұйымның министрлер деңгейіндегі кездесуі 2020 жылы Астанада өтеді.

Біз сауда-инвестициялық ынтымақтастықтың бірыңғай әділетті ережесін әзірлеуді тығырықтан шығатын жол деп білеміз. Зияткерлік меншік құқығын сөзсіз мойындау, технологиялар трансфертінің ашық, икемді әрі тиімді жұмыс істейтін ережелерін әзірлеу талап етіледі.

Сонымен қатар, сауда текетіресі проблемасының шешімін Дүниежүзілік сауда ұйымын реформалаудан іздеген жөн. Бұл ұйымның қызметін реттейтін келісімдердің нормаларына ережелердің сақталмау құнын арттыратын тетіктерді енгізу керек.

Төртінші. Азияға өзінің ұжымдық қауіпсіздік ұйымы қажет. Оның құрылуы уақыттың еншісінде деп ойлаймын.

Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары кеңесі жөніндегі Қазақстанның бастамасы келешектегі Азиядағы ұжымдық қауіпсіздік ұйымының негізі бола алады. Бұл ұйымдар Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымымен бірлесе отырып, бүкіл Еуразия субконтинентінде қауіпсіз аймақ құруға септігін тигізген болар еді.

Осы идеяны жүзеге асыруға бағытталған алғашқы қадам ретінде Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы мен Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары кеңесінің консультативтік отырысын және Оңтүстік-Шығыс Азия мемлекеттері қауымдастығының қауіпсіздік жөніндегі аймақтық форумын өткізуді ұсынамын. Бұл форумдардың хатшылықтары ұстанымдарды салыстырып, айқындау үшін кездескені жөн болар еді. Қазақстанның ресми ұстанымы осы аталған ұйымдарға хабарланатын болады.

Бесінші. Астанада Еуразиядағы қауіпсіздік жөнінде конференция өткізген жөн. Сонымен қатар, мұндай басқосу қай жерде өтетініне қарамастан, міндетті түрде ұйымдастырылуы керек.

Мұны Астана клубының базасында ұйымдастыруға болады. Ол үшін Қауіпсіздік жөніндегі Мюнхен халықаралық конференциясы сияқты беделді басқосулардың тәжірибесін пайдалануға болады.

Алтыншы. Халықаралық қоғамдастық Ақпараттық кеңістікті дамыту саласындағы өзара іс-қимылдың жаһандық стратегиясын әзірлеуі қажет.

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Еуразия кеңістігі әрдайым тарихтың басты сахнасы саналған. Тек кейінгі жылдары ғана алғаш рет Үлкен Еуразияның нақты пішіні пайда бола бастады. Бұған көбіне Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымының, Еуропа одағының және «Белдеу және жол» атты Қытай жобасының өзара тиімді ықпалдастығы негіз болды.

Қазақстан алып Еуразияның бір бөлігі ретінде әрдайым ашық диалогты жақтап, бітімгерлік саясатын жүргізді. Сондай-ақ, жанжалдасушы тараптарды татуластыруға күш салып, көп жағдайда оның табысты болуына қол жеткізді. Өркениеттерді тоғыстыру — біздің тарихи миссиямыз.

Астана клубының кездесулерін өткізудің мәні де осында. Осы күндері біз құрлықтың бүкіл елдерінің игілігі үшін Еуразияны одан әрі дамыту жөніндегі жаңа инновациялық идеяларды естуіміз мүмкін. Олардың көбісі саясаткерлер мен Үкіметтер тарапынан іс-қимыл жасауға нақты ұсыныстар болады деп сенемін. Қазіргі жаһандану әлемінде екі жақты қақтығыстардың салқыны тимейтін ел жоқ.

Біз күш-жігерімізді біріктіре отырып, Еуразия құрлығында ғана емес, бүкіл дүниежүзінде шиеленістерді реттеуге, халықтардың әл-ауқатын арттыруға септігімізді тигізе аламыз. Егер болашақ ұрпақ үшін ғаламшарды сақтаймыз десек, бұған балама жоқ деп ойлаймын.

Назарларыңызға рахмет!

Қазақстанның VIII Азаматтық форумында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 28 қараша

Құрметті қатысушылар!

Бүгінгі кездесуіміз азаматтық қоғамның өсіп-жетілгенін және оның мемлекетпен белсенді өзара іс-қимыл жасауға дайын екендігін айқын көрсетіп отыр.

Осы жылдар ішінде үкіметтік емес сектордың табысты институционалдық қалыптасу кезеңі болды. Үкіметтік емес ұйымдар (ҮЕҰ) саны 2003 жылы 5 мың болса, 2018 жылы 22 мыңға дейін жетіп, төрт еседен астам өскен. Мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты қаржыландыру көлемі 65 есе өсіп, қазіргі кезде 20 млрд теңгеден асып отыр.

Нәтижесінде бүгінде ҮЕҰ қызметі, іс жүзінде, қоғамымыздың маңызы бар барлық саласын қамтиды. Қазір үкіметтік емес секторды әлеуметтік саясаттың басты бағыттарына тартудың маңыздылығы өте зор.

Біріншіден, ҮЕҰ жобаларын қаржыландырудың барлық процедурасын ашық және түсінікті ету қажет. Ол үшін Үкіметке цифрландыру үдерісінің аясында Үкіметтік емес ұйымдарды тексерудің бірыңғай электронды реестрін жасауды тапсырамын. Мұнда үкіметтік емес ұйымдар өз еркімен тіркеліп, ҮЕҰ рейтингтерін қалыптастырып, қаржыландыру көзіне қол жеткізуіне мүмкіндік беретін қажетті материалдарын орналастыра алады.

Екіншіден, азаматтық бақылау жүргізудің тиімді тетігін қалыптастыру да маңызды. ҮЕҰ дауысы естілуі үшін олар біріге білуі қажет. Бұл ретте Қазақстанның Азаматтық альянсы басты рөл атқаруы тиіс.

Үшіншіден, ҮЕҰ-ға мемлекеттік функцияларды беру жөніндегі жұмыстарды жалғастырған жөн. Осы бағыттың аясында экология, әлеуметтік жұмыс, балалардың құқығын қорғау және басқа да салалар бойынша жобалар іске асырылуы мүмкін. Форумға қатысушылардың сөздері ҮЕҰ-ның осындай форматтағы ынтымақтастыққа дайын екендігін көрсетіп отыр. Үкіметке барлық айтылған ұсыныстарды мұқият зерттеп, оның іс жүзінде іске асырылуын қарастыруды тапсырамын.

Төртіншіден, ҮЕҰ өмір сапасының жоғары стандарттарын жылжытудың негізгі қозғаушы күші болуы тиіс. Бес әлеуметтік бастама және Жолдаудың негізгі міндеттері ҮЕҰ-мен тығыз өзара іс-қимыл арқылы жүзеге асырылуы қажет. Ең алдымен, бұл — мемлекеттік бағдарламалардың іске асырылуын бағалау және қоғамдық бақылау, сондай-ақ халықпен кері байланыс сапасының артуы. Сонымен бірге, бұл — түрлі консультативтік функциялардың жүзеге асырылуы, халықты оңалту мен әлеуметтік жұмыспен қамтуға ықпал ету. Осыны ескере келе, Үкіметке Азаматтық қоғамды дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдамасын әзірлеуді тапсырамын.

Бесіншіден, жастар саясатын іске асыру ісінде үкіметтік емес сектордың рөлін күшейту қажет. 2019 жылдың Жастар жылы деп жарияланғанын ескеретін болсақ, бұл мәселе өте маңызды.

Алтыншыдан, еріктілер қозғалысына қолдау көрсету бағдарламасын кеңейту қажет екені анық. Осы қызмет түрінің сұранысқа ие және тиімді екені «ЭКСПО»

көрмесі мен Универсиаданың және басқа да маңызды іс-шаралардың өткізілуі барысында анық көрінді.

Қазіргі заманда еріктілерді әлеуметтік жобаларға — балалар үйіне қамқорлық жасауға, халықтың әлеуметтік осал санатына атаулы көмек беруге және басқа да бастамаларға тартудың маңызы зор. Бұған «BI Group» компаниясының басшысы А.Ж.Рақымбаев бастамашылық жасаған «Аналар үйі» жобасы жақсы үлгі бола алады.

Жетіншіден, ҰЕҰ-ның қатысуымен мүмкіндігі шектеулі адамдар, ерекше мұқтаж балалар мен жастар үшін аса белсенді ортаны құру қажет.

Сондай-ақ азаматтық қоғам жетім балаларға, жалғызбасты, науқас және егде жастағы адамдарға қамқорлық жасауы тиіс. Мемлекеттің қамқорлығы айқын жетіспей жатқан салаларда қолдау көрсету керек.

Инклюзивті қоғамды дамыту ісі — бұл әлемдік тәжірибе әрі барлық дамыған елдерде азаматтық қоғам арқылы іске асырылатын маңызды әлеуметтік міндеттердің бірі.

Сегізіншіден, «Рухани жаңғыру» бағдарламасының ережелерін одан әрі іске асырудың және «Ұлы даланың жеті қыры» атты жаңа мақала аясында басталған жұмыстардың маңыздылығын атап өткен жөн. Онда көрсетілген бағыттар мен жобаларды іске асыру мемлекеттің ғана міндеті емес, сонымен бірге ҰЕҰ-ның қызметіне де кіретін үлесі аз емес. Тарихи-мәдени мұраның Қазақстанның бүкіл халқына ортақтығын айрықша атап өткім келеді.

Тоғызыншыдан, мемлекеттік органдар азаматтық қоғамға және тұтастай алғанда халық үшін барынша ашық және қолжетімді болуы тиіс. Қалалардың, аудандардың әкімдері цифрлық технологияны қолдана отырып, бір терезе қағидаты бойынша халыққа кедергісіз ашық кеңістік қызметін ұсыну жүйесін енгізуі керек.

Сондай-ақ мемлекеттік қызметкерлерге азаматтардың тікелей жүгіну мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін олардың ашық байланыс деректерін БАҚ-та жариялау туралы мәселені де ойластырған жөн. Бұдан бөлек, өз жұмысында халықпен байланыстың қазіргі заманғы цифрлық технологиясын пайдалану да маңызды.

Елордалық «iKotek» мониторинг және жедел ден қою орталығы мұндай тиімді қызмет көрсетудің моделі бола алады. Бұл тәжірибені еліміздің барлық өңіріне тарату керек.

Аталған шаралар мемлекеттік органдар жұмысының ашықтығы мен тиімділігінің жаңа деңгейін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Сондай-ақ олар азаматтық қоғаммен өзара іс-қимылдың тиімділігін арттыруға ықпал ететін болады.

Құрметті қатысушылар!

Форумның мәселелерге толы күн тәртібі сіздерге әлі де бірқатар маңызды ұсыныстарды әзірлеуге мүмкіндік береді деп есептеймін.

Үкіметке барлық мүдделі мемлекеттік органдардың қатысуын қарастыратын нақты іс-қимыл жоспарында сіздердің жұмыстарыңыздың қорытындысын көрсету керектігін тапсырамын.

Жоғары Еуразия экономикалық кеңесінің отырысында сөйлеген сөзі

Ресей Федерациясы, Санкт-Петербург қаласы, 2018 жылғы 6 желтоқсан

Құрметті отырысқа қатысушылар!

Аяқталып келе жатқан 2018 жыл Еуразиялық экономикалық одақтың (ЕАЭО) тарихында айрықша маңызды болды. Әлемдік экономиканың құбылмалылығына байланысты сыртқы жағдайлар мен тәуекелдерге қарамастан, біз өсімнің оң қарқынын сақтап қала алдық. Айталық, биылғы қаңтар-қыркүйек айларында сыртқы және өзара сауда-саттық көлемі айтарлықтай арта түсті. ЕАЭО ІЖӨ-нің жиынтық көлемі өсті. Әсіресе, капиталға салынған инвестицияның 6,2%-ға, өнеркәсіптік өндірістің 3,5%-ға артқаны қуанып отыр.

Ынтымақтастықтың маңызды индикаторы ретінде бірлескен кәсіпорындардың (БК) ашылуы оң үрдістің бар екенін көрсетіп отыр. ЕАЭО-ның жұмыс істеген кезінен бастап Қазақстанда БК-ның саны 70%-ға дейін артып, 10 мыңнан асып түсті.

Биыл жаңа Кеден кодексі күшіне енді, онда бизнес үдерістерін автоматтандыруды және «бір терезе» қағидатын енгізуді қоса алғанда, кеден ісін әкімшілендірудің барынша заманауи тәсілдері қарастырылған.

2025 жылға дейінгі цифрлық күн тәртібі бойынша негізгі бағыттар іске асырылуда, цифрлық бастамаларды әзірлеудің тәртібі бекітілді. Бүгінгі таңда жоғары интеграциялық әлеуетке ие салалардағы 8 цифрлық бастама таңдап алынды.

Қазақстан мен Ресей кеден қызметтері арасында транзиттік жүктерге спутник арқылы мониторинг жүргізу жөніндегі сынақ сәтті өтті. Өзара саудадағы кедергілер мен шектеулерді жою бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Сонымен бірге, халықаралық ынтымақтастық та белсенді дамып келеді. Өткен жолғы отырыста біз Молдоваға ЕАЭО жанындағы байқаушы мемлекет мәртебесін берген едік. Осы жылы мамырда Астанада Иран және Қытай елдерімен сауда-экономикалық ынтымақтастықтың айтарлықтай өсуіне негіз болатын маңызды келісімдерге қол қойылды.

Сыртқы саудадағы басымдық берілген 5 бағыт — Сингапур, Үндістан, Мысыр, Сербия және Израиль бойынша келіссөздер белсенді түрде жүргізілуде. Бұл біздің ұйымға деген үлкен қызығушылықтың бар екенін көрсетеді және де бұл келісімдер бәрімізге де пайдалы болмақ.

Биыл біздер мазмұны жағынан алғанда шынымен де ауқымды жұмыстарды атқардық. Біздің интеграциялық бірлестігімізді одан әрі дамытып, нығайта беруіміз қажет.

Жалпы, біз негізгі мақсаттарымызға — тауарлар мен қызметтердің, капитал мен жұмыс күшінің еркін айналымын қамтамасыз етуге батыл қадам жасап келеміз. Сонымен бірге, ЕАЭО-ның толыққанды жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін тағы да күш жұмылдыруымыз керек.

Бірінші. Көптен бері талқыланып келе жатқан төрт «еркіндікті» қамтамасыз етуге бағытталған құжаттар бойынша жұмыстарды аяқтау керек. Бұл әрине ЕАЭО-ға мүше елдердің азаматтарын зейнетақымен қамту туралы келісімге де қатысты.

Құжат әрбір елдің резиденттеріне көзделгендей көлемде азаматтарға зейнетақымен қамту құқығына кепілдік беретін болады.

Екінші. 2025 жылға қарай өзара саудадағы барлық кедергіні жою қажет. Бұл — бірлестігіміздің толыққанды қызмет етуінің маңызды талабы. Еуразиялық экономикалық комиссия мен ЕАЭО-ға мүше елдердің үкіметтері осы бағыттағы жұмыстарды жандандыруы керек.

Үшінші. Іс жүзінде біздің бірлестігімізді нығайтуға ықпал ететін, экономиканың басты секторларындағы ірі жобаларды іске асыру маңызды деп есептеймін. Осыған байланысты, Комиссия мен үкіметтер басқа да экономикалық бірлестіктер жасағандай біз де бірлесе жүзеге асыруға болатын жобалардың тізбесін айқындауы қажет.

Құрметті әріптестер!

Мен сонау 1994 жылы ММУ-дің (Мәскеу мемлекеттік университеті) қабырғасында осы интеграциялық бірлестікті құру идеясын алғаш рет жария еттім. Сол кезде мен уақыт өте келе халықаралық деңгейдің белді мүшесіне айналатын қуатты экономикалық одақ қалыптасады деп ойладым.

Бүгінде бұл идея шындыққа айналды. Келесі жылы ЕАЭО туралы келісімге қол қойылғанына 5 жыл және еуразиялық интеграция идеясына 25 жыл толады. Осы екі мерейлі сәтке арналған кезекті отырысты келесі жылы мамыр айында Астанада өткізуді ұсынамын.

Отырыстың қорытындысы бойынша қабылданатын шешімдер ұйымның одан әрі дамуына тың серпін беретініне сенемін.

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған салтанатты қабылдауда сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2018 жылғы 14 желтоқсан

Қадірлі қауым!

Қымбатты отандастар!

Баршаңызды баға жетпес басты мерекеміз — Тәуелсіздік күнімен шын жүректен құттықтаймын!

Бұл — қыран құстай еркіндікке ұмтылған халқымыздың ғасырлар бойғы асыл арманы орындалған күн. Тәуелсіздік — жүрегі елім деп соққан әрбір қазақстандық үшін аса қадірлі, айрықша ардақты ұғым. «Адам бақытты өмір сүруі үшін, оның тәуелсіз Отаны болуы қажет» деген даналық сөз бар.

Бүкіл халқымыз ақсарбас айтып, егемендік байрағын көкте желбіреткеніне, міне, 27 жыл толып отыр. Осы уақыт ішінде Қазақстан тамырын тереңге жайып, өрісін кеңейтіп, кемелдене түсті. Сынағы көп сындарлы кезеңнен сүрінбей өтіп, мәртебесі биік, тұғыры берік, мерейлі мемлекетке айналдық.

Еуразияның жүрегінде орналасқан жаңа Елорда — жаңғырған Қазақстанның символы саналады. Биыл Ақордалы Астанамыздың 20 жылдығын жұрт болып жұмылып, жоғары деңгейде атап өттік. Бұл мерейтойға еліміздің барлық өңірлері атсалысып, шаһарымыздың көркейе түсуіне зор үлес қосты.

Еліміз бүгінде әлемдік бәсекеге қабілетті 50 елдің қатарында. Жаһан жұртшылығы Қазақстанды мойындап, сенімді серіктес ретінде таныды. Өңірлік проблемаларды шешу ісінде салиқалы саясат ұстанған біздің ұранымыз әрдайым татулық пен тұрақтылық болды.

Қазіргі таңда мемлекетіміз халықаралық ұйымдардың бітімгерлік жұмыстарына белсене атсалысуда. ХХІ ғасырдың екінші онжылдығында Қазақстан жаңа белестерді бағындыруға кірісті.

Биылғы қаңтар айында Біріккен Ұлттар Ұйымының Қауіпсіздік кеңесіне төрағалық етуіміз — соның айқын дәлелі. Қазақстан екі жыл бойы осы Кеңестің тұрақты емес мүшесінің мәртебелі миссиясын атқарып келеді. Бейбітшілікті жақтайтын мемлекетіміз осылайша халықаралық қауымдастыққа кеңінен танылды.

Құрметті халайық!

«Ел қуатты болмай, егемендік тұрақты болмайды» деген қанатты қағида бар халқымызда. Сондықтан, біздің мақсатымыз — айқын, бағытымыз — анық, мұратымыз — асқақ.

Орнықты дамуға жол ашатын мемлекеттік бағдарламалар мен тың бастамалар жүзеге асырылуда. Атап айтқанда, ел экономикасын жаңғыртуға бағытталған цифрландыру процесі қарқынды жүріп жатыр.

Халықтың әл-ауқатын жақсартуды көздейтін «Бес әлеуметтік бастама» еліміздің дамуына оң серпін берді. Биылғы қазан айындағы Жолдауым азаматтарымыздың тұрмыс сапасын арттыру мәселесіне арналды.

Жаһандық бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз ететін экономикалық өсімнің өзгеше моделін құруға қадам бастық. Қазіргі таңда ұлттық сананың жаңаруына тікелей ықпал ететін Үшінші жаңғырудың мәні зор.

Соның аясында биыл Түркістан қаласы қайта түлеп, облыс орталығы мәртебесін иеленді. Ғасырларды жалғап келе жатқан түркі жұртының рухани астанасы лайықты орнын алды. Шырайлы Шымкент халқының саны бір миллионнан асып, еліміздегі үшінші мегаполис атанды. Сөйтіп, Алматы және Астана сияқты республикалық маңызы бар қалалардың қатарына қосылды.

Тәуелсіздігіміз жарияланған 1991 жылғы 16 желтоқсан — ұлт шежіресінде алтын әріппен жазылған тарихи күн. Ширек ғасырдан астам уақыт ішінде азат елде ойы сергек, танымы терең жаңа буын өсіп-жетілді.

Тоқсаныншы жылдары дүниеге келген балалар бүгінде азамат болып, мемлекетті дамытуға атсалыса бастады. Бұл кезеңдегі жас буын Қазақстан, Мәңгілік ел ұғымдарын жадына жаттап, түйсігіне тоқып өсті.

Жуырда жарияланған «Ұлы даланың жеті қыры» атты мақаламда әлемдік өркениетке қосқан үлесімізді кеңінен атап көрсеттім. Жас ұрпақты патриоттық рухта тәрбиелеу арқылы ел егемендігін баянды ете аламыз. Сонда ғана келешек ұрпағымыздың рухы биік болып, жан дүниесі жаңарады. Ұлттық код пен рухани жаңғырудың бір қыры осында деп білемін.

Қазақстанның біртұтастығы, ұлтымыз бен жұртымыздың терең мәдениеті беделімізді биіктете түседі.

Қымбатты отандастар!

Тәуелсіздік күні — өзінің тарихи маңызы бойынша дәуірлік оқиға және еліміздің барлық азаматтары үшін ең басты мейрам. Тура 27 жыл бұрын біз егемен даму және тәуелсіз мемлекет құру жолына түсіп, тағдыршешті таңдау жасадық.

Біздің ұрпақ бақытты кезеңде дүниеге келген, өйткені біз жаңа Қазақстанның өмірге келуі мен қалыптасуының куәгеріміз әрі осы істің белсенді қатысушысымыз. Халқымыздың бостандық пен туған жерімізді гүлдендіру туралы асыл арманын шындыққа айналдырудың асқан абыройы мен зор жауапкершілігі бізге бұйырды.

Тәуелсіздік дәуірі біздің алдымыздан шексіз көкжиектер ашты және ауқымды істерді атқаруға, өсіп-өркендеуге айрықша мүмкіндіктер берді. Біз қазіргі заманғы жаһандық сын-тегеуріндерге жауап бере алатын мемлекеттік басқарудың тиімді жүйесін құрдық.

Өзіміздің салмақты және ашық саясатымыз арқылы біз бүкіл халықаралық қоғамдастықтың құрметі мен сеніміне ие болдық. Осы жылдар ішінде елімізге 300 млрд доллар тікелей шетелдік инвестиция тартылды.

Жүргізілген ауқымды нарықтық реформалар миллионнан астам азаматтарымыздың кәсіпкерлік қабілеттерін экономикаға жұмылдыруға жол ашты. Дүниежүзілік банктің таяудағы рейтингінде бизнесті жүргізудің жеңілдігі бойынша Қазақстан бірінші рет әлемнің 190 елінің арасында үздік отыздықтың қатарына енді.

Экономиканы жүйелі индустрияландыру өңдеу өнеркәсібінің үлесін айтарлықтай арттыруға септігін тигізді. Бүгінде мұндағы өнім көлемі шамамен 9,5 трлн теңгені құрайды. Біз өз өнімдерімізді әлемнің 110 елінің нарығына белсенді түрде шығара отырып, экономиканың экспорттық әлеуетін айтарлықтай арттырдық.

Тәуелсіздік жылдарында 12,5 мыңнан астам км автомобиль жолдары және 2,5 мыңнан артық км теміржол салынды және жөндеуден өтті. Көлік-логистика инфрақұрылымына тартылған ауқымды инвестицияның арқасында Қазақстан құрлықтық маңызға ие қуатты транзиттік хабқа айналды.

Биыл бүкіл еліміз 20 жылдық мерейтойын салтанатты түрде атап өткен біздің ғажайып елдордамыз шығармашыл адамдардың, инновациялық идеялар мен жаңа жобалардың Еуразиялық тартылысының орталығына айналды. Астана тәуелсіздіктің ең жарқын нышаны, еселі еңбек пен барлық қазақстандықтардың ізгі ниеті бірлігінің жемісі болып табылады.

Мемлекеттің сындарлы стратегиясы шағын ауылдардан бастап тұрғыны миллионға жеткен жаңа қалаларға дейін — еліміздің әрбір өңірінің теңгерімді дамуын қамтамасыз етті. Соңғы ширек ғасырда табысы ең төменгі күнкөріс деңгейінен төмен табысы бар тұрғындар саны 15 есе азайып, ал нақты еңбекақы 4 есеге артты.

Егемен Қазақстанның басты жетістіктерінің бірі — халқымыздың абсолюттік саны 18 млн-нан асып, тұрғындардың орташа өмір сүру ұзақтығы 72,5 жасқа жетуі. Осы маңызды жеңістеріміз бен игі нәтижелеріміз біз таңдаған бағыттың дұрыс екенін растап отыр.

Құрметті қазақстандықтар!

Елеулі және айтулы оқиғаларға толы осы жыл еліміздің жаңа тарихының шежіресінде айрықша орын алатын болады.

Біздің жауапты әрі сындарлы сыртқы саясатымыз Қазақстанның әлемдік аренадағы ұстанымын айтарлықтай нығайта түсуге мүмкіндік берді. Біз Орталық Азия мемлекеттері арасынан бірінші болып БҰҰ Қауіпсіздік кеңесіне лайықты төрғалық еттік. Қазақстанның жемісті бітімгерлік қызметі Астанадағы сирияаралық келіссөздердің нәтижелі болуына септігін тигізді.

Біздің ұлы көрші мемлекеттеріміз — Ресей және Қытаймен стратегиялық серіктестікке деген бұлжымайтын бағытымыз өзгеріссіз қала бермек. Америка Құрама Штаттарына маңызды тарихи сапар жүзеге асты, ол біздің серіктестік қарым-қатынасымызға және елдеріміз арасындағы іскерлік байланысты нығайтуға тың серпін берді.

Брюсселде өткен «Азия–Еуропа» форумында біз Үлкен Еуразиядан — әлем кеңістігіне, Хельсинкиден Сингапураға дейін және Лиссабоннан Сеулге дейін қауіпсіздік және бейбітшілік идеясы туралы тағы да мәлімдедік. Біз Еуразиялық экономикалық одақтың қытайлық «Бір белдеу, бір жол» мегажобасымен табысты тоғысуы үшін шындап күш саламыз.

Түркі және ислам әлемімен біздің көпжақты байланысымыз дәстүрлі достық жағдайында дамып келеді. Айталық, Орталық Азия мемлекеттері басшыларының Астанадағы консультативтік кездесуінің арқасында өңірлік ынтымақтастықтың көз қуантарлық жаңа келешегі ашылды.

Ақтауда Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияны қабылдаған Каспий маңы елдері үшін де серпінді жыл болды. Нәтижесінде Каспий татукөршілік және бейбіт өзара іс-қимыл аймағы мәртебеге ие болды, ал біздің еліміз өзінің мемлекеттік шекарасын түгелдей дерлік заңды рәсімдеу үдерісін аяқтады.

Елорданың мерейтойын атап өту барысында біз шетелдік іскер топтар үшін серіктестері әлемдік нарықтың көшбасшы компаниялары болған «Астана» халық-

аралық қаржы орталығының таныстырылымын өткіздік. Біз сондай-ақ осы жылы қаржы орталығынан бөлек, ЭКСПО–2017» инфрақұрылымдық мұрагерлік базасында «Астана хаб» IT-стартаптардың халықаралық технопаркін және «Жасыл» технологиялар мен инвестициялық жобалардың халықаралық орталығын іске қостық.

Сонымен бірге, қоғамдағы бірлік пен келісім біздің барлық жетістігіміздің бастауында тұрғанын әрдайым есте ұстауымыз керек. Этносаралық және конфессияаралық дамудың қазақстандық моделі бүгінде халықаралық брендке айналды.

Сондықтан да Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының VI съезіне ғаламшарымыздың 45 мемлекетінен діни және саяси қайраткерлердің қатысқаны бекер емес. Бұл — қазіргі өркениеттегі өте сезімтал саланың жаһандық көшбасшысы ретінде еліміздің үлкен беделі және оған деген ерекше құрметтің белгісі.

Қымбатты достар!

Тәуелсіздіктің жаңа кезеңінде біздің алдымызда ұтымды экономиканы, дамыған әлеуметтік инфрақұрылымды және тиімді білім беру жүйесін құру міндеті тұр. Бірізділікпен тұрмыс сапасын жақсарту, қоғамдық қауіпсіздікті жоғары деңгейде қамтамасыз ету және азаматтарымыздың әл-ауқатын жоспарлы түрде арттыру мемлекеттік саясаттың іргетасы болмақ.

Индустрияландырудың жаңа бағдарламасы «қарапайым заттар экономикасын» дамытуға, жеке бизнестің инновациялық экожүйелерін қалыптастыруға және қазақстандық өндірістің ғылымды қажет етуін арттыруға бағытталатын болады.

Сондай-ақ біз өміріміздің барлық саласының толық цифрландырылуына иек артып отырымыз, ол біздің ресурстарымызды оңтайландыруға мүмкіндік береді және отандық кәсіпорындарда еңбек өнімділігін арттырады.

Табысты түрде алға басуымыз үшін бізге құқық қорғау жүйесіне түбегейлі реформа жүргізуді жүзеге асыру қажет. Азаматтарымыздың полиция мен соттарға деген сенімі болмаса, бәсекеге қабілетті мемлекет құру мүмкін емес.

Әлеуметтік саланы кешенді жаңғырту — біздің маңызды бағытымыз. Тәуелсіздік жылдары бір миллионға жуық қазақстандық баспаналы болды. Біз жуырдағы 5 жыл ішінде 70 млн шаршы метрден астам тұрғын үй саламыз. Бұл шамамен тағы 2 млн-ға жуық азаматымыз баспаналы болады деген сөз.

Егемендігіміздің елең алаңында адамдардың ұзақ өмір сүрмеуі негізінен тұрғындар арасында жүрек-қан тамырлары мен онкологиялық ауруларға шалдыққандардың деңгейі жоғары болуымен байланысты болды. Еліміз үшін сол бір күрделі кезеңде жыл сайын жүрекке жасалатын ашық ота 500-ден аспайтын еді, ал қазір бүкіл Қазақстан бойынша 39 мамандандырылған клиникаларда шамамен түрлі деңгейдегі 84 мыңдай кардиологиялық ота жасалады. Бүгінде біз медицина мекемесінің онкологиялық бағыттағы ультразаманауи кластерін құрып отырымыз.

Биыл мемлекетіміздің орнықты қалыптасуы мен дамуында маңызды рөл атқарған «Болашақ» бағдарламасына 25 жыл толды. Сондай-ақ отандық кәсіби мамандардың жаңа легін даярлауда Назарбаев Университеті мен Назарбаев Зияткерлік мектептері де сүбелі үлес қосып келеді.

Елдің адам капиталынын толықтыру ең тиімді инвестициялық стратегия болып табылады. Сол себепті 5 жыл ішінде біз денсаулық сақтау мен білім беруге бөлінетін шығысты ЖІӨ-нің 10%-на дейін ұлғайтуды жоспарлап отырымыз.

Қазақстанның ХХІ ғасырдағы экономикалық қуаты мен геосаяси ықпалы біздің жастарымыздың денсаулық, зияткерлік база, шығармашыл әлеует, еңбексүйгіштік және патриоттық сезімдерінің деңгейін айқындап береді. Міне, сондықтан да келесі жыл Жастар жылы болып жарияланды. Тәуелсіздіктің қазіргі буыны уақыттың барлық сын-тегеуріндеріне лайықты жауап беріп, Қазақстандағы әрбір отбасының игілігі мен берекесін нығайтуға үлес қосатынына сенімдімін.

Ардақты ағайын!

Бүгін тәуелсіздігімізді баянды, келешегімізді кемел етуге күш салып келе жатқан баршаңызға шынайы көңілден ризашылығымды білдіремін. Барлық бастамаларыма қолдау көрсетіп, ақ тілегін жеткізген халқыма алғысым шексіз.

Сіздерді жаңа белестерді бірлесе бағындыруға, мәңгілік елімізді бірге нығайтуға шақырамын. Ұлт мүддесі мен мемлекет мұратын, тәуелсіздік туын әрдайым биік ұстайық!

Баршаңызды Тәуелсіздік күнімен тағы да құттықтаймын!

Қазақстан жасай берсін!

Мемлекеттігіміз мәңгі болсын!

Жаңажылдық құттықтауы

Астана қаласы, 2018 жылғы 31 желтоқсан

Қымбатты отандастар!

Санаулы сәттерден соң біз Жаңа 2019 жылға қадам басамыз. Жаңа жыл — барша жұрт айрықша сезіммен, көтеріңкі көңілмен қарсы алатын жарқын мейрамның бірі.

Тарих қойнауына енгелі тұрған 2018-ші жыл егемен еліміз үшін берекелі әрі мерекелі жыл болды.

Биыл тәуелсіздігіміздің символына айналған Ақордалы Астанамыздың 20 жылдық мерейтойын атап өттік. Бас қаламызды ұлықтауға барлық өңірлеріміз жұмыла атсалысып, бірлік пен ынтымақтың үлгісін көрсетті.

Жыл басында Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктерін айқындадық.

«Бес әлеуметтік бастаманы» жариялап, халқымыздың әл-ауқатын одан әрі арттыруды маңызды міндет ретінде белгіледік.

Күллі түркі жұрты қастерлейтін Түркістан қаласы қайта түлеп, облыс орталығы мәртебесін алды. Шырайлы Шымкенттің халқы 1 миллионнан асып, республикалық маңызы бар қала атанды.

Біз халықаралық саясатта және экономикада маңызы зор шараларды жүзеге асырдық.

Қазақстан Біріккен Ұлттар Ұйымы Қауіпсіздік кеңесіндегі 2 жылдық қызметін абыроймен аяқтады. Дүние жүзінің алып елдері бас қосатын осы беделді органға қаңтар айында төрағалық еттік.

Сапар барысында Америка Құрама Штаттарының Президентімен кездесіп, маңызды уағдаластыққа қол жеткіздік.

Әлемнің әр түкпірінен келген дін көшбасшылары Астанада жиналып, өркениеттер диалогына үн қосты.

Ақтауда Каспий теңізінің құқықтық мәртебесін бекіткен тарихи құжат қабылданды.

«Астана» халықаралық қаржы орталығын жаһан жұртына таныстырып, тың бастамаларды қолға алдық.

Орталық Азия мемлекеттерінің 5 президенті біздің елордада бас қосып, тату көршілік қатынастарды жандандырдық.

Тәуелсіз Қазақстанның нышаны саналатын төл теңгеміздің 25 жылдығын атап өттік.

Ұлы даладағы ежелгі көшпенділер өркениетінің жаһандық маңызын қайта жаңғырттық.

Осы айтулы мерекелер мен ауқымды шаралар елдігімізді танытып, бірлігімізді бекемдей түсті.

Бұл жетістіктерге өздеріңізбен бірге жеттік, игі бастамаларды бірге жүзеге асырдық.

Ардақты ағайын!

Жаңа жылды әр адам үкілі үмітпен, ізгі ниетпен және ақ тілекпен қарсы алады.

Келер жыл жағымды жаңалыққа, қуанышты сәттерге толы болсын!

Табалдырықтан аттағалы тұрған 2019 жыл әр отбасыға молшылық пен жақсылық әкелсін!

Қымбатты отандастар!

Жаңа жылдың келуін әрбіреуіміз ерекше қуанышпен және толқыныспен күтетініміз анық. Осы бір жарқын да ыстық мейрамды біздер үлкен әрі тату-тәтті қазақстандық отбасы болып бірлікпен және келісіммен қарсы аламыз. Біз үкілі үмітіміз бен арманымызды осы мерекемен байланыстырамыз, айрықша ғажайып жоспарлар құрамыз және болашаққа ізгі тілектерді тілейміз.

Өтіп бара жатқан 2018 жыл еліміз үшін өте мазмұнды әрі қарқынды болды.

Әсем Астанамыздың 20 жылдығы басты оқиға болды және қазақстандықтардың кеңпейіл де ашық көңіл-күйінің жарқын нышанына, халқымыздың бақыты мен берекесінің көрінісіне айналды.

Биыл Қазақстан халықаралық аренедағы өзінің ұстанымы мен беделін нығайта түсті. Біз қазіргі заманғы жаһандық әлемдегі басқарудың негізгі құрылымы — БҰҰ-ның Қауіпсіздік кеңесіне табысты төрағалық еттік.

Мен Мәскеу, Бейжің, Вашингтон, Брюссель және мемлекетіміз үшін басқа да маңызды астаналарға айтулы сапарлар жасадым.

Өтіп бара жатқан жылда біз еліміздің экономикалық дамуының оң қарқынын сақтай білдік.

Индустрияландыру аясында жаңа өндірістік кәсіпорындар мен инфрақұрылымдық объектілер іске қосылды.

Тұрғын үй құрылысының және транзиттік тасымалдардың көлемі айтарлықтай өсті.

Қазақстандық өнімдердің экспорты және экономиканың негізгі салаларын цифрландыру деңгейі ұлғая түсті.

Қазақстандықтар қалалардың көшелерінде және еліміздің ауылдарында тыныштық пен қауіпсіздіктің сақталатынына сенімді болуы тиіс. Сондықтан да сот және құқық қорғау жүйелерінде реформаларды бастап отырмыз.

Азаматтарымыздың өмір сүру сапасын жақсарту және әл-ауқатын арттыру жөніндегі ауқымды шараларды іске асыруды бастап кеттік.

Барлық осы маңызды қадамдар мен жетістіктерге бүкіл қазақстандықтардың күш-жігері мен ерен еңбегінің арқасында ғана қол жеткізіп отырмыз.

Отанымыздың өркендеуіне қосқан үлестеріңіз үшін бәріңізге де шын жүректен өз ризашылығымды білдіргім келеді!

Құрметті қазақстандықтар!

Әлемнің асқан жылдамдықпен өзгеріп жатқан жағдайында елдің табысты дамуының басты факторы — адамдар, олардың таланты, білімі мен патриотизмі. Сондықтан да келесі жылды Жастар жылы деп жарияладық.

Өскелең ұрпақ біздің үмітімізді ақтап, Қазақстанды ғаламшардағы 30 үздік мемлекеттің қатарына қоса алады деп сенемін.

Қымбатты достар!

Жаңа 2019 жылға дейін қас қағым сәттер қалды!

Қазақстандағы әрбір шаңырақта тыныштық, ырыс-береке, молшылық болсын!

Баршаңызға шын жүрегімнен бақыт, денсаулық және әрбір бастаған істеріңізге сәттілік тілеймін!

Алдағы жыл Қазақстан үшін табысты әрі тағылымды жыл болады деп сенемін!

Баршаңызға зор денсаулық, халқымызға амандық пен бақ-береке тілеймін!

Жаңа жыл құтты болсын!

Жастар жылының ашылу салтанатында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2019 жылғы 23 қаңтар

Қымбатты достар!

Бүгінде біздің өміріміздің барлық саласы — білім беру, жұмыс, отбасы, тіпті бір-бірімізбен қалай сөйлесетінімізге дейін елеулі өзгеріске ұшырап отыр. Осының бәрі әрбір адамның даму траекториясына және тұтастай алғанда, бүкіл әлемге түбегейлі ықпал етеді. Көз алдымызда цифрлы қоғамы мен білім экономикасы бар жаңа жаһандық өркеніет туып келеді.

Біздің ел уақыттың осы талаптарына сай болуы тиіс. Сондықтан қабылданып жатқан барлық күш-жігер елді болашақ серпіліске әзірлеуді діттейді және қуатты Қазақстанды құруға бағытталған.

Жастар — еліміздің қазіргі әлемдегі бәсекеге қабілеттілігінің негізгі факторы. Қазақстанның болашағы сіздерге — сіздердің білімдеріңізге, энергияларыңыз бен патриотизмдеріңізге байланысты. Біз қазір жасап жатқанның бәрі сіздердің бақытты өмірлеріңіз үшін, сіздер өз әлеуеттеріңіз бен мүмкіндіктеріңізді толық мәнде жүзеге асыра алуларыңыз үшін жасалып жатыр.

Сіздермен кездесудің алдында ғана маған бірқатар жастар жобасы таныстырылды. Бұлар — киім, спорттық тағамдар өндірісі, интерактивті сервистік платформалар.

Біздің жастарымыздың нарық ахуалын шынайы бағалайтыны, бос кеңістіктерді іздейтіні және мейлінше бәсекеге қабілетті өнім ұсынуға тырысатыны мақтанарлық жайт. Мұндай қадамның ең басты артықшылығы сол, сіздер өз сұраныстарыңызды өздеріңіз анықтайсыздар.

Әрбір жоба қызықты әрі назар аударуға тұрады. Үкімет осы идеяларды жүзеге асыруды айрықша бақылауға алуы және оларды ілгерілетуге жәрдемдесуі тиіс деп пайымдаймын.

Бүгінде Қазақстанда жастарды әлеуметтік-мәдени бейімдеу мәселелерін шешу, жас адамдардың бәсекелік қабілетін дамыту өзекті болып отыр. Жастар жылында біз жас қазақстандықтардың маңызды қажеттіліктерін қамтамасыз етуге бағытталған қарапайым және түсінікті қолдау құралдарын әзірлеуге тиіспіз. Бұл — ең алдымен, қолжетімді және сапалы білім, жұмыстың болуы, баспана және отбасын құру мүмкіндігі.

Осыған байланысты Үкіметке келесі шараларды пысықтауды тапсырамын.

Бірінші. Жас отбасыларға арналған баспана мәселесі ірі қалаларда өткір екенін ескере отырып, Үкіметке алдымен Астанада, Алматы және Шымкентте жұмыс істейтін жастар үшін жылына 1 мың пәтерден кем емес құрылысты қамтамасыз ету қажет.

Бұл пәтерлер жалдамалы баспана санатына жатқызылуы тиіс. Осы мәселені шешуге сондай-ақ бүгінде жүзеге асырылып жатқан «7–20–25» бағдарламасы да бағытталған.

Мұндай баспанаға жұмыс істейтін және табысы барлар ғана үміт арта алатынын есте ұстаған жөн. Жұмыс, бұл — адам әл-ауқатының негізгі көзі.

Сонымен қатар барлық меншік формасындағы кәсіпорындар жас қызметкерлер үшін баспана жағдайын жасауға белсене қатысуы тиіс.

Екінші. Жастар саясатының негізгі мәселесі жұмыспен қамту болып қала береді. Бүгінгі әлемде 18 бен 30 жас аралығындағы 300 млн-ға жуық жас адамның тұрақты жұмыс орны жоқ немесе жұмыссыздар болып табылады.

Сонымен бірге, ғалымдардың болжауынша, 2050 жылға қарай қазіргі кәсіптердің шамамен жартысын жасанды интеллект ауыстыратын болады. Соның ішінде, оңай регламенттелетін мамандықтар бар. Бұлар — сатушылар, жүргізушілер, операционистер, колл-орталық қызметкерлері, заңгерлер мен экономистер.

Жасанды интеллект әзірге адамдарды алмастыра алмайтын «күрделі» кәсіптер ғана сұраныста қалады. Олардың қатарында — ғалымдар, топ-менеджерлер, мәдениет қайраткерлері, ақпараттық технологиялар саласындағы топ-мамандар, жоғары санатты дәрігерлер. Сонымен қатар медбикелер, бала күтушілер, әлеуметтік жұмысшылар және т.б. сияқты «қарапайым» кәсіптер сақталады.

Бүгінде XX ғасырға тән «отбасы әлде жұмыс» деген ұлы дилемманың заманы өтіп барады. Біз «ер» жұмысшы мен «әйелдің» үй кеңістігі арасындағы шекараның түпкілікті жойылып, араласып бара жатқанын бақылап отырмыз. Алыстан жұмыс істеу және жеткізу сервистерінің дамуы адамдардың үйден шықпай-ақ жұмыс істеуіне, өмір сүруіне мүмкіндік береді.

Мысалы, экономистердің бағалауынша, Сауд Арабиясында басталған әйелдердің құқықтарын ырықтандыру ұлттық ЖІӨ өсімін он жыл бойында бірнеше процентке қамтамасыз етеді. Мұндай жұмыс күші, ерлер мен әйелдер болсын, өнімді жұмыспен қамтылуға аса зәру болады.

Бұл фактор болашақта жас тұрғындары басым көптеген мемлекеттер үшін іргелі сын-қатерлердің біріне айналады. Жастардың бүгінгідей мейлінше созылмалы әлеуметтенуі жағдайында БҰҰ классификациясы бойынша, жастықтың жоғарғы шегі ретінде 44 жас белгіленіп отыр.

2018 жылы Қазақстанда орта мектепті 125 мыңнан астам жас бітірді. Орта мерзімді келешекте еңбек нарығына шығатын жастардың саны тек өсіп отырады. Қазіргі уақытта елде шамамен 300 мыңға тарта адам немесе жастардың 9%-і білім беру және еңбек қызметіне тартылмаған. Жастардың осы санатының жыл сайын қысқаруына ықпал ететін тиімді шараларды қабылдау қажет.

Бүгінде әлемге әйгілі ірі компаниялардың негізін жас кәсіпкерлер қалағанын білесіздер. Мысалы, «Фейсбукті» Марк Цукерберг 19 жасында, «Майкрософты» Билл Гейтс 20 жасында, «Apple» компаниясын Стив Джобс 21 жасында құрған. Бұл компаниялар жүздеген мың адамды жұмыспен қамтып қана қоймай, бюджетке қыруар қаржы түсіріп отыр. Олар өз бизнесін бастағанда ауқымды қаржы ресурстарына немесе үкімет қолдауына сүйенген жоқ.

Мемлекет қоғамда жасампаздық, бастамашылық, шығармашылық, еңбекқорлық рухын қалыптастыруға баса мән берді. Халқымыздың «Ақыл — жастан, асыл — тас-тан» деген нақыл сөзі бекер айтылмаған. Біздің жастарымыздың бойында мұндай қасиеттер бар.

Бизнеспен айналысамын деушілерге жол ашу аса маңызды. Шағын несие берудің және оқыту ісінің оң тәжірибесі негізінде барлық өңірде «Жас кәсіпкер» бағдарламасын әзірлеу қажет. Бұл жоба аясында жыл сайын білім алатын жұмыссыз жастар мен өзін-өзі жұмыспен қамтығандардың санын 100 мыңға дейін жеткізген жөн.

Соңғы 2 жылда «Атамекен» ұлттық кәсіпкерлер палатасы «Бастау» жобасы бойынша ауылдар мен шағын қалалардың 43 мың тұрғынын оқытып шығарды. Нәтижесінде 11 мыңнан астам бизнесжобалар іске қосылып, 16 мыңға жуық жұмыс орны ашылды. Осыған байланысты жоба аясында жұмыс істеп жатқан адамдардың 95%-ті бюджетке салық төлеуде.

Сондай-ақ Үкіметке «Бизнес–2020» жол картасы аясында жас кәсіпкерлер үшін грант бойынша бөлінетін қаржы көлемін 2 есе арттыруды тапсырамын. Жалпы, 3 жыл ішінде 300 мыңға жуық жастарымыз бизнестің қыр-сырын меңгеріп шығады. Кем дегенде 80 мың адам немесе олардың төрттен бірі өз кәсібін бастап, ел экономикасына елеулі үлес қосатын болады. Осындай арнайы білім алған мамандар нарыққа дайын стартаптар мен өнімдер ұсынуға тиіс.

Бітіруші курстардағы 60 мыңға жуық студентті бизнеске баулу қажет. Үкіметке бұл бағдарламаны жүзеге асыру үшін 2019–2021 жылдары 32,1 млрд теңге бөлуді тапсырамын.

Дамыған елдерде жастардың өз идеяларын жүзеге асыруға көмектесетін қорлар жұмыс істейді. Олар орталық және жергілікті органдар, университеттер, сондай-ақ жеке құрылымдар тарапынан қаржыландырылады.

Үкіметке Жастар стартаптарын қолдау қорын құруды тапсырамын.

Урбанизация процесінің қарқындылығына қарамастан, ауыл жастарының үлесі әлі де жоғары — 43%. 2018 жылдың 11 айы ішінде ауылдан қалаға көшкен жастардың саны 222 мыңнан асты. Сондықтан Үкімет пен әкімдіктер олардың білім алу, жұмысқа орналасу, демалыс және басқа мәселелерін жүйелі шешуге күш жұмылдыруға тиіс.

«Ауыл — ел бесігі» жобасы аясында инфрақұрылымды дамытып, жергілікті жерлердің кадрлық әлеуетін күшейту керек. Осыған орай «Дипломмен — ауылға!» бағдарламасына енгізілетін мамандықтардың тізімін кеңейтуді ұсынамын.

Көшіп барғаны үшін төленетін жәрдемақы мөлшерін 70-тен 100 айлық есептік көрсеткішке дейін арттырған жөн. Сондай-ақ жастарды ауыл шаруашылығымен айналысуға қызықтыра білу қажет.

Дамыған елдерде бұл бағыт жоғары өнімді әрі инновациялық салалардың бірі саналады. Онда цифрлы технологиялар мен роботтандырылған кешендер белсенді қолданылады.

БҰҰ болжамы бойынша, 2050 жылға қарай әлемнің 70% дерлік халқы қалаларда тұратын болады. Жаһандық экономика қалалықтарға иек артады: 600 мегаполис әлемдік ЖІӨ-нің 60%-ін береді.

Қарқынды урбанизация және халық санының өсуі жағдайында адамзат азық-түлік мәселесінің оңтайлы шешімін іздейді. Егер АҚШ тұрғынының қазіргі тамақтану деңгейін негізге алатын болсақ, онда 2030 жылға қарай азық-түлік ресурсы тек 2,5 млрд адамға ғана жетеді.

Осыған байланысты әлемде аграрлық сектордағы ғылыми-техникалық прогреске ресурс көптеп жұмсалуда. Ауыл шаруашылығы роботтандыру, ақпараттандыру және селекция бағытында дамитын болады. Қазақстанда бұл сала стратегиялық болып саналады, өсім әлеуеті зор және келешекте отандық экономиканың басты драйверлерінің бірі бола алады.

Осы орайда Қазақстанда әдебиет, танымал өнер арқылы жастардың қоғамдық санасында жаңа позитивті образдар қалыптастыру маңызды.

Бүгінде студент жастарға айрықша назар аударған жөн. Тәуелсіздік жылдары ішінде 2,8 млн жоғары білімді маман даярланды. Егер 1991 жылы жоғары білімі бар жастардың саны 42 мың адам болса, 2018 жылы 150 мыңнан астам адамды құрады. Халықтың білім деңгейінің жоғары болуы елдің жаһандық бәсекеге қабілеттілігінің маңызды факторы болып саналады.

Осыған байланысты біздің тарапымыздан жоғары білімнің қолжетімділігін арттыру және студент жастардың өмір сүру жағдайын жақсарту жөнінде шаралар қабылданып жатыр. Мәселен, Бес әлеуметтік бастама аясында 2018–2019 оқу жылында қосымша 20 мың грант бөлінді. Бұдан бөлек, 2022 жылдың аяғына дейін 70 мың орыннан кем емес студенттік жатақхана құрылысын қамтамасыз ету қарастырылған.

Студенттер қауымы еріктілік пен қайырымдылықтың қуатты ресурсы болып саналады. Бұл жас адамдардың еңбек нарығында жедел бейімделуіне және олардың әрі қарай өз жолын табуына септігін тигізеді. Мысалы, халықаралық бағалау бойынша, әлемнің ең ірі үш жүз компаниясы қызметкерлерінің үштен бірі апта сайын жұмыс уақытының 1 сағатына жуығын волонтерлік қызметке жұмсайды.

Үкіметке волонтерлік қызметпен белсенді айналысатын ЖОО студенттерінің стипендиясын 30%-ке дейін көтеруді тапсырамын. Бұл біздің студенттеріміз үшін елеулі қолдау болады.

Үшінші. Қазіргі таңда өнерлі жастарды қолдау үшін белсенді жұмыс жүргізілуде. Қоғамда түрлі бағыттар бойынша креативті азаматтардың тұтас шоғыры қалыптасты.

Бүгінде талантты жастарымызға селективті көмек көрсету үшін деректер қорын, жастардың зияткерлік банкіні құру қажет. Мұндай қадам бізге болашақтың нағыз кристалдарын өсіруге мүмкіндік береді. Жас ғалымдарға белсенді қолдау көрсету де маңызды.

Уақыт біздің «Болашақ» бағдарламасын құрған кезде дұрыс шешім қабылдағанымызды көрсетті. Содан соң Назарбаев Университет пен Назарбаев зияткерлік мектептерін құрдық. Бүгінде 12 мың «Болашақ» түлегі ел игілігі үшін еңбек етуде. Жаңа кезеңде бұл бағдарлама ғылыми әлеуетті нығайтуға бағытталуы тиіс.

Жас ғалымдарымызға өз идеяларын нақты жобаларға айналдыруына көмектесуіміз керек. Бұл процеске Назарбаев Университетті де тарту керек. Осы мақсатта Үкіметке жас ғалымдардың фундаменталды және қолданбалы зерттеулерін гранттық қаржыландыруды 3 млрд теңгеге ұлғайтуды тапсырамын.

Қазіргі жағдайда ғылым мен білімді барлық тілек білдірушілерге қолжетімді ету маңызды. Ғалым-педагогтар оқушылар «4К-ны»: сындарлы ойлауды, коммуникацияны, коллаборацияны және креативтілікті дамытулары тиіс деп санайды.

Адами капиталға инвестиция салу мемлекеттің аса табысты бағыттарының бірі болып табылады. Жас тұрғындарының Сауаттылық индексіне Қазақстан 155 елдің ішінде 15-ші орын алады. Жастардың білім деңгейі бойынша еліміз Швейцария, АҚШ, Норвегия және Финляндияны басып озып, 9-шы орында тұр. Қазақстан «жаңа интеллектуалды держава» бола алады.

Еліміздің аса ілгерінді технологиялық және цифрлы болашаққа дайындалуда екенін ескере келгенде, бізге білім саласындағы жетекші үрдістерден қалып қоймау ерекше маңызды. Қазақстан баршаға табыс пен өсіп-өркендеуді қамтамасыз ететін өзінің жастарына қажетті білім мен машықтар беруі тиіс.

Бұған қашықтықтан оқыту кең жол ашады. Мәселен, АҚШ-та 20 млн ЖОО студенттерінің үштен бірі онлайн форматында оқытылады. Сондықтан елімізде

қашықтықтан оқытуды қолдану ауқымын кеңейту қажет. Бүгін тұсауы кесілген Open University жобасы біздің жастарымызға осындай мүмкіндіктер береді. Үкіметке аталған жобаны еліміздің барлық ЖОО-лары мен колледждерінде, сондай-ақ жұмыс берушілер деңгейінде ілгерілетуге қолдау көрсетуді тапсырамын.

Бұған дейін айтқанымдай, алғашқы жұмысшы мамандығын алу да маңызды саналады. Сондықтан сапалы техникалық және кәсіби білім беру жүйесін дамыту шешуші басымдықтардың бірі болып қалуы тиіс. Бүгінде техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының желісі 128 бірлікке көбейіп, 821 колледжді құрап отыр.

2017 жылдан бері тегін кәсіби-техникалық білім беру бағдарламасы бойынша 155 мыңнан астам жас білім алуда. Аталған жұмысты жалғастыра беру қажет. Бұл — жаппай жұмыспен қамтуға апаратын төте жол.

Үкіметке «100/200» (екі жүзге жүз) қағидаты бойынша «Жас маман» бағдарламасын жасау қажет. 3 жыл ішінде жоба еліміздің барлық өңірінен шамамен 200 мың жас азаматты қамтитын болады. Оның аясында 200 жаңғыртылған оқу орындарының базасында аса сұранысқа ие 100 индустриялық және сервистік кәсіптер бойынша мамандар дайындау жүзеге асырылады.

Әр өңірде кем дегенде 1 жетекші ЖОО мен 10 колледж жаңартылған оқыту бағдарламасымен және ішінде шетелдік мамандар да бар оқытушылар құрамымен жаңаша жұмыс істейтін болады. Олардың қатарына конкурстық негізде еліміздің 20 ЖОО-сы мен 180 колледжі кіріп, олар үшін шамамен заманауи 400 құрал-жабдық жиынтығы сатып алынады.

Осы маңызды жұмысқа өңірдің барлық жүйе құраушы кәсіпорындары мен ірі бизнесінің қатысуларын ұсынамын. Осы білім беру мекемелерінің жанында сондай-ақ инновациялық жобаларға қолдау көрсететін стартап-орталықтар жұмыс істейтін болады. Нәтижесінде 3 жыл ішінде жаңа стандарттар бойынша 200 мыңнан астам маман дайындалып, 15 мыңнан астам оқытушы біліктілігін арттыратын болады.

Тұтастай алғанда, 3 жылда аталған бағдарламаларды жүзеге асыру үшін республикалық бюджеттен 60 млрд теңге бөлінетін болады.

Бұл бастамалардың бәрі «Жастар — ел тірегі» атты біртұтас жалпы мемлекеттік жоба ретінде Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің жастарды жұмысқа орналастыруға бағытталған қазіргі бағдарламаларымен біріктіріледі.

Алдағы үш жыл ішінде осы жобаға бір миллионнан астам адамды тарту жоспарланып отыр.

Төртінші. Жастардың күш-жігерін жасампаздық пен өз мүмкіндігін жүзеге асыру арнасына бағыттаған маңызды. Ел Тәуелсіздігінің 30 жылдығына қарай «Жасыл Ел» қозғалысының базасында «Жасыл қала — жасыл ауыл» жалпыұлттық жобасын іске қосу қажет.

20 жылда Астананың айналасында қолмен отырғызылған орман пайда болды. Бұл — 80 мың гектар жасыл екпелер, соның нәтижесінде қаланың іші барынша жайлы әрі экологиялық жағынан тазара түсті. Астананың үлгісі бойынша бүкіл өңірдегі елді мекендердің жасыл экосистемін дамыту қажет.

Бүгінде бүкіл еліміз бойынша жүргізіліп жатқан ауқымды құрылыс жұмыстарына жастарымыз белсенді атсалысуы керек. Осы саладағы компаниялардың бәрі студенттік құрылыс отрядтары үшін арнайы квота бөлгені жөн.

Осыған байланысты рухани орталығымыз — Түркістан қаласын көркейту үшін зор мүмкіндіктер ашылып отыр. Үкімет облыс әкімімен бірлесіп, бұл мәселені өз бақылауына алуы тиіс.

Сондай-ақ былтыр өзім бастап берген «Жас сарбаз» қозғалысы негізінде әскери-патриоттық тәрбие беру ісін дамыту қажет. Үкіметке 2025 жылға дейінгі әскери-патриоттық тәрбие беру бағдарламасын әзірлеуді тапсырамын. «Жас сарбаз» бастамасының үлгісімен еліміздегі волонтерларды, әсіресе, әлеуметтік жобалар саласындағы еріктілерді біріктіру қажет.

Қазір дүние жүзінде жастар туризмін дамытудың өзектілігі артып келеді. Бұл сала олардың өз еліне деген патриоттық сезімдерін қалыптастыру ісінде маңызды рөл атқарады.

Әлемдік ішкі жалпы өнімдегі туризмнің үлесі — 10%. Жастар туризмі халқымыздың бірлігін сақтап, төл мәдениетімізді дамыту мәселелерін қамтиды. Сондай-ақ ішкі өңірлік байланыстарды нығайтуға, халықаралық серіктестікті кеңейтуге септігін тигізеді.

Қазақстанда экологиялық, спорттық-сауықтыру және экстремалды туризм орталықтары болуға лайықты жерлер көп.

Жастардың бойында әлеуметтік жауапкершілік пен қоршаған ортаны аялау сезімін қалыптастыру негізгі міндет саналады. Әсіресе, үлкенге құрмет, кішіге ізет білдірудің, мейірімділік пен адамгершілік қасиеттерін дарытудың маңызы зор. Кез келген адам жасы ұлғайған шағында жастар тарапынан жанашырлық пен қамқорлық күтетінін ұмытпаған жөн.

Еліміздегі жарты млн-ға жуық студент жастар үкіметтік емес ұйымдармен бірге мұқтаж жандарға елеулі көмек көрсете алады.

Алға қойылған міндеттерді ауқымдандыруда «Нұр Отан» партиясына ерекше міндет жүктеледі. Қолданыстағы жобаларды жүзеге асыруға бақылау орната отырып, партия жастар саясатының драйверіне айналуы тиіс.

Қазақстан халқы Ассамблеясынан да жұмысын жастар саясатына екпін түсіре отырып, қайта құру талап етіледі. Біздің басты формуламыз — халық бірлігі мен этносаралық келісім. Ассамблея егемен Қазақстанның құндылықтарын, ұрпақтар сабақтастығын, бірлік пен патриотизмді нығайту ісін ілгерілету бойынша нақты бағдарлама түзуі тиіс.

Біздің Отанымыз біреу, Тәуелсіздігіміз — біздің басты байлығымыз, оны әрбір азамат көзінің қарашығындай сақтауы тиіс.

Бесінші. Біздің жас отбасыларына, олардың денсаулығы мен әлеуметтік инклюзивтілігіне қолдау көрсету саласындағы көзқарасымызды айтарлықтай өзгерту маңызды. Жастарды жаңа әлеуметтік рөлдер мен отбасылық өмірдің ыстық-суығына дайындау қажет. Мұны орта мектептердің жоғары сыныптарынан бастаған жөн.

Ана институтының қолдауымен бірге әке институтын дамыту, жасөспірімдердің бойында өз отбасына деген жауапкершілік сезімін қалыптастыру маңызды. Отбасылық қарым-қатынастағы барлық мәселелер бойынша қолжетімді психологиялық және консультативтік көмекпен қамтамасыз ету қажет.

Отбасылардың ажырасу мәселесі бізді ерекше алаңдатады. Ғалымдар, қоғам белсенділері, бұқаралық ақпарат құралдары бұған ерекше назар аударулары тиіс.

ҰЕҰ-ның қатысуымен ерекше сұранысы бар адамдарға бағдарланған қызметтер көрсету саласын кеңейту қажет.

Біздің әрқайсымыз өз тағдырымызды өзіміз жасаймыз. Өмірлік табысқа жету үшін, бірінші кезекте, отбасылық игіліктер мен кәсіби жетістіктердің кепілі болып табылатын зор денсаулыққа ие болу қажет.

Мемлекет азаматтардың денсаулығына тұрақты түрде қамқорлық көрсетіп келеді. Тәуелсіздік жылдарында заманауи құрал-жабдықтармен жарақтандырылған 219 жаңа аурухана, 1200 жаңа емхана салынды. Алайда, халықаралық зерттеулер көрсеткендей, денсаулықтың тек 10–15%-і ғана медицинаға байланысты. Сондықтан бойында ерік-жігерді ерте қалыптастырып, тән саулығын нығайту маңызды.

Тәні саудың — жаны сау екені баршаға аян. Республикалық жастар чемпионаттары мен студенттік универсиадалар өткізу дәстүрін қайта жаңғырту маңызды.

Барша жастарды өздерінің әлеуетін белсенді жүзеге асыруға, мүмкіндіктерін барынша пайдалануға, заманауи білім алып, күннен-күнге шыңдала түсуге шақырамын.

«Рухани жаңғыру» бағдарламасы мен «Ұлы даланың жеті қыры» атты мақала дәл осы мақсатқа бағытталған.

Мен сендердің өз елдеріңмен мақтанғандарыңды, оның тарихын жақсы білгендеріңді және алға сеніммен қарағандарыңды қалаймын. Қазақстанның болашағы берік қолда екеніне және сендер оны әлемнің аса дамыған 30 мемлекетінің қатарына қосатындарыңа сенімдімін.

«Нұр Отан» партиясының XVIII съезінде сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2019 жылғы 27 ақпан

Құрметті делегаттар және съезд қонақтары!

Қадірлі партияластар!

Баршаңызды «Нұр Отан» партиясының 20 жылдық мерейтойымен шын жүректен құттықтаймын!

1999 жылғы 1 наурыз егемен еліміздің жылнамасына партиямыздың негізі қаланған күн ретінде енді. Тарих өлшемімен қарағанда бұл — көп уақыт емес, бірақ біз үшін тұтас дәуірге бара-бар.

Ғасырлар тоғысындағы күрделі экономикалық жағдай тез арада дұрыс таңдау жасауымызды талап етті. Тәуелсіздігімізді нығайтып, мықты мемлекет құру үшін бізге батыл әрі маңызды реформалар жасау керек болды. Әйтпесе, өркениет жолына бастайтын әлемдік даму көшінен қалып қоятын едік.

Осындай ұлы мақсатты көздеген «Нұр Отан» партиясы халықтың сенімін ақтап, орнықты ілгерілеуімізді қамтамасыз ететін бірден-бір саяси күшке айналды. Сындарлы жылдарда жанымнан табылып, биік белестерді бағындыруға атсалысқан партияластарыма алғысымды білдіремін.

Мен бүгін өздеріңізбен бірге атқарған жұмысымызды қорытындылап, болашақ бағдарымыз туралы ой бөліссем деймін. Ең алдымен, қол жеткізген жетістіктерімізді айшықтайтын нақты фактілерге тоқталайын.

Еліміздің экономикасы айтарлықтай өсті. Сыртқы сауда айналымының көлемі 9 еседен астам артты. Қазақстанға шетелден 320 млрд долларға жуық тікелей инвестиция тартылды. Азаматтарымыздың кірісін 16 есе көбейттік.

141 млн шаршы метрден астам тұрғын үй салынды. Бүкіл елімізде әлеуметтік маңызы зор жаңа инфрақұрылым нысандары бой көтерді. 1400 заманауи аурухана, емханалар мен амбулаториялар, 2865 жаңа мектеп, колледждер мен балабақшалар ашылды.

Мұның бәрі — бүкіл халқымыздың ерен еңбегінің нәтижесі. «Нұр Отан» мемлекеттік маңызы бар шешімдер қабылдауға ықпал етіп, сайлаушылардың сенімін ақтап келеді.

Құрметті партияластар!

Жаңа уақыт алдымыздан жаңа сын-қатерлерді тартып отыр. Әлем перманентті турбуленттілік жағдайына дендей еніп бара жатыр. Бірақ бұл жағдай рухымызды түсіріп, болашақ алдында жүрексінуге себеп болмауы тиіс.

Кез келген дағдарыс түрлі сілкіністермен қатар жүреді, сонымен бір мезгілде өсуге қажетті кеңістік қалыптастырып, мүмкіндіктер терезесін ашады. Бастысы — дамудың дұрыс бағытын таңдап, қоғамды алға қойған мақсаттарға жұмылдыра білу.

Біз алға басқан кезімізде қазіргі әлемдегі негізгі трендтерді ескеруіміз керек. Бүгінде мемлекеттердің бәсекелестігі нақты адамдардың бәсекелестігіне алып келуде. Кез келген экономикалық жетістіктер мен геосаяси жеңістер, әрбір адамның

әл-ауқатының артуына әкелмесе, оның үлкен мәні де, құны да болмайды. ХХІ ғасырдағы мемлекеттердің орнықты даму формуласы мен өркендеуінің басты құпиясы осында жатыр.

Бүгін съезд менің тапсырмам бойынша әзірленген партияның 2030 жылға дейінгі «Бақуатты қоғам: онжылдықтың 10 мақсаты» бағдарламасын қарастырады. Бұл бағдарлама стратегиялық көзқарастың ауқымды көкжиегін ашады және қоғам мен мемлекеттің алдағы онжылдықтағы дамуының негізгі қырларын айқындайды. Сіздер бағдарламаны жан-жақты талқылайсыздар және партияның күн тәртібін айқындап аласыздар деп сенемін.

Бүгінгі съезд Қазақстан дамуының жаңа кезеңін бастап береді. Өйткені алдағы 10 жыл біздің озық отыз мемлекеттің қатарына ұмтылуымыздағы шешуші кезең болмақ. Осы орайда, партия өзінің алдына нақты мақсаттарды қоя білуі тиіс. Мен оларға жеке-жеке тоқталмаймын, оның бәрі бағдарламада көрініс тапқан. Біздің әрқайсымыз бұдан да қуатты әрі өркендеген Қазақстанның қалыптасуына өзіміздің елеулі үлесімізді қосатынымызға сенімдімін.

Біз өз қызметімізде ұлттық идеямызды басшылыққа алуға тиіспіз. Ал оның базалық құрамдауыштары:

1. ұлттық бірлік;
2. бәсекеге қабілетті қуатты экономика;
3. өркендеуші зияткер қоғам;
4. әлемде лайықты құрметке ие ел.

Осының бәрі — Қазақстанның табысты дамуының негізі. Өз кезегінде, Ұлттық бірлік доктринасы 4 тірекке сүйенеді:

1. ортақ тарих;
2. ортақ құндылықтар;
3. ортақ Отан;
4. ортақ болашақ.

Құрметті серіктестер!

Біз болашақ перспективамызды ойлағанда, ағымдағы міндеттерді де ұмытпауымыз керек. Біздің басты басымдығымыз — азаматтардың лайықты тұрмыс деңгейін және Қазақстанның дамуын әлеуметке бағдарланған мемлекет ретінде қамтамасыз ету.

Тіпті ең күрделі кезеңдерде де біздер әлеуметтік міндеттемелерді орындадық. Елімізде әлеуметтік сала шығыстарының деңгейі әрқашан жоғары болды және алдағы уақытта да ол бірте-бірте өсе беретін болады.

Біздер түрлі бағдарламалар, жобалар мен бастамалар аясында ауқымды әлеуметтік инвестицияларды жүзеге асырдық. Біз даму шығындарын төмендетпей, мұқтаждарға көмектесуге тиіспіз. Биыл әлеуметтік салаға республикалық бюджеттің барлық шығыстарының 45%-тен астамы бағытталды.

Сонымен бір мезгілде бізде белгілі бір теңсіздіктер мен әлеуметтік бөлікте бірқатар проблемалы нүктелер пайда болды. Осыған байланысты мен Ұлттық қордан азаматтарымыздың өмір сапасы мен әл-ауқатын арттыруға қаражат бөлу жөнінде шешім қабылдадым. Үкімет осы мақсатқа бөлінетін шығыстарды дұрыс әкімшілендіруі тиіс.

Сонымен бірге біз қазір үлкен сын-қатерлер мен жаһандық белгісіздік жағдайында өмір сүріп жатқанымызды ұмытпауымыз қажет. Жинақтаған қорымыз бұдан да күрделі уақыттарда керек болуы мүмкін.

Әлеуметтік саясат теңгерімді болуы қажет әрі масылдық көңіл күйдің өсуіне жол бермеуі тиіс. Мемлекеттің басты міндеті — адамдардың өмір сүруіне қажетті табыс табуы үшін жұмыс беру. Көмек аса мұқтаж жандарға беріліп, атаулы сипатта болуы керек. Бөлінген қаражаттың барлығы әрбір отбасына және нақты адамға жетуін мен өзім қадағалайтын боламын!

Менің тапсырмам бойынша, партия бүгінде азаматтарды қатты толғандыратын проблемаларға талдау жасады. Олардың қатарында балалар жәрдемақысын көтеру, көп балалы отбасылардың жағдайын жақсарту, баспанамен қамту, әлеуметтік инфрақұрылымды жаңғырту сынды басқа да мәселелер бар.

Осыларды шешудегі партияның елеулі үлесі үш бағыттағы әлеуметтік саясатты іске асыру арқылы көрінбек. Бұлар:

1. табысты арттыру және халықтың аз қамтылған бөліктерін қолдау;
2. табысы төмен азаматтардың баспана мәселесін шешу және білім беру, денсаулық сақтау салаларын жақсарту;
3. өңірлерді кешенді дамыту.

Бірінші. Бүгінде қазақстандық отбасылардың әл-ауқат деңгейін көтеру шараларын күшейту маңызды. Бұл денсаулық сақтау, білім беру, әлеуметтік қорғау, мәдениет, спорт, ауыл шаруашылығы және басқа салаларда жұмыс істейтін 1 млн-нан астам азаматтық қызметшілерді тікелей қамтиды.

2019 жылғы 1 шілдеден бастап:

- бюджеттік саланың төмен жалақылы жұмыскерлерінің еңбекақысын 30%-ке дейін арттыру;
- аудандық, облыстық деңгейлерде тікелей азаматтармен жұмыс істейтін атқарушы органдардың төменгі қызметкерлерінің еңбекақысын орташа 25%-ке көтеру жөнінде тапсырма беремін.

Бұл мақсаттарға 2019–2021 жылдары қосымша 980 млрд теңге бөлінеді.

Аз қамтылған санаттағы азаматтар мен көп балалы отбасыларға баса назар аударылуы қажет. Жүргізіліп жатқан реформаның нәтижесін әрбір қазақстандық отбасы алыс болашақта емес, дәл бүгіннен бастап сезінуі тиіс.

Әсіресе, көп балалы отбасыларды қолдау шараларын күшейту қажет деп санаймын. Бүгінде елімізде шамамен 340 мыңдай отбасының төрт және одан көп баласы бар.

Балалы отбасыларды қолдауға жыл сайын 500 млрд-тан астам теңге бөлінеді. Ол отбасылардың табыс деңгейі әртүрлі. Сондықтан мемлекет, бірінші кезекте, табысы төмен көпбалалы отбасыларға айрықша қамқорлық танытып, назар аударуы қажет.

Қазіргі уақытта мемлекеттен атаулы әлеуметтік көмекті 111 мыңнан астам отбасы (571,6 мың адам) алады. Аз қамтылған, әсіресе, көп балалы отбасыларды қамту аясын кеңейту үшін Үкіметке атаулы көмек көрсету өлшемдерін ең төменгі күнкөріс шегінен (14849 теңгеден 20789 теңгеге дейін, ЕТҚД — 29698 теңге) 70%-ке дейін арттыруды тапсырамын.

Атаулы әлеуметтік көмек алуға құқығы бар балалы отбасыларды адресстік қолдау үшін көп балалы отбасындағы әрбір балаға төленетін ең төменгі төлемді 20789 теңге көлемінде белгілеу керек.

Әлеуметтік көмек тағайындаудың барлық үдерістері барынша жеңілдетілуі және проактивті форматқа көшірілуі тиіс. Осындай отбасылардың жиынтық табысын есептегенде көпбалалы отбасылар мен көп балалы аналарға берілетін мемлекеттік жәрдемақылар, мүгедектігі үшін балаларға берілетін жәрдемақы, стипендия сияқты жекелеген жәрдемақыларды есепке алмау керек.

Нәтижесінде, 2019 жылы 830 мыңнан астам адам, соның ішінде 550 мың бала атаулы әлеуметтік көмекпен қамтылады. Сондай-ақ мүгедек бала тәрбиелеп отырған ата-аналарға, қамқоршылар мен отбасыларға (тұлғаларға) жәрдемақыны 30%-ке көтеру жөнінде тапсырма беремін. Бұл шара 100 мыңнан астам адамды қамтиды. Оны іске асыруға 2019–2021 жылдары қосымша 300 млрд теңгеден астам қаражат бөлуді тапсырамын.

Әлеуметтік көмек көрсетудің негізгі қағидаты әлеуметтік келісімшарт және отбасының еңбекке қабілетті мүшелерінің жұмыспен қамту шараларына міндетті түрде қатысуы болып қала береді.

Сондай-ақ әкімдерге әрбір отбасына баруды және көмекке мұқтаждарды қолдау шараларын өңірлік мүмкіндіктерді ескере отырып, жергілікті бюджет есебінен күшейтуді тапсырамын. Өткен жылдың өзінде-ақ жергілікті жерде осындай көмек 135 млрд теңгеден астам сомада көрсетілді. Мұндай қолдауды алдағы кезеңде де жасай беру қажет. Маңызды емес шараларға шығынданудың керегі жоқ.

Толық емес көпбалалы отбасыларға үйде отырып жұмыс істеуге жағдай жасау, ал ауылдағы көпбалалы отбасыларға гранттар мен шағын несиелердің жекелеген квотасын бөлу қисынды емес пе? Бұл жұмыстарды Үкімет пен әкімдер «Нұр Отан» партиясымен және «Атамекен» ҰКП-мен бірлесіп жүзеге асыруы тиіс.

Әкімдер мұқтаж отбасыларға көмектің өңірлік бағдарламаларын «Бақытты отбасы» партиялық жобасы аясында қайта қарауы керек. Ол Қазақстанда отбасы институтын жүйелі қолдауға бағытталған.

Екінші. Баспанамен қамтамасыз ету және білім беру мен денсаулық сақтау салаларын жақсарту жөніндегі жұмыстарды да белсендіру керек. Үкіметке негізінен көп балалылар қатарындағы аз қамтылған отбасылар үшін «Нұрлы жер» бағдарламасы аясында 40 мыңнан астам жалдамалы пәтер салуды тапсырамын. Бұл мақсатқа таяу 7 жылда қосымша жыл сайын 50 млрд теңгеден бөлу қажет.

Сондай-ақ табысы төмен көпбалалы және толық емес отбасылар, мүмкіндігі шектеулі балалары бар отбасылар үшін баспана алудың қолжетімділігін арттырған жөн. Азаматтардың осы санаттары үшін тұрғын үй жинақ жүйесі арқылы жылдық 2–3%-пен тұрғын үй қарыздарын ұсынудың жеңілдікті тетіктерін әзірлеуді тапсырамын. Тұрғын үй құрылыс жинақ банкіне осы мақсатқа жыл сайын 50 млрд теңге бөлінетін болады.

Білім беру саласындағы реформаны қисынды нәтижеге жеткізу керек. Қазіргі заман балаларымыздың бойында жаңа машықтар мен дағдыларды дамытуды талап етеді. Бұл тұстағы табыстылықтың жиынтығы — педагогтардың біліктілігін ұдайы арттыру, озық материалдық база мен өзекті оқыту бағдарламасы.

Бұрын берген тапсырмамдағыдай, әрбір өңірде кемінде бір озық ЖОО және 10 заманауи колледж болуы тиіс. Оқу орындары тиімділігінің басты көрсеткіші — түлектердің жұмысқа орналасуы.

Еліміздің әрбір тұрғыны білімді ғана емес, сонымен бірге оның денсаулығы да мықты болуы тиіс. Сондықтан тұрғылықты жеріне қарамастан, сапалы денсаулық

сақтау қызметіне қолжетімділікті қамтамасыз ету қажет. Отандық медицина, ең алдымен, профилактика мен саламатты өмір салтын ынталандыруды бағдар еткені жөн.

Қоғамдық денсаулық сақтау қызметі мен бастапқы медициналық-санитарлық көмек шығыстары денсаулық сақтауды қаржыландырудың жалпы көлемінде 40-тан 60%-ке дейін ұлғайтылуы тиіс. Бұл — әлемдегі барлық дамыған елдердің тәжірибесі. Денсаулық сақтау саласын дамытуға қосымша 120 млрд теңге бөлуді тапсырамын.

Соның нәтижесінде 7 өңірде жылына 100 мың пациентті қамтитын стационарлық-медициналық көмек көрсетудің сапасы мен қолжетімділігі арта түсетін болады.

Үшінші. Бүкіл еліміз бойынша өмір сапасын жақсартуға бағытталған өңірлік саясатты жүзеге асыра бастау қажет. Бізде өңірлердің дамуында айтарлықтай айырмашылықтар байқалады.

Неліктен бір облыстарда жолдар жақсы, ал басқаларында жаман? Неліктен бір жерлерде ТКШ тұрақты жұмыс істейді, екіншілерінде дәл ондай емес?

Шын мәнінде жұмыс істейтін, адамдардың проблемаларын білетін және шешетін әкімдер бар. Халықпен кездесулерден ат-тонын ала қашатын және өңір халқының қажеттіліктері мен мұқтаждықтарына жүрдім-бардым қарайтындары да кездеседі. Әкімдерге халыққа жақын болып, оның игілігі үшін бәрін істеуге ұмтылу керек.

Бізде түрлі бағдарламалар бар, оған жеткілікті ресурстар бөлініп отыр, алайда, адамдар нақты нәтижені көрмей келе жатыр. Мұндайға жол беруге болмайды.

Үкімет пен барлық деңгейдегі әкімдер бүкіл әлеуметтік проблемаларды табандылықпен шешулері тиіс және ұрандатып, жалған көрсеткіштерді құмаулары керек. Өйткені әр өңір стратегиялық тұрғыдан маңызды. Біз еліміздің өңірлік өмір сапасының жаңартылған стандарттарына негізделген Жаңа карта қалыптастыруымыз қажет.

Соңғы жылдары республикалық автокөлік желілері құрылысы бойынша аса зор, тарихи маңызды жұмыстар жүргізілді. Тұтастай алғанда, біз 12,5 мың км автомобиль жолы мен 2,5 мың км темір жол, теңіз порттарын салдық және жөндеуден өткіздік.

Әрине, автобандар салған маңызды, бірақ үйге дейін жол салған одан да маңыздырақ. Заманауи жергілікті жолдар желісін кеңейту — Үкіметтің шешуші міндеті, ал оның орындалуын партия бақылауына алуы тиіс. Аталған мақсаттарға қосымша 350 млрд теңге бөлуді тапсырамын.

Бұл шаралар 2025 жылға қарай облыстық және аудандық маңыздағы автожолдардың 95%-ін жақсартуға жәрдемдеседі.

Өңірлік көлік инфрақұрылымдарының барлық нысаны, оның ішінде аэропорттар, авто және темір жол вокзалдары жаңғыртылуы тиіс.

Астана, Алматы және Шымкент сияқты ірі қалалардың шет аумақтарында қалыптасқан проблемаларды шешу үшін 2019–2021 жылдарға қосымша 90 млрд теңге бөлінетін болады.

Сондай-ақ шағын және моноқалаларды дамытуға да таяудағы 3 жыл бойы жыл сайын қосымша 10 млрд теңге қарастырылады.

Еліміздің барлық тұрғынының таза ауыз суға қол жеткізуі, кең ауқымды газдандыру жұмыстарын жүргізу аса маңызды басымдық болып табылады. Сумен

және кәріз жүйелерімен қамтамасыз ету үшін қосымша 140 млрд теңге бөлуді тапсырамын. Бұл аталған салада 2,2 млн-нан астам адамның проблемасын шешуге мүмкіндік береді.

Сондай-ақ газдандыру және электрмен қамтамасыз ету жұмыстарына шамамен қосымша 190 млрд теңге бөлуді тапсырамын. Бұл шаралар газбен 1,1 млн адамды қамтуға мүмкіндік беріп, өңірлік электрмен қамтамасыз ету сенімділігін айтарлықтай арттырады.

Үкіметке аталған мақсаттарға 2019–2021 жылдарға шамамен 920 млрд теңге қарастыруды тапсырамын.

Жоғарыда айтылғандарды қаперге ала келе, «Нұр Отан» еліміздің инженерлік және әлеуметтік инфрақұрылымдарын дамытуға екпін түсіре отырып, «Құтты мекен» партиялық жобасын іске қосуы тиіс.

Сондай-ақ 7,5 млн ауыл халқының әл-ауқатын жақсартуға мүмкіндігіміз бар. Бірінші кезекте Үкіметке әкімдермен және мәслихаттармен бірлесіп, болашағы бар ауылдарды анықтау, сол жерлерде әлеуметтік саланы дамыту, интернаттар құру қажеттігін тапсырамын. Біз ауылдарымызды өсім мен орнықты дамудың ошағына айналдыруымыз қажет.

Ауылда халық тұтынатын тауарлар өндірісі бойынша бизнесті дамыту, ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу және тағы басқалар бойынша ҚХР-дың тәжірибесін пайдалану қажет.

Сол жерлерде тұрғын үйлер, жолдар салып, коммуникациялар жүргізу, әлеуметтік нысандар тұрғызу, шағын және орта бизнесті дамыту керек. Сондай ауылдарға болашағы жоқ елді мекендерден адамдар көшіп баратын болады. Жұмыс істеп, лайықты өмір сүруге ауылдың әлеуеті жеткілікті.

Осыған орай, Үкіметке «Ауыл — ел бесігі» арнайы жобасын жүзеге асыру бойынша ұсыныс әзірлеп, оны 2019–2021 жылдары 90 млрд теңге көлемінде қаржыландыруды қамтамасыз етуді тапсырамын. Бұл жастардың ауылда орнығып қалуына көмектеседі.

Жоғарыда көрсетілген барлық бағыт пен жобаның кешенді сипаты бар, олар партияның ұзақ мерзімді мақсаттарымен үйлеседі және көп кешікпей-ақ адамдарға айтарлықтай пайдасын тигізеді. Оларды таяудағы 3 жылда жүзеге асыру үшін бюджеттен қосымша 2 трлн теңге бөлінетін болады. Осы қаржы кедендік әкімшілендіру мен бюджет шығыстарын түбегейлі оңтайландыру есебінен қарастырылуы қажет.

Бұл ретте жергілікті жерлердегі басым бағытқа ие емес әрі қымбат іс-шараларды алып тастау керек. Аталған қадамдар таяудағы 3 жылда бюджетке 1 трлн теңге түсіруге мүмкіндік береді. Сондай-ақ Ұлттық қордан 2019–2021 жылдар ішінде қосымша 1 трлн 350 млрд теңге бөлу қажет.

Менің тапсырмам бойынша партияның жаңа бағдарламасы әлемдік шешуші трендтерді зерттеу және Қазақстанның барлық өңіріндегі жағдайды талдау негізінде жасалды. Онда таяудағы 3 жылда мемлекеттің әлеуметтік саясатының іргетасына айналатын және бүкіл он жылдықтағы перспективаны көздейтін нақты мақсаттар мен жобалар көрініс тапқан.

Өздеріңіз білетіндей, бізде Үкімет ауысып, оның құрамы 70%-ке жаңарды. Жаңа Министрлер кабинетіне, барлық әкімге дереу мен жариялаған тапсырмаларды іске асыруға кірісу керек. Үкіметтің әр мүшесі мен әкімдер жеке жауапкершілік алады және жұмыс нәтижелеріне жеке жауап беретін болады.

Құрметті съезд делегаттары!

Партия халықтың күнделікті мәселелерін шешуге белсенді араласуы тиіс. Бұл жұмысты «Халыққа көмек» жобасы күшейтеді деп сенемін.

Бүгінде қоғамның көкейкесті мәселелеріне жедел үн қатып, оларға мемлекеттік органдардың назарын аударту маңызды. Бұл ең тиімді стратегия болмақ. Ол үшін халықпен кері байланыстың қуатты жүйесін қалыптастыру керек.

Партияның қоғамдық қабылдау бөлмелерінің жұмысын күшейту маңызды. Нақты айтқанда, олар азаматтарымызға «осында және қазір» қағидаты бойынша көмек көрсетудің «біртұтас терезесі» болуы тиіс. Осы мәселеде бюрократиялық сөзбұйдалыққа жол беруге болмайды. Мұның тек мемлекеттік жеңілдіктерге ғана емес, сондай-ақ волонтерлер мен кәсіпкер-меценаттар көрсететін атаулы әлеуметтік көмекке де қатысы бар.

«Нұр Отанның» барлық филиалы бәрінен бұрын осы жұмысқа бағдарлануы тиіс. Партия халықтың барлық жігінің мүддесін қорғап, азаматтар мен мемлекет арасын байланыстыратын шешуші буын бола білуі тиіс.

Бүгінде қолданыстағы мемлекеттік бағдарламалардың, оның ішінде әлеуметтік саладағы бағдарламалардың тиімділігі мәселесі алдыңғы орынға шығып отыр. Осыған орай, мен «Нұр Отанға» Президент Әкімшілігімен бірлесіп, Мемлекеттік бағдарламалар мен реформаларды жүзеге асырудың тиімділігін бағалау және мониторингі орталығын құруды тапсырамын. Партия алаңында әр тоқсан сайын жауапты мемлекеттік органдардың мемлекеттік бағдарламаларды қалай іске асырып жатқаны туралы тыңдаулар өткізіп тұру қажет. Есептер маған баяндалып тұратын болады. Солардың негізінде тиісті қорытындылар жасаймыз.

Тұтастай алғанда, мына мәселені тағы бір рет ерекше атап көрсетемін: экономикалық даму халықтың әл-ауқатының нақты өсуіне бағытталатын болуы тиіс.

«Нұр Отан» «Атамекен» кәсіпкерлер палатасымен бірлесіп, мемлекеттің бизнесті қолдау қағидаттарын жақсарту бойынша жұмыс істеуі керек.

Жемқорлықты түбірімен жою бағытындағы мақсатты жұмыстар жалғастырылғаны жөн.

Жастарға ерекше назар аударылуы қажет, өйткені жастар — болашағымыз! Осы жылды мен Жастар жылы деп жарияладым. Партия мемлекеттік жастар саясатының тиімділігін арттыруға қол жеткізуі тиіс.

Партия белсенді азаматтар үшін басты «әлеуметтік лифтілердің» бірі болуы тиіс әрі барлық деңгейдегі мемлекеттік басқару жүйесі үшін кадрлардың қайнар көзі болуы керек. Заманауи басқарушылардың жаңа генерациясы «Партияның жастар резервінен» пайда болуы қажет. Барлық нұротандық нағыз патриоттар болулары және абырой-беделі кіршіксіз болулары тиіс.

Партияның халық алдындағы беделі тек орталықтағы кең ауқымды акциялармен немесе іс-шаралармен ғана өлшенбейді. Партияның образы қарапайым қазақстандықтардың көз алдында жергілікті жерлердегі күнделікті жұмыстармен қалыптасады. Бастауыш партия ұйымдары жергілікті жерлердегі және өңірлердегі мәселелерді оң шешуде басты буын бола білуі тиіс. Партиялық, әсіресе, оның өңірлердегі іс-шараларының мазмұндылығы үшін жұмыс істеу керек.

Біз халықпен шынайы әрі ашық диалог жүргізуге тиістіміз және оның әл-ауқатын арттырып, өмір сапасын жақсарту үшін барлық жағдайды жасауымыз керек. Осыншама ауқымды міндеттердің шешімін табу партиядан барынша жинақылықты және бұл іске жауапкершілікпен қарауды талап етеді.

«Нұр Отан» қоғамдық бақылаудың басты институты болуы тиіс. Бүгін мен айтқан барлық ұсыныстар партияның бағдарламасында ескерілуі қажет.

Құрметті әріптестер!

Нұр Отан» — толағай табыстың және болашаққа жол ашатын жарқын жетістіктердің партиясы. Біздің ұзақ мерзімді стратегиямыз, мол табиғи ресурсымыз, саяси ерік-жігеріміз бар.

Мемлекеттің қуаттылығы экономиканың даму қарқынымен және тұрғындардың тұрмыс сапасымен өлшенеді. Сондықтан мен өзіме сенім артқан халқымның болашақта емес, қазір бақытты болғанын көргім келеді.

Біздің ұстанымымыз — татулық пен тыныштық, ұранымыз — береке мен бірлік. Тәуелсіз Қазақстанның арқа сүйейтін тірегі — баянды бейбітшілік пен келелі келісім!

Бас партия болу дегеніміз — басқару емес, елге адал қызмет ету! Біз — халық бірлігінің партиясымыз.

Бүгінгі съезд Қазақстанды дамытудың жаңа кезеңіне жол ашады.

Ел тәуелсіздігінің 30 жылдығына бауырымыз бүтін, аман-есен, мол табыспен жете берейік!

Қазақстан халқына үндеуі

Астана қаласы, 2019 жылғы 19 наурыз

Құрметті қазақстандықтар, отандастар!

Ардақты ағайын!

Қадірлі әріптестерім, «Нұр Отан» партиясының мүшелері!

Мемлекетіміздің аса маңызды тарихи сәттерінде халқыма үндеу жолдайтынымды білесіздер. Бүгін де баршаңызға үндеу жариялағалы отырмын. Бірақ, бүгінгі үндеудің маңызы зор.

Мен Қазақстан Республикасының Президенті ретіндегі өкілеттігімді тоқтату жөнінде шешім қабылдадым. Бұл — оңай шешім емес.

Биыл еліміздің ең жоғары лауазымындағы қызметімді атқарып келе жатқаным 30 жыл толады. Халқым маған тәуелсіз Қазақстанның Тұңғыш Президенті болу мүмкіндігін берді.

Кеңес империясы құлаған сәтте біздің саясатымыз бен экономикамыз құлдырап қалды. Ел ішінде қобалжу мен түсініксіз жағдай орын алды. Ішкі жалпы өнім екі есе қысқарды, азық-түлік пен халық тұтынатын тауарлардың тапшылығы айқын сезілді. Бір мезетте ірі зауыттардың бәрі тоқтап қалды. Дүние төңкеріліп кеткендей көрінді.

Бұл сынақ болатын. Біз одан сүрінбей өтіп, дамудың қазақстандық жолын салуға белсене кірісіп кеттік. Біздің үштұғырлы міндетіміз — нарықтық экономика құру, тоталитарлық идеологиялық жүйені бұзу және қоғамның барлық институттарын жаңғырту болды. Біз мұны заманауи демократиялық мемлекет — Қазақстан Республикасын құру үшін жасадық.

Біз әлсіз экономикамен және жағдайы жоқ азаматтармен демократиялық институттар қалыптастыру мүмкін болмайтынын түсініп, экономиканы дамыту және азаматтардың әл-ауқатын арттыру ісіне баса мән бердік. Соның нәтижесінде экономикамызды 15 есе, ал халықтың табысын 9 есе (доллармен есептегенде) арттырып, кедейшілік деңгейін 10 есеге жуық қысқарта алдық.

Біз 2007–2012 жылдардағы ауқымды әлемдік қаржы дағдарысын қоса алғанда, кездескен қиындықтардың бәрін ешкімнің көмегінсіз және табысты еңсере білдік.

Қазақстан аграрлы экономикадан өнеркәсіптік-сервистік экономикаға өтті. Елді индустрияландыру және урбанизациялау процесі жүріп жатыр. Шикізат секторына әлемнің ірі инвесторлары келді. Соның арқасында мұнай-газ секторындағы күрделі жобаларды жүзеге асыра алдық.

Шикізат ресурстары есебінен қазақстандықтардың болашақ ұрпағы үшін қор құрылды. Қазақстан жаһандық экономиканың ажырамас бөлігіне айналды. Инвестиция тартып, әлемнің барлық дерлік елдерімен сауда-саттық жүргізіп келеміз.

Еліміздің жаңа инфрақұрылымдық діңгегі бой көтерді. Елдің барлық өңірін автомобиль жолдары мен темір жол желісі байланыстырады. Ал, авиация маршруттары әлемнің түкпір-түкпіріне баруға мүмкіндік беріп отыр.

Қазақстан тек аумағы жағынан ғана ірі мемлекетке айналған жоқ. Бүгінде азаматтарымыздың саны 18 млн-нан асты. 20 млн-ға жететін күн де алыс емес.

Біз әлемдегі озық дамыған 50 елдің қатарына қосылдық. 2050 жылға дейінгі даму бағдарламасы әзірленді. Мақсатымыз — озық дамыған 30 елдің қатарына ену.

Біз қираған КСРО-ның орнында заманауи нарықтық экономикасы бар, табысты Қазақстан мемлекетін құрып, көпұлтты және көпконфессиялы елімізде бейбітшілік пен тұрақтылықты қалыптастырдық. Көпғасырлық тарихымызда алғаш рет Қазақстан Республикасының халықаралық-құқықтық тұрғыдан мойындалуын қамтамасыз еттік. Мемлекет ретінде бедерленбеген Қазақстанды әлем картасына енгіздік. Біздің өз Туымыз, Әнұранымыз, Елтаңбамыз бар.

Біз 90-жылдардағы ең күрделі кезеңде «Болашақ» бағдарламасы бойынша мамандар даярлау ісін қолға алдық. Жастардың лайықты білім алып, әлемдік тәжірибені зерттеуіне мүмкіндік туғыздық, сондай-ақ олардың елімізге өз пайдасын тигізуіне жол аштық.

Жаһанды дағдарыс жайлағанына қарамастан, біз Астанада әлемдік деңгейдегі университет ашып, зияткерлік мектептер салдық. Егемендікке ие болған жылдарда дүниеге келген жастарымыз мемлекет қамқорлығын бағалай біледі деп сенемін. Олар — тәуелсіз Қазақстанның түлеп ұшқан жас қырандары. Жастардың елімізді қорғап, оны нығайта түсетініне, өздерінің бар білімі мен күш-қуатын Отанымызды өркендетуге жұмсайтынына сенімдімін.

Еліміздің тарихында алғаш рет өз елордамызды тұрғыздық. Астана — барлық жетістіктеріміз бен жеңістеріміздің жарқын көрінісі.

Осының бәрін сіздермен бірге жасадық, құрметті қазақстандықтар.

Осы жылдарда өткен барлық сайлауларда сіздер маған сенім артып, бастамаларыма қолдау білдірдіңіздер. Маған ұлы халқыма, туған жеріме қызмет ету бақыты бұйырды. Баршаңызға — халқыма зор ризашылығымды білдіріп, басымды иемін. Осындай қолдаудың арқасында сіздердің сенімдеріңізді ақтау үшін мен бар күш-жігерімді, денсаулығымды, уақытымды аямай адал қызмет еттім.

Өздеріңіз білесіздер, заңдарымызға сәйкес мен Тұңғыш Президент — Елбасы (Ұлт көшбасшысы) мәртебесіне ие болдым. Елеулі өкілеттігі бар Қауіпсіздік кеңесінің Төрағасы ретінде қызмет ете беремін. «Нұр Отан» партиясының Төрағасы, Конституциялық Кеңестің мүшесімін. Яғни өздеріңізбен бірге боламын. Еліміздің, халқымыздың қамы — менің мүддем болып қала береді.

Тәуелсіз Қазақстан мемлекетінің негізін қалаушы ретіндегі алдағы міндетім — басшылардың жаңа буынының билікке келуін қамтамасыз ету. Олар елімізді жаңғырту процестерін жалғастыратын болады.

Қазақстандағы билік сабақтастығы конституциялық тұрғыдан реттелген. Президенттің өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда оның өкілеттігі қалған

мерзімі аяқталғанға дейін Сенат төрағасына беріледі. Содан кейін жаңа Президент сайлауы болады.

Қазір Парламент Сенатының төрағасы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев. Оны сіздер жақсы білесіздер. Ол Мәскеу мемлекеттік халықаралық қатынастар институтының түлегі, ғылым докторы. Ағылшын және қытай тілдерін еркін меңгерген. Басшылық лауазымдарда қызмет етіп, мол тәжірибе жинады. Еліміздің сыртқы саясатының қалыптасу жылдарында Сыртқы істер министрі, Премьер-министрдің орынбасары және Премьер-министр, Сенат төрағасы болды. Елімізді, оның экономикасы мен саясатын жетік біледі. Біріккен Ұлттар Ұйымы бас хатшысының орынбасары болып жұмыс істеді. Бұл — оның дипломат ретінде сіңірген еңбегінің және Қазақстанға деген зор сенімнің жемісі.

Ол Қазақстан тәуелсіздігінің алғашқы күндерінен бастап менімен бірге жұмыс істеп келеді. Мен оны жақсы білемін. Ол — адал әрі жауапкершілігі жоғары азамат. Еліміздің ішкі және сыртқы саясатын жан-жақты сезінеді. Ол барлық бағдарламаларды әзірлеуге және қабылдауға атсалысты.

Қасым-Жомарт Кемелұлы Қазақстанды басқаруға нағыз лайықты азамат деп сенемін.

Құрметті отандастар!

Біз әлемнің бір орында тұрмай, үнемі өзгеріп жатқанын көріп отырмыз. Жаңа мүмкіндіктермен қатар жаһандық жаңа технологиялық және демографиялық сын-қатерлер туындап, әлемдік тәртіп тұрақсыздана түсуде. Әрбір ұрпақтың атқаратын өз міндеттері бар. Мен және менің замандастарым еліміз үшін қолдан келгеннің бәрін жасадық. Оның нәтижелері өздеріңізге белгілі. Әлем өзгеріп, жаңа буын келеді. Бұл — табиғи процесс. Олар өз заманының проблемаларын шешетін болады. Сондай-ақ, елімізді одан әрі өркендету үшін бар күш-жігерін жұмылдыруға тиіс.

Әлеммен бірге біз де өзгеруге тиіспіз. Жас қазақстандықтарға айтарым: тәуелсіз Қазақстанымызды, ортақ Отанымызды, Мәңгілік елімізді сақтай біліңіздер. Бұл — біздің халқымыз, біздің ұлы бабаларымыздың жері. Отанымыз да, жеріміз де бір.

Халқымыздың достығы мен бірлігін, бір-бірімізге деген сенімді сақтап, еліміздегі әрбір азаматтың төл мәдениеті мен дәстүрін құрметтей біліңіздер.

Сонда ғана біз мықты болып, сын-қатердің бәріне төтеп береміз.

Сонда ғана біз өркендейтін боламыз.

Құрметті қазақстандықтар!

Менің отандастарым!

Мен бүгінгі сөзімді сіздердің әрқайсыңызға арнаймын. Еліміздің алдында ауқымды міндеттер тұр. Жетістікке жететінімізге сенемін.

Мен Қазақстанның болашағын қалай елестетемін?

Болашақ қазақстандықтар білімді, үш тілде сөйлейтін, еркін адамдардың қоғамын қалыптастыратынына нық сенімдімін.

Олар — әлемнің азаматтары. Олар дүниені шарлайды. Олар жаңа білім алуға құштар. Олар — еңбексүйгіш. Олар — өз елінің патриоттары.

Қазақстан 2050 жылы жалпыға ортақ еңбек қоғамына айналады деп сенемін. Бұл — бәрі де адам игілігі үшін жасалатын, экономикасы мықты мемлекет. Оның білім саласы да, денсаулық сақтау саласы да үздік болады. Онда бейбітшілік пен тыныштық салтанат құрады. Азаматтары еркін әрі тең құқылы, ал билігі әділетті болмақ. Мұндай елде заң үстемдік етеді.

Мен дұрыс жолмен келе жатқанымызға сенімдімін. Бізді тура жолдан ештеңе де тайдыра алмайды.

Егер біз күшті болсақ, бәрі де бізбен санасады.

Егер біз әлдеқандай күшке немесе басқа біреуге үміт артсақ, қол жеткізген жетістіктің бәрінен айрыламыз.

2018 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы заңдарының тізбесі

1. «Жәбірленушілерге өтемақы қоры туралы» 2018 жылғы 10 қаңтардағы №131-VI;

2. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Жәбірленушілерге өтемақы қоры мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 10 қаңтардағы №132-VI;

3. «Қазақстан Республикасындағы бағалау қызметі туралы» 2018 жылғы 10 қаңтардағы №133-VI;

4. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне бағалау қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 10 қаңтардағы №134-VI;

5. ««Мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 11 қаңтардағы №135-VI;

6. «Қазақстан Республикасы мен Түрікменстан арасындағы Қазақстан – Түрікмен мемлекеттік шекарасын шегендеу туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 11 қаңтардағы №136-VI;

7. «Қазақстан Республикасы мен Түрікменстан арасындағы стратегиялық әріптестік туралы шартты ратификациялау туралы» 2018 жылғы 11 қаңтардағы №137-VI;

8. «1996 жылғы 9 желтоқсанда Нью-Делиде жасалған Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы Қосарланған салық салуды болдырмау және табыс пен капиталға салынатын салықтарға қатысты салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияға және Хаттамаға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 6 ақпандағы №138-VI;

9. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзірбайжан Республикасының Үкіметі арасындағы Халықаралық автомобиль қатынасы туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 7 ақпандағы №139-VI;

10. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Ұлттар Ұйымы арасындағы Солтүстік және Орталық Азия үшін Субөңірлік бөлімшеге арналған әкімшілік және қаржылық рәсімдерге қатысты келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 27 ақпандағы №140-VI;

11. «1996 жылғы 16 қыркүйектегі Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзірбайжан Республикасының Үкіметі арасындағы табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау және салық төлеуден жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Әзірбайжан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 28 ақпандағы №141-VI;

12. «Қазақстан Республикасы мен Вьетнам Социалистік Республикасы арасындағы ұстап беру туралы шартты ратификациялау туралы» 2018 жылғы 1 наурыздағы №142-VI;

13. «2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа Қырғыз Республикасының қосылуы туралы 2014 жылғы 23 желтоқсанда қол қойылған шарттың жекелеген ережелерін қолдану туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 14 наурыздағы №143-VI;

14. «Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің өнеркәсіптік тауарларға қатысты өзіндік ерекшелікті субсидияларды Еуразиялық экономикалық комиссиямен ерікті келісу және Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің өзіндік ерекшелікті субсидияларды беруіне байланысты талқылауларды Еуразиялық экономикалық комиссияның жүргізу тәртібі туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 14 наурыздағы №144-VI;

15. «Теңіз кеме қатынасы қауіпсіздігіне қарсы бағытталған заңсыз іс-әрекеттермен күрес туралы конвенцияға 2005 жылғы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 15 наурыздағы №145-VI;

16. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Беларусь Республикасының Үкіметі арасындағы 1997 жылғы 11 сәуірдегі Табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау және салық төлеуден жалтаруға жол бермеу туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Беларусь Республикасының Үкіметі арасындағы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 9 сәуірдегі №146-VI;

17. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне халықтың жұмыспен қамтылуы және көші-қоны мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 16 сәуірдегі №147-VI;

18. ««2018–2020 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 27 сәуірдегі №148-VI;

19. ««Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 27 сәуірдегі №149-VI;

20. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 3 мамырдағы №150-VI;

21. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жер қатынастарын реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 4 мамырдағы №151-VI;

22. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы Ауғанстан Ислам Республикасының тұрақтылығы және қайта қалпына келтіру жөніндегі іс-қимылға Америка Құрама Штаттарының қатысуына байланысты Қазақстан Республикасының аумағы арқылы арнайы жүктің коммерциялық теміржол транзитін қамтамасыз ету туралы келісімге өзгеріс енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 4 мамырдағы №152-VI;

23. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы Дипломатиялық өкілдіктердің ғимараттарын салу үшін жер учаскелерін өзара беру туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 4 мамырдағы №153-VI;

24. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы мемлекеттік әуе кемелеріне аэронавигациялық қызмет көрсету

үшін төлемақы алуға қатысты келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 5 мамырдағы №154-VI;

25. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне архив ісі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 16 мамырдағы №155-VI;

26. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кәсіпкерлік қызметті реттеуді жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 24 мамырдағы №156-VI;

27. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Орта білім беруді жаңғырту жобасы) ратификациялау туралы» 2018 жылғы 13 маусымдағы №157-VI;

28. «1992 жылғы 6 шілдедегі Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы Экономикалық сотының мәртебесі туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 13 маусымдағы №158-VI;

29. «2004 жылғы 18 маусымдағы Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы шеңберінде құпия ақпараттың сақталуын өзара қамтамасыз ету туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 13 маусымдағы №159-VI;

30. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне коммерциялық емес ұйымдардың қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 13 маусымдағы №160-VI;

31. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне зияткерлік меншік саласындағы заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 20 маусымдағы №161-VI;

32. «Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 29 маусымдағы №162-VI;

33. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сайлау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 29 маусымдағы №163-VI;

34. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қорғас өзенінде «Шүкірбұлақ» («Алмалы») бірлескен сел ұстайтын бөгетін салудағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 29 маусымдағы №164-VI;

35. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне әлеуметтік қамсыздандыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 2 шілдедегі №165-VI;

36. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі, бағалы қағаздар нарығы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 2 шілдедегі №166-VI;

37. «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» 2018 жылғы 2 шілдедегі №167-VI;

38. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне валюталық реттеу және валюталық бақылау, қаржы ұйымдарының қызметін тәуекелге бағдарланған қадағалау, қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің қызметін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 2 шілдедегі №168-VI;

39. «Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы» 2018 жылғы 2 шілдедегі №169-VI;

40. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 2 шілдедегі №170-VI;

41. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жоғары оқу орындарының академиялық және басқару дербестігін кеңейту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 4 шілдедегі №171-VI;

42. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 4 шілдедегі №172-VI;

43. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне газ және газбен жабдықтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 4 шілдедегі №173-VI;

44. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне венчурлік қаржыландыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 4 шілдедегі №174-VI;

45. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Біріккен Ұлттар Ұйымының Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымы (ФАО) арасындағы ФАО-ның Қазақстан Республикасындағы Байланыс және әріптестік жөніндегі бюросын құру туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 4 шілдедегі №175-VI;

46. «Адвокаттық қызмет және заң көмегі туралы» 2018 жылғы 5 шілдедегі №176-VI;

47. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне адвокаттық қызмет және заң көмегі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 5 шілдедегі №177-VI;

48. «Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік кеңесі туралы» 2018 жылғы 5 шілдедегі №178-VI;

49. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 5 шілдедегі №179-VI;

50. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық, қылмыстық-процестік заңнама мен құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдар қызметін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 12 шілдедегі №180-VI;

51. «2009 жылғы 17 қарашадағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Ресей Федерациясының «Байқоңыр» кешенін жалға алу жағдайында «Байқоңыр» ғарыш айлағының персоналына, Байқоңыр қаласының, Төретам және Ақай кенттерінің тұрғындарына медициналық қызмет көрсету тәртібі туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 18 қыркүйектегі №181-VI;

52. «1996 жылғы 12 маусымдағы Табыс пен мүлікке қосарланған салық салуды болдырмау туралы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасы Үкіметінің арасындағы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу тура-

лы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Өзбекстан Республикасының Үкіметі арасындағы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 18 қарашадағы №182-VI;

53. «Стандарттау туралы» 2018 жылғы 5 қазандағы №183-VI;

54. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өлшем бірлігін қамтамасыз ету және стандарттау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 5 қазандағы №184-VI;

55. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордан Хашимит Корольдігінің Үкіметі арасындағы Азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 11 қазандағы №185-VI;

56. «Еуразиялық экономикалық қоғамдастыққа мүше бір мемлекеттің азаматтары Еуразиялық экономикалық қоғамдастыққа мүше екінші мемлекеттің аумағында еңбек қызметін жүзеге асыру кезінде ұшыраған өндірістегі жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеру тәртібі туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 11 қазандағы №186-VI;

57. ««2018-2020 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 29 қазандағы №187-VI;

58. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үндістан Республикасының Үкіметі арасындағы Біріккен Ұлттар Ұйымының Ливандағы Уақытша күштеріндегі (БҰҰЛУК) үндістандық батальон құрамында қазақстандық бітімгершілік контингентті бірлесіп өрістету тәртібі туралы өзара түсіністік туралы меморандумды ратификациялау туралы» 2018 жылғы 29 қазандағы №188-VI;

59. «Қазақстан Республикасы мен Қырғыз Республикасы арасындағы Қазақстан–Қырғыз мемлекеттік шекарасын шегендеу туралы шартты ратификациялау туралы» 2018 жылғы 5 қарашадағы №189-VI;

60. «Қазақстан Республикасы, Түрікменстан және Өзбекстан Республикасы арасындағы үш мемлекеттің мемлекеттік шекараларының түйісу нүктесінің ауданы туралы шартты ратификациялау туралы» 2018 жылғы 5 қарашадағы №190-VI;

61. «Халықаралық азаматтық авиацияға қатысты заңсыз актілермен күрес туралы конвенцияны ратификациялау туралы» 2018 жылғы 5 қарашадағы №191-VI;

62. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік статистика мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 5 қарашадағы №192-VI;

63. «Қылмыстық істер бойынша заттай дәлелдемелер болып табылатын есірткі құралдарын, психотроптық заттар мен олардың прекурсорларын, атыс қаруын, оның негізгі бөліктерін, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттар мен жарғыш құрылғыларды беру тәртібі туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 21 қарашадағы №193-VI;

64. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қызыл крест халықаралық комитетінің арасындағы Қазақстан Республикасындағы Қызыл крест халықаралық комитеті өкілдігінің мәртебесі, артықшылықтары және иммунитеттері туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 21 қарашадағы №194-VI;

65. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы «Туймазы – Омбы – Новосибирск–2» және «Омбы – Павлодар»

магистральдық мұнай құбырларындағы технологиялық мұнайдың мәртебесін айқындау туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 21 қарашадағы №195-VI;

66. «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан 2019-2021 жылдарға арналған кепілдендірілген трансферт туралы» 2018 жылғы 30 қарашадағы №196-VI;

67. «2019–2021 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» 2018 жылғы 30 қарашадағы №197-VI;

68. «Әуе кемелерінің бортында жасалатын қылмыстар және кейбір басқа да актілер туралы конвенцияны және Әуе кемелерінің бортында жасалатын қылмыстар және кейбір басқа да актілер туралы конвенцияны өзгертетін хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 8 желтоқсандағы №198-VI;

69. «Әуе кемелерін заңсыз басып алуға қарсы күрес туралы конвенцияны және Әуе кемелерін заңсыз басып алуға қарсы күрес туралы конвенцияны толықтыратын хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 8 желтоқсандағы №199-VI;

70. «1998 жылғы 6 шілдедегі Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы арасындағы Жер қойнауын пайдалануға арналған егемендік құқықтарды жүзеге асыру мақсатында Каспий теңізі солтүстік бөлігінің түбін межелеу туралы келісімге Хаттамаға Қосымша хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 25 желтоқсандағы №200-VI;

71. «Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттер өзара сауданы жүзеге асыру кезінде озонды бұзатын заттар мен құрамында осындай заттары бар өнімдерді өткізу және озонды бұзатын заттарды есепке алу туралы келісімді және 2015 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттер өзара сауданы жүзеге асыру кезінде озонды бұзатын заттар мен құрамында осындай заттары бар өнімдерді өткізу және озонды бұзатын заттарды есепке алу туралы келісімге Қырғыз Республикасының қосылуы туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2018 жылғы 25 желтоқсандағы №201-VI;

72. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік сатып алу және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің сатып алуы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №202-VI;

73. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне халықтың жұмыспен қамтылуы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №203-VI;

74. «Табиғи монополиялар туралы» 2018 жылғы 27 желтоқсандағы №204-VI;

75. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне есірткі, психотроптық заттар, сол тектестер мен прекурсорлар айналымын бақылау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 27 желтоқсандағы №205-VI;

76. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы №8156-KZ Қарыз туралы келісімге («Шығыс – Батыс» автомобиль жолдарын дамыту жобасы («Алматы – Қорғас» учаскесі): «Батыс Еуропа – Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі (ОАӘЫ 1b) түзетулерге қатысты Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы келісім-хатты ратификациялау туралы» 2018 жылғы 27 желтоқсандағы №206-VI;

77. «Еуразиялық экономикалық одақ шеңберінде ауыл шаруашылығы өсімдіктері тұқымдарының айналысы туралы келісімді ратификациялау туралы» 2018 жылғы 27 желтоқсандағы №207-VI;

78. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне денсаулық сақтау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 28 желтоқсандағы №208-VI;

79. «Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы мәселелері бойынша өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 28 желтоқсандағы №209-VI;

80. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы және көлеңкелі экономикаға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 28 желтоқсандағы №210-VI;

81. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 28 желтоқсандағы №211-VI.

2019 жылдың I тоқсанында қабылданған Қазақстан Республикасы заңдарының тізбесі

1. «Кинематография туралы» 2019 жылғы 3 қаңтардағы №212-VI;
2. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кинематография мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 3 қаңтардағы №213-VI;
3. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Хорватия Республикасының Үкіметі арасындағы Табысқа салынатын салықтарға қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы келісімді және оған Хаттаманы ратификациялау туралы» 2019 жылғы 8 қаңтардағы №214-VI;
4. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жарнама мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 8 қаңтардағы №215-VI;
5. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қытай Халық Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстанға тікелей инвестициялар салуды жүзеге асыратын Қытай–Қазақстан өндірістік қуаттарының ынтымақтастығы қоры кірісінің жекелеген түрлерін салық салудан босату туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 8 қаңтардағы №216-VI;
6. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне меншік құқығын қорғауды күшейту, төрелік, сот жүктемесін оңтайландыру және қылмыстық заңнаманы одан әрі ізгілендіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 21 қаңтардағы №217-VI;
7. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасы азаматтарының Тәжікстан Республикасының аумағында және Тәжікстан Республикасы азаматтарының Қазақстан Республикасының аумағында болу тәртібі туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 25 қаңтардағы №218-VI;
8. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы адамдардың реадмиссиясы туралы келісімді және Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы адамдардың реадмиссиясы туралы келісімді іске асыру тәртібі туралы атқару хаттамасын ратификациялау туралы» 2019 жылғы 25 қаңтардағы №219-VI;
9. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Тәжікстан Республикасының Үкіметі арасындағы көші-қон саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 25 қаңтардағы №220-VI;
10. «2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа Қырғыз Республикасының қосылуы туралы 2014 жылғы 23 желтоқсанда қол қойылған шартқа өзгеріс енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2019 жылғы 25 қаңтардағы №221-VI;
11. «Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияны ратификациялау туралы» 2019 жылғы 8 ақпандағы №222-VI;
12. «2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа өзгеріс енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2019 жылғы 8 ақпандағы №223-VI;

13. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің терроризмге және экстремизмнің өзге де зорлық-зомбылық кезіністеріне қарсы күресті жүзеге асыратын құзыретті органдарды материалдық-техникалық қамтамасыз етудегі ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 8 ақпандағы №224-VI;

14. «Еуразиялық экономикалық одақтың үшінші мемлекеттермен, халықаралық ұйымдармен немесе халықаралық интеграциялық бірлестіктермен халықаралық шарттары туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 11 ақпандағы №225-VI;

15. ««Қазақстан Республикасының сот жүйесі мен судьяларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 21 ақпандағы №226-VI;

16. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сот жүйесін жаңғырту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 21 ақпандағы №227-VI;

17. «2010 жылғы 9 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасына мұнай және мұнай өнімдерін жеткізу саласындағы сауда-экономикалық ынтымақтастық туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2019 жылғы 1 наурыздағы №228-VI;

18. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан-Қырғыз мемлекеттік шекарасының режимі туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 1 наурыздағы №229-VI;

19. «Еуразиялық экономикалық одақта тауарларды сәйкестендіру құралдарымен таңбалау туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 1 наурыздағы №230-VI;

20. «Қазақстан Республикасы мен Иордан Хашимит Корольдігі арасындағы қылмыстық істер бойынша өзара құқықтық көмек туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 5 наурыздағы №231-VI;

21. «Қазақстан Республикасы мен Иордан Хашимит Корольдігі арасындағы адамдарды ұстап беру туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 5 наурыздағы №232-VI;

22. «Қазақстан Республикасы мен Иордан Хашимит Корольдігі арасындағы сотталған адамдарды беру туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 5 наурыздағы №233-VI;

23. «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттердің ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы ынтымақтастығы туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 5 наурыздағы №234-VI;

24. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Беларусь Республикасының Үкіметі арасындағы өнеркәсіптің қорғаныс салалары ұйымдарының өндірістік және ғылыми-техникалық кооперациясы туралы келісімді ратификациялау туралы» 2019 жылғы 5 наурыздағы №235-VI;

25. «Қорғаныс өнеркәсібі және мемлекеттік қорғаныстық тапсырыс туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №236-VI;

26. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі, ақпараттандыру саласындағы ақпараттық қауіпсіздік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №237-VI.

2018 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы Президенті жарлықтарының тізбесі

1. «Ядролық қаруға тыйым салу туралы шартқа қол қою туралы» 2018 жылғы 9 қаңтардағы №617;
2. «К.Н. Көкірекбаев туралы» 2018 жылғы 10 қаңтардағы №618;
3. «А.И. Мырзахметовті Жамбыл облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 10 қаңтардағы №619;
4. «Қазақстан Республикасының мамандандырылған тергеу соттарын құру және Қазақстан Республикасы соттарының кейбір кадр мәселелері туралы» 2018 жылғы 10 қаңтардағы №620;
5. «Қазақстан Республикасы Президентінің жанынан Қазақстан Республикасында цифрландыруды енгізу мәселелері жөніндегі комиссия құру туралы» 2018 жылғы 10 қаңтардағы №621;
6. ««Орталық атқарушы органдар басшыларының, әкімдердің, ұлттық жоғары оқу орындары ректорларының халыққа есеп беру кездесулерін өткізу туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 5 ақпандағы №190 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2018 жылғы 10 қаңтардағы №622;
7. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 23 қаңтардағы №623;
8. «Б.С. Шабарбаев туралы» 2018 жылғы 25 қаңтардағы №624;
9. «Б.К. Садықовты Қазақстан Республикасының Пәкістан Ислам Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 25 қаңтардағы №625;
10. «М.А. Құл-Мұхаммедті Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 1 ақпандағы №627;
11. «Оңтүстік Қазақстан облысының көпбалалы аналарын «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 6 ақпандағы №629;
12. «А.Е. Бозжігітов туралы» 2018 жылғы 7 ақпандағы №630;
13. «К.Н. Көкірекбаевты Қазақстан Республикасының Қырғыз Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 7 ақпандағы №631;
14. ««Азия инфрақұрылымдық инвестициялар банкінің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 13 маусымдағы №277 Жарлығының және «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтыруларды енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2017 жылғы 14 наурыздағы №446 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне енгізілетін өзгерістер мен толықтырулардың 24-тармағының күші жойылды деп тану туралы» 2018 жылғы 9 ақпандағы №632;
15. «Мемлекет басшысының 2018 жылғы 10 қаңтардағы «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» 2018 жылғы 9 ақпандағы №633;
16. «Т.Б. Дүйсенова туралы» 2018 жылғы 9 ақпандағы №634;

17. «М.Е. Әбілқасымованы Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 9 ақпандағы №635;

18. «Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарын бекіту және Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарының күші жойылды деп тану туралы» 2018 жылғы 15 ақпандағы №636;

19. ««Қазақ тілі әліпбиін кириллицадан латын графикасына көшіру туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2017 жылғы 26 қазандағы №569 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2018 жылғы 19 ақпандағы №637;

20. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 19 ақпандағы №638;

21. «Каспий теңізіндегі қауіпсіздік саласындағы ынтымақтастық туралы келісім бойынша Қазақстан Республикасының орталық құзыретті органдарын және уәкілетті органын белгілеу туралы» 2018 жылғы 19 ақпандағы №639;

22. «Н.Қ. Әбдібеков туралы» 2018 жылғы 20 ақпандағы №640;

23. «Н.Н. Годунованы Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің төрайымы қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 20 ақпандағы №641;

24. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 21 ақпандағы №642;

25. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 26 ақпандағы №643;

26. «Әскери қызметтің белгіленген мерзімін өткерген мерзімді әскери қызметтегі әскери қызметшілерді запасқа шығару және Қазақстан Республикасының азаматтарын 2018 жылдың наурыз–маусымында және қыркүйек–желтоқсанында мерзімді әскери қызметке кезекті шақыру туралы» 2018 жылғы 28 ақпандағы №644;

27. ««Жоғары оқу орындарына ерекше мәртебе беру туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 5 шілдедегі №648 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» 2018 жылғы 28 ақпандағы №645;

28. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 1 наурыздағы №646;

29. «Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитеті туралы ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 1996 жылғы 1 сәуірдегі №2922 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 6 наурыздағы №647;

30. «Ә. Рахмонды «Парасат» орденімен наградтау туралы» 2018 жылғы 14 наурыздағы №648;

31. «Ш.М. Мирзиеевті I дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2018 жылғы 14 наурыздағы №649;

32. ««Мемлекеттік қызметшілердің және Қазақстан Республикасының Парламенті депутаттарының ант беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2017 жылғы 16 тамыздағы №532 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 14 наурыздағы №650;

33. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 20 наурыздағы №651;

34. «С.Раваньянды Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» 2018 жылғы 20 наурыздағы №652;
35. «Алматы облысының әкімшілік-аумақтық құрылысындағы өзгерістер туралы» 2018 жылғы 31 наурыздағы №653;
36. «Ө.М. Бітімов туралы» 2018 жылғы 2 сәуірдегі №654;
37. «Ә.О. Есенгелдиевті Қазақстан Республикасының Ауғанстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 2 сәуірдегі №655;
38. «Сотталғандарға кешірім жасау туралы» 2018 жылғы 2 сәуірдегі №656;
39. «А.С. Смолин туралы» 2018 жылғы 4 сәуірдегі №657;
40. «Т.С. Донақовты Қазақстан Республикасы Жоғары сот кеңесінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 4 сәуірдегі №658;
41. «В.З. Жұмақанов туралы» 2018 жылғы 4 сәуірдегі №659;
42. «Н.Б. Ермекбаевты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 4 сәуірдегі №660;
43. «Д.А. Кәлетаевты Қазақстан Республикасының Дін істері және азаматтық қоғам министрі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 4 сәуірдегі №661;
44. «Д.А. Кәлетаев туралы» 2018 жылғы 4 сәуірдегі №662;
45. «Ә.Ф. Рақышеваны Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі басшысының орынбасары қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 5 сәуірдегі №663;
46. «Қазақстан Республикасы мен Бразилия Федеративтік Республикасы арасындағы адамдарды ұстап беру туралы шартқа қол қою туралы» 2018 жылғы 5 сәуірдегі №664;
47. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау туралы» 2018 жылғы 9 сәуірдегі №665;
48. «Ж.С. Ғалиев туралы» 2018 жылғы 12 сәуірдегі №666;
49. «Қазақстан Республикасы астанасының 20 жылдығы құрметіне арналған мерекелік медаль туралы» 2018 жылғы 17 сәуірдегі №667;
50. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 19 сәуірдегі №669;
51. «Т.Л. Христеаны Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» 2018 жылғы 19 сәуірдегі №670;
52. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 27 сәуірдегі №671;
53. «Д.Х. Бақышев туралы» 2018 жылғы 27 сәуірдегі №672;
54. «Б.А. Дүйсенбаевты Қазақстан Республикасының Корея Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 27 сәуірдегі №673;
55. «К.В. Жигаловты Қазақстан Республикасының Испания Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 27 сәуірдегі №674;
56. «А.Ә. Камалдиновті Қазақстан Республикасының Канададағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 27 сәуірдегі №675;

57. «Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің құрылымын бекіту туралы» 2018 жылғы 27 сәуірдегі №676қбп;
58. «Жоғары әскери және арнаулы атақтар, сыныптық шендер және біліктілік сыныбын беру туралы» 2018 жылғы 3 мамырдағы №677;
59. «Ю.Б. Померанцевке жоғары дәрежелі ерекшелік белгісі — «Қазақстанның Еңбек Ері» атағын беру туралы» 2018 жылғы 3 мамырдағы №678;
60. «Т.Т. Барлыбаев туралы» 2018 жылғы 4 мамырдағы №679;
61. «Қазақстан Республикасы соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2018 жылғы 4 мамырдағы №680;
62. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу және Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілерінің күші жойылды деп тану туралы» 2018 жылғы 5 мамырдағы №681;
63. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы №8156-KZ Қарыз туралы келісімге («Шығыс – Батыс» автомобиль жолдарын дамыту жобасы («Алматы – Қорғас» учаскесі): «Батыс Еуропа – Батыс Қытай» халықаралық транзит дәлізі (ОАӨЭЫ 1b) түзетулерге қатысты Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы келісім-хатқа қол қою туралы» 2018 жылғы 16 мамырдағы №682;
64. «Бір тараптан Еуразиялық экономикалық одақ пен оған мүше мемлекеттер және екінші тараптан Қытай Халық Республикасы арасындағы сауда-экономикалық ынтымақтастық туралы келісімге қол қою туралы» 2018 жылғы 16 мамырдағы №683;
65. «Бір тараптан Еуразиялық экономикалық одақ пен оған мүше мемлекеттер және екінші тараптан Иран Ислам Республикасы арасындағы еркін сауда аймағын құруға алып келетін уақытша келісімге қол қою туралы» 2018 жылғы 16 мамырдағы №684;
66. ««Орталық мемлекеттік органдар мен облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органдары қызметінің тиімділігін жыл сайынғы бағалау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 19 наурыздағы №954 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 17 мамырдағы №685;
67. «Қ.Е. Көшербаев туралы» 2018 жылғы 18 мамырдағы №686;
68. «Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің 2017 жылғы есебін бекіту туралы» 2018 жылғы 18 мамырдағы №687;
69. «А.Н. Хамзаев туралы» 2018 жылғы 21 мамырдағы №688;
70. «А.С. Құспанды Қазақстан Республикасының Бельгия Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 21 мамырдағы №689;
71. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен нағрадау туралы» 2018 жылғы 21 мамырдағы №690;
72. «А.Ж. Күреңбеков туралы» 2018 жылғы 23 мамырдағы №691;
73. «Қ.О. Оразқұловты Қазақстан Республикасы Мемлекеттік күзет қызметінің бастығы қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 23 мамырдағы №692;
74. «Б.Ә. Мұхаметжановты Қазақстан Республикасының Грузиядағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 30 мамырдағы №694;

75. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» 2018 жылғы 31 мамырдағы №695;

76. «Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қалыптастырылуы мен пайдаланылуы туралы 2017 жылғы есепті бекіту туралы» 2018 жылғы 1 маусымдағы №696;

77. «Сан-Франциско қаласында (Америка Құрама Штаттары) Қазақстан Республикасының Бас консулдығын ашу туралы» 2018 жылғы 4 маусымдағы №697;

78. «Оңтүстік Қазақстан облысының әкімшілік-аумақтық құрылысындағы өзгерістер туралы» 2018 жылғы 5 маусымдағы №698;

79. «Ұлттық домбыра күні туралы» 2018 жылғы 12 маусымдағы №699;

80. «И.Л. Ақпомбаев туралы» 2018 жылғы 12 маусымдағы №700;

81. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 13 маусымдағы №701;

82. «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысының кейбір мәселелері туралы» 2018 жылғы 19 маусымдағы №702;

83. «Ж.Қ. Түймебаевты Түркістан облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 20 маусымдағы №703;

84. «Ғ.Р. Әбдірахымовты Шымкент қаласының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 20 маусымдағы №704;

85. «Қазақстан Республикасы мен Бразилия Федеративтік Республикасы арасындағы қылмыстық істер бойынша өзара құқықтық көмек туралы шартқа қол қою туралы» 2018 жылғы 20 маусымдағы №705;

86. «Астана 20 жыл» мерекелік медалімен наградтау туралы» 2018 жылғы 20 маусымдағы №706;

87. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» 2018 жылғы 28 маусымдағы №707;

88. «Қазақстан Республикасының кейбір аудандық соттарын құру, қайта атау және Қазақстан Республикасы соттарының кадр мәселелері туралы» 2018 жылғы 28 маусымдағы №708;

89. «Дипломатиялық дәрежелер беру туралы» 2018 жылғы 29 маусымдағы №709;

90. «Г.Г. Головкинді «Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті — Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев» орденімен наградтау туралы» 2018 жылғы 29 маусымдағы №710;

91. «Сотталғандарға кешірім жасау туралы» 2018 жылғы 29 маусымдағы №711;

92. «Шанхай ынтымақтастық ұйымының бюджетін қалыптастыру және атқару тәртібі туралы келісімді бекіту туралы» 2018 жылғы 29 маусымдағы №712;

93. «Д.А. Қалетаевты Қазақстан Республикасының Қоғамдық даму министрі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 3 шілдедегі №713;

94. «Қазақстан Республикасы Президентінің «Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті туралы ережені бекіту туралы» 2002 жылғы 5 тамыздағы №917 және «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2016 жылғы 11 қаңтардағы №169 жарлықтарына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2018 жылғы 4 шілдедегі №714;

95. «Қазақстан Республикасы мен Беларусь Республикасы арасындағы 2026 жылға дейінгі әлеуметтік-экономикалық ынтымақтастық туралы шартты бекіту туралы» 2018 жылғы 5 шілдедегі №715;

96. «Ж.Ә. Асановты Қазақстан Республикасының Түрікменстандағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 13 шілдедегі №716;

97. «Қазақстан Республикасының кейбір соттарын құру, қайта атау, тарату және Қазақстан Республикасы соттарының кадр мәселелері туралы» 2018 жылғы 18 шілдедегі №717;

98. «Каспий теңізінің теңіз ортасын қорғау жөніндегі негіздемелік конвенцияға қоршаған ортаға трансшекаралық тұрғыдан жасалатын әсерді бағалау жөніндегі хаттамаға қол қою туралы» 2018 жылғы 19 шілдедегі №718;

99. ««Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатын қалыптастыру және пайдалану тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 8 желтоқсандағы №385 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 19 шілдедегі №719;

100. ««Ғылым жөніндегі жыл сайынғы ұлттық баяндаманы дайындау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2012 жылғы 21 тамыздағы №369 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 20 шілдедегі №720;

101. «Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің кейбір мәселелері туралы» 2018 жылғы 3 тамыздағы №722;

102. «Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің кейбір мәселелері және Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 4 тамыздағы №723;

103. «Павлодар облысының Качир, Лебяжі аудандарын қайта атау туралы» 2018 жылғы 4 тамыздағы №724;

104. «С.Ә. Жасұзақов туралы» 2018 жылғы 7 тамыздағы №725;

105. «Н.Б. Ермекбаевты Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 7 тамыздағы №726;

106. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 7 тамыздағы №727;

107. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 7 тамыздағы №728;

108. «М.Е. Шайхутдинов туралы» 2018 жылғы 8 тамыздағы №729;

109. «Б.К. Садықов туралы» 2018 жылғы 8 тамыздағы №730;

110. «Шымкент қаласынан Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаттарын сайлауды тағайындау туралы» 2018 жылғы 9 тамыздағы №731;

111. «В.В. Темірбаевты Қазақстан Республикасының Литва Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 27 тамыздағы №732;

112. «В. Наудужасты Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» 2018 жылғы 29 тамыздағы №733;

113. ««Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдары жүйесін одан әрі оңтайландыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің

1999 жылғы 22 қаңтардағы №29 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 29 тамыздағы №734;

114. «Қазақстан Республикасы соттарының төрағаларын, сот алқасының төрағасы мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2018 жылғы 7 қыркүйектегі №735;

115. «2014 жылғы 12 қарашадағы Еуразиялық экономикалық комиссияның бәсекелестіктің бірыңғай қағидаларының сақталуын бақылау жөніндегі өкілеттіктерді жүзеге асыруы кезінде құпия ақпаратты қорғау тәртібі және оны жария еткені үшін жауаптылық туралы келісімге Армения Республикасының қосылуы туралы хаттамаға қол қою туралы» 2018 жылғы 7 қыркүйектегі №736;

116. «А.Дж. Кролды II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2018 жылғы 10 қыркүйектегі №737;

117. «Ә.Р. Жақсыбеков туралы» 2018 жылғы 10 қыркүйектегі №738;

118. «Ә.Ө. Исекешевті Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшысы қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 10 қыркүйектегі №739;

119. «Б.Қ. Әміреев туралы» 2018 жылғы 10 қыркүйектегі №740;

120. «Б.Т. Сұлтановты Астана қаласының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 10 қыркүйектегі №741;

121. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» 2018 жылғы 11 қыркүйектегі №742;

122. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 11 қыркүйектегі №743;

123. «Ә.А. Смайыловты Қазақстан Республикасының Қаржы министрі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 18 қыркүйектегі №744;

124. «Әкімшілік реформаны одан әрі жүргізу жөніндегі кейбір шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 29 наурыздағы №304 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 18 қыркүйектегі №745;

125. «Мемлекеттік органдардың мәліметтерді Қазақстан Республикасының мемлекеттік құпияларына жатқызу жөніндегі өкілеттіктер берілген лауазымды тұлғаларының тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2000 жылғы 13 сәуірдегі №371 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2018 жылғы 18 қыркүйектегі №746;

126. «М.Е. Шайхутдинов туралы» 2018 жылғы 19 қыркүйектегі №747;

127. «Ғ.Ж. Байжановты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік Кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 19 қыркүйектегі №748;

128. «И.Б. Сартаев туралы» 2018 жылғы 19 қыркүйектегі №749;

129. «А. Вучичті I дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2018 жылғы 19 қыркүйектегі №750;

130. «А.И. Ничкасовты Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» 2018 жылғы 19 қыркүйектегі №751;

131. «Т.М. Жақсылықовты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 21 қыркүйектегі №752;

132. «Насир Абдуләзиз әл-Насерді II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2018 жылғы 25 қыркүйектегі №753;

133. «Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Қоғамдық сананы жаңғырту бағдарламасын іске асыру жөніндегі ұлттық комиссия туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2017 жылғы 17 сәуірдегі №462 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 25 қыркүйектегі №754;

134. «А.К. Елемесов туралы» 2018 жылғы 26 қыркүйектегі №755;

135. «А.К. Елемесов туралы» 2018 жылғы 26 қыркүйектегі №756;

136. «А.Ә. Камалдинов туралы» 2018 жылғы 26 қыркүйектегі №757;

137. ««Қазақстан Республикасы Орталық сайлау комиссиясы туралы ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 1996 жылғы 11 қарашадағы №3205 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 26 қыркүйектегі №758;

138. «Республикалық, облыстық, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) терроризмге қарсы күрес жөніндегі жедел штабтары туралы ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 24 маусымдағы №587 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2018 жылғы 26 қыркүйектегі №759;

139. «И.Б. Сартаевты Қазақстан Республикасы «Сырбар» Сыртқы барлау қызметінің директоры қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 27 қыркүйектегі №760;

140. «Сотталғанға кешірім жасау туралы» 2018 жылғы 27 қыркүйектегі №761;

141. «Түркістан қаласын түркі әлемінің мәдени-рухани орталығы ретінде дамыту жөніндегі бас жоспардың тұжырымдамасын мақұлдау туралы» 2018 жылғы 29 қыркүйектегі №762;

142. «Түркістан қаласын дамытудың кейбір мәселелері туралы» 2018 жылғы 29 қыркүйектегі №763;

143. «Дінаралық диалогқа қосқан үлесі үшін Астана халықаралық сыйлығын беру мен Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшылары съезінің құрмет медалімен наградтау туралы» 2018 жылғы 4 қазандағы №764;

144. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 4 қазандағы №765;

145. «К.В. Жигалов туралы» 2018 жылғы 8 қазандағы №767;

146. «Қазақстан Республикасы соттарының төрағаларын, сот алқаларының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2018 жылғы 9 қазандағы №768;

147. «Қ.О. Оразқұлов туралы» 2018 жылғы 11 қазандағы №769;

148. «Ә.Ә. Жүсіпов туралы» 2018 жылғы 11 қазандағы №770;

149. ««Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің құрылымын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 27 сәуірдегі №676қбп Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 11 қазандағы №771қбп;

150. «Мемлекеттік басшының 2018 жылғы 5 қазандағы «Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» 2018 жылғы 12 қазандағы №772;

151. «Қазақстан Республикасы мен Солтүстік инвестициялық банк арасындағы Солтүстік инвестициялық банктің Қазақстан Республикасындағы қызметін реттейтін негіздемелік келісімге қол қою туралы» 2018 жылғы 12 қазандағы №773;

152. «Қ.Қ. Әбусейітов туралы» 2018 жылғы 20 қазандағы №774;

153. «А.С. Құспан туралы» 2018 жылғы 22 қазандағы №775;
154. «Е.М. Өтембаев туралы» 2018 жылғы 22 қазандағы №776;
155. ««Мемлекеттік рәміздер және Қазақстан Республикасының Президентіне тікелей бағынатын және есеп беретін кейбір мемлекеттік органдардың, Қазақстан Республикасы Конституциялық Кеңесінің, құқық қорғау органдарының, соттардың, Қарулы Күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың ведомстволық және оларға теңестірілген өзге де наградаларының геральдикасы мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2011 жылғы 30 қыркүйектегі №155 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 22 қазандағы №777;
156. «Қазақстан Республикасы мен Украина арасындағы қылмыстық істер бойынша құқықтық көмек туралы шартқа қол қою туралы» 2018 жылғы 24 қазандағы №778;
157. «Қазақстан Республикасы мен Украина арасындағы экстрадициялау туралы шартқа қол қою туралы» 2018 жылғы 24 қазандағы №779;
158. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 29 қазандағы №780;
159. «Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016–2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 1 наурыздағы №205 Жарлығының күші жойылды деп тану туралы» 2018 жылғы 29 қазандағы №781;
160. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 30 қазандағы №782;
161. «Жастар жылын жариялау туралы» 2018 жылғы 13 қарашадағы №784;
162. «Қазақстан Республикасы мен Македония Республикасы арасындағы қылмыстық істер бойынша өзара құқықтық көмек туралы шартқа қол қою туралы» 2018 жылғы 13 қарашадағы №785;
163. «Қазақстан Республикасы мен Македония Республикасы арасындағы адамдарды ұстап беру туралы шартқа қол қою туралы» 2018 жылғы 13 қарашадағы №786;
164. «Қазақстан Республикасы мен Македония Республикасы арасындағы сотталған адамдарды беру туралы шартқа қол қою туралы» 2018 жылғы 13 қарашадағы №787;
165. «Ә.Ә. Жүсіпов туралы» 2018 жылғы 14 қарашадағы №788;
166. «А. Әшімбекұлын Қазақстан Республикасы Мемлекеттік күзет қызметінің бастығы қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 14 қарашадағы №789;
167. «Өңірлердегі сыртқы мемлекеттік аудит және қаржылық бақылау органдарының кейбір мәселелері туралы» 2018 жылғы 16 қарашадағы №791;
168. «Астана 20 жыл» мерекелік медалімен наградтау туралы» 2018 жылғы 21 қарашадағы №792;
169. «Қазақстан Республикасының әл-Фараби атындағы ғылым мен техника саласындағы және әдебиет пен өнер саласындағы мемлекеттік сыйлықтары туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 21 қаңтардағы №993 Жарлығына толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 28 қарашадағы №793;
170. «Қазақстан Республикасының 2018 жылғы әдебиет пен өнер саласындағы мемлекеттік сыйлығын беру туралы» 2018 жылғы 28 қарашадағы №794;

171. «Т.М. Жақсылықов туралы» 2018 жылғы 29 қарашадағы №795;
172. «Е.К. Жамаубаевты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 29 қарашадағы №796;
173. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 5 желтоқсандағы №798;
174. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» 2018 жылғы 5 желтоқсандағы №799;
175. «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл ұлттық бюросының (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің) арнаулы мемлекеттік архивін құру туралы» 2018 жылғы 5 желтоқсандағы №800;
176. «Қазақстан Республикасы соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2018 жылғы 11 желтоқсандағы №801;
177. ««Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің штат саны мен құрылымы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 11 ақпандағы №533 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» 2018 жылғы 11 желтоқсандағы №802;
178. ««Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің ережесін және құрылымын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1271 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 12 желтоқсандағы №803;
179. «Ұлттық валюта — Қазақстан теңгесі банкноттары мен монеталары дизайнының тұжырымдамасын бекіту туралы» 2018 жылғы 12 желтоқсандағы №804;
180. «Қазақстан Республикасы Президентінің «Жоғары оқу орындарына ерекше мәртебе беру туралы» 2001 жылғы 5 шілдедегі №648 және «Бірінші басшыларын Қазақстан Республикасының Президенті қызметке тағайындайтын және қызметтен босататын мемлекеттік жоғары оқу орындарының мәселелері туралы» 2008 жылғы 21 сәуірдегі №573 жарлықтарына толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 25 желтоқсандағы №805;
181. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №806;
182. «Қ.Қ. Әбдірахманов туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №807;
183. «Б.Б. Атамқұловты Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №808;
184. «А.Қ. Жұмағалиевты Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Қазақстан Республикасының Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №809;
185. «Ж.М. Қасымбекті Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрі қызметіне тағайындау туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №810;
186. «Қазақстан Республикасы соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №811;

187. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдары жүйесін одан әрі оңтайландыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 22 қаңтардағы №29 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №812;

188. «Сотталғандарға кешірім жасау туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №813;

189. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдаудың оңайлатылған тәртібі белгіленетін адамдар үшін кәсіптердің тізбесін және оларға қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2005 жылғы 6 маусымдағы №1587 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №814;

190. «Мемлекеттік саяси және әкімшілік қызметшілер лауазымдарының тізілімін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 29 желтоқсандағы №150 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» 2018 жылғы 26 желтоқсандағы №815;

191. «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қорын басқару жөніндегі кеңес туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 6 желтоқсандағы №1116 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2018 жылғы 27 желтоқсандағы №816;

192. «Мемлекеттік наградалардан және әскери атақтан айыру туралы» 2018 жылғы 28 желтоқсандағы №817;

193. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2018 жылғы 28 желтоқсандағы №818;

194. «Батыс Қазақстан облысының Зеленов ауданын қайта атау туралы» 2018 жылғы 28 желтоқсандағы №820;

195. «Шығыс Қазақстан облысының Зырян ауданын және Зырян қаласын Шығыс Қазақстан облысының Алтай ауданы және Алтай қаласы деп қайта атау туралы» 2018 жылғы 28 желтоқсандағы №821.

2019 жылдың I тоқсанында қабылдана Қазақстан Республикасы Президенті жарлықтарының тізбесі

1. «Астана» халықаралық қаржы орталығын басқару жөніндегі кеңес туралы ережені және оның құрамын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы № 160 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2019 жылғы 9 қаңтардағы №822;

2. «Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік жарғысының VI және XIV.A баптарына түзетулерді қабылдау туралы» 2019 жылғы 9 қаңтардағы №823;

3. «Қазақстан халқы Ассамблеясының (2025 жылға дейінгі) даму тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы №148 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2019 жылғы 9 қаңтардағы №824;

4. «А.Т. Оразбайды Қазақстан Республикасының Иран Ислам Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 10 қаңтардағы №825;

5. «Н.М. Сейтімов туралы» 2019 жылғы 17 қаңтардағы №826;

6. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен нағрадау туралы» 2019 жылғы 23 қаңтардағы №827;

7. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 24 қаңтардағы №828;

8. «Ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыру жөніндегі кейбір шаралар туралы» 2019 жылғы 30 қаңтардағы №829;

9. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» 2019 жылғы 31 қаңтардағы №830;

10. «А.М. Теңгебаев туралы» 2019 жылғы 5 ақпандағы №831;

11. «В.В. Темірбаев туралы» 2019 жылғы 7 ақпандағы №832;

12. ««Қазақстан Республикасының әскери қызметшілері, арнаулы мемлекеттік органдары, құқық қорғау органдары, мемлекеттік фельдегерлік қызмет және прокуратура органдарының қызметкерлері лауазымдарының санаттары бойынша тізілімдерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 17 қаңтардағы №1283 қбп Жарлығына («Қызмет бабында пайдалану үшін» деген белгісі бар) өзгерістер енгізу туралы» 2019 жылғы 8 ақпандағы №833 қбп;

13. «И.Б. Сартаев туралы» 2019 жылғы 12 ақпандағы №834;

14. «Ғ.Ж. Байжановты Қазақстан Республикасы «Сырбар» Сыртқы барлау қызметінің директоры қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 12 ақпандағы №835;

15. «Қ.Н. Қасымовты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 12 ақпандағы №836;

16. «Е.З. Тұрғымбаевты Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 12 ақпандағы №837;

17. «Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік кеңесінің кейбір мәселелері туралы» 2019 жылғы 12 ақпандағы №838;
18. «Сотталғандарға кешірім жасау туралы» 2019 жылғы 13 ақпандағы №839;
19. «Әскери қызметтің белгіленген мерзімін өткерген мерзімді әскери қызметтегі әскери қызметшілерді запасқа шығару және Қазақстан Республикасының азаматтарын 2019 жылдың наурыз-маусымында және қыркүйек-желтоқсанында мерзімді әскери қызметке кезекті шақыру туралы» 2019 жылғы 13 ақпандағы №840;
20. «Көпбалалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен нағрадау туралы» 2019 жылғы 13 ақпандағы №841;
21. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу» 2019 жылғы 13 ақпандағы №842;
22. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» 2019 жылғы 18 ақпандағы №843;
23. «Қазақстан Республикасы соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2019 жылғы 20 ақпандағы №844;
24. «Қазақстан Республикасының Үкіметі туралы» 2019 жылғы 21 ақпандағы №845;
25. «Д.Т. Ақышев туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №846;
26. «А.Ұ. Маминді Қазақстан Республикасының Премьер-министрі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №847;
27. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №848;
28. «Қазақстан Республикасы Үкіметінің құрамы туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №849;
29. «Г.Н. Әбдіқалықованы Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №850;
30. «С.К. Омаровты Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №851;
31. «К.Н. Шәмшидинованы Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №852;
32. «Р.В. Склярды Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №853;
33. «Б.М. Сапарбаевты Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №854;
34. «Р.Е. Дәленовті Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №855;
35. «Е.Б. Досаевты Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің Төрағасы қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 25 ақпандағы №856;
36. «О.С. Оразалинді Ақтөбе облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 26 ақпандағы №857;
37. «Ж.Қ. Түймебаев туралы» 2019 жылғы 26 ақпандағы №858;
38. «Ө.Е. Шөкеевті Түркістан облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 26 ақпандағы №859;
39. «Қ.Қ. Лама Шариф туралы» 2019 жылғы 26 ақпандағы №860;

40. «М.С. Меңілбековті Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 26 ақпандағы №861;

41. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 26 ақпандағы №862;

42. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен нағрадау туралы» 2019 жылғы 27 ақпандағы №863;

43. «Б.Ә. Сағынтаевты Қазақстан Республикасының Мемлекеттік хатшысы қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 1 наурыздағы №864;

44. «А.Қ. Исағалиев туралы» 2019 жылғы 2 наурыздағы №865;

45. «Б.М. Сапарбаев туралы» 2019 жылғы 7 наурыздағы №866;

46. «К.Н. Шәмшидинова туралы» 2019 жылғы 7 наурыздағы №867;

47. «Қ.П. Қожамжаров туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №868;

48. «Ғ.Д. Нұрдаулетовті Қазақстан Республикасының Бас прокуроры қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №869;

49. «Д.Ш. Елеуенов туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №870;

50. «Қ.Қ. Әбдірахмановты Қазақстан Республикасының Швеция Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №871;

51. «Б.Д. Батыршаев туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №872;

52. «Б.С. Арынды Қазақстан Республикасының Сауд Арабиясы Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі, Қазақстан Республикасының Ислам ынтымақтастығы ұйымы жанындағы Тұрақты өкілі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №873;

53. «Е.М. Өтембаев туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №874;

54. «Д.А. Сатыбалдыны Қазақстан Республикасының Өзбекстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №875;

55. «А.Е. Тәжібаевты Қазақстан Республикасының Тәжікстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №876;

56. «Жоғары әскери және арнаулы атақтар беру туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №877;

57. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №878;

58. «Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының полиция қызметкерлерін кезектен тыс аттестаттаудан өткізу туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №879;

59. «Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдары жүйесін одан әрі оңтайландыру жөніндегі шаралар туралы» 1999 жылғы 22 қаңтардағы №29 және «Қазақстан Республикасы Жоғары сот кеңесінің қызметін жетілдіру шаралары туралы» 2015 жылғы 23 желтоқсандағы №137 жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2019 жылғы 18 наурыздағы №880;

60. «М.К. Мырзалинді Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі басшысының орынбасары қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 19 наурыздағы №881;

61. «Е.Б. Маржықпаевты Ақмола облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 19 наурыздағы №882;
62. «Қ.П. Қожамжаровты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты қызметіне тағайындау туралы» 2019 жылғы 19 наурыздағы №883;
63. «Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің — Елбасының кеңсесі туралы» 2019 жылғы 19 наурыздағы №884;
64. «А.А. Бисембаев туралы» 2019 жылғы 19 наурыздағы №885;
65. «Е.Е. Баттақов туралы» 2019 жылғы 19 наурыздағы №886;
66. «Қазақстан Республикасы Президентінің өкілеттігін атқару туралы» 2019 жылғы 19 наурыздағы №887.

Қысқартылған сөздер тізбесі

АББҰ — автономды білім беру ұйымы

АҚ — акционерлік қоғам

АӨК — агроөнеркәсіп кешені

АӨШК — Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары кеңесі

АСЕАН — Оңтүстік-Шығыс Азия мемлекеттерінің қауымдастығы

АЭА — арнайы экономикалық аймақ

БАҚ — бұқаралық ақпарат құралдары

БК — бірлескен кәсіпорын

БҰҰ — Біріккен Ұлттар Ұйымы

ДСҰ — Дүниежүзілік сауда ұйымы

ЕАЭС — Еуразиялық экономикалық одақ

ЕҚЫҰ — Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы

ЕО — Еуропалық одақ

ЖАҚ — жариялы акционерлік қоғам

ЖІӨ — жалпы ішкі өнім

ЖҚҚ — жаппай қырып-жою қаруы

ЖОО — жоғарғы оқу орны

ЖШС — жауапкершілігі шектеулі серіктестік

КСРО — Кеңестік Социалистік Республикалар Одағы

МАГАТЭ — Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік

МӘМС — міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру

НАТО — Солтүстік Атлантикалық альянс

РҚБ — республикалық қоғамдық бірлестік

ТҚШ — тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы

ТМД — Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы

ҰЕҰ — үкіметтік емес ұйым

ҰҚШҰ — Ұжымдық қауіпсіздік шарты ұйымы

ХВҚ — Халықаралық валюта қоры

ШОБ — шағын және орта бизнес

ШЫҰ — Шанхай ынтымақтастық ұйымы

Географиялық атаулар көрсеткіші

Абай, даңғыл (Алматы қ.)	139
Азия, құрлық	13, 106, 108, 109, 165, 180, 242, 267, 270, 275, 281, 283, 299, 306
«Акорда», ҚР Президентінің резиденциясы (Астана қ.)	19, 36, 43, 61, 68, 101, 111, 121, 132, 155, 171, 184, 186, 200, 203, 215, 225, 234, 238
«Ақ сарай», салтанат сарайы (Қарағанды қ.)	141
Ақай, ауыл (Қызылорда обл. Қармақшы ауд.)	145
«Ақжайық», саябақ (Астана қ.)	108
Ақкөл, қала (Ақмола обл.)	212
Ақмола, қала (Ақмола обл.)	190
Ақмола, облыс	102, 114, 127, 190, 212, 238
Ақтау, қала, теңіз порты (Маңғыстау обл.)	13, 51, 123, 124, 125, 126, 281, 283, 293, 314, 317
Ақтөбе, қала (Ақтөбе обл.)	131, 161, 162, 178, 200
Ақтөбе, облыс	24, 27, 134, 160, 161, 229
Ақши, кент (Алматы обл.)	75
Алакөл, аудан (Алматы обл.)	75
Алакөл, көл	302
Алжир	59, 133
Алматы, аудан (Астана қ.)	105, 236
Алматы, қала	11, 19, 31, 33, 65, 71, 72, 74, 79, 99, 139, 150, 157, 190, 197, 204, 217, 223, 260, 265, 271, 302, 313, 320, 331
Алматы, облыс	53, 75, 105, 246
Алтай, аудан (Шығыс Қазақстан обл.)	205
Алтай, қала (Шығыс Қазақстан обл.)	205
Алтай, өңір	295
Америка, құрлық	194, 255, 276
Анатолия, Кіші Азия түбегінің ежелгі атауы, Түркияның азиялық бөлігінің атауы	294
Англия	274
Анкара, Түркияның астанасы	28, 143
Арал, көл	13, 15, 131, 132, 253, 285, 286, 293
Арқалық, қала (Қостанай обл.)	216
Армения	15, 41, 61, 62, 70, 71, 74, 76, 96, 122, 133, 142, 148, 150, 172, 174, 175, 196, 197, 199, 211, 238
Ассизи, қала (Италия)	157
«Астана Балет», балет театры (Астана қ.)	24
«Астана Опера», опера және балет театры (Астана қ.)	47, 115, 171, 223
«Астана ЭКСПО-2017», көрме кешені (Астана қ.)	50, 79, 80, 106, 116, 164, 264, 278, 315
Астана, Қазақстанның астанасы	3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 26, 33, 34, 35, 37, 42, 46, 48, 49, 50, 54, 56, 58, 63, 64, 74, 76, 79, 82, 83, 85, 89, 91, 99, 102, 105, 106, 107, 108, 110, 112, 113, 128, 133, 134, 137,

....142, 146, 148, 157, 159, 160, 171, 173, 174, 178, 179, 180, 186, 189, 190,	
....193, 194, 196, 197, 198, 200, 204, 209, 213, 214, 217, 221, 222, 229, 235,	
....236, 260, 263, 265, 269, 270, 271, 273, 274, 276, 277, 278, 279, 280, 284,	
....292, 293, 296, 299, 306, 310, 312, 313, 314, 317, 318, 320, 324, 331, 336	
Астрахан, қала (Ресей)	131, 178, 281, 283
«Атамекен», этномемориалдық кешен (Астана қ.)	4, 107
Атырау, қала (Атырау обл.)	129, 131, 178
Атырау, облыс	51, 105, 129, 130, 131
Ауғанстан	12, 55, 70, 95, 96, 179, 199, 224, 242, 270, 304
Африка, құрлық	270
Ашхабад, Түрікменстанның астанасы	281
Әбу-Даби, БАӘ астанасы	51, 235
Әзірбайжан	33, 38, 41, 59, 96, 125, 126, 133, 138, 139, 148, 171, 197, 240
«Әзірет Сұлтан», мешіт (Астана қ.)	129
«Әзірет Сұлтан», мұражай-қорық (Түркістан қ. Түркістан обл.)	152
«Байқоңыр», ғарыш айлағы	145, 176, 177
Байқоңыр, қала (Қызылорда обл.)	145, 176
Баку, Әзірбайжанның астанасы	41, 281
Балқан, түбек	294
Балқаш, көл	140, 302
Бангкок, Таиландтың астанасы	165
«Батырлар кресі», ескерткіш (Финляндияның Хельсинки қ.)	163
Батыс Еуропа, өңір	79, 204, 267, 301
Батыс Қазақстан, облыс	37, 77, 78, 108, 205, 217, 246
Батыс Қытай, өңір	79, 204, 267, 301
Бейбітшілік және келісім, сарай (Астана қ.)	63, 157, 277
«Бейбітшілік қабырғасы», монумент (Астана қ.)	133, 134
Бейжің, Қытайдың астанасы	91, 93, 94, 238, 269, 270, 318
Беларусь	15, 57, 58, 76, 95, 96, 111, 148, 150, 171,
.....	174, 175, 195, 196, 197, 200, 233, 237, 238
Бельгия	14, 82, 164, 165, 299
Біріккен Араб, Әмірліктері (БАӘ)	13, 14, 51, 109, 229, 235
Бозоқ, ортағасырлық қала (Астана қ. Есіл ауд.)	276
Ботай, археологиялық ескерткіш (Солтүстік Қазақстан обл. Айыртау ауд.)	276
Ботаникалық бақ (Астана қ.)	106, 277
Бразилия	57, 100, 129, 168, 215
Брюссель, Бельгияның астанасы	164, 165, 299, 305, 314, 318
Бурабай, мемлекеттік ұлттық табиғи парк (Ақмола обл.)	114, 115, 302
Буфарик, қала (Алжир)	59
Бұланды, аудан (Ақмола обл.)	127
Вашингтон, АҚШ астанасы	21, 23, 318
Венгрия	137, 138, 139, 279
Вьетнам	41, 147, 222

Қосымшалар

Гавана, Кубаның астанасы	82
Гвардейский, кент (Жамбыл обл.Қордай ауд.)	6, 73, 261
Генуя, қала (Италия)	126
Германия	48, 129, 279
Грузия	86, 190
Даңқ, 28 гвардиялық-панфиловшылар паркінің мемориалы (Алматы қ.)	74
Дубай, қала (БАӘ)	51, 273
Душанбе, Тәжікстанның астанасы	148, 204, 253
Дэбрэ-Зэйт, қала (Эфиопия)	234
Египет	55, 230
Екатеринбург, қала (Свердлов обл. Ресей)	178
ЕО (Еуропалық одақ)	155, 165, 179, 269, 299
Есіл, аудан (Астана қ.)	235
Есіл, өзен	67, 105, 106, 276, 277
Еуразия, материк	124, 178, 267, 269, 274, 276, 278, 279, 295, 303, 304, 306, 307, 312
Еуропа, құрлық	14, 106, 124, 164, 165, 255, 267, 281, 283, 299
Жамбыл, облыс	6, 21, 73, 200, 217, 246, 261
Жандосов, көше (Алматы қ.)	139
Жаңа Зеландия	235
Жаңаөзен, қала (Маңғыстау обл.)	123
Жапония	114, 165, 222, 279
Жастар және оқушылар сарайы (Орал қ., Шығыс Қазақстан обл.)	78
Жезқазған, қала (Қарағанды обл.)	249
Женева, қала (Швейцария)	48, 244, 283
Жер, планета	80, 201, 256, 264
«Жерұйық», саябақ (Астана қ.)	105
«Жетісу», саябақ (Астана қ.)	105
Зеленов, аудан (Батыс Қазақстан обл.)	205
Зимбабве	212
Зонд, бұғаз	201
Зырянов, қала (Шығыс Қазақстан обл.)	205
Зырянов, аудан (Шығыс Қазақстан обл.)	101, 205
Израиль	155, 310
Ильичевка, ауыл (Солтүстік Қазақстан обл. Тайынша ауд.)	127
Индонезия	152, 167, 201
Иордания	159, 167, 233
Ирак	304
Иран	12, 36, 48, 79, 95, 96, 125, 126, 196, 211, 245, 270, 279, 304, 310
Испания	62, 155, 279

Италия	14, 55, 126, 157, 166, 256, 279
Кабул, Ауғанстанның астанасы	270
Каир, Египеттің астанасы	230
Канада	63, 194, 214
Кариб, бассейн	305
Каспий, теңіз	13, 15, 36, 90, 118, 121, 125, 176, 201, 223, 226, 281, 282, 283, 285, 293, 305, 314, 317
Катар	137, 274
Кемеров, қала (Ресей)	52, 57
Кеннебанкпорт, кент (АҚШ-тың Мэн штатындағы Йорк округі)	194
«Керуен-Medicus», медициналық орталық (Алматы қ.)	71
Керчь, бұғаз	202
Корей, түбек	166, 244, 270
Королев, мұнай-газ кен орны (Атырау обл.)	56
Көкшетау, қала (Ақмола обл.)	277
Крайстчерч, қала (Жаңа Зеландия)	235
Краснодар, өлке (Ресей)	121
КСРО (Кеңестік Социалистік Республикалар Одағы, 1922-1991 жж.)	150, 197, 305, 336
Куба	20, 82, 299
Күйгенжар, кент (қала маңы, Астана қ.)	276
«Қазақ елі», монумент (Астана қ.)	67, 105
«Қазақ еліне мың алғыс», монумент (Астана қ.)	106, 246
«Қазақстан», орталық концерт залы (Астана қ.)	42, 82, 189
Қазан, қала (Ресей)	97, 98, 99
«Қазмедиа орталығы» (Астана қ.)	214
Қарағанды, қала (Қарағанды обл.)	140, 216, 249
Қарағанды, облыс	33, 34, 106, 140, 141, 216
Қараөзек, ауыл (Қызылорда обл.)	249
Қасиетті Успен, кафедралдық собор (Астана қ.)	209
Қожа Ахмед Яссауи, кесене (Түркістан қ. Түркістан обл.)	152, 271
Қостанай, облыс	45, 216
Құрама Штаттар, Америка (АҚШ)	14, 19, 21, 23, 25, 26, 70, 71, 90, 109, 143, 167, 314, 317
Құрық, ауыл, теңіз порты (Маңғыстау обл. Қарақия ауд.)	123, 124, 283
Қызылорда, облыс	33, 34, 106, 222, 249
Қырғызстан	4, 13, 15, 32, 33, 45, 46, 71, 76, 95, 96, 112, 113, 122, 124, 131, 132, 137, 138, 139, 148, 150, 172, 174, 175, 195, 196, 197, 199, 201, 204, 215, 233, 237, 252, 285, 292, 300
Қытай (ҚХР)	13, 14, 34, 35, 49, 79, 83, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 102, 124, 155, 158, 162, 166, 196, 204, 210, 238, 253, 267, 270, 283, 299, 301, 303, 304, 305, 306, 310, 314, 337
Ливан	129, 168

Ливия	304
Линкольн-орталық (АҚШ Нью-Йорк қ.)	24
Лиссабон, Португалияның астанасы	314
Лондон, Ұлыбританияның астанасы	156
Ляньюньган, қала, теңіз порты (Қытайдың Цзянсу провинциясы)	283
Магнитогорск, қала (Челябі обл., Ресей)	209
Македония	179, 180
Малайзия	76
Маңғыстау, облыс	90, 105, 123, 124, 186, 281
Мариин, опера және балет театры (Санкт-Петербург қ., Ресей)	198
Мексика	109
Мәскеу, облыс (Ресей)	34, 209
Мәскеу, Ресейдің астанасы	49, 83, 97, 209, 269, 311, 318, 337
Минас-Жерайс, штат (Бразилия)	215
Мирян, қала (Корея Республикасы)	27
Молдова	76, 148, 196, 197, 310
Назарбаев Н.Ә., даңғыл (Алматы қ.)	139
«Назарбаев орталығы», көпфункционалды ғимарат (Астана қ.)	139
Новосибирск, қала (Ресей)	178, 185
Норвегия	323
«Нұр Әлем», ғимарат (Астана қ.)	7, 213
Нью-Дели, қала (Үндістан)	32
Нью-Йорк, қала (АҚШ)	12, 23, 24, 156, 243, 252
Оқушылар сарайы (Петропавл қ.)	178
Омбы, қала (Ресей)	177, 185
Оңтүстік Африка, өңір	212
Оңтүстік Қазақстан, облыс	32, 37, 90, 246, 271
Оңтүстік Корея (Корея Республикасы)	45, 279
«Оңтүстік-Шығыс», аудан (Қарағанды қ.)	140
Орал, қала (Батыс Қазақстан обл.)	77, 78, 124, 177
Орталық Азия, өңір	12, 13, 24, 35, 37, 46, 47, 96, 112, 118, 124, 132, 144, 165, 183, 209, 242, 252, 253, 272, 285, 286, 287, 293, 314, 317
Орталық Қазақстан, өңір (Қазақстан)	258, 273, 276
Орынбор, қала (Ресей)	178
Өзбекстан	4, 13, 14, 15, 24, 27, 46, 47, 50, 51, 58, 70, 82, 95, 97, 112, 113, 118, 124, 131, 132, 138, 139, 145, 148, 150, 158, 159, 166, 183, 186, 172, 203, 236, 237, 252, 253, 285, 300
Өлі, теңіз	167
Өскемен, қала (Шығыс Қазақстан обл.)	100, 101, 178
Павлодар, қала (Павлодар обл.)	116, 178, 185
Павлодар, облыс	116, 117, 121, 185

Париж, Францияның аста-ауы	316
Петропавл, қала (Солтүстік Қазақстан облысы)	117, 178, 179, 180, 181
Пәкстан	17, 33, 34, 119
Польша	119
Пхенчхан, қала (Корея Республикасы)	11, 45, 144
Ресей	12, 14, 15, 25, 26, 31, 35, 42, 43, 48, 49, 52, 57, 58, 60, 70, 74, 76, 77, 83, 84, 95, 96, 97, 98, 113, 117, 118, 121, 124, 125, 126, 127, 138, 145, 146, 148, 150, 165, 166, 171, 172, 174, 175, 176, 177, 178, 182, 185, 195, 196, 197, 198, 201, 202, 205, 209, 223, 226, 233, 237, 240, 253, 278, 283, 299, 300, 301, 302, 303, 305, 310, 314
Салтанат сарайы (Талдықорған қ.)	75
Самарқан, қала (Өзбекстан)	13, 50, 51
Сан-Франциско, қала (АҚШ)	90
Санкт-Петербург, қала (Ресей)	182, 195, 196, 197, 198, 310
Сарыағаш, қала (Түркістан обл.)	166
Сарыарқа, аудан (Астана қ.)	67, 108
Сарыкөл, кент (Қостанай обл.)	45
Сауд Арабиясы	15, 21, 171, 226, 236, 321
Семей, қала (Шығыс Қазақстан обл.)	134, 243, 305
Сербия	155, 156, 310
Сеул, Корея Республикасының астанасы	314
Сингапур	78, 165, 273, 310, 314
Сирия	12, 28, 31, 43, 48, 49, 60, 146, 210, 244, 270, 297, 299, 304, 314
Словакия	155, 161, 181
Солтүстік Азия, өңір	37
Солтүстік Америка, материк	106
Солтүстік Африка, өңір	12
Солтүстік Ирландия, өңір (Ұлыбритания)	20
Солтүстік Қазақстан, облыс	85, 126, 127, 175, 300
Солтүстік Қазақстан, өңір (Қазақстан)	258
Солтүстік Корея (КХДР)	243, 244
Сомали	242
Сочи, қала (Ресей)	31, 76, 178
Сулавеси, арал (Индонезия)	152
Сырдария, өзен	286
Сянган (Гонконг), арнайы әкімшілік ауданы (Қытай)	273
Таиланд	165
Тайынша, аудан (Солтүстік Қазақстан обл.)	126
Талас, өзен	285
Талдықорған, қала (Алматы обл.)	75
Татарстан, Республика (Ресей)	97, 98, 137, 182
Ташкент, Өзбекстанның астанасы	183, 285
Таяу Шығыс, өңір	11, 144, 171, 314

Тегеран, Иранның астанасы	281, 283
Теміртау, қала (Қарағанды обл.)	141, 158, 216, 249
Теңіз, мұнай-газ кен орны (Атырау обл.)	56
Техас, штат (АҚШ)	194
Тәжікстан	4, 13, 15, 36, 43, 44, 46, 47, 70, 95, 96, 112, 113, 124, 131, 132, 146, 148, 149, 150, 172, 174, 175, 196, 197, 204, 215, 222, 236, 240, 253, 285, 300
Тәуелсіздік сарайы (Астана қ.)	4, 8, 89, 91, 113, 186, 200, 229
Тимирязев, көше (Алматы)	139
ТМД (Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы)	14, 15, 69, 97, 146, 148, 149, 150, 166, 171, 172, 175, 177, 195, 197, 198, 223, 267, 300
Төретам, кент (Қызылорда обл.)	145
Туймазы, қала (Башқұртстан Республ. Ресей)	185
Түпқараған, аудан (Маңғыстау обл.)	123
Түрікменбашы, қала (Түрікменстан)	13, 131, 285
Түрікменстан	13, 21, 46, 47, 58, 114, 125, 126, 131, 132, 149, 150, 172, 197, 253, 285
Түркия	12, 13, 14, 15, 28, 48, 89, 90, 96, 100, 113, 124, 137, 138, 139, 143, 144, 179
Түркістан, қала (Түркістан обл.)	10, 11, 99, 142, 143, 151, 152, 199, 216, 271, 272, 290, 294, 313, 317, 325
Түркістан, облыс	10, 11, 99, 100, 143, 151, 152, 166, 199, 216, 229, 271, 290, 294
Тынық, мұхит	283
Украина	15, 129, 150, 167, 197, 201, 202, 205, 299
Уэльс	274
Ұлыбритания	20, 256
«Ұлытау», аллея (Астана қ.)	106
«Үкімет үйі», әкімшілік ғимарат (Астана қ.)	217
Үлкен Алматы айналма автомобиль жолы, жобаланған автожол (Алматы қ.)	19
Үндістан	20, 32, 94, 96, 133, 168, 301, 310
Үшарал, қала (Алматы обл.)	75
Финляндия	14, 28, 162, 163, 323
Франция	14, 35, 79, 80, 164, 165, 256
«Хазірет Хизр», мемориалдық кешен (Самарқан қ. Өзбекстан)	51
Хельсинки, Финляндияның астанасы	162, 163, 305, 314
«Хиетаниеми», мемориалдық кешен (Хельсинки қ. Финляндия)	163
Хорватия	209, 222, 279
Циндао, қала (Қытай)	94, 95, 269

Челябі, қала (Ресей)	177, 178
Чехия	27, 222, 279
Швейцария	323
Швеция	20, 236
Шейх Заид, мешіт (Әбу-Даби қ. БАӘ)	235
Шолпан-Ата, қала (Қырғызстан)	137, 138, 292
Шу, өзен	285
Шығыс Қазақстан, облыс	34, 100, 106, 205, 215
Шымбұлақ, таулы-шаңғылы курорт (Алматы қ.)	302
Шымкент, қала	10, 11, 99, 100, 123, 150, 151, 217, 224, 265, 271, 272, 290, 313, 317, 320, 331
Щучинск, қала (Ақмола обл.)	114
Ыстамбұл, қала (Түркия)	139
«Эйс», теннис орталығы (Алматы қ.)	71
«ЭКСПО», конгресс-орталығы (Астана қ.)	50, 79, 110, 112, 198, 204, 263
Эритрея	242
Эстония	81, 173
Эфиопия	234
28 гвардиялық-панфиловшылар, паркі (Алматы қ.)	74
«ACE Tennis Center», теннис орталығы (Ақтөбе қ. Ақтөбе обл.)	161
«Almaty balabaqshasy», балабақша (Астана қ.)	106
«Atameken business city», көрме кешені (Талдықорған қ. Алматы обл.)	75
«Hilton Astana», қонақ үй (Астана қ.)	56
«SmArt.Point», стартап-алаң (Алматы қ.)	72
«Zayed Sports City», стадион (Әбу-Даби қ. БАӘ)	235

Есімдер көрсеткіші

Абаев Д.Ә.	37	Әл-Сауд Салман бен Әбдел Әзиз	21,
Абай (Құнанбаев А.)	139, 181, 294		226
Абдалла II бен Хусейн	167	Әл-Фараби Әбу Насыр	38, 186,
Абдуллаев Ф.С.	133		187, 293
Абреу М.Д.	129	Әл-Хури Жискар	129
Абылғазиев М.Д.	172	Әміреев Б.Қ.	142
Абэ С.	114, 165	Әшімбаев М.С.	31, 58, 221
Агамырадов П.Н.	149	Әшімбекұлы А.	181
Азеведу Р.	147		
Азими М.	199	Байбек Б.Қ.	19, 139
Айтматов Ш.Т.	139, 150, 294	Байжанов Ғ.Ж.	132, 145, 147, 224
Ақсақалов Қ.І.	85, 127, 175	Баймұханов Н.	214
Ақышев Д.Т.	31, 61, 85, 115,	Байпақов К.М.	185
.....	183, 214, 217, 228	Бакулин В.Н.	211
Алекперов В.Ю.	226	Бақауов Б.Ж.	116
Александр (Астана және Қазақстан		Бақышев Д.Х.	62
Митрополиті)	26, 27	Балықбаев Т.О.	181
Алиев И.Г.	41, 59, 125, 126,	Барлыбаев Т.Т.	70
.....	138, 148, 197, 240	Баррозу Ж.М.	179
Алпысбаев Қ.Қ.	75	Баталов А.Ғ.	75, 105
Андерсон К.	213	Баттақов Е.Е.	238
Аннан К.	128, 129	Батыршаев Б.Д.	236
Арипов А.Н.	172	Бәйішев Ж.Н.	133
Арын Б.С.	236	Бәйменова Қ.Б.	200
Асанов Ж.Қ.	114, 128, 183	Бейсембетов Е.Қ.	221
Ас-Сиси Әбдел Фаттах	55, 230	Бектанов М.К.	73
Атамқұлов Б.Б.	82, 83, 202, 210	Бердымұхамедов Ғ.М.	13, 47, 125,
Ат-Тайеб Ахмад	156		126, 131, 197, 253
Ахмедов С.А.	225	Бердымұхамедов С.Г.	47
Ахметов Д.К.	34, 215, 216	Берлускони С.	279
Аяғанова Р.	42	Бисембаев А.А.	238
		Біртанов Е.А.	159
Әбдібеков Н.Қ.	32, 36	Бітімов Ө.М.	55
Әбдіқалықова Ғ.Н.	168, 228, 234	Бозжігітов А.Е.	33
Әбдірахманов Қ.Қ.	35, 121, 202, 236	Бозымбаев Қ.А.	61, 116, 188
Әбдірахымов Ғ.Р.	100, 224	Болсонару Ж.	168, 215
Әбілқасымова М.Е.	34, 187	Борисов Ю.И.	175
Әбусейітов Қ.Қ.	166	Бородавкин А.Н.	58
Әз Тәуке хан	250, 276	Бочарников М.Н.	26
Әл-Насер Насир Абдуләзиз	147, 157	Бутефлика А.	59
Әл-Нахаян Заид бен Сұлтан	109	Буш Дж. (кіші)	193
Әл-Нахаян Мұхаммед бен Заид ...	51, 109	Буш Дж. (үлкен)	193, 194

Бэнг Ч.	185	Елемесов А.К.	127
Василиус Г.	199	Елеуменов Д.Ш.	136
Вексельман Л.	155	Ердоған Р.	28, 89, 100
Велчев Б.	133		113, 137, 138, 143
Видодо Д.	152, 167, 201	Еркімбеков Ж.Е.	25, 26
Возняк С.	79, 81	Ермекбаев Н.Б.	56, 121, 122, 167, 194
Волож А.Ю.	79, 81	Есекеев Қ.Б.	163
Вольф А.	81	Есенгелдиев Ә.О.	55
Вудс Д.	23	Есімов А.С.	61, 126, 130, 226
Вульф Г.К.	112, 274	Жақсыбеков Ә.Р.	25, 61, 102,
Вучич А.	146, 155, 156		116, 121, 128, 142
Галачян Г.	199	Жақсылықов Т.М.	146, 189
Галышева Ю.Е.	225	Жамаубаев Е.К.	189
Гейтс Б.	321	Жасұзақов С.Ә.	121, 122
Гикл Р.	222	Жигалов К.В.	62, 155
Гиффорд М.	20	Жолжақсынов Д.Қ.	6, 58
Годунова Н.Н.	36, 145, 230	Жүсіпов Ә.Ә.	159, 181
Головкин Г.Г.	101, 102	Жұмағалиев А.Қ.	27, 33, 61, 156, 202
Гремингер Т.	158	Жұмаділов Ж.Ш.	159
Гутерриш А.	25, 128	Жұмақанов В.З.	25, 56
Ғалиев Ж.С.	59	Жээнбеков С.Ш.	13, 32, 46,
Д'Авино П.	58		47, 71, 76, 95, 112, 113,
Давутоглу А.	179		122, 131, 137, 138, 148, 174,
Даленов Р.Е.	229		195, 196, 197, 204, 237, 252
Дерр К.	56	Зариф М.	48
Джадж Б.	274	Зась С.В.	200
Джобс С.	321	Зевде С.-В.	234
Диас-Канель Бермудес М.	82	Земан М.	27, 279
Дінішев Ә.М.	6, 171	Зербо Л.	133
Додон И.Н.	76, 148, 196, 197	Зиемеле И.	133
Донақов Т.С.	56, 183	Зікірін А.	199
Досаев Е.А.	217, 229	Зурабишвили С.Л.	190
Досмұхамедов Х.	130	Ибодзода Х.	222
Дохман Б.	274	Ильвес Т.	81
Дөненбаев С.Ә.	200	Исағалиев А.Қ.	233
Драак Р.	164, 213	Исекешев Ә.Ө.	34, 35, 55, 56, 102,
Дуда А.	25		128, 142, 159, 182, 183, 213, 234
Дүйсенбаев Б.А.	62	Исмоилов Н.М.	186
Дүйсенова Т.Б.	34	Испанов І.С.	162
Дюрр Ш.	133	Йылдырым Р.	144
Едіге хан	276	Кази И.А.	129
		Каку М.	79

Қосымшалар

Камалдинов А.Ә.	63, 147	Ли Мен Бак	278
Кан Ген Хва	60	Лопес Обрадор А.	109
Карзай Х.	179	Лукашенко А.Г.	76, 95, 148, 174, 195, 196, 197, 237
Каримов И.А.	51	Макафи Э.	79
Карлссон С.-О.	155	Макрон Э.	14, 164
Карриедо Томас Д.	155	Мамедов Н.И.	171
Касаи Т.	222	Мамин А.Ұ.	61, 114, 116, 143, 152, 199, 228, 234
Катсу Ш.	159	Маннергейм К.	163
Кәлетаев Д.А.	56, 107	Маржықпаев Е.Б.	238
Кәрібжанов Ж.С.	36	Маттарелла С.	126
Келімбетов Қ.Н.	112, 158	Машкевич А.А.	116
Керімбаев Б.Т.	224	Мәметова М.Ж.	108
Кирилл (Мәскеу мен Бүкіл Русь Патриархы)	209	Мәми Қ.Ә.	99, 133, 239
Киров С.М.	175	Мәсімов К.Қ.	35
Китуйи М.	81	Медведев Д.А. ...	74, 166, 171, 172, 240
Клиннер Т.	129	Меделчи М.	133
Коллар М.	155	Меңілбеков М.С.	229
Колядин А.А.	44, 45, 108	Меркель А.	48
Конте Д.	14, 166	Месич С.	279
Коч А.	144	Минниханов Р.Н.	98, 137
Козльо П.	279	Мирзиеев Ш.М.	13, 24, 27, 45, 46, 47, 50, 51, 70, 82, 95, 112, 113, 118, 131, 138, 148, 158, 166, 183, 197, 203, 237, 252
Көкірекбаев К.Н.	21, 33	Мирзоян А.С.	172
Көлгінов А.С.	37, 78, 217	Мнангагва Э.	212
Көмеков Т.Б.	58	Мохамад М.	76
Көшербаев Қ.Е.	33, 34, 82	Мун Чже Ин	27
Крол Д.	19, 142, 143	Мурадов Г.А.	172
Крук О.П.	116	Мұртаза Ш.М.	158
Кулеба И.Д.	129	Мұтанов Ф.М.	38
Кулубаев Ж.М.	199	Мұхамбетов А.Б.	216
Кумар П.	20	Мұхамеджанов Б.А.	86
Күреңбеков А.Ж.	84	Мұхамедиұлы А.	75, 114, 160, 199
Қасымбек Ж.М. ...	61, 75, 172, 202, 217	Мыңбаев С.М.	132
Қасымов Қ.Н.	182, 224	Мырзалин М.К.	102, 114, 238
Қожамжаров Қ.П.	85, 123, 174, 236, 238	Мырзахметов А.И.	21, 33, 217
Қошанов Е.Ж.	33, 34, 141, 216	Назаренко А.И.	211
Құл-Мұхаммед М.А.	31	Наиф бен Әбдел ӘзиОз бен Сауд	171
Құлыбаев Т.А.	225	Наудужас В.	134
Құспан А.С.	82, 166	Нгуен Тхи Ким Нган	147
Лавров С.В.	48	Нгуен Тхи Хонг Оань	222
Лама Шариф Қ.Қ.	229		
Лебедев С.Н.	149, 172		
Ли Кэцян	93, 166		

Сүлейменов Т.М.	60, 61	Фойер М.	20
Сыздықов Д.Т.	116	Фостер П.	172
Тайталиев Б.Х.	128	Фрачети М.	276
Таунсенд Э.	81	Фридман А.	23
Тәжібаев А.Е.	236	Хамзаев А.Н.	82
Тварионас В.И.	63	Хорошун С.М.	128
Темірбаев В.В.	132, 223	Христеа Т.Л.	62
Тен Д.Ю.	117	Цукерберг М.	321
Теңгебаев А.М.	222	Чавушоглу М.	48
Терентьев А.А.	116	Чайковский П.И.	198, 223
Тілендиева Д.Н.	6, 184	Чан Дай Куанг	147
Ткаченко С.В.	225	Чжан Сяо	155, 238
Товмасян Г.В.	133	Чон Се Гюн	43
Тоғжанов Е.Л.	90, 105, 123, 186	Шабанович Р.	222
Тоқаев Қ.К.	8, 126, 238, 239, 337	Шабарбаев Б.С.	27
Томпсон Н.	214	Шаймиев М.Ш.	182
Торайғыров С.	117	Шаймиева С.Ш.	182
Төлебаев М.Т.	115	Шайхутдинов М.Е.	122, 145
Трамп Д.	14, 19, 21, 167	Шварц Х.	23
Тұрғымбаев Е.З.	224	Шәмшидинова К.Н.	38, 229, 234
Тұрсынбаева Э.Б.	225	Шәріпова З.Н.	115
Түзелбаева А.	42	Шойгу С.К.	84
Түймебаев Ж.Қ.	100, 143, 151, 152, 199, 216, 229	Шөкеев Ө.Е.	102, 217, 229
Уәлиханов Ш.Ш.	186	Шпекбаев А.Ж.	85, 128
Уирт М.	55	Эванс Р.	61, 172
Улугбек	294	Эрдем С.	144
Уошберн Р.	22	Эфтехар М.	164, 213
Урин В.Г.	223	Юнкер Ж.-К.	14, 166
Үшкемпіров Ж.Ә.	211	Юнус Эмре	294
Фанг Д.	214	Яссауи Х.А.	152, 271, 294
Физули	294		
Филипп	14, 164		

Мекемелер мен ұйымдар көрсеткіші

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті	181
«Агран»	78
Азия инфрақұрылымдық инвестициялар банкі	34
Азиялық Паралимпия комитеті	108
«Ақ жол» (Қазақстанның демократиялық партиясы)	185
Ақмола облысының әкімдігі	102
«Ақтау теңіз порты»	51
АҚШ Сауда министрлігі	167
Алжир Халық Демократиялық Республикасы Конституциялық кеңесі	133
«Алматы Бас жоспары»	140
«Алматы қаласын дамыту орталығы»	72
Америка Құрама Штаттарының Үкіметі	70, 71
АӨСШК (Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары кеңесі)	278, 306
Арменияның Конституциялық соты	133
«Арселор Миттал Теміртау»	141
АСЕАН (Оңтүстік-Шығыс Азия мемлекеттерінің қауымдастығы)	165, 306
«Астана Бас жоспары»	55, 180, 199
Астана қ. әкімдігі	102, 142, 260
Астана қ. мәслихаты	142
«Астана» халықаралық биржасы (Astana International Exchange, AIX)	180
«Астана», халықаралық қаржы орталығы	10, 23, 81, 110, 111, 112, 158, 162, 164, 180, 210, 212, 267, 269, 273, 275, 278, 315, 317
«Атамекен»	33, 258, 322, 330, 333
Атырау мұнай өңдеу зауыты	150
АХҚО тәуелсіз қаржылық соты	110, 112, 273
АХҚО Халықаралық сот төрелігі орталығы	110, 273
Әзірбайжан Республикасының Конституциялық соты	133
Әзірбайжан Республикасының Үкіметі	38
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	38
«Батыс Қазақстан машина жасау компаниясы»	77
Беларусь Республикасының Қауіпсіздік кеңесі	200
Беларусь Республикасының Үкіметі	57, 58, 233
Біріккен Араб Әмірліктерінің Қарулы Күштері	51, 109, 235
Біріккен Араб Әмірліктерінің Мәдениет және білімді дамыту министрлігі	109
Біріккен Араб Әмірліктерінің Үкіметі	51
Бірлесе инвестициялау қоры	173
Боаос азиялық форумы	80
Болгарияның Конституциялық соты	133
БҰҰ (Біріккен Ұлттар Ұйымы)	11, 12, 15, 23, 24, 25, 34, 37, 48, 79, 80, 81, 95, 96, 110, 128, 157, 165, 168, 175, 242, 243, 244, 245, 252, 255, 256, 261, 265, 267, 277, 278, 283, 285, 296, 297, 299, 300, 301, 305, 312, 314, 317, 318, 321, 322, 337

БҰҰ Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымы (ФАО)	110
БҰҰ Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымының Байланыс және әріптестік жөніндегі бюросы	110
БҰҰ Бас Ассамблеясы	96, 165, 175, 242, 285
БҰҰ Қауіпсіздік кеңесі	11, 12, 15, 23, 24, 25, 34, 48, 242, 243, 245, 252, 278, 296, 312, 314, 317, 318
БҰҰ Ливандағы уақытша күштері	168
Ватикан Папасының кеңесі	157
Венчурлік капиталистер қауымдастығы	173
Вьетнам Социалистік Республикасының Ұлттық жиналысы	147
Досмұхамедов Х. атындағы Атырау мемлекеттік университеті	130
ДСҰ (Дүниежүзілік сауда ұйымы)	81, 147, 148, 266, 306
Дүниежүзілік банк	9, 273, 313
ЕАЭО (Еуразиялық экономикалық одақ)	32, 42, 45, 49, 71, 79, 122, 133, 142, 166, 171, 195, 196, 197, 201, 204, 215, 223, 233, 278, 300, 310, 311, 314
ЕАЭО соты	76, 133, 197
ЕҚДБ (Еуропалық қайта құру және даму банкі)	81, 90
ЕҚЫҰ (Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы)	158, 255, 278, 300, 305, 306
«Ембімұнайгаз»	130
Еуразиялық үкіметаралық кеңес	31, 76, 197
Еуразиялық экономикалық комиссия	45, 67, 76, 142, 196, 197, 311
Еуразиялық экономикалық комиссия алқасы	67, 76, 196
Еуропалық кеңес	166
Еуропалық комиссия	14, 166, 179
«Жайық Агро LTD»	77
Жаһандық «Жасыл өсім» институты	79
«Жас сарбаз»	6, 189, 325
Жібек жолы Халықаралық ғылым академиясы	270
«Жігермұнайсервис»	130
Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңес ...	14, 15, 67, 76, 182, 195, 196, 197, 310
«Журавлевка-1»	127
ИЫҰ (Ислам ынтымақтастығы ұйымы)	267, 278
ИЫҰ мүше мемлекеттердің Сыртқы істер министрлері кеңесі	267
«Қарат»	129
Қатар Мемлекетінің даму қоры	137
«Квант»	77
Киров С.М. атындағы зауыт	175
«КМК Investment»	139
Корея Республикасының Ұлттық ассамблеясы	43

Куба Республикасының Мемлекеттік кеңесі	82
Куба Республикасының Министрлер кеңесі	82
«Қазақ әуендері»	115
«Қазақмыс»	140
«Қазақстан ардагерлері»	224
Қазақстан мұсылмандары діни басқармасы	236
«Қазақстан темір жолы»	75
Қазақстан халқы Ассамблеясы	5, 62, 63, 64, 123, 211, 246, 254, 255, 259, 260, 277, 325
Қазақстан-Британ техникалық университеті	265
«Қазақтелеком»	163, 212
«Қазатомөнеркәсіп»	123, 146, 180
«ҚазМұнайГаз»	132
«ҚазТрансОйл»	130
«Қазэнергокабель»	116
Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті	140, 179
«Қарағанды фармацевтикалық кешені»	140
«ҚМЭБИ университеті»	185, 265
«Қорғас»	51, 79, 124, 204, 283
«Қорғас – Шығыс қақпасы»	51, 124
ҚР Ақпарат және коммуникация министрлігі	34, 109, 214, 260
ҚР Ақпарат және коммуникация министрлігінің Орталық коммуникациялар қызметі	214
ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі	92, 102, 217, 229
ҚР Әділет министрлігі	68, 69
ҚР Бас прокуратурасы	85, 123, 174, 236
ҚР Білім және ғылым министрлігі	57, 229, 249, 259
ҚР Денсаулық сақтау министрлігі	159
ҚР Дін істері және азаматтық қоғам министрлігі	56, 259
ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі	34, 44, 187, 229, 324
ҚР Жоғарғы сот кеңесі	31
ҚР Жоғарғы соты	8, 31, 128, 183
ҚР Инвестициялар және даму министрлігі	61, 75, 92, 163, 172
ҚР Ішкі істер министрлігі	68, 182, 224
ҚР Конституциялық кеңесі	8, 99, 133, 166, 221, 222, 239, 336
ҚР Қаржы министрлігі	33, 61, 92, 145
ҚР Қарулы Күштері	63, 68, 69, 73, 74, 159, 166, 167, 194, 224, 261, 262
ҚР Қарулы Күштерінің Ұлттық әскери-патриоттық орталығы	6, 189
ҚР Қауіпсіздік кеңесі	3, 6, 8, 26, 37, 56, 85, 86, 111, 147, 174, 188, 194, 200, 222, 224, 336
ҚР Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі	82, 202, 236
ҚР Қорғаныс министрлігі	121, 122, 167, 194
ҚР Мемлекеттік күзет қызметі	74, 84, 181
ҚР Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі	85, 121, 188, 195

ҚР Мәдениет және спорт министрлігі ...75, 109, 114, 115, 160, 177, 199, 225, 260	
ҚР Орталық сайлау комиссиясы	147, 239
ҚР Парламенті3, 4, 5, 8, 41, 45, 63, 64, 77, 89, 111, 123, 126, 137, 185,	
.....224, 227, 228, 229, 238, 239, 246, 250, 259, 288, 289, 290, 291, 337	
ҚР Парламентінің Мәжілісі	64, 185, 224, 227, 228
ҚР Парламентінің Сенаты	31, 111, 123, 126, 238, 337
ҚР Президенті Әкімшілігі	25, 57, 61, 86, 89, 102, 111, 116, 121,
.....128, 133, 142, 159, 182, 183, 199, 213, 234, 238, 333	
ҚР Президентінің жанындағы цифрландыруды енгізу мәселелері	
жөніндегі комиссия	21
ҚР Президентінің жанындағы Шетел инвесторлары кеңесі	3, 10, 90, 91
ҚР Президентінің Іс басқармасы Медицина орталығы	180
ҚР Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті32,	
.....36, 110, 145, 230	
ҚР Сыртқы істер министрлігі	35, 44, 121, 202, 210, 337
ҚР Тұңғыш Президенті – Елбасы кітапханасы	44
ҚР Тұңғыш Президенті – Елбасының атындағы Ұлттық қорғаныс	
университеті	122
ҚР Тұңғыш Президентінің – Елбасының кеңесі	238
ҚР Үкіметі3, 5, 7, 8, 9, 11, 32, 33, 37, 43, 44, 51, 57, 70, 71,	
.....86, 89, 91, 92, 99, 102, 110, 117, 123, 124, 144, 145, 159, 168,	
.....177, 185, 188, 209, 210, 213, 215, 216, 221, 226, 227, 228, 233,	
.....246, 250, 258, 259, 267, 272, 278, 279, 288, 289, 290, 302, 305	
ҚР Ұлттық банкі	10, 11, 31, 33, 61, 82, 85, 107, 115,
.....183, 200, 214, 217, 227, 229, 248, 250, 259	
ҚР Ұлттық ғылым академиясы	186
ҚР Ұлттық қауіпсіздік комитеті	35, 42, 68, 69, 121
ҚР Ұлттық қоры	8, 89, 118, 190, 332
ҚР Ұлттық Олимпиада комитеті	225
ҚР Ұлттық паралимпиялық комитеті	109
ҚР Ұлттық ұланы	74
ҚР Ұлттық экономика министрлігі	60, 61, 92, 177, 188, 229
ҚР Энергетика министрлігі	61, 116, 163, 188, 226
Қызыл крест халықаралық комитеті	185
Қырғыз Республикасының Үкіметі	233
Қытай Халық Республикасының Бас кеден басқармасы	92
Қытай Халық Республикасының Мемлекеттік кеңесі	93, 166
Қытай Халық Республикасының Үкіметі	92, 102, 210
Латвия Республикасының Конституциялық соты	133
Ломоносов М.В. атындағы Мәскеу мемлекеттік университеті	311
«Лукойл»	226
МАГАТЭ (Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік)	211, 243
МАГАТЭ Халықаралық төмен байытылған уран банкі	243
Маңғыстау облысының әкімдігі	90, 105, 123, 186

Массачусетс технологиялық институты	79
«МАЗК-Қазатомөнеркәсіп»	113
Мәскеу мемлекеттік халықаралық қатынастар институты	133
Назарбаев Зияткерлік мектептері	38, 159, 193, 265, 315, 323
Назарбаев Университеті	89, 151, 159, 193, 265, 315, 323
«Нұр Отан»	3, 5, 8, 31, 58, 89, 221, 229, 230, 250, 259, 325, 327, 330, 332, 333, 334, 335, 336
«Нұр Отан» партиясының Саяси кеңесі	3, 5, 89
«Отырар сазы»	6, 184
Өзбекстан Республикасы Олий мәжілісі	186
Өзбекстан Республикасы Олий мәжілісінің Заң шығару палатасы	186
Өзбекстан Республикасының Үкіметі	145
Павлодар мұнай-химия зауыты	116, 150
«Первый канал»	42
«ПетроҚазақстан Ойл Продактс»	150
«Проммашкомплект»	116
Ресей Федерациясының Үкіметі	74, 145, 171, 172, 175, 177, 185, 233, 240
Ресей Федерациясының Экономикалық даму министрлігі	177
Ресейдің мемлекеттік академиялық Үлкен театры	223
«Россия 24», телеарнасы	185
«Россия-1», телеарнасы	185
«Сал ауруына шалдыққан азаматтарды қолдау орталығы»	200
«Самұрық-Қазына»	3, 9, 61, 112, 126, 130, 172, 204, 226
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» басқару жөніндегі кеңесі	3, 61, 204
«Сауаб»	109
Сәтбаев Қ.И. атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	221
Солтүстік инвестициялық банк	160
«Стальмонтаж»	116
«Сырбар»	132, 148, 224
«Тайынша Май»	126
Тәжікстан Республикасы Көші-қон және халықты жұмыспен қамту министрлігі	44
Тәжікстан Республикасының Денсаулық сақтау және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі	44
Тәжікстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі	44
Тәжікстан Республикасының Үкіметі	43, 44, 70, 215
«Теңізшевройл»	9, 56
ТМД Атқару комитеті	149, 150, 172, 197
ТМД қатысушы мемлекеттердің Террорға қарсы орталығы	149
ТМД Мемлекет басшылары кеңесі	14, 15, 146, 148, 150, 197

ТМД мүше мемлекеттердің Қорғаныс министрлері кеңесі	149, 150, 197
ТМД мүше мемлекеттердің Сыртқы істер министрлері кеңесі	150, 197
ТМД мүше мемлекеттердің Үкімет басшылары кеңесі	150, 171, 197
ТМД Парламентаралық ассамблеясы	150, 197
ТМД экономикалық соты	150, 197
Торайғыров С. атындағы Павлодар облыстық біріккен әмбебап ғылыми кітапханасы	117
Түрікменстан Мәжілісінің заңнамасы мен нормалары жөніндегі комитеті	47
Түрікменстанның Мәжілісі	46, 47
Түрікменстанның Министрлер кабинеті	149, 172
Түркі кеңесі (Түркітілдес мемлекеттер ынтымақтастығының кеңесі)	137, 138, 139, 292, 293, 294
ҰҚШҰ (Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы)	14, 15, 84, 97, 122, 171, 174, 175, 200, 233, 261, 300
ҰҚШҰ Біріккен штабы	175
ҰҚШҰ мүше мемлекеттердің қауіпсіздік кеңесінің хатшылар комитеті	175
ҰҚШҰ мүше мемлекеттердің Қорғаныс министрлері кеңесі	175
ҰҚШҰ мүше мемлекеттердің Сыртқы істер министрлері кеңесі	175
ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі	15, 84, 174, 175
ҰҚШҰ хатшылығы	175
Ұлттық аударма бюросы	59
«Ұлттық индустриялық мұнай химиясы технопаркі»	130
Үндістан Республикасының Үкіметі	32, 168
Финляндия Республикасының Көлік және коммуникациялар министрлігі	163
Финляндия Республикасының Қоршаған ортаны қорғау министрлігі	163
Финляндия Республикасының Экономикалық мәселелер және жұмыспен қамту министрлігі	163
Франция Республикасының Конституциялық кеңесі	80
Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	265
Халықаралық Аралды құтқару қоры	13, 15, 131, 132, 253, 285
Халықаралық сауда орталықтары қауымдастығы	164, 213
Халықаралық Түркі академиясы	292
ХВҚ (Халықаралық валюта қоры)	266
ХҚДБ (Халықаралық қайта құру және даму банкі)	78, 79, 97, 203, 204
Шанхай қор биржасы	162, 274
«Шетелдік жеке инвестициялар жөніндегі корпорация» (Overseas Private Investment Corporation, OPIC), АҚШ Үкіметінің жанындағы агенттік	22
Шымкент мұнай өңдеу зауыты	150
ШЫҰ (Шанхай ынтымақтастық ұйымы)	15, 34, 94, 95, 96, 102, 269, 270, 278, 300
ШЫҰ Мемлекет басшылары кеңесі	15, 95, 96, 269

ШЫҒАНЫС МЕМЛЕКЕТСІЗ - ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АРҚА	95, 96
ШЫҒАНЫС МЕМЛЕКЕТСІЗ - АҚ МАТ БАЛЫЗЫСЫ АРҚА	96
ШЫҒАНЫС ӨНІР - ТЕХНОЛОГИЯСЫ АРҚА	95, 96
ШЫҒАНЫС ХАТШЫЛЫҚА	95, 96
«Эксимнан Агрофирмасы»	127
ЮНЕП (БҰҰ қоршаған орта жөніндегі бағдарламасы)	283
Ядролық сынақтарға жалпыға бірдей тыйым салу туралы шарт ұйымының	
Дайындық комиссиясы	133
«Яндекс»	79, 81
«Air Astana»	172
«Apple Inc.»	79, 81, 321
«Astana Group»	73, 222
«Astana Hub»	9, 37, 173
«BI Group»	309
«CCTV»	34, 35
«Chevron Corporation»	55
«Chocofamily»	72
«DaruZharygy»	160
«DP World»	51, 81, 124
«Dragerwerk AG»	72
«Eurasian Resources Group»	116
«ExxonMobil»	23
«Facebook, Inc.»	321
«Falcon Eurobus»	139
«Futury Energy»	315
G-20 («Үлкен жиырмалық»)	80, 266, 267
G-7 («Үлкен жетілік»)	80, 266
G-Global	80, 266
«General Electric Company»	72
«GiessenHaus»	116
«Goldman Sachs»	23, 79
«Hamilton Company»	72
«Hilton Astana»	56
«Hotel Properties Limited»	78

«Iveco Bus»	57
«Karl Storz SE & Co. KG»	72
«KMK Investment»	139
«Koç Holding»	144
«Maker»	140
«Microsoft Corporation»	321
«Nasdaq»	23, 162, 274
«Nest Investments HOLDINGS»	164, 213
«Nokia Corporation»	162, 163
«Nommi»	72
«Open Almaty»	72
«OYAK Holding»	144
«QazAngels»	173
«Siemens AG»	72
«SmartSatu»	72
«Tokyo Rope Almaty»	139
«University Medical Center»	159
«Yildirim Holding»	144

Мазмұны

Кіріспе	3
2018 жыл	
ҚАҢТАР	17
АҚПАН	29
НАУРЫЗ	39
СӘУІР	53
МАМЫР	65
МАУСЫМ	87
ШІЛДЕ	103
ТАМЫЗ	119
ҚЫРКҮЙЕК	135
ҚАЗАН	153
ҚАРАША	169
ЖЕЛТОҚСАН	191
2019 жыл	
ҚАҢТАР	207
АҚПАН	219
НАУРЫЗ	231
Қосымшалар	241
БҰҰ Қауіпсіздік кеңесінің «Жаппай қырып-жоятын қаруды таратпау: сенім шаралары» отырысында сөйлеген сөзі	242
Қазақстан Республикасы Парламенті палаталарының бірлескен отырысында «Президенттің бес әлеуметтік бастамасы» атты Қазақстан халқына үндеуі	246
Орталық Азия мемлекеттері басшыларының жұмыс (консультативтік) кездесуіндегі сөйлеген сөзі	252
Қазақстан халқы Ассамблеясының XXVI сессиясында «Бес әлеуметтік бастама — қоғамның әлеуметтік бірлігінің тұғыры» атты сөйлеген сөзі	254

Отан қорғаушы күніне орай өткен Әскери парадта сөйлеген сөзі	261
XI Астана экономикалық форумында сөйлеген сөзі	263
Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер басшылары кеңесінің отырысында сөйлеген сөзі	269
«Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысының кейбір мәселелері туралы» Жарлыққа жариялы түрде қол қою рәсімінде сөйлеген сөзі	271
«Астана» халықаралық қаржы орталығының ашылу рәсімінде сөйлеген сөзі	273
Астананың 20 жылдық мерейтойына арналған салтанатты қабылдауда сөйлеген сөзі	276
Каспий маңы мемлекеттерінің V саммитінде сөйлеген сөзі	281
Халықаралық Аралды құтқару қорының құрылтайшы мемлекеттерінің саммитінде сөйлеген сөзі	285
Қазақстан Республикасы Парламентінің алтыншы шақырылымы IV сессиясының ашылуында сөйлеген сөзі	288
Түркі кеңесінің VI отырысында сөйлеген сөзі	292
Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының VI съезінде сөйлеген сөзі	295
«Азия-Еуропа» форумының XII саммитінде сөйлеген сөзі	299
Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының XV форумында сөйлеген сөзі	300
Астана клубының IV отырысында сөйлеген сөзі	303
Қазақстанның VIII Азаматтық форумында сөйлеген сөзі	308
Жоғары Еуразия экономикалық кеңесінің отырысында сөйлеген сөзі	310
Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған салтанатты қабылдауда сөйлеген сөзі	312
Жаңажылдық құттықтауы	317
Жастар жылының ашылу салтанатында сөйлеген сөзі	320
«Нұр Отан» партиясының XVIII съезінде сөйлеген сөзі	327
Қазақстан халқына үндеуі	335
2018 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы заңдарының тізбесі	339

2019 жылдың I тоқсанында қабылданған Қазақстан Республикасы заңдарының тізбесі	346
2018 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы Президенті жарлықтарының тізбесі	348
2019 жылдың I тоқсанында қабылданған Қазақстан Республикасы Президенті жарлықтарының тізбесі	359
Қысқартылған сөздер тізбесі	363
Географиялық атаулар көрсеткіші	364
Есімдер көрсеткіші	372
Мекемелер мен ұйымдар көрсеткіші	377

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті
Нұрсұлтан Назарбаев. Қызмет хроникасы.
2018 ж. – 2019 ж. (01.01–20.03)
(компакт-дискімен)

ҚҰРАСТЫРУШЫЛАР:

Редакциялық-баспагерлік топ:

М.Б. Қасымбеков (жетекші), саяси ғылымдардың докторы, профессор,
Б.Б. Темірболат (жауапты редактор), саяси ғылымдардың кандидаты,
А.М. Молдағаринов, А.Ж. Шоманов, философия ғылымдарының кандидаты,
Д.Т. Жайлин

Басып шығарушы: «Деловой Мир Астана» ЖШС

Аударған: Г.Ш. Қадырова

Беттеген: Б. Бозтай

Фото: Қазақстан Республикасы Президентінің Баспасөз қызметі

ISBN 978-601-7918-16-3

9 786017 918163

Басуға 29.11.19 ж. қол қойылды. Қалпы 70х100/16
Қарпін «New Gothic BT». Шартты б.т. 31,53. Таралымы 2000 дана

Редакцияның мекенжайы:

010000, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ.
Сығанақ к-сі, 25, «Аңсар» бизнес-орталығы,
тел.: +7 (7172) 55-06-57, 55-06-58,
эл. почта: dm@dmastana.kz
www.dmastana.kz

«Деловой Мир Астана» ЖШС
ықпалдастырылған менеджмент жүйесі
сәйкестікті растау жөніндегі аккредиттелген
орган арқылы сертификатталған және ҚР СТ
ISO 9001-2009 талаптарына сай келеді

